

นโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชน ในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา

พระครูวาทีธรรมวิภัช (สุชาติ บุรินทราพิทักษ์), ดร.

ดุษฎีนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พุทธศักราช 2567

นโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชน ในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา

พระครูวาทีธรรมวิภัช (สุชาติ บุรินทราพิทักษ์), ดร.

ดุษฎีนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พุทธศักราช 2567
(ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย)

THE PARTY'S POLICY EFFECTED TO PEOPLE'S DECISION TO VOTE THE GENERAL ELECTION OF REPRESERNTATIVES IN SONGKHLA PROVINCE

PHRAKHRUWATEETHAMMAWIPAT

(SUCHAT BURINTARAPHITAK), Dr.

A DISSERTATION SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THEREQUIREMENTS

FOR THE DEGREE OF DOCTOR OF POLITICAL SCIENCE

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES

MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY

2024

(COPYRIGHT OF MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERCITY)

หัวข้อดุษฎีนิพนธ์	:	**นโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา**
ชื่อนักศึกษา	:	**พระครูวาทีธรรมวิภัช, ดร.**
ชื่อปริญญา	:	**รัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต**
ปีพุทธศักราช	:	2567
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	:	**รองศาสตราจารย์ ดร. กันตภณ หนูทองแก้ว**
อาจารย์ที่ปรึกษาหลักร่วม	:	**พระครูปลัด อธิษฐ์ สุวฑฺโฒ, ดร.**

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย อนุมัติให้นับดุษฎีนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต

คณบดีคณะสังคมศาสตร์ .....

(พระมหาสุรไกร ชินพุทฺธิสิริ, ผศ.)

คณะกรรมการสอบดุษฎีนิพนธ์ :

ประธานกรรมการ .....

(รองศาสตราจารย์ ดร. ไชยวัฒน์ เผือกคง)

กรรมการ (อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก) .....

(รองศาสตราจารย์ ดร. กันตภณ หนูทองแก้ว)

กรรมการ (อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม) .....

(พระครูปลัด อธิษฐ์ สุวฑฺโฒ, ดร.)

กรรมการ .....

(พระมหาเอกกวิน ปิยวีโร, ดร.)

กรรมการ .....

(ดร. สิทธิพงษ์ สิทธิภัทรประภา)

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Dissertation Topic	:	The Policy of Political Party Effecting to General Election Right of People in Songkhla Province
Student's Name	:	Phrakhruwateethammawipat, Dr.
Degree Sought	:	Doctor of Political Science
Anno Domini	:	2024
Advisor	:	Assoc. Prof. Dr. Kantaphon Nuthongkaew
Co-Advisor	:	Phrakhrupalad Athit Suvaddho, Dr.

Accepted by the Faculty of Social Sciences, Mahamakut Buddhist University in Partial Fulfillment of the Requirements for the Doctor of Political Science.

Dean of Faculty of Social Sciences .....
(Phramaha Surakrai Jinabuddhisiri, Asst. Prof.)

Dissertation Committee :
Chairman .....
(Assoc. Prof. Dr. Chaiwat Phuakkhong)

Member (Advisor) .....
(Assoc. Prof. Dr. Kantaphon Nuthongkaew)

Member (Co-Advisor) .....
(Phrakhrupalad Athit Suvaddho, Dr.)

Member .....
(Phramaha Ekkawin Piyaweero, Dr.)

Member .....
(Dr. Supreecha Chamnanphuttiphon)

Copyright of Mahamakut Buddhist University

บทคัดย่อ

หัวข้อดุษฎีนิพนธ์	:	**นโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา**
ชื่อนักศึกษา	:	**พระครูวาทีธรรมวิภัช (สุชาติ บุรินทราพิทักษ์), ดร.**
ชื่อปริญญา	:	**รัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต**
ปีพุทธศักราช	:	**2567**
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	:	**รองศาสตราจารย์ ดร. กันตภณ หนูทองแก้ว**
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	:	**พระครูปลัดอธิษฐ์ สุวฑฺโฒ (สุขพานิช), ดร.**

ดุษฎีนิพนธ์เรื่อง นโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของการเสนอนโยบายของพรรคการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา 2) เพื่อสังเคราะห์องค์ประกอบของการกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดสงขลา 3) เพื่อนำเสนอหลักพุทธธรรมในการจัดทำนโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา ดุษฎีนิพนธ์นี้ได้ดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัยจากการวิเคราะห์ สังเคราะห์เนื้อหาจากเอกสารวิชาการ หนังสือ งานวิจัยต่าง ๆ การสัมภาษณ์เชิงลึก การจัดเวทีเสวนากลุ่มจากผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ และวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพทั่วไปของการนำเสนอนโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา การเมืองของจังหวัดสงขลาในปัจจุบันมีการแข่งกันสูงมากในทุก ๆ ด้าน ทั้งทางด้านพรรคการเมืองเอง ตัวหัวหน้าพรรค นโยบายพรรค ตัวแทนของพรรค ทุนของพรรค และอีกหลายอย่าง เพราะล้วนแล้วแต่มีส่วนสำคัญที่ช่วยสนับสนุนให้ผลการเลือกตั้งในทุกครั้งเกิดการเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา ในการกำหนดนโยบายที่ผ่านมาอาศัยจากส่วนกลางของพรรคการเมือง จึงเน้นภาพรวมทั้งประเทศ เช่น นโยบายที่เกี่ยวข้องกับ

การเมือง เศรษฐกิจ สังคม และการบริหารต่าง ๆ บทบาทในการกำหนดนโยบายที่โดดเด่นของบุคคลที่เกี่ยวข้อง เช่น บทบาทของชนชั้นนำในพรรค บทบาทของกลุ่มผลประโยชน์ บทบาทนักการเมือง บทบาทของข้าราชการ ในส่วนบทบาทของประชาชนนั้นมีโอกาสไม่มากนัก เพราะนโยบายของพรรคการเมืองในประเทศไทยส่วนใหญ่ในปัจจุบัน เป็นนโยบายที่ไม่ได้เกิดจากความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง แต่เป็นนโยบายที่โดนบังคับให้ยอมรับจากจากชนชั้นปกครองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย

2. องค์ประกอบในการนำเสนอนโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา พรรคการเมืองทุกพรรคล้วนมีคณะกรรมการนโยบายของพรรคการเมืองทำหน้าที่ในการจัดทำนโยบาย ประกอบด้วย กรรมการบริหารพรรค สมาชิกพรรค และบุคคลที่พรรคเชิญมาให้คำปรึกษาเฉพาะเรื่อง นโยบายหลัก ๆ คือ นโยบายที่ใช้หาเสียงเหมือนกันทั้งประเทศ ซึ่งต้องชูเป็นประเด็นหลักเพื่อเรียกคะแนนเสียงจากประชาชน โดยเป็นนโยบายที่แก้ปัญหาครอบคลุมทั้งประเทศโดยภาพรวม เช่น ปัญหาที่ทำกิน ปัญหาด้านพลังงาน ปัญหาราคาพื้นผลทางการเกษตรตกต่ำ เป็นต้น ซึ่งในการกำหนดนโยบายที่ดีต้องใช้หลักพุทธธรรมเข้ามาบูรณาการ ดังนี้ ด้านพรรคการเมืองใช้ หลักอปริหานิยธรรม 7, สาราณียธรรม 6, และหลักการ 6, ด้านผู้นำพรรคการเมืองใช้หลักพรหมวิหาร 4, ทศพิธราชธรรม 10, อบายมุข 6, อคติ 4, ด้านลักษณะบุคคลที่เป็นตัวแทนพรรคการเมืองใช้หลักเทวธรรม 2, อบายมุข 6, ฆราวาสธรรม 4, และไตรสิกขา 3, ด้านนโนบายของพรรคการเมืองใช้หลักอิทธิบาท 4, สังคหวัตถุ 4, และอคติ 4, ด้านความต้องการของประชาชนใช้หลัก อริยมรรคมีองค์ 8, สังคหวัตถุ 4, อบายมุข 6, ฆราวาสธรรม 4,

3. รูปแบบและองค์ความรู้ใหม่ในการจัดทำนโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา สามารถกำหนดเป็นหลัก 5Ps โมเดล (Principle of 5Ps model) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ P = Party (หมายถึง พรรคการเมือง) P = Party’s Leader (หมายถึง ผู้นำพรรคการเมือง) P = Personality (หมายถึง ลักษณะส่วนบุคคล) P = Policy (หมายถึงนโยบายพรรคการเมือง) P = People’s Require(หมายถึง ความต้องการของประชาชน)

คำสำคัญ : นโยบายพรรคการเมือง, หลักพุทธธรรม, การตัดสินใจ, การใช้สิทธิเลือกตั้ง,

ABSTRACT

Dissertation Topic : The party's policy Effcted to people's decition to vote general the general election of reprеserntatives in Songkhla province.

Student's Name : Phrakhruwateethammawipat (Suchat Burintaraphithak), Dr.

Degree Sought : Doctor of Political Science

Anno Domini : 2024

Advisor : Assoc. Prof.Dr. Kantaphon Nuthongkaew

Co - Advisor : Phrakhrupaladathit Suvaddho (Sookpanich), Dr.

Dissertation on Political Party Policies Affecting People's Decision to Exercise the Right to Elect Members of the House of Representatives. The objectives are as follows: 1) To study the general condition of political parties' policy proposals in the election of members of the House of Representatives. 2) To study the elements of political party policy making that affect people's decision to exercise their right to elect members of the House of Representatives in Songkhla province. 3) To present the Buddhist principles in the preparation of political party policies that affect people's decision to exercise their right to elect members of the House of Representatives. This dissertation has conducted qualitative research by conducting research based on analysis, synthesis from academic papers, books, research, in-depth interviews and Group discussions from experts. The instrument used in the research include interviews and descriptive data analysis.

The results showed that:

1. The general condition of the policy presentation of political parties that affects the decision of the people to exercise the right to elect members of the House of Representatives, Songkhla Province. The politics of Songkhla province today are very competitive in all aspects, including the political parties themselves, the party leaders,

important role in ensuring that the outcome of every election changes at any time. In formulating policies that have historically relied on the centralization of political parties, they have focused on the overall picture of the country, such as

policies, political, economic, social, and administrative matters. The role of interest groups, the role of politicians, the role of civil servants. There is little chance that the policies of most political parties in Thailand today are policies that are not based on genuine needs of the people, but are policies that are forced to be accepted by the democratic political ruling class.

2. Concept, Theory and Buddhist principles in presenting political party policies that affect people's decisions in exercising their right to elect members of the House of Representatives, Songkhla Province Every political party has its own policy committee responsible for policy making, consisting of party executive committees, party members, and persons invited by the party to provide specific consultations. The main policy is the same campaign policy across the country. It must be raised as the main issue to win votes from the people, which is a policy that solves problems covering the whole country as a whole, such as farming problems. Power issues the problem of low prices of agricultural products, etc., which in order to formulate good policies, requires the integration of Buddhist principles. Political parties use the principles of Aparihaniya Dhamma 7, Saraniya dhamma 6, and Principles 6, for the aspect of Political party leaders use the principles of Brahmavihara 4, Dasapithara Dhamma 10, Abayamukha 6, and Agati 4, ,For the aspect of Characteristics of persons representing political parties use the principles of Deva Dhamma 2, Abayamukha 6, Garavasa Dhamma 4, and Tri Sikkha 3. The aspect of policy of political parties uses the principle of Itthipada 4, Sangha Vatthu 4, and Agati 4, the aspect of needs of the people use the principle of Noble eightfold path, Sanghavatthu 4, Abayamukha 6, Garavasa Dhamma 4,

3. New forms and knowledge in the preparation of political party policies that affect people's decisions in exercising their right to elect members of the House of Representatives, Songkhla province can be defined as the Principle of 5Ps model, which are as follows: P_1 = Party, P_2 = Party's Leader P_3 = Personality P_4 = Policy P_5 = People's Require.

Keywords: political party policy, Buddhist principles, decision-making, exercise of voting rights,

กิตติกรรมประกาศ

ดุษฎีนิพนธ์เรื่อง “นโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา” สำเร็จเสร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความเรียบร้อย เพราะความช่วยเหลือจากผู้มีพระคุณหลายฝ่าย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณต่อคณาจารย์ทุกท่านที่มีความเมตตากรุณาให้ความรู้ให้คำแนะนำ ตลอดถึงการให้คำปรึกษาต่าง ๆ ด้วยดีตลอดระยะเวลาของการทำวิจัย

เจริญพรขอบคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.กันตภณ หนูทองแก้ว อาจารย์ที่ปรึกษาหลักผู้ที่คอยประสิทธิ์ประสาทความรู้ในการทำวิจัย ตลอดถึงขอขอบพระคุณอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม พระครูปลัดอธิษฐ์ วฑฺโฒ (สุขพานิช), ดร. ที่กรุณาให้คำแนะในการทำดุษฎีนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยจึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขออนุโมทนาต่อคณาจารย์ สาขาวิชารัฐศาสตร์ทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาการต่าง ๆ และขอขอบคุณคณะเพื่อนนักศึกษาปริญญาเอกสาขาวิชารัฐศาสตร์ทุกท่าน ที่คอยให้กำลังใจให้คำปรึกษาในการทำดุษฎีนิพนธ์ฉบับนี้ลุล่วงไปด้วยดี

กราบขอบพระคุณ พระเถระในจังหวัดสงขลา และเจริญพรขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุก ๆ ท่าน ที่ให้ความเมตตานุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือในการวิจัย เป็นผู้ให้ข้อมูลสัมภาษณ์เชิงลึกและผู้ร่วมเสวนากลุ่ม ที่ให้ช่วยให้คำแนะนำในการจัดทำดุษฎีนิพนธ์ ตลอดถึงขอขอบคุณเจ้าหน้าที่บัณฑิตวิทยาลัย เจ้าหน้าที่ห้องสมุดและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมโศกราชที่คอยให้การช่วยเหลือในการศึกษาค้นคว้าข้อมูลด้วยดี

อนึ่ง คุณงามความดีและคุณค่าอันเป็นประโยชน์ที่จะพึงเกิดขึ้นจากดุษฎีนิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยขอยกคุณงามความดีนี้ให้แก่บุพพการี มีบิดามารดา ครู อุปัชฌายาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน และหากว่าดุษฎีนิพนธ์ฉบับนี้ มีข้อบกพร่อง ผิดพลาด ประการหนึ่งประการใด ผู้วิจัยขอน้อมรับข้อผิดพลาดนั้นเพื่อนำไปดำเนินการแก้ไขและปรับปรุงต่อไป

พระครูวาทีธรรมวิภัช, ดร.

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย..... จ

บทคัดย่อภาษาอังกฤษ..... ช

กิตติกรรมประกาศ..... ณ

สารบัญ..... ญ

สารบัญตาราง..... ฐ

สารบัญภาพ..... ฑ

บทที่

1 บทนำ..... 1

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา..... 1

1.2 คำถามการวิจัย..... 4

1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย..... 4

1.4 ขอบเขตของการวิจัย..... 4

1.4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา..... 4

1.4.2 ขอบเขตเนื้อหาด้านเอกสาร..... 5

1.4.3 ขอบเขตด้านผู้ให้ข้อมูลสำคัญ..... 5

1.4.4 ขอบเขตด้านพื้นที่..... 5

1.5 วิธีดำเนินการวิจัย..... 6

1.5.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย..... 6

1.5.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย..... 6

1.5.3 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย..... 7

1.6 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย..... 8

1.7 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... 8

1.7.1 เอกสารที่เกี่ยวข้อง..... 8

1.7.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... 9

1.7.3 เอกสารและงานวิจัยต่างประเทศ..... 16

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

1.8 กรอบแนวคิดในการวิจัย..... 18
1.9 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย..... 19

2 สภาพทั่วไปเกี่ยวกับแนวคิดนโยบายของพรรคการเมือง..... 23

2.1 สภาพทั่วไปเกี่ยวกับบริบทพื้นที่ของจังหวัดสงขลา..... 23
2.1.1 ประวัติความเป็นมาของจังหวัดสงขลา..... 23
2.1.2 ที่ตั้งและอาณาเขตของจังหวัดสงขลา..... 25
2.1.3 สภาพทั่วไปของจังหวัดสงขลา..... 25
2.1.4 อาชีพของประชาชนในจังหวัดสงขลา..... 29
2.2 สภาพทั่วไปของการเสนอนโยบาย..... 35
2.3 พรรคการเมืองและนโยบายของพรรคการเมืองที่ตัวส่งแทนลงสมัคร
รับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา..... 36
2.3.1 พรรคการเมืองที่ตัวส่งแทนลงสมัครรับเลือกตั้ง
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา..... 36
2.3.2 นโยบายของพรรคการเมืองที่ตัวส่งแทนลงสมัคร
รับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา..... 36

**3 หลักการ แนวคิด ทฤษฎี และการวิเคราะห์องค์ประกอบของการกำหนด
นโยบายของพรรคการเมือง..... 49**

3.1 หลักการ แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับนโยบายและนโยบายสาธารณะ..... 49
3.1.1 ความหมายและแนวคิดของนโยบาย..... 49
3.1.2 นโยบายสาธารณะ..... 55
3.2 แนวคิดเกี่ยวกับนโยบายพรรคการเมือง..... 75
3.3 แนวคิดการวิเคราะห์นโยบาย..... 76
3.3.1 หลักการวิเคราะห์นโยบาย..... 76
3.3.2 แนวคิดการวิเคราะห์นโยบายสาธารณะ..... 77
3.3.3 องค์ประกอบของการวิเคราะห์นโยบาย..... 79
3.3.4 รูปแบบการวิเคราะห์นโยบาย..... 80

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

3.3.5 ตัวแบบทฤษฎีการวิเคราะห์นโยบายสาธารณะในมิติรัฐศาสตร์..... 83
3.3.6 วัตถุประสงค์ของการการวิเคราะห์นโยบายสาธารณะ..... 97
3.3.7 ความสำคัญของการวิเคราะห์นโยบายสาธารณะ..... 99
3.3.8 ประโยชน์ของการวิเคราะห์นโยบายสาธารณะ..... 99
3.3.9 พฤติกรรมของนักวิเคราะห์นโยบายสาธารณะ..... 100
3.3.10 ขอบเขตของการวิเคราะห์นโยบายสาธารณะ..... 101
3.3.11 กระบวนการการวิเคราะห์นโยบายสาธารณะ..... 102
3.3.12 สรุปการวิเคราะห์นโยบาย..... 104
3.4 แนวคิดเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ..... 105
3.4.1 แนวคิดการตัดสินใจ..... 105
3.4.2 ความหมายของการตัดสินใจ..... 106
3.4.3 ความสำคัญของการตัดสินใจ..... 107
3.4.4 กระบวนการตัดสินใจ..... 108
3.4.5 การตัดสินใจที่ดี..... 110
3.4.6 ปัญหาและอุปสรรคในการตัดสินใจ..... 110
3.5 แนวคิดเรื่องการตลาดทางการเมือง..... 112
3.5.1 แนวคิดเรื่องการตลาดทางการเมือง..... 112
3.5.2 คำนิยาม และความหมายของการตลาดการเมือง..... 115
3.5.3 โครงสร้างการตลาดทางการเมือง..... 128
3.5.4 การแบ่งประเภทพรรคการเมืองของ..... 130
3.5.5 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม..... 132
3.5.6 ส่วนผสมทางการตลาดการเมือง..... 132
3.5.7 การส่งเสริมการตลาดการเมือง..... 133
3.5.8 ราคาหรือคุณค่าของพรรคการเมือง..... 133
3.5.9 กลยุทธ์ที่สำคัญ..... 134
3.5.10 การวางตำแหน่งของผู้สมัครและพรรคการเมือง..... 135

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

3.6 แนวคิดหลักพุทธธรรมที่ส่งเสริมเพื่อใช้ในการกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา..... 1

4 องค์ประกอบที่ส่งเสริมการกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา..... 156

4.1 วิเคราะห์สภาพทั่วไปของการเสนอนโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา..... 154

4.2 วิเคราะห์ สังเคราะห์ แนวคิดทฤษฎีและปัจจัยการกำหนดนโยบาย ของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา..... 156

4.3 วิเคราะห์ สังเคราะห์ การนำเสนอหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา..... 161

4.4 สังเคราะห์ ข้อมูลการสำภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ..... 162

4.5 การเสวนากลุ่ม (Focus Group)..... 212

4.6 สรุปผล..... 226

4.7 องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย..... 250

5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ..... 253

5.1 สรุปผลการวิจัย..... 253

5.1.1 สภาพทั่วไปของการกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา... 254

5.1.2 แนวคิด ทฤษฎี และหลักพุทธธรรมในการนำเสนอนโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา..... 254

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

5.1.3 การศึกษาวิจัยเรื่อง “นโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดสงขลา.. 255
5.1.4 การนำองค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัยไปใช้..... 255
5.2 อภิปรายผล..... 259
5.3 ข้อเสนอแนะ..... 265
บรรณนุกรม..... **266**
บุคลานุกรม..... **274**
ภาคผนวก..... **263**
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ..... 293
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย..... 297
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์จากผู้ทรงคุณวุฒิ..... 303
ภาคผนวก ง ภาพถ่ายการดำเนินกิจกรรมวิจัยดุษฎีนิพนธ์..... 339
ภาคผนวก จ หนังสือรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์..... 348
ภาคผนวก ฉ แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ..... 351
ประวัติผู้วิจัย..... **353**

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่2.1	เป้าหมายการพัฒนาจังหวัดสงขลา 20 ปี (พ.ศ. 2566 – 2585)	40
ตารางที่ 2.2	ชื่อพรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขต	41
ตารางที่ 2.3	นโยบายพรรคการเมืองทั้ง 20 พรรค	42
ตารางที่ 3.1	ตัวแบบทฤษฎีอรรถประโยชน์ทางการเมือง	98
ตารางที่ 3.2	ตารางเปรียบเทียบจุดเน้นของตัวแบบการวิเคราะห์นโยบายสาธารณะฐานคติทางรัฐศาสตร์	99
ตารางที่ 4.1	ตารางสรุปสภาพทั่วไปของการนำเสนอนโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา (จากการสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลเชิงลึก)	171
ตารางที่ 4.2	ตารางสรุปแนวคิดของการนำเสนอนโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา (จากการสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลเชิงลึก)	188
ตารางที่ 4.3	ตารางสรุปหลักธรรมเพื่อส่งเสริมการนำเสนอนโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดสงขลา (จากการสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลเชิงลึก)	204
ตารางที่ 4.4	ตารางสรุปผลการวิเคราะห์สภาพทั่วไปของการนำเสนอนโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา (จากการเสวนากลุ่ม เมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2567)	218
ตารางที่ 4.5	ตารางสรุปผลวิเคราะห์ประเด็นแนวคิดทฤษฎีการนำเสนอนโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา (จากการเสวนากลุ่มเมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2567)	222
ตารางที่ 4.6	ตารางสรุปผลวิเคราะห์ประเด็นหลักพุทธธรรมที่ช่วยส่งเสริมการจัดทำนโยบายของพรรคเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา (จากการเสวนากลุ่มเมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2567)	227

สารบัญภาพ

		หน้า
ภาพที่1.1	แผนผังที่แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย	21
ภาพที่ 2.1	แสดงที่ตั้งและอาณาเขตของจังหวัดสงขลา	25
ภาพที่ 2.2	กรอบแนวคิดในการวิจัยบทที่ 2	53
ภาพที่ 3.1	ความหมายนโยบายสาธารณะ	77
ภาพที่ 3.2	แสดงวงจรนโยบายสาธารณะ	79
ภาพที่3.3	รูปแบบการวิเคราะห์นโยบาย	87
ภาพที่ 3.4	ตัวแบบทฤษฎีเชิงระบบ	89
ภาพที่ 3.5	ตัวแบบทฤษฎีสถาบัน	91
ภาพที่ 3.6	ตัวแบบทฤษฎีชนชั้นนำ	92
ภาพที่ 3.7	แสดงวงจรนโยบายสาธารณะ	94
ภาพที่ 3.8	ตัวแบบทฤษฎีกระบวนการ	96
ภาพที่ 3.9	ตัวแบบที่เหมาะสมของการกำหนดนโยบายสาธารณะฐานคติรัฐศาสตร์	89
ภาพที่3.10	ผู้มีส่วนไดส่วนเสียในทางการเมือง	119
ภาพที่ 3.11	กระบวนการเกิดภาพลักษณ์	127
ภาพที่ 3.12	แบบแผนกลยุทธ์และการดำเนินการ Strategy Formulationand Implementation) ตามแนวคิดการตลาดทางการเมือง	130
ภาพที่3.13	แสดงกระบวนการตลาดการเมือง	134
ภาพที่ 3.14	กระบวนการทางการตลาดของพรรคที่มีเป้าหมายเป็นผลิตภัณฑ์การขายและการตลาด	136
ภาพที่ 3.15	แบบจำลองการตลาดทางการเมือง	141
ภาพที่ 3.16	แสดงกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย	156
ภาพที่ 4.1	เขตการเลือกตั้งทั้ง 9 เขต	159
ภาพที่ 4.2	แผนภูมิแสดงองค์ประกอบที่สนับสนุนของการกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองที่ดี	136
ภาพที่ 4.4	แผนภูมิรูปแบบองค์ประกอบการบูรณาการหลักพุทธธรรม	253
ภาพที่ 4.4	แสดงกระบวนการจัดการองค์ความรู้ 5Ps MODEL	254
ภาพที่ 4.2	แผนภูมิแสดงองค์ประกอบที่สนับสนุนของการกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองที่ดี	136

บทที่ 1
บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

นโยบายของพรรคการเมืองคือสิ่งที่สะท้อนถึงปัญหาความต้องการของประชาชนในด้านเศรษฐกิจและด้านต่าง ๆ โดยภาพรวมแล้วนั้นคือสิ่งที่เป็นปัญหาเกี่ยวกับเรื่องปากท้องเป็นส่วนใหญ่ ปัญหาปากท้องในที่นี้เป็นปัญหาที่แก้ไม่สำเร็จเพราะด้วยความหลากหลายของแต่ละพื้นที่ ซึ่งนโยบายที่นำมาใช้จริงนั้นตอบสนองความต้องการของประชาชนแค่เพียงบางส่วนเท่านั้น เมื่อมีปัญหาทางด้านเศรษฐกิจปัญหาทางด้านสังคมก็จะตามมาเป็นผลกระทบที่ติดต่อกันเพราะสังคมกับเศรษฐกิจเป็นสิ่งคู่กันการแก้ปัญหาโดยการให้เงินเยียวยากลับเป็นการแก้ปัญหาเพียงชั่วคราวเท่านั้น ปัญหาที่เกิดขึ้นไม่เพียงแต่จะทำให้ประชาชนเดือดร้อนแล้ว การนำเสนอนโยบายเองก็ควรครอบคลุมและตอบสนองความต้องการในทุกระดับ ปัญหาด้านการเกษตรถึงแม้ว่าประเทศไทยจะเป็นประเทศที่ทำการเพาะปลูกเพราะสภาพภูมิอากาศ และสภาพภูมิประเทศเหมาะแก่การเพาะปลูกนั้นก็ยังคงมีปัญหาเมื่อมีกำลังในการผลิตแต่ไม่มีกำลังในการนำสินค้าออกจำหน่ายหรือหนทางในการระบายสินค้าเพื่อส่งออกทั้งภายในและภายนอกประเทศไม่ได้รับการผลักดันเท่าที่ควร

พรรคการเมืองมีความสำคัญต่อระบอบการปกครองเป็นอย่างมาก แม้แต่ในการปกครองระบอบที่ไม่เป็นประชาธิปไตย ก็ยังจำต้องมีพรรคการเมือง อาทิ พรรคคอมมิวนิสต์ในประเทศที่มีการปกครองระบอบสังคมนิยม หากแต่พรรคการเมืองเหล่านั้นมีบทบาทหน้าที่ที่แตกต่างกับพรรคการเมืองในระบอบประชาธิปไตยมิได้เป็นตัวกลางเสนอความต้องการของประชาชนให้แก่รัฐบาลตลอดจนมิได้เปิดโอกาสให้ประชาชนที่สนใจเข้ามามีส่วนร่วมในทางการเมืองแต่อย่างใด ในส่วนการใช้อำนาจรัฐ พรรคการเมืองเหล่านั้นมิได้ทำหน้าที่ตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐให้แก่ประชาชนดังเช่นที่พรรคการเมืองในระบอบประชาธิปไตยสมควรทำพรรคการเมืองถือว่ามีบทบาทสำคัญต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากพรรคการเมืองคือสถาบันหลักที่ทำหน้าที่เป็นตัวเชื่อมโยงระหว่าง "ภาครัฐ” กับ "ภาคประชาชน” โดยที่พรรคการเมืองจะนำเอาปัญหาหรือความต้องการของประชาชนมาแปลงเป็นนโยบายของพรรค และนำนโยบายเหล่านั้นไปปฏิบัติเมื่อได้รับเลือกตั้งเข้าไปทำหน้าที่ฝ่ายนิติบัญญัติหรือฝ่ายบริหาร (เข็มทอง ต้นสกุลรุ่งเรือง, 2563 หน้า 266)

นโยบายสาธารณะมีความสำคัญต่อสังคมและประเทศชาติเป็นอย่างมากเพราะส่งผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนทั้งประเทศโดยรัฐบาลต้องออกนโยบายและนำไปปฏิบัติเพื่อช่วยแก้ไขปัญหาหรือทำให้ประชาชนมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดียิ่งขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน ส่วนประชาชนเมื่อเห็นว่านโยบายของรัฐบาลมีประโยชน์และตอบสนองต่อความต้องการในการดำเนิน

ชีวิตก็จะให้การสนับสนุนรัฐบาลมากขึ้นหรืออาจจะกล่าวได้ว่านโยบายสาธารณะเป็นสิ่งที่เอื้ออำนวยผลประโยชน์และแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ต่อทั้งประชาชนและรัฐบาลโดยนโยบายสาธารณะแบ่งออกเป็นหลายประเภทด้วยกันซึ่งแต่ละประเภทนั้นก็จะแตกต่างกันออกไปตามความเหมาะสม ส่วนการนำไปใช้บริหารประเทศนั้นก็ขึ้นอยู่กับรัฐบาลแต่ละชุดว่าจะกำหนดและปฏิบัติตามนโยบายสาธารณะแบบไหนเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนมากที่สุด ดังนั้นนโยบายสาธารณะจึงเป็นแนวทางปฏิบัติของรัฐบาลที่มุ่งเน้นสร้างผลประโยชน์ให้กับประชาชนเป็นหลักเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนและพัฒนาชีวิตประชาชนให้ดียิ่งขึ้น (อิงฟ้า สิงห์น้อย และ รัฐชาติ ทัศนัย, 2563 หน้า 610-623)

นโยบายสาธารณะเป็นแนวทางการกระทำหรือการเลือกตัดสินใจหรือกฎหมายของรัฐซึ่งได้ตัดสินใจและกำหนดไว้เพื่อชี้นำให้กระทำตามอันนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายด้วยการวางแผนการจัดทำโครงการ การบริหาร กระบวนการดำเนินงาน การปฏิบัติงานที่ตอบสนองความความต้องการจำเป็นของประชาชน เพื่อให้ได้นโยบาย สาธารณะที่ดีสามารถแก้ไขปัญหาสาธารณะได้อย่างมีประสิทธิภาพ นโยบายสาธารณะมีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาสังคมประเทศชาติ หากนโยบายสาธารณะมีเนื้อหาสาระที่ดีก็จะเป็นปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จที่ส่งผลต่อโอกาสการพัฒนาสู่ความสมบูรณ์แบบ ได้ดีขึ้น การได้มาซึ่งนโยบายสาธารณะที่ดีนั้นส่วนที่สำคัญยิ่งคือได้มาจากกระบวนการศึกษาวิเคราะห์นโยบายสาธารณะตามหลักวิชาการเป็นอย่างดี (Kenaphoom. S, 2021 pp. 1-19)

สภาพทั่วไปเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองไทยมีเหตุปัจจัยที่มีความซับซ้อนและหลากหลายกระจายตัวมากขึ้น โดยเฉพาะต่อเหตุผลที่ยึดโยงอยู่กับขบวนการทางสังคมการเมืองภายนอก มากกว่ายึดโยงอยู่กับตัวผู้นำและแกนนำภายในพรรค ขณะเดียวกันการวัดผลสำเร็จก็จะถ่ายเทน้ำหนักไปที่การสร้างอิทธิพลต่อสังคมการเมือง และเป้าหมายคือการได้รับเลือกตั้งเพียงประการเดียว นโยบายพรรคการเมืองมีลักษณะ “ขายฝัน” ไม่สามารถแก้ไขปญหาของประชาชนได้จริง ในการทำความเข้าใจสภาพการณ์หรือปัญหาของการกำหนดนโยบายอาจมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต่องเข้าใจขั้นตอนและโครงสร้างของพรรคการเมืองอย่างถ่องแท่เนื่องจากเปนปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จและความล้มเหลวในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ที่ผานมาอาจกล่าวไดว่า การศึกษาเรื่องการกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองมีเพียงความมุ่งหมายหรือมีเป้าหมายเพียงผลได้/เสียในการเลือกตั้ง มากกว่าการกำหนดนโยบายที่สามารถแก้ไขปัญหาให้กับท้องที่หรือสังคมได้จริง

จังหวัดสงขลา เป็นจังหวัดหนึ่งที่ตั้งอยู่ทางภาคใต้ของประเทศไทย โดยจังหวัดสงขลาเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีพื้นที่ติดทะเล อีกทั้งสภาพอากาศเหมาะสมกับการทำการเกษตร การจัดสรรปันส่วนทางทรัพยากรจึงมีความเฉพาะ ปัญหาหลัก ๆ ที่พบคือการดำเนินชีวิตโดยใช้ทรัพยากรธรรมชาติเนื่องจากเป็นจังหวัดที่อยู่ติดทะเลทำให้ชาวบ้านมีอาชีพการประมงเป็นจำนวนมาก ปัญหาการรุกล้ำที่สาธารณะ ปัญหาคือการจัดการกับทรัพยากรที่ได้มา กล่าวคือ มีความเหลื่อมล้ำของราคาสินค้า

อีกทั้งจังหวัดสงขลาชาวบ้านปลูกพืชหลากหลายเช่นกัน ปัญหาที่พบเห็นง่ายที่สุดคือ การทำนา ทำสวนปาล์ม และการทำสวนยาง ที่มีราคาตกต่ำ ปัญหาการส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ขาดความจริงใจ และต่อเนื่องจากภาครัฐ ฯลฯ ทั้งหมดนี้เป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาที่ล้าช้า การกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองก่อนการเลือกตั้งคือนโยบายที่ต้องนำไปสู่ออกของปัญหา และนำมาเพื่อรองรับความต้องการแก้ปัญหานั้น ๆ ของประชาชน ทั้งราคาที่ตกต่ำของสินค้าจากที่กล่าวมา คือ ทั้งอาหารทะเล น้ำยางพารา ข้าว ตลอดถึงการท่องเที่ยว การลงทุนด้านต่าง ๆ ยังคงเป็นประเด็นปัญหาในการดำเนินชีวิตของประชาชน การตัดสินใจของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั่วไปในเขตพื้นที่จังหวัดสงขลา นโยบายจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง

สภาพทั่วไปอีกประการหนึ่ง เป็นประเด็นที่นำมาสู่การเปลี่ยนแปลงของการเมืองในจังหวัดสงขลา สามารถนำมาพิจารณาและวิเคราะห์ได้ คือ การรู้เท่าทันเรื่องราวต่าง ๆ ทางการเมืองในยุคปัจจุบันของประชาชน ในสังคมปัจจุบันเป็นยุคที่โลกเปิดกว้างเรื่องราวข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ รวบรวมมาอยู่ใกล้ตัวเราทั้งหมด เรียกว่าย่อโลกทั้งใบให้มาอยู่ในมือเรา (มือถือ) เพราะฉะนั้นทุกเรื่องราวจึงสามารถศึกษาเรียนรู้ได้จากเครื่องมือสื่อสาร ทั้งโทรศัพท์ คอมพิวเตอร์ และอื่น ๆ ได้อย่างรวดเร็วตามความต้องการในทุกแง่มุม ในข้อเท็จจริงต่าง ๆ ทั้งที่เป็นอดีตและปัจจุบันของพรรคการเมือง ของนักการเมือง และเรื่องราวทั่วไป ซึ่งที่ผ่านมาทำได้ยาก จนนำไปสู่การสลายตัวของการผูกขาดอำนาจนิยมทางการเมืองแบบเก่า ในจังหวัดสงขลาพรรคการเมืองใหญ่ผูกขาดการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมาช้านาน ชนิดที่ว่าส่งใครลงรับสมัครก็จะได้รับความไว้วางใจประชาชนอย่างแน่นอน แม้จะไม่ใช่คนใต้ หรือไม่ใช่คนสงขลาก็ตาม แค่ย้ายมาในพื้นที่จังหวัดสงขลาก็เพียงพอที่จะได้สิทธิ์และความไว้วางใจจากประชาชน เพราะการเมืองยุคนั้น ประชาชนจะให้ความสนใจกับพรรคและหัวหน้าพรรคมากกว่าตัวบุคคลและนโยบายของพรรค จึงเห็นได้ว่า การเลือกตั้งครั้งก่อน ๆ ที่ผ่านมาการแข่งขันมีน้อยมาก มีไม่กี่พรรคการเมืองที่ส่งตัวแทนลงสมัครรับเลือกตั้งและต้องพ่ายแพ้ทุกครั้ง จนสามารถกล่าวได้ว่าเป็นการผูกขาดการสมาชิกสภาผู้แทนก็ว่าได้

แต่ปัจจุบันนี้ ไม่เป็นดังที่ผ่านมา เหตุผลที่สำคัญคือความต้องการเพื่อเจริญเติบโตทางการเมืองของผู้ที่เคยสนับสนุนนักการเมืองรุ่นเก่า เช่น กลุ่มทุน กลุ่มผลประโยชน์ หัวคะแนน กลุ่มอดีตข้าราชการต่าง ๆ เพราะเมื่อพรรคการเมืองเกิดขึ้นง่าย การสังกัดพรรคการเมืองทำได้ง่าย โอกาสในการเสนอตัวต่อประชาชนทำได้ง่าย จึงเป็นแนวทางหนึ่งที่ทำให้ผู้ที่เคยให้การสนับสนุนพรรคการเมืองอื่นมาอย่างยาวนาน แต่ไม่มีอำนาจการต่อรองในพรรค เมื่อไม่มีพื้นที่ให้แสดงบทบาทในพรรคเดิม จึงตัดสินใจย้ายพรรคไปสังกัดพรรคการเมืองใหม่ เพื่อร่วมดำเนินนโยบายตามแนวที่ตัวเองต้องการ และเป็นการเพิ่มทางเลือกให้กับประชาชนอีกส่วนหนึ่งด้วย ตลอดถึงการสิ้นหวังกับระบบเดิม ๆ พรรคการเมืองเดิม ๆ นโยบายเดิม ๆ การเลือกตั้งใน 2 ครั้งหลังที่ผ่านมา ถือได้ว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงครั้งยิ่งใหญ่ เพราะตัวแทนพรรคการเมืองที่รับความไว้วางใจจากประชาชนมีจำนวน 4

พรรคด้วยกัน ชี้ให้เห็นว่าประชาชนต้องการสร้างทางเลือกใหม่ให้กับตัวเอง ในการส่งตัวแทนไปทำหน้าที่ในสภาผู้แทนราษฎร จึงทำให้เกิดการแข่งขันในการทำหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ได้รับเลือกเข้าไป ซึ่งถ้าเป็นยุคเก่าสมัยก่อนนั้น ไม่มีการแข่งขันกันสร้างผลงาน การแก้ปัญหาของประชาชนและการพัฒนาพื้นที่เป็นไปอย่างล่าช้า เพราะฉะนั้นการเมืองแบบเดิม ๆ จึงไม่มีผลมากพอที่เอาชนะใจประชาชนได้ การสร้างวาทกรรมขึ้นมาพูดเพื่อยกย่องหรือใส่ร้ายทำลายกันจึงมีผลต่อฝ่ายตรงข้ามน้อยมาก เพราะระบบสื่อสารทางโซเชียลประชาชนเข้าถึงข้อมูลและข้อเท็จจริงได้ง่ายนั่นเอง ตลอดถึงการตื่นตัวและรับรู้ทางการเมืองของกลุ่มคนรุ่นใหม่มีเพิ่มมากขึ้น ด้วยเหตุผลคือ ในโลกปัจจุบันระบบโซเชียลที่มีความทันสมัย ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการใช้ชีวิต ในการทำงานของกลุ่มคนรุ่นใหม่ การนำเสนอข้อมูลทางการเมืองจึงเป็นสาระความรู้อีกด้านหนึ่งพรรคการเมืองบางพรรคใช้เป็นเครื่องมือสำคัญในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ เพื่อสื่อสารกับกลุ่มคนรุ่นใหม่อย่าง คือ ลงข้อความ 1 ข้อความ แต่เมื่อสื่อออกไปแล้วมีผู้คนรับรู้ข้อมูลดังกล่าวได้นับล้านคน การรับปัญหาการแก้ปัญหามีความรวดเร็ว ทำให้เกิดต้นทุนที่ต่ำ แต่ประสิทธิภาพและผลตอบรับสูงยิ่ง แต่การเมืองยุคเก่า เชื่องช้า หลักการเยอะ กลุ่มผลประโยชน์เยอะ ไม่ทันต่อความต้องการในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ของประชาชน ขั้นตอนการนำเสนอปัญหาและการแก้ปัญหาล่าช้า และที่สำคัญไม่ค่อยได้รับการสนองตอบตามความต้องการของประชาชนได้อย่างทันท่วงที

อีกประเด็นสำคัญ ในความรู้สึกของประชาชนที่ว่า “ส.ส.ของเรา” คำนี้ประชาชนให้ความสนใจมาก คือประชาชนต้องการให้เป็นคนในถิ่นฐานเขตเลือกตั้งนั้น หรือมีสายสัมพันธ์กัน เป็นผู้ที่ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ง่ายด้วย และสามารถรู้และเข้าใจในบริบทต่าง ๆ ของประชาชนของพื้นที่ได้ดี เช่น ประเด็นปัญหาของชาวบ้าน ไม่ว่าจะเป็นเรื่อง ถนนหนทางการสัญจรที่ลำบาก พืชผลทางการเกษตรล้นตลาดทำให้ราคาตกต่ำ ปัญหายาเสพติด และอื่น ๆ เมื่อตัวแทนคือสมาชิสภาผู้แทนราษฎรซึ่งเป็นลูกเป็นหลานหรือมีความสัมพันธ์กัน ย่อมทำให้การทำหน้าที่สมาชิกสภาผู้แทนทำได้ไม่ยาก เพราะมีความรู้ความเข้าใจในประเด็นปัญหาต่าง ๆ ในฐานะคนในพื้นที่นั้นเอง และจะมีกระตือรือร้นมีความตั้งใจคิดหานโยบายใหม่ ๆ เพื่อใช้ในการแก้ปัญหาเหล่านั้นของประชาชนอย่างรวดเร็วและเป็นรูปธรรม

ในส่วนของปัจจัยหลักอีกประการหนึ่งที่ส่งเสริมที่ให้การเมืองในจังหวัดสงขลาเปลี่ยนแปลงไป คือจำนวนเม็ดเงินที่นักการเมืองนำมาใช้เพื่อขับเคลื่อนรูปแบบการหาคะแนนจากประชาชนในการเลือกตั้งแต่ละครั้ง ประหนึ่งว่าคะแนนเสียงของประชาชนแต่ละคนเป็นสินค้าที่รอการประมูลจากหัวคะแนนและนักการเมืองบางคนบางพรรคที่ต้องการเข้ามามีอำนาจทางการเมืองหรือเข้ามาเพื่อปกป้องผลประโยชน์ของตนเองและกลุ่มที่สนับสนุน ปัจจัยส่วนนี้จะมีอิทธิพลเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะกับกลุ่มคนที่อายุ 40-70 ปี และมีฐานะค่อนข้างลำบาก

การจากปัญหาดังกล่าวข้างต้นทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษา “นโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา” ซึ่งการเลือกตั้งที่จัดขึ้นตามวาระนั้นมีพรรคการเมืองที่เป็นพรรคเก่าและพรรคใหม่มากมาย เมื่อมีจำนวนพรรคการเมืองเพิ่มมากขึ้นการแข่งขันก็ยิ่งสูงขึ้นเช่นกัน การที่บุคคลผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งจะตัดสินใจเลือกพรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่งนั้น ย่อมมีปัจจัยสำคัญหลายประการ ซึ่งปัจจัยสำคัญที่เป็นการจูงใจประชาชนของพรรคการเมืองนั้นย่อมต้องมีนโยบายที่ตรงตามความต้องการของประชาชนในเวลานั้น ๆ เช่นกัน นโยบายของพรรคการเมืองจึงเป็นตัวแปรสำคัญสำหรับการตัดสินใจในการใช้สิทธิ์เลือกตั้ง ซึ่งจังหวัดสงขลาเป็นพื้นที่จังหวัดหนึ่งทางภาคใต้ที่มีการแข่งขันการเลือกตั้งพรรคการเมืองสูง เพราะฉะนั้นนโยบายของพรรคการเมืองต้องตรงกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่ จังหวัดสงขลาเป็นจังหวัดที่เป็นพื้นที่สำคัญทางเศรษฐกิจ และมีสภาพภูมิประเทศที่มีลักษณะเฉพาะ และมีประชากรจำนวนมากอาศัยอยู่ ทำให้นโยบายที่พรรคการเมืองนำเสนอมีผลต่อการตัดสินใจเลือกพรรคการเมืองเพื่อเข้าเป็นรัฐบาล ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในเรื่องของนโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา

1.2 คำถามการวิจัย

1.2.1 สภาพทั่วไปของการเสนอนโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลาเป็นอย่างไร

1.2.2 องค์ประกอบของการกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินของประชาชนใจในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลามีอะไรบ้าง

1.2.3 การนำหลักพุทธธรรมมาใช้ในการพัฒนาการจัดทำนโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลาควรเป็นอย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.3.1 เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของการเสนอนโยบายของพรรคการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา

1.3.2 เพื่อศึกษาองค์ประกอบของการกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดสงขลา

1.3.3 เพื่อนำเสนอหลักพุทธธรรมในการจัดทำนโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการศึกษา เรื่อง “นโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา” มีการกำหนดขอบเขตการศึกษาไว้ 3 ด้าน ดังนี้

1.4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตเนื้อหาในการศึกษานโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา ประกอบไปด้วย แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับนโยบายพรรคการเมือง จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชน ในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา เพื่อให้ได้ทราบว่า นโยบายที่ดีที่เป็นประโยชน์ต่อการแก้ปัญหาและพัฒนาให้ประชาชนจังหวัดสงขลามีด้านไหนบ้างและมีลักษณะเป็นอย่างไร ที่ประชาชนจังหวัดสงขลาพึงพอใจและพร้อมที่จะเทคะแนนเสียงให้ในบริบทปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจใช้สิทธิเลือกตั้งของประชาชน

1.4.2 ขอบเขตเนื้อหาด้านเอกสาร

1.4.2.1 เอกสารข้อมูลขั้นปฐมภูมิ ผู้วิจัยใช้คัมภีร์พระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย และสารานุกรม ที่กล่าวถึงหลักธรรมที่สัมพันธ์กับการสงเคราะห์เกื้อกูลกันต่อกันและหลักธรรมคำสอนที่เกี่ยวข้อง

1.4.2.2 เอกสารข้อมูลทุติยภูมิ ได้แก่ ศึกษาสารัตถะเกี่ยวกับแนวคิด หลักธรรมที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างการสงเคราะห์แนวพระพุทธศาสนา จากคัมภีร์อรรถกถา ฎีกา อนุฎีกา ปกรณ์วิเสส หนังสือ ตำรา ดุษฎีนิพนธ์ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง บทความทางวิชาการ ตำราคำอธิบายของนักการศาสนา ผู้รู้ อาจารย์ นิตยสาร รวมทั้งอินเทอร์เน็ตที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับหัวข้อที่ทำการวิจัย ศึกษาและค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลจากทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

1.4.3 ขอบเขตด้านผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จำนวน 25 รูป/คน และแบบเจาะจงและจัดเวทีเสวนากลุ่ม (Focus group) จากผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 รูป/คน โดยผู้ให้ข้อมูลสำคัญจะต้องเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติสอดคล้องกับประเด็นการวิจัย หรือเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญหรือมีประสบการณ์เกี่ยวกับการกำหนดนโยบายที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา

1.4.4 ขอบเขตด้านพื้นที่

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยทำการศึกษาวิจัยในพื้นที่จังหวัดสงขลา

1.5 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง“นโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา”ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนโดยรวบรวมข้อมูลทางเอกสาร (Documenty Investigation) ทำการศึกษาแนวคิดหลักการที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ทำการวิจัย โดยผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎี นโยบายพรรคการเมืองที่ส่งผลต่อการตัดสินใจใช้สิทธิ์เลือกตั้งเอกสารข้อมูลขั้นปฐมภูมิผู้วิจัยใช้คัมภีร์พระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย และสารานุกรมเอกสารข้อมูลทุติยภูมิ คือ จากเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาสร้างเครื่องมือสัมภาษณ์และทำการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ หลังจากนั้นนำผลที่ได้จากการวิจัยเชิงคุณภาพไปทำการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) และนำผลที่ได้ไปทำการวิจัยเชิงปริมาณโดยการสร้างแบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล ต่อไป

1.5.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้างซึ่งมีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด โดยแบ่งเนื้อหาเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อคำถามเกี่ยวกับสถานภาพปัจจัยส่วนบุคคล ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับนโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา

1.5.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา และรวบรวมข้อมูลเพื่อสร้างเป็นกรอบของแบบสัมภาษณ์

2. สร้างแบบสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมและที่เกี่ยวข้องกับนโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา และรวบรวมข้อมูลเพื่อสร้างเป็นกรอบของแบบสัมภาษณ์

3. นำแบบสัมภาษณ์เสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจ เพื่อให้ข้อเสนอแนะแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

4. นำแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เรียนเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ มีประสบการณ์นโยบายของพรรคการเมือง จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความครอบคลุมตามขอบข่ายของเนื้อหา และวัตถุประสงค์

5. นำแบบสัมภาษณ์ที่ได้รับคำแนะนำจากผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้

มีประสบการณ์เกี่ยวกับการเสริมสร้างภาวะผู้นำทางสังคมตามแนวพระพุทธศาสนา มาปรับปรุงแก้ไข พร้อมด้วยแนบงานวิจัยในบทที่ 1 – 3 เข้าสู่กระบวนการสอบ 3 บท ต่อไป

1.5.3 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องนโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา ผู้วิจัยได้ดำเนินตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาประเด็นที่ต้องการจะศึกษา และกำหนดหัวข้อการวิจัย

2. ทำการวิพากษ์หัวข้อการวิจัยโดยผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

3. คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาหัวข้อการวิจัย และอนุมัติหัวข้อการวิจัย

4. รวบรวมข้อมูล แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับหัวข้อการวิจัย

5. ศึกษา วิเคราะห์ เรียบเรียง จัดทำเป็นเนื้อหาในบทที่ 2 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับนโยบายของพรรคการเมือง

6. กำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย สาระสำคัญเกี่ยวกับนโยบายของพรรคการเมือง

7. รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับหลักธรรมในการส่งเสริมการกำหนดนโยบายของพรรคการเมือง

8. ศึกษา วิเคราะห์ เรียบเรียง จัดทำเป็นเนื้อหาในบทที่ 3 ศึกษาเกี่ยวกับหลักการ แนวคิด ทฤษฎีการวิเคราะห์ และหลักธรรมที่ส่งเสริมการกำหนดนโยบายของพรรคการเมือง

9. กำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยสาระสำคัญเกี่ยวกับหลักธรรมในการส่งเสริมการกำหนดนโยบายของพรรคการเมือง

10. นำเสนอดุษฎีนิพนธ์ 3 บทโดยจัดทำเป็นต้นฉบับเสนอต่อคณะกรรมการ

11. ปรับปรุงแก้ไขและสรุปประเด็นสำคัญในบทที่ 1 – 3 และสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ นำแบบสัมภาษณ์ที่ได้รับคำแนะนำจากผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไข พร้อมด้วยดุษฎีนิพนธ์ 3 บทเข้าสู่กระบวนการขอรับพิจารณาจริยธรรมการวิจัยต่อไป

12. เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ วิเคราะห์ สังเคราะห์ และเรียบเรียงข้อมูลตามวัตถุประสงค์

13. สรุปผลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์ วิเคราะห์ สังเคราะห์ และเรียบเรียงข้อมูลตามวัตถุประสงค์

14. นำประเด็นที่ได้จากวิเคราะห์ สังเคราะห์ มากำหนดประเด็นคำถามวัตถุประสงค์คัดเลือกกลุ่มเป้าหมายเพื่อเข้าสู่กระบวนการจัดเวทีเสวนากลุ่ม

15. รับฟังความคิดเห็นจากการเสวนากลุ่ม รวบรวมเป็นประเด็นตามวัตถุประสงค์สรุปผลที่ได้รับจากการเสวนากลุ่มวิเคราะห์ สังเคราะห์ และเรียบเรียงข้อมูลตามวัตถุประสงค์

16. นำประเด็นที่ได้จากการวิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อนำเสนอองค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย

17. นำเสนอดุษฎีนิพนธ์โดยจัดทำเป็นต้นฉบับเสนอต่อคณะกรรมการควบคุมดุษฎีนิพนธ์เพื่อทำการสอบวิพากษ์ 5 บท และทำการแก้ไขปรับปรุงเพื่อเข้าสู่กระบวนการสอบป้องกันดุษฎีนิพนธ์

18. เชิญคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับการแต่งตั้งโดยมหาวิทยาลัยทุกท่านมาประชุมและฟังการนำเสนอผลการวิจัยที่ค้นพบและร่วมตรวจสอบงานวิจัย ปรับแก้ไขดุษฎีนิพนธ์ตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ

1.6 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1.6.1 ทำให้ทราบองค์ความรู้เกี่ยวกับสภาพทั่วไปของนโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา

1.6.2 ทำให้ทราบองค์ความรู้เกี่ยวกับองค์ประกอบของการกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา

1.6.3 ทำให้ทราบองค์ความรู้เกี่ยวกับนโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา

1.6.4 สามารถนำองค์ความรู้ใหม่ที่เกิดจากการวิจัยไปใช้ประกอบการตัดสินใจเลือกตั้งและเป็นแนวทางให้พรรคการเมืองนำไปใช้ในการเสนอนโยบายพรรคการเมืองในการเลือกตั้งครั้งต่อไป

1.7 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.7.1 เอกสารที่เกี่ยวข้อง

พระไกรสร ศรีรีภพ (2565 หน้า 155) การนำเสนอบทความเรื่อง บริบทพลเมืองในนโยบายสาธารณะ เมื่อกล่าวถึงความเป็นพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตย ควรทราบถึง “สิทธิพลเมือง” เป็นสิทธิที่ทุกคนจะได้รับความคุ้มครองจากกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมเท่าเทียมกัน สิทธิที่จะมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากร และสิทธิที่จะควบคุมตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ ส่วน“หน้าที่พลเมือง” เป็นการทำหน้าที่อย่างกระตือรือร้นในการกำกับดูแลและตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ โดยที่การดูแลควบคุมและตรวจสอบ ในการพัฒนาพลเมืองภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตยจะต้องดำเนินการควบคู่กันไประหว่างการสร้างพลเมืองในฐานะปัจเจกชนเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง มีวัฒนธรรมการเมืองของพลเมือง มีจิตสำนึกพลเมืองอย่างเข้มข้น เพื่อรองรับพลเมืองที่ถูกพัฒนาให้เป็นพลเมืองที่สมบูรณ์ และนำไปสู่การสร้างนโยบายสาธารณะเป็นนโยบายที่รัฐเป็นผู้ดำเนินการเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน ช่วยแก้ไขปัญหาชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้น

ดังนั้น นโยบายสาธารณะและการสนับสนุนการขับเคลื่อนความเป็นพลเมืองด้วยรัฐเป็นการใช้นโยบายในการปฏิรูปประเทศไปสู่รัฐสวัสดิการหรือสังคมแบบนั้นได้จะต้องผ่านสังคมที่มีความเป็นประชาธิปไตย เนื่องจากนโยบายจะนำไปสู่รัฐสวัสดิการหรือปฏิรูปประเทศสิ่งที่จะต้องดำเนินการก่อนในเบื้องต้นคือ การทำให้โครงสร้างของประเทศเป็นประชาธิปไตยที่แท้จริง โดยต้องเริ่มต้นทำให้อำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศเป็นของประชาชนอย่างแท้จริง รวมทั้งการทำให้สถาบันการเมืองหรือสถาบันในรัฐธรรมนูญทุกสถาบันอยู่ในตำแหน่งแห่งที่ที่ตนจะต้องอยู่ และแสดงบทบาทอยู่ในรัฐธรรมนูญที่เป็นประชาธิปไตย นโยบายสาธารณะจึงมีความสำคัญต่อสังคมและประเทศชาติเป็นอย่างมาก เพราะส่งผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนทั้งประเทศ

อิงฟ้า สิงห์น้อย และรัฐชาติ ทัศนัย (2563 หน้า 610-623) นโยบายสาธารณะเป็นผลผลิตของระบบการเมือง และนโยบายสาธารณะจะส่งผลกระทบทางใดทางหนึ่งต่อวิถีการดำรงชีวิตของประชาชน ดังนั้น นโยบายสาธารณะ คือ นโยบายที่รัฐเป็นผู้ดำเนินการเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน ช่วยแก้ไขปัญหาชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้น เป็นสิ่งที่เอื้ออำนวยผลประโยชน์และแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ต่อทั้งประชาชนและรัฐบาล โดยนโยบายสาธารณะแบ่งออกเป็นหลายประเภทด้วยกัน ซึ่งแต่ละประเภทนั้นก็จะแตกต่างกันออกไปตามความเหมาะสม ส่วนการนำไปใช้บริหารประเทศนั้นก็ขึ้นอยู่กับรัฐบาลแต่ละชุดว่าจะกำหนดและปฏิบัติตามนโยบายสาธารณะแบบไหน เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนมากที่สุด ดังนั้น นโยบายสาธารณะจึงเป็นแนวทางปฏิบัติของรัฐบาลที่มุ่งเน้นสร้างผลประโยชน์ให้กับประชาชนเป็นหลัก เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน และพัฒนาชีวิตประชาชนให้ดียิ่งขึ้นที่สำคัญต้องให้ความสำคัญในหลาย ๆ ด้านไม่ว่าจะเป็นการกำหนดนโยบายรวมไปถึงการนำนโยบายไปปฏิบัติ ถ้าหากสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงและตรงกับความต้องการของประชาชนก็จะสามารถช่วยให้ประชาชนมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นได้อย่างแท้จริง

1.7.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พระครูรัตนสุตากร (ปราโมทย์ จนฺทโชโต) (2565 หน้า 16) ได้ทำการวิจัย เรื่อง “นโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนจังหวัดสงขลาในการเลือกตั้งทั่วไป พ.ศ. 2562” ผลการวิจัย 1) สภาพทั่วไปของการเสนอนโยบายของพรรคการเมืองในจังหวัดสงขลาในการเลือกตั้งทั่วไป พ.ศ. 2562 จุดแข็งคือ สนับสนุนให้มีเบี้ยสวัสดิการผู้สูงอายุ ผู้ยากไร้สนับสนุนการพัฒนาการท่องเที่ยวในจังหวัด จุดอ่อนคือ ขาดการสนับสนุนให้มีบัตรสวัสดิการอย่างทั่วถึง ขาดการเพิ่มวงเงิน จัดสรรที่ทำกิน พักหนี้กองทุนหมู่บ้านสนับสนุนให้มีการออก พ.ร.บ.โฉนดชุมชนให้สิทธิ์ในการจัดการชุมชนไม่ครอบคลุมโอกาส คือ ส่งเสริมให้สวัสดิการต่อผู้เรียน ตั้งแต่ชั้นอนุบาล-มัธยมศึกษาปีที่ 3 ผ่านสถานศึกษา และจัดการศึกษาให้มีคุณภาพเริ่มตั้งแต่ปฐมวัย และอุปสรรคคือ มาตรฐานเกษตรกรไทยให้เป็นเกษตรมูลค่าสูงยังไม่ได้ขาดการส่งเสริมความเข้มแข็งให้ฐานรากด้วยการสร้าง

เกษตรให้เป็นสมัยใหม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก 2) องค์ประกอบของการกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนจังหวัดสงขลาในการเลือกตั้งทั่วไป พ.ศ. 2562 พบว่า การตัดสินใจของประชาชน โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$=3.30) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ดังนี้ ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ($\overline{X}$=3.37) รองลงมาได้แก่ ด้านการศึกษา ($\overline{X}$=3.32) ด้านสังคม ($\overline{X}$=3.28) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการเกษตร ($\overline{X}$=3.23) ตามลำดับ ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการตัดสินใจของประชาชนจังหวัดสงขลาในการเลือกตั้งทั่วไป พ.ศ. 2562 โดยรวม ตามหลักวิมังสา ($\overline{X}$=3.61) รองลงมา ได้แก่ นโยบายพรรคตามหลักจิตตะ ($\overline{X}$=3.56) นโยบายพรรคตามหลักวิริยะ ($\overline{X}$=3.20) และ นโยบายพรรคตามหลักฉันทะ ($\overline{X}$=3.15) ตามลำดับตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการตัดสินใจของประชาชนจังหวัดสงขลาในการเลือกตั้งทั่วไป พ.ศ. 2562 โดยรวมตามหลักอิทธิบาท 4

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) (2566) จากงานวิจัยของระบุว่า หลายนโยบายอาจสร้างปัญหาในระยะยาวจากการใช้งบประมาณภาครัฐเกินตัวและการใช้เงินนอกงบประมาณ ซึ่งตรวจสอบได้ยาก โดยนโยบายที่ไม่ซ้ำกันของ 9 พรรคการเมืองอาจต้องใช้งบประมาณเพิ่มขึ้นถึง 3.14 ล้านล้านบาท เทียบกับงบประมาณของรัฐบาลปี 2566 ที่ 3.18 ล้านล้านบาท (ยังไม่รวมเงินนอกงบประมาณ) และหากมีงบประมาณไม่เพียงพอ ทำให้รัฐต้องกู้เพิ่ม จะส่งผลต่อหนี้สาธารณะ ทั้งนี้สัดส่วนหนี้สาธารณะต่อ GDP ณ ธ.ค. 2565 = 61% โดยในช่วงปกติ เพดานหนี้สาธารณะของไทยไม่ควรเกิน 60% ต่อ GDP ตามการกำหนดของคณะกรรมการนโยบายการเงินการคลังของรัฐ แต่ในช่วงโควิด หลายประเทศรวมทั้งไทยได้ขยายเพดานหนี้สาธารณะเพื่อเพิ่มพื้นที่การคลังให้กับรัฐบาล ในการออกมาตรการช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบโดยไทยได้ขยายเพดานไปที่ 70% ต่อ GDP

ธุวธิต เทียบคำ (2565 หน้า 80-81) ได้สรุปการวิจัย เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร” ผลการวิจัย พบว่า (1) ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก (2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร พบว่า ด้านนโยบายของผู้สมัคร ด้านฐานะทางเศรษฐกิจ สังคม และชื่อเสียงของผู้สมัคร ด้านการรณรงค์หาเสียงของผู้สมัคร สามารถร่วมกันพยากรณ์ได้ร้อยละ 50.12 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ (3) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร พบว่า ผู้สมัครรับเลือกตั้งควรมีนโยบายพัฒนาด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษมุกดาหารพัฒนาระบบโลจีสติก สนับสนุนให้

ผู้ประกอบการท้องถิ่น จัดหาช่องทางในเพิ่มมูลค่าการจำหน่ายสินค้าเกษตร สินค้าแปรรูป มีประสบการณ์ในการบริหารงานองค์กร มีการรณรงค์หาเสียงโดยการลงพื้นที่สอบถามปัญหาและความต้องการของประชาชน ประกอบกับใช้ช่องทางการสื่อสารทางออนไลน์เป็นผู้ประสานงาน ประสานความร่วมมือกับภาคส่วนต่าง ๆ ในแก้ไขปัญหาที่ประชาชนในพื้นที่

ประคอง มาโต (2565, บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมความนิยมทางการเมืองของประชาชนมีต่อนักการเมืองในจังหวัดอุทัยธานี” ผลการวิจัยพบว่า สังคหวัตถุ 4 เป็นเครื่องมือหรือหลักธรรมที่ช่วยประสานคนหมู่มากให้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข เป็นเครื่องมือช่วยขจัดความขัดแย้งที่เกิดขึ้นทำให้คนอยู่ร่วมกันด้วยความรัก สามารถนำไปใช้ได้ตั้งแต่ระดับครอบครัวจนถึงระดับสังคม เป็นธรรมอันจะก่อให้เกิดความผาสุก ในบ้านเมืองและประเทศชาตินั่นเอง หลักธรรมของสังคหวัตถุนี้หากผู้ใดยึดถือปฏิบัติ เชื่อแน่ว่าจะเป็นที่รักใคร่เคารพนับถือของเพื่อนร่วมงานและบุคคลทั่วไป

ธนภูมิ โภชน์เกาะ (2565 หน้า 17) ได้ทำการวิจัย เรื่อง “ปจจัยที่มีผลต่อการลงคะแนนเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเขต 5 กรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ.2562” ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญเป็นเพศหญิง อายุ 41 – 55 ป ระดับการศึกษาปริญญาตรี อาชีพพนักงานบริษัท/องค์กรเอกชน รายได้ต่อเดือน 15,00 –30,000 บาท และมีการติดตามข่าวสารทางการเมืองบ้างบางครั้งมีปัจจัยที่มีผลต่อการลงคะแนนเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ ดังนี้ ปัจจัยด้านนโยบาย ปัจจัยด้านกระแสทางการเมือง ปัจจัยด้านคุณสมบัติของผูสมัคร ปัจจัยด้านพรรคการเมือง และปัจจัยด้านการหาเสียง ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า เพศไม่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่มีผลต่อการลงคะแนนเลือกตั้ง ซึ่งไมเปนไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน และการติดตามข่าว สารทางการเมืองมีความสัมพันธ์กับปจจัยที่มีผลต่อการลงคะแนนเลือกตั้ง ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

อัมพกา ชมพู่, และคณะ (2565 หน้า 328-329) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนในเขตเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดนครสวรรค์ ผลการวิจัย พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนในเขตเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดนครสวรรค์ตามหลักสัปปุริสธรรม 7 โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$= 3.48, S.D. = 0.28) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า กาลัญญุตา ความรู้จักกาล ($\overline{X}$= 3.57, S.D. = 0.52) รองลงมาคือ อัตถัญญุตา ความรู้จักอรรถ ($\overline{X}$= 3.51, S.D. = 0.43) อัตตัญญุตา ความรู้จักตน ($\overline{X}$= 3.51, S.D. = 0.49) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ธัมมัญญุตา ความรู้จักธรรม รู้จักเหตุ ($\overline{X}$= 3.50, S.D. = 0.46) มัตตัญญุตา ความรู้จักประมาณ ($\overline{X}$= 3.47, S.D. = 0.36) ปริสัญญุตา ความรู้จักบริษัท คือ รู้จักชุมชน ($\overline{X}$= 3.42, S.D. = 0.49) และปุคคลัญญุตา ความรู้จักบุคคล ($\overline{X}$= 3.42, S.D. = 0.55) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางตามลำดับ

2. ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนในเขต

เลือกตั้งที่ 1 จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนในเขตเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$= 3.45, S.D. = 0.35) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านคุณสมบัติของผู้สมัคร ($\overline{X}$= 3.50, S.D. = 0.43) รองลงมาคือ ด้านวิธีการหาเสียงเลือกตั้ง ($\overline{X}$= 3.45, S.D. = 0.52) ด้านพรรคการเมือง ($\overline{X}$= 3.44, S.D. = 0.45) และด้านนโยบาย ($\overline{X}$= 3.41, S.D. = 0.41) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางตามลำดับ

3. ปัญหา อุปสรรค ที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนในเขตเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า 1) ด้านคุณสมบัติของผู้สมัคร พบว่าคุณภาพของผู้ที่จะลงรับสมัครเลือกตั้งเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนในเขตเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดนครสวรรค์ เพราะประชาชนเข้าถึงผู้สมัครได้ยาก และไม่ให้ความสำคัญต่อการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนในเขตของตนเอง และควรทำงานให้มีผลงานทางการเมืองที่เห็นเด่นชัดและเป็นรูปธรรม ผู้สมัครควรมีความรู้ มีความสามารถ มีความเป็นผู้นำ กล้าคิด กล้าทำ มีความซื่อสัตย์สุจริต ไม่โกงกิน และไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน 2) ด้านพรรคการเมือง พบว่า ระบบพรรคการเมืองในปัจจุบันยังเป็นองค์กรที่อ่อนแอและขาดความเป็นสถาบันที่ต่อเนื่องและดีพอ ปัญหาที่สำคัญที่สุดของพรรคการเมืองคือการขาดความรับผิดชอบต่อสังคมของบรรดาสมาชิกของพรรค พรรคการเมืองมีสาขาพรรคน้อย สาขาบางแห่งมีแต่รูปแบบที่เป็นทางการเท่านั้นไม่มีบทบาทในเชิงปฏิบัติ เพราะพรรคขาดผลงานที่เด่นชัด 3) ด้านนโยบาย พบว่านโยบายของพรรคการเมืองที่น่าเชื่อถือและสามารถแก้ไขปัญหาต่างๆ ของประชาชนได้จริงมีน้อย นโยบายไม่ชัดเจนและไม่ตอบสนองต่อแก้ไขปัญหาได้ตรงตามความต้องการของประชาชนที่สามารถนำไปปฏิบัติให้เกิดผลได้จริง 4) ด้านวิธีการหาเสียงเลือกตั้ง พบว่า มีการใช้สื่อสมัยใหม่ในการรณรงค์หาเสียงมากขึ้นซึ่งผู้สูงอายุหรือคนรุ่นเก่าไม่สามารถเข้าถึงได้ ควรเปิดเวทีปราศรัยตามจุดสำคัญเพราะประชาชนจะได้เห็นถึงวิสัยทัศน์ นโยบายที่ชัดเจนของผู้สมัครในการตัดสินใจเลือกตั้ง

อรดี เรียงภักดี (2565 บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขตเลือกตั้งที่ 1จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า (1) ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขตเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดมหาสารคาม พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก (2) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขตเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดมหาสารคาม คือ พรรคการเมืองที่สังกัด นโยบายของพรรคการเมือง ประสบการณ์ของผู้สมัครและการรณรงค์หาเสียงของผู้สมัครโดเขียนสมการคะแนนมาตรฐาน ดังนี้ $Z'Y = 9.505 + 1.155 (X1) + .699 (X2) +.008 (X5)$ โดยตัวแปรทั้ง 3 ร่วมกันพยากรณ์การตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขตเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดมหาสารคามได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งมีอำนาจการพยากรณ์ร้อยละ 50.10 และ (3) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการ

ตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขตเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดมหาสารคาม พบว่า ผู้สมัครลงเลือกตั้งต้องเป็นผู้ยึดมั่นอุดมการณ์เดียวพรรคการเมืองที่สังกัด มีนโยบายพัฒนาเศรษฐกิจเพิ่มรายได้ลดรายจ่ายให้กับประชาชน เป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในการบริหารงานองค์กร มีการรณรงค์หาเสียงโดยประชาสัมพันธ์นโยบายที่แก้ไขปัญหาด้านเศรษฐกิจ พัฒนาคุณภาพชีวิตพัฒนาการศึกษา โดยใช้ช่องทางด้านสื่อออนไลน์ และป้ายหาเสียงมีการใช้หัวคะแนนในชุมชนเป็นบุคคลที่มีความน่าเชื่อถือ มีการทำกิจกรรมทางสังคมในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง ลงพื้นที่สอบถามปัญหาและความต้องการของประชาชน ประสานความร่วมมือกับภาคส่วนต่าง ๆ ในแก้ไขปัญหาที่ประชาชนในพื้นที่

รัชยา เคล้าดี และคนอื่น ๆ (2564 หน้า 9) ได้ทำการวิจัย เรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชน อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา” ผลการวิจัย ดังนี้

1. ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชน อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ในส่วนของการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณารายประเด็นคำถาม พบว่า การได้ฟังการหา เสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากกว่าประเด็นอื่น ๆ รองลงมา คือ เรื่องการติดตามข่าวสาร ทางการเมืองผ่านสื่อต่าง ๆ ด้วยตนเอง นส่วนของการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ปัจจัยเรื่องผู้ที่ให้ความเคารพนับถือ เพื่อนหรือคนในครอบครัวให้ข้อมูลเชิงบวกของพรรคการเมืองมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากกว่าประเด็นอื่น ๆ รองลงมา คือ เรื่องนักการเมืองที่ปรากฏตัวตามสื่อต่าง ๆ บ่อยครั้ง ในส่วนของรูปแบบที่ใช้ในการหาเสียง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ปัจจัยเรื่องรูปแบบที่ใช้ในการหาเสียงที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากกว่าประเด็นอื่น ๆ รองลงมา คือ เรื่องโปสเตอร์ป้ายโฆษณาแนะนำตัวผู้สมัคร ในส่วนของลักษณะของหัวหน้าพรรคการเมือง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายประเด็นคำถาม พบว่า หัวหน้าพรรคการเมืองที่มีภาพความซื่อสัตย์โปร่งใสเป็นลักษณะของหัวหน้าพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากกว่าประเด็นอื่น ๆ รองลงมา คือ เรื่องหัวหน้าพรรคการเมืองที่เป็นบุคคลที่มีชื่อเสียงในสังคม ในส่วนของรูปแบบของหัวหน้าพรรคการเมือง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายประเด็นคำถาม พบว่า พรรคการเมืองที่มาจากประชาชนทั่วไป เป็นรูปแบบของหัวหน้าพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากกว่าประเด็นอื่น ๆ รองลงมา คือ เรื่องพรรคการเมืองขนาดใหญ่

2. เพื่อเปรียบเทียบระดับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชน อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศต่างกัน มีผลต่อการตัดสินใจไปใช้สิทธิ เลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชน อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ใน ส่วนของการมีส่วนร่วมทางการเมือง การรับรู้ข่าวสารทางการเมือง รูปแบบที่ใช้ในการหาเสียง ลักษณะของหัวหน้า พรรคการเมือง รูปแบบของหัวหน้าพรรคการเมืองกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุที่ต่างกัน มีผลต่อการตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชน อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เฉพาะเรื่องการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง ลักษณะของหัวหน้าพรรคการเมือง และรูปแบบของหัวหน้าพรรคการเมืองและพบว่าการที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษาและอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน ไม่มีผลต่อการตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชน อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาในทุก ๆ ด้าน กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาไม่มีผลต่อการตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชน อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาในทุก ๆ ด้าน กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพต่างกัน ไม่มีผลต่อการตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชน อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาในทุก ๆ ด้าน กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกันไม่มีผลต่อการตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชน อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาในทุก ๆ ด้าน ดังกล่าว

ภูริวัจน์ ปุณยวุฒิปรีดา (2564, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนากลไกการกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองไทย ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพทั่วไปและปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองไทยมีเหตุปัจจัยที่มีความซับซ้อน และหลากหลายกระจายตัวมากขึ้น โดยเฉพาะต่อเหตุผลที่อิงอยู่กับขบวนการทางสังคม การเมืองภายนอก มากกว่าอิงอยู่กับผู้นำและแกนนำภายในพรรค 2) กลไกการกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองไทยนั้นพรรคการเมืองต้องมีความจริงใจต่อการแก้ไขปัญหาอย่างจริงจัง 3) การพัฒนากลไกการกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองไทยโดยการนำหลักอิทธิบาท 4 มาใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบาย องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยนั้นชี้ให้เห็นว่าสาระสำคัญของการพัฒนากลไกการกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองไทยนั้นเริ่มจากการก่อรูปนโยบายจากอุดมการณ์พรรคการเมือง นำไปสู่กระบวนการในการกำหนดนโยบายทางการเมืองภายใต้กรอบที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ ต่อมาเป็นการตัดสินใจนโยบาย แนวคิดและแนวทางการทำงานกับนโยบายของพรรค สอดคล้องและเป็นไปเพื่อประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชน ยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ชุติพนธ์ วงษ์อมรวิทย์, เติมศักดิ์ ทองอินทร์ และสุรพล สุยะพรหม (2563, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การส่งเสริมความนิยมทางการเมืองของประชาชนมีต่อนักการเมืองในจังหวัดอุทัยธานี พบว่า จริยธรรมทางการเมืองประกอบด้วย 1) ด้านความดีงาม ยึดถือปฏิบัติเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน ขยันอดทน 2) ด้านความถูกต้อง มีความโปร่งใส คำนึงถึงความสำเร็จของงาน 3) ด้านความเหมาะสม ให้ความสำคัญกับการแก้ปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน และการประยุกต์หลัก

ฆราวาสธรรม 4 ได้แก่ 1) หลักสัจจะ บริหารงานด้วยความโปร่งใส และเป็นแบบอย่างที่ดี 2) หลักทมะ การใช้สติปัญญา เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน 3) หลักขันติมีความอดทน ทำหน้าที่ด้วยความขยันหมั่นเพียร 4) หลักจาคะ เสียสละ อดทน เห็นประโยชน์ของประชาชน

พรชัย เทพปัญญา และ ณัฐพงศ์ บุญเหลือ (2563 หน้า 5) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การศึกษาความเคลื่อนไหวทางการเมืองและพฤติกรรมการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2562 จังหวัดกาญจนบุรีผลการวิจัยพบว่า ในการเลือกตั้ง 24 มีนาคม 2562 นั้นประชาชนมีความตื่นตัวและรับรู้การเลือกตั้งเป็นอย่างมาก ก่อให้เกิดการเคลื่อนไหวทางการเมืองในรูปแบบต่าง ๆ มีการแลกเปลี่ยน เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร การหาเสียง การนำเสนอนโยบายของพรรคการเมืองผ่านทางสื่อต่าง ๆ โดยเฉพาะสื่อโซเชียลมีเดีย ในขณะที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดนั้นมีการทำงานเชิงรุกมากขึ้นในการสร้างความเข้าใจต่อกฎหมายและระเบียบการเลือกตั้ง ในประเด็นด้านตัวบุคคลของผู้สมัครรับเลือกตั้งมีความสำคัญเป็นลำดับแรกที่มีผลต่อการได้รับการเลือกตั้ง และนโยบายของพรรคนั้นเป็นปัจจัยสนับสนุนที่สำคัญเช่นเดียวกัน นอกจากนี้การตัดสินใจของประชาชนในการลงคะแนนเสียงยังเป็นผลจากระบบอุปถัมภ์และเครือข่ายทางการเมืองของนักการเมืองอีกด้วยอย่างไรก็ตามประชาชนมีค่านิยมและความคิดที่เปลี่ยนแปลงไปค่อนข้างมากด้วยการคำนึงผลประโยชน์จาการตัดสินใจทางการเมือง รู้และเข้าใจถึงความสำคัญของการเลือกตั้งที่มีต่อตนเองและสังคม

ชงค์ชาญ สุวรรณมณี (2563, บทคัดย่อ) การกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองที่เป็นปัญหา เช่นโครงการจำนำข้าวโครงการรถยนต์คันแรก เนื่องจากไม่มีการวิเคราะห์ถึงผลกระทบและความเสี่ยงในการดำเนินนโยบายอย่างรอบด้านเมื่อนำนโยบายมาใช้ก็จะเกิดปัญหาตามมาภายหลัง ตัวอย่างเช่นแหล่งที่มาของเงินงบประมาณ ความเป็นไปได้จริงในการจัดสรรให้ครอบคลุมและทั่วถึงประชาชนในชั้นปฏิบัติจนอาจทำให้เกิดภาวะความเสี่ยงต่อปัญหาการเงินการคลังของประเทศ ซึ่งในปัจจุบันมีการใช้นโยบายประชานิยมกันเป็นจำนวนมากในการหาเสียงเลือกตั้ง โดยไม่คำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้น จนเกิดเป็นปัญหาเมื่อนำมาปฏิบัติ เป็นหนทางหนึ่งของการเกิดการทุจริตคอรัปชั่นเชิงนโยบาย ซึ่งเกิดมาทุกยุคทุกสมัย แต่ไม่สามารถแก้ปัญหาได้

รัชฎากร เอี่ยมอำไพ (2563 บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “รูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมทางการเมืองของประชาชนที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกตั้งทั่วไป ผลการวิจัยพบว่า 1. การตัดสินใจในการเลือกตั้งทั่วไปโดยรวมอยู่ในระดับมาก การติดตามข้อมูลข่าวสารทางการเมืองประชาชนใช้เทคโนโลยีทำให้สะดวก และนโยบายของพรรคการเมือง ด้านการเข้าเป็นแนวร่วมทางการเมืองของประชาชน และด้านการสนับสนุนพรรคการเมืองหรือนักการเมืองนั้น ๆ โดยพิจารณาจากนโยบายของพรรคการเมืองเป็นหลักเช่นเดียวกับการตัดสินใจในการเลือกตั้งทั่วไป 2. ปัจจัยที่

ส่งเสริมการพัฒนาพฤติกรรมทางการเมืองของประชาชนคือ ความรู้ ทัศนคติ โดยรวมอยู่ในระดับน้อย โดยประชาชนต้องรับฟังการปราศรัยของพรรคการเมือง

ธงชัย สิงอุดม (2563 สรุปงานวิจัย) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่นตามหลักอปริหานิยธรรม ผลการวิจัยพบว่า หลักการมีส่วนร่วมของประชาชนภายใต้แนวคิดตามแนวทางพระพุทธศาสนายังคงถูกหยิบยกขึ้นมาเพื่อแสดงถึงวิธีคิดแบบโลกตะวันออกที่มุ่งสู่การสร้างความสามัคคีกันในหมู่คณะมากกว่าการมุ่งที่มองระดับผู้นำในแง่ร้ายจนเกินไป รวมทั้งการพยายามสร้างเงื่อนไขการป้องกันปัญหาในอนาคตที่อาจจะเกิดขึ้นตามมาในลักษณะของความขัดแย้ง เพราะหลักการมีส่วนร่วมตามหลักอปริหานิยธรรมเป็นการนำหลักการปฏิบัติที่สามารถนำไปเชื่อมโยงกับวิถีชีวิตของคนในสังคมให้เกิดจิตสำนึกต่อความรับผิดชอบทางสังคมหรือความรับผิดชอบในองค์กรแบบรวมศูนย์ของความมั่นคง สามารถปรับความคิดความรู้สึกร่วมของค่านิยม ความเชื่อ และประเพณีที่ปฏิบัติแบบสืบทอดหลักการเพราะการเปลี่ยนแปลงของผู้นำสามารถจะเกิดขึ้นได้แบบรวดเร็ว แต่สามารถทำให้หลักการยังคงอยู่ในรูปแบบนั้น ๆ ต่อไป ซึ่งหลักการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักอปริหานิยธรรม 7 ประการ ได้แก่ 1. การประชุมกันบ่อยจะต้องปลูกฝังความรู้ความรับผิดชอบให้ประชาชนในการเข้าร่วมรับรู้ รับฟังการแสดงความคิดเห็น และการเสนอทางออก ทางเลือกสำหรับการแก้ไขปัญหาหรือการพัฒนาให้เหมาะสมกับพื้นที่

2. การประชุมและเลิกประชุมอาจจะมีกติการ่วมกันเพื่อปกป้องหลักการที่ทุกคนยึดถือปฏิบัติได้ซึ่งผู้นำจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดี 3. การไม่สร้างกฎ กติกา กฎหมายใหม่ที่ทุกคนไม่รับรู้รับทราบร่วมกัน และไม่ทำลายประเพณี กติกา และวัฒนธรรมที่ทุกให้ความเคารพอยู่แล้ว 4. การให้ความเคารพต่อประธานหรือผู้นำในที่ประชุมหรือผู้นำชุมชนในสังคมและองค์กรนั้น ๆ ซึ่งเป็นการแสดงออกถึงวัฒนธรรมชาวพุทธที่ยอมรับฟังเหตุผลอย่างมีสติ และอดทนต่อผู้ที่แสดงความคิดเห็นที่แตกต่างกับตนเอง 5. การให้ความคุ้มครอง ปกป้องสตรีให้สามารถดำเนินชีวิตอย่างปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์ รวมทั้งการส่งเสริมให้สตรีสามารถขึ้นมาเป็นผู้นำชุมชนอย่างสง่างามได้ 6. การให้ความเคารพ สักการบูชาต่อสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายที่ปกป้องอันตรายที่ประชาชนและบุคลากรได้ร่วมกันสร้างขึ้นมาเพื่อเป็นสัญลักษณ์ของทุก ๆ คน และ 7. การให้ความคุ้มครอง ปกป้อง และดูแลรักษาผู้มีศีลธรรมให้สามารถทำหน้าที่ของตนเองเพื่อสั่งสอนให้ประชาชนหรือพลเมืองของรัฐเป็นคนดีและสามารถทำประโยชน์ให้กับประเทศชาติต่อไป

สัญญา เคณาภูมิและบุรฉัตร จันทร์แดง (2562 หน้า 1) ได้กล่าวไว้ว่านโยบายสาธารณะเป็นแนวทางที่รัฐจะกระทำหรือจะไม่กระทำเพื่อแก้ปัญหาสาธารณะและพัฒนาองค์รวมของประเทศชาติให้เจริญรุ่งเรืองทั้งนี้มุ่งสนองตอบหรือแก้ปัญหาคุณภาพชีวิตของพลเมืองในรัฐให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น การศึกษาในโยบายสาธารณะมีหลายมิติไม่ว่าจะเป็นการศึกษาเนื้อหาสาระของนโยบายการศึกษาวิเคราะห์กระบวนการนโยบายสาธารณะ การศึกษาการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ

ทุกกระบวนการของการศึกษานโยบายสาธารณะมีความสำคัญในตัวของมันเอง สำหรับการศึกษาการนำนโยบายสาธารณะไปสู่การปฏิบัติก็มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งกล่าวคือเป็นการทำความเข้าใจเกี่ยวกับความสามารถที่จะผลักดันให้กลไกการปฏิบัติงานซึ่งครอบคลุมกิจกรรมปัจเจกบุคคลหรือกลุ่มบุคคลทั้งที่อยู่ในระบบราชการหรือเอกชน การทรัพยากรความพยายามกระตุ้นการปฏิบัติงานสมรรถนะขององค์การ โดยกระทำเป็นรูปธรรมผ่านแผนงาน โครงการ และกิจกรรมไปปฏิบัติให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของนโยบาย สำหรับตัวแบบทฤษฎีการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติจำแนกออกเป็น 3 กลุ่มทฤษฎีดังนี้ (1) ทฤษฎีการนำนโยบายไปปฏิบัติจากบนลงล่าง ได้แก่ ตัวแบบกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของแวนมีเตอร์และแวนฮอร์น ตัวแบบการวิเคราะห์กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของซาบาเตียร์และแมซมาเนียน และตัวแบบทางการเมือง (2) ทฤษฎีการนำนโยบายไปปฏิบัติจากล่างขึ้นบน ได้แก่ ตัวแบบทางกระบวนการของระบบราชการของลิปสกีตัวแบบการวิเคราะห์หน่วยงานในระดับล่างและข้าราชการระดับพื้นฐาน และ ตัวแบบการวิเคราะห์โครงสร้าง (3) ทฤษฎีการนำนโยบายไปปฏิบัติแบบผสม ได้แก่ตัวแบบปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย ตัวแบบการกระจายอำนาจ ตัวแบบยึดหลักเหตุผล ตัวแบบทางด้านการจัดการตัวแบบทางด้านการพัฒนาองค์การ ตัวแบบกระบวนการ ตัวแบบเชิงบูรณาการ และทฤษฎีเชิงบูรณาการของการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ

ยงยุทธ พงษ์ศรี (2562 หน้า 66) ได้สรุปการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดปทุมธานี : ศึกษาในห้วงเวลา ปี พ.ศ. 2562 การติดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดปทุมธานีโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ ด้านคุณสมบัติของผู้สมัคร ด้านนโยบาย ด้านพรรคการเมือง และด้านการรณรงค์หาเสียงและด้านสื่อบุคคล การทดสอบสมมติฐาน พบว่าเพศ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือนไม่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดปทุมธานีซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนอายุมีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดปทุมธานีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

1.7.3 เอกสารและงานวิจัยต่างประเทศ

Pressman and Wildavsky (1973 p. 3) ซึ่งเป็นนักวิชาการผู้ที่บุกเบิกการศึกษาการนำนโยบายไปปฏิบัติให้ได้รับความสนใจจากนักวิชาการที่เกี่ยวข้องอย่างกว้างขวางจนกระทั่งการศึกษาการนำนโยบายไปปฏิบัติได้รับการยอมรับว่าเป็นขั้นตอนที่สำคัญตอนหนึ่งของกระบวนการนโยบายสาธารณะ และได้ให้ค่านิยามของการนำนโยบายไปปฏิบัติไว้ว่า คือการดำเนินงานให้ลุล่วงให้ประสบความสำเร็จให้ครบถ้วนให้เกิดผลผลิตและให้สมบูรณ์ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่รัฐบาลกำลังปฏิบัติอยู่และเป็นธรรมชาติของนโยบาย จะเห็นได้ว่าในการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นการกระทำขององค์การ

ราชการที่จะต้องรับผิดชอบในการนำนโยบายของรัฐบาลไปปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จในทุกด้าน และให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อยครบถ้วนสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้และก่อให้เกิดผลผลิตที่พึงปรารถนา

Bardach (1980 p. 9) กล่าวถึงความหมายของคำว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติ ว่าเป็นเกมของกระบวนการทางการเมืองที่เกี่ยวข้องกับแนวความคิด ทฤษฎีและการวิจัยการนำนโยบายไปปฏิบัติ จะเห็นได้ว่าเป็นกิจกรรมทางสังคมที่เกิดขึ้นและเป็นไปตามข้อกำหนดของนโยบาย ซึ่งเน้นความสำคัญของกระบวนการอย่างชัดเจน และแสดงให้เห็นว่า การนำนโยบายไปปฏิบัตินั้นเป็นผลผลิตของกระบวนการทางการเมือง การนำนโยบายไปปฏิบัติถือเป็นโอกาสแรกที่จะได้นำการตัดสินใจทางเลือกนโยบายไปปฏิบัติในสถานการณ์ที่เป็นจริง และขั้นตอนทั้งหมดของกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติแสดงให้เห็นถึงความหวังในการแก้ไขปัญหาของสังคม ความกลัวเกี่ยวกับอุปสรรคที่จะเกิดขึ้นในระหว่างการปฏิบัติงาน และจินตนาการของผู้ที่มีส่วนร่วมที่ต้องการจะเน้นการนำนโยบายไปปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จอย่างสมบูรณ์ ดังนั้นการนำนโยบายไปปฏิบัติจึงครอบคลุมกระบวนการแปลงนโยบายเป็นนามธรรมให้เป็นแผนงานรูปธรรมที่สามารนำไปปฏิบัติและตรวจสอบวัดระดับความสำเร็จได้ ซึ่งเป็นหลักการสำคัญของการวิเคราะห์นโยบาย

Guodong Ni, Huaikun Li, Tinghao Jin, Haibo Hu, และ Ziyao Zhang (2022 p. 609) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในงานของคนงานก่อสร้างที่เป็นกลุ่มคนรุ่นใหม่ในประเทศจีน (Analysis of Factors Influencing the Job Satisfaction of New Generation of Construction Workers in China (NGCW) : A Study Based on DEMATEL andISM) พบว่า ปัจจัยด้านระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อการพึงพอในใจการทำงานแตกต่างกัน เนื่องจาก คนงานก่อสร้างที่เป็นกลุ่มคนรุ่นใหม่ในประเทศจีน (NGCW) ให้ความสำคัญต่อการเลือกอาชีพโดยกระบวนการคิดลักษณะส่วนบุคคล ทักษะความสามารถ ลักษณะงานการพัฒนาอาชีพ เงินเดือนและรางวัล ด้านการคุ้มครองสิทธิ สภาพแวดล้อมทางสังคม ด้านความสมดุลระหว่างงานและครอบครัวได้รับอิทธิพลจากปัจจัยด้านระดับการศึกษา

Downs. (1957 p. 19) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “An economic theory of democracy New York” ผลการศึกษา พบว่า นโยบายเศรษฐกิจในระบอบประชาธิปไตย เกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักการเมืองหรือพรรคการเมืองที่เป็นรัฐบาลกับประชาชน ผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง บทวิเคราะห์จึงเน้นการศึกษาพฤติกรรมของพรรคการเมืองและประชาชน ผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง งานวิชาการในระยะต่อมามักจะเน้นการวิเคราะห์พฤติกรรมของตัวละครในด้านใดด้านหนึ่งของกระบวนการกำหนดนโยบายเศรษฐกิจโดยเฉพาะในด้านอุปสงค์ที่มีต่อนโยบายเศรษฐกิจงานวิจัยและงานวิชาการทางด้านนี้ มุ่งวิเคราะห์บทบาทและพฤติกรรมของกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ

Fastnow และคณะ (1999 pp. 687-701) ได้ทำการศึกษาเรื่อง อิทธิพลของศาสนาต่อ

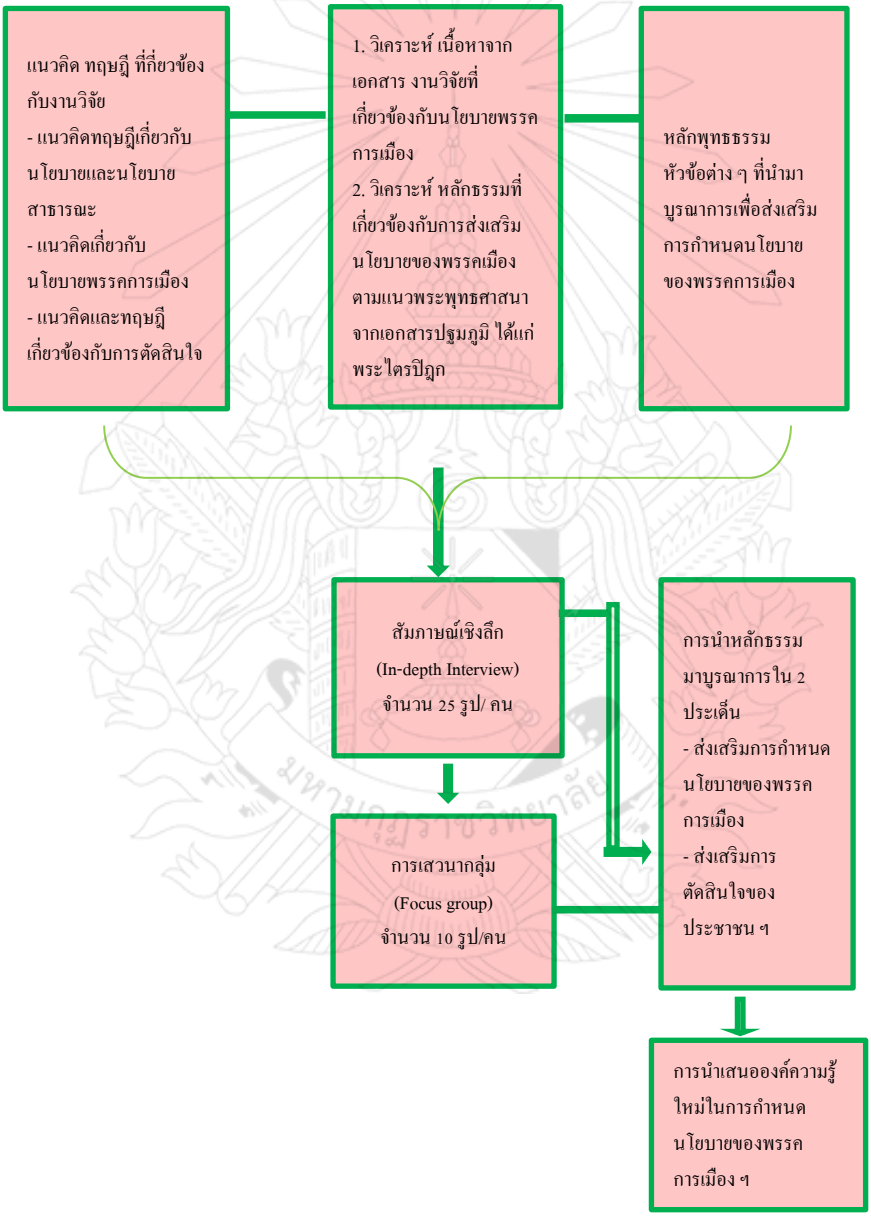
พฤติกรรมทางการเมืองในสหรัฐอเมริกา จากการศึกษาและการตรวจสอบอิทธิพลของศาสนาต่อพฤติกรรมทางการเมืองของพวกเขาการศึกษา พบว่า การเข้าสังกัดศาสนาส่งผลต่อพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงอย่างมีนัยสำคัญ พวกเขาพบหลักฐานที่แสดงให้เห็นว่าผลของศาสนาเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา ทั้งนี้ก็เนื่องมาจาก อุดมการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปของกลุ่มศาสนาต่าง ๆ ต่อประเด็นทางสังคมเมือง

Farrag, Dalia Abdel Rahman, et al. (2014 pp. 49-70) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการลงคะแนนเลือกตั้ง ในการเลือกตั้งรัฐสภาอียิปต์ ในปี 2011 ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยด้านตัวผู้สมัครและพรรคที่สังกัด มีผลต่อการตัดสินใจของผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งโดยเฉพาะอย่างยิ่งเหตุการณ์เกี่ยวกับตัวผู้สมัคร และภาพลักษณ์ของผู้สมัคร

Yalch Richard F (1975 pp. 783-792) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “Attribution Theory and voter choice” ผลการศึกษาพบว่าการเลือกตั้งที่สุจริตและเที่ยงธรรม มีการแข่งขันจึงจัดเป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้ในประเทศที่เป็นประชาธิปไตย ส่วนผลของการเลือกตั้งจะเป็นเช่นไรในแต่ละประเทศขึ้นกับปัจจัยหลาย ๆ อย่าง ทั้งนี้ มีการศึกษาตามแนวคิดของหลักเหตุผลพบว่า ประชาชนแต่ละคนพยายามคิดถึงผลประโยชน์ที่จะได้รับมากที่สุดจากการลงทุนที่ต่ำที่สุด ดังนั้น รูปแบบของพฤติกรรมการเลือกตั้งจะพัฒนาขึ้นในสังคมที่มีความคิดต่างกัน สถานะหรือจุดยืนของผู้สมัครในประเด็นต่าง ๆ รวมบุคลิกภาพของผู้สมัคร การรณรงค์หาเสียง การให้ความสนใจในเรื่องนี้ความเข้าใจในประเด็นการหาเสียง ล้วนมีอิทธิพลต่อการเลือกผู้สมัคร

1.8 กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษา “นโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา” โดยได้ดำเนินการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวข้องกับนโยบายของพรรคการเมือง โดยผู้วิจัยจะได้ศึกษาจากหนังสือ เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปกรอบแนวคิดในการวิจัยโดยนำแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับนโยบายของพรรคการเมืองมาสรุปเป็นองค์ประกอบไว้ สรุปเป็นแผนภูมิกรอบแนวคิดได้ดังนี้

ภาพที่ 1.1 แผนผังที่แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

ที่มา **:** *พระครูวาทีธรรมวิภัช, ดร.*

1.9 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ มีศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวิจัยและเพื่อประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัยผู้วิจัยจึงได้ให้คำจำกัดความไว้ ดังนี้

นโยบาย หมายถึง แนวทางหรือกรอบที่พรคการเมืองกำหนดขึ้นเพื่อนำไปใช้ในการดำเนินงานหรือปฏิบัติเพื่อต้องการคะแนนเสียงจากประชาชน และให้บรรลุเป้าหมายตามที่ต้องการในเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา

นโยบายพรรคการเมือง หมายถึง นโยบายของพรรคการเมืองที่ใช้ประกอบในการหาเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา

การเลือกตั้ง หมายถึง การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา

ประชาชน หมายถึง ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไปในจังหวัดสงขลา

การตัดสินใจเลือกตั้ง หมายถึง แรงจูงใจที่เกิดจากการได้รับรู้ถึงนโยบายของพรรคการเมือง แล้วตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา

หลักพุทธธรรม หมายถึง หลักธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้าในทางพระพุทธศาสนา

บทที่ 2
สภาพทั่วไปเกี่ยวกับแนวคิดการเสนอนโยบายของพรรคการเมือง

การวิจัยเรื่อง “นโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา” ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาถึงสภาพทั่วไปของจังหวัดสงขลา และองค์ประกอบต่าง ๆ ดังนี้

2.1 สภาพทั่วไปเกี่ยวกับบริบทพื้นที่ของจังหวัดสงขลา

2.2 สภาพทั่วไปของการเสนอนโยบาย

2.3 พรรคการเมืองและนโยบายของพรรคการเมืองที่ส่งตัวแทนลงสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา

2.1 สภาพทั่วไปเกี่ยวกับบริบทพื้นที่ของจังหวัดสงขลา

จังหวัดสงขลา เป็นจังหวัดหนึ่งในภาคใต้ตอนล่าง มีประชากรมากเป็นอันดับ 2 ของภาคใต้ รองจากนครศรีธรรมราช และมีขนาดพื้นที่ใหญ่เป็นอันดับ 3 ของภาคใต้ รองจากสุราษฎร์ธานีและนครศรีธรรมราช มีจังหวัดที่อยู่ติดกันได้แก่ นครศรีธรรมราช พัทลุง ปัตตานี ยะลา สตูล และยังมีอาณาเขตติดต่อกับรัฐไทรบุรีและรัฐปะลิสของประเทศมาเลเซีย

2.1.1 ประวัติความเป็นมาของจังหวัดสงขลา

จังหวัดสงขลา ตั้งอยู่ฝั่งตะวันออกของประเทศไทยมาแต่สมัยโบราณ มีชุมชนโบราณและเมืองเก่าแก่ มีโบราณสถาน โบราณวัตถุ ขนบธรรมเนียมประเพณี และการละเล่นพื้นเมือง ศิลปพื้นบ้านเป็นมรดกทางวัฒนธรรมสงขลา เพิ่งปรากฏเป็นครั้งแรกในบันทึกของพ่อค้าและนักเดินเรือชาวอาหรับ-เปอร์เซีย ระหว่าง ปี พ.ศ. 1993-2093 ในนามของเมืองซิงกูร์ หรือซิงกอร่า แต่ในหนังสือประวัติศาสตร์ธรรมชาติและการเมืองแห่งราชอาณาจักร สยามของนายกิโลลาส แซร์แวส เรียกชื่อเมืองสงขลา ว่า "เมืองสิงขร" จึงมีการสันนิษฐานว่า คำว่า สงขลา เพี้ยนมาจากชื่อ "สิงหลา" (อ่าน สิง-หะ-ลา) หรือสิงขรเหตุผลที่สงขลามีชื่อว่า สิงหลา แปลว่าเมืองสิงห์ โดยได้ชื่อนี้มาจากพ่อค้าชาวเปอร์เซีย อินเดีย แล่นเรือมาค้าขายได้เห็นเกาะหนู เกาะแมว เมื่อมองแต่ไกลจะเห็นเป็นรูปสิงห์สองตัวหมอบเฝ้าปากทางเข้าเมืองสงขลา ชาวอินเดียจึงเรียกเมืองนี้ว่า สิงหลา ส่วนไทยเรียกว่าเมืองสทิง เมื่อมลายูเข้ามาติดต่อค้าขายกับเมืองสทิง ก็เรียกว่า เมืองสิงหลา แต่ออกเสียงเพี้ยนเป็นสำเนียงฝรั่งคือ เป็น ซิงกอร่า (Singora) ไทยเรียกตามเสียงมลายูและฝรั่งเสียง เพี้ยนเป็นสงขลา

อีกเหตุผลหนึ่งอ้างว่า สงขลาเพี้ยนมาจาก "สิงขร" แปลว่า ภูเขา โดยอ้างว่าเมืองสงขลาตั้งอยู่ บริเวณเชิงเขาแดง ต่อมาได้มีการพระราชทานนาม เจ้าเมืองสงขลาว่า "วิเชียรคีรี" ซึ่งมีความหมายสอดคล้องกับลักษณะภูมิประเทศพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้มีพระบรมราชวินิจฉัยไว้ว่า "สงขลา"เดิมชื่อ สิงหนคร (อ่านว่า สิง-หะ-นะ-คะ-ระ) เสียงสระอะอยู่ท้าย มลายูไม่ชอบ จึงเปลี่ยนเป็น อา และชาวมลายูพูดลิ้นรัวเร็ว ตัดหะ และ นะ ออก คงเหลือ สิง-คะ-รา แต่ออกเสียงเป็น ซิงคะรา หรือ สิงโครา จนมีการเรียกเป็น ซิงกอรา สงขลาเป็นเมืองประวัติศาสตร์ มีเรื่องราวสืบต่อกันตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ มีการค้นพบหลักฐาน ได้แก่ ขวานหิน ซึ่งเป็นเครื่องมือสมัยก่อนประวัติศาสตร์ ที่อำเภอสทิงพระ ประวัติ ความเป็นมา และวัฒนธรรมสมัยที่เมืองสทิงพระเจริญ เค บูรล์เบท ได้ให้ทัศนะว่า สทิงพระ คือศูนย์กลางของอาณาจักรเชี้ยะโท้หรือเซ็กโท เป็นแหล่งหนึ่งในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ที่ได้รับวัฒนธรรมอินเดียโดยตรงในสมัยอาณาจักรศรีวิชัยเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 7 ศตวรรษ เพราะมีร่องรอยทางสถาปัตยกรรม ประติมากรรม ที่แสดงให้เห็นว่าเมืองสทิงพระเป็นศูนย์กลางการปกครองดินแดนรอบ ๆ ทะเลสาบสงขลาในสมัยนั้น (สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดสงขลา [ออนไลน์] 2566)

2.1.2 ที่ตั้งและอาณาเขตของจังหวัดสงขลา

จังหวัดสงขลา ตั้งอยู่ฝั่งตะวันออกของภาคใต้ตอนล่างระหว่างละติจูดที่ 617-756 เหนือ ลองจิจูด 100 01-101 06 ตะวันออก สูงจากระดับน้ำทะเลโดยเฉลี่ย 4 เมตร อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานคร ตามเส้นทาง รถไฟ 947 กิโลเมตร และทางหลวงแผ่นดิน 950 กิโลเมตร จังหวัดสงขลามีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

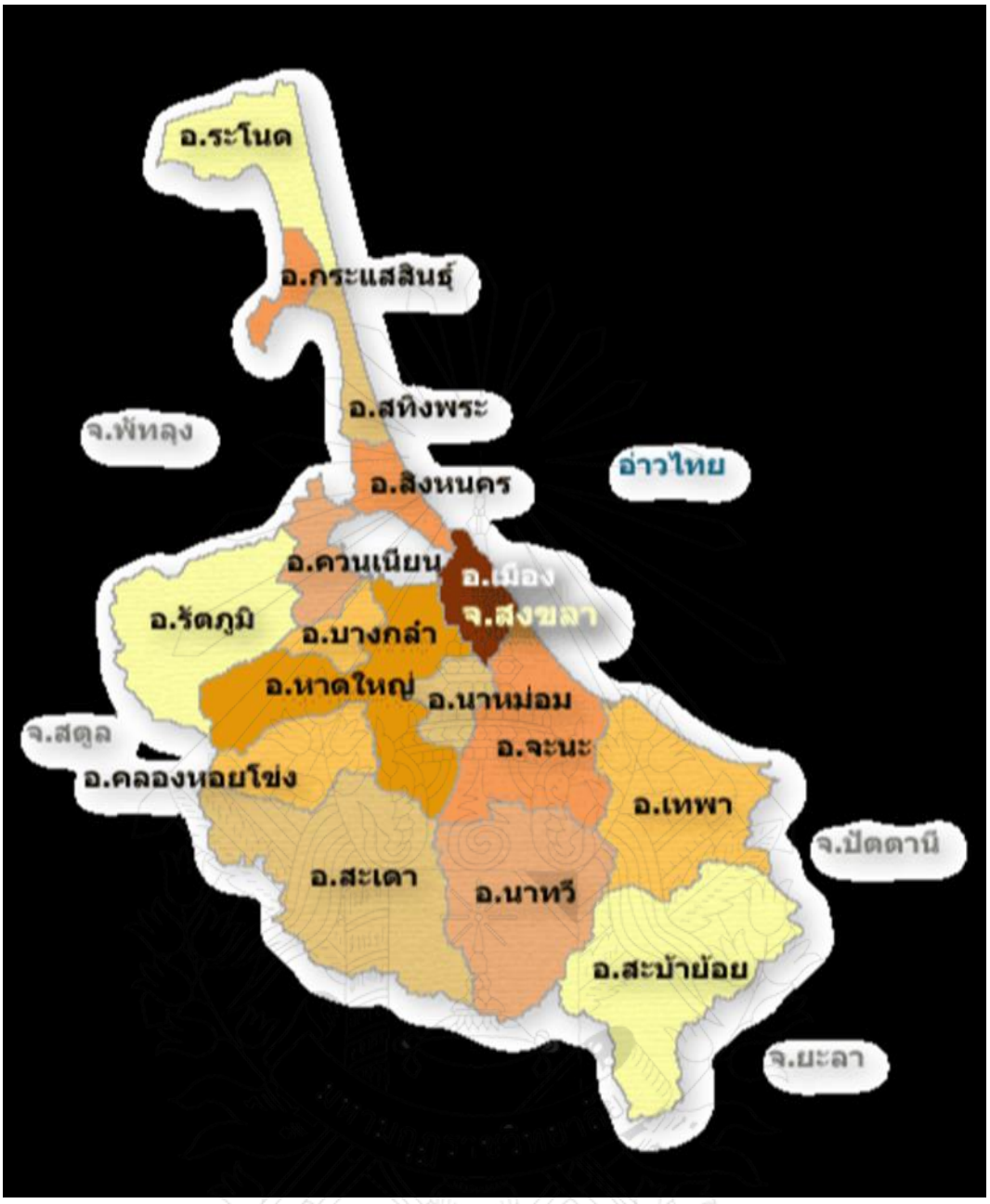
ทิศตะวันออก ติดต่อกับอ่าวไทย

ทิศตะวันตก ติดต่อกับจังหวัดพัทลุง และจังหวัดสตูล

ทิศเหนือ ติดต่อกับจังหวัดนครศรีธรรมราชและจังหวัดพัทลุง

ทิศใต้ ติดต่อกับจังหวัดยะลา จังหวัดปัตตานี และประเทศมาเลเซีย

ขนาดพื้นที่ จังหวัดสงขลามีขนาดพื้นที่ 7,393 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 4,621,180 ไร่ มีขนาดใหญ่เป็นอันดับที่ 27 ของประเทศ และใหญ่เป็นอันดับที่ 3 ของภาคใต้รองจากจังหวัดสุราษฎร์ธานี และจังหวัดนครศรีธรรมราช (สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดสงขลา [ออนไลน์] 2566)

แผนภาพที่ 2.1 แสดงที่ตั้งและอาณาเขตของจังหวัดสงขลา

ที่มา : *สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดสงขลา, ([ออนไลน์] 2566)*

2.1.3 สภาพทั่วไปของจังหวัดสงขลา

อาณาเขตและที่ตั้ง จังหวัดสงขลาเป็นจังหวัดชายฝั่งทะเลตั้งอยู่ทางภาคใต้ฝั่งตะวันออกของภาคใต้ตอนล่าง ห่างจากกรุงเทพฯ ประมาณ 950 กิโลเมตร มีพื้นที่ประมาณ 7,393 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 4,621,180 ไร่ มีขนาดเป็นอันดับ 27 ของประเทศ และใหญ่เป็นอันดับที่ 3

ของภาคใต้ มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง (สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดสงขลา [ออนไลน์] 2566)

1. ลักษณะภูมิประเทศ พื้นที่ทางตอนเหนือส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่มทางตะวันออกเป็นที่ราบชายฝั่งทะเล ชายฝั่งมีลักษณะเป็นหาดทรายยาวทอดตัวในแนวเกือบเหนือใต้ ตั้งแต่อำเภอระโนดอำเภอสทิงพระ อำเภอสิงหนคร อำเภอเมืองสงขลา อำเภอจะนะ และอำเภอเทพา รวมชายฝั่งทะเลยาว 157.90 กิโลเมตร ทางใต้เป็นที่ราบสูง ป่าและภูเขา ค่อย ๆ ลาดเทไปทางทะเลสาบสงขลา เหมาะแก่การทำเกษตรกรรม แบ่งเป็น 3 บริเวณ ประกอบด้วย บริเวณทะเลสาบสงขลาทางทิศเหนือในพื้นที่อำเภอสทิงพระและระโนด เป็นที่ราบลุ่มเหมาะแก่การทำนาและพืชพันธุ์อื่น ๆ บริเวณทะเลนอกเป็นที่ราบเหมาะแก่การปลูกมะพร้าว พื้นที่ซึ่งห่างจากทะเลไปเป็นพื้นที่ราบลุ่มเหมาะแก่ การทำนา ได้แก่อำเภอสทิงพระ อำเภอระโนด อำเทพา อำเภอจะนะ และอำเภอเมือง บริเวณที่ประกอบด้วยเนินเขาและภูเขาพื้นที่เป็นดินเหนียวปนทรายและลูกรัง มีลำน้ำไหลผ่านหลายสาย มีป่าไม้ยางพารา และการปลูกผลไม้เป็นแห่ง ๆ ได้แก่ พื้นที่อำเภอจะนะ อำเภอเทพา อำเภอรัตภูมิ อำเภอนาทวี และอำเภอสะบ้าย้อย 2. ลักษณะภูมิอากาศ จังหวัดสงขลาตั้งอยู่ในเขตอิทธิพลของมรสุมเขตร้อนมีมรสุมพัดผ่านประจำทุกปี คือ 1) มรสุมตะวันตกเฉียงใต้ เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม 2) มรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ เริ่มตั้งแต่กลางเดือน	**จุดอ่อน**

ตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์จากการพัดผ่านของมรสุมที่มีแหล่งกำเนินจากบริเวณแตกต่างกัน ทำให้จังหวัดสงขลามี 2 ฤดู คือ (1) ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคม ระยะนี้เป็นช่องว่างระหว่างฤดูมรสุมหลังจากสิ้นสุดฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือหรือฤดูหนาวแล้ว อากาศจะเริ่มร้อนและมีอากาศร้อนจัดที่สุดในเดือนเมษายน (2) ฤดูฝน แบ่งออกเป็น 2 ระยะ- ฤดูฝน จากมรสุมวันตกเฉียงใต้ปกคลุมตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม โดยกลุ่มฝนเคลื่อนตัวมาจากด้านตะวันตก (ทะเลอันดามัน) ส่วนมากฝนตกในช่วงบ่ายถึงค่ำ ปริมาณและการกระจายของฝนจะน้อยกว่าช่วงมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ - ฤดูฝน จากมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือปกคลุมตั้งแต่กลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ โดยกลุ่มฝนเคลื่อนตัวมาจากด้านตะวันออก (อ่าวไทย) ซึ่งปริมาณและการกระจายจะมากกว่ามรสุมตะวันตกเฉียงใต 3. ข้อมูลการปกครองและประชากร จังหวัดสงขลาเป็นเป็นศูนย์กลางการบริหารราชการของภาคใต้ เป็นที่ตั้งของส่วนราชการที่สังกัดส่วนกลาง รวมจำนวน 221 หน่วยงาน และหน่วยงานอิสระจำนวน 5 หน่วยงาน มีหน่วยงานราชการส่วนภูมิภาค ประกอบด้วย ส่วนราชการประจำจังหวัด รวม 34 หน่วยงาน และที่ว่าอำเภอ 16 แห่ง มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวม 141 แห่งประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา เทศบาลนครสงขลา เทศบาลนคร	

หาดใหญ่ เทศบาลเมือง 11 แห่ง เทศบาลตำบล 35 แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล 92 แห่ง แบ่งเขตปกครองออกเป็น 16 อำเภอ 127 ตำบล และ 1,023 หมู่บ้าน (สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดสงขลา [ออนไลน์] 2566) 4. โครงสร้างพื้นฐานสำคัญ ระบบโครงข่ายคมนาคมเชื่อมโยงระหว่างอำเภอกับจังหวัดใกล้เคียงและประเทศเพื่อนบ้านมาเลเซีย จังหวัดสงขลาเป็นเมืองหลักของภาคใต้ตอนล่างและเป็นศูนย์กลางการคมนาคม เนื่องจากมีเส้นทางคมนาคมทั้งทางถนน รถไฟ ทางน้ำ และทางอากาศเชื่อมโยงระหว่างอำเภอ จังหวัด และประเทศเพื่อนบ้าน ทำให้จังหวัดสงขลาเป็นศูนย์กลางคมนาคม การค้าการลงทุน และการเดินทางท่องเที่ยวของจังหวัดภาคใต้ตอนล่าง รวมทั้งสามารถเชื่อมโยงการเดินทางระหว่างภาคของประเทศ(สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดสงขลา) ดังนี้ 1) ทางถนน ประกอบด้วย ทางหลวงแผ่นดิน ทางหลวงชนบท และทางหลวงท้องถิ่น 2) ทางรถไฟ จังหวัดสงขลามีสถานีรถไฟ จำนวน 22 สถานี เส้นทางรถไฟจากจังหวัดพัทลุงผ่านอำเภอรัตภูมิ อำเภอควนเนียง อำเภอหาดใหญ่ โดยมีสถานีรถไฟหาดใหญ่เป็นชุมทางการขนส่งสำคัญของภาคใต้ซึ่งแยกเป็นสองเส้นทางคือ หาดใหญ่ – ปาดังเบซาร์ ระยะทาง 44 กิโลเมตร และสามารถเดินทางต่อเนื่องสู่รัฐปีนังของประเทศมาเลเซีย และเส้นทางหาดใหญ่ – ยะลา– ปัตตานี – นราธิวาส 3) ทางน้ำ จังหวัดสงขลาเป็นศูนย์กลางด้านการคมนาคมทางน้ำของภาคใต้ตอนล่าง มีท่าเรือน้ำลึกสงขลาตั้งอยู่ที่ตำบลหัว	

เขา อำเภอสิงหนคร เป็นท่าเรือหลักในการขนส่งสินค้ากินน้ำลึกไม่เกิน 8 เมตร มีท่าเทียบเรือ 3 ท่ารองรับสินค้าได้ประมาณ 170,000 ตู้คอนเทนเนอร์ 20 ฟุต/ปี นอกจากนี้ ยังมีท่าเทียบเรือประมงขององค์การสะพานปลา ตั้งอยู่บริเวณท่าสะอ้าน อำเภอเมืองสงขลา ท่าเทียบเรือของกองทัพเรือและท่าเทียบเรือของสำนักงานเจ้าท่าภูมิภาคที่ 4 ตั้งอยู่บริเวณฐานทัพเรือสงขลา อำเภอเมืองสงขลา 4) ทางอากาศ มีท่าอากาศยานนานาชาติหาดใหญ่ ตั้งอยู่เลขที่ 99 หมู่ 3ถนนสนามบินพาณิชย์ ตำบลคลองหลา อำเภอคลองหอยโข่ง จังหวัดสงขลา มีพื้นที่ใช้ประโยชน์ 2,970 ไร่ขีดความสามารถ (Airside Capacity) 30 เที่ยวบิน/ชั่วโมง หลุมจอดอากาศยาน 9 หลุมจอด พื้นที่อาคารคลังสินค้า 4,273 ตารางเมตร สามารถรองรับสินค้า 13,800 ตัน/ปี อาคารผู้โดยสารสามารถรองรับ 2.55 ล้านคน/ปี ลานจอด 33,000 ตารางเมตร สามารถจอดรถยนต์ได้ 830 คัน อาคารผู้โดยสารมีพื้นที่ทั้งหมด 19,375 ตารางเมตร แบ่งเป็นห้องผู้โดยสารขาออกภายในประเทศ ชั้น 2 มีพื้นที่ 875 ตารางเมตร สามารถรองรับผู้โดยสารได้สูงสุดประมาณ 600 คน ชั้น 2 ห้องผู้โดยสารขาออกระหว่างประเทศมีพื้นที่ 712 ตารางเมตร สามารถรองรับผู้โดยสารได้สูงสุดประมาณ 400 คน ห้องผู้โดยสารขาเข้าภายในประเทศ ชั้น 1 มีพื้นที่ 1,060 ตารางเมตร รองรับผู้โดยสารได้สูงสุดประมาณ 800 คน ชั้น 1 ห้องผู้โดยสารขาเข้าระหว่างประเทศ มีพื้นที่ 1,602 ตารางเมตร รองรับผู้โดยสารได้สูงสุดประมาณ 400 คน เป็น	

ศูนย์กลางการค้าการเดินทางท่องเที่ยวของภาคใต้ตอนล่าง เชื่อมโยงการเดินทางระหว่างกรุงเทพมหานคร ภาคเหนือ ภาคตะวันออก และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และประเทศเพื่อนบ้านมาเลเซียและสิงคโปร์ โดยมีเที่ยวบินภายในประเทศ ระหว่างหาดใหญ่ - กรุงเทพฯ หาดใหญ่ - เชียงใหม่ และมีเที่ยวบินระหว่างประเทศ ระหว่างหาดใหญ่ - กัวลาลัมเปอร์ หาดใหญ่ – สิงคโปร์ 5. โครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงาน จังหวัดสงขลาเป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจของภาคใต้ตอนล่างมีความต้องการใช้พลังงานสูง เป็นจังหวัดที่มีแหล่งเชื้อเพลิงธรรมชาติจากพื้นที่พัฒนาร่วมไทย-มาเลเซีย (JDA) คลังน้ำมัน 6 แห่ง สถานีไฟฟ้าย่อยของ การไฟฟ้าฝ่ายผลิต 8 แห่ง ปัจจุบันจังหวัดสงขลาเป็นที่ตั้งของโครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงานที่สำคัญ 6. ทรัพยากรธรรมชาติ แหล่งน้ำผิวดิน จังหวัดสงขลามีลุ่มน้ำที่สำคัญที่ใช้ในการเกษตรและพื้นที่ระบายน้ำในช่วงฤดูน้ำหลาก ประกอบด้วย 1) ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา เป็นทะเลสาบขนาดใหญ่รองรับน้ำจืดจากน้ำฝน น้ำจืดจากคลอง และน้ำหลากจากแผ่นดิน มีน้ำเค็มจากทะเลเข้ามาผสมผสาน มีพื้นที่ประมาณ 8,729 ตารางกิโลเมตร เป็นทะเลสาบสามน้ำที่ใหญ่ที่สุดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ตั้งอยู่ในเขตจังหวัดสงขลา จังหวัดพัทลุง และจังหวัดนครศรีธรรมราช มีสภาพทางนิเวศที่หลากหลาย เนื่องจากเป็นที่ไหลรวมกันของต้นน้ำลำคลองเล็กๆ มากมาย มีทางออกสู่ทะเลอ่าวไทย แบ่ง	

ออกได้เป็น 4 ตอนใหญ่ๆ ได้แก่ ทะเลน้อย ตั้งอยู่ในเขตจังหวัดพัทลุงมีพื้นที่ประมาณ 27 ตารางกิโลเมตร ความลึกเฉลี่ย 1.2 เมตร เป็นทะเลสาบน้ำจืด บริเวณนี้มักพบพืชน้ำนานาชนิดและมีพื้นที่ป่าพรุขนาดใหญ่ทะเลสาบตอนบน (ทะเลหลวง) อยู่ถัดจากทะเลน้อยลงมา มีพื้นที่ประมาณ 473 ตารางกิโลเมตรความลึกเฉลี่ย 2 เมตร ในเขตพื้นที่อำเภอระโนดและกระแสสินธุ์ ทะเลสาบตอนกลาง (ทะเลสาบ) อยู่ถัดจากทะเลสาบตอนบน มีพื้นที่ประมาณ 360 ตารางกิโลเมตร ความลึกประมาณ 2 เมตร ในเขตพื้นที่อำเภอกระแสสินธุ์และสทิงพระ และทะเลสาบตอนล่าง (ทะเลสาบสงขลา) ในเขตพื้นที่อำเภอควนเนียงบางกล่ำ หาดใหญ่ อำเภอเมือง และสิงหนคร เป็นส่วนของทะเลสาบส่วนนอกสุดที่เชื่อมต่อกับทะเลอ่าวไทย มีพื้นที่ประมาณ 182 ตารางกิโลเมตร ความลึกประมาณ 1.5 เมตร ยกเว้นช่องแคบที่เชื่อมกับอ่าวไทยที่ใช้ในการเดินเรือ มีความลึกประมาณ 12-14 เมตร ทะเลสาบส่วนนี้เป็นบริเวณที่มีน้ำเค็มแต่บางส่วนในฤดูฝนจะเป็นน้ำกร่อย และได้รับอิทธิพลจากน้ำขึ้นน้ำลง ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลามีลุ่มน้ำสาขาที่อยู่ในเขตพื้นที่จังหวัดสงขลา ประกอบด้วย ลุ่มน้ำสาขาคลองรัตภูมิในเขตพื้นที่อำเภอรัตภูมิและอำเภอควนเนียง ลุ่มน้ำสาขาคลองอู่ตะเภาในพื้นที่อำเภอสะเดา อำเภอคลองหอยโข่ง อำเภอหาดใหญ่และอำเภอบางกล่ำ ลุ่มน้ำสาขาคาบสมุทรสทิงพระในพื้นที่อำเภอระโนด อำเภอกระแสสินธุ์ อำเภอสทิงพระ และอำเภอสิงหนคร 2) ลุ่มน้ำคลองนาทวีมีพื้นที่ประมาณ	

1,570 ตารางกิโลเมตรครอบคลุมพื้นที่อำเภอเทพา อำเภอนาทวี อำเภอจะนะ อำเภอนาหม่อม อำเภอเมือง อำเภอสะเดา และอำเภอหาดใหญ่ 3) ลุ่มน้ำคลองเทพา มีพื้นที่ประมาณ 1,818 ตารางกิโลเมตรครอบคลุมพื้นที่อำเภอเทพา นาทวี สะบ้าย้อย มีคลองเทพเป็นลำน้ำสายหลัก มีต้นกำเนิดมาจากเขาตีโต๊กของเทือกเขาสันกาลาคีรีทางทิศใต้ของลุ่มน้ำไหลไปทางทิศเหนือผ่านอำเภอสะบ้าย้อยและอำเภอเทพา ไหลลงสู่อ่าวไทยที่ปากน้ำเทพา มีคลองสาขาที่สำคัญ อาทิ คลองลำทับ คลองน้ำใส คลองลำพีระคลองจะแหน คลองทุ่งลำไพล เป็นต้น 4) อ่างเก็บน้ำคลองสะเดาหรือเขื่อนห้วยคูเป็นเขื่อนดินถม ตั้งอยู่ที่หมู่ที่ 4 บ้านห้วยคู ตำบลสำนักแต้ว อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา มีพื้นที่ของอ่างเก็บน้ำกว่า 4,500 ไร่ ความจุ 56.74 ล้าน ลบ.ม. 5) อ่างเก็บน้ำคลองหลา ตั้งอยู่ที่บ้านต้นส้าน หมู่ที่ 6 ตำบลคลองหลาอำเภอคลองหอยโข่ง จังหวัดสงขลา สามารถรองรับปริมาณน้ำ 21.42 ล้าน ลบ.ม. ทำหน้าที่ส่งน้ำไป 6) อ่างเก็บน้ำคลองจำไรตั้งอยู่ที่หมู่ที่ 7 บ้านทุ่งยูง ตำบลคลองหอยโข่ง 7. ป่าไม้ ในปี 2564 จังหวัดสงขลามีพื้นที่ป่าไม้จำนวน 542,127 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 11.21 ของพื้นที่ทั้งหมดของจังหวัด ส่วนใหญ่สภาพผืนป่าเป็นป่าดิบชื้น มีเรือนยอดของต้นไม้ปกคลุมหนาแน่น มีพันธุ์ไม้ที่สำคัญและมีค่าหายากหลายชนิด มีอุทยานแห่งชาติที่สำคัญ ได้แก่	

อุทยานแห่งชาติเขาน้ำค้าง มีพื้นที่ครอบคลุมท้องที่อำเภอนาทวี และอำเภอสะเดา จังหวัดสงขลาประกอบด้วยจุดเด่นที่น่าสนใจสวยงาม เช่น น้ำตกจำนวนหลายแห่ง มีเนื้อที่ประมาณ 132,500 ไร่อุทยานแห่งชาติสันกาลาคีรี เป็นภูเขาที่สลับซับซ้อน เป็นพรมแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศมาเลเซีย ผืนป่าผืนนี้ตั้งอยู่ในท้องที่อำเภอสะบ้าย้อย จังหวัดสงขลา มีความอุดมสมบูรณ์ไปด้วยพันธุ์ไม้และสัตว์ป่านานาชนิดที่น่าสนใจ ประกอบกับมีจุดเด่นของธรรมชาติที่สวยงาม เป็นป่าต้นน้ำของแม่น้ำเทพา มีเนื้อที่ประมาณ 90,016 ไร่ มีเขาควนกำแพงเป็นยอดเขาสูงสุด มีความสูงประมาณ 500 เมตรจากระดับน้ำทะเล และเป็นพื้นที่ต้นน้ำของลุ่มน้ำเทพา จังหวัดสงขลามีพรมแดนติดต่อกับมาเลเซียทางทิศใต้ในพื้นที่อำเภอสะเดา อำเภอนาทวี และอำเภอสะบ้าย้อย มีจุดผ่านแดนถาวรระหว่างไทย – มาเลเซีย จำนวน 3 ด่าน ได้แก่ 1) ด่านสะเดา – ด่านบูกิตกายูฮิตัม รัฐเคดาห์ 2) ด่านปาดังเบซาร์ อำเภอสะเดา – ด่านปาดังเบซาร์ รัฐเปอร์ลิส 3) ด่านบ้านประกอบ อำเภอนาทวี –ด่านดูเรียนบูรง รัฐเคดาห์ **2.1.4 อาชีพของประชาชนในจังหวัดสงขลา** การทำนา เป็นอาชีพดั้งเดิมของคนในลุ่มน้ำแห่งนี้ โดยมีการทำในที่ลุ่มโดยทั่วไปและบริเวณชายขอบพรุ บริเวณที่มีการทำนาข้าวที่สำคัญในเขตลุ่มน้าทะเลสาบ ได้แก่ พื้นที่ราบตอนกลางของจังหวัดพัทลุง และพื้นที่ใน	

คาบสมุทรสทิงพระ ซึ่งถือได้ว่าเป็น “แหล่งอู่ข้าวอู่น้ำของคนภาคใต้ตอนล่าง”อย่างไรก็ตาม เมื่อเวลาผ่านไปพื้นที่นาข้าวได้ลดลงตามลำดับ โดยมีการเปลี่ยนแปลงทั้งวิธีการทำนาและตำแหน่งพื้นที่ทำนาอย่างมาก จากเดิมที่มีการทำนาปีทั้งในพื้นที่ลุ่มและชายขอบพรุโดยใช้วิธีการง่าย ๆ ใช้แรงงานคนและสัตว์และใช้ปุ๋ยที่หาได้จากแหล่งธรรมชาติตามถ้าต่าง ๆ ที่เรียกว่า “มายาเขา” ควบคู่กับมูลสัตว์มาเป็นการทำนาปรังในบางพื้นที่ โดยเฉพาะในช่วงตั้งแต่ประมาณ 15 ปี ที่ผ่านมา การเปลี่ยนแปลงเห็นได้ชัดมาก เนื่องจากการพัฒนาระบบชลประทาน มีการใช้ข้าวพันธ์ใหม่ ใช้ปุ๋ยเคมี สารเคมีและเครื่องจักรกลมากขึ้น ทั้งรถไถนาและรถเกี่ยวข้าว โดยรวมแล้วการทานาได้ลดลงอย่างมากในหลายพื้นที่อันเนื่องจากปัญหาการเกิดน้ำท่วมหรือฝนแล้ง อีกทั้งยังมีการเปลี่ยนแปลงที่นาไปเป็นพื้นที่ใช้ประโยชน์อย่างอื่น เช่น นากุ้ง สวนยางพารา ที่อยู่อาศัยในขณะที่บางพื้นที่มีการทำนาเข้มข้นขึ้น เช่น บริเวณทุ่งระโนด เป็นต้น การทำประมง คนในชุมชนที่อาศัยอยู่รอบ ๆ ทะเลสาบสงขลาโดยเฉพาะที่ตั้งบ้านเรือนอยู่ริมทะเลสาบและแหล่งน้ำต่าง ๆ ดำรงชีวิตด้วยการทาประมงมาอย่างยาวนาน แม้ในปัจจุบันผู้คนเหล่านี้ จำนวนไม่น้อยยังใช้ประโยชน์จากทะเลสาบสงขลาเพื่อทำการประมง โดยมีผู้ประกอบอาชีพประมงรอบทะเลสาบสงขลาไม่น้อยกว่า 5,000 ครัวเรือน วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการทำประมงได้เปลี่ยนแปลงจากการใช้เครื่องมือง่าย ๆ ที่ผลิต	

ขึ้นมาเองจากวัสดุที่หาได้ในท้องถิ่น เช่น ไซปลาที่ทำจากไม้และไม้ไผ่ โมร๊ะ โป๊ะน้ำตื้น ลันปลาไหล อวนที่ทำจากด้าย ฯลฯ มาใช้เครื่องมือที่หาซื้อได้ง่ายในท้องตลาดและมีประสิทธิภาพมากกว่า นอกจากนี้ยังมีการทำประมงอย่างหนาแน่นในบางพื้นที่ รวมทั้งการใช้เครื่องมือประมงชนิดทำลายล้าง เช่น อวนรุน ยาเบื่อโพงพางและเครื่องช๊อตปลา จนทำให้เกิดปัญหาตามมาจนถึงขั้นวิกฤต ซึ่งส่วนใหญ่มีปัญหาผลผลิตสัตว์น้ำที่จับได้ลดน้อยลงมากจนชาวบ้านบางส่วน ต้องเปลี่ยนไปประกอบอาชีพอื่น ๆ เช่น รับจ้าง ทำงานโรงงาน ฯลฯ คนเหล่านี้ส่วนมากเข้ามาทำงานในตัวเมืองหรือชุมชน สำหรับชาวประมงพื้นบ้านในทะเลน้อยบางส่วนได้เปลี่ยนอาชีพไปขับเรือนำนักท่องเที่ยวชมทะเลน้อย และทำการค้าขายเล็ก ๆ น้อย ๆ การทำนากุ้ง เริ่มมีการทำในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ตั้งแต่ปี พ.ศ.2530 และได้ขยายตัวอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะในพื้นที่อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา มีการพัฒนาทั้งธุรกิจการเพาะพันธุ์กุ้งและการเลี้ยงกุ้ง ต่อมาพื้นที่นากุ้งได้ขยายตัวไปยังบริเวณอื่นรอบ ๆ ทะเลสาบสงขลา โดยเฉพาะการขยายตัวไปยังแหล่งน้ำจืดซึ่งเคยเป็นแหล่งผลิตข้าวที่สำคัญของจังหวัดสงขลาและพัทลุง แรงจูงใจสำคัญที่สุดที่ทำให้เกษตรกรหันมาลงทุนทำนากุ้งกันมากคือ รายได้ดี ในขณะเดียวกันก็มีความเสี่ยงสูงในการลงทุน อีกทั้งการทำอย่างไม่ถูกวิธีมีผลเสียต่อสิ่งแวดล้อมอย่างมากอย่างไรก็ตามในระยะหลังการทำนากุ้งประสบปัญหามาก นากุ้งบางส่วนถูกทิ้งร้างและเป็นไปได้ว่าจะมีนากุ้งร้าง	

มากขึ้นในอนาคต การเลี้ยงปลา ในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา มีทั้งการเลี้ยงปลาน้ำจืดและปลาน้ำกร่อยส่วนใหญ่เป็นการเลี้ยงปลาในกระชัง มีบ้างที่เลี้ยงในบ่อดิน มีปลาหลายชนิดที่นิยมเลี้ยงในกระชังทั้งในบริเวณคลองและในทะเลสาบสงขลา ปลาที่นิยมเลี้ยงมากที่สุดก็คือ ปลากะพงขาว ซึ่งเป็นปลาน้ำกร่อย เลี้ยงกันมากในเขตอำเภอเมือง อำเภอสิงหนคร และอำเภอควนเนียง ปลาน้ำจืดที่นิยมเลี้ยงในกระชัง ได้แก่ ปลานิลแดงและปลาทับทิม มีเลี้ยงกันมากในบริเวณคลองปากรอ คลองหลวง และคลองชะแล้ อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา **2.1.5 ตารางที่ 2.1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของจังหวัดสงขลา ที่ใช้เป็นองค์ประกอบในการกำหนดนโยบาย (SWOT) เป้าหมายการพัฒนาจังหวัดสงขลา 20 ปี (พ.ศ. 2566 – 2585)**	
จุดแข็ง	
1. สงขลาเป็นเมืองศูนย์กลางของภูมิภาค สงขลาเป็นเมืองศูนย์กลางทางเศรษฐกิจของภาคใต้ เป็นจังหวัดมีกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่หลากหลายและทันสมัยมีขนาดเศรษฐกิจที่ใหญ่ที่สุดในภาคใต้ เป็นศูนย์กลางทางการบริการสุขภาพ ศูนย์กลางทางการศึกษา ศูนย์กลางทางการบริการภาครัฐ ศูนย์ทางพลังงาน ศูนย์กลางทางการเงินศูนย์กลางทางโลจิสติกส์ ความหลากหลายทางวัฒนธรรมสิ่งเหล่านี้เป็นที่ดึงดูดของนักลงทุนและนักท่องเที่ยวมีส่วนช่วยให้เกิดการเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนของจังหวัดในอนาคต **2. ทรัพยากร/พื้นที่สีเขียว/แหล่งท่องเที่ยว** จังหวัดสงขลาดึงดูดผู้มาเยือนด้วยทรัพยากรธรรมชาติสถานที่ท่องเที่ยวอันเป็นสัญลักษณ์	**1. โครงสร้างพื้นฐาน** ยังมีปัญหาจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาเพิ่มเติมเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้อยู่อาศัยทุกคน แก้ไขปัญหาการคมนาคมขนส่งและการจราจรติดขัด การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีการรับรองความปลอดภัยทางไซเบอร์และการขยายความครอบคลุมของ WIFI เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการปรับปรุงการเชื่อมต่อและการเข้าถึงทั่วทั้งจังหวัด ระบบโลจิสติกส์ยังต้องการพัฒนาเพิ่มเติม **2. การบริหารจัดการภาครัฐ** จังหวัดสงขลายังมีปัญหาในการกำหนดเป้าหมายการพัฒนาที่ชัดเจนและนโยบายเชิงบูรณาการ การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน ควบคู่

และอาหารอัตลักษณ์ท้องถิ่นรสเลิศ เป็นที่ตั้งของทะเลสาบที่ใหญ่ที่สุดในประเทศและพื้นที่ชายแดนที่มีชื่อเสียงซึ่งเข้าถึงได้ผ่านหลายช่องทาง เมืองนี้ยังมีพื้นที่สาธารณะที่กว้างขวางและมีคุณภาพเหมาะสำหรับการพักผ่อนและพักผ่อนหย่อนใจ **3. ภาคการเกษตร** นอกจากจังหวัดสงขลามีภาคการเกษตรหลักได้แก่ ยางพาราและการประมงแล้ว สงขลายังมีกิจกรรมการผลิตภาคการเกษตรที่หลากหลายอันนำมาซึ่งโอกาสทางเศรษฐกิจในการขายผลผลิต แปรรูป และพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรซึ่งช่วยเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจของจังหวัดเป็นอย่างมาก **4. ด้านสังคม** ประวัติศาสตร์ศิลปะและวัฒนธรรมศิลปะและวัฒนธรรมที่มีชีวิตชีวาของจังหวัดสงขลาดึงดูดนักท่องเที่ยวด้วยมรดกอันล้ำค่า ภูมิปัญญาอันลึกซึ้ง และแหล่งมรดกโลกที่มีชื่อเสียงภายในเขตเมืองเก่า ความสำคัญทางประวัติศาสตร์และสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ทางจิตวิญญาณทำให้จังหวัดสงขลาเป็นจุดหมายปลายทางที่เหมาะสำหรับการสร้างมูลค่าเพิ่มทางการท่องเที่ยว **5. ภาครัฐ** จังหวัดสงขลามีนโยบายที่ชัดเจนในการเป็นศูนย์กลางการค้าการลงทุนและท่องเที่ยวเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาภูมิภาคโดยเน้นที่พลังงานหมุนเวียน การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และการจัดการปัญหาน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำ ให้ความสำคัญกับการเติบโตอย่างยั่งยืนและการดูแลสิ่งแวดล้อม **6. ด้านการเมือง** 1) ด้วยจังหวัดสงขลามีสถาบันการศึกษาหลายแห่ง การตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนมีมากขึ้น 2) ตัวแทนจากพรรคการเมืองต่าง ๆ มีความรู้ในระดับที่ดี 3) พรรคการเมืองและนักการเมืองบางพรรคกล้านำเสนอนโยบายใหม่ ๆ ที่ทำลายระบบการผูกขาดอำนาจแบบเก่า	ไปกับการจัดสรรงบประมาณที่เพียงพอและการเบิกจ่ายอย่างทันท่วงทีการเปิดรับนวัตกรรม เทคโนโลยี และกลยุทธ์การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพและทันสมัย สามารถจัดการกับความท้าทายต่าง ๆ ได้ **3. ความมั่นคงทางปัจจัยการผลิต** จังหวัดสงขลาเผชิญกับความท้าทายในด้านความหลากหลายของอุตสาหกรรม การปลูกพืชเชิงเดี่ยว สินค้าเกษตรเป็นสินค้าในขั้นปฐมภูมิและการขาดแคลนแรงงาน ปัญหาการขาดแคลนน้ำและระบบชลประทานในคาบสมุทรสทิงพระ การส่งเสริมการแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม ลดการผูกขาดการผลิตส่งเสริมการถือครองที่ดินอย่างเท่าเทียมกัน และการสืบทอดอาชีพเพื่อส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืนได้ **4. สิ่งแวดล้อม/ทรัพยากรธรรมชาติ** จังหวัดสงขลายังมีปัญหาเกี่ยวกับระบบการจัดการขยะที่มีประสิทธิภาพ การรักษาความสะอาด ควันพิษ และน้ำเสียจากโรงงานอุตสาหกรรม การปรับปรุงเส้นทางระบายน้ำการกัดเซาะชายฝั่ง และการบุกรุกแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ **5. สังคม** คุณภาพชีวิตของจังหวัดสงขลายังไม่ดีพอ เนื่องจากปัญหาต่าง ๆ เช่น ยาเสพติด การลดลงของจำนวนประชากร แรงงาน ปัญหาค่าครองชีพ ปัญหาความเหลื่อมล้ำในด้านต่าง ๆ **6. ด้านการเมือง** 1) จังหวัดสงขลาในภาพรวมยังไม่สามารถก้าวข้ามระบบอุปถัมภ์ได้ 2) นักการเมืองทั้งหลายมักมีสารพัดไอเดียในการแก้ปัญหาประเทศแบบใหม่ ๆ มานำเสนอทุกครั้งที่เข้าฤดูเลือกตั้ง จนน่าแปลกใจว่าเหตุใดคนเดียวกันนั้นตอนนั่งอยู่ในตำแหน่ง มีอำนาจเต็ม กลับคิดไม่ออก ไม่เห็นทำอะไร แต่มาคิดได้ว่าจะแก้ปัญหาอย่างไรตอนไม่อยู่ในตำแหน่งทุกทีเลย แต่สิ่งที่น่าทึ่งที่สุดอาจเป็นการที่ประชาชนยังคงเลือกนักการเมืองประเภทนี้กลับเข้ามาเหมือนไม่เคยได้เจ็บและจำ

4) การเปิดโอกาสให้คนรุ่นใหม่เข้ามามีพื้นที่ในการทำกิจกรรมทางการเมือง เช่น ส่งเป็นตัวแทนลงสมัครรับเลือกตั้ง	3) การเข้ามาแทรกแซงด้านการเมือง โดยกลุ่มข้าราชการประจำ (ทหาร) จนทำให้การปกครองระบบตัวแทนของประชาชนขาดตอนลงเป็นระยะเวลาที่นานเกินไป 4) การกำหนดนโยบายเพื่อขายฝันให้กับประชาชน ทั้งที่บางนโยบายไม่สามารถทำได้จริงเพราะจำกัดด้วยระยะเวลา งบประมาณ และอื่น ๆ 5) ประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจระบบการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอย่างแท้จริง เข้าใจเพียงแค่หน้าที่ในการไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งเท่านั้น 6) นักการเมืองส่วนใหญ่มีผลประโยชน์ทับซ้อน พอได้เป็นนักการเมืองมีฐานะดีขึ้นทุกคน
โอกาส	**อุปสรรค**
1. เศรษฐกิจ เศรษฐกิจแห่งอนาคตมีลักษณะเป็นเศรษฐกิจแบบเน้นคุณค่ามีเป้าหมายสู่การเติบโตอย่างยั่งยืน เป็นโอกาสให้จังหวัดสงขลาพัฒนาแบบมุ่งเน้นไปที่การแปลงเป็นดิจิทัลและเทคโนโลยีขั้นสูงเพื่อขับเคลื่อนการเติบโตอย่างยั่งยืนด้วยพื้นฐานเศรษฐกิจที่มั่นคง เน้นใช้ Soft Power ให้มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการแสดงออกทางวัฒนธรรม การท่องเที่ยว การสร้างชื่อเสียง การดึงดูดการลงทุน และเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศ **2. การท่องเที่ยว** พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในอนาคตจะมีลักษณะเป็นการท่องเที่ยวเชิงหาประสบการณ์และเชิงลึกมากขึ้น ซึ่งได้แรงหนุนจากการรับทราบผ่านสื่อก่อนจะหาประสบการณ์หรือการเรียนรู้จากท้องถิ่นที่แท้จริง จังหวัดสงขลาจำเป็นต้องสร้างปฏิสัมพันธ์ทางวัฒนธรรม ประสบการณ์การเดินทางผ่านความจริงเสมือน และกระตุ้นให้เกิดการท่องเที่ยวในพื้นที่จริง **3. การดูแลสุขภาพ** ความใส่ใจในสุขภาพส่งผลให้เกิดความต้องการผลิตภัณฑ์ออร์แกนิก การแพทย์ทางไกลช่วยเพิ่มการ	**1. เศรษฐกิจ** การเติบโตทางเศรษฐกิจสร้างความไม่เท่าเทียมกันของรายได้ความยากจน และภาวะเศรษฐกิจถดถอยทั่วโลก ซึ่งนำไปสู่ความท้าทายด้านการค้าและการลงทุน ความผันผวนทางการเงิน และเงินทุนที่ไม่เพียงพอ นอกจากนี้ สังคมสูงวัย การขาดแคลนแรงงาน ปัญหาแรงงานต่างด้าว และการลงทุนด้านพลังงานทดแทนที่ต่ำ ยังเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาของจังหวัดสงขลา **2. ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี** ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีทำให้เกิดความกังวลเกี่ยวกับการเลิกจ้างงาน ความไม่เท่าเทียมกัน การแบ่งแยกทางดิจิทัลความเป็นส่วนตัวของข้อมูล และผลกระทบทางจริยธรรม **3. การเมือง/ภาครัฐ/กฎระเบียบ** กฎระเบียบที่ไม่มีประสิทธิภาพ ความไม่มั่นคงทางการเมืองการขาดความสอดคล้องของนโยบาย งบประมาณสนับสนุนที่จำกัด และกฎหมายประมงชายฝั่งที่เข้มงวดซึ่งส่งผลกระทบต่อการพัฒนาจังหวัดสงขลา **4. สังคม**

เข้าถึงการดูแลสุขภาพและตลาดสำหรับผลิตภัณฑ์สมุนไพรและผลิตภัณฑ์ชะลอวัยแนวโน้มสุขภาพเหล่านี้กระตุ้นการเติบโตทางเศรษฐกิจจังหวัดสงขลาผ่าน การสร้างนวัตกรรม จิตบริการ และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงการสุขภาพ **4. สังคม** แนวโน้มจะเกิดสังคมสูงวัย ช่องว่างระหว่างวัย รูปแบบการใช้ชีวิตในโลกเสมือนจริงมากขึ้น ทำให้เกิดโอกาสในการพัฒนาจังหวัดสงขลา โดยการขับเคลื่อนความยั่งยืนของเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ การเรียนรู้ตลอดชีวิต การท่องเที่ยวระยะยาว **5. เทคโนโลยี** ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงกับทุกประเทศ เป็นโอกาสของจังหวัดสงขลาที่มีความพร้อมในการกำหนดเส้นทางการพัฒนาปรับปรุงคุณภาพชีวิต และสร้างโอกาสใหม่ ๆ ในภาคส่วนต่าง ๆ เพื่ออนาคตมั่นคงและยั่งยืน **6. ด้านการเมือง** 1. ประชาชนจังหวัดสงขลามีการตื่นตัวทางการเมืองเพิ่มมากขึ้น 2. การแข่งขันทางการเมืองมีสูงมาก จึงเป็นทางเลือกให้กับประชาชนได้มากขึ้น 3. ทำให้เกิดแข่งขันด้านการกำหนดนโยบายของพรรคเมืองซึ่งหากทำได้จริงผลประโยชน์ก็จะตกกับประชาชน 4. ส.ส. มีหลายพรรคการเมือง จึงมีโอกาสเป็นได้ทั้งฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายค้าน ทำให้ต้องแข่งขันกันสร้างผลงาน	สังคมสูงวัยก่อให้เกิดความท้าทายต่อการรักษาพยาบาลและสวัสดิการสังคม ในขณะที่ช่องว่างระหว่างวัย ปัญหาการขยายตัวของเมือง และปัญหาสังคมจำเป็นต้องมีนโยบายที่ครอบคลุม การอยู่ร่วมกันในสังคม และความร่วมมือระหว่างรุ่นเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน **5. ทรัพยากร สิ่งแวดล้อม ภัยธรรมชาติ** การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศส่งผลกระทบต่อการพัฒนาเศรษฐกิจผ่านภัยพิบัติทางธรรมชาติการแย่งชิงทรัพยากรและมลภาวะ ทำให้เกิดความไม่มีเสถียรภาพทางเศรษฐกิจโดยเฉพาะผลผลิตทางการเกษตร การจัดการกับความท้าทายเหล่านี้จำเป็นต้องอาศัยแนวทางปฏิบัติที่ยั่งยืน การลงทุนด้านเทคโนโลยีสะอาด และความร่วมมือระหว่างประเทศ **6. ด้านการเมือง** 1) หลักการประชาธิปไตยโดยรวมยังอ่อนแอมาก เพราะตัวแทนพรรคการเมืองทั้งหลายจำนวนไม่น้อยยังด้อยคุณภาพ และขาดอุดมการณ์ประชาธิปไตย 2) พรรคการเมืองไทยไม่เพียงจะมีมากเกินไปเท่านั้น แต่ยังมีลักษณะเป็นเพียงกลุ่มของนักการเมืองหรือนักธุรกิจการเมืองอีกด้วย รวมทั้งพรรคการเมืองเกือบทุกพรรคยังมิได้เป็นพรรคของมวลชนอย่างแท้จริง (Mass party) 3) กลุ่มผลประโยชน์ของพรรคการเมือง ซึ่งมีหลายกลุ่มจะเข้ามามีบทบาทเหนือนักการเมือง ทำให้นักการเมืองขาดอิสระให้การทำงานรับใช้ประชาชน 4) ปัญหาการขาดจิตสำนึกประชาธิปไตยของประชาชนส่วนใหญ่คงไม่ผิดถ้าจะกล่าวว่า ประชาชนส่วนใหญ่ยังขาดจิตสำนึกประชาธิปไตย คือยังไม่เห็นความสำคัญของสิทธิทางการเมือง โดยเฉพาะสิทธิเลือกตั้ง รวมทั้งยังไม่เข้าใจหลักการของการปกครองระบอบประชาธิปไตย ซึ่งเน้นการพึ่งตนเอง การยึดมั่นในหลักการและการร่วมมือกันแก้ปัญหาของสังคมร่วมกัน ดังจะเห็นได้ว่าประชาชนไทยยังยอมขายสิทธิเลือกตั้ง หรือลงคะแนนเสียงให้กับบุคคลที่ตนชอบด้วยเหตุผลส่วนตัวมากกว่าเหตุผลทางหลักการ

	5) พรรคการเมืองหลายพรรคส่งตัวแทนลงสมัคร จึงเป็นช่องทางให้การคำนวณการซื้อสิทธิ์ขายเสียงได้ง่ายขึ้น 6) การแย่งชิงอำนาจทางการเมืองโดยนักการเมืองแล้วนำไปสู่การปลุกระดมมวลชนที่สนับสนุนให้กระทำการร้ายป้ายสีลำกระทำการที่ผิดกฎหมาย 7) การขายตัวของนักการเมืองเพื่อ เลือก ย้าย เปลี่ยนพรรค เพื่อสนองตอบความต้องการของกลุ่มทุนทางการเมืองที่ต้องการเข้ามามีอำนาจบริหารงบประมาณและปกครองประเทศ 8) การส่งทายาททางการเมืองจากรุ่นสู่รุ่นโดยใช้ระบบครอบครัว เครือญาติ สายตระกูล 9) กฎหมาย ระเบียบ กติกาต่าง ๆ ที่ไม่มีประสิทธิภาพในทางปฏิบัติ

ตารางที่ 2.1 เป้าหมายการพัฒนาจังหวัดสงขลา 20 ปี (พ.ศ. 2566 – 2585)
ที่มา : *สำนักงานจังหวัดสงขลา ([ออนไลน์] 2566)*

2.2 สภาพทั่วไปของการเสนอนโยบาย

การนำเสนอนโยบายของพรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครในจังหวัดสงขลา มีลักษณะเหมือนจังหวัดอื่นทั่วประเทศ เพราะทุกพรรคการเมืองต้องอาศัยนโยบายจากที่ทำการพรรคส่วนกลาง ซึ่งเป็นอำนาจหน้าที่ผู้ที่มีอำนาจหน้าที่ เช่น หัวหน้าพรรค กรรมการพรรค นายทุนพรรค หรือบุคคลที่พรรคมอบหมาย การเสนอนโยบายของพรรคการเมืองนั้นมีเหตุปัจจัยที่สลับซับซ้อน และหลากหลายองค์กระจายตัวมากขึ้น โดยเฉพาะต่อปัจจัยที่ยึดโยงกับขบวนการทางสังคม และการเมืองจากภายนอกมากกว่าตัวผู้นำพรรคและแกนนำภายในพรรค แต่ขณะเดียวกันการติดตามสำเร็จก็จะให้น้ำหนักไปที่การสร้างอิทธิพลต่อภาคสังคมและการเมือง และมีเป้าประสงค์คือการได้รับผลชนะจากการเลือกตั้งเพียงอย่างเดียว ดังนั้นนโยบายทั้งหลายที่ทุกพรรคการเมืองนำเสนอมา ก็จะมีลักษณะเดียวกัน คือไม่สามารถแก้ไขปัญหาของประชาชนได้จริง เป็นได้แค่เพียง “นโยบายขายฝัน” ในส่วนของการทำความเข้าใจถึงปัญหาของการกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองนั้น อาจมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องเข้าใจขั้นตอนและโครงสร้างของพรรคการเมืองอย่างถ่องแท้เนื่องจากเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จและความล้มเหลวในการนำนโยบายไปปฏิบัติที่ผ่านมาอาจกล่าวได้ว่าการศึกษาเรื่องการกำหนด

นโยบายของพรรคการเมืองมีเพียงความมุ่งหมาย หรือมีเป้าหมายเพียงผลได้-เสีย คือ แพ้-ชนะ ในการเลือกตั้ง มากกว่าการกำหนดนโยบายที่สามารถแก้ไขปัญหาให้กับท้องที่หรือสังคมได้จริง จึงประสบกับปัญหาของการเหมารวมและไม่สามารถอธิบายปัญหาที่เกิดขึ้นจริงได้ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายของพรรคการเมือง คือ 1) นโยบายเหล่านั้นทำให้เกิดปัญหาหรือภาระหนี้สินแก่ประชาชนในระยะยาว แม้รัฐบาลจะมีเงินช่วยเหลือแต่ก็ก่อให้เกิดภาระหนี้สินแก่ประชาชนเกินจำเป็น ส่วนใหญ่มักจะเป็นกลุ่มนักศึกษาที่เพิ่งสำเร็จการศึกษาใหม่และเพิ่งเข้าสู่ระบบงาน และผู้ที่ได้ผลประโยชน์โดยมาก ก็คือกลุ่มบริษัทกลุ่มทุนต่าง ๆ เป็นต้น 2) นโยบายส่วนใหญ่ถูกกำหนดมาเพื่อผลลัพธ์ คือ คะแนนเสียง บางนโยบายก็ไม่สามารถทำได้จริงเพราะไม่ได้ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริง เช่น กำหนดนโยบายให้ค่าแรงขั้นต่ำที่สูงเกินไป ไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง

2.3 พรรคการเมืองและนโยบายของพรรคการเมืองที่ตัวส่งแทนลงสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา

2.3.1 พรรคการเมืองที่ตัวส่งแทนลงสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา

ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดสงขลา พ.ศ. 2566 เป็นส่วนหนึ่งของการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2566 จัดขึ้นในวันที่ 14 พฤษภาคม พ.ศ. 2566 โดยแบ่งเขตเลือกตั้งออกเป็น 9 เขตเลือกตั้ง เพิ่มขึ้นจากการเลือกตั้งเมื่อปี 2562 อีก 1 เขตเลือกตั้ง โดยในแต่ละเขตเลือกตั้งจะมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้เขตละ 1 คน มีพรรคการเมืองส่งสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตจำนวน 20 พรรคการเมือง (ประชาชาติธุรกิจ [ออนไลน์] 2566) ดังนี้

ตารางที่ 2.2 ชื่อพรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขต

ลำดับ	ชื่อพรรคการเมือง	จำนวนที่ส่ง/เขต
1	พรรคประชาธิปัตย์	9
2	พรรคเพื่อไทย	9
3	พรรคพลังประชารัฐ	9
4	พรรครวมไทยสร้างชาติ	9
5	พรรคเสรีรวมไทย	9
6	พรรคภูมิใจไทย	8
7	พรรคไทยสร้างไทย	8
8	พรรคก้าวไกล	8

9	พรรคพลังสังคมใหม่	8
10	พรรคคลองไทย	6
11	พรรคพลังปวงชนไทย	6
12	พรรคชาติพัฒนากล้า	4
13	พรรคไทยสมาร์ท	3
14	พรรคเพื่อชาติ	2
15	พรรคประชาชาติ	2
16	พรรคช่วยชาติ	1
17	พรรคไทยศรีวิไลย์	1
18	พรรครวมพลัง	1
19	พรรคประชาไทย	1
20	พรรคประชากรไทย	1
	รวมผู้สมัครทั้งหมด	**105**

2.3.2 นโยบายของพรรคการเมืองที่ตัวส่งแทนลงสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา

พรรคการเมืองที่ตัวส่งแทนลงสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลามีพรรคการเมืองที่ส่งตัวแทนลงสมัครรับเลือกตั้งทั้งหมด 20 พรรคการเมือง แต่ละพรรคการเมืองมีการกำหนดและออกนโยบายต่างๆ เพื่อดึงดูดให้ประชาชนไปใช้สิทธิลงคะแนนให้กับพรรคและบุคคลที่เป็นตัวแทนของพรรค ซึ่งมีมากมายหลากหลายนโยบาย (คณะกรรมการการเลือกตั้ง) (กรุงเทพธุรกิจ [ออนไลน์] 2566) ดังนี้

ตารางที่ 2.3 นโยบายพรรคการเมืองทั้ง 20 พรรค

1. พรรคประชาธิปัตย์ (นโยบายที่สำคัญ)

ลำดับ	ตัวนโยบาย
1	- จ่ายเงินประกันรายได้ ส่วนต่าง ข้าว มัน ยาง ปาล์ม ข้าวโพด
2	- ชาวนารับ 30,000 บาทต่อครัวเรือน
3	- อินเตอร์เน็ตฟรี 1 ล้านจุด ทุกหมู่บ้าน ทุกห้องเรียน
4	- เรียนฟรีถึงปริญญาตรี สาขาที่ตลาดต้องการ

5	- ธนาคารหมู่บ้าน-ชุมชน แห่งละ 2 ล้านบาท
6	- ฟรีนมโรงเรียน 365 วัน
7	- ตรวจสุขภาพฟรี รักษาฟรี ใช้บัตรประชาชนใบเดียว
8	- SME ต้องมีแต้มต่อ 3 แสนล้าน ตั้งกองทุน 300,000 ล้านบาท
9	- ชมรมผู้สูงอายุรับ 30,000 บาท ทุกหมู่บ้าน-ชุมชน
10	- ออกโฉนดที่ดิน 1 ล้านแปลงภายใน 4 ปี
11	- ออกกรรมสิทธิ์ทำกินให้ผู้ทำกินในที่ดินของรัฐ
12	- ประมงท้องถิ่นรับ 100,000 บาททุกปี
13	- ปลดล็อคประมงพาณิชย์ภายใต้ IUU
14	- ปลดล็อคกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (กบข.) กองทุนเลี้ยงชีพให้ซื้อบ้านได้
15	- 3 ล้านบาทต่อยอดเกษตรแปลงใหญ่
16	- ค่าตอบแทนอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) 1,000 บาท/เดือน

2. พรรคเพื่อไทย (นโยบายที่สำคัญ)

ลำดับ	ตัวนโยบาย
1	- ค่าแรงขั้นต่ำ 600/ วัน เงินเดือน ปริญญาตรี เริ่มต้น 25,000
2	- ใช้เทคโนโลยี ช่วยการเกษตร
3	- รายได้จากท่องเที่ยว 3 ล้านล้าน/ปี
4	- ใช้ระบบ Blockchain ลดการคอรัปชั่น
5	- ทำรัฐธรรมนูญ ฉบับประชาชน
6	- ปราบปรามยาเสพติด เปลี่ยนผู้เสพเป็นผู้ป่วย
7	- วางระบบป้องกันไซเบอร์
8	- จัดทำกรรมสิทธิ์ที่ดิน ถูกต้องและเป็นธรรม
9	- 1 นักเรียน 1 แท็บเล็ต, 1 ครู 1 แท็บเล็ต เพิ่มงบอาหารกลางวัน
10	- ผลักดัน ซอฟท์พาวเวอร์ทุกมิติ
11	- วัคซีนป้องกันมะเร็งปากมดลูกฟรีบัตรประชาชนรักษาได้ทั่วไทย
12	- รถไฟฟ้า กทม. 20 บาท ตลอดสาย
13	- คนไทยมีน้ำดื่ม น้ำใช้ตลอดปี

3. พรรคก้าวไกล (นโยบายที่สำคัญ)

ลำดับ	ตัวนโยบาย
1	- ปิดสวิตช์ 3 ป.
2	- ยกเลิกเกณฑ์ทหาร
3	- หยุดส่วย รีดไถ เลิกตั๋ว เส้นสาย
4	- รัฐโปร่งใส Al จับโกง คนแฉได้เงิน
5	- เลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด
6	- คืนที่ดิน 10 ล้านไร่ เปลี่ยน สปก. นายทุน เป็นโฉนดให้เกษตรกร
7	- ขึ้นค่าแรงทุกปี ขั้นต่ำ 450 บาท
8	- หวยใบเสร็จซื้อของรายย่อยลุ้นเงินล้าน
9	- เงินเลี้ยงดูเด็กเล็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 6 ปี 1,200 บาทต่อเดือน
10	- เพิ่มเบี้ยผู้สูงอายุเป็น 3,000 บาท
11	- ลดค่าไฟทันที 70 สตางค์/หน่วย
12	- รถเมล์ไฟฟ้าทุกจังหวัด น้ำประปาดื่มได้
13	- สร้างงาน 1 ล้านตำแหน่ง
14	- หลักสูตรใหม่ โรงเรียนปลอดภัย คืนเวลาให้ครู
5	- กำหนดเพดาน ปล่อยก๊าซเรือนกระจก
16	- ปักธงไทย ในอุตสาหกรรมชิป

4. พรรคภูมิใจไทย (นโยบายที่สำคัญ)

ลำดับ	ตัวนโยบาย
1	- เพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวสู่ 80 ล้านคน เพื่อเพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยว สู่ 6 ล้านล้านบาทภายในปี 2570
2	- สร้างงานดี งานดี 10 ล้านตำแหน่ง เพิ่มอัตราการจ้างงาน สร้างแรงจูงใจพัฒนาศักยภาพ แรงงาน
3	- กองทุนท่องเที่ยว ชุมชนดี แหล่งท่องเที่ยวดี และผู้ประกอบการดี ด้วย กองทุนท่องเที่ยว เพิ่มรายได้ในภาคการท่องเที่ยว โดยการเพิ่มระยะเวลาการพำนัก จำนวนการใช้จ่ายต่อคนและเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวกลุ่มใช้จ่ายสูง
4	- 365 วัน เที่ยวทุกที่ เที่ยวทั้งปี รายได้ดี ไม่มีวันหยุด

5	- กำจัด Low Season แก้ปัญหาการกระจุกตัวของ นักท่องเที่ยว สร้างสมดุลของการท่องเที่ยวทั้งในเชิงพื้นที่และเวลา ส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวตลอดทั้งปี ครอบคลุมทั่วทุกภูมิภาคในประเทศไทย โดยใช้ Event รูปแบบต่าง ๆ ทั้งระดับชาติ และระดับนานาชาติดึงดูดการเดินทางท่องเที่ยวให้กระจายตัวไปยังเมืองต่าง ๆ โดยเฉพาะในช่วง Low Season จำนวนไม่น้อยกว่า 300 กิจกรรม
6	- 365 วัน เที่ยวทุกที่ เที่ยวทั้งปี รายได้ดี ไม่มีวันหยุด
7	- สร้างเศรษฐกิจ ด้วยงานเทศกาล ปั้นเมือง สร้างงาน วางรากฐาน "ท้องถิ่นเข้มแข็ง" "ดึง" งานระดับโลกมาจัดที่ประเทศไทย "ดัน" งานเทศกาลไทยสู่ระดับโลก
8	- การดึงงานกิจกรรมระดับนานาชาติ มาจัดในพื้นที่ศักยภาพ ก่อให้เกิดการพัฒนาเมือง พัฒนาพื้นที่ เกิดการจ้างงาน และสร้างผล พลอยได้อื่น ๆ อีกมากมาย
9	- Wellness Resort of the World รักษา เมืองหลัก พักฟื้น เมืองรองจุดหมายแห่งการ"รักษา" "พักผ่อน" และ "ฟื้นฟู" ร่างกายและจิตใจของประชากรโลก
10	- Low Carbon Destination มุ่งสู่การท่องเที่ยวสมัยใหม่ ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และชุมชนเพิ่มพื้นที่ท่องเที่ยวคาร์บอนฯ ต่ำลดโลกร้อน รองรับ การท่องเที่ยวสมัยใหม่ ตามแนวเศรษฐกิจ BCG
11	- ส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบ Low Carbon นักท่องเที่ยวจะได้เรียนรู้ และมีส่วนร่วมกับกิจกรรมที่ช่วยลดการปล่อยคาร์บอนฯ โดยครอบคลุมทั้งเรื่อง ที่พัก กิน เที่ยว เช่น ปั่นจักรยานท่องเที่ยวแทนการใช้รถยนต์ ทานอาหาร
12	- Low Carbon Menu ที่ใช้วัตถุดิบในท้องถิ่นเป็นหลัก และเข้าพักในโรงแรมที่ใส่ใจสิ่งแวดล้อม สร้างการยอมรับ และสร้างจุดยืนในเวทีโลก

5. พรรคพลังประชารัฐ (นโยบายที่สำคัญ)

ลำดับ	ตัวนโยบาย
1	- สานต่อ “ บัตรประชารัฐ” เพิ่มเงินเป็น 700 บาท
2	- มอบสวัสดิการผู้สูงอายุ เกิน 80 ปี รับ 5,000 บาท
3	- สวัสดิการประชารัฐ จากครรภ์มารดา
4	- นโยบาย “แม่ บุตร ธิดา ประชารัฐ”
5	- นโยบาย “น้ำมันประชาชน”
6	- นโยบายบริหารจัดการน้ำ-ที่ดินทำกิน

6. พรรครวมไทยสร้างชาติ (นโยบายที่สำคัญ)

ลำดับ	ตัวนโยบาย
1	- เพิ่มสิทธิบัตรสวัสดิการพลัสเป็น 1,000 บาทต่อเดือน
2	- ปรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุจากแบบขั้นบันไดเป็นให้เท่ากันทุกช่วงอายุคนละ 1,000 บาทต่อ เดือนลดภาษีให้ผู้ประกอบการที่จ้างผู้สูงวัยทำงาน
3	- ให้ทุนเรียนวิชาชีพ อำเภอละ 100 ทุน
4	- สร้างระบบแพทย์ 24 ชั่วโมง ปรึกษาแพทย์ผ่านระบบแพทย์ทางไกล
5	- เบิกส่วนประกันตน 30% มาใช้ก่อนได้
6	- นำอาชีพอิสระ เข้าระบบประกันสังคม
7	- ตั้งกองทุนพยุงราคาสินค้าเกษตร
8	- ปรับปรุงแผนที่แนวเขตที่ดินของรัฐ
9	- แก้กฎหมายเกี่ยวกับที่ดิน
10	- ทำประเทศไทยให้มีคุณภาพ
11	- โครงการคนละครึ่งและเราเที่ยวด้วยกัน ภาค 2
12	- เพิ่มเงินสนับสนุนต้นทุนปลูกข้าว จากที่เคยได้ไร่ละ 700 บาท เป็นไร่ละ 2,000 บาทครอบครัวละ 5 ไร่

7. พรรคไทยสร้างไทย (นโยบายที่สำคัญ)

ลำดับ	ตัวนโยบาย
1	- สร้างชัยชนะของประชาชน “People must win” ด้วยการสร้างรัฐธรรมนูญฉบับประชาชน
2	- ขจัดระบบอำนาจ นิยมและรัฐราชการ
3	- ดูแลประชาชนตั้งแต่เกิดจนแก่
4	- สวัสดิการเด็กเดือนละ 3,000 บาท ตั้งแต่ในครรภ์ถึงอายุ 6 ปี
5	- เรียนฟรีจนจบปริญญาตรีอย่างแท้จริง
6	- สร้างเศรษฐกิจบนจุดแข็งด้านอาหาร ท่องเที่ยว สุขภาพ
7	- เป็นศูนย์กลาง การคมนาคมโลจิสติกส์
8	- ตั้งกองทุน SMEs สตาร์ทอัพ วิสาหกิจชุมชน
9	- กองทุนเครดิตประชาชนให้ประชาชน ทำมาหากินได้ทันที
10	- ยกระดับ 30 บาทรักษาทุกโรคพลัส หมอบนมือถือ 24 ชั่วโมง
11	- บำนาญประชาชนเดือนละ 3,000 บาท

8. พรรคเสรีรวมไทย (นโยบายที่สำคัญ)

ลำดับ	ตัวนโยบาย
1	- จัดที่ดินอยู่อาศัยทำกินให้ประชาชน
2	- บัตรประชาชนใบเดียวรักษาฟรีทั่วไทย
3	- เรียนฟรีจนจบปริญญาตรีและยกเลิกหนี้ กยศ
4	- บำนาญประชาชน 3,000 บาทต่อเดือน
5	- เบี้ยผู้พิการ 3,000 บาทต่อเดือน
6	- ยาเสพติดเป็นศูนย์เป็นวาระแห่งชาติ
7	- ปราบทุจริต พิชิตคนพาล อภิบาลคนดี คืนงบประมาณให้ประชาชน
8	- ปฏิรูปตำรวจเพื่อประชาชน
9	- ปฏิรูปกองทัพยกเลิกการเกณฑ์ทหาร ย้ายกองทัพออกจากกรุงเทพ
10	- เก็บอาวุธหยุดความตายนำปืนในมือประชาชนคืนรัฐ
11	- สร้างเขื่อนเพื่อการเกษตร ป้องกันน้ำท่วม
12	- น้ำมันไฟฟ้าราคาถูก ทวงคืน ปตท.กลับมาเป็นของประชาชน
13	- เสริมสร้างประสิทธิภาพกองทุนหมู่บ้าน
14	- แก้ไขปัญหาประมงไทยอย่างยั่งยืน

9. พรรคพลังปวงชนไทย (นโยบายที่สำคัญ)

ลำดับ	ตัวนโยบาย
1	- Cash Back สวัสดิการประชาชนเกิดจากการใช้จ่ายประจำวัน
2	- เปิดประเทศ 24 ชั่วโมง (เปิดด่านพรมแดนต่าง ๆ ทั่วประเทศ)
3	- วิทยุชุมชนต้องไปต่อ แก้ไข พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ ฯ กสทช.
4	- สร้างสะพานการศึกษาสู่ปริญญาตรี ด้วยการโอนประสบการณ์อาชีพ
5	- ภายใต้ นโยบาย "กินอิ่ม นอนอุ่น ทุนมี หนี้หมด" ด้วยการเสริมฐานรากเก่า สร้างฐานรากใหม่

10. พรรคคลองไทย (นโยบายที่สำคัญ)

ลำดับ	ตัวนโยบาย
1	- นโยบายหลัก คือ การสร้างโครงการคลองไทย
2	- นโยบายในการพัฒนาแหล่งน้ำทั่วประเทศ
3	- การส่งเสริมอาชีพทุกอาชีพ
4	- การตั้งกองทุนปลดหนี้คนไทย

5	- การเรียนฟรีตั้งแต่ปฐมวัยถึงปริญญาเอก
6	- ยกเลิกหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา
7	- การรักษาฟรีทุกโรคทุกโรงพยาบาล
8	- การให้บำนาญคนไทยหกสิบปีขึ้นไปเดือนละ 10,000 บาท

11. พรรคพลังสังคมใหม่ (นโยบายที่สำคัญ)

ลำดับ	ตัวนโยบาย
1	- รายได้พื้นฐานถ้วนหน้าจ่ายให้กับผู้ที่มีรายได้น้อยเดือนละ 3,000 บาททุกเดือน
2	- กองทุนกู้วิกฤตธุรกิจรายย่อย ให้เข้าถึงแหล่งทุนวงเงินไม่เกิน 300,000 บาท
3	- แก้ไขปัญหาหนี้สินให้สมาชิกกองทุนฟื้นฟูและกลุ่มเกษตรกร
4	- ปุ๋ยคนละครึ่งที่พึ่งเกษตรกรเพื่อลดต้นทุนให้กับเกษตรกร
5	- รายได้พื้นฐานถ้วนหน้าจ่ายให้กับผู้ที่มีรายได้น้อยเดือนละ 3,000 บาท
6	- เปลี่ยนที่ดิน ส.ป.ก. 4-01 เป็นโฉนดที่ดินให้เกษตรกร
7	- บัตรประชาชนใบเดียวรักษาฟรีทุกโรคได้ทั่วไทยทุกๆ โรงพยาบาลของรัฐ
8	- นิรโทษกรรม ผู้ติดเครดิตบูโร (แบล็คลิส)
9	- แยกท้องถิ่นออกจากกระทรวงมหาดไทย โดยยกฐานะเป็นกระทรวงส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น

12. พรรคประชากรไทย (นโยบายที่สำคัญ)

ลำดับ	ตัวนโยบาย
1	- ค่าครองชีพ 3,000 บาท/1 ครัวเรือน
2	- สูญเสียชีวิตทุกกรณี 50,000 บาท
3	- เรียนฟรีถึงระดับปริญญาตรี
4	- ผู้สูงอายุเดือนละ 3,000 บาท ผู้ป่วยติดเตียงและผู้พิการ 6,000 บาท/เดือน
5	- นโยบาย 3 พัฒนา คือ พัฒนาอุตสาหกรรมการเกษตร พัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว พัฒนาอุตสาหกรรมธุรกิจ

13. พรรคประชาไทย (นโยบายที่สำคัญ)

ลำดับ	ตัวนโยบาย
1	- เพิ่มรัฐสวัสดิการ ชูธงคนสูงวัย หนุนคนรุ่นใหม่
2	- เพิ่มเบี้ยยังชีพผู้สูงวัย 60 ปี ถ้วนหน้า 3,000 บาท/เดือน

3	- เพิ่มค่าตอบแทนอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านจิตอาสาเป็น 3,000 บาท/เดือน
4	- ลดราคาพลังงานทั้งน้ำมันและก๊าซหุงต้ม
5	- ปลดหนี้เกษตรคนละครึ่ง
6	- กองทุนเถ้าแก่น้อย นำใบประกาศนียบัตร/ใบปริญญาค้ำประกันเงินกู้

14. พรรคช่วยชาติ (นโยบายที่สำคัญ)

ลำดับ	ตัวนโยบาย
1	- เชิดชูสถาบันชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2	- แก้ไขรัฐธรรมนูญให้ "ศาสนาพุทธเป็นศาสนาประจำชาติ" ตั้งกระทรวงศาสนา สร้างสังคมแห่งคุณธรรม
3	- สร้างโอกาสเด็กเยาวชนสู่กีฬาอาชีพ
4	- พัฒนาเศรษฐกิจฐานรากสู่ความยั่งยืน
5	- "ปลดโซ่ตรวนท้องถิ่น" จากพันธนาการที่ฉุดรั้งศักยภาพคนท้องถิ่น
6	- ลดความเหลื่อมล้ำ กระจายทรัพยากรอย่างเป็นธรรม
7	- จัดสวัสดิการถ้วนหน้า ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ
8	- ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์/วิถีชุมชน/วัฒนธรรมประเพณี สู่พื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ช่วยชาติ ช่วยพี่น้องประชาชน พัฒนา ทั่วถึง เป็นธรรม

15. พรรครวมพลัง (นโยบายที่สำคัญ)

ลำดับ	ตัวนโยบาย
1	- นโยบายจังหวัดของประชาชน
2	- นโยบายแก้ปัญหาเศรษฐกิจชาวบ้าน
3	- นโยบายด้านการศึกษา
4	- นโยบายเพื่อการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมและตำรวจ
5	- นโยบายด้านผู้สูงอายุ
6	- นโยบายด้านผู้พิการ
7	- นโยบายด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
8	- นโยบายด้านการท่องเที่ยว
9	- นโยบายเมือง นครและกรุงเทพมหานคร

16. พรรคชาติพัฒนากล้า (นโยบายที่สำคัญ)

ลำดับ	ตัวนโยบาย
1	- หาเงินใหม่ให้ประเทศ 5 ล้านล้านบาท
2	- ลดภาษีบุคคล เงินเดือน 40,000 บาท แรกไม่เสียภาษี
3	- น้ำมัน แก๊ส ไฟฟ้า ถูกลง
4	- ยกเลิกแบล็กลิสต์บูโร ยกเลิกระบบแบล็กลิสต์
5	- ราชการในมือถือ Gov-Tech ปลอดคอร์รัปชัน
6	- เกษตรกรสร้างชาติ เพิ่มมูลค่าด้วยเทคโนโลยี
7	- สร้างเด็กไทย 3 ภาษา
8	- ทุนธุรกิจสร้างสรรค์ สูงสุดรายละ 1 ล้านบาท ไม่จำกัดวุฒิและวัย
9	- นโยบายสูงวัยไฟแรง งานใหม่ 500,000 ตำแหน่ง
10	- อารยสถาปัตย์ ปรับปรุงบ้าน 50,000 บาทให้ผู้สูงวัยและผู้พิการ
11	- มอเตอร์เวย์ทั่วไทย 4 ทิศ 2,000 กิโลเมตร
12	- ท่องเที่ยวนำไทย

17. พรรคไทยศรีวิไลย์ (นโยบายที่สำคัญ)

ลำดับ	ตัวนโยบาย
1	- เปิดคาสิโนระดับ VVIP รับนักท่องเที่ยวต่างชาติที่มีเงินมาเล่น 50 ล้าน
2	- เบี้ยผู้สูงอายุ 5,000 บาท/เดือน
3	- บัตรคนจน 3,000 บาท/เดือน
4	- ประกันชีวิต 5 แสนบาท/66 ล้านคน/กรณีเสียชีวิต
5	- ลดค่าน้ำมันเบนซิล-ดีเซล 25 บาท/ลิตร
6	- ลดราคาแก๊สหุงต้มถัง 15 ก.ก. 250 บาท/ถัง
7	- ลดค่าไฟฟ้า 4 บาท/หน่วย
8	- เรียนฟรีอนุบาล-ประถมศึกษา-มัธยม-ปวช-ปวส
9	- เงินผดุงเกรียติทหารผ่านศึก 3,000 บาท/เดือน จนเสียชีวิต
10	- หวยใต้ดินถูกกฎหมายหาเงินเข้ารัฐปีละ 8 แสนล้านบาท
11	- อัดฉีดเงินฟื้นเศรษฐกิจโดยให้กู้ 22 ล้านครัวเรือนๆละ 150,000 บาท ดอกเบี้ย 0.01 %/ปี ผ่อน 3,125 บาท/เดือน/4 ปี

18. พรรคเพื่อชาติ (นโยบายที่สำคัญ)

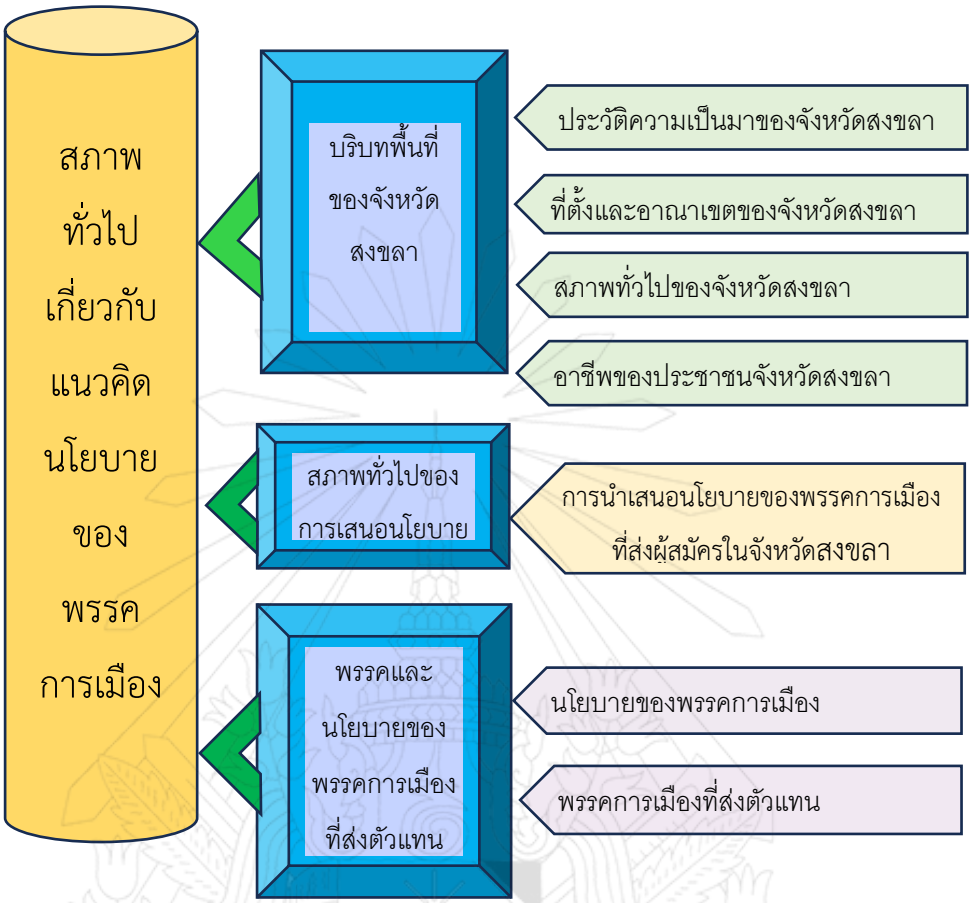
ลำดับ	ตัวนโยบาย
1	- ออกแบบประเทศไทยใหม่ เพื่อต่อสู้กับการผูกขาดและความไม่เป็นธรรมทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมให้เกิดความเท่าเทียมกับคนไทยในทุกมิติ
2	- นโยบายการศึกษาทุกที่ทุกเวลา
3	- นโยบายยกระดับสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ
4	- นโยบายปฏิรูปอาชีวะยกระดับความสำคัญ
5	- นโยบายกฎหมายแรงงานแพลตฟอร์ม
6	- นโยบายกองทุนพัฒนา SME
7	- นโยบายเกษตรพลัส
8	- นโยบายธนาคารเมล็ดพันธุ์
9	- นโยบายตรวจสุขภาพคนไทยทุก 4 ปี
10	- นโยบายพ.ร.บ.คนอยู่กับป่า
11	- นโยบายการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรม
12	- นโยบายเปลี่ยนระบบเกณฑ์ทหารเป็นระบบสมัครใจ
13	- นโยบายการสร้างแบรนด์จังหวัดจากอัตลักษณ์ของพื้นที่

19. พรรคไทยสมาร์ท (นโยบายที่สำคัญ)

ลำดับ	ตัวนโยบาย
1	- นำสมาร์ทเทคโนโลยีสร้างคนไทยให้สมาร์ท
2	- เปลี่ยนเกษตรกรแบบเดิมเป็นสมาร์ทฟาร์เมอร์ที่ใช้เทคโนโลยีเป็นและเจาะตลาดโลกได้
3	- ทลายกำแพงพ่อค้าคนกลางสร้างรายได้เข้าประเทศแทนการกู้
4	- ยกระดับประเทศให้อยู่ในกลุ่มประเทศพัฒนาแล้ว
5	- พลิกโฉมพลังงานลดราคาไฟฟ้าน้ำมันใช้พลังงานทางเลือกที่ต้นทุนต่ำเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
6	- สนับสนุนสร้างเมืองอัจฉริยะ
7	- ยกระดับคุณภาพการศึกษาส่งเสริมธุรกิจสตาร์ทอัพ
8	- ผลักดันให้เข้าถึงแหล่งเงินทุนได้
9	- กำจัดยาเสพติด
10	- กำจัดทุจริตคอรัปชั่นทุกรูปแบบ ประเทศจะสมาร์ทผู้นำต้องฉลาดและไม่โกง

20. พรรคประชาชาติ (นโยบายที่สำคัญ)

ลำดับ	ตัวนโยบาย
1	- ยึดมั่นหลักการประชาธิปไตย
2	- ยึดหลักนิติธรรม
3	- ส่งเสริมสังคมพหุวัฒนธรรม
4	- เงินอุดหนุน 4,500 บาท/เดือน 8–15 ปี
5	- กระจายงบประมาณ อำนาจ ความผาสุกสู่ชุมชนท้องถิ่น
6	- อุดหนุนถ้วนหน้า 3,000 บาท/เดือน
7	- สวัสดิการผู้สูงอายุถ้วนหน้า 3,000 บาท/เดือน
8	- ค่าน้ำ-ไฟ/พลังงานถูกลง
9	- สร้างรัฐสวัสดิการ ตั้งแต่ครรภ์มารดาเกิดถึงเสียชีวิต อาทิ เริ่มตั้งครรภ์ถึง 7 ปี
10	- เรียนฟรีมีคุณภาพถึงปริญญาตรี ขจัดโกงและป้องกันการทุจริตคอร์รัปชั่น
11	- ปฏิรูปที่ดินป่าไม้ กระจายการถือครองที่ดินอย่างเป็นธรรม เกษตรกรมีกรรมสิทธิ์และสิทธิในที่ดินทำกิน 20 ไร่
12	- แก้ปัญหายาเสพติด /ปัญหาภาคใต้/ปัญหาความเหลื่อมล้ำ/หนี้สิน/ความยากจนและปัญหา เร่งด่วนของชาติ

แผนภาพที่ 2.2 กรอบแนวคิดในการวิจัยบทที่ 2

ที่มา : *พระครูวาทีธรรมวิภัช, ดร.*

บทที่ 3
หลักการ แนวคิด ทฤษฎี นโยบายและการวิเคราะห์องค์ประกอบนโยบายของพรรคการเมือง

การวิจัยเรื่อง “นโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา” ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาและวิเคราะห์องค์ประกอบการกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองใน 4 ประเด็น ดังนี้

3.1 หลักการ แนวคิด และทฤษฎี เกี่ยวกับนโยบายและนโยบายสาธารณะ

3.2 แนวคิดเกี่ยวกับนโยบายพรรคการเมือง

3.3 แนวคิด และทฤษฎีการวิเคราะห์นโยบาย

3.4 แนวคิดเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ

3.5 แนวคิดเรื่องการตลาดทางการเมือง

3.6 แนวคิดหลักพุทธธรรม

3.1 หลักการ แนวคิด และทฤษฎี เกี่ยวกับนโยบายและนโยบายสาธารณะ

ในการศึกษาหลักการ แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะในบทนี้ จะนำเสนอให้ครอบคลุมสาระสำคัญต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

3.1.1 ความหมายและแนวคิดของนโยบาย

ในการศึกษาแนวเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะเป็นการศึกษาเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายสาธารณะ การนำนโยบายไปปฏิบัติการประเมินผลนโยบายสาธารณะ และความสำเร็จของนโยบายสาธารณะ เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับพื้นฐานของนโยบายสาธารณะซึ่งเป็นความรู้พื้นฐานเพื่อใช้ในการตัดสินใจใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา ผู้วิจัยได้รวบรวมแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนโยบาย โดยนโยบายนั้นมีความสำคัญและจำเป็นที่จะต้องมีสำหรับการจัดตั้งพรรคการเมืองใด ๆ ก็ตามที่มีสิทธิลงสมัครรับเลือกตั้งมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายและความคิดเห็นไว้ ดังนี้

1) ความหมายของนโยบาย

คำว่านโยบายมีคำจำกัดความและความหมายที่นักวิชาได้กล่าวไว้เป็นจำนวนมาก ซึ่งเมื่อพิจารณาถึงความหมายและโครงสร้างความหมายเหล่านั้นมีความคล้ายคลึงหรือมีความหมายและคำจำกัดความที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (พ.ศ.2554 หน้า 248) ได้กำหนดความหมายของ

นโยบายไว้ว่า นโยบาย หมายถึง หลักการและวิธีปฏิบัติซึ่งถือเป็นแนวดำเนินการ และปทานุกรม Oxford English Dictionary ได้ให้คำจำกัดความของนโยบายไว้ว่า นโยบาย หมายถึง ความฉลาดและการใช้ดุลยพินิจที่หลักแหลมในทางการเมือง ศิลปะแห่งการดำเนินกิจการของบ้านเมือง การดำเนินการที่ฉลาดรอบคอบ แนวทางการดำเนินการของรัฐบาลพรรคการเมือง เป็นต้น และยังมีนักวิชาการให้ความหมายของคำว่านโยบายเพิ่มเติมไว้ดังนี้

Chang and Campo – Folres (1980, p. 7) ระบุว่า นโยบาย หมายถึง กรอบพื้นฐาน (A Basic Framework) ที่เป็นตัวกำหนดปัญหาหลักของบริษัท จุดมุ่งหมาย ปณิธาน วัตถุประสงค์ทั่วไป และแนวทางชุดหนึ่ง ซึ่งครอบคลุมการดำเนินงานทางธุรกิจภายใต้กรอบแนวคิดรวมของบริษัท

McNichols (1977, p. 3) กล่าวว่า นโยบาย หมายถึง การตัดสินใจที่มีความฉลาดและหลักแหลม กล่าวคือเป็นการกระทำที่ไตร่ตรองและลึกซึ้งของผู้บริหารระดับสูง

Stecklein (1989, p. 8) อธิบายว่า นโยบาย หมายถึง ข้อความที่ให้แนวทาง (Guideline) สำหรับการพัฒนาและการดำเนินงานของหน่วยงานหรือแผนงาน (Program) ซึ่งสะท้อนให้เห็นทั้งโดยตรงและโดยอ้อม ถึงหลักการพื้นฐานหรือความเชื่อถือของผู้รับผิดชอบสำหรับหน่วยงานหรือแผนงาน นั้น ๆ

อมร รักษาสัตย์ (2522 หน้า 1) ได้ให้ความหมายของนโยบายไว้ว่า นโยบาย หมายถึง อุบายหรือกลเม็ดที่ผู้มีอำนาจหน้าที่ได้พิจารณาเห็นว่าเป็นทางที่จะนำไปสู่ เป้าหมายส่วนรวมในเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างเหมาะสมที่สุด

ประชุม รอดประเสริฐ (2544 หน้า 13) กล่าวว่านโยบายเป็นข้อความหรือความเข้าใจร่วมกันอย่างกว้าง ๆ ที่ใช้เป็นแนวทางการตัดสินใจเพื่อการปฏิบัติภารกิจต่าง ๆ ของผู้บริหารและของหน่วยงาน

Brain W. Hogwood and Lewis A.Gunn (อ้างใน จุมพล หนิมพานิช, 2549 หน้า 6) ได้ให้คำนิยามของคำว่านโยบายในฐานะต่าง ๆ ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้ คือ นโยบาย ในฐานะป้ายประกาศกิจกรรมของรัฐบาล ในฐานะเป้าหมายทั่วไปของกิจกรรมของรัฐที่พึงปรารถนา ในฐานนะข้อเสนอที่เฉพาะเจาะจง ในฐานะการตัดสินใจของรัฐบาล ในฐานะการให้อำนาจอย่างเป็นทางการ ในฐานะแผนงาน ในฐานะผลผลิต ในฐานะผลลัพธ์ ในฐานะทฤษฎีและตัวแบบ และสุดท้ายในฐานะกระบวนการ

สรุปได้ว่า นโยบาย หมายถึง แนวทางหรือกรอบที่กำหนดขึ้นเพื่อใช้ในการดำเนินงานหรือปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมายตามต้องการ

2) แนวคิดของนโยบาย

แนวคิดเกี่ยวกับนโยบายสามารถแบ่งออกได้หลายประการตามทัศนะของนักวิชาการ ดังนี้ (รงค บุญสวยขวัญ (2560 หน้า 198)

(1) นโยบายตามตัวแบบรัฐนิยม คือ ผลการตัดสินใช้อำนาจตามกฎหมาย (Authority) นโยบายจึงเป็นอำนาจรัฐ (State Power) ที่ถือว่ามีความชอบธรรมมีความเป็นอิสระในการตัดสินใจต่อกระบวนการกำหนดนโยบายเพราะรัฐแบบนี้ถือว่ากลไกของรัฐ เช่น รัฐบาล หน่วยงานราชการต่างเป็นองค์อธิปัตย์สามารถสร้างแนวทางแห่งราชการต่างๆที่ผูกพันสังคมการเมืองอย่างเต็มที่การบังคับใช้กฎหมายหรือการใช้อำนาจผูกขาดอำนาจรัฐไว้ด้วยกฎหมายหรือแบบแผนประเพณีการเมืองการปกครอง แม้นว่านโยบายแต่ละนโยบายที่ออกมามีระดับความเข้มข้นของการใช้อำนาจแตกต่างกันเป็นต้นว่านโยบายในระดับเชิงบังคับเข้มข้นสูง สู่นโยบายระดับรณรงค์หรือเชิญชวนขอร้องหรือขอความร่วมมือก็ตาม ล้วนแต่เป็นการเมืองของการกำหนดนโยบายที่อยู่ในรูปของประชาธิปไตยแบบตัวแทนหรือประชาธิปไตยที่มาจากการแข่งขันนั้นคือใครหรือกลุ่มพรรคการเมืองใดชนะผลการออกเสียเลือกตั้งคน กลุ่ม พรรคการเมืองนั้นมีอิสระการตัดสินใจการใช้อำนาจอย่างเต็มที่ที่ออกนโยบายต่าง ๆ จึงเป็นการเมืองในระบอบประชาธิปไตยแบบตัวแทนที่ผู้ชนะเลือกตั้งอิสระในกระบวนการกำหนดนโยบายทุกขั้นตอนแบบชนะเลือกตั้งแล้วคิดแทน ตัดสินใจแทน และทำแทนประชาชนภายในรัฐ

(2) นโยบายตามรัฐพหุนิยม และ รัฐแบบสหการนโยบาย คือ ผลการต่อสู้แข่งขันแย่งชิงต่อรองของกลุ่มองค์กร สถาบันต่าง ๆ เพื่อให้นโยบายเป็นไปตามความประสงค์หรือเป้าหมายของกลุ่มองค์กรขบวนการต่างๆ หรืออาจจะกล่าวในทำนองที่ว่า นโยบายคือเนื้อหาของแนวทางที่เป็นผลพวงของการต่อสู้แข่งขันแย่งชิงต่อรองระหว่างอำนาจของกลุ่มทางสังคมต่าง ๆ แน่นอนกว่าการใช้อำนาจในการเมืองแบบนี้จะเน้นไปที่การมีส่วนร่วมของพลเมือง (Citizen Participation) หลากหลายระดับตั้งแต่ระดับให้ความรู้ความคิดความเห็นไปถึงการใช้อำนาจตัดสินใจ แต่ประเด็นสำคัญอยู่ที่ว่ารูปแบบการมีส่วนร่วมของพลเมืองในกระบวนการกำหนดนโยบายมีสองประเภท คือ 1) การใช้อำนาจสังคมแบบบวก (Positive Interaction Process) หมายถึง การที่พลเมืองให้การสนับสนุนนโยบายรัฐ อาจจะมีกระบวนการต่าง ๆ เช่น ชุมนุมสนับสนุน ติดสัญลักษณ์ หรือแสดงออกเชิงสัญลักษณ์ต่าง ๆ ว่าการออกเสียงสนับสนุนนักการเมืองพรรคการเมืองนั้น 2) การใช้อำนาจสังคมแบบ (Negative Interaction Process) หมายถึงการที่พลเมือง มีกระบวนการแสดงออกการคัดค้านต่อต้านท้าทายตอบโต้อำนาจรัฐ วิพากษ์วิจารณ์ ทั้งนี้ในกระบวนการใช้อำนาจแบบนี้มีการแสดงออกที่แตกต่างกัน ทั้งชุมนุม ชุมนุมประท้วง วิพากษ์ แสดงออกเชิงสัญลักษณ์ด้วยรูปแบบต่าง ๆ การใช้ข้อมูลใหม่ชุดหรือความรู้ใหม่ที่แตกต่างจากเดิม

(3) นโยบายตามรัฐแบบทางเลือกสาธารณะ หรือตัวแบบรัฐตัดสินใจเลือกอย่างมีเหตุผล หรือ เหตุผลในการเลือกนโยบาย คือ ผลการตัดสินใจการเลือกซื้อสินค้าหรืออุปสงค์จากการผลิตสินค้าหรืออุปทานโดยสินค้านั้นคือนโยบายที่มีผู้ผลิต ได้แก่ พรรคการเมืองและนักการเมืองที่ส่งนโยบายหรือสินค้าลงสู่ตลาดหรือปริมณฑลการหาเสียงให้ผู้ซื้อสินค้าได้แก่ประชาชนผู้

ออกเสียงเลือกตั้งเช่นนี้ทำให้นโยบายเป็นเหมือนสินค้าที่ผ่านกระบวนการของการตัดสินใจเลือกด้วยเหตุผล เพราะผลประโยชน์สูงสุดของผู้ออกเสียงเลือกตั้ง การหาเสียง การเสนอความคิดความเห็นทางสาธารณะจึงเป็นกลไกสำคัญ แม้นว่า อาจจะมีจุดอ่อนสู่นโยบายประชานิยม (Populism) แต่เชื่อกันว่าเหตุผลของผู้เลือกตั้งกับเหตุผลของนักเลือกตั้งจะสัมพันธ์กันที่ประโยชน์สูงสุด

(4) นโยบายตามรัฐชนชั้นนำนโยบาย คือ ผลการแทรกแซงชี้นำชนชั้นนำ ใช้อิทธิพลบารมีความเชื่อความไว้วางใจความศรัทธาหรือแม้นกระทั่งใช้ความรู้ความสามารถของผู้นำว่ากันถึงที่สุดการใช้อำนาจนี้เป็นอำนาจทางสังคม (Social Power) แทรกแซงหรือมีอิทธิพลเหนืออำนาจรัฐ (State Power) หรือราชการ เพราะคุณลักษณะพิเศษของชนชั้นนำ หรือผู้นำที่มีอยู่จำนวนไม่มากในสังคมการเมือง แต่มีอยู่เกือบทุกสังคมการเมืองทำให้คุณลักษณะพิเศษนี้สร้างอิทธิพลต่อเนื้อหาของนโยบายได้ทั้งนี้ นโยบายของชนชั้นนำอาจจะมีสองทิศทาง คือนโยบายที่ดีอาจจะเป็นเพราะชนชั้นนำมีเจตจำนงค์ทางการเมืองที่ดี (Political Will) ซึ่งนโยบายจะยั่งยืนได้รับการตอบรับและส่งผลกระทบต่อการยอมรับชนชั้นนำต่อไป ตรงกันข้ามอาจจะล้มเหลวและการยอมรับต่ำเมื่อชนชั้นนำใช้อิทธิพลกำหนดนโยบายที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนหรือพวกพ้องหรือวงศ์วานหวานเครือของชั้นนำเอง

(5) ตัวแบบรัฐของชนชั้นนำ (Elitism State)เป็นแนวคิดชนชั้นนำเห็นว่า “ในทุกสังคมจะมีชนชั้นของบุคคลผู้เหมาะสมที่จะเป็นผู้ปกครองเพียงชนชั้นเดียว ซึ่งชนชั้นนำพวกนี้มีคุณลักษณะพิเศษในด้านทักษะและลักษณะทางศีลธรรมที่จำเป็นต่อการปกครองรัฐ เพราะธรรมชาติสร้างชนชันนำทางการเมืองเป็นผู้ปกครอง” ซึ่งมีการศึกษาผู้นำชั้นนำไว้หลากหลายทรรศนะเกี่ยวกับชนชั้นนำที่กับการเมืองและอำนาจในสังคมการเมือง สำหรับการศึกษาชนชั้นนำในระบอบประชาธิปไตยแนววิพากษ มีการศึกษาของ Burnham กลุ่มคนมีอำนาจในสังคมสมัยใหม่ คือชนชั้นนำที่ควบคุมองค์กรทั้งหลาย ทั้งนี้เพราะองค์กรทางเศรษฐกิจ และการเมืองเป็นแหล่งที่มาที่แท้จริงของอำนาจอย่างเป็นทางการ Mill ศึกษาชนชั้นนำผู้มีอำนาจ (Power Elite) ในสังคมอเมริกันได้แก่กลุ่มคนสำคัญ หรือคนชั้นสูงทางธุรกิจ การเมืองและการทหาร ซึ่งมีอำนาจในการตัดสินใจประเด็นหลักของสังคมและมีสายสัมพันธ์เชื่อมโยงกันอย่างใกล้ชิด สุดท้าย Hunter ที่เน้นอำนาจในชุมชน กระจุกตัวอยู่ในมือของชนชั้นนำทางธุรกิจ ว่ากันถึงที่สุดแล้วแต่ว่าจะศึกษาชนชั้นนำในแบบใดที่สุดแล้วก็ คือ “การตัดสินใจกำหนดนโยบายของรัฐในระดับต่าง ๆ ถูกครอบงำโดยอำนาจของชนชั้นนำ เพราะสามารถควบคุมองค์กรหลักในสังคมและครอบครองทรัพยากรซึ่งเป็นฐานและที่มาของอำนาจ นอกจากนี้ชนชั้นนำยังมีเครือข่ายความสัมพันธ์ระหว่างชนชั้นในด้านเศรษฐกิจ การเมืองและระบบราชการ ซึ่งส่งผลต่อความสามารถในการให้บรรลุเป้าหมาย” จะว่าแล้ว ชนชั้นนำในบริบทที่กล่าวมานี้ผู้เขียนเห็นร่วมว่าเป็นปัจเจกบุคคลที่มีลักษณะพิเศษ แต่หากกล่าวไว้ชัดเจน คือบุคคลเหล่านี้ไม่ได้อยู่ในตำแหน่งทางการเมืองหรือตำแหน่งของรัฐที่ครอบครองอำนาจตามกฎหมายโดยตรง แต่มีการใช้อำนาจแบบแฝงเร้นผ่านการมีอิทธิพล มีบารมี ที่ผู้อื่นยอมรับหรือมาจากความเชื่อ ความไววางใจ และ

ศรัทธาจากผู้อื่น จนมีปัจเจกบุคคลเป็นผู้ตาม

สรุปได้ว่า นโยบาย หมายถึง ตัวกำหนดทิศทางหรือเป้าหมายของสิ่งที่รัฐบาลหรือพรรคการเมืองนั้นๆต้องการจะทำโดยการใช้นโยบายของแต่ละพรรคการเมืองย่อมมีทั้งคล้ายคลึงและแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับว่านโยบายดังกล่าวจะเป็นไปตามเป้าหมายของประชาชนมากน้อยเพียงใด

3) แนวคิดกระบวนการของนโยบาย

กระบวนการนโยบายของคราพห์และเฟอร์ลองก์ (Kraft & Furlong, 2004 p. 78) อาจมีส่วนทีแตกต่างกันอยู่กล่าวคือ มีการเพิ่มขั้นตอนการอนุมัตินโยบายและการเปลี่ยนแปลงนโยบายเข้าไปในกระบวนการนโยบาย อย่างไรก็ตามกระบวนการนโยบายดังกล่าวนั้นเป็นการศึกษานโยบายสาธารณะในฐานะกิจกรรมในระบบการเมือง ประกอบด้วย การระบุปัญหา การพิจารณานโยบาย การกำหนดนโยบาย การอนุมัติการนำนโยบายไปปฏิบัติ การประเมินผลและการเปลี่ยนแปลงนโยบาย ซึ่งได้กำหนดกรอบในการนำเสนอไว้ประกอบด้วยขั้นตอน ดังนี้ 1) การกำหนดนโยบาย 2) การนำนโยบายไปปฏิบัติ และ 3) การติดตามและการประเมินผลนโยบาย โดยกำหนดให้ขั้นการระบุประเด็นปัญหา และการอนุมัตินโยบายรวมไว้ในขั้นตอนการกำหนดนโยบาย และกำหนดให้ขั้นการเปลี่ยนแปลงนโยบายรวมไว้ในขั้นตอนการประเมินผลนโยบาย ด้วยเหตุผลที่ว่าการระบุประเด็นปัญหา การอนุมัตินโยบาย การเปลี่ยนแปลงนโยบายเป็นประเด็นย่อยและสามารถกล่าวไปพร้อมกับประเด็นใหญ่ เพื่อให้สามารถเห็นความต่อเนื่องของกระบวนการทางนโยบาย (ศุภชัย ยาวะประภาษ และปิยากร หวังมหาพร, 2552 หน้า 12-18) ดังนี้

(1) การกำหนดนโยบายสาธารณะ (Policy Formation) การกำหนดนโยบายสาธารณะเป็นขั้นตอนแรกของกระบวนการนโยบาย ในขั้นตอนการกำหนดนโยบาย ประกอบด้วย

1. การกำหนดประเด็นปัญหา (Issue Definition) การกำหนดประเด็นปัญหาหมายถึง การระบุว่าปัญหาใดควรได้รับการแก้ไขกำหนดเป็นนโยบายหรือทางเลือกเพื่อแก้ไขปัญหา การกำหนดประเด็นปัญหาจึงอยู่ที่ว่าอะไรคือปัญหา เนื่องจากการมองว่าอะไรคือปัญหานั้นมีความแตกต่างกันซึ่งขึ้นอยู่กับมุมมองและภูมิหลัง

2. การพิจารณาประเด็นเข้าสู่วาระนโยบาย (Agenda Setting) เป็นการพิจารณาปัญหาใดก็ตามที่จะเข้าวาระการพิจารณาจากผู้กำหนดนโยบายได้ต้องเป็นปัญหาที่มีทางออกหรือมีความเป็นไปได้ในการแก้ไขให้ลุล่วง ซึ่งกระบวนการกำหนดวาระนโยบายออกเป็น 3 กระแส ได้แก่ กระแสปัญหา (Problem Stream)กระแสการเมือง (Political Stream)และกระแสนโยบาย (Policy Stream) เพราะหากประเด็นปัญหาไม่ได้รับความสนใจแล้วโอกาสที่ประเด็นปัญหานั้นจะไม่ได้รับการสนองตอบจากผู้มีอำนาจก็สูงตามไปด้วย

3. การกำหนดนโยบาย (Policy Formulation) ขั้นตอนการกำหนดนโยบายเป็นการพัฒนาแนวทางในการดำเนินงานเพื่อช่วยในการแก้ปัญหา การพัฒนาแนวทางหรืออาจเรียกว่า

การพัฒนาทางเลือกนี้เป็นการพิจารณาทางเลือกที่ได้รับการยอมรับทางการเมือง สังคม และความเป็นไปได้ทางเศรษฐกิจ การพัฒนาทางเลือกจึงจำเป็นต้องใช้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจ โดยมีผู้เกี่ยวข้อง

4. การอนุมัตินโยบาย (Policy Ligitimation) การอนุมัตินโยบายเป็นขั้นตอนสุดท้ายของการกำหนดนโยบาย ขั้นตอนนี้เป็นกระบวนการต่อรอง การแข่งขัน การประนีประนอมระหว่างกลุ่มผลประโยชน์และส่วนราชการ หรือแม้แต่เป็นกระบวนการที่เต็มไปด้วยความขัดแย้ง เช่น ความขัดแย้งระหว่างประธานาธิบดีและรัฐสภา หรือระหว่างกลุ่มผลประโยชน์ด้วยกันเอง รวมถึงในกระบวนการกำหนดนโยบายยังเป็นการกำหนดว่าหน่วยงานใดจะเป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินการและได้รับงบประมาณสำหรับโครงการการกำหนดนโยบายเป็นขั้นตอนแรกในกระบวนการนโยบาย การกำหนดนโยบายเกี่ยวข้องกับตัวแสดงที่เข้ามาเกี่ยวข้องและกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง ตัวแสดงที่เกี่ยวข้องประกอบด้วยตัวแสดงที่เป็นทางการและมีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย เช่น นักการเมือง สมาชิกรัฐสภาคณะกรรมาธิการ ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องและตัวแสดงที่ไม่เป็นทางการ ได้แก่ กลุ่มผลประโยชน์ นักวิชาการ สำหรับกิจกรรมที่เกิดขึ้นในกระบวนการนี้ เช่น การนิยามปัญหา การพิจารณาประเด็นปัญหาสู่วาระการพิจารณา การแสวงหาทางเลือกในการแก้ปัญหาและการตัดสินใจว่าจะเลือกทำเพื่อแก้ปัญหา ในขั้นตอนนี้จึงจำเป็นต้องใช้ข้อมูลและเทคนิควิธีในการกำหนดทางเลือก

(2) การนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ (Policy Implementation) เมื่อนโยบายสาธารณะถูกกำหนดออกมาเป็นนโยบาย แผน โครงการ กิจกรรมที่จะนำนโยบายไปปฏิบัติให้เกิดผล เรียกว่า การนำนโยบายไปปฏิบัตินั่นเอง กิจกรรมในกระบวนการนี้ เช่น การจัดองค์กรใหม่ ได้แก่ การกำหนดแผนก หน่วยงานขึ้นมาทำหน้าที่ปฏิบัตินโยบาย หรืออาจมอบหมายความรับผิดชอบให้หน่วยงานที่มีอยู่ดำเนินการ หน่วยงานที่ทำหน้าที่นำนโยบายไปปฏิบัติจะต้องแปลงกฎหมายให้เป็นกฎระเบียบ หรืออาจจ้างเอกชนดำเนินการแทนการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องจากการกำหนดนโยบาย นโยบายจะประสบความสำเร็จย่อมขึ้นอยู่กับการนำนโยบายไปปฏิบัติว่าประสบความสำเร็จหรือไม่ เมื่อครั้งที่สภาพแวดล้อมยังไม่สลับซับซ้อนดังเช่นโลกในยุคข้อมูลข่าวสารที่มีการติดต่อสื่อสารกันได้อย่างรวดเร็วในรูปแบบของเครือข่าย การนำนโยบายไปปฏิบัติย่อมไม่ต้องใช้ความสามารถในการประสานงานติดต่อสื่อสารกันมากนัก การนำนโยบายไปปฏิบัติจึงมักเป็นการดำเนินการได้ด้วยองค์กรเพียงองค์กรเดียวนั่นก็คือส่วนราชการ อย่างไรก็ตาม การทำงานเพียงลำพังอาจไม่สามารถให้บริการสาธารณะแก่ประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับความคาดหวังของประชาชนที่เพิ่มขึ้นได้ การทำงานในลักษณะเครือข่ายจึงเกิดขึ้น รูปแบบการทำงานแบบเครือข่ายจึงเป็นการประสานงาน การแลกเปลี่ยนทรัพยากร ความร่วมมือนั่นเอง

(3) การประเมินผลและการยุตินโยบาย (Policy Evaluation and Termination) ขั้นตอนสุดท้ายของกระบวนการนโยบาย คือ การประเมินผลและยุตินโยบาย การประเมินผลนโยบายหรือการประเมินผลโครงการเป็นการประเมินว่านโยบายและโครงการดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยดีหรือไม่ โดยเฉพาะนักวิเคราะห์นโยบายจะพิจารณาว่านโยบายหรือโครงการเป็นไปตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ เช่น การจ่ายเบี้ยยังชีพให้กับผู้สูงอายุทุกคนที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไปของไทย ทำให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตมากขึ้นหรือไม่ การประเมินผลนโยบายประกอบด้วยการประเมินความสำเร็จของโครงการ โดยพิจารณาผลลัพธ์และความสอดคล้องกับความต้องการ ตลอดจนประสิทธิภาพการดำเนินการ สำหรับผู้ที่ทำหน้าที่ประเมินโครงการ เช่น สมาชิกรัฐสภากลุ่มผลประโยชน์ นักวิชาการ และการประเมินผลสามารถประเมินในระหว่างการดำเนินการและเมื่อโครงการเสร็จสิ้น การประเมินผลนโยบายและการประเมินผลโครงการอาจทำให้ได้ปัญหาใหม่ขึ้นมา โดยปัญหานั้นจะกลับเข้าไปสู่การพิจารณาของผู้กำหนดนโยบายอีกครั้ง การประเมินผลนโยบายเป็นอีกขั้นตอนหนึ่งที่สำคัญในกระบวนการนโยบายเนื่องจากผลที่ได้จากการประเมินจะนำไปสู่การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหรือการยุตินโยบาย การประเมินผลนโยบายสามารถดำเนินการได้ทั้งก่อนและหลังนโยบายหรือโครงการเสร็จสิ้น เพื่อประเมินว่านโยบาย/โครงการเป็นไปตามเป้าหมาย/วัตถุประสงค์ที่กำหนดหรือไม่ สามารถสนองความต้องการของประชาชนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายได้หรือไม่ หากไม่เป็นไปตามที่กำหนดจะปรับปรุงแก้ไขเปลี่ยนแปลงอย่างไร

4) แนวคิดลักษณะประเภทของนโยบาย

แนวคิดในเรื่องของการกำหนดนโยบายมีนักวิชาการได้แสดงทัศนะไว้มากมายหลายท่าน เพื่อเป็นแนวทางแห่งการศึกษาและปฏิบัติ ดังนี้

(1) ลักษณะของนโยบายสาธารณะ

การพิจารณาลักษณะของนโยบายสาธารณะโดยทั่วไปอาจพิจารณาตามกระบวนการตามรูปแบบ และตามผลกระทบได้ในกรณีของการพิจารณาตามกระบวนการ นโยบายสาธารณะกำหนดขึ้นมา เพื่อให้มีการกระทำต่าง ๆ ขณะเดียวกันเป็นแนวทางในการปฏิบัติที่สำคัญ ๆ ซึ่งการกระทำดังกล่าว เป็นการกระทำในอนาคต โดยหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐ ไม่ว่าจะในระดับใดก็ตาม โดยมีเครื่องมือกลไกต่าง ๆ ช่วยดำเนินการ โดยมีจุดมุ่งหมายที่ต้องการให้บรรลุผล คือ ผลประโยชน์ของชาติ สำหรับลักษณะของนโยบายที่พิจารณาตามรูปแบบโดยทั่วไปนโยบายจะมีลักษณะเป็นหลักเกณฑ์และแนวทางเกี่ยวกับการปฏิบัติ โดยข้อความในนโยบายจะมีลักษณะที่ไม่เปลี่ยนแปลงไปตามอารมณ์ความรู้สึกของผู้ที่นำเอานโยบายไปปฏิบัติส่วนลักษณะของนโยบายที่พิจารณาในแง่ของผลกระทบ นโยบายเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิด ความขัดแย้งอย่างใดอย่างหนึ่งในสังคม หมายถึง นโยบายสาธารณะที่กำหนดขึ้นมาอาจก่อให้เกิด ผลกระทบต่อบุคคลหรือต่อกลุ่มบุคคลที่นำไปสู่ความพอใจหรือความไม่พอใจ ขึ้นอยู่กับว่าบุคคล กลุ่มบุคคลนั้นได้รับผลกระทบในลักษณะใด

(2) ประเภทของนโยบายสาธารณะ

การดำเนินศึกษาใด ๆ ที่เป็นระเบียบ ย่อมมีระบบความคิด หรือระบบกำประเภทไว้เป็นแนวทางในการแบ่ง จัดสรร หรือกำหนดขอบข่าย ข้อมูล หรือหน่วยวิเคราะห์ที่จะทำ การ ศึกษาเป็นธรรมดาอยู่เองที่ระบบการ จำแนกประเภทของสังคมศาสตร์ ไม่อาจมีลักษณะคงที่ ตายตัว หรือครอบคลุมทั่วถึงได้เหมือนระบบวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ ในกรณีของนโยบายสาธารณะ ก็เช่นเดียวกัน เมื่อพิจารณาโดยสังเขปแล้ว จะเห็นได้ว่าการจำแนกประเภทของนโยบายสาธารณะ ได้กระทำกันไว้หลายทาง เพื่อวัตถุประสงค์ต่าง ๆ กันตาม ขอบข่ายของผลกระทบของนโยบาย หรือแม้กระทั่งตามลักษณะของข้อมูลที่มีอยู่ อย่างไรก็ตาม ใน ที่นี้จะขอกล่าวถึงการจำแนกประเภทของนโยบายของ Theodore Low ที่นักวิชาการส่วนใหญ่ มักจะให้ความสนใจ ซึ่งในทรรศนะของเขาดำนโยบายออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้คือ

2.1 นโยบายที่เกี่ยวกับการจัดระเบียบกฎเกณฑ์ (Regulatory Policy) เป็นนโยบายที่ กำหนดขึ้นมาเพื่อควบคุมพฤติกรรมของบุคคล หรือกลุ่มบุคคล ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ของสังคมโดยส่วนรวม ที่มาของนโยบายดังกล่าวเกิดขึ้นเพราะบุคคล และกลุ่มบุคคลโดยทั่วไปมีผลประโยชน์ และความต้องการที่แตกต่างกันความต้องการเหล่านี้โดยทั่วไปมักไม่เหมือนกัน และขัดแย้งกันอยู่เสมอ การกำหนดนโยบายที่ออกมาในลักษณะดังกล่าวย่อมช่วยให้ความขัดแย้งที่จะเกิดขึ้นมีข้อยุติลงได้

2.2 นโยบายที่เกี่ยวกับการกระจายทรัพยากร (Distribution Policy) เป็นนโยบายที่เกี่ยวกับการกระจาย แจกจ่ายสินค้าและบริการให้กับประชาชนกลุ่มต่าง ๆ เช่น การให้บริการทางด้านการศึกษา สาธารณูปโภค การจัดสวัสดิการต่าง ๆ เป็นต้น การแจกจ่ายสินค้า และบริการดังกล่าวของรัฐบาล นอกจากจะเป็นการแจกจ่ายในภาวะปกติแล้ว บางครั้งอาจเป็นการจัดสรร หรือแจกจ่ายในภาวะฉุกเฉินด้วย

2.3 นโยบายที่เกี่ยวกับการจัดสรรทรัพยากรใหม่ (Redistribution Policy) เป็นนโยบายที่กำหนดขึ้นมาเพื่อจัดสรรทรัพยากรใหม่ในสังคม เพื่อให้เกิดการกระจายเพิ่มขึ้น คำว่าทรัพยากรในที่นี้ไม่ได้หมายถึงเฉพาะทรัพยากรทางเศรษฐกิจเท่านั้น หากหมายรวมถึงทรัพยากร ทางการเมือง และทางสังคมด้วย ตัวอย่างของนโยบายนี้ที่เห็นได้ชัดเจนก็คือนโยบายภาษีก้าวหน้า (Progressive tax Policy) ซึ่งเป็นภาษีที่มีอัตราสูงเมื่อฐานภาษีมีขนาดใหญ่ขึ้น วัตถุประสงค์ของการเก็บภาษีประเภทนี้ นอกจากรัฐบาลจะนำมาใช้จ่ายในกิจการของรัฐ เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์กับประชาชนโดยทั่วไปแล้ว เช่น การศึกษา การป้องกันประเทศ ฯลฯ ยังสามารถนำเงินที่ได้จาก นโยบายภาษีดังกล่าวมาอุดหนุนช่วยเหลือ เพื่อผู้มีรายได้น้อยหรือผู้ที่ยากจนได้อีกด้วย ดังนั้นนโยบายดังกล่าวจึงเป็นตัวอย่างอันหนึ่งของนโยบายที่เกี่ยวกับการจัดสรรทรัพยากรใหม่ นอกจากนี้ก็มีนโยบายภาษีประเภทอื่น ๆ อีกที่สามารถนำมาเป็นตัวอย่างของนโยบายประเภทนี้ เช่น นโยบายภาษีทรัพย์สิน นโยบายภาษีมรดก นโยบายภาษีที่ดิน เป็นต้น

2.4 นโยบายต้นแบบ (Constituent Policy) เป็นนโยบายที่มีผลกระทบต่อประชาชนในฐานะเป็นตัวแสดงทางการเมือง (Political Actors) โดยตรง เพราะนโยบายนี้โดยทั่วไปจะกำหนดลักษณะระบบการเมือง สถาบันทางการเมือง เป็นต้น ตัวอย่างนโยบายนี้ได้แก่ กฎหมาย ลักษณะนโยบายสาธารณะพิจารณาตามกระบวนการรูปแบบ และผลกระทบมีลักษณะเป็นเกณฑ์และแนวทางเกี่ยวกับการปฏิบัติ และพิจารณาผลกระทบที่เกิดจากนโยบาย เพื่อนำมาประกอบการตัดสินใจให้บรรลุจุดมุ่งหมายคือผลประโยชน์ของชาติ ประเภทของนโยบายสาธารณะ จำแนกเป็นนโยบายที่เกี่ยวกับการจัดระเบียบกฎเกณฑ์ เพื่อควบคุมพฤติกรรมบุคคลกลุ่มบุคคลเพื่อประโยชน์ส่วนราม นโยบายที่เกี่ยวกับการกระจายทรัพยากรให้แก่ประชาชนกลุ่ม ว่าด้วยพรรคการเมือง (จุมพล หนิมพานิช, 2557) มานิตย์ ใจกิจ (ม.ป.ป., หน้า 6-7) ได้กล่าวถึงประเภทนโยบายออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. นโยบายแบ่งตามลักษณะการศึกษา แบ่งเป็น 3 คือ

1.1 นโยบายในภาพรวม (Holistic Policy) หมายถึงนโยบายที่บูรณาการหรือนโยบายรวมเป็นนโยบายที่ต้องใช้สวิทยาในการแก้ปัญหา อาทิเช่น นโยบายของประเทศไทย เป็นต้น

1.2 นโยบายเฉพาะด้านหรือเฉพาะสาขา (Sectorial Policy) หมายถึงนโยบายเฉพาะด้านใดด้านหนึ่งหรือเฉพาะสถาบันทางสังคมหรือเฉพาะสาขาอาทิเช่นนโยบายทางการศึกษา นโยบายทางสาธารณสุขนโยบายทางการทหารนโยบายทางการคมนาคมนโยบายทางการสื่อสารและเทคโนโลยี

2. นโยบายตามแหล่งที่มาหรือตามวัตถุประสงค์องค์การแบ่งเป็น 2 คือ

2.1 นโยบายสาธารณะ (Public Policy) หมายถึงนโยบายของรัฐบาลหรือนโยบายขององค์การของรัฐหรือนโยบายที่จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสาธารณะประโยชน์ คือประโยชน์ของคนส่วนใหญ่ของสังคม

2.2 นโยบายเอกชน (Private Policy) หมายถึงนโยบายขององค์การเอกชน ที่กำหนดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อค้ากำไรหากแต่ปัจจุบันในกลุ่มเอกชนบางกลุ่มมีนโยบายบริการสังคมบางส่วนเนื่องจากแนวคิดขององค์การเอกชนเปลี่ยนไปองค์การเอกชนเองก็ต้องมีนโยบายทางสังคมเพื่อร่วมสร้างสังคมไทยหรือสังคมประเทศให้น่าอยู่เพิ่มขึ้นเป็นการสร้างภาพพจน์ขององค์การยุคใหม่

3. นโยบายที่กำหนดตามลำดับขั้นขององค์การแบ่งเป็น 6 ประเภท ดังนี้

3.1 นโยบายระดับโลก (Word Policy)

3.2 นโยบายระดับประเทศ (National Policy)

3.3 นโยบายระดับสาขาวิชาหรือระดับสถาบัน (Sectorial Policy)

3.4 นโยบายระดับภาค (Regional Policy)

3.5 นโยบายระดับหน่วยงาน (Institutional Policy)

3.6 นโยบายระดับสายงาน (Organizational Policy)

นโยบายสามารถแบ่งออกได้ 3 ประเภทใหญ่ ๆ คือ 1) นโยบายแบ่งตามลักษณะการศึกษา 2) นโยบายแบ่งตามแหล่งที่มาหรือวัตถุประสงค์ และ 3) นโยบายแบ่งตามลำดับชั้นขององค์การ และในแต่ละเกณฑ์การแบ่งยังสามรถแบ่งเป็นประเภทย่อย ๆ ลงไปได้อีกหลายประเภท

สรุปได้ว่า ลักษณะของนโยบายสาธารณะที่พิจารณาตามรูปแบบโดยทั่วไปนโยบายจะมีลักษณะ เป็นหลักเกณฑ์และแนวทางเกี่ยวกับการปฏิบัติ โดยข้อความในนโยบายจะมีลักษณะที่ไม่เปลี่ยนแปลงไปตามอารมณ์ความรู้สึกของผู้ที่นำเอานโยบายไปปฏิบัติส่วนลักษณะของนโยบายที่พิจารณาในแง่ของผลกระทบ นโยบายเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิด ความขัดแย้งอย่างใดอย่างหนึ่งในสังคม หมายถึง นโยบายสาธารณะที่กำหนดขึ้นมาอาจก่อให้เกิด ผลกระทบต่อบุคคลหรือต่อกลุ่มบุคคลที่นำไปสู่ความพอใจ หรือความไม่พอใจ ขึ้นอยู่กับว่าบุคคล กลุ่มบุคคลนั้นได้รับผลกระทบในลักษณะใด

5) แนวคิดองค์ประกอบของนโยบาย

องค์ประกอบของนโยบาย หมายถึง ปัจจัยที่เป็นคุณสมบัติสำคัญพื้นฐานของนโยบายสาธารณะ การพิจารณาองค์ประกอบของนโยบายเพื่อให้ง่ายต่อการพิจารณาว่าสิ่งใดเป็นนโยบายหรือสิ่งใดไม่เป็นนโยบายการศึกษากระบวนการนโยบายสาธารณะจะช่วยทำให้เข้าใจถึง โครงสร้างการพัฒนานโยบายสาธารณะได้ง่ายขึ้น โดยแบ่งเป็นขั้นตอนต่าง ๆ อันได้แก่ (อุทัย ปริญญาสุทธินันท์, 2562 หน้า 40-41) การกำหนดนโยบาย เป็นขั้นตอนสำคัญของกระบวนการนโยบายสาธารณะ เมื่อกำหนดนโยบายได้แล้วก็จะนำไปสู่ การนำนโยบายไปปฏิบัติจริงต่อไป เช่นนี้จึงต้องทำความเข้าใจกับผู้ที่กำหนด นโยบายและผู้ที่เกี่ยวข้อง และประเภทของการกำหนดนโยบายด้วย อีกทั้งยังต้อง ตระหนักถึงข้อเท็จจริงที่ว่าแม้ว่าในกระบวนการกำหนดนโยบายจะมีฐานคิดที่ว่า ทุกอย่างเป็นไปอย่างเปิดเผย ประชาชนหรือตัวแทนมีส่วนผลักดันการตัดสินใจและ การกำหนดนโยบาย กระนั้น ยังมีระเบียบวาระอีกประเภทหนึ่งที่คนส่วนน้อย ซึ่งมีอำนาจเหนือรัฐเป็นผู้ผลักดัน แต่กลับมีผลในทางนโยบาย เรียกว่า “ระเบียบวาระ ซ่อนเร้น” ด้วยเหตุนี้ระเบียบวาระซ่อนเร้นจึงเป็นตัวชี้วัดความเป็นประชาธิปไตย เนื่องจากมีคนที่ได้รับผลประโยชน์เพียงด้านเดียวหรือมีคนที่อ้างความเป็นตัวแทน แต่ก็ไม่ใช่ตัวแทนที่แท้จริง จะเห็นได้ว่า การกำหนดนโยบายสาธารณะเป็นขั้นตอน สำคัญที่รัฐได้ตัดสินใจเลือกทางเลือกเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม รวมไปถึงการตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในสังคม

การนำนโยบายไปปฏิบัติหลังจากที่ผู้มีอำนาจตัดสินใจได้ตัดสินใจเลือกทางเลือกแล้ว ทางเลือกดังกล่าวนั้นก็จะถูกนำไปปฏิบัติโดยผู้ที่เกี่ยวข้องซึ่งต้องจัดทำเป็นแผน แผนงานโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายของนโยบายที่ได้กำหนดไว้ เช่นนี้การนำนโยบายไปปฏิบัติจึงเป็นขั้นตอนสำคัญที่ทำให้สิ่งที่ ฝ่ายการเมืองตัดสินใจถูกนำไปปฏิบัติซึ่งการนำนโยบายดังกล่าวไปปฏิบัตินั้น อาจประสบความสำเร็จหรือความล้มเหลวก็ได้ขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ อันได้แก่ ความเข้าใจในเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของนโยบาย ระดับความร่วมมือระหว่าง ผู้กำหนดนโยบาย

และผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ ลักษณะของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ ความพอเพียงของทรัพยากรที่จัดสรรให้กับหน่วยปฏิบัติ การประสานระหว่างหน่วยงาน มาตรการควบคุมและประเมินผล และการรณรงค์ประชาสัมพันธ์

การประเมินผลนโยบาย เมื่อนโยบายสาธารณะถูกนำไปปฏิบัติแล้วระยะหนึ่ง จำเป็นต้องมีการประเมินผลเพื่อให้ทราบถึงผลการดำเนินการตามนโยบายว่ามีปัญหาหรืออุปสรรคประการใดบ้าง นโยบายดังกล่าวควรจะดำเนินการต่อหรือต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลงประการใด ฉะนั้น การประเมินผลนโยบายสาธารณะจึงเป็นขั้นตอนที่สำคัญอีกขั้นตอนหนึ่งของกระบวนการนโยบายสาธารณะ โดยต้องเข้าใจถึงเกณฑ์ในการประเมินผล ซึ่งมีอยู่หลายเกณฑ์ด้วยกัน แต่ไม่ได้หมายความว่าจะใช้เกณฑ์ได้ทุกเกณฑ์ในการประเมินผล โดยทั่วไปแล้วผู้ประเมินผลมักเลือกใช้เพียงเกณฑ์ใดเกณฑ์หนึ่งและใช้เกณฑ์อื่น ๆ มาประกอบเพื่อแสดงว่าการประเมินผลนั้นให้ความสำคัญในเรื่องใด ทั้งนี้เมื่อนำนโยบายไปปฏิบัติแล้วระยะหนึ่งย่อมต้องมีการประเมินผลนโยบายเพื่อประกอบ การตัดสินใจของผู้มีอำนาจตัดสินใจว่าจะดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งกับนโยบายไม่ว่าจะเป็นการปรับปรุงนโยบาย การเปลี่ยนแปลงนโยบาย หรือการยุตินโยบาย โดยนัยนี้การประเมินผลนโยบายถือเป็นกระบวนการวัดผลการนำนโยบายไปปฏิบัติเพื่อที่จะ นำผลที่วัดได้มาเปรียบเทียบกับเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของนโยบายที่ได้กำหนดไว้ซึ่งการประเมินผลเป็นขั้นตอนที่สำคัญของกระบวนการนโยบาย โดยเกณฑ์ที่นำมาใช้ในการประเมินผลนโยบายก็มีหลายเกณฑ์ด้วยกัน ซึ่งก็เป็นประโยชน์สำหรับใช้ประเมินผลนโยบายที่มีความแตกต่างกัน

สรุปได้ว่า การศึกษากระบวนการนโยบายสาธารณะ เริ่มตั้งแต่การกำหนดนโยบายเป็นขั้นตอนสำคัญของกระบวนการนโยบายสาธารณะ เมื่อกำหนดนโยบายได้แล้วก็จะนำไปสู่การนำนโยบายไปปฏิบัติจริงต่อไป เช่นนี้จึงต้องทำความเข้าใจกับผู้ที่กำหนด นโยบายและผู้ที่เกี่ยวข้อง และประเภทของการกำหนดนโยบายด้วย การนำนโยบายไปปฏิบัติหลังจากที่ผู้มีอำนาจตัดสินใจได้ตัดสินใจเลือกทางเลือกแล้ว ทางเลือกดังกล่าวนั้นก็จะถูกนำไปปฏิบัติโดยผู้ที่เกี่ยวข้องซึ่งต้องจัดทำเป็นแผน แผนงาน โครงการ และกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายของนโยบายที่ได้กำหนดไว้ การประเมินผลนโยบาย เมื่อนโยบายสาธารณะถูกนำไปปฏิบัติแล้วระยะหนึ่ง จำเป็นต้องมีการประเมินผลเพื่อให้ทราบถึงผลการดำเนินการตามนโยบายว่ามีปัญหาหรืออุปสรรคประการใดบ้าง นโยบายดังกล่าวควรจะดำเนินการต่อหรือต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลงประการใด

นอกจากนั้นอาจพิจารณาได้จากที่ (ประชุม รอดประเสริฐ (2545 หน้า 23) ได้กล่าวว่าองค์ประกอบของนโยบาย สามารถจำแนกได้ 2 ประเภท คือ

1. องค์ประกอบที่เป็นองค์ประกอบพื้นฐาน (fundamental component) หมายถึงสิ่งต่าง ๆ ที่ผู้กำหนดนโยบายต้องคำนึงถึงอยู่ตลอดเวลา หากไม่คำนึงถึงอาจทำให้นโยบายขาดความสมบูรณ์และไม่สามารถปฏิบัติได้ เช่น ปัจจัยที่เกี่ยวกับผลประโยชน์ ปัจจัยที่เกี่ยวกับผู้

กำหนดนโยบาย วิธีการหรือกระบวนการในการดำเนินนโยบาย ปัจจัยที่เกี่ยวกับข้อมูลและเอกสารต่าง ๆ

2. องค์ประกอบที่เป็นสิ่งแวดล้อม (environmental component) หมายถึงสิ่งแวดล้อมในสังคมที่ผู้กำหนดนโยบายต้องคำนึงถึง อาจเป็นเพราะสิ่งแวดล้อมในสังคมมีผลกระทบต่อการกำหนดนโยบาย เช่น ปัจจัยทางการเมืองและวัฒนธรรมการเมือง ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยทางสังคม ปัจจัยทางภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์ จากการศึกษาองค์ประกอบของนโยบายอาจกล่าวได้ว่านโยบายและกลยุทธ์ต่างเป็นประเภทของแผนงาน (types of plan) อันเป็นผลที่ได้จากกระบวนการวางแผน (planning) ดังที่ กิ่งพร ทองใบ (2547 หน้า 5) กล่าวว่า การวางแผนเป็นหน้าที่ทางการบริหาร (managerial functions) หมายถึงกระบวนการในการกำหนดเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ในอนาคตขององค์การเพื่อให้เป็นแนวทางในการหาวิธีดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ประการคือ

1. จะต้องเป็นเรื่องเกี่ยวกับอนาคต
2. จะต้องเป็นการกระทำ
3. จะต้องเป็นการกระทำที่ต่อเนื่องจนสำเร็จตามเป้าหมาย

ดังนั้นการวางแผนจึงเป็นกระบวนการ วิเคราะห์เพื่อเชื่อมโยงระหว่างปัจจุบันเข้ากับอนาคตด้วยการพิจารณากำหนดวัตถุประสงค์และการเลือกแนวทางการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เรียกว่ากลยุทธ์ ส่วนแนวทางในการตัดสินใจดำเนินงานระหว่างทางเลือกทั้งหลายเรียกว่านโยบาย ดังนั้นกลยุทธ์และนโยบายจึงเป็นแผนระยะยาวขององค์การที่กำหนดขึ้นเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

6) แนวคิดลักษณะของนโยบายที่ดี

นโยบายที่ดีควรมีลักษณะและมีองประกอบที่ดี (ปกรณ์ ปกรรณกรณ์ คำกอง, (2552) ดังนี้ (1) นโยบายที่ดีจะต้องกำหนดขึ้นจากข้อมูลที่เป็นจริง มิใช่ความคิดเห็นส่วนตัวของผู้กำหนดนโยบาย แต่ทั้งนี้ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ หรือปฏิกิริยาต่าง ๆ จาภายนอกก็ควรนำมาพิจารณาในการกำหนดนโยบายเช่นเดียวกัน

(2) นโยบายที่ดีจะต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน และสามารถที่จะช่วยให้การดำเนินงานนโยบายด้วยเช่นเดียวกัน

(3) นโยบายที่ดีจะต้องได้รับการกำหนดขึ้นก่อนที่จะมีการดำเนินงาน โดยการกำหนดกลวิธีในการปฏิบัติไว้กว้าง ๆ เพื่อให้ผู้ปฏิบัติสามารถพิจารณาตีความแล้วนำไปปฏิบัติตามความสามารถ สอดคล้องกับสภาวการณ์ในขณะนั้น ๆ แบะเหมาะสมกับสภาวการณ์ในขณะนั้น ๆ และเหมาะสมกับทรัพยากรที่มีอยู่

(4) นโยบายที่ดีจะต้องมุ่งสนองประโยชน์ให้กับบุคคลโดยส่วนรวม และจัดลำดับ

ตามความสำคัญและความเป็นก่อน- หลัง ในการนำไปปฏิบัติ

(5) นโยบายที่ดีเป็นข้อความหรือถ้อยคำที่กะทัดรัด ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย และแถลงไว้เป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อให้สมาชิกทุกคนและทุกระดับชั้นภายในหน่วยงานสามารถเข้าใจได้อย่างชัดเจน

(6) นโยบายที่ดีจะต้องอยู่ภายในขอบเขตที่มีวัตถุประสงค์และมีความยืดหยุ่นสามารถที่จะปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้ทันต่อเหตุการณ์ใหม่ ๆ เสมอ

(7) นโยบายที่ดีจะต้องเป็นจุดรวมหรือศูนย์ประชาสัมพันธ์ ของหน่วยงานต่าง ๆ ภายในองค์การกล่าวคือ หน่วยงานต่าง ๆ สามารถใช้นโยบายเป็นหลักการในการปฏิบัติ ภารกิจของตน และใช้เป็นแนวทางในการประสานสัมพันธ์กับหน่วยงานอื่น ซึ่งมีภารกิจที่แตกต่างกันออกไปได้ขณะเดียวกัน ดังคำกล่าวที่ว่า “มีเอกภาพทางนโยบายแต่หลากหลานการปฏิบัติ”

(8) นโยบายที่ดีจะต้องครอบคลุมไปถึงสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตด้วย โดยอาศัยข้อมูลที่ผ่านการวิเคราะห์อย่างละเอียดรอบคอบแล้ว การกำหนดนโยบายในลักษณะดังกล่าว จะช่วยให้การดำเนินงานที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน และงานที่กำลังจะดำเนินการในระยะเวลาอันใกล้กับงานที่จะต้องดำเนินการในอนาคตมีความสอดคล้องและต่อเนื่องกัน

(9) นโยบายที่ดีจะต้องสอดคล้องกับปัจจัยภายนอกองค์การ กล่าวคือจะต้องสอดคล้องกับระเบียบดกหมายและข้อบังคับต่าง ๆ ของสังคมโดยส่วนร่วม คบอดจนความสนใจหรือความคิดเห็นของสาธารณชน (Public Interests)

สรุปได้ว่า นโยบายที่ดีจะช่วยให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกทิศทาง ง่ายและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ช่วยให้ผู้ปฏิบัติหรือผู้ใต้บังคับบัญชาสามารถกำหนดแนวปฏิบัติและตัดสินใจในภารกิจที่ตนเองรับผิดชอบได้ด้วยตนเอง โดยไม่จำเป็นต้องรอการวินิจฉัยสั่งการจากผู้บังคับบัญชาเสมอไป ทั้งนี้เพราะการมีความเข้าใจในนโยบายอย่างชัดเจนแล้วนั่นเอง

7) แนวคิดการนำนโยบายสู่ภาคปฏิบัติ

การนำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง การดำเนินการโดยบุคคลหรือกลุ่มบุคคลในภาครัฐและเอกชน ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวมุ่งที่จะก่อให้เกิดความสำเร็จโดยตรงตามวัตถุประสงค์จากการตัดสินใจดำเนินนโยบายที่ได้กำหนดไว้ก่อนหน้านั้นแล้วและในการนี้มีนักวิชาการทั้งไทยและต่างประเทศได้ให้ความหมาย “การนำนโยบายไปปฏิบัติ” ดังนี้

Quade (1982, pp. 305) ได้กล่าวว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง กระบวนการจัดการกับแบบแผนการนำเพื่อการเปลี่ยนแปลงโดยตรงตามอาณัติของนโยบายโดยยอมรับต่อข้อกำหนดที่เกิดขึ้นจากการที่

Emest R. Alexander (1985 p. 23) ได้กล่าวว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึงการนำชุดการปฏิบัติซึ่งเป็นแผนการทำงานที่มุ่งส่งผลไปยังผู้ที่ตั้งใจจะให้ได้รับประโยชน์จากนโยบายเป็น

การเฉพาะ และเป็นการปฏิบัติในภาคสนาม

Bardach (1980, p. 9) กล่าวว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติ เป็นเกมของกระบวนการทางการเมืองที่เกี่ยวข้องกับแนวความคิด ทฤษฎี และการวิจัยการนำนโยบายไปปฏิบัติ จะเห็นได้ว่าเป็นกิจกรรมทางสังคมที่เกิดขึ้นและเป็นไปตามข้อกำหนดของนโยบาย ซึ่งเน้นความสำคัญของกระบวนการอย่างชัดเจน และแสดงให้เห็นว่า การนำนโยบายไปปฏิบัตินั้นเป็นผลผลิตของกระบวนการทางการเมือง การนำนโยบายไปปฏิบัติถือเป็นโอกาสแรกที่จะได้นำการตัดสินใจทางเลือกนโยบายไปปฏิบัติในสถานการณ์ที่เป็นจริง และขั้นตอนทั้งหมดของกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติแสดงให้เห็นถึงความหวังในการแก้ไขปัญหาของสังคม ความกลัวเกี่ยวกับอุปสรรคที่จะเกิดขึ้นในระหว่างการปฏิบัติงาน และจินตนาการของผู้ที่มีส่วนร่วมที่ต้องการจะเน้นการนำนโยบายไปปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จอย่างสมบูรณ์ ดังนั้นการนำนโยบายไปปฏิบัติจึงครอบคลุมกระบวนการแปลงนโยบายเป็นนามธรรมให้เป็นแผนงานรูปธรรมที่สามารนำไปปฏิบัติและตรวจสอบวัดระดับความสำเร็จได้ ซึ่งเป็นหลักการสำคัญของการวิเคราะห์นโยบายสาธารณะ

สุรสิทธิ์ วชิรขจร (2549 หน้า 74) ได้สรุปว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติหมายถึงกระบวนการ หรือวิธีการที่จะนำนโยบายที่ได้รับความเห็นชอบแล้วไปสู่ปฏิบัติ ซึ่งจะมีกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง มากมาย เช่น การกำหนดหรือตีความแนวทางการปฏิบัติที่แนชัด การเบิกจ่ายงบประมาณ การทำสัญญา การเก็บรวบรวมขอมูล การวิเคราะหขอมูล การกำหนดอัตรากำลัง การกำหนดทางเลือกในการปฏิบัติการเจรจาต่อรอง เป็นต้น

เรืองวิทย เกษสุวรรณ (2551 หน้า 7) สรุปความหมายของการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นกระบวนการหลักการที่กฎหมายผ่านสภา หรือนโยบายไดรับการอนุมัติ เปนกิจกรรมของการนำนโยบายที่อยู่ในรูปของกฎหมาย นโยบาย ระเบียบ คำสั่ง หรือรูปแบบอื่น ๆ ไปปฏิบัติ ซึ่งเป็นกระบวนการที่อยู่ระหว่างการกอรูปนโยบายและผลลัพธ์

กล้า ทองขาว (2548 หน้า 7) กล่าวถึงการนำนโยบายไปปฏิบัติในมุมมองซึ่งเป็นกิจกรรมหรือด้านการปฏิบัติการนำนโยบายไปปฏิบัติหมายถึงกระบวนการจัดการและประสานกิจกรรมเพื่อทำการเปลี่ยนแปลงไปสูผลลัพธ์ที่มุงประสงคให้บรรลุความสำเร็จ ตรงตามเจตจำนงของนโยบายโดยกลุ่มหรือองค์กรภาครัฐหรือเอกชน

สรุปได้ว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติหมายถึงกระบวนการเป็นผลต่อเนื่องมาจากขั้นตอนการกำหนดนโยบาย โดยต้องอาศัยองค์กรที่รับผิดชอบทำความเข้าใจหรือศึกษาว่า ทำอย่างไรองค์กรหรือบุคคลที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติ จะสามารถนำและผลักดันให้ทรัพยากรการบริหารปฏิบัติงานเกิดผลสำเร็จได้และสามารถประสานกิจกรรมให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของนโยบาย รวมทั้งสมารถหลีกเลี่ยงปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการบรรลุผลสำเร็จของนโยบาย

8) ปัญหาและอุปสรรคในการนำนโยบายไปปฏิบัติ

ในการทำความเข้าใจสภาพการณ์หรือปัญหาของการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติของไทย อาจมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องเข้าใจขั้นตอนและโครงสร้างเหล่านี้อย่างถ่องแท้เนื่องจากมันส่งผลต่อความสำเร็จและความล้มเหลวในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ที่ผ่านมาในภาพรวม อาจกล่าวได้ว่าการศึกษาเรื่องการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติมุ่งเน้นสนใจเฉพาะบางเรื่องหรือบางประเด็นมากกว่าการสร้างทฤษฎี/ตัวแบบในการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติแบบเบ็ดเสร็จจึงทำให้ไม่มีกรอบทฤษฎีที่เด่นหรือตัวแบบที่มีความสมบูรณ์เพียงพอที่จะอธิบายถึงปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติได้ แต่ต่อมาเมื่อมีนักวิชาการที่ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยหรือตัวแบบที่ใช้อธิบายความสำเร็จและความล้มเหลวของการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติกันอย่างกว้างขวางมากขึ้น ก็ประสบกับปัญหาของการเหมารวมและไม่สามารถอธิบายปัญหาที่เกิดขึ้นจริงได้ อย่างไรก็ดี ผู้เขียนขออนุญาตประยุกต์แนวคิดต่างๆ เกี่ยวกับการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติโดยวิเคราะห์ผ่านอุปสรรค 5 ประการสำคัญอันหวังว่าจะฉายภาพปัญหาของการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติได้ไม่มากก็น้อย ดังนี้ (วรเดช จันทรศร 2556 หน้า 98)

(1) ปัญหาทางด้านสมรรถภาพขององค์กร ความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ย่อมขึ้นอยู่กับหน่วยงานที่รับผิดชอบในการนำนโยบายไปปฏิบัติว่ามีความสามารถในการดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของนโยบายนั้นได้มากน้อยเพียงใด ดังนั้น ปัญหาทางด้านสมรรถนะจึงปัญหาหลักของการนำนโยบายไปปฏิบัติซึ่งอาจโยงถึงปัจจัยที่ต้องคำนึง ได้แก่ บุคลากร เงินทุนรวมถึงวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ หรือเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับนโยบาย ปัญหาและอุปสรรคในการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติของประเทศไทย ในด้านสมรรถภาพของหน่วยงานภาครัฐมีประเด็นปัญหาที่สำคัญคือ การขาดการประสานงาน และการประสานความคิดของหน่วยภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ เพราะ หน่วยงานราชการมักจะหวงแหนนโยบายหรือโครงการในส่วนที่ตนรับผิดชอบไม่ยอมให้หน่วยราชการอื่นมาช่วงชิง อีกทั้งพยายามจะขยายขอบเขตแห่งภารกิจหรืออาณาจักรของตนให้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น ตามโอกาสและสถานการณ์ที่อำนวยให้ระบบราชการมีแนวโน้มที่จะเลือก นโยบายของรัฐไปปฏิบัติเฉพาะนโยบายที่เป็นประโยชน์แก่ตนเอง อีกทั้งข้าราชการฝ่ายการเมืองโดยเฉพาะผู้ที่มาจากพรรคการเมืองที่เป็นฝ่ายรัฐบาลจะกำหนดกรอบความสำเร็จของนโยบายรัฐบาลให้ข้าราชการฝ่ายประจำดำเนินงานโดยเร่งด่วน ดังนั้น นโยบายใดที่ได้รับความเห็นชอบ ดูแล เอาใจใส่จากฝ่ายการเมือง หน่วยราชการต่าง ๆ จะให้ความสนใจ เอาใจใส่เป็นพิเศษ ในทางตรงข้ามหากนโยบายใดไม่ได้รับความสนใจจากฝ่ายการเมืองก็จะทำให้ไม่ได้รับการเอาใจใส่ในการกำกับดูแลจากหน่วยงานราชการเท่าที่ควร

(2) ปัญหาทางด้านการควบคุมความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติขึ้นอยู่กับความสามารถในการควบคุม ซึ่งหมายถึง ความสามารถในการวัดความก้าวหน้าหรือผลการปฏิบัติของนโยบาย แผนงาน หรือโครงการ ในการนี้ ปัญหาของการนำนโยบายไปปฏิบัติจะเพิ่มมากขึ้นหากผู้รับผิดชอบในนโยบายขาดความสามารถที่จะทำการวัดผลหรือควบคุมผลงานของหน่วยปฏิบัติ ปัญหาทางด้านการควบคุมมีมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับเงื่อนไข หลายประการซึ่งจะมีผลโดยตรงต่อการสร้างความสามารถในการควบคุมหรือการวัดความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานที่จะสามารถสนองตอบต่อความต้องการของนโยบายได้ และในขณะเดียวกันก็มีผลโดยตรงต่อปัญหาในการนำนโยบายไปปฏิบัติด้วย อาทิ ความสามารถของหน่วยงานที่รับผิดชอบในการแปลงนโยบายว่าจะสามารถแปลงนโยบาย ออกมาเป็นแนวทางปฏิบัติ แผนงาน หรือโครงการที่สอดคล้องกับความต้องการของนโยบาย กิจกรรมของนโยบาย แผนงาน หรือโครงการนั้นมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนเพียงใด และการกำหนดภารกิจตลอดจนมาตรฐานในการปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับแนวทางปฏิบัติงาน แผนงาน หรือโครงการนั้น ๆ ปัญหาและอุปสรรคในการควบคุมดูแลการปฏิบัติตามนโยบายของหน่วยงานภาครัฐของประเทศไทย ในช่วงตั้งแต่ปี พ.ศ. 2501-2540 ประสบปัญหาในการกำกับติดตาม นโยบาย หรือโครงการภาครัฐอย่างจริงจัง การกำกับนโยบายสาธารณะในอดีตส่วนใหญ่จัดทำในรูปแบบการตรวจราชการของข้าราชการจากส่วนกลางที่เดินทางมาตรวจเยี่ยมโครงการ หรือ ติดตามความคืบหน้าของนโยบายที่มอบหมาย หน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติก็จัดทำสรุปรายงานผลการดำเนินงานตามนโยบาย โดยที่เนื้อหาสาระของการปฏิบัติตามนโยบายมิได้นำเสนอให้เห็นการดำเนินงานโดยละเอียดชัดเจนมากเท่าที่ควร ประกอบกับสภาพการณ์ทางการเมืองไทยที่มีการผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนการเข้าสู่อำนาจ จากคณะทหาร หรือจากรัฐบาลพลเรือนที่สับเปลี่ยนกันตลอดเวลา จากช่วงปี พ.ศ. 2475 - 2540 ส่งผลให้การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติขาดความความต่อเนื่อง ขาดการกำกับ ควบคุม การติดตามนโยบายของรัฐ บทบาทการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติที่แท้จริง จึงเป็นภาระของข้าราชการประจำที่ต้องแบกรับในการควบคุม กำกับนโยบาย สาธารณะของประเทศมาโดยตลอด อย่างไรก็ดี ภายหลังการประกาศใช้รัฐธรรมนูญ พ.ศ.2540 และ 2550 โครงสร้างของการกำกับดูแลและการตรวจสอบได้เพิ่มระดับความเข้มข้นขึ้นผ่านกลไกขององค์กรอิสระ แต่กระนั้นปัญหาการตรวจยังคงปรากฏผ่านความพยายามในการควบคุมหรือแทรกแซงหน่วยงานเหล่านี้เป็นระยะ ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุครัฐบาลทักษิณ ชินวัตร

(3) ปัญหาทางด้านความร่วมมือและการต่อต้านการเปลี่ยนแปลง อาจกล่าวได้ว่าปัญหาและอุปสรรคในการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติในการให้ความร่วมมือและการต่อต้านการเปลี่ยนแปลง นั้น สาระสำคัญที่เป็นปัญหาตกทอดมาจนถึงปัจจุบันคือการขาดความร่วมมือจากประชาชน บางครั้งประชาชนก็รวมกลุ่ม รวมพลังกันต่อต้าน ดังเช่นในช่วงปี พ.ศ. 2541-2542 การรวมกลุ่มคัดค้านต่อต้านการวางท่อก๊าซจากมาเลเซียซึ่งรัฐบาลมีแนวนโยบายที่จัดซื้อจากประเทศ

มาเลเซียซึ่งทำให้รัฐบาลต้องทบทวนเส้นทางการวางท่อใหม่ หรือการรวมกลุ่มพลังประชาชนคัดค้านการปิดประตูระบายน้ำเขื่อนปากมูล ประชาชนที่ได้รับผลกระทบ ความเดือดร้อนได้เรียกร้องให้เปิดประตูระบายน้ำ จนในที่สุดรัฐบาลต้องปรับนโยบายอนุญาตให้เปิดประตูระบายน้ำเขื่อนปากมูลตามข้อเรียกร้องของประชาชน นอกจากนี้ กรณีตัวอย่างที่เห็นได้ชัดเจน อีกประเด็นหนึ่งและจะเป็นประเด็นที่สำคัญในอนาคต คือการรวมกลุ่มพลังประชาชนของจังหวัด และอำเภอขนาดใหญ่ที่มีกำลังซื้อจำนวนมาก ได้คัดค้านนโยบายเปิดการค้าเสรีที่รัฐอนุญาตให้ห้างสรรพสินค้าข้ามชาติขนาดใหญ่เข้ามาตั้งในเขตพื้นที่ดังกล่าว ที่จะส่งผลกระทบต่อการประกอบอาชีพของประชานในท้องถิ่น นโยบายสาธารณะที่รัฐบาลดำเนินการโดยที่ประชาชนมิได้มีส่วนร่วมริเริ่มโครงการ ย่อมได้รับการต่อต้าน และขาดความร่วมมือ จนกระทั่งรัฐธรรมนูญฉบับ ปี พ.ศ. 2550 ต้องมีบทบัญญัติให้หน่วยงานภาครัฐ หรือองค์กรอื่นใดที่จะดำเนินการโครงการในท้องถิ่นของประเทศไทย หากเป็นโครงการที่จะก่อให้เกิดโทษหรือมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม โครงการนั้นจะต้องได้รับความยินยอมจากประชาชนในพื้นที่ก่อนเสมอ

(4) ปัญหาทางด้านอำนาจและความสัมพันธ์กับองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง ปัญหาในการนำนโยบายไปปฏิบัติซึ่งเกิดจากเรื่องอำนาจและความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรที่รับผิดชอบในการนำนโยบายไปปฏิบัติกับองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง จะมีมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับเงื่อนไขหลายประการ เช่น การติดต่อและความสัมพันธ์ที่หน่วยปฏิบัติมีกับหน่วยงานที่ควบคุมนโยบายดังกล่าว ความจำเป็นที่หน่วยปฏิบัติต้องแสวงหาความร่วมมือ หรือทำความตกลงกับหน่วยงานอื่น ความเป็นไปได้ที่เจ้าหน้าที่ของแต่ละหน่วยงานจะสามารถทำงานร่วมกันได้เป็นต้น ปัญหาและอุปสรรค ที่สำคัญในการนำนโยบายสาธารณะไปสู่การปฏิบัติที่เกิด จากการขาดการประสานงาน ขาดความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน หรือองค์การภาคเอกชน ในประเทศไทยนั้นเป็นประเด็นปัญหาการบูรณาการในการปฏิบัติ เพราะหน่วยราชการมักจะหวงแหนภารกิจ ตีกรอบไม่อยากให้หน่วยงานอื่นเข้ามามีส่วนร่วมในภารกิจของตนเอง ในบางครั้งจะพบว่าหน่วยงานงานที่รับผิดชอบการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติต้องจัดทำภารกิจด้วยตนเอง จนแล้วเสร็จ ไม่ยอมพึ่งพา อาศัย เครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ ข้ามหน่วยงาน ทั้งที่มีเป้าประสงค์เพื่อสร้างความผาสุกให้กับประชาชนเช่นเดียวกัน ตัวอย่างเช่นในอดีต นโยบายหรือโครงการจัดหาน้ำดื่มน้ำใช้ให้ประชาชนในชนบทพอเพียงต่อการอุปโภคบริโภค มีหน่วยงานที่รับผิดชอบ กล่าวอ้างภารกิจด้านนี้ หลายหน่วยงาน เช่น กรมพัฒนาชุมชน ศูนย์เร่งรัดพัฒนาชนบท กรมทรัพยากรธรณี องค์การบริหารส่วนจังหวัด ล้วนแล้วแต่เป็นหน่วยงานที่ขุดเจาะน้ำบาดาลให้ประชาชนทั้งสิ้น แทนที่จะรวมกลุ่มภารกิจดำเนินการในกิจกรรมขุดเจาะน้ำเป็นหน่วยงานเดียว ในปัจจุบันรัฐบาลไทยจึงได้กำหนดให้มีการยุบรวมหน่วยงานที่มีภารกิจซ้ำซ้อนเข้าไว้ด้วยกัน และพยายามวางระบบการบูรณาการโครงการเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนให้มีลักษณะเป็นการประสานงานการปฏิบัติจากหลายหน่วยงานเพื่อบรรลุเป้าประสงค์ในการแก้ไขปัญหาให้เป็น

รูปธรรมมากยิ่งขึ้น

(5) ปัญหาทางด้านการสนับสนุนและความผูกพันขององค์กรหรือบุคคลสำคัญ ปัญหาทางด้านความสนับสนุนและความผูกพันขององค์การหรือบุคคลที่สำคัญเป็นปัญหาหลักอีกด้านหนึ่งของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ปัญหาดังกล่าวอาจลุกลามส่งผลไปถึงความล้มเหลวของนโยบายนั้นโดยตรงก็ได้ ถ้าองค์การหรือบุคคลสำคัญ ซึ่งได้แก่ กลุ่มอิทธิพล กลุ่มผลประโยชน์ นักการเมือง ข้าราชการระดับสูงตลอดจนสื่อมวลชน เป็นอาทิ ไม่ให้ความสนับสนุนทั้งในแง่ของทางการเมือง เงินทุนงบประมาณตลอดจนสร้างอุปสรรคในแง่ของการต่อต้านเตะถ่วงหรือคัดค้านนโยบายนั้น ๆ

สภาพปัญหา และอุปสรรคในการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติที่แสดงออกถึงความผูกพันขององค์กรที่เป็นกลุ่มผลประโยชน์และหน่วยงานท้องถิ่น ที่ปรากฏชัดเจนคือในช่วงปี พ.ศ. 2550 กรณีตัวอย่างการขยายตัวของธุรกิจข้ามชาติที่ขยายสาขามาจัดตั้งที่เขตอำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย ของห้างเทสโก้โลตัส ปรากฏว่า ด้วยการสนับสนุนของกลุ่มนักการเมืองท้องถิ่น และกลุ่มผลประโยชน์ชองเขตอำเภอท่าบ่อ และในจังหวัดหนองคายรวมตัวคัดค้านมิให้มีการก่อสร้างอาคารห้างสรรพสินค้าในเขต การร่วมแรงร่วมใจคัดค้านครั้งนี้ แสดงออกถึงความสัมพันธ์ที่เหนียวแน่นของกลุ่มนักการเมืองท้องถิ่นผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่น และ กลุ่มพ่อค้ารายย่อยในเขตอำเภอท่าบ่อที่ผนึกกำลังกันคัดค้านอย่างเข้มแข็ง ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นตามมาคือ การที่ภาครัฐต้องหันกลับมาทบทวนนโยบายการเปิดการค้าเสรี ที่มีเหตุผลในการปรับปรุงรายละเอียดบางประการ เพื่อมิให้ท้องถิ่น และประชาชนในพื้นที่เกิดความรู้สึกว่าตนเองสูญเสียผลประโยชน์ และลูกหลานของพวกเขาต้องหมดทางทำมาหากินไร้อาชีพในอนาคต การคัดค้านโครงการลักษณะเดียวกันนี้นับวันจะขยายตัวออกไปในทุกท้องถิ่นของประเทศไทย จึงเป็นนโยบายที่รัฐควรจะปรับปรุงรายละเอียดของนโยบาย หรือทบทวนผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อชุมชน และวิถีชีวิตของประชาชนในชุมชน หากจำเป็นต้องดำเนินการตามนโยบายต่อไปควรปรับปรุงวิธีการเข้าถึง และประชาสัมพันธ์ชี้แจงผลประโยชน์ที่ท้องถิ่นจะพึงได้รับในอนาคต ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงว่ากลุ่มผลประโยชน์ที่แท้จริงของชุมชนคือกลุ่มใด และจะเข้าชี้แจงประชาสัมพันธ์ให้ได้ผลต้องใช้วิธีการใด และในช่วงเวลาใดจึงจะมีความเหมาะสม

สรุปได้ว่า ปัญหาเกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัตินั้น สัมพันธ์กับปัจจัยต่าง ๆ อย่างแยกไม่ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งมันส่งผลต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของนโยบาย การจะบอกว่านโยบายหนึ่ง ๆ มีปัญหาตอนนำไปปฏิบัติหรือไม่ ถ้ามีนั้น มีอย่างไร ไม่สามารถอธิบายได้ในลักษณะเดียว แต่ต้องพิจารณาเป็นรายกรณีประกอบกับความเข้าใจในแนวคิดและกระบวนนโยบายตลอดจนโครงสร้างการบริหารงานรัฐไทยเป็นอย่างดี ตลอดจนบริบทที่เปลี่ยนไปอันรายล้อมการบริหารงานภาครัฐที่ไม่ได้มีเพียงรัฐอีกต่อไปที่มีบทบาทในการนำนโยบายไปปฏิบัติ เหตุผลที่กล่าวมาข้างต้นถือเป็นเพียงภาพสะท้อนบางส่วนที่ผู้เขียนพยายามนำเสนอถึงประเด็นปัญหาการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติผ่านมุมมองของคนที่ศึกษานโยบายสาธารณะ

9) องค์ประกอบที่นำไปสู่ความสำเร็จหรือล้มเหลวของนโยบาย

ในการนำนโยบายไปปฏิบัติจะต้องอาศัยปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จดังนี้

(1) ลักษณะของนโยบาย

(2) วัตถุประสงค์ของนโยบาย

(3) การสนับสนุนและความร่วมมือ จากกลุ่มต่าง ๆ

(4) การคำนึงถึงวัฒนธรรม อัตลักษณ์ ของพื้นที่

(5) ความเพียงพอของทรัพยากร

(6) แรงจูงใจในการปฏิบัติหน้าที่ ของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ

(7) ทัศนคติของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ ข้อความของนโยบาย (ตัวปัจจัยของนโยบายจะเป็นตัวบอกเองว่าสำเร็จหรือล้มเหลว)

สรุปได้ว่า นโยบายและการวางแผนการศึกษา หากจะนำไปสู่การปฏิบัติให้ได้ตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ทุกก้าวเดินของการกำหนดนโยบาย การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ทุกคนในองค์กรต้องมีส่วนร่วม จะทำให้ปัจจัยที่สำคัญ ทั้งข้อความของนโยบาย มีความชัดเจน จะได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ องค์กรจะมีศักยภาพและความสามารถที่จะนำนโยบายไปปฏิบัติ และเกิดจิตสำนึกของผู้ปฏิบัติ หรือทัศนของผู้ปฏิบัติ ที่สำคัญ ผู้นำในองค์กรต้องเข้มแข็ง และมีการกำกับดูแลติดตามประเมินผลและโดยเฉพาะอย่างยิ่งคือ การเสริมแรง ซึ่งจะเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะทำให้องค์กรเกิดการเปลี่ยนแปลง และนำไปสู่ความสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.1.2 นโยบายสาธารณะ (Public Policy)

1) ความหมายของนโยบายสาธารณะ

จากการศึกษาเอกสารและตำราต่าง ๆ ผู้วิจัยได้รวบรวมแนวคิด ทฤษฎี ผลงานวิจัยและวารสารทางวิชาการที่ตีพิมพ์เผยแพร่แก่สาธารณะเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะ โดยนโยบายสาธารณะนั้น เป็นการกำหนดทิศทางในการบริหารจัดการในด้านต่าง ๆ ของรัฐบาล ซึ่งมีหลากหลายด้าน ด้วยกันมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายและความคิดเห็น ไว้ดังต่อไปนี้

สมบัติ ธำรงธัญวงศ์ (2554 หน้า 42) ให้ความหมายของ นโยบายสาธารณะไว้ว่า หมายถึงกิจกรรมของรัฐบาลที่เลือกจะกระทำหรือไม่กระทำก็โดยมุ่งถึงค่านิยมและผลประโยชน์ของสังคมส่วนรวมเป็นสำคัญ โดยเป็นข้อบัญญัติที่ชอบด้วยกฎหมาย

สมพร เฟื่องจันทร์ (2552 หน้า 9) ให้ความหมายของ นโยบายสาธารณะไว้ว่า หมายถึง นโยบายสาธารณะเป็นผลรวมของการตัดสินใจเงื่อนไขและการกระทำที่บุคคลที่อยู่ในตำแหน่งต่าง ๆ ของระบบรัฐบาลกระทำเพื่อประโยชน์ของผู้ถูกกระทบ โดยนโยบายนั้น ๆ จึงเป็นเงื่อนไขหลัก

วรเดช จันทรศร (2554 หน้า 16) ให้ความหมาย นโยบายสาธารณะไว้ว่า หมายถึง แนวทางหรือมาตรการที่รัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐกำหนดขึ้นโดยมีเจตนาเพื่อแก้ไขปัญหาจาก

ความหมายดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า นโยบายสาธารณะ หมายถึง กิจกรรมที่หน่วยงานภาครัฐเลือกจะกรทำไว้ล่วงหน้า เพื่อให้มีการกระทำต่าง ๆ เกิดขึ้นตามมา ทั้งนี้เพื่อบรรลุถึงเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่วางไว้

Anderson (1975, p. 3) กล่าวไว้ว่า นโยบายสาธารณะ หมายถึง กิจกรรมที่รัฐกระทำเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยเจตนาเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม เช่น ความยากจน การผูกขาด เป็นต้น

Carl J. Friedrich (1963, p. 70) ได้ให้ความเห็นว่า นโยบายสาธารณะ คือ ชุดของข้อเสนอ ที่เกี่ยวกับการกระทำของบุคคล กลุ่มบุคคล หรือรัฐบาลภายใต้สิ่งแวดล้อมที่ประกอบไปด้วยปัญหาอุปสรรคและโอกาส ซึ่งนโยบายจะถูกนำเสนอเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาของประชาชน การกำหนดนโยบายนั้นมิได้เป็นการกระทำที่เกิดขึ้นอย่างฉับพลันทันด่วน แต่นโยบายส่วนใหญ่จะต้องผ่านการพิจารณาเป็นขั้นตอน ซึ่งจะมีฝ่ายบริหารเข้ามามีบทบาทอย่างสำคัญกับฝ่ายการเมืองในการกำหนดนโยบาย

Eyestone (1971, p. 18) ได้ให้ความหมายว่า นโยบายสาธารณะ คือ ความสัมพันธ์ระหว่างองค์การของรัฐกับสิ่งแวดล้อมขององค์การ เป็นความหมายที่ค่อนข้างกว้างและยากที่จะเข้าใจความหมายที่แท้จริง เพราะสิ่งแวดล้อมขององค์การอาจหมายถึง สิ่งแวดล้อมทางสังคม เศรษฐกิจและการเมือง ส่วนองค์การของรัฐ อาจมีความหมายครอบคลุมองค์การ ทั้งหมดของรัฐ ส่วนลักษณะของความสัมพันธ์ระหว่างองค์การของรัฐกับสิ่งแวดล้อมขององค์การก็อาจมีหลายลักษณะ

Lasswell and Kaplan (1970, p. 71) ให้ความหมายไว้ว่านโยบายสาธารณะหมายถึงการกำหนดเป้าประสงค์ (goals) ค่านิยม (values) และการปฏิบัติ (practices) ของโครงการของรัฐ เป็นการระบุอย่างชัดเจนว่า กิจกรรมที่เป็นแผนงานของรัฐที่เรียกว่า นโยบายสาธารณะนั้น จะต้องสอดคล้องกับค่านิยมของสังคม รวมถึงแนวทางปฏิบัติที่จะทำให้บรรลุเป้าหมาย แนวความคิดของ Lasswell and Kaplan จึงให้ความชัดเจนเกี่ยวกับ สาระสำคัญของนโยบายสาธารณะพอสมควร

Easton (1953, p. 129) ให้ทัศนะว่านโยบายสาธารณะหมายถึง อำนาจในการจัดสรรค่านิยมของสังคมทั้งหมดและผู้ที่มีอำนาจในการจัดสรร ก็คือ รัฐบาลและสิ่งที่รัฐบาล ตัดสินใจที่จะกระทำหรือไม่กระทำเป็นผลมาจากการจัดสรรค่านิยมของสังคม

Anderson, James E. (1994, p. 5-6) ให้ความหมายของนโยบายสาธารณะว่า นโยบายสาธารณะ คือ แนวทางการปฏิบัติหรือการกระทำซึ่งมีองค์ประกอบหลายประการ ได้แก่ ผู้ปฏิบัติหรือชุดของผู้กระทำที่จะต้องรับผิดชอบในการที่จะแก้ไขปัญหาของสังคม โดยมีจุดมุ่งหมายว่าสิ่งใดที่จะต้องทำให้สำเร็จไม่ใช่เพียงแค่ว่าตั้งใจจะทำ โดยต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์ในการแก้ปัญหา มีวิธีการที่จะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ และจะต้องมีผู้ปฏิบัติที่จะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ นโยบายสาธารณะอาจจะได้การพัฒนาโดยหน่วยงานของรัฐหรือข้าราชการ พรรคการเมือง หรือ

องค์กรเอกชนที่อาจมีอิทธิพลต่อการพัฒนานโยบายของรัฐ

กวี รักษ์ชน (2541, หน้า 3) กล่าวว่า นโยบายมีความหมาย 2 ลักษณะที่มี ความสัมพันธ์กัน ลักษณะที่หนึ่งมีความหมายถึงกิจกรรม (activities) ส่วนอีกลักษณะ หนึ่งจะมีความหมายในฐานะที่เป็นศาสตร์ (science) ซึ่ง 2 ลักษณะจะมีดวามสัมพันธ์ กัน กล่าวคือ นโยบายสาธารณะในฐานะที่เป็นศาสตร์จะทำการศึกษาจากนโยบายสาธารณะที่เป็นกิจกรรมแล้วนำมาสะสมกันเป็นความรู้หรือเป็นวิชา (subject) เพื่อประโยชน์ในการศึกษาที่จะได้ทำให้การกำหนดนโยบายในฐานะที่เป็นกิจกรรมบรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

สมบัติ ธำรงธัญวงศ์ (ม.ป.ป., หน้า 2) กล่าวว่า นโยบายสาธารณะจะต้องเป็นกิจกรรมที่กระทำโดยรัฐบาล การตัดสินใจเลือกที่จะกระทำของรัฐบาลตองคำนึงถึงคุณค่าของสังคมเป็นเกณฑ์ โดยม่งที่จะตอบสนองความด้องการของประชาชนเป็นหลัก

กุลธน ธนาพงศธร (ม.ป.ป., หน้า 59) ได้แสดงทัศนะของนโยบายว่า ไม่ว่าจะเป็นการพิจารณาให้ดวามหมายในแง่มุมใดก็ตาม นโยบายของรัฐก็คือ แนวทางกว้าง ๆ ที่รัฐบาล ของประเทศหนึ่ง ๆ ได้กำหนดขึ้นเป็นโครงการ แผนการ หรือหมายกำหนดการเอาไว้ ล่วงหน้า เพื่อเป็นหนทางชี้นำให้การปฏิบัติต่าง ๆ ตามมา ทั้งนี้เพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ที่ได้วางไว้ดลอดจนเพื่อธำรงรักษาหรือเพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์ ของชาตินั้น ๆ

2) หลักการของนโยบายสาธารณะ

นโยบายสาธารณะนั้นเป็นการจัดสรรผลประโยชน์หรือสิ่งที่มีคุณค่าระหว่างปัจเจกชนและกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ ในระบบสังคมการเมือง เรียกว่า“การจัดสรรค่านิยมของสังคม” โดย Easton ยังได้ขยายความว่า บุคคลที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมของระบบการเมือง (Political system) คือ บุคคลที่มีอำนาจสั่งการ(Authorities) ได้แก่ผู้อาวุโสทางการเมือง ฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติตุลาการ นักบริหาร ที่ปรึกษาประมุขของประเทศ และผู้นาทางการเมืองอื่น ๆ ซึ่งเป็นบุคคลที่เป็นที่รู้จักและยอมรับในระบบการเมืองบุคคลเหล่านี้เป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการกำหนดนโยบายให้สอดคล้องกับค่านิยมของสังคมโดยได้รับการยอมรับในฐานะเป็นผู้มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งเป็นการตัดสินใจขั้นต้นที่กำหนดแนวทางทั่วไปอย่างกว้างๆ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ (William, 1975. p. 76) นโยบายสาธารณะเป็นผลผลิตทางการเมือง เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน โดยหลักการในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย ประชาชนจึงมีสิทธิและสามารถแสดงออกซึ่งความต้องการของตนเองได้โดยผ่านกลไกต่างๆ ทางการเมือง อาทิพรรคการเมือง นักการเมือง กลุ่มอิทธิผลและกลุ่มผลประโยชน์ระบบราชการ ฝ่ายบริหารและนิติบัญญัติเป็นต้น เมื่อพิจารณาในเชิงทฤษฎีระบบ (SystemTheory) หากความต้องการ (Demand) ของประชาชนได้รับการพิจารณาและนำเสนอสู่สาธารณะ และถ้านโยบายเหล่านั้นสอดคล้องหรือสามารถตอบสนองต่อความต้องการทางเศรษฐกิจและสังคมได้รัฐบาลก็ย่อมจะได้รับพลังสนับสนุน (Support) จาก

ประชาชน เพื่อนำประเด็นต่าง ๆ เหล่านั้นเข้าสู่ระบบการเมือง (Political System) เพื่อการพิจารณาและกลั่นกรองให้เป็นนโยบาย (Policy) ซึ่งก็คือ “ผลผลิตทางการเมือง” (Dye, 2002. p. 39) นโยบายสาธารณะมีความสำคัญทั้งต่อผู้กำหนดนโยบายต่อประชาชน และต่อความสำเร็จในการพัฒนาประเทศ ได้แก่

(1) เป็นเครื่องมือสำคัญของรัฐบาลในการกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศ

(2) เป็นเครื่องมือสำคัญของรัฐบาลในการตอบสนองความต้องการของประชาชน

(3) เป็นเครื่องมือสำคัญของรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาที่สำคัญของประชาชน

(4) เป็นการใช้อำนาจของรัฐบาลเพื่อจัดสรรค่านิยมของสังคม

(5) เป็นเครื่องมือของรัฐบาลในการเสริมสร้างความเป็นธรรมในสังคม เป็นต้น

ทั้งนี้เพราะนโยบายเป็นเครื่องมือสำคัญของรัฐบาลในการตอบสนองความต้องการและค่านิยมของประชาชน เป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงทิศทางการพัฒนาประเทศทั้งในเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองความสำเร็จของการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพจะส่งผลให้รัฐบาลสามารถดำรงอำนาจในการบริหารประเทศต่อไปได้ในทางตรงกันข้าม หากรัฐบาลกำหนดนโยบายไม่สอดคล้องกับความต้องการและค่านิยมของสังคม และไม่สามารถนำนโยบายไปปฏิบัติให้บรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพ จะส่งผลให้รัฐบาลหมดความชอบธรรมที่จะบริหารประเทศต่อไป (สมบัติ ธำรงธัญวงศ์, 2554 หน้า 24-43) กระบวนการกการดำเนินนโยบายสาธารณะนับว่าเป็นการพิจารณา "กิจกรรม" หรือ "กระบวนการ" ที่เกิดขึ้นในระบบการเมืองกระบวนการนโยบายนั้นประกอบด้วยขั้นตอนหรือกระบวนการ ดังนี้

1. การระบุปัญหา หมายถึง การพิจารณาปัญหาว่าถูกรับรู้หรือถูกนิยามอย่างไร และเป็นการพิจารณาหรือตัดสินใจโดยผู้มีอำนาจตัดสินใจ ซึ่งก็คือรัฐบาล ว่าปัญหาอะไรที่จำเป็นเร่งด่วนที่ต้องได้รับการแก้ไข

2. การกำหนดนโยบาย หมายถึง การออกแบบเป้าหมายนโยบายและกลยุทธ์เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

3. การอนุมัตินโยบาย หมายถึง การสนับสนุนทางการเมืองและการตรากฎหมาย

4. การนำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง การจัดสรรทรัพยากรเพื่อให้ส่วนราชการสามารถนำนโยบายไปดำเนินการได้

5. การประเมินผลนโยบายและโครงการ หมายถึง การประเมินผลกระทบ รวมทั้งด้านความสำเร็จหรือด้านความล้มเหลวของนโยบาย

6. การเปลี่ยนแปลงนโยบาย หมายถึง การปรับปรุง หรือเปลี่ยนแปลงเป้าหมายให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมใหม่ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง

3) แนวทางการศึกษานโยบายสาธารณะ

แนวทางการศึกษานโยบายสาธารณะ จำแนกได้ 2 แนวทางคือ การศึกษาตามแนวทางรัฐศาสตร์ (Political Science) ซึ่งมุ่งเน้นที่จะพรรณนา (Descriptive) เนื้อหาสาระของนโยบายสาธารณะ(Substantive Branch) ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหาของสังคมที่กำลังเผชิญอยู่เป็นสำคัญ (Politic of Current Issue) ส่วนอีกแนวทางหนึ่งคือแนวทางการศึกษารัฐประศาสนศาสตร์ (Public Administration)เป็นแนวศึกษาเชิงทฤษฎี (Theoretical Branch) โดยมุ่งที่จะศึกษาอิทธิพลและความสำคัญ ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ที่มีผลต่อการกำหนดนโยบายและต่อการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมายโดยเน้นการวิเคราะห์ทางเลือกต่างๆ ว่ามีทั้งข้อดีข้อเสียแตกต่างกันอย่างไร เพื่อนำไปสู่การเสนอแนะทางเลือกที่เหมาะสมที่สุด การศึกษานโยบายสาธารณะทางรัฐประศาสนศาสตร์จึงเป็นการศึกษาเพื่อมุ่งเสนอแนะนโยบายว่าควรจะเป็นหรือควรนำไปปฏิบัติเป็นสำคัญ (Prescriptive) มากกว่าการอธิบายเพื่อส่งเสริม ความรู้ความเข้าใจตามแนวทางการศึกษาของรัฐศาสตร์อย่างไรก็ตามการศึกษานโยบายสาธารณะมีความเชื่อมโยงทั้งทางรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์โดยไม่สามารถตัดออกจากกันอย่างเด็ดขาด เพียงแต่จุดเด่นของการศึกษาเท่านั้น ที่จะแสดงให้เห็นถึงความแตกต่างว่า เป็นการศึกษาทางรัฐศาสตร์หรือรัฐประศาสนศาสตร์

การศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะจะเป็นพื้นฐานต่อความเข้าใจนโยบายสาธารณะอย่างเป็นรูปธรรม จะช่วยให้การศึกษาและการวิเคราะห์ส่วนอื่น ๆ ของนโยบายสาธารณะมีความชัดเจน สามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับภารกิจที่รับผิดชอบอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลดังต่อไปนี้

ภาพที่ 3.1 ความหมายนโยบายสาธารณะ

ที่มา : *สมบัติ ธำรงธัญวงศ์, (2554 หน้า 23)*

จากการวิเคราะห์ความหมายของนโยบายสาธารณะต่าง ๆ ข้างต้นผู้วิจัยได้สรุปลักษณะที่เป็นองค์ประกอบสำคัญของนโยบายสาธารณะ ดังนี้

1 เป็นกิจกรรมที่รัฐเลือกที่จะกระทำหรือไม่กระทำ

2 เป็นการใช้อำนาจของรัฐในการจัดสรรกิจกรรมเพื่อตอบสนองค่านิยมของสังคม

3 ผู้มีอำนาจในการกำหนดนโยบายสาธารณะ ได้แก่ผู้ที่นำทางการเมือง ฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายตุลาการ พรรคการเมือง สถาบันราชการ และประมุขของประเทศ

4 กิจกรรมที่รัฐบาลเลือกที่จะกระทำต้องเป็นชุดของการกระทำที่มีแบบแผนระบบและกระบวนการอย่างชัดเจน เป็นการกระทำที่มีมีการสานต่ออย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

5 กิจกรรมที่รัฐเลือกที่จะกระทำต้องมีเป้าหมาย วัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนจำนวนมาก

6 เป็นกิจกรรมที่ต้องกระทำให้ปรากฏจริง มิใช่เป็นเพียงการแสดงเจตนารมณ์หรือความตั้งใจที่จะกระทำตามคำพูดเท่านั้น

7 กิจกรรมที่เลือกกระทำมีผลลัพธ์ในการแก้ไขปัญหาที่สำคัญของสังคมทั้งปัญหาความขัดแย้งหรือความร่วมมือของประชาชน

8 การตัดสินใจที่จะกระทำเพื่อประโยชน์ของประชาชนจำนวนมากมิใช่การตัดสินใจเพื่อประโยชน์เฉพาะบุคคลและเป็นชุดการตัดสินใจที่เป็นระบบมิใช่ตัดสินใจแบบเอกเทศ

9 เป็นการเลือกทางเลือกที่จะกระทำโดยพิจารณาจากผลการวิเคราะห์ทางเลือกที่เหมาะสมที่สุด ทั้งการเมือง เศรษฐกิจและสังคม

10 เป็นกิจกรรมที่เกิดจากการต่อรองหรือประนีประนอมระหว่างกลุ่มผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้อง

11 เป็นกิจกรรมที่ครอบคลุมทั้งกิจกรรมภายในประเทศและระหว่างประเทศ

12 กิจกรรมที่รัฐบาลเลือกที่จะกระทำหรือไม่กระทำ อาจก่อให้เกิดผลทั้งทางบวกและทางลบต่อสังคม

13 เป็นกิจกรรมที่ชอบด้วยกฎหมาย

สรุปได้ว่า แนวทางการศึกษานโยบายสาธารณะ มุ่งที่จะศึกษาอิทธิพลและความสำคัญระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ที่มีผลต่อการกำหนดนโยบายและต่อการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมาย โดยเน้นการวิเคราะห์ทางเลือกต่าง ๆ ว่ามีทั้งข้อดีข้อเสีย แตกต่างกันอย่างไรเพื่อนำไปสู่การเสนอแนะทางเลือกที่เหมาะสมที่สุด

4) กระบวนการนโยบายสาธารณะ

วงจรนโยบายสาธารณะ(Public Policy Cycle) มีองค์ประกอบ ดังนี้

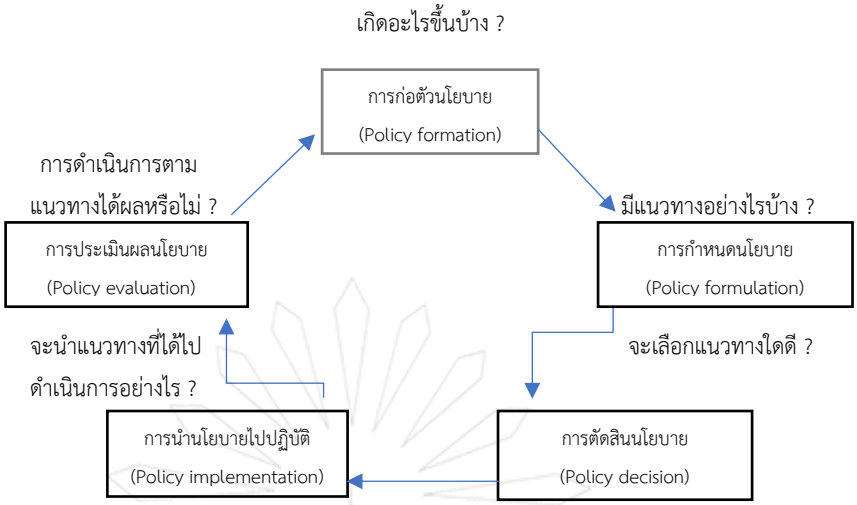
(1) การก่อตัวของนโยบาย (Policy formation) เกิดอะไรขึ้นบ้าง

(2) การกำหนดนโยบาย (Policy formulation) มีแนวทางอย่างไรบ้าง

(3) การตัดสินใจนโยบาย (Policy decision) จะเลือกแนวทางใดดี

(4) การนำนโยบายไปปฏิบัติ (Policy implementation) จะนำแนวทางที่ได้ไปดำเนินการอย่างไร

(5) การประเมินผลนโยบาย (Policy evaluation) ดังภาพประกอบต่อไปนี้

ภาพที่ 3.2 แสดงวงจรนโยบายสาธารณะ

ที่มา : *ขันทอง ใจดี ([ออนไลน์]. ม.ป.ป.)*

5) ความสำคัญของนโยบายสาธารณะ

นโยบายสาธารณะเป็นเครื่องมือสำคัญต่อการกำหนดทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมและการเมืองของประเทศ ทำให้รัฐบาลของทุกประเทศในโลกต้องสนใจที่จะกำหนดนโยบายที่ดีและให้มีการนำนโยบายไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อสร้างความอยู่ดีมีสุข ความเสมอภาค และความเป็นธรรมให้กับประชาชนและความเจริญให้แก่ประเทศนโยบายถือเป็นปัจจัยสำคัญในการกำหนดความสำเร็จและความล้มเหลวในการบริหารประเทศนอกจากนั้นยังส่งผลกระทบต่อฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในสังคมโดยเฉพาะประชาชน เนื่องจากนโยบายของพรรคการเมืองเป็นสิ่งที่ต้องมีการเผยแพร่ออกสู่สาธารณชน ทำให้ประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งสามารถตัดสินใจเลือกผู้สมัครหรือพรรคการเมืองที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งสังกัดได้ง่ายและสะดวกมากขึ้นและในเวลาต่อมานโยบายพรรคการเมืองอาจจะกลายเป็นนโยบายของรัฐบาล เมื่อพรรคการเมืองนั้น ๆ ได้รับการเลือกตั้งให้เป็นรัฐบาล

สรุปได้ว่า นโยบายสาธารณะมีความสำคัญต่อผู้กำหนดนโยบาย คือ รัฐบาลที่สามารถกำหนดนโยบายให้ตรงกับความต้องการของประชาชน และสามารถนำนโยบายไปปฏิบัติจนประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จะได้รับความเชื่อถือและความนิยมจากประชาชน ส่งผลให้รัฐบาลดังกล่าวมีโอกาสในการดำรงอำนาจในการบริหารประเทศยาวนานขึ้น และที่สำคัญนโยบายสาธารณะเป็นผลผลิตทางการเมืองเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน ดังนั้นประชาชนสามารถแสดงออกซึ่งความต้องการของพวกเขาผ่านกลไกทางการเมือง ต่าง ๆ เช่น ระบบ

ราชการ นักการเมือง ความต้องการดังกล่าวจะถูกนำเข้าสู่ระบบการเมืองไปเป็นนโยบายสาธารณะ เมื่อนำนโยบายไปปฏิบัติและได้ผลตามเป้าหมาย ก็จะทำให้ประชาชนมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้

3.2 แนวคิดเกี่ยวกับนโยบายพรรคการเมือง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 (2560) มาตรา 2 บัญญัติว่า “ประเทศไทยมีการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข” ประกอบกับประเทศไทยมีประชากรประมาณ 67,000,000 คน ประชาชนมีเป็นจำนวนมาก ระบอบประชาธิปไตยแบบทางตรงของกรีก จึงไม่เหมาะสมกับสังคมสมัยใหม่รวมทั้งประเทศไทย ทำให้ประเทศไทยต้องใช้ระบอบประชาธิปไตยแบบตัวแทน ซึ่งหน้าที่ของปวงชนชาวไทยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 50 (7) บัญญัติให้ปวงชนชาวไทยต้องไปใช้สิทธิเลือกตั้งตัวแทน เรียกว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่สังกัดพรรคการเมือง และใช้นโยบายของพรรคเป็นเครื่องมือในการหาเสียง หากพรรคการเมืองนั้นได้รับเลือกตั้ง จนกระทั่งมีเสียงข้างมากในสภาผู้แทนราษฎร ได้จำนวนผู้แทนเป็นเสียงข้างมากในสภา และมีสิทธิ์จัดตั้งคณะรัฐบาล หรือร่วมรัฐบาลในการบริหารประเทศแล้ว พรรคการเมืองนั้น ๆ จะได้นำนโยบายที่พรรคใช้รณรงค์หาเสียงมาใช้ในการบริหารราชการแผ่นดิน ดังนั้น นโยบายของพรรคการเมืองจึงมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่ง ในการกำหนดทิศทางในการบริหารราชการแผ่นดิน หากนโยบายของพรรคการเมืองในภาพรวมเป็นไปในลักษณะนโยบายประชานิยมหรือประชารัฐ จะส่งผลเสียหายต่อระบบการเงินการคลังของประเทศ มีการกู้ยืมเงินตราต่างประเทศ ซึ่งจะส่งผลให้ประชาชนต้องแบกภาระหนี้สาธารณะมากขึ้นเกินความจำเป็นและ นโยบายของพรรคการเมืองที่เป็นเรื่องประชานิยมอาจเป็นต้นเหตุให้เกิดการทุจริตคอรัปชั่นในภาครัฐ แนวทางในการค้นหามาตรการเหล่านี้จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง มาตรการที่จะป้องกันมิให้นโยบายในลักษณะที่เป็นประชานิยมของพรรคการเมืองที่จะกระทบต่อวินัยการเงินการคลังของประเทศเพื่อป้องกันความเสียหายจากนโยบายเหล่านั้น

สรุปได้ว่า กระบวนการในการกำหนดนโยบาย เป็นขั้นตอนที่สำคัญที่ส่งผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นอย่างมาก เพราะความขัดแย้งในกระบวนการกำหนดนโยบาย มีผลต่อเนื่องถึงการนำนโยบายไปปฏิบัติในภายหลังและไม่เฉพาะความขัดแย้งเท่านั้น แต่การขาดความสนใจของผู้มีส่วนร่วมในการออกกฎหมายก็จะนำไปสู่ความล้มเหลว ผู้ปฏิบัติจึงต้องการนำไปปฏิบัติอย่างจริงจังมุ่งมั่นทุ่มเท เป็นความมุ่งมั่นทุ่มเททั้งกายและใจ ซึ่งปัญหาการนำนโยบายไปปฏิบัติ มักจะพบในช่วงแรกของกระบวนการกำหนดนโยบายที่ทำให้เกิดความคลุมเครือในเป้าหมาย การกำหนดทางเลือกนโยบายจะต้องสอดคล้องกับเป้าหมายที่ประสงค์ของผู้ตัดสินใจนโยบาย เพราะการกำหนดนโยบายเป็นงานที่มีความซับซ้อนและเกี่ยวข้องกับปัจจัยสิ่งแวดล้อมจำนวนมากหลังจากการแสวงหาทางเลือกนโยบาย จะเกิดกระบวนการกลั่นกรองทางเลือกนโยบาย เพื่อให้เหลือเฉพาะทางเลือกที่มีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ เหมาะสมกับทรัพยากรที่จำเป็นต้องใช้ มีความสอดคล้องกับค่านิยมของสังคม

และก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เกี่ยวข้องสอดคล้องกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ เป็นกระบวนการที่จะต้องทำซ้ำเพื่อให้มั่นใจว่าทางเลือกนโยบายที่จะเลือกมีคุณสมบัติตรงตามความต้องการมากที่สุด ซึ่งนั่นก็คือ การประเมินผลทางเลือกนโยบายว่า ทางเลือกที่พิจารณาอยู่นั้น ดีกว่าหรือด้อยกว่าทางเลือกนโยบายอื่นอย่างไรเพื่อนักวิเคราะห์นโยบายจะได้มีโอกาสในการดัดแปลงทางเลือกที่มีอยู่ให้มีความเหมาะสม ต่อมาเป็นการตัดสินใจนโยบาย แนวคิดและแนวทางการทำงานกับนโยบายของพรรคสอดคล้องและเป็นไปเพื่อประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนจริงหรือไม่ ปฏิบัติได้จริงหรือไม่ และพรรคนั้นยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข อย่างแน่วแน่แท้จริงหรือไม่ หรือเป็นพวกปากประชาธิปไตยแต่ใจเผด็จการ และแอบแฝงแนวคิดอื่นอยู่ข้างหลัง (ภูริวัจน์ ปุณยวุฒิปรีดา. 2564 หน้า 264)

3.3 แนวคิดการวิเคราะห์นโยบาย

3.3.1 หลักการวิเคราะห์นโยบาย

การวิเคราะห์ปัญหานโยบาย (Policy Problem) หมายถึง การนิยามปัญหาโดยนักวิเคราะห์นโยบายที่จะต้องพยายามอธิบายด้วยว่าปัญหานั้นเกิดขึ้นอย่างไร และอะไรคือองค์ประกอบของสาเหตุและผลกระทบที่เกิดขึ้น โดยตั้งประเด็นการวิเคราะห์ เช่น ปัญหาที่กำลังเกิดขึ้นนั้นเป็นปัญหาอะไร เกิดขึ้นกับคนกลุ่มใด สาเหตุของปัญหาคืออะไร ความรุนแรงของปัญหามีมากน้อยเพียงใด มีผลกระทบต่อสังคมอย่างไร มีความเร่งด่วนที่จะต้องแก้ไขปัญหาเพียงใด ประชาชนในสังคมต้องการให้แก้ไขปัญหาอย่างไร

การวิเคราะห์นโยบายเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการใช้ศาสตร์และศิลป์ ได้รับความสนใจครั้งแรกในช่วง ปี ค.ศ.1960 เป็นช่วงที่มีความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะซึ่งเกิดจากปัจจัยสำคัญ 2 ประการ ประกอบไปด้วย ประการแรก รัฐบาลไม่สามารถแก้ไขปัญหาสังคมได้ ประการที่สอง นักวิชาการด้านนโยบายสาธารณะต่างให้ความสนใจในด้านนโยบายเพื่อให้เกิดความชัดเจนในการนำไปแก้ไขปัญหา มีนักวิชาการที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการวิเคราะห์นโยบายได้ให้คำจำกัดความ อาทิเช่น

สมพร เฟื่องจันทร์ (2552 หน้า 66) โดยเนื้อหา ของการวิเคราะห์นโยบาย อาจกล่าวได้ว่าเป็น เครื่องมือหรือกระบวนการสำคัญที่จะนำไปใช้เพื่อค้นหานโยบายที่เหมาะสมภายใต้บริบทที่แตกต่างกัน โดยในการเสนอทางเลือกเสนอต่อองค์กรทางการเมืองเพื่อเลือกทางเลือกนโยบายที่ดีที่สุดเหมาะสมที่สุด และบางครั้งทางเลือกนโยบายที่ดีสุดอาจไม่ได้รับการนำไปปฏิบัติ

William N. Dunn (1994, p. 35) กล่าวว่า การวิเคราะห์นโยบาย คือ สาขาสังคมศาสตร์ประยุกต์สาขาหนึ่ง ซึ่งใช้วิธีการหาข้อเท็จจริงและหาเหตุผลหลายวิธี เพื่อผลิต และแปลงข่าวสารที่เกี่ยวกับนโยบายซึ่งอาจใช้ประโยชน์ในการแก้ไขปัญหานโยบายในสภาวการณ์ทางการเมืองที่ต่างกัน

โดยได้เสนอระเบียบวิธีวิเคราะห์นโยบายที่เป็นระบบ

Nagel, S. S (1984, p. 3) ให้ความหมายว่า การวิเคราะห์นโยบาย หมายถึง การกำหนดและการตัดสินใจว่าทางเลือกของนโยบายหรือมรรควิธีใดเป็นวิธีที่ดีที่สุด เพื่อช่วยให้ชุดของเป้าหมายที่กำหนดบรรลุผลสำเร็จ โดยเปรียบเทียบทางเลือกต่าง ๆ กับเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้

Edward S. Quade (1982, p. 44) ได้อธิบายว่า การวิเคราะห์นโยบายที่ประสบความสำเร็จ ต้องไม่ค้นพบแนวทางปฏิบัติ ซึ่งหากไม่ดีที่สุดในบรรดาทางเลือกต่าง ๆ ก็ต้องเป็นที่พึงพอใจและต้องมีข้อค้นพบที่ยอมรับและนำไปปฏิบัติได้

Dye, (1984 p. 7) เห็นว่าการ วิเคราะห์นโยบายเป็นการวิเคราะห์ปัญหาของสังคมที่เป็นวิทยาศาสตร์และสอดคล้องกับความเป็นจริง โดยการวิเคราะห์นั้นเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการอธิบายมากกว่าเสนอแนะ เป็นการแสวงหาอย่างจริงจังถึงสาเหตุและผลของนโยบายโดยใช้ระเบียบวิธีทางวิทยาศาสตร์

ถวัลย์รัฐ วรเทพพุฒิพงษ์ (2540 หน้า 100) ได้ ให้ความหมายว่า “ การวิเคราะห์นโยบาย คือ การศึกษา กระบวนการในการวิเคราะห์ปัญหานโยบาย และสาเหตุของปัญหา วัตถุประสงค์ในการแก้ปัญหาทางเลือกของนโยบายในการแก้ปัญหา ข้อได้เปรียบและข้อเสียเปรียบของแต่ละทางเลือก รวมทั้งผลกระทบซึ่งคาดว่าจะ เกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามทางเลือกนั้น ๆ และเสนอผลการวิเคราะห์ให้ผู้มีอำนาจตัดสินใจ โดยอาจระบุด้วยว่าทางเลือกใดเป็นทางเลือกที่ดีที่สุดหรือไม่ระบุก็ได้ ทั้งนี้โดยใช้สหวิทยาการ (Interdisciplinary) และวิเคราะห์อย่างเป็นระบบและหลากหลาย

สรุปได้ว่า การวิเคราะห์นโยบายสาธารณะตามทัศนะของผู้เขียนมีความหมายครอบคลุมถึงกระบวนการในการใช้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นข้อเท็จจริงนำมาวิเคราะห์หาเลือกที่ดีที่สุดเข้ามาแก้ไขปัญหาในเชิงนโยบายเพื่อนำไปปฏิบัติทั้งภายในประเทศและต่างประเทศองค์ประกอบของการวิเคราะห์นโยบายสาธารณะการศึกษาการวิเคราะห์นโยบายสาธารณะเพื่อให้เกิดความชัดเจนจำเป็นจะต้องทำความเข้าใจถึงองค์ประกอบที่มีความสำคัญเพื่อเป็นกรอบแนวคิดเบื้องต้นจึงมีความเกี่ยวข้องกับประเด็นสำคัญดังต่อไปนี้

3.3.2 แนวคิดการวิเคราะห์นโยบายสาธารณะ

วิชาการวิเคราะห์นโยบายเป็นสาขาสังคมศาสตร์ประยุกต์สาขาหนึ่งซึ่งใช้วิธีการหาข้อเท็จจริงและหาเหตุผลหลายวิธี เพื่อผลิตและแปลงข่าวสารที่เกี่ยวกับนโยบายที่อาจใช้ประโยชน์ในการแก้ไขปัญหานโยบายในสภาวการณ์ทางการเมืองที่ต่างกัน ระเบียบวิธีวิเคราะห์นโยบายที่เป็นระบบจึงตั้งแต่การกำหนดปัญหา (Problem) การทำนายหรือการพยากรณ์ (Forecasting) การเสนอแนะ (Recommendation) การกำกับนโยบายและการประเมินผล (Monitoring and Evaluation) (Dunn, 1994 p. 35) การวิเคราะห์นโยบายเป็นการพยายามแสวงหาแนวทางปฏิบัติที่

เป็นไปได้ โดยการรวบรวมข้อมูลหลักฐานที่เกี่ยวกับผลประโยชน์ และผลกระทบซึ่งอาจจะเกิดขึ้นจากการตัดสินใจเลือกทางเลือกและนำทางเลือกไปสู่การปฏิบัติ (Quade, 1982 p. 5) การวิเคราะห์นโยบายเป็นการพิจารณากำหนดและการตัดสินใจว่าทางเลือกของนโยบายหรือมรรควิธีใดเป็นวิธีที่ดีที่สุดเพื่อช่วยให้ชุดของเป้าหมายที่กำหนดบรรลุผลสำเร็จ

โดยเปรียบเทียบทางเลือกต่าง ๆ กับเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้ (Nagel, 1984 p. 3) การวิเคราะห์นโยบายจึงถือว่าเป็นการใช้หลักฐานและเหตุผลเพื่อเลือกทางเลือกนโยบายที่ดีที่สุดจากทางเลือกหลาย ๆ ทางที่มีอยู่ (Dancan & Wilde, 1985 p. 279-289) การวิเคราะห์นโยบายจึงหมายถึงการประยุกต์ใช้เทคนิคทางสหวิทยาการเพื่อศึกษาวิเคราะห์ปัญหาของสังคมสาเหตุของปัญหา ทางเลือกในการแก้ปัญหา แนวทางการปฏิบัติการแก้ปัญหา ผลที่จะเกิดขึ้นจากการแก้ปัญหาโดยอาศัยระเบียบวิธีการทางวิทยาศาสตร์ ด้วยวิทยาการหลายแขนงอย่างเป็นระบบ บนพื้นฐานของหลักการความเป็นเหตุผล การพิสูจน์ การทดลอง การทดสอบ การสังเกต การวิเคราะห์ และการสังเคราะห์ มีความแม่นตรงและเชื่อถือได้ ดังนั้น การวิเคราะห์นโยบาย (Policy Analysis) เป็นกระบวนการวิเคราะห์ เพื่อให้ได้ทางเลือกของนโยบาย ที่สามารถนำมาดำเนินการเพื่อตอบสนองความต้องการจำเป็นหรือแก้ไขปัญหาได้ โดยหากได้ทางเลือกในการแก้ปัญหาหรือพัฒนามาจำนวนหนึ่งแล้วจึงใช้เกณฑ์มาพิจารณาให้ได้ทางเลือกที่ดีที่สุดประกอบการตัดสินใจ เช่น ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล เป็นต้น เพื่อให้ผู้มีอำนาจในการกำหนดนโยบายตัดสินใจทางเลือกสาธารณะที่เหมาะสมที่สุดเป็นนโยบายสาธารณะต่อไป

การวิเคราะห์นโยบายเป็นเครื่องมือที่สำคัญหรือกระบวนการสำคัญจะนำไปใช้เพื่อค้นหานโยบายที่เหมาะสมภายใต้สภาพการณ์ทางการเมืองและสังคมขณะนั้น โดยการเสนอแนวทางเลือกเสนอต่อองค์กรทางการเมืองซึ่งเป็นองค์กรนิติบัญญัติหรือฝ่ายบริหารนำไปพิจารณาเพื่อกำหนดเป็นนโยบายสาธารณะต่อไป ซึ่งในแต่ละประเทศจะมีสภาพแวดแวดล้อมที่แตกต่างกันทั้งสภาพเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ต้องใช้หลักการประนีประนอมเป็นหลักในการการบรรลุผลประโยชน์สาธารณะ ดังนั้นการเลือกนโยบายที่เหมาะสมที่สุดอาจจะไม่ได้การปฏิบัติก็ได้ (B.W Hogwood and L.A.Gunn. 1984 p. 263 - 265)

อย่างไรก็ตามการวิเคราะห์นโยบายเป็นส่วนสัมพันธ์กับการกำหนดนโยบายอย่างแยกไม่ออก เนื่องจากการการวิเคราะห์นโยบายจะเกิดควบคู่กับการเกิดของนโยบายสาธารณะ ทั้งนี้การวิเคราะห์นโยบายจะช่วยให้เราได้แนวนโยบายที่เหมาะสมโดย ได้สรุปภาพรวมของการวิเคราะห์นโยบาย (W.N Dunn ,1981 p. 30 - 31) ดังนี้

1) การวิเคราะห์นโยบายภาพกว้างที่สุด จะเป็นการสร้างความรู้เกี่ยวกับและในกระบวนการนโยบาย ดังจะพบกับการสร้าง Code of Harmmurabi หรือพระที่ปรึกษาผู้ปกครองในสมัยกลางยุโรป เหล่านี้คือการ วิเคราะห์นโยบายสาธารณะนั่นเอง

2) ในประวัติศาสตร์ของอานาจักรหรือรัฐต่าง ๆ นั้น การวิเคราะห์นโยบายก็คือความพยายามประมวลข้อมูลให้กับผู้ปกครองนั่นเองซึ่งก็ใช้หลักเหตุผลเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหา

3) ระเบียบวิธี วิธีการ และเทคนิคการวิเคราะห์นโยบายสาธารณะ จะเปลี่ยนแปลงไปตลอดเวลาในประวัติการวิเคราะห์ แต่อย่างไรก็ตามภายหลังสงครามโลกครั้งที่สองมาแล้ว การวิเคราะห์นโยบายก็เป็นวิชาชีพ ซึ่งมีนักวิเคราะห์นโยบายในหน่วยงานรัฐบาล จึงกล่าวได้ว่าในช่วงสงครามโลกครั้งที่สองเป็นต้นมา จะเห็นแง่มุมการวิเคราะห์นโยบายที่ใช้หลักแห่งการวิเคราะห์เชิงปริมาณเป็นหลัก

4) วิวัฒนาการของการวิเคราะห์นโยบายโดยส่วนใหญ่ จะตามการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคมนั้น ๆ เป็นหลัก นอกจากนี้ก็จะมีการเปลี่ยนแปลงของโลก นอกจากนี้ก็จะเป็นการเกิดขึ้นของเมืองขนาดใหญ่ที่ประชากรอยู่หนาแน่น และความซับซ้อนทางเศรษฐกิจและสังคมเมือง

5) พัฒนาการของการวิเคราะห์นโยบายแบ่งออกเป็นสองส่วนหลัก ๆ ได้แก่ หนึ่งวิเคราะห์ทางเทคนิคเป็นหลัก ซึ่งข้อมูลและแนวทางการวิเคราะห์จะอยู่กับนักวิเคราะห์เป็นหลัก จึงเป็นเหตุให้มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจนโยบายพอสมควร สองเน้นการเอาผลการวิเคราะห์เสนอให้ในรูปแบบการปรึกษาแนะแนวทางโดยปล่อยให้ผู้มีอำนาจตัดสินใจ ซึ่งนั้นคือการที่นักวิเคราะห์มีบทบาทเพียงทำให้นโยบายนั้น ๆ ให้ชอบด้วยกฎหมายเป็นหลัก

6) ประเด็นสำคัญที่พึงระลึกถึงเสมอ ไม่ใช้ข้อมูลที่ได้มาหรือการใช้เทคนิคการ วิเคราะห์ที่เชื่อถือได้จะเป็นข้อสรุปสุดท้าย เพราะว่าในที่สุดแล้วกระบวนการวิเคราะห์นโยบายสาธารณะนั้นจะอยู่ภายใต้กระบวนการทางการเมือง ซึ่งมักจะมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันอยู่เสมอ

3.3.3 องค์ประกอบของการวิเคราะห์นโยบาย

การวิเคราะห์นโยบายสาธารณะเป็นกระบวนการที่ใช้สหวิทยาการมาพิจารณาทางเลือกสาธารณะที่ดีที่สุดท่ามกลางทางเลือกที่มีอยู่ ประเด็นย่อยหรือองค์ประกอบของการวิเคราะห์นโยบาย(Elements of Policy Analysis) ที่สำคัญ ได้แก่ (Quade,1982 p. 45-47, Thamrongthanyawong, B.E.2554 p. 256-257)

1) วัตถุประสงค์ของนโยบาย (Policy Objective) การพิจารณาวัตถุประสงค์ที่แท้จริงของนโยบายเพื่อให้รู้ว่าสิ่งที่จะบรรลุคืออะไร วัตถุประสงค์ของนโยบายคือการกำหนดหรือการระบุผลลัพธ์ที่ต้องการจะบรรลุในอนาคตซึ่งเป็นการกำหนดไว้กว้าง ๆ แต่มีความเป็นไปได้ โดยควรอยู่บนหลักการดังนี้ ความชัดเจนของวัตถุประสงค์ (Clear) ความสามารถวัดได้ในวัตถุประสงค์ (Measurable) และความสามารถนำไปปฏิบัติได้ (Practical)

2) การกำหนดทางเลือกของนโยบาย (Policy Alternatives) เป็นเงื่อนไขหรือวิธีการที่เป็นไปได้ที่คาดว่าจะนำไปสู่ความสำเร็จ หรือที่จะช่วยให้วัตถุประสงค์บรรลุผลสำเร็จได้ เช่น รูปของนโยบายกลยุทธ์ แนวปฏิบัติหรือการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งก็ได้ การวิเคราะห์นั้นต้องพิจารณา

ทางเลือกในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาที่ดีที่สุดเหมาะสมที่สุดท่ามกลางทางเลือกที่มีอยู่แล้ว สำหรับเกณฑ์การพิจารณาทางเลือก เช่น สาระสำคัญของทางเลือก (Description) ประสิทธิผลของทางเลือก (Effectiveness) ต้นทุนของทางเลือก (Cost) ผลกระทบที่ไม่ได้คาดหมาย (Spillovers) ผลลัพธ์ของทางเลือก (Outcome) การจัดลำดับความสำคัญทางเลือก (Comment on Ranking) ตลอดจนปัจจัยอื่นที่อาจจะเกี่ยวข้องกับนโยบาย (Other Consideration) เป็นต้น

3) ผลกระทบของนโยบาย (Policy impacts) เป็นผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามทางเลือกแต่ละทางเลือกกล่าวคือ ชุดของผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นอันเนื่องมากจากการเลือกที่ถูกนำไปปฏิบัติเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของนโยบาย โดยผลกระทบอาจมีทั้งทางบวกหรือทางลบก็ได้ เช่น ผลกระทบที่ตั้งใจให้เกิดขึ้น (Intended Impacts) ผลกระทบที่ไม่ตั้งใจให้เกิดขึ้น (Unintended Impacts)

4) เกณฑ์การวัดความสำเร็จ (Achievement Criteria’s) เป็นเกณฑ์หรือมาตรฐานที่ใช้จัดลำดับความสำคัญของทางเลือกสาธารณะเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ เช่น วัดวัตถุประสงค์ วัดทางเลือก วัดผลกระทบต่าง ๆ โดยเกณฑ์การวัดจะต้องแม่นยำ (Accurately) เที่ยงตรง (Validity) เชื่อถือได้ (Reliability) และปราศจากอคติ (Bias)

5) ตัวแบบการวิเคราะห์ (Analysis Models) เป็นชุดของแนวคิดหรือทฤษฎีที่เป็นกรอบในการวิเคราะห์ปัญหาสาเหตุ วิเคราะห์ทางเลือก วิเคราะห์ผลกระทบของนโยบายช่วยให้การวิเคราะห์นโยบายง่ายขึ้น โดยตัวแบบในการวิเคราะห์นโยบาย หมายถึง แบบจำลองของจริงหรือต้นแบบที่เราอยากเห็นอยากได้ โดยผ่านการทดลองและการทดสอบเชิงประจักษ์แล้ว เช่น ตัวแบบสถาบัน (Institutional Model) ตัวแบบกระบวนการ (Process Model) ตัวแบบผู้นำ (Elite Model) ตัวแบบกลุ่ม (Groups Model) ตัวแบบเหตุผล (Rational Model) ตัวแบบเชิงระบบ (System Model) หรือตัวแบบที่สร้างขึ้นใหม่ เป็นตัวแบบที่นักวิเคราะห์คิดขึ้นมาใหม่ซึ่งอาจแตกต่างจากตัวแบบเดิม หรือปรับปรุงจากตัวแบบเดิมใหม่ให้ดีขึ้น

3.3.4 รูปแบบการวิเคราะห์นโยบาย

สำหรับรูปแบบของการวิเคราะห์นโยบาย (Form of Policy Analysis) มีความจำเป็นอย่างยิ่ง ถ้าจะพิจารณาตามลำดับของการเกิดของนโยบายแล้วอาจจำแนกออกได้ 3 รูปแบบ ได้แก่ (Worathepphuttiphong, B.E.2542 หน้า 106)

1) รูปแบบการวิเคราะห์นโยบายก่อนนำไปปฏิบัติ (Prospective Policy Analysis) สำหรับรูปแบบการวิเคราะห์ก่อนนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติเป็นรูปแบบการวิเคราะห์ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตและการแปลงข่าวสารก่อนขั้นตอนการปฏิบัติตามนโยบาย (Policy Actions) จะเริ่มขึ้นหรือก่อนการนำไปสู่การปฏิบัติ เป็นวิเคราะห์เพื่อนำเสนอทางเลือกที่ดีและเหมาะสมที่สุดเพื่อประกอบการตัดสินใจของผู้มีอำนาจในการกำหนดนโยบาย อย่างไรก็ตามผลการวิเคราะห์หรือข้อเสนอจากการ

วิเคราะห์รูปแบบนี้มักถูกนำมาพิจารณาตัดสินใจนโยบายน้อยมาก ทั้งนี้เนื่องจากผู้มีอำนาจในการตัดสินใจนโยบายมักจะเลือกตัดสินใจในนโยบายที่ตนเองชอบมากกว่าข้อมูลสารสนจากการวิเคราะห์นโยบาย

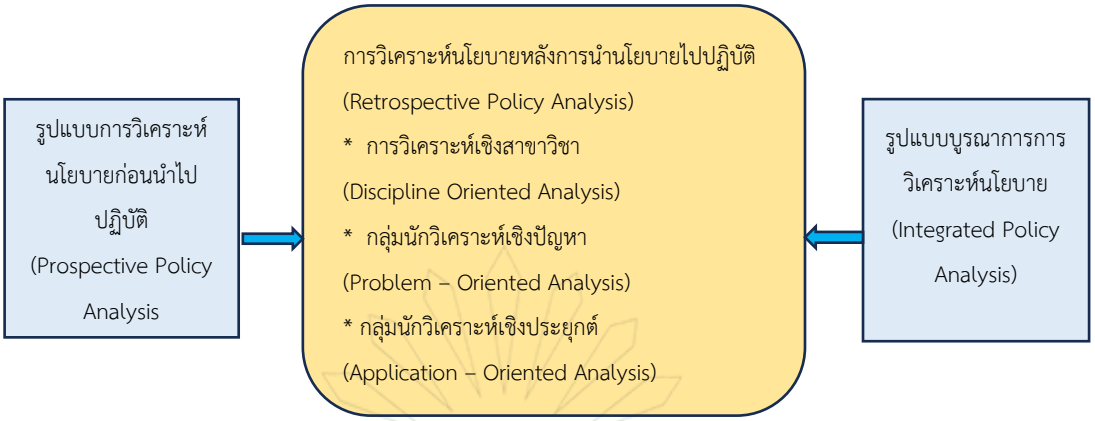
2) รูปแบบการวิเคราะห์นโยบายหลังการนำนโยบายไปปฏิบัติ (Retrospective Policy Analysis) เป็นรูปแบบการพรรณนาผลงานวิจัยนโยบายที่ทำมาในอดีตซึ่งเกี่ยวข้องกับการผลิตและการแปลงข้อมูลเป็นสานสนเทศหลังการนำนโยบายใดนโยบายหนึ่งไปปฏิบัติแล้ว การวิเคราะห์รูปแบบนี้จำแนกออกเป็น 3 ลักษณะ ได้แก่ (Dunn, 2004 p. 51-52)

(1) การวิเคราะห์เชิงสาขาวิชา (Discipline Oriented Analysis) เป็นการวิเคราะห์นโยบายสาธารณะตามลักษณะหรือแนวคิดสำคัญของแต่ละสาขาวิชาเพื่อพัฒนาและทดสอบทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาของตน เช่นนักรัฐศาสตร์มักจะวิเคราะห์เชิงพรรณนาเกี่ยวกับนโยบายการพัฒนาการเมืองโดยพิจารณาว่านโยบายนั้นนำไปสู่การพัฒนาการเมืองมากน้อยเพียงใด เช่น นโยบายปฏิรูปการเมือง หรือ นักสังคมวิทยามักจะวิเคราะห์เชิงพรรณนาเกี่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจหรือสังคมว่านโยบายนั้นช่วยในการพัฒนาเศรษฐกิจหรือไม่อย่างไรสอดคล้องกับทฤษฎีใดบ้าง เช่น นโยบายพัฒนาเศรษฐกิจ นโยบายจัดระเบียบสังคม เป็นต้น

(2) กลุ่มนักวิเคราะห์เชิงปัญหา (Problem – Oriented Analysis) เป็นการวิเคราะห์นโยบายสาธารณะที่มุ่งเน้นพิจารณาถึงสภาพปัญหา ปัจจัยเชิงสาเหตุของปัญหา เป็นต้น เช่น นักรัฐศาสตร์และนักสังคมวิทยามักวิเคราะห์เชิงพรรณนาถึงสาเหตุและผลกระทบของนโยบาย โดยอาจเน้นประเด็นปัญหาหรือวิกฤติที่ตนสนใจหรือคนส่วนใหญ่สนใจ เช่น นโยบายแก้ไขหรือพัฒนามลภาวะ สิ่งแวดล้อม พลังงาน เศรษฐกิจ อาชญากรรม ยาเสพติด เป็นต้น

(3) กลุ่มนักวิเคราะห์เชิงประยุกต์ (Application – Oriented Analysis) เป็นการวิเคราะห์เพื่อให้ได้ข้อสารสนเทศไปประกอบการแก้ปัญหาหรือพัฒนาในปรากฏการณ์จริงโดยอาศัยศาสตร์หรือองค์ความรู้ในสาขาวิชาแต่ละสาขาวิชาของตนเอง เช่น นักรัฐประศาสนศาสตร์การวิเคราะห์ว่าทำไมการบริการของระบบราชการไทยไม่ค่อยมีประสิทธิภาพ เขาอาจใช้ระเบียบวิธีทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพมาทำการวิเคราะห์ จากนั้นนำเสนอผลการวิเคราะห์ให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปแก้ปัญหาหรือพัฒนาเรียกว่าการปฏิรูประบบราชการ เป็นต้น

3) รูปแบบบูรณาการของการวิเคราะห์นโยบาย (Integrated Policy Analysis) เป็นการวิเคราะห์นโยบายสาธารณะที่ผสมผสานการวิเคราะห์ทั้งสองรูปแบบ โดยทำการวิเคราะห์นโยบายทั้งก่อนกำหนดนโยบายและหลังการนำนโยบายไปปฏิบัติแล้ว นอกจากการดำเนินการวิเคราะห์ตามระเบียบวิธีของทั้งสองรูปแบบแล้วยังจะต้องทำการวิเคราะห์อย่างต่อเนื่องและหลายช่วงเวลาด้วยเพื่อให้เกิดความแม่นตรง (Validity) และความเชื่อถือได้ (Reliability) มากยิ่งขึ้น ตามรูปแบบของการวิเคราะห์ (สัญญา เคณาภูมิ, 2561 หน้า 49) ต่อไปนี้

ภาพที่ 3.3 รูปแบบการวิเคราะห์นโยบาย

ที่มา : *สัญญา เคณาภูมิ (2561 หน้า 49)*

อย่างไรก็ดี แม้ว่ารูปแบบการวิเคราะห์นโยบายสาธารณะ มีทั้งการวิเคราะห์ก่อนนำไปปฏิบัติ การวิเคราะห์หลังการนำนโยบายไปปฏิบัติ และการบูรณาการของการวิเคราะห์นโยบาย (รวมทั้งสองรูปแบบ) ประเด็นนี้ให้มุมมองในลักษณะลำดับของการเกิดขึ้นของนโยบาย สำหรับการศึกษานโยบายสาธารณะที่พยายามลงในรายละเอียดเกี่ยวกับปัจจัยเชิงสาเหตุของนโยบาย ผลผลิตของนโยบาย ตลอดจนผลกระทบของนโยบาย เป็นต้น ยังต้องอาศัยองค์ความรู้อีกรูปแบบหนึ่งมาช่วยในการวิเคราะห์ กล่าวคือผู้ศึกษาแต่ละคนต่างพยายามที่จะเสนอแนะทัศนะของตนเกี่ยวกับแนวทางหรือวิธีการศึกษาอาจคล้ายคลึงหรือแตกต่างกันก็ได้ แนวทางการศึกษานโยบายสาธารณะโดยใช้ตัวแบบทฤษฎีการวิเคราะห์นโยบายสาธารณะจึงจำแนกแนวทางออกตามตัวแบบรัฐประศาสนศาสตร์และตัวแบบรัฐศาสตร์ Worathepphuttiphong, B.E. 2542) อ้างใน สัญญา เคณาภูมิ, 2561 หน้า 50) กล่าว คือ

1) การวิเคราะห์ในมิติรัฐประศาสนศาสตร์ได้ให้ความสำคัญกับประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่จะเกิดขึ้นจากการบริหารนโยบายสาธารณะ สำหรับการวิเคราะห์นโยบายสาธารณะในมิติรัฐประศาสนศาสตร์ ได้แก่ (1) ทฤษฎีการตัดสินใจตามหลักเหตุผล (Rational Comprehensive Decision Making Theory) (2) ทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขจากของเดิม (Incrementalism) และ (3) แนวความคิดมิกซ์สแกนนิง (Mixed Scanning)

2) การวิเคราะห์ในมิติรัฐศาสตร์ให้ความสำคัญกับค่านิยม อำนาจ และผลประโยชน์ของตัวแสดงในนโยบายสาธารณะ เช่น ทฤษฎีเชิงระบบ (Systems Theory) ทฤษฎีสถาบัน (Institutional Theory) ทฤษฎีชนชั้นปกครอง (Elite Theory) ทฤษฎีกลุ่มผลประโยชน์หรือดุลยภาพ

ระหว่างกลุ่ม (Interest group theory or Group Equilibrium Model) ทฤษฎีกระบวนการ (Process Theory) ทฤษฎีเกม (Game Theory) ทฤษฎีทางเลือกสาธารณะ (Public Choice Model) และทฤษฎีอรรถประโยชน์ทางการเมือง (Political Utility)

สรุปได้ว่า เนื้อหาส่วนนี้ จึงมีวัตถุประสงค์จะนำเสนอตัวแบบหรือทฤษฎีการวิเคราะห์นโยบายสาธารณะโดยใช้องค์ความรู้ทางรัฐศาสตร์มาเป็นตัวแบบในการวิเคราะห์นโยบายสาธารณะ ผู้อ่านบทความนี้จะเข้าใจถึงมูลเหตุและกลไกของการกำหนดนโยบายสาธารณะและสามารถนำองค์ความรู้ที่ ได้จากบทความนี้ไป วิเคราะห์นโยบายสาธารณะเกิดขึ้นหรือกำลังจะเกิดขึ้นในบริบทประเทศไทยหรือต่างประเทศได้อันจะนำไปสู่การแสดงความคิดเห็นตลอดจนให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์เชิงสร้างสรรค์ในเวทีสาธารณะได้

3.3.5 ตัวแบบทฤษฎีการวิเคราะห์นโยบายสาธารณะในมิติรัฐศาสตร์

รัฐศาสตร์หรือการเมืองเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับค่านิยม ความชอบ อำนาจ ผลประโยชน์ เป็นต้น ทฤษฎีหรือตัวแบบของนโยบายตามแนวทางรัฐศาสตร์ เป็นกรอบแนวคิดที่มุ่งศึกษาเพื่อสร้างทฤษฎีหรือตัวแบบของวิธีการศึกษานโยบายสาธารณะหรืออาจยืมเอาทฤษฎีหรือตัวแบบของวิธีการศึกษาจากศาสตร์อื่น ๆ แล้วนำมาดัดแปลงใช้ศึกษานโยบายสาธารณะ แนวการศึกษาแบบรัฐศาสตร์เป็นแนวทางการศึกษาในเชิงพรรณนาเพื่อมุ่งพัฒนาไปสู่องค์ความรู้ในเชิงทฤษฎีสามารถนำไปใช้ศึกษาและวิเคราะห์นโยบายได้ทุกขั้นตอนของวงจรนโยบายแนวความคิดทางรัฐศาสตร์ซึ่งเป็นที่นิยมในการวิเคราะห์นโยบาย ได้แก่ (Attaman, 2000 p. 145-149)

1) ทฤษฎีเชิงระบบ (Systems Theory)

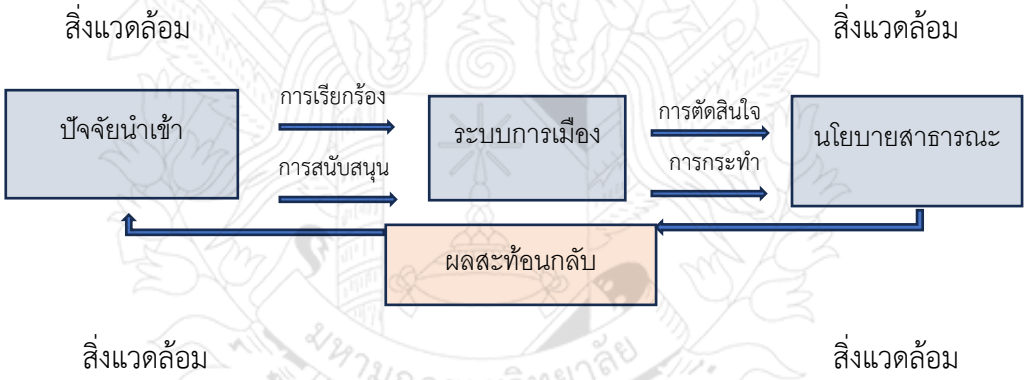
ทฤษฎีนี้เห็นว่า “นโยบายสาธารณะนั้นเป็นผลของระบบการเมืองที่มีปฏิสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อม”ตัวแบบนี้พัฒนาขึ้นอย่างเป็นระบบโดย เดวิด อีสตัน (Easton, 1953 p. 383-400; Thamrongthanyawong, B.E.2554 p. 230-231) นักวิชาการที่ใช้ทฤษฎีระบบเป็นแนวทางในการศึกษานโยบายสาธารณะ ได้แก่ โทมัส ดาย (Thomas Dye) และไอรา ชาร์แคนสกี (Ira Sharkansky) เป็นต้น ตัวแบบเชิงระบบ (System Model) มีฐานคติที่ว่าสิ่งมีชีวิตต้องทำงานอย่างเป็นระบบ (System function) มีส่วนประกอบต่าง ๆ ที่มีหน้าที่โดยเฉพาะและจะต้องสอดประสานซึ่งกันและกันชีวิตการเมืองประกอบด้วยความสัมพันธ์ระหว่างระบบการเมือง (Political System) และสิ่งแวดล้อม (Environment) ที่อยู่ล้อมรอบระบบการเมือง นโยบายสาธารณะเป็นผลผลิตของระบบการเมือง (Political Outputs) ซึ่งเกิดจากอำนาจในการจัดสรรค่านิยมหรืออำนาจของระบบการเมือง

(1) การเมืองดำรงอยู่เสมือนชีวิตการเมือง (Political Life) ชีวิตการเมืองจึงต้องดำรงอยู่อย่างเป็นระบบซึ่งประกอบด้วย ความสัมพันธ์ระหว่างระบบการเมือง (Political System) และสิ่งแวดล้อม (Environment) ที่มีอยู่ล้อมรอบระบบการเมือง ไม่ว่าจะเป็นสิ่งแวดล้อมภายนอกและสิ่ง

แวดลอมภายใน (External and Internal Environment) เป็นต้น ภายใต้กรอบแนวคิดเชิงระบบ

(2) นโยบายสาธารณะ (Public Policy) คือ ผลผลิตของระบบการเมือง (Political Outputs) ซึ่งเกิดจากอำนาจในการจัดสรรค่านิยมหรืออำนาจในการตัดสินใจในนโยบายของระบบการเมือง เมื่อระบบการเมืองรับข้อมูลจากความต้องการ (Demands) และการสนับสนุน (Supports) จากสิ่งแวดล้อมในรูปของปัจจัยนำเข้า (Inputs) แล้วองค์ประกอบภายในระบบการเมืองอันได้แก่ สถาบันการเมือง (Political Institutions) จะนำความต้องการและการสนับสนุนจากสิ่งแวดล้อมเขาสู่กระบวนการปรับเปลี่ยนทางการเมือง (Conversion Process) และระบบการเมืองจะใช้อำนาจในการตัดสินใจ (Authoritative decision) เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการสร้างพลังผลักดันของสิ่งแวดล้อม (Environments) ที่มีต่อระบบการเมือง

สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างระบบการเมืองและสิ่งแวดล้อมที่ก่อให้เกิดนโยบายสาธารณะยกตัวอย่างนโยบายสาธารณะที่เกิดขึ้นตามทฤษฎีระบบนี้มักจะเห็นในบริบททางการเมืองที่เป็นปกติหรือการเมืองมีเสถียรภาพ จะปรากฏเห็นในประเทศที่มีเสถียรภาพทางการเมืองมั่นคง สำหรับตัวแบบทฤษฎีระบบสามารถแสดงได้ดังภาพ ต่อไปนี้ (Easton, 1965 p. 112, Thamrongthanyawong, B.E.2554 p. 220-221)

ภาพที่ 3.4 ตัวแบบทฤษฎีเชิงระบบ

ที่มา : *Worathepphuttiphong, (B.E.2541: 45)*

จุดเด่นของการวิเคราะห์ตามทฤษฎีระบบ นโยบายสาธารณะเป็นผลผลิตของระบบการเมืองซึ่งนโยบายสาธารณะแต่ละนโยบายจะมีเหตุผลหรือไม่ ขึ้นอยู่กับปัจจัยนำเข้าของระบบได้แก่ การเรียกร้องและการสนับสนุนของประชาชน นอกจากนี้ยังขึ้นอยู่กับขีดความสามารถของระบบเองในการปรับ เปลี่ยนปัจจัยนำเข้า โดยการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล คำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวม และการนำสิ่งที่ตัดสินใจไปปฏิบัติ อีกประการหนึ่งคือตัวแบบนี้ให้ความสำคัญต่อ

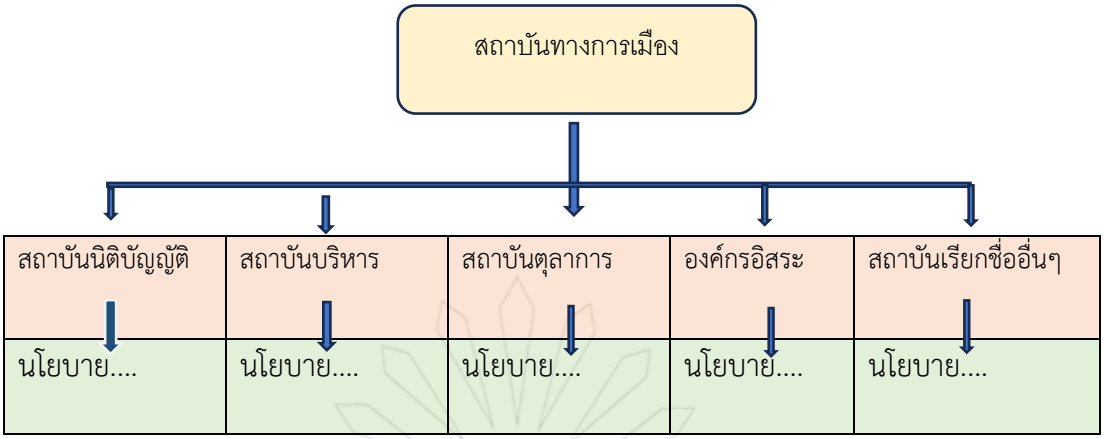
สภาพแวดล้อมของระบบการเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งสภาวการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ว่าจะส่งผลในเชิงบวกหรือเชิงลบต่อการปฏิบัติงานของระบบให้มีประสิทธิภาพหรือไม่เพียงใด

จุดอ่อนของการวิเคราะห์ตามทฤษฎีระบบ ยังไม่สามารถตอบคำถามที่สำคัญและจำเป็นหลายคำถาม ได้แก่ปัจจัยแวดล้อมที่สำคัญมีประการใดบ้างที่ช่วยเอื้ออำนวยให้มีการเรียกร้องต่อระบบการเมือง ระบบการเมืองที่มีคุณลักษณะเช่นใดจึงจะสามารถแปลงการเรียกร้องให้เป็นนโยบายและมีความต่อเนื่อง ปัจจัยนำเข้ามีผลต่อคุณลักษณะของระบบการเมืองได้อย่างไร คุณลักษณะของระบบการเมืองมีผลต่อเนื้อหาสาระของนโยบายได้อย่างไร ปัจจัยแวดล้อมนำเข้ามีผลต่อเนื้อหาสาระของนโยบายสาธารณะได้อย่างไร และนโยบายสาธารณะสงผลต่อสิ่งแวดล้อมและคุณลักษณะของระบบการเมืองได้อย่างไร

2) ทฤษฎีสถาบัน (Institutional Theory)

ตัวแบบสถาบันนี้มองว่า “นโยบายสาธารณะเป็นผลผลิตของสถาบันการเมือง” ได้แก่ สถาบันนิติบัญญัติสถาบันบริหาร สถาบันตุลาการ สถาบันการปกครองท้องถิ่น สถาบันพรรคการเมือง ที่รวมไปถึงสถาบันที่มีบทบาทในการกำหนดแบบแผน เช่น การปฏิรูประบบราชการ การกระจายอำนาจการปกครองสู่ท้องถิ่น นโยบายการเงินการคลังนโยบายส่งเสริมอุตสาหกรรม นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว เป็นต้น ทฤษฎีนี้เห็นว่าไม่ว่าจะเป็นการเตรียมและเสนอร่างนโยบาย การอนุมัติประกาศเป็นนโยบาย การนำนโยบายไปปฏิบัติ รวมตลอดถึงการประเมินผล และการปรับปรุงแก้ไขนโยบายย่อมต้องเกี่ยวข้องกับสถาบันต่าง ๆ เหล่านี้

จากฐานคติของตัวแบบนี้ที่ว่า “นโยบายสาธารณะ คือ ผลผลิตของสถาบันทางการเมือง สถาบันทางการเมืองได้แก่ สถาบันนิติบัญญัติ สถาบันบริหาร สถาบันตุลาการ ดังกล่าวนโยบายจะถูกกำหนด นำไปปฏิบัติ และบังคับใช้โดยสถาบันหลัก โดยที่ความสัมพันธ์ของนโยบายสาธารณะและสถาบันราชการจะดำเนินไปอย่างใกล้ชิด กล่าวคือ นโยบายจะไม่มีผลเป็นนโยบายสาธารณะจนกว่านโยบายนั้นจะได้รับความเห็นชอบ ถูกนำไปปฏิบัติ และบังคับใช้โดยสถาบันราชการที่รับผิดชอบ ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างของสถาบันทางการเมืองและนโยบายสาธารณะตามตัวแบบสถาบัน 3 ประการได้แก่ (1) สถาบันราชการเป็นผู้รับรองความชอบธรรมของนโยบาย หมายถึง นโยบายของรัฐถือว่าเป็นข้อผูกพันทางกฎหมายที่ประชาชนต้องปฏิบัติตาม (2) นโยบายสาธารณะมีลักษณะคลอบคลุมทั้งสังคมทั้งนี้เพราะนโยบายสาธารณะมีผลต่อประชาชนทั้งสังคม และ (3) รัฐบาลเท่านั้นเป็นผู้ผูกขาดอำนาจการบังคับใช้ในสังคม กล่าวคือ มีแต่รัฐบาลเท่านั้นที่สามารถลงโทษผู้ฝ่าฝืนนโยบายหรือกฎหมายของรัฐ

ภาพที่ 3.5 ตัวแบบทฤษฎีสถาบัน

ที่มา *: Thamrongthanyawong (B.E.2554 p. 226)*

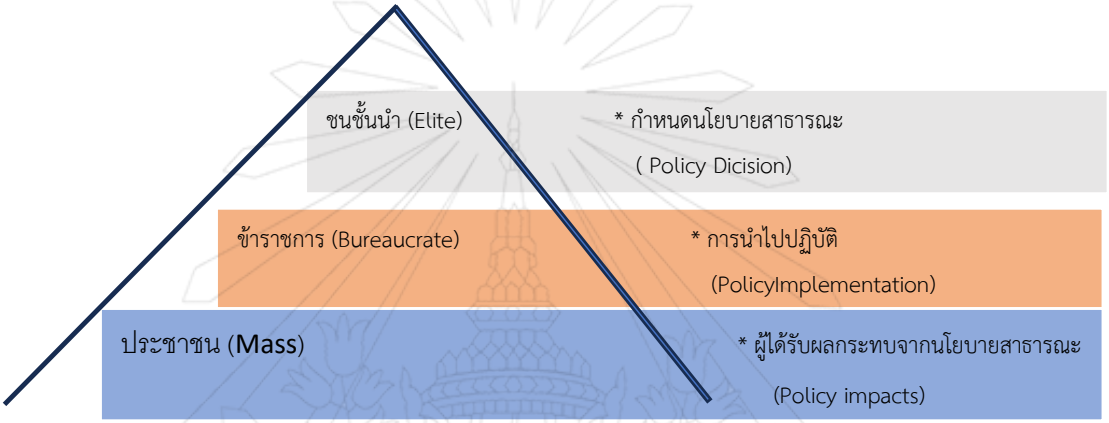
3) ทฤษฎีชนชั้นนำ (Elite Theory)

ทฤษฎีมีฐานคติว่า “นโยบายสาธารณะเป็นผลของการแบ่งสรรคุณค่าที่มีอยู่ในสังคมตามทัศนะของชนชั้นปกครอง” ดังนั้น นโยบายสาธารณะจึงถูกกำหนดขึ้นโดยฝ่ายที่อยู่ในอำนาจทางการเมืองซึ่งมีข้าราชการประจำเป็นผู้ปฏิบัติตามนโยบายที่ฝ่ายการเมืองกำหนดทั้งนี้เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่มักไม่ให้ความสนใจต่อนโยบายของรัฐทฤษฎีนี้จะให้ความสำคัญกับบทบาทหรืออิทธิพลของชนชั้นนำหรือชนชั้นปกครองที่มีอำนาจการตัดสินใจโดยชั้นผู้ปกครองเหล่านี้จะยึดถือความพึงพอใจ (Preferences) ค่านิยม (Values) ความเชื่อ (Believes) และทัศนคติ (Attitudes) ของตนเองเป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะโดยประชาชนไม่มีอำนาจในการกำหนดนโยบาย (Dye & Zeigler, 1981, Thamrongthanyawong, B.E.2554 หน้า 198-199) ตัวแบบนี้แสดงให้เห็นว่าชนชั้นปกครองเป็นผู้มีอำนาจในการตัดสินใจนโยบายสาธารณะอย่างเด็ดขาด ส่วนใหญ่มักพบในประเทศกำลังพัฒนาที่ระบอบประชาธิปไตยยังไม่เจริญเต็มที่ อำนาจทางการปกครองมักอยู่ภายใต้อิทธิพลของกลุ่มชนชั้นนำทางสังคมและการเมืองในรัฐนั้นและประชาชนสวนใหญ่ยังขาดความรู้ มีความเฉื่อยชาทางการเมือง ไม่สนใจทางการเมือง ละเลยความสำคัญของการมีส่วนร่วม ไม่ค่อยสนใจกิจกรรมทางการเมืองใดๆ ทำให้กลุ่มชนชั้นนำสามารถที่จะเปิดเผยหรือปิดบังข่าวสารข้อมูลตามที่ผู้นำต้องการได้ ลักษณะของนโยบายสาธารณะตามทฤษฎีชั้นชนนำ ดังนี้

(1) นโยบายสาธารณะสะท้อนให้เห็นถึงความต้องการหรือรสนิยมของผู้นำ (Elite) (ส่วนใหญ่มักไม่คำนึงถึงความต้องการของประชาชน) กลุ่มผู้นำเป็นคนกลุ่มเล็กแต่มีอำนาจทางการเมือง ประชาชนคนสวนใหญ่กลับไม่มีอำนาจทางการเมืองใด ๆ ผู้นำมักจะมองว่าประชาชนยังไม่สมควรที่จะเป็นผู้กำหนดนโยบายเพราะเห็นว่ายังขาดการศึกษาและ ด้อยปัญญา การกำหนดทิศทางพัฒนาประเทศจึงควรเป็นอำนาจของผู้นำที่จำเป็นต้องคิดแทนประชาชน

(2) นโยบายสาธารณะส่วนใหญ่ที่ออกมาจึงมักเอื้อประโยชน์หรือตอบสนองความต้องการของผู้นำเป็นสำคัญ

(3) นโยบายสาธารณะมีลักษณะ Top-down Policy การบริหารนโยบายสาธารณะดำเนินการโดยการสั่งการลงมาสู่ข้าราชการประจำให้ทำหน้าที่นำนโยบายไปปฏิบัติให้บรรลุผล ประชาชนมักไม่ได้รับโอกาสเข้าร่วมในนโยบายจึงไม่ได้สะท้อนความต้องการของประชาชน นโยบายลักษณะนี้อาจนำไปสู่การถูกต่อต้านเป็นระยะ ๆ

ภาพที่ 3.6 ตัวแบบทฤษฎีชนชั้นนำ

ที่มา : *Worathepphuttiphong, (2542 หน้า 34)*

ยกตัวอย่างนโยบายสาธารณะที่เกิดขึ้นจากตัวแบบชนชั้นนำมักจะปรากฏในประเทศที่ปกครองด้วยระบอบสมบูรณาญาสิทธิราช เช่น บรูไน โอมาน กาตาร์ ซาอุดีอาระเบีย เอสวาตีนี สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ เป็นต้น ประเทศที่ปกครองในระบอบเผด็จการเบ็ดเสร็จ เช่น เกาหลีเหนือ เป็นต้น และประเทศที่รัฐบาลมาจากคณะปฏิบัติหรือรัฐประหาร

จุดเด่นของนโยบายสาธารณะตามทฤษฎีชนชั้นนำ สะท้อนให้เห็นสภาพความเป็นจริงของสังคมในปัจจุบันหลายประการเป็นต้นว่าการปกครองประเทศถูกปกครองโดยชนกลุ่มน้อยและการกำหนดนโยบายเพื่อพัฒนาประเทศบ่อยครั้งที่เป็นไปในลักษณะตอบสนองความต้องการของชนชั้นผู้นำเองหรือกลุ่มที่สนับสนุนผู้นำ

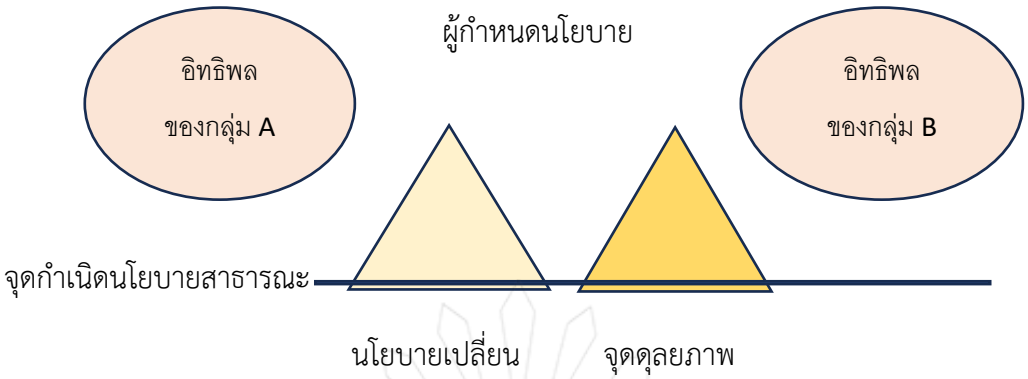
จุดอ่อนของนโยบายสาธารณะตามทฤษฎีชนชั้นนำสะท้อนให้เห็นถึงการละเลยความสำคัญของการมีส่วนร่วมในกระบวนการกำหนดนโยบายของทุกฝ่ายไม่ว่าจะเป็นข้าราชการประชาชน ประชาสังคม เป็นต้น อย่างไรก็ดีข้าราชการยังมีบทบาทในการริเริ่มหรือเสนอและนโยบายซึ่งข้าราชการประจำอาจเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญมากกว่าผู้กำหนดนโยบาย

4) ทฤษฎีกลุ่มผลประโยชน์ (Interest Group Theory) หรือดุลยภาพระหว่างกลุ่ม (Group Equilibrium Model)

ทฤษฎีนี้เห็นว่า “การเมืองเป็นเรื่องของการต่อสู้ ช่วงชิง ต่อรอง แข่งขัน ประนีประนอม ระหว่างกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ โดยปรากฏออกมาในรูปนโยบายสาธารณะ” ดังนั้นนโยบายสาธารณะจะเปลี่ยนแปลงไปตามอิทธิพลของกลุ่มที่มีอำนาจทางการเมืองโดยจะอาศัยอำนาจของกลุ่มนั้นมามีบทบาทในกระบวนการกำหนดนโยบาย ทฤษฎีหรือตัวแบบดุลยภาพระหว่างกลุ่มนี้ถูกพัฒนาขึ้นจากแนวความคิดนักทฤษฎีการเมืองคือ เดวิด ทรูแมนและอาเธอร์เบนท์เลย์ (Truman & Bentley 1951, Yavaprabhas, B.E.2552 หน้า 12, Rattanasak, B.E.2555 หน้า 50-51) หัวใจของการเมืองเป็นเรื่องของการต่อสู้แข่งขันกันระหว่างกลุ่มต่าง ๆ ในสังคมเพื่อที่จะมีอิทธิพลต่อการที่จะได้เข้าไปมีส่วนในการกำหนดนโยบายสาธารณะ โดยหน้าที่ของกระบวนการเมืองเกี่ยวกับการจัดการความขัดแย้งระหว่างกลุ่มสามารถกระทำได้โดย (1) การตั้งกฎ กติกา สำหรับการแข่งขันต่อสู้ระหว่างกลุ่มต่าง ๆ (2) การประนีประนอมและสร้างความสมดุลระหว่างผลประโยชน์ (3) การแสดงผลของการประนีประนอมในรูปของนโยบายสาธารณะ และ (4) การบังคับใช้ข้อตกลงหรือนโยบายสาธารณะดังกล่าว

ตัวแบบกลุ่มนี้นิยมนำมาใช้อธิบายลักษณะนโยบายสาธารณะในระบบการเมืองแบบพหุสังคมประชาธิปไตยที่ประกอบด้วยกลุ่มผลประโยชน์ในสังคมที่หลากหลาย เมื่อประชาชนที่มีความมุ่งหวังประโยชน์ลักษณะเดียวกันจะเข้าไปรวมตัวกัน กลายเป็นกลุ่มผลประโยชน์และพยายามแสดงอิทธิพลและสร้างแรงกดดันต่อรัฐบาลหรือผู้มีอำนาจ ในการกำหนดนโยบายให้รับรู้การเรียกร้องของตน ดังนั้นนโยบายสาธารณะตามตัวแบบนี้จึงเป็นผลมาจากการต่อรอง (Bargaining) การประนีประนอม (Compromising) ระหว่างความต้องการที่แตกต่างกันระหว่างกลุ่มอิทธิพล (Influence group) ผลประโยชน์ (Interest group) กลุ่มพลังผลักดัน (Forces) กลุ่มแรงกดดัน (Pressure) ฯลฯ โดยนักการเมืองจะพยายามที่จะก่อให้เกิดการรวมกลุ่มเสียงข้างมากเพื่อให้การประนีประนอมประสบผลสำเร็จโดยง่าย (Thamrongthanyawong, B.E.2554 หน้า 207-209) ทั้งนี้เพื่อจะได้จัดสรรผลประโยชน์ระหว่างกลุ่มต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างเหมาะสม

อย่างไรก็ตามอิทธิพลของกลุ่มผลประโยชน์จะมีมากหรือน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ ได้แก่ ขนาดของกลุ่ม จำนวนสมาชิกในกลุ่ม ความมั่นคั่งของกลุ่ม ความแข็งแกร่งขององค์การ ภาวะผู้นำกลุ่ม ความใกล้ชิดกับผู้มีอำนาจทางการเมืองในการกำหนดนโยบาย ความสามัคคีภายในกลุ่ม การเปลี่ยนแปลงใด ๆ ขององค์ประกอบของกลุ่มจะส่งผลถึงการเปลี่ยนแปลงของนโยบายสาธารณะด้วย (จุมพล หนิมพานิช 2547 หน้า 107) ดังนี้

ภาพที่ 3.7 ตัวแบบทฤษฎีกลุ่มผลประโยชน์

ที่มา : *จุมพล หนิมพานิช (2547 หน้า 107)*

ยกตัวอย่างนโยบายสาธารณะที่ขึ้นด้วยทฤษฎีกลุ่มผลประโยชน์ กรณีประเทศไทยในช่วงรัฐประหาร (พ.ศ.2557-2562) กลุ่มผลประโยชน์ทางการเมืองที่ได้รับการตอบสนองความต้องการที่ปรากฏเด่นชัด เช่น กลุ่มข้าราชการทหารซึ่งเข้าไปดำรงตำแหน่งทางการเมืองสำคัญ ๆ หลายตำแหน่ง ไม่ว่าจะเป็นรัฐมนตรี สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติตลอดจนสมาชิกวุฒิสภาจากการแต่งตั้งโดยคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) นอกจากนั้นยังมีสมาชิกของกลุ่มคณะกรรมการประชาชนเพื่อการเปลี่ยนแปลงประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560 ถือว่าเป็นนโยบายสาธารณะตัวหนึ่งซึ่งเป็นผลผลิตของอิทธิกลุ่มดังกล่าวข้างต้น

จุดเด่นของนโยบายสาธารณะตามทฤษฎีกลุ่มผลประโยชน์สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นจริงของการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยที่ประกอบด้วยกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ ในสังคมได้พยายามที่จะเข้ามามีอิทธิพลหรือเข้ามาแทรกแซงการกำหนดนโยบายสาธารณะ โดยกลุ่มผลประโยชน์นั้นมักพยายามสร้างฐานอำนาจทางการเมืองเพื่อให้นโยบายสาธารณะเป็นประโยชน์ ต่อกลุ่มหรือตอบสนองความต้องการของกลุ่มตนมากที่สุด

จุดอ่อนของนโยบายสาธารณะตามทฤษฎีกลุ่มผลประโยชน์ทำให้เห็นว่านโยบายสาธารณะเป็นผลมาจากการต่อรองของกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ นั้น เท่ากับว่าละเลยความสำคัญของผู้มีอำนาจในการตัดสินนโยบายไปซึ่งบ่อยครั้งที่รัฐบาลต้องตัดสินใจทางนโยบายที่เอื้อประโยชน์ต่อกลุ่มประโยชนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งที่อาจส่งผลกระทบต่อกลุ่มผลประโยชน์อื่น ดังเช่น กรณีประเทศไทย (พ.ศ.2561) การตัดสินใจทางนโยบายสาธารณะของรัฐบาล คสช. ที่มีเอื้อประโยชน์ต่อกลุ่มที่ให้กับสนับสนุนตนเองในขณะที่กลุ่มไม่เห็นด้วยกับรัฐบาล คสช. กลับไม่ได้รับการตอบสนองทางนโยบายสาธารณะ เป็นต้น

5) ทฤษฎีกระบวนการ (Process Theory)

ทฤษฎีกระบวนการมีฐานคติว่า “นโยบายสาธารณะเกิดจากกระบวนการเมืองและพฤติกรรมทางการเมืองเพื่อแก้ไขปัญหาและการพัฒนากิจการสาธารณะ” โดยทฤษฎีนี้มองว่ากระบวนการและพฤติกรรมทางการเมืองเป็นศูนย์กลางของการศึกษานโยบายสาธารณะโดยที่นโยบายสาธารณะส่วนใหญ่จะถูกกำหนดและนำไปปฏิบัติภายใต้กรอบความคิดทฤษฎีกระบวนการทั้งสิ้น ดังนั้น การศึกษานโยบายสาธารณะตามทฤษฎีนี้จึงศึกษาภายใต้กระบวนการทางการเมืองและพฤติกรรมทางการเมือง โดยเน้นไปที่กิจกรรมของผู้มีสิทธิ์เลือกตั้ง กลุ่มผลประโยชน์ (Interest Groups)ฝ่ายนิติบัญญัติ (Legislators) ฝ่ายบริหาร (Executives) ข้าราชการ (Bureaucrat) ตุลาการ (Judges) ตลอดจนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในทางการเมือง ประเด็นสำคัญจึงอยู่ที่การจำแนกรูปแบบของกิจกรรมหรือกระบวนการทางการเมือง (Rattanasak, B.E.2555 หน้า 47-49) ตลอดจนกลุ่มของกิจกรรมความสัมพันธ์กับนโยบายสาธารณะโดยสรุปกระบวนการนโยบายสาธารณะอาจจำแนกออกเป็น 5 กระบวนการ ดังนี้ (Anumanrajadhon, B.E.2547 หน้า 54- 56)

(1) การระบุประเด็นปัญหา (Problem Identification) หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกทางการเมืองโดยการเรียกร้องให้รัฐบาลกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่น เรียกร้องการแก้ปัญหาราคาพืชผลทางการเกษตรตกต่ำ ปัญหาน้ำมันราคาแพงปัญหายาเสพติด ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาว่างงาน เป็นต้น โดยปัญหาเหล่านี้จะถูกกระบวนการทางการเมืองโดยเฉพาะผู้มีอำนาจทางการเมืองต้องนำมาวิเคราะห์ปัญหา เช่น การระบุสาเหตุปัญหา การระบุสภาพปัญหา ผลกระทบของปัญหาตลอดจนแนวทางในการแก้ปัญหาเพื่อนำไปสู่การกำหนดรูปของนโยบายสาธารณะเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว

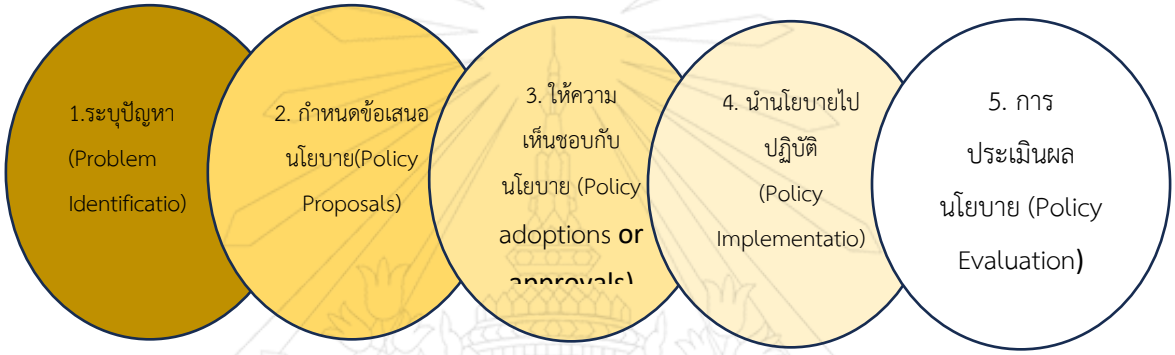
(2) การกำหนดข้อเสนอนโยบาย (Policy Proposals) หมายถึง การศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหาจากแหล่งต่างๆ เพื่อนำมากำหนดเป็นทางเลือกสาธารณะ การกำหนดทางเลือกสาธารณะในการแก้ปัญหาจึงต้องกำหนดไว้หลายแนวทางเพื่อให้ได้ข้อเปรียบเทียบทางเลือกที่ดีที่สุดในการแก้ปัญหานั้นซึ่งนำไปสู่การกำหนดข้อเสนอเชิงนโยบาย

(3) การให้ความเห็นชอบกับนโยบาย (Policy adoptions orapprovals) หมายถึง กระบวนการที่ผู้รับผิดชอบนโยบายได้นำข้อกำหนดนโยบาย เงื่อนไขของนโยบาย ปัจจัยเงื่อนที่มีอิทธิพลต่อนโยบายมาวิเคราะห์หาแนวทาง เพื่อตัดสินใจเลือกนโยบายว่าทางเลือกใดมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือความต้องการจำเป็น (Need) ของประชาชน ซึ่งขั้นตอนนี้เรียกอีกอย่างว่าขั้นตอนการอนุมัติและประกาศเป็นนโยบายสาธารณะ

(4) การนำนโยบายไปปฏิบัติ (Policy Implementation) หมายถึง การที่ผู้กำหนดนโยบายได้มอบหมายงานหรือมอบนโยบายให้ผู้มีหน้าที่ปฏิบัติการนโยบายดำเนินการเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้โดยการจัดสรรทรัพยากรที่พอเพียงในการดำเนินการให้สำเร็จ

โดยทั่วไปนโยบายสาธารณะจะถูกมอบหมายให้ฝ่ายข้าราชการประจำเป็นผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ

(5) การประเมินผลนโยบาย (Policy Evaluation) หมายถึง การศึกษาผลการดำเนินนโยบายที่ยังไม่ได้ลงมือดำเนินการเป็นการศึกษาความเป็นไปได้ของนโยบาย หรือ ดำเนินการไปแล้วส่วนหนึ่งเป็นการติดตามผลประเมินผล หรือดำเนินการเสร็จสิ้นแล้วเป็นการศึกษาผลที่เกิดขึ้นเทียบกับค่าเป้าหมายของนโยบาย ทั้งนี้การประเมินทั้งก่อนหรือระหว่างหรือแล้วเสร็จก็เพื่อให้มั่นใจว่าจะไม่ให้เกิดผลเสียหรือผลกระทบ (Impacts) กับผลผลิตของนโยบาย รวมทั้งเป็นการหาแนวทางป้องกันและแก้ไขปรับปรุงให้มีความเหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปตามตัวแบบทฤษฎี

ภาพที่ 3.8 ตัวแบบทฤษฎีกระบวนการ

ที่มา **:** *Thamrongthanyawong, (2554 หน้า 226)*

6) ทฤษฎีอรรถประโยชน์ทางการเมือง (Political Utility)

ฐานคติของทฤษฎีอรรถประโยชน์ทางการเมือง คือ “นโยบายสาธารณะเป็นผลจากการเรียกร้อง/กดดัน/สนับสนุนและเป็น ไปเพื่อตอบสนองความต้อง การของกลุ่มการเมือง การสร้างกระแสนิยม ผลประโยชน์ต่างตอบแทนและเหตุผลเชิงจริยธรรมทางการเมือง” กล่าวคืออรรถประโยชน์ทางการเมือง (Political Utility) หมายถึง สิ่งเราภายนอก ตัวบุคคลที่เกิดจากกิจกรรมทางการเมืองไม่ว่าจะเป็นตัวแสดงทางการเมือง สถานการณ์ทางการเมืองกระบวนการทางการเมืองรูปแบบการเมือง ผลิตผลทางการเมือง ตลอดจนผลกระทบทางการเมือง เป็นต้น เช่น ความนิยมชอบชมในตัวผู้สมัคร กระแสนิยมในพรรคการเมืองการได้รับประโยชน์ต่างตอบแทน การแจกจ่ายสิ่งของการซื้อเสียง แนวนโยบายสาธารณะ ตลอดจนสิ่งที่คาดว่าจะได้รับในอนาคตทั้งที่เป็นรูปธรรมหรือนามธรรม ทั้งประโยชน์ต่อตนเองหรือประโยชน์ต่อส่วนรวม สิ่งเราเหล่านี้มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจทางการเมืองของบุคคลและมีความสัมพันธ์กับการกำหนดนโยบายสาธารณะ (Sanya kenaphoom, B.E.2560 p. 66) องค์ประกอบของทฤษฎีของอรรถประโยชน์ทางการเมือง (Political Utility)

มีดังต่อไปนี้ (Sanya kenaphoom, B.E.2561a p. 137)

(1) อรรถประโยชน์ทางการเมืองตามทฤษฎีปัจจัยกำหนด (Deterministic theories); ปัจจัยฐานะทางสังคมและปัจจัยฐานะทางเศรษฐกิจ ทั้งฐานะตำแหน่งโดยกำเนิดและฐานะตำแหน่งได้มาจากการกระทำภายหลัง เช่น กระแสการร่วมกลุ่มทางเพศ กระแสการร่วมกลุ่มทางวัยวุฒิ กระแสการชาติพันธุ์ กระแสอิทธิพลหรือบารมีของตระกูล การร่วมกลุ่มฐานะทางเศรษฐกิจ การร่วมกลุ่มทางการศึกษา การร่วมกลุ่มทางอาชีพ ความจำเป็นทางรายได้ ความจำเป็นภาวะหนี้สิน ประสบการณ์การรับรู้ข้อมูลสารสนเทศ การร่วมกลุ่มของถิ่นที่อยู่อาศัย สภาพแวดล้อมอื่น ฯลฯ “ดังนั้นนโยบายสาธารณะตามแนวอรรถประโยชน์ทางการเมืองทฤษฎีปัจจัยกำหนดจึงมักออกมาเพื่อตอบสนองเฉพาะกลุ่มหรือพรรคพวกของผู้มีอำนาจในการกำหนดนโยบายหรือกลุ่มที่เป็นรัฐบาลนั่นเอง”

(2) อรรถประโยชน์ทางการเมืองตามทฤษฎีจิตวิทยา (Psychology Theories) เป็นเรื่องของ ความผูกพัน (Engagement) ตามลักษณะของกลุ่มทางสังคมหรืออัตลักษณ์ (Identification) ความจงรักภักดี (Allegiance) ความศรัทธา (Faithfulness) เป็นต้น ตัวอย่างอรรถประโยชน์ทางการเมืองตามทฤษฎีจิตวิทยา ได้แก่ 1) ประเด็นอิทธิพลของผู้มีบารมีทางการเมือง เช่น ความศรัทธาชื่นชอบในตัวบุคคล 2) ประเด็นอิทธิพลของกลุ่มการเมือง เช่น ความเชื่อทางการเมืองร่วม อุดมการณ์ทางการเมืองร่วม 3) ประเด็นอิทธิพลของนักการเมือง เช่น รู้สึกผูกพันกับนักการเมืองในดวงใจ (ชอบนักการเมือง เช่น เป็นคนที่เคารพนับถือ เป็นผู้นำแห่งจิตวิญญาณ) 4) ประเด็นอิทธิพลของพรรคการเมือง เช่น รู้สึกผูกพันกับพรรคการเมืองที่ชื่นชอบ หรือรู้สึกชื่นชอบพรรคการเมือง ฯลฯ “อรรถประโยชน์ตามทฤษฎีจิตวิทยาเน้นไปในเรื่องความรักและผูกพันต่อพรรคการเมือง/นักการเมืองโดยเฉพาะอย่างยิ่งการเข้าไปเป็นสมาชิกและร่วมอุดมการณ์ในกลุ่ม/พรรคการเมืองเดียวกัน นโยบายสาธารณะที่ออกมาจะมีลักษณะที่ตอบสนองเฉพาะสมาชิกของกลุ่มการเมือง/พรรคการเมืองหรือสาวกหรือแฟนคลับ (FC) ของตนเอง เช่น นโยบายสาธารณะที่ออกมาเพื่อเอาใจเฉพาะสมาชิกพรรคการเมืองตนเองโดยไม่สนใจสมาชิกพรรคการเมืองอื่น เป็นต้น”

(3) อรรถประโยชน์ทางการเมืองตามทฤษฎีการแลกเปลี่ยน (Exchange Theory) เป็นเรื่องของผลประโยชน์ต่างตอบแทนทั้งที่เป็นวัตถุและไม่ใช่วัตถุ เช่น การได้รับผลประโยชน์ที่จำเป็นสำหรับดำรงชีวิต เช่น สิ่งของ เงินทอง ฯลฯ (Physiological needs) การได้รับการดูแลให้การดำรงชีวิตปลอดภัย (ระบบเส้นสาย) (Safety needs) การได้รับความรักและนับถือให้เป็นญาติมิตรหรือเสมือนญาติ (Belongingness and love needs) การได้รับการยกย่องให้เกียรติเชิดชูให้มีชื่อเสียง (Esteem needs) การได้รับการดูแลคุ้มครองให้ทำได้ตามความปรารถนาแห่งตน (Self-actualization needs) การได้รับผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นต่อสาธารณะ ฯลฯ “อรรถประโยชน์ทางการเมืองตามทฤษฎีการแลกเปลี่ยนเชื่อว่าคนจะตัดสินใจแสดงพฤติกรรมทางการเมืองอย่างใดอย่าง

หนึ่ง (เช่น ใช้สิทธิ์เลือกตั้ง สนับสนุนรัฐบาล ฯลฯ) อยู่บนพื้นฐานของผลประโยชน์ต่างตอบแทน นโยบายสาธารณะตามทฤษฎีนี้จึงออกมาเพื่อเอาใจพลเมืองและไม่ต้องการให้พลเมืองออกมาต่อต้าน โดยไม่คำนึงถึงผลเสียที่จะเกิดตามมาภายหลัง เช่น นโยบายประชานิยม เป็นต้น”

(4) อรรถประโยชน์ทางการเมืองตามทฤษฎีความสำนึกเชิงเหตุผล (Consciously Rational Theories) เป็นเรื่องของการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมทางการเมืองบนพื้นฐานของหลักวิชาการ (แนวทางการรัฐศาสตร์ การบริหารรัฐกิจจริยศาสตร์) เช่น นโยบายของพรรคการเมือง สภาพของตัวแสดงทางการเมือง (จริยธรรมทางการเมือง) การบริหารการเมือง (ประสิทธิผลทางการบริหาร) ผลกระทบทางการเมือง (ผลกระทบทั้งเชิงบวก/ลบ) “นโยบายสาธารณะแนวอรรถประโยชน์ทางการเมืองตามทฤษฎีความสำนึกเชิงเหตุผลที่ออกมักเป็นไปตามหลักทางวิชาการอย่างมีเหตุผลหรือเป็นไปตามทฤษฎีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตอบสนองความต้องการจำเป็นของพลเมืองอย่างแท้จริงและนำไปสู่การพัฒนาประเทศชาติอย่างมั่นคงและยั่งยืน”

ตารางที่ 3.1 ตัวแบบทฤษฎีอรรถประโยชน์ทางการเมือง

ทฤษฎีอรรถประโยชน์ทางการเมือง (Political Utility)		**จุดเน้นแนวนโยบาย (Policy Approach)**
1. อรรถประโยชน์ทางการเมืองตามทฤษฎีปัจจัยกำหนด (Deterministic theories)	→	นโยบายที่ตอบสนองเฉพาะกลุ่มหรือ พรรคพวกของตนเอง
2. อรรถประโยชน์ทางการเมืองตามทฤษฎีจิตวิทยา (Psychology Theories)	→	นโยบายสาธารณะที่ตอบสนองเฉพาะสมาชิกหรือหรือแฟนคลับ (FC) ของตนเอง
3. อรรถประโยชน์ทางการเมืองตามทฤษฎีการแลกเปลี่ยน (Exchange Theory)	→	นโยบายสาธารณะมักออกมาลักษณะประชานิยมโดยไม่คำนึงถึงผลเสียที่จะเกิดตามมา
4. อรรถประโยชน์ทางการเมืองตามทฤษฎีความสำนึกเชิงเหตุผล (Consciously Rational Theories)	→	นโยบายสาธารณะที่ออกมาเป็นไปตามหลักทางวิชาการอย่างมีเหตุผลหรือเป็นไปตามทฤษฎีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตอบสนองความต้องการจำเป็นและการพัฒนาประเทศชาติอย่างมั่นคงและยั่งยืน

ที่มา *: ประยุกต์จาก Sanya kenaphoom (B.E.2561b p. 131)*

จากที่นำเสนอตัวแบบการวิเคราะห์นโยบายสาธารณะฐานคติทางรัฐศาสตร์ซึ่งถือว่าตั้งอยู่บนพื้นฐานของอำนาจและผลประโยชน์ของตัวแสดงทางการเมือง สรุปเปรียบเทียบจุดเน้นของตัวแบบแต่ละตัว ดังตารางนี้

ตัวแบบการวิเคราะห์	จุดเน้นของตัวแบบ
ทฤษฎีเชิงระบบ (Systems Theory)	นโยบายสาธารณะนั้นเป็นผลของระบบการเมืองที่มีปฏิสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อม
ทฤษฎีสถาบัน(Institutional Theory)	นโยบายสาธารณะเป็นผลผลิตของสถาบันการเมือง
ทฤษฎีชนชั้นปกครอง (Elite Theory)	นโยบายสาธารณะเป็นผลของการแบ่งสรรคุณค่าที่มีอยู่ในสังคมตามทัศนะของชนชั้นปกครอง
ทฤษฎีกลุ่มผลประโยชน์ (Interest group theory) หรือดุลยภาพระหว่างกลุ่ม(Group Equilibrium Model)	การเมืองเป็นเรื่องของการต่อสู้ช่วงชิง ต่อรอง แข่งขัน ประนีประนอมระหว่างกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ โดยปรากฏออกมาในรูปนโยบายสาธารณะ
ทฤษฎีกระบวนการ (Process Theory)	นโยบายสาธารณะเกิดจากกระบวนการเมืองและพฤติกรรมทางการเมืองเพื่อแก้ไขปัญหาและการพัฒนากิจการสาธารณะ
ทฤษฎีอรรถประโยชน์ทางการเมือง (Political Utility)	นโยบายสาธารณะเป็นผลมาจากการเลือกทางเลือกที่ดีที่สุดท่ามกลางทางเลือกหลายทางที่มีอยู่ผ่านการตัดสินใจของตัวแสดงทางการเมืองที่เกี่ยวข้อง

ตารางที่ 3.2 ตารางเปรียบเทียบจุดเน้นของตัวแบบการวิเคราะห์นโยบายสาธารณะฐานคติทางรัฐศาสตร์

ที่มา : ประยุกต์จาก Sanya kenaphoom (B.E.2561b p. 131)

จากภาพตารางที่มีการเปรียบเทียบจุดเน้นของการกำหนดนโยบายสาธารณะที่เกิดขึ้นในปรากฏการณ์จริง โดยแต่ละทฤษฎีก็มีจุดเน้นที่แตกต่างกัน ดังนี้ (1) ทฤษฎีระบบเน้นไปที่กำหนดนโยบายสาธารณะเป็นไปตามกระบวนการทางการเมือง (2) ทฤษฎีสถาบันเน้นอำนาจของสถาบันเป็นผู้กำหนดนโยบาย (3) ทฤษฎีชนชั้นปกครองอำนาจในการออกนโยบายผู้ขาดอยู่กับชั้นชนปกครอง (4) ทฤษฎีกลุ่มผลประโยชน์ เน้นไปที่การแย่งชิงอำนาจและผลประโยชน์ของกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ (5) ทฤษฎีกระบวนการเน้นไปที่ขั้นตอนในการแก้ไขสาธารณะ (6) ทฤษฎีเกมเน้นเรื่องการแข่งขันหรือต่อรองอำนาจและผลประโยชน์ของตัวแสดงทางการเมืองที่โดดเด่น (7) ทฤษฎีทางเลือกสาธารณะเน้น

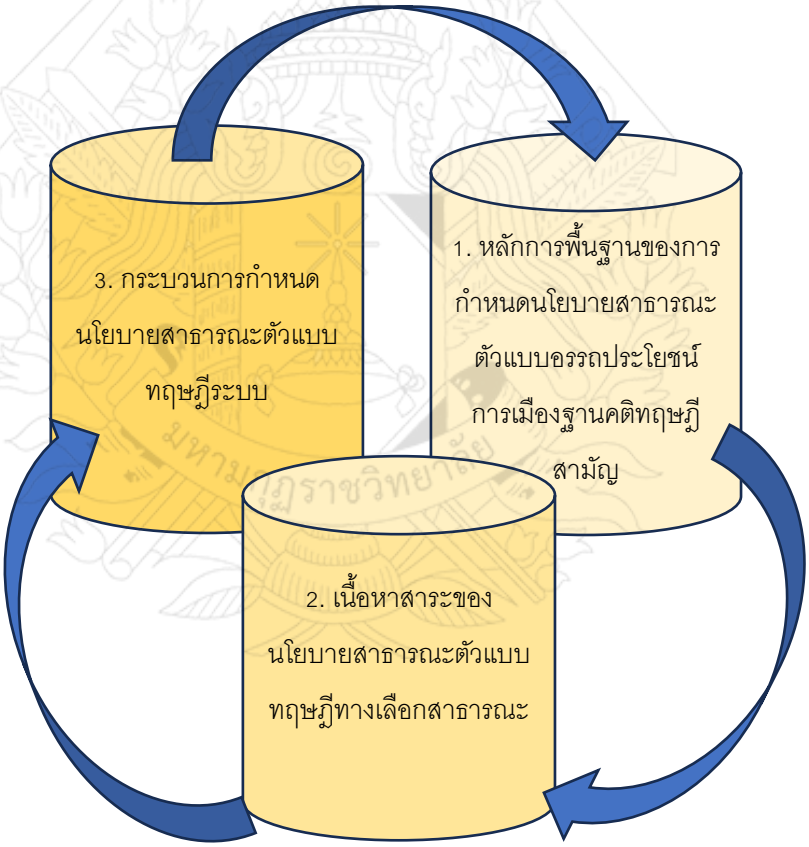
ที่แนวทางที่เหมาะสมที่สุดในการแก้ปัญหาสาธารณะ และ (8) ทฤษฎีอรรถประโยชนทางการเมืองเน้นไปที่ผลที่จะเกิดจากนโยบายสาธารณะก่อให้เกิดอรรถประโยชน์ต่อบุคคลใด/กลุ่มใด อย่างไรก็ตาม การวิเคราะห์เพื่อนำเสนอแนวทางที่เหมาะสมของตัวแบบการวิเคราะห์ การกำหนดนโยบายสาธารณะจึงต้องกลับไปพิจารณาเป้าหมายที่แท้จริงของปรัชญาทางรัฐศาสตร์ นิยามการเมือง (Politics) เชิงอุดมคติที่ระบุว่า “การเมืองเป็นกิจกรรมที่แสวงหาความยุติธรรมและเพื่อการดำรงชีวิตที่ดีของสังคม (Plato) การใช้อำนาจหน้าที่เพื่อสาธารณประโยชน์ (Aristotle); เป็นเรื่องของการใช้อำนาจหน้าที่เพื่อจัดสรรสิ่งที่มีคุณค่าในสังคม (Lasswell & Kaplan, 1970 p. 71)” จะเห็นได้ว่า ปรัชญาทางรัฐศาสตร์มองการเมืองเป็นเรื่องของการจัดสรรคุณค่าสาธารณะเพื่อแจกจ่ายแก่พลเมืองของรัฐอย่างเสมอภาคและยุติธรรม ตัวรูปธรรมของคุณค่าสาธารณะจึงหมายถึงเนื้อหาสาระของนโยบายสาธารณะเนื่องจากนโยบายสาธารณะเป็นเรื่องของการเลือกตัดสินใจของรัฐบาล กฎหมายแบบแผนการดำเนินงาน และกิจกรรมการปฏิบัติของรัฐบาลที่มีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของพลเมือง กล่าวคือ ผลจากการดำเนินนโยบายสาธารณะจะต้องส่งผลต่อคุณภาพชีวิตที่ดีของพลเมืองควบคู่ไปกับความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนของประเทศชาติอย่างสมดุล ดังนั้นเพื่อให้เข้าถึงปรัชญาทางการเมืองผ่านกระบวนการนโยบายสาธารณะผู้เขียนเห็นว่าตัวแบบทฤษฎีการวิเคราะห์การกำหนดนโยบายสาธารณะที่เหมาะสมควรมี 3 ประเด็น ได้แก่ หลักการพื้นฐาน เนื้อหาสาระ และกระบวนการกำหนด ดังนี้

1) หลักการพื้นฐานของการกำหนดนโยบายสาธารณะ ตัวแบบอรรถประโยชน์การเมืองฐานคติทฤษฎีสามัญสำนึกเชิงเหตุผล เป็นตัวแบบที่เหมาะสมกับหลักการพื้นฐานในการกำหนดนโยบายสาธารณะ เนื่องจากตัวแบบนี้มีจุดเน้นไปที่สามัญสำนึกหรือเหตุผลเชิงจริยธรรมทางการเมืองของตัวแสดงในนโยบายสาธารณะ เช่น ภาครัฐผู้มีอำนาจในการนำเสนอนโยบายสาธารณะเพื่อเป็นทางเลือกสาธารณะจะต้องคิดค้นแนวทางนโยบายสาธารณะบนพื้นฐานหลักวิชาการที่มีความเป็นไปได้เชิงทฤษฎีและมีความเป็นไปได้ในการแก้ปัญหาสาธารณะได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ภาคประชาชนผู้ได้รับผลกระทบจากนโยบายสาธารณะต้องมีส่วนร่วมในกระบวนการนโยบายสาธารณะอย่างสร้างสรรค์

2) เนื้อหาสาระของนโยบายสาธารณะ ตัวแบบทฤษฎีทางเลือกสาธารณะ เป็นตัวแบบที่เหมาะสมเกี่ยวข้องกับเนื้อหาสาระของนโยบายสาธารณะ เนื่องแนวทางของตัวแบบทางเลือกสาธารณะจะนำเสนอทางเลือกในการแก้ปัญหาสาธารณะไว้หลายแนวทางเป็นการเบื้องต้นซึ่งแต่ละทางเลือกจะมีข้อดีและข้อเสียแตกต่างกันออกไป และทางเลือกในการแก้ปัญหา/พัฒนาที่ดีที่สุด คุ้มค่าที่สุด ฯลฯ ตามเกณฑ์ตัดสินทางเลือกสาธารณะโดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการกำหนดนโยบายจะเป็นทางเลือกที่ถูกกำหนดให้เป็นนโยบายสาธารณะ ถือว่าเนื้อหาสาระของทางเลือกสาธารณะนั้นจะนำไปสู่การแก้ปัญหาสาธารณะได้ดีที่สุดท่ามกลางทางเลือกสาธารณะที่มีอยู่ เป็นต้น

3) กระบวนการกำหนดนโยบายสาธารณะ: ตัวแบบทฤษฎีระบบ เป็นตัวแบบที่เหมาะสม

ของกระบวนการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายสาธารณะ ทั้งนี้หากนำทฤษฎีระบบมาอธิบายการกำหนดนโยบายสาธารณะผ่านกระบวนการทางการเมืองแบบประชาธิปไตยก็จะพบว่า (1) ปัจจัยนำเข้า (Input) ได้แก่ ข้อเสนอทางเลือกสาธารณะของฝ่ายเสนอตนเองทำหน้าที่ตัวแทนทางการเมืองเข้าไปใช้อำนาจอธิปไตย กล่าวคือแนวนโยบายของพรรคการเมืองที่ลงสมัครรับเลือกตั้ง ข้อเรียกร้องและการสนับสนุนของฝ่ายผู้ใช้สิทธิเลือกตั้ง/ผู้ที่จะได้รับผลกระทบจากนโยบายสาธารณะที่จะเกิดขึ้น ฯลฯ (2) กระบวนการ (Process) ได้แก่ กระบวนการทางการเมืองที่เกิด เริ่มตั้งแต่กระบวนการเลือกตั้งโดยพรรคการเมืองหลายพรรคเสนอแนวนโยบายซึ่งเป็นทางเลือกสาธารณะให้พลเมืองผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งได้ลงคะแนนเลือกการบวนการจัดตั้งรัฐบาลพรรคการเมืองที่ได้รับคะแนนสูงสุดควรเป็นแกนนำในการจัดตั้งรัฐบาล กระบวนการทำให้เป็นกฎหมายโดยรัฐบาลแถลงนโยบายต่อรัฐสภา ฯลฯ (3) ผลผลิต (Output) ได้แก่ ตัวนโยบายสาธารณะและกระบวนการนำนโยบายสาธารณะไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อความต้องการจำเป็นของภาคพลเมืองที่ได้เรียกร้องและสนับสนุนไว้ตั้งแต่กระบวนการหาเสียงเลือกตั้ง ตามตัวแบบที่เหมาะสมของการกำหนดนโยบายสาธารณะฐานคติรัฐศาสตร์ (สัญญา เคณาภูมิ, ม.ป.ป.) ดังนี้

ภาพที่ 3.9 ตัวแบบที่เหมาะสมของการกำหนดนโยบายสาธารณะฐานคติรัฐศาสตร์

ที่มา : *สัญญา เคณาภูมิ (ม.ป.ป.)*

อย่างไรก็ตามผู้เขียนเห็นว่าตัวกันระหว่างตัวแบบอรรถประโยชน์การเมืองฐานคติทฤษฎีสามัญสำนึกแบบที่เหมาะสมในการวิเคราะห์กำหนดนโยบายสาธารณะในมิติทางรัฐศาสตร์เป็นตัวแบบผสมเชิงเหตุผล ตัวแบบทฤษฎีทางเลือกสาธารณะ และตัวแบบทฤษฎีระบบ กล่าวคือ (1) หลักการพื้นฐานของการกำหนดนโยบายสาธารณะต้องอยู่บนพื้นฐานของทฤษฎีสามัญสำคัญเชิงเหตุว่านโยบายสาธารณะนี้มีความเป็นไปได้ในทางทฤษฎีหรือไม่อย่างไร (2) สำหรับเนื้อหาสาธารณะของนโยบายสาธารณะจะต้องตอบสนองความต้องการจำเป็นของประชาชนที่ส่งผลต่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดีดังนั้นเนื้อหาสาระของนโยบายสาธารณะจึงต้องอาศัยตัวแบบทางเลือกสาธารณะที่เหมาะสมที่สุด และ (3) กระบวนการกำหนดนโยบายสาธารณะต้องดำเนินการตามกระบวนการเมืองวิถีประชาธิปไตยปกติตามตัวแบบทฤษฎีระบบนั่นเอง

สรุปได้ว่า การวิเคราะห์นโยบายสาธารณะที่สะท้อนปรากฏการณ์อย่างแท้จริงจำเป็นต้องมีข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วนเพื่อให้สามารถทราบสภาวะของนโยบาย ปัจจัยเงื่อนของนโยบายตลอดจนผลผลิตและผลลัพธ์ของนโยบายสาธารณะนั้น ข้อมูลเหล่านี้อาจค้นหาได้จากความรู้ทั่วไปหรือความรู้ชัดแจ้ง (Explicit Knowledge) เช่น งานเขียนทางวิชาการ งานวิจัยภายในประเทศ งานวิจัยของต่างประเทศ นอกจากนั้นยังสามารถนำความรู้ประเภทความรู้แบบฝังลึก (Tacit Knowledge)เป็นความรู้ที่มีรากฐานมาจากการกระทำและประสบการณ์มีลักษณะเป็นความเชื่อทักษะความเชี่ยวชาญ แล้วจึงนำข้อมูลที่ได้มาสังเคราะห์ เพื่อใช้ในการทำนายผลที่จะตามมาจากการเลือกดำเนินการในแต่ละนโยบาย อย่างไรก็ดีเราไม่อาจมองเห็นอนาคตที่จะเกิดขึ้นได้อย่างแม่นยำเสมอไป การวิเคราะห์นโยบายสาธารณะเป็นเพียงความพยายามพยากรณ์ผลที่จะเกิดขึ้นในอนาคตเท่านั้น เนื่องจากนโยบายสาธารณะมักมีปัจจัยเงื่อนไขที่เป็นพลวัตรที่เกี่ยวข้องหลายอย่าง เช่น เงื่อนไขเวลา ความต้องการสร้างผลงานของนักการเมือง ความเร่งด่วนของสถานการณ์ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องแต่ละกลุ่มก็อาจมองปัญหาที่แตกต่างกัน การจัดลำดับความสำคัญแตกต่างกันได้ มุมมองในการมองและแก้ไขปัญหาแตกต่าง ทั้งนี้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในนโยบายสาธารณะอาจ “เชื่อในความจริงที่แตกต่างกันออกไป”การวิเคราะห์นโยบายสาธารณะที่ดีจึงควรใช้องค์ความรู้อย่างหลากหลายเข้ามาช่วยในการวิเคราะห์ไม่ว่าจะเป็นมิติทางรัฐศาสตร์หรือมิติทางรัฐประศาสนศาสตร์ก็จะทำให้การวิเคราะห์มีความแม่นยำมากยิ่งขึ้น

3.3.6 วัตถุประสงค์ของการการวิเคราะห์นโยบายสาธารณะ

โดยทั่วไปการวิเคราะห์นโยบายมีลักษณะเป็นการพรรณนา (Descriptive) เพื่อให้ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับนโยบาย เป็นการให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงนโยบายที่มีการแถลงไปแล้ว และที่จะกำหนดในอนาคตหรือเป็นการสร้างองค์ความรู้ใหม่ และวิพากษ์หักล้างองค์ความรู้เดิมเกี่ยวกับนโยบายก็ได้ การวิเคราะห์นโยบายอาจเป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง (จุมพล หนิมพานิช, 2552 หน้า 42) และ ปรัชญา เวสารัชช์, 2546 หน้า 50 - 51) กล่าวว่าการ

วิเคราะห์นโยบายมีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อขยายขอบเขตความเข้าใจ เป็นการวิเคราะห์เพื่อเข้าใจเนื้อหาสาระของนโยบายเรื่องหนึ่งเรื่องใดทั้งในแง่ความเป็นมา เหตุและผลของนโยบาย เป้าหมาย ผลและผลกระทบต่าง ๆ การวิเคราะห์ลักษณะนี้ เกิดจากความต้องการเข้าใจนโยบายสาธารณะอย่าง ลึกซึ้งมากกว่าที่ได้มีการแถลงทั้งนี้เพราะคำแถลงนโยบาย มิได้ให้ข้อมูลและการตีความเพียงพอ จึงจำเป็นต้องมีการวิเคราะห์เพื่อหาคำตอบเพิ่มเติม เช่น เพื่อทราบ เจตนารมณ์เบื้องหลังนโยบาย เพื่อทราบผลกระทบ เพื่อทราบปัญหาและอุปสรรคหรือเพื่อเข้าใจประโยชน์แท้จริงของนโยบาย เป็นต้น ตามวัตถุประสงค์นี้ การศึกษานโยบายสาธารณะอาจทำโดยกำหนดให้ตัวนโยบายและกระบวนการนโยบายเป็นตัวแปรตาม เพื่อศึกษาว่ามีปัจจัยอะไร (ตัวแปรนำ) เป็น ตัวกำหนดหรือมี อิทธิพลให้เกิดใหม่หรือกระบวนการนโยบายดังที่เป็นอยู่ และอาจทำโดยให้นโยบายและกระบวนการนโยบาย เป็นตัวแปรนำเพื่อศึกษาว่านโยบายก่อให้เกิดผลอะไรอย่างไร ต่อใคร มากน้อยแค่ไหน

2. เพื่อประเมิน เป็นการวิเคราะห์เพื่อหาความถูกต้องเหมาะสมของนโยบายสาธารณะการวิเคราะห์ เชิงประเมินนั้นทำได้โดยการตั้งประเด็นที่มุ่งประเมินและกำหนดเกณฑ์ ที่ใช้ประเมินวัตถุประสงค์เช่นนี้เป็นการวัดว่านโยบายดีหรือไม่ดี ถูกต้องหรือไม่ถูกต้องเหมาะสมหรือไม่ได้มาตรฐาน หรือครบถ้วนเพียงใดซึ่ง ขึ้นกับเกณฑ์ที่ผู้ประเมินกำหนด

3. เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้คำแนะนำเป็นการวิเคราะห์เพื่อหาจุดอ่อนจุดบกพร่องปัญหาอุปสรรค หรือความไม่ครบถ้วนของนโยบายหนึ่งในโยบายใด โดยมุ่งให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงนโยบายดังที่เป้าหมายของวิชานโยบายศาสตร์ไม่ใช่เพื่อการค้นหาทางวิทยาศาสตร์การขยายความหรือการสร้างความชอบ ธรรมให้แก่ระบบความคิดใด แต่เป็นความพยายามปรับปรุงการตัดสินใจกำหนดนโยบาย คือ ทำให้การกำหนดและดำเนินการตามนโยบายสาธารณะมีคุณภาพดีขึ้น ก่อให้เกิดข้อมูลที่

4. เพื่อเปรียบเทียบ เป็นการวิเคราะห์นโยบายต่าง ๆ ทั้งที่เป็นนโยบายประเภทเดียวกันหรือต่างประเภทกัน เพื่อเปรียบเทียบลักษณะต่าง ๆ ที่ผู้วิเคราะห์ต้องการทราบ เช่น เปรียบเทียบนโยบายสาธารณสุขกับนโยบายความมั่นคง เปรียบเทียบนโยบายแก้ปัญหาความยากจนของรัฐบาล ต่าง ๆ เปรียบเทียบนโยบายสาธารณะของไทยกับต่างประเทศ การเปรียบเทียบเช่นนี้จะทำให้ทราบความเหมือนกันและความแตกต่างของนโยบายที่เลือกศึกษา อันจะเป็นประโยชน์ที่ทำให้ทราบความครบถ้วนหรือจุดอ่อนจุดแข็งของนโยบายที่พิจารณา

5. เพื่อหาข้อสรุปทั่วไป เป็นการวิเคราะห์นโยบายต่าง ๆ หลายนโยบายเพื่อหาความพ้องหรือลักษณะร่วมของนโยบาย ความพยายามเช่นนี้เป็นความพยายามทางวิชาการ อันเป็นประโยชน์ต่อการหาตัวอธิบายปรากฏการณ์ด้านนโยบาย

3.3.7 ความสำคัญของการวิเคราะห์นโยบายสาธารณะ

ความสำคัญของการวิเคราะห์นโยบาย คือ การเน้นถึงความสำเร็จในการแก้ไขปัญหาและการ แสดงออกซึ่งความรับผิดชอบของฝ่ายการเมืองที่มีต่อประชาชน ทั้งนี้เพราะ การสนองตอบต่อความต้องการของประชาชนนั้นถือว่าเป็นหน้าที่หลักของรัฐบาล เมื่อใดก็ตามที่รัฐบาลประสบความล้มเหลวในการสนองตอบต่อความต้องการของประชาชน รัฐบาลนั้นก็ไม่อาจดำรงอยู่ต่อไปได้ จึงอาจกล่าวได้ว่า ความต้องการของประชาชนหรือมติมหาชน (Public Opinion) คือ สาเหตุสำคัญที่ผลกระทบต่อการกำหนดนโยบาย ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีประชาธิปไตยเชิงปทัสถาน (Normative Democratic Theory) ที่ถือว่าเป็นการรับผิดชอบของรัฐบาลในการกำหนดนโยบายให้เป็นไปตามความต้องการของประชาชน เพราะหลักประชาธิปไตยนั้นเน้นอำนาจอธิปไตยเป็นของประชาชน (Popular Sovereignty) กล่าวคือ ประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยที่แท้จริง โดยการใช้สิทธิในการกำหนดตัวผู้ปกครองโดยผ่านกระบวนการเลือกตั้ง (Election Process) (สมบัติ ธำรงธัญวงศ์, 2537 หน้า 226) ดังนั้นเมื่อ ประชาชนเลือกผู้นำหรือผู้ปกครองเข้ามา ก็หวังว่าจะเข้ามาแก้ไขปัญหาและตอบสนองความต้องการของประชาชนโดยการกำหนดนโยบายที่มีความชอบธรรม เนื่องจากนโยบายมีความสำคัญดังกล่าวแล้ว ดังนั้นการวิเคราะห์นโยบายเพื่อเพิ่มพูนองค์ความรู้และทักษะตลอดจนเพื่อแก้ไขปัญหาให้กับประชาชน โดยส่วนรวมจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะการวิเคราะห์นโยบายก่อนที่จะมีการตัดสินใจกำหนดนโยบายนั้นย่อมทำให้เกิดนโยบายที่สมเหตุสมผลตรงตามปัญหาและความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง การนำนโยบายไปปฏิบัติย่อมประสบความสำเร็จและผิดพลาดน้อยกว่า การกำหนดนโยบาย โดยมิได้ผ่านกระบวนการวิเคราะห์อย่างไรก็ตามบทบาทของการวิเคราะห์นโยบายมิใช่เพื่อการทดแทนนโยบายเดิมที่มีอยู่ และผลักดันนโยบายใหม่ที่ผู้นำหรือผู้มีอำนาจต้องการ แต่การวิเคราะห์นโยบายนั้นเป็นการแสวงหาทางเลือกนโยบายที่ดีกว่าหรือเหมาะสมกว่า เพื่อแก้ไขปัญหาของประชาชนให้มีประสิทธิภาพและสร้างสรรค์พัฒนาสิ่งใหม่ๆให้แก่สังคมโดยส่วนรวม

3.3.8 ประโยชน์ของการวิเคราะห์นโยบายสาธารณะ

การวิเคราะห์นโยบาย ถือว่าเป็นขั้นตอนที่สำคัญในการกำหนดนโยบาย เพราะก่อนที่จะตัดสินใจนำนโยบายใดนโยบายหนึ่งมาใช้นั้นจะต้องมีการวิเคราะห์นโยบายอย่างถ่องแท้เสียก่อนว่านโยบายนั้นเกิดประโยชน์กับใคร ใครเสียประโยชน์ถ้านโยบายนั้นถูกนำไปปฏิบัติแล้วจะมีผลกระทบอะไรตามมาบ้าง การวิเคราะห์นโยบายจึงมีประโยชน์ดังนี้

1. เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจสำหรับนักการเมืองและนักบริหารระดับสูง เพราะ ไม่มีเวลาจะ พิจารณาปัญหาและสาเหตุของปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างถ่องแท้ ดังนั้น ถ้ามีหน่วยงานวิเคราะห์นโยบายและเสนอทางเลือกในการแก้ปัญหา ปัญหาต่าง ๆ ก็จะได้รับการแก้ไขที่ตรงประเด็น

2. ป้องกันการตัดสินใจผิดพลาดและการกำหนดนโยบายตามใจชอบ หรือการ

กำหนดนโยบายโดยขาดความชอบธรรมของนักการเมืองและนักบริหาร ซึ่งบางครั้งนักการเมืองและนักบริหารระดับสูงอาจตัดสินใจโดยความชอบส่วนตัวความไม่รู้จริง โดยไม่ได้ผ่านกระบวนการวิเคราะห์นโยบายซึ่งอาจเกิดความผิดพลาดและเสียหายตามมา

3. นักการเมือง นักบริหารและนักวิเคราะห์นโยบายเข้าใจปัญหาและความต้องการของประชาชนอย่างถ่องแท้ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการแสวงหาแนวทางแก้ไขปัญหาที่เป็นไปได้ในการตัดสินใจกำหนดนโยบายเปรียบเสมือน “การเกาถูกที่คัน”นั่นเอง

4. นักการเมืองนักบริหารและนักวิเคราะห์นโยบายทราบที่มาหรือสาเหตุ (Causes) ของการมีนโยบาย ก่อนที่จะมีการตัดสินใจเลือกนโยบายของผู้นำหรือผู้มีอำนาจ

5. เป็นการเสนอวิธีการดำเนินนโยบายที่สมบูรณ์และเหมาะสมกว่าการไม่วิเคราะห์นโยบาย เนื่องจากเป็นนโยบายที่ได้ผ่านการกลั่นกรองเป็นอย่างดีแล้ว

6. นักการเมืองและนักบริหารเห็นผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นเนื่องจากมีการวิเคราะห์นโยบายส่งผลให้นักการเมืองและผู้บริหารประเทศมองการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ มิใช่เพียงการกำหนดนโยบายขึ้นมาเท่านั้น แต่ยังมองถึงที่มาหรือสาเหตุตลอดจนผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นตามมาจากการนำนโยบายนั้นไปปฏิบัติอีกด้วย

3.3.9 พฤติกรรมของนักวิเคราะห์นโยบายสาธารณะ

นักวิเคราะห์นโยบายโดยทั่วไปควรจะต้องมีพฤติกรรมที่เหมาะสมหลายประการ สำหรับเป็นแนวทางในการเป็นนักวิเคราะห์ที่ดีในอนาคต (สมบัติ ธำรงธัญวงศ์, 2540 หน้า 253) สรุปได้ดังนี้

1. นักวิเคราะห์นโยบายจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับการรวบรวมและจัดการข้อมูล (Data) ที่มีความแม่นตรง เชื่อถือได้ และทันสมัย โดยจะต้องพัฒนากลยุทธ์ในการทำความเข้าใจเกี่ยวกับธรรมชาติของปัญหานโยบาย (Policy Problem) อย่างรวดเร็วและสามารถกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาที่มีความเป็นไปได้ มิใช่เรื่องเพ้อฝันหรือเกินขีดความสามารถในการแก้ไข

2. นักวิเคราะห์นโยบายจะต้องมีกรอบของจริยธรรมหรือคุณธรรม (Ethical Framework) ในการทำงาน ซึ่งพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตสถาน พ.ศ. 2525 ได้ให้คำจำกัดความของ “คุณธรรม” หมายถึง สภาพ คุณความดี ส่วน “จริยธรรม” หมายถึง ธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติ ดังนั้นนักวิเคราะห์นโยบายจะต้องยึดหลักความถูกต้องและจริยธรรมเป็นหลัก ไม่เห็นแก่อามิสสินจ้าง หรือพรรคพวกตน

3. นักวิเคราะห์นโยบายจะต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมืองและพฤติกรรมองค์การ เพื่อประโยชน์ในการทำนายหรือเพื่อที่จะมีอิทธิพลต่อการให้ความเห็นชอบนโยบายและการนำนโยบายไปปฏิบัติให้บรรลุผลสำเร็จ เพราะนโยบายก่อนที่จะอนุมัติและประกาศใช้นั้นจะต้องได้รับการสนับสนุนจากฝ่ายการเมือง สื่อมวลชน กลุ่มผลประโยชน์ตลอดจนประชาชนส่วนใหญ่

4. นักวิเคราะห์นโยบายจะต้องมีทัศนภาพการรับรู้เกี่ยวกับบริบทของปัญหาทางสังคม (Social Problem) โดยต้องเข้าใจว่าเมื่อใดรัฐบาลจะมีความชอบธรรมในการแทรกแซงกิจกรรมของเอกชนหรือเข้าแทรกแซงกิจกรรมเอกชนได้ในระดับใด การวิเคราะห์ปัญหาจึง ต้องใช้เครื่องมือที่แม่นตรงและเชื่อถือได้ มิใช่ใช้แนวคิดหรือทัศนคติค่านิยมของตัวเองเป็นตัวตัดสินนโยบาย

5. นักวิเคราะห์นโยบายจะต้องมีทักษะทางเทคนิค (Technical Skills) เพื่อช่วยทำให้ การนำนโยบายและการประเมินผลทางเลือกโนบายมีความแม่นตรงมากขึ้น ดังนั้นนักวิเคราะห์นโยบายจะต้องมีความรู้ทักษะและประสบการณ์เกี่ยวกับวิชาเศรษฐศาสตร์และสถิติเป็นพื้นฐานสำคัญ

3.3.10 ขอบเขตของการวิเคราะห์นโยบายสาธารณะ

ขอบข่ายเนื้อหาสาระของการวิเคราะห์นโยบายครอบคลุมประเด็นใดบ้าง นักวิชาการหลายท่านได้ ศึกษาพบว่า มีการแบ่งงอกเป็นแขนงวิชาคือ การวิเคราะห์เกี่ยวกับนโยบายและการวิเคราะห์เพื่อ/สำหรับนโยบาย (จุมพล หนิมพานิช, 2552 หน้า 51 - 61) ได้อธิบายดังต่อไปนี้

1) การวิเคราะห์เกี่ยวกับนโยบายหรือการวิเคราะห์ตัวนโยบาย เป็นการศึกษาเพื่อทำความเข้าใจเพิ่มเติมเกี่ยวกับตัวนโยบาย โดยมีแนวทางในการศึกษาสามด้านประกอบไปด้วย

(1) การศึกษาเกี่ยวกับเนื้อหาสาระนโยบาย โดยทั่วไปการศึกษาประเด็นนี้เป็นการศึกษาที่ บรรดานักวิเคราะห์ได้พยามค้นหาแสวงหาเพื่อที่จะนำมาพรรณนาและอธิบาย เกี่ยวกับที่มาและพัฒนาการของนโยบายที่มีลักษณะเฉพาะเจาะจง ทั้งนี้เพื่อที่จะตรวจสอบว่า นโยบายดังกล่าวมีที่มาหรือเกิดขึ้นได้อย่างไร และมีการนำไปสู่การปฏิบัติอย่างไร และท้ายที่สุดผลลัพธ์ของนโยบายนั้นมีลักษณะเช่นไร

(2) การศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการนโยบาย ซึ่งการศึกษาในประเด็นนี้ผู้ศึกษา จะให้ความสนใจเกี่ยวกับกระบวนการขั้นตอนนโยบาย ขณะเดียวกันก็มีประเมินอิทธิพลของปัจจัย ต่าง ๆ ที่มีพัฒนาการในส่วนที่เกี่ยวกับประเด็นเนื้อหาของนโยบาย

(3) การศึกษาผลผลิตของนโยบาย การศึกษาในเรื่องนี้โดยทั่วไปเป็นการ พยายามค้นแสวงหาคำอธิบายว่าระดับของค่าใช้จ่ายหรือการจัดบริการระหว่างพื้นที่ต่าง ๆ จึงมีความแตกต่างกัน

2) การวิเคราะห์เพื่อนโยบาย การวิเคราะห์เพื่อนโยบายเป็นการศึกษาที่เกิดควบคู่กับการศึกษานโยบาย โดยเป็นการศึกษาที่มุ่งเน้นการนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนานโยบายอีกต่อไป โดยแบ่งออกเป็น 2 ประการ คือ

(1) การศึกษาเกี่ยวกับการประเมินผล การศึกษาในเรื่องนี้ปรากกอยู่ตรง รอยต่อระหว่างการวิเคราะห์เกี่ยวกับนโยบายและการวิเคราะห์เพื่อ/สำหรับนโยบายและบางครั้งอาจจะประเมินผลกระทบของนโยบาย ซึ่งเป็นการประเมินผลแบบพรรณนาและบรรยายหรือแบบที่มุ่งหา

มาตรการที่ดีกว่า

(2) ข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับการกำหนดนโยบาย การศึกษาในเรื่องนี้โดยทั่วไปให้ความสำคัญกับข่าวสารข้อมูลเพื่อที่จะช่วยผู้กำหนดนโยบายบรรลุผลในการตัดสินใจ ในแง่ของหลักการข่าวสารข้อมูลสำหรับการกำหนดนโยบาย อาจจะได้มาจากการทบทวนที่ดำเนินการโดยหน่วยงานของรัฐในฐานะเป็นส่วนของกระบวนการติดตามข่าวสารข้อมูลตามปกติ หรืออาจได้มาจากบรรดานักวิชาการทางด้านการวิเคราะห์นโยบาย ที่มีความห่วงใยในการประยุกต์ใช้ความรู้ในการแก้ไขปัญหาในทางปฏิบัติ

(3) การสนับสนุนกระบวนการ เรื่องนี้สำหรับนักวิเคราะห์จะมุ่งแสวงหา ปรับปรุงลักษณะของระบบการกำหนดนโยบายให้ดีขึ้น โดยมุ่งไปที่กลไกของรัฐบาลให้ดีขึ้นโดยผ่านการจัดสรรหน้าที่และงานใหม่ ขณะเดียวกันพยายามสนับสนุนหลักเกณฑ์สำหรับการเลือกทางเลือกนโยบายโดยผ่านการพัฒนาระบบการวางแผนและแนวทางการประเมินทางเลือกใหม่ ๆ

(4) สนับสนุนนโยบาย เรื่องนี้เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับนักวิเคราะห์ในการ แสวงหาหรือค้นหาให้ได้มาซึ่งทางเลือกและความคิดที่มีลักษณะเจาะจงในกระบวนการนโยบาย โดยผ่านปัจเจกชน สมาคม หรือบางที่ผ่านกลุ่มกดดันจากแนวความคิดของ

3.3.11 กระบวนการการวิเคราะห์นโยบายสาธารณะ

กระบวนการวิเคราะห์นโยบาย เควด (E.S.Ouade) เควด (E.S.Ouade) ได้แบ่งกระบวนการวิเคราะห์นโยบายหรือขั้นตอนในการวิเคราะห์นโยบายออกเป็นขั้นตอนละเอียด 10 ขั้นตอน (สมบัติ ธำรงธัญวงศ์, 2540 หน้า 275 - 278) ได้ดังนี้

1. การนิยามปัญหา (Clarifying the Problern) หรือการระบุปัญหานโยบาย หมายความว่า การ วิเคราะห์นโยบายจะต้องเริ่มจากการระบุปัญหาให้ชัดเจนว่า ปัญหาที่กำลังเกิดขึ้นนั้นเป็นปัญหาอะไร เกิดขึ้นกับคนกลุ่มใด สาเหตุของปัญหาคืออะไร ความรุนแรงของปัญหามีมากน้อยเพียงใด มีผลกระทบต่อสังคมอย่างไร มีความเร่งด่วนที่จะต้องแก้ไขปัญหาเพียงใด และประชาชนในสังคมต่อการให้แก้ไขปัญหาอย่างไร ถ้ามีการระบุปัญหาชัดเจนย่อมจะเป็นพื้นฐานสำคัญในการกำหนดวัตถุประสงค์ในการแก้ไขปัญหาให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาได้ดี

2. การกำหนดวัตถุประสงค์ (Determining Objectives) เมื่อทราบปัญหานโยบายอย่างชัดเจนแล้ว นักวิเคราะห์นโยบายจะต้องกำหนดเป้าประสงค์ (Goals) หรือ วัตถุประสงค์ (Objectives) ในการแก้ไขปัญหาให้ชัดเจน โดยวัตถุประสงค์จะต้องมีความ เฉพาะเจาะจงสอดคล้องกับลักษณะของปัญหา มีความเป็นไปได้ในการแก้ไขปัญหามีความสมเหตุสมผลสอดคล้องกับสถานการณ์เมื่อนำไปปฏิบัติแล้วสามารถวัดระดับความสำเร็จ (Success) ของวัตถุประสงค์ได้ นักวิเคราะห์นโยบายต้องตระหนักอยู่เสมอว่า ถ้าวัตถุประสงค์ของนโยบายไม่ชัดเจนนั้นหมายความว่าจุดเริ่มต้นของความล้มเหลวในการนำนโยบายไปปฏิบัติได้เกิดขึ้นแล้ว

3. การแสวงหาทางเลือก (Alternatives) เมื่อนักวิเคราะห์ได้กำหนดวัตถุประสงค์ในการแก้ไขปัญหาไว้อย่างชัดเจนแล้ว สิ่งที่จะต้องกระทำต่อไปคือจะต้องแสวงหาทางเลือกในการแก้ไขปัญหาให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยจะต้องพยายามคิดหาทางเลือกหลาย ๆ ทางเลือก หรืออย่างน้อยที่สุดสองทางเลือก ที่เป็นทางเลือกที่มีความเป็นไปได้ต้องมีการวิเคราะห์ข้อดีข้อเสียของแต่ละทางเลือก โดยจะต้องวิเคราะห์ทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง สิ่งแวดล้อม การเงินและการบริหาร ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการเปรียบเทียบทางเลือกแต่ละทางให้เหมาะสมที่สุด

4. การรวบรวมข้อมูลข่าวสาร (Collecting Data and Information) เมื่อได้กำหนดทางเลือกในการ แก้ไขปัญหาสังคมได้แล้ว ขั้นตอนสำคัญต่อไปก็ คือ การรวบรวมข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับทางเลือกที่นักวิเคราะห์ได้เลือกไว้ให้เพียงพอ แม่นตรง เชื่อถือได้ และข้อมูลทันสมัยเพื่อเป็นข้อมูลยืนยันว่าแต่ละทางเลือกนั้นมีจุดอ่อน หรือจุดแข็งอย่างไรบ้าง มีข้อจำกัดหรือมีโอกาสเพียงใดในการนำไปปฏิบัติ

5. การสร้างและทดสอบตัวแบบ (Building and Testing Models) เมื่อได้ทางเลือกในการแก้ไข ปัญหานโยบายโยมีข้อมูลสำหรับการเปรียบเทียบอย่างชัดเจนแล้ว ขั้นตอนต่อไปคือการนำทางเลือกแต่ละทางเลือกมาสร้างเป็นตัวแบบจำลอง (Models) เพื่อนำไปทดสอบเบื้องต้นว่าแต่ละทางเลือกนั้นมีความเป็นไปได้มากน้อยเพียงใด ถ้าทดสอบแล้วปรากฏว่าทางเลือกนั้นมีผลกระทบเชิงลบมากกว่าผลกระทบเชิงบวก หรือไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง นักวิเคราะห์นโยบายก็อาจตัดทางเลือกนั้นทิ้งไปตั้งแต่ต้น เพื่อให้เหลือทางเลือกที่น้อยลง และเป็นทางเลือกที่มีความเหมาะสมหรือมีความเป็นไปได้เท่านั้น

6. การตรวจสอบทางเลือกที่เหมาะสม (Examining Alternatives for Feasibility) เมื่อได้ทำการ ทดสอบตัวแบบทางเลือกจนปรากฏว่ามีทางเลือกใดบ้างที่เหมาะสมและมีความเป็นไปได้แล้ว ขั้นตอนต่อไป คือ การประเมินทางเลือกว่างทางเลือกใดบ้างที่สอดคล้องกับค่านิยมของคนในสังคม หรือเป็นทางเลือกที่ได้รับการยอมรั หรือการสนับสนุนจากหน่วยงานผู้ปฏิบัติและประชาชนที่ได้รับผลประโยชน์บ้าง ขั้นตอนนี้นักวิเคราะห์นโยบายต้องระมัดระหวังไม่ใช้ค่านิยม (Values) ของตนเองเข้ามาช่วยตัดสินใจในการจัดลำดับความสำคัญของแต่ละทางเลือกเพราะอาจทำให้เกิดอคติ (Bias) ในการเลือกทางเลือกได้ ซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติได้

7. การประเมินต้นทุนและประเมินประสิทธิผล (Evaluating Costs and Effectiveness) เมื่อได้ ทางเลือกที่เหมาะสมแล้ว นักวิเคราะห์นโยบายจะต้องทำการประเมินต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการนำทางเลือกแต่ละทางเลือกไปปฏิบัติ รวมทั้งประเมินประสิทธิผลหรือผลผลิตหรือผลลัพธ์ของทางเลือกแต่ละทางเลือกว่าเป็นอย่างไร โดยการประเมินต้นทุนและประสิทธิผลของทางเลือกนั้นจะต้องประเมินทั้งทางด้าน เศรษฐกิจ สังคม และการเมืองด้วย

โดยเฉพาะต้นทุนทางสังคมซึ่งเป็นต้นทุนที่มองไม่เห็นแต่มีความสำคัญ เราจะต้องนำมาพิจารณาด้วย เช่น การมีส่วนร่วมในชุมชน วัฒนธรรมในชุมชน ความเครียดของคนในชุมชน การต่อต้านของชุมชน สุขภาพจิตของคนในชุมชน สุขภาพกายของคนในชุมชน เป็นต้น

8. การแปลความหมายหรือแปลผลที่เกิดขึ้น (Interpreting Results) เมื่อผู้ตัดสินใจนโยบายได้ ตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสมแล้ว และได้นำไปปฏิบัติให้ปรากฏจริงแก่สังคมแล้ว นักวิเคราะห์นโยบายจะต้องทำการประเมินผลที่เกิดขึ้นจากการนำไปปฏิบัติว่าบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่เพียงใด มีปัญหาและอุปสรรคในการนำไปปฏิบัติหรือไม่อย่างไร

9. การทบทวนฐานคติ (Questioning Assumptions) เมื่อนักวิเคราะห์นโยบายทำการประเมินผลจากการนำนโยบายไปปฏิบัติแล้ว จะต้องนำผลการประเมินนั้นมาทบทวนฐานคติให้ชัดเจนว่า ในกรณีที่ผลลัพธ์ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ จะต้องวิเคราะห์ว่ามีสาเหตุมาจากการระบุปัญหาไม่ชัดเจน ถูกต้อง การกำหนดวัตถุประสงค์ในการแก้ปัญหาไม่ชัดเจน หรือการกำหนดทางเลือกในการแก้ไขปัญหาไม่ถูกต้อง หรือเป็นปัญหาเกี่ยวกับหน่วยงานและตัวผู้ที่นำนโยบายไปปฏิบัติ หรือเป็นปัญหาที่เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมภายนอกที่เราไม่สามารถควบคุมได้

10. การกำหนดทางเลือกใหม่หรือการเปิดทางเลือกใหม่ (Opering rew Altenatives) ในกรณีที่การนำนโยบายไปปฏิบัติเกิดผลผลิต และผลลัพธ์ตามที่กำหนดไว้ และลักษณะของปัญหาเป็นปัญหาที่มีความต่อเนื่องปัญหาซ้ำซาก ผู้ตัดสินใจนโยบายสามารถนำทางเลือกนโยบายดังกล่าวไปปฏิบัติต่อไปได้อีก เพียงแต่มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงบ้างเล็กน้อยเพื่อให้เกิดความเหมาะสมตามสถานการณ์เท่านั้น แต่ในกรณีที่มีการนำนโยบายนั้นไปปฏิบัติแล้วปรากฏว่าผลผลิตและผลลัพธ์ไม่เกิดขึ้นตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ บางครั้งต่ำกว่าที่กำหนดไว้หรือบางครั้งเกิดผลกระทบเชิงลบมากกว่าเชิงบวก นักวิเคราะห์นโยบายจะต้องทำการศึกษาให้ถ่องแท้อีกครั้งว่าความล้มเหลวของการนำนโยบายไปล

3.3.12 สรุปการวิเคราะห์นโยบาย

การวิเคราะห์นโยบายนั้นเกิดมาควบคู่กับนโยบายสาธารณะ ซึ่งการกำหนดนโยบายจะช่วยให้เราทราบว่าปัญหาที่เกิดขึ้นคืออะไร ในขณะที่ทำการวิเคราะห์นโยบายจะทำให้เราทราบว่าอะไรจะเกิดขึ้นในอนาคตเราจะทำอะไรเพื่อแก้ไขปัญหานั้น โดยการวิเคราะห์นโยบาย คือการศึกษากระบวนการนโยบายสาธารณะว่า อะไรจะเกิดขึ้นในอนาคต โดยการประยุกต์ใช้เทคนิคทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพเพื่อแสวงหาทางเลือกของ นโยบายที่ดีที่สุดในการแก้ไขปัญหา โดยการวิเคราะห์นโยบายมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เข้าใจเนื้อหาสาระของนโยบายเรื่องใดเรื่องหนึ่ง นอกจากนี้การวิเคราะห์นโยบายยังถือว่าเป็นการประเมินความถูกต้องเหมาะสมของนโยบาย และปรับปรุงแก้ไขให้คำแนะนำนโยบายเพื่อให้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเป็นต้น

3.4 แนวคิดเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ

3.4.1 แนวความคิดการตัดสินใจ (Decision making conceptual)

แนวคิดการตัดสินใจเป็นแนวทางที่จะช่วยให้ผู้ตัดสินใจได้เลือกทางเลือกที่ดีที่สุดอย่างมีหลักการ ซึ่งแต่ละแนวคิดนั้นจะต้องมีข้อมูลหรือองค์ประกอบเพื่อนำไปพิจารณาในการตัดสินใจ ซึ่งมีนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้

วุฒิชัย จำนงค์ (2523 หน้า 34) กล่าวว่า การตัดสินใจเป็นเรื่องของการจัดการที่หลีกเลี่ยงไม่ได้และในการจัดการนั้น การตัดสินใจเป็นหัวใจในการปฏิบัติงานทุก ๆ เรื่องทุก ๆ กรณีเพื่อดำเนินการไปสู่วัตถุประสงค์อาจมีเครื่องมือมาช่วยในการพินิจพิจารณา มีเหตุผลส่วนตัวอารมณ์ ความรักใคร่ ชอบพอ เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการตัดสินใจ และมีลักษณะเป็นกระบวนการอันประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ ต่อเนื่องกันไป ดังนี้

1) การแยกแยะตัวปัญหา (problem identification) ในขั้นตอนแรกของการตัดสินใจนั้น จึงเป็นเรื่องราวของการสร้างความแน่ใจ มั่นใจ โดยการค้นหาความเข้าใจกับตัวปัญหาที่แท้จริง ก็เพราะเหตุว่ากระบวนการตัดสินใจจะเริ่มต้นตามขั้นตอนแรก เมื่อผู้ทำการตัดสินใจมีความรู้สึกว่าได้เกิดปัญหาขึ้นมา นั่นก็คือ เป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นภายในว่าได้มีปรากฏบางสิ่งบางอย่างมิได้เป็นไปตามที่คาดคิด

2) การหาข่าวสารที่เกี่ยวกับตัวปัญหานั้น (information search) การเสาะหาข่าวสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับตัวปัญหานั้นก็คือ การเสาะหาสิ่งที่เป็นสาเหตุหรือสิ่งที่ก่อให้เกิดปัญหานั้น ซึ่งอาจจะไม่ใช่สาเหตุโดยตรงก็ได้

3) การประเมินค่าข่าวสาร (evaluation of information) เป็นความจำเป็นที่จะต้องประเมินค่าดูว่า ข่าวสารที่ได้มานั้นถูกต้อง เหมาะสมเพียงพอตรงกับเวลา และสามารถที่จะนำไปวิเคราะห์ปัญหาได้หรือไม่

4) การกำหนดทางเลือก (listing alternative) เป็นขั้นตอนสำคัญของการตัดสินใจ คือ การกำหนดทางเลือกมากที่สุดเท่าที่จะมากได้ เป็นการที่พยายามจะครอบคลุมวิถีทางที่จะแก้ปัญหาได้หลาย ๆ วิธีถ้าเรามีข่าวสารสมบูรณ์สำหรับปัญหาแต่ละเรื่อง เราอาจจะกำหนดทางเลือกได้เหมาะสมและครอบคลุมอย่างแท้จริงได้

5) การเลือกทางเลือก (selection of alternative) เมื่อได้กำหนดทางเลือกต่างๆ ออกมาแล้ว พร้อมทั้งกำหนดลำ ดับความสำคัญและความเหมาะสมในการแก้ปัญหา ขั้นตอนต่อไป คือ การเลือกทางเลือกที่จะปฏิบัติการต่อไป (selection of a course of action) และขั้นนี้เองที่เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า เป็นการตัดสินใจอย่างแท้จริง

6) การปฏิบัติตามการตัดสินใจ (implement of decision) เมื่อทางเลือกได้ถูกเลือกเข้ามาแล้ว ก็เป็นการปฏิบัติตามผลของการตัดสินใจหรือทางเลือกการตัดสินใจ (Decision

Making) หมายถึงกระบวนการเลือกทางเลือกใดทางเลือกหนึ่ง จากหลาย ๆ ทางเลือกที่ได้พิจารณาหรือประเมินอย่างดีแล้วว่า เป็นทางให้บรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายขององค์การ การตัดสินใจเป็นสิ่งสำคัญ และเกี่ยวข้องกับ หน้าที่การบริหาร หรือการจัดการเกือบทุกขั้นตอน ไม่ว่าจะเป็นการวางแผน การจัดองค์การ การจัดคนเข้าทำงาน การประสานงาน และการควบคุม การตัดสินใจได้มีการศึกษามานานความหมายของการตัดสินใจ นักวิชาการได้ให้ความหมายไว้แตกต่างกันดังนี้

3.4.2 ความหมายของการตัดสินใจ (Decision making meaning)

การตัดสินใจ คือการเลือกทางเลือกที่ดีที่สุดจากทางเลือกหลาย ๆ ทางเลือก เพื่อให้องค์กรได้ประโยชน์สูงสุด และไม่มีความเสียหายผิดพลาดหรือมีน้อยที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ การตัดสินใจนั้นเป็นสิ่งที่สำคัญ สำหรับทุกคนในองค์กรในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ และตัดสินใจว่าจะใช้วิธีการหรือเครื่องมือหรือใครมาแก้ไขปัญหานั้น

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ (2541 หน้า 6) กล่าวว่า การตัดสินใจ (Decision) หมายถึงการเลือกระหว่างทางเลือกซึ่งคาดหวังว่าจะนำไปสู่ผลลัพธ์ที่พึงพอใจจากปัญหาใดปัญหาหนึ่ง แม้ว่าการตัดสินใจในการบริหารไม่ได้เริ่มต้นหรือสิ้นสุดด้วยการตัดสินใจ เพราะต้องมีการกำหนดปัญหาก่อนจึงจะตัดสินใจและเมื่อตัดสินใจแล้วจึงนำไปปฏิบัติ

Shull (1970, p. 31) ได้ให้นิยามว่า การตัดสินใจ คือ กระบวนการใช้ความคิดของมนุษย์ที่มีความผูกพันกับปรากฏการณ์อันเกิดจากบุคคลและสังคม การตัดสินใจนี้มีพื้นฐานบนสมมติฐานข้อเท็จจริงที่มีคุณค่าและครอบคลุมตัวเลือกที่ได้รับการเลือกสรรแล้วจากตัวเลือกอื่น ๆ ตามจุดมุ่งหมายที่ต้องการ

Harrison (1981, p. 3) ได้นิยามของการตัดสินใจว่า เป็นขบวนการประเมินที่เกี่ยวข้องกับทางเลือกที่จะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมาย การคาดคะเนผลที่เกิดขึ้นจากการเลือกปฏิบัติต่าง ๆ บีบบังคับให้มีผู้ตัดสินใจต้องเลือกทางปฏิบัติที่จะส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายได้มากที่สุด

การตัดสินใจเป็นกระบวนการ (process) นั่นหมายความว่าการตัดสินใจต้องผ่านกระบวนการคิด พิจารณาไตร่ตรอง วิเคราะห์แล้ว ค่อยตัดสินใจเลือกทางที่ดีที่สุด มีหลายท่านคิดว่าการตัดสินใจไม่มีขั้นตอนอะไรมากคิดแล้วทำเลย ซึ่งในความเป็นจริงแล้วการคิดก็ต้องมีการเก็บรวบรวมข้อมูลข่าวสาร (search) การออกแบบ (design) และการเลือก (choice) เพื่อให้สามารถเลือกทางเลือกได้ดีที่สุด

กุลชลี ไชยนันตา (2539 หน้า 130) ได้สรุปลักษณะของการตัดสินใจจาก ลูมบา (Loomba, 1978 p. 100-103) ไว้ดังนี้

1) การตัดสินใจเป็นกระบวนการของการเปรียบเทียบผลตอบแทนหรือผลประโยชน์ที่จะได้รับจากทางเลือกหลาย ๆ ทาง โดยที่ผู้ตัดสินใจจะเลือก ทางเลือกที่ให้ประโยชน์สูงสุด

2) การตัดสินใจเป็นหน้าที่ที่จำเป็น เพราะทรัพยากรมีจำกัด และมนุษย์มีความ

ต้องการไม่จำกัด จึงจำเป็นต้องมีการตัดสินใจ เพื่อให้ได้รับประโยชน์และ ความพอใจจากการใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดเพื่อบรรลุเป้าหมายขององค์การ

3) ในการปฏิบัติงานของฝ่ายต่าง ๆ ในองค์การ อาจมีการขัดแย้งกัน เช่น ฝ่ายผลิต ฝ่าย บุคคล ฝ่ายการเงินการบัญชี ฝ่ายการบริหารงานบุคคล แต่ละฝ่ายอาจมีเป้าหมายของการทำงานขัดแย้งกัน ผู้บริหารจึงต้องเป็นผู้ตัดสินใจชี้ขาด เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์การโดยส่วนรวม

4) กระบวนการตัดสินใจประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ส่วนแรกเป็นเรื่องเกี่ยวกับการกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย ข้อจำกัด การกำหนดทางเลือก ส่วนที่สอง เป็นการเลือกทางเลือกหรือกลยุทธ์ที่ดีที่สุดตามสภาวการณ์

5) การตัดสินใจมีหลายรูปแบบ ขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายและลักษณะของปัญหา เช่น อาจแบ่งออกได้เป็นการตัดสินใจตามลำดับขั้น ซึ่งมักเป็นงานประจำ เช่น การจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ ตารางการทำงาน เป็นต้น และการตัดสินใจที่ไม่เป็นไปตามลำดับขั้น เป็นการตัดสินใจเกี่ยวกับปัญหาที่ไม่ได้เกิดขึ้นประจำ เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นนาน ๆ ครั้ง เช่น การตัดสินใจเกี่ยวกับการริเริ่มงานใหม่ เช่น ตั้งคณะใหม่ หรือขยายโรงงานใหม่ เป็นต้น

ดังนั้น กล่าวได้ว่า การตัดสินใจ คือ ผลสรุปหรือผลขั้นสุดท้ายของกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผลเพื่อเลือกแนวทางการปฏิบัติที่ถูกต้องเหมาะสมกับสถานการณ์ ทรัพยากร และบุคคล สามารถนำไปปฏิบัติและทำให้งานบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ตามที่ต้องการ การตัดสินใจ เป็นส่วนหนึ่งของบทบาทของผู้บริหารที่เกิดจากตำแหน่งและอำนาจที่เป็นทางการ คือบทบาทการเป็นผู้ประกอบการ (Enterpreneur) บทบาทผู้จัดการสถานการณ์ที่เป็นปัญหา (Disturbance Handler) บทบาทผู้จัดทรัพยากร (Resource Allocator) และบทบาทผู้เจรจาต่อรอง(Negotiator)

3.4.3 ความสำคัญของการตัดสินใจ (Importance of decision making)

การบริหารองค์การในยุคหนึ่งได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับกระบวนการบริหาร (Management Process) อันได้แก่ การวางแผน การจัดการองค์การ การบริหารงานบุคคล การอำนวยการและการควบคุม ต่อมาได้มีการปรับเปลี่ยนแนวคิดไปว่า แม้ว่าจะทำหน้าที่ดังกล่าวได้ดีเพียงใดก็ตามแต่ถ้าขาดการตัดสินใจที่ดีพอแล้วยากที่จะทำให้การบริหารองค์การสู่ความสำเร็จได้ การตัดสินใจจึงมีความสำคัญ 4 ประการ ดังนี้

1) การตัดสินใจเป็นเครื่องวัดความแตกต่างระหว่างผู้บริหารกับผู้ปฏิบัติงาน ผู้ที่เป็นผู้บริหารในระดับต่าง ๆ จะต้องแสดงความรู้ ความสามารถในการตัดสินใจที่ดีกว่าผู้ปฏิบัติงาน ผู้บริหารจะต้องมีเหตุผล มีหลักการ มีเจตคติและวิจารณญาณที่ดีกว่า ความสามารถในการตัดสินใจคือมูลค่าเพิ่มที่ผู้บริหารต้องทำให้เห็นว่า นี่คือความแตกต่างที่สมแล้วกับค่าจ้างเงินเดือนในตำแหน่งผู้บริหาร

2) การตัดสินใจเป็นมรรควิธีนำไปสู่เป้าหมายองค์การ ผู้บริหารควรตระหนักเสมอว่า

การตัดสินใจมิใช่เป็นเป้าหมายในตัวของมันเอง แต่เป็นมรรควิธี แนวทาง วิธีการและเครื่องมือที่จะทำให้การบริหารองค์กรประสบความสำเร็จบรรลุเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ ดังนั้น การกำหนดเป้าหมายองค์การให้ชัดเจนก็เป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องเริ่มต้น การหาวิธีการและแนวทางปฏิบัติที่หลากหลายก็เป็นขั้นตอนที่กระทำตามมา และนี่คือการตัดสินใจนั่นเอง การกำหนดแนวทางวิธีการที่ดี ที่หลากหลายและสร้างสรรค์จะนำพาให้องค์การสู่ความสำเร็จได้

3) การตัดสินเป็นเสมือนสมองขององค์การ การตัดสินใจที่ดีก็เหมือนกับคนเรามีสมอง และระบบประสาทที่ดีก็จะทำให้ตัวเราประสบผลสำเร็จในชีวิตการงาน ชีวิตส่วนตัวและชีวิตทางสังคมได้ ในขณะเดียวกันถ้าเป็นการตัดสินใจขององค์กรที่ดีก็จะต้องมีสมอง และระบบประสาทขององค์กรที่ดีด้วยจึงจะทำให้องค์กรมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลได้ ผู้บริหารที่ดีจะต้องกระตือรือร้น ใฝ่หาแนวทางแก้ไขปัญหาอยู่ตลอดเวลา จะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องเพื่อปรับปรุงสถานการณ์ กำหนดแนวทางใหม่ ๆ ยกระดับมาตรฐานและป้องกันปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานตามแผนที่กำหนดไว้ได้

4) การตัดสินปัญหาเป็นกลยุทธ์การแก้ปัญหาในอนาคต ในทฤษฎีการตัดสินใจทั่วไปมองว่าเป็นการแก้ไขปัญหาในอดีต ซึ่งได้แก่ปัญหาข้อขัดข้องซึ่งมีสะสมมาตั้งแต่ในอดีต มีแนวโน้มมากขึ้นในอนาคต ซึ่งก็ไม่สามารถแก้ปัญหาได้หมดสิ้นและยังมีปัญหาใหม่ ๆ เข้ามาอีกมากมาย โดยเฉพาะการปรับเปลี่ยนกรอบแนวคิด (paradigm) ในการมองปัญหาใหม่ให้มองไปถึงปัญหาในอนาคต ซึ่งได้แก่ปัญหาป้องกัน รู้แล้วว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต ก็ควรมีการตัดสินใจล่วงหน้าก่อนที่ปัญหาจะเกิดขึ้น ปัญหาเชิงพัฒนาก็เป็นอีกเรื่องหนึ่งที่ผู้บริหารต้องให้ความสนใจ เป็นการมองโดยใช้วิสัยทัศน์ (vision) ของผู้บริหารในการพยากรณ์เหตุการณ์ในอนาคต กำหนดภาพอนาคต (scenario) ไว้พร้อมกำหนดทางเลือกเพื่อแก้ปัญหาในแต่ละภาพอนาคตนั้นด้วย อาทิ ภาพอนาคตมุ่งเน้น 3 C ได้แก่ ลูกค้า (Customer) การแข่งขัน (Competition) และการเปลี่ยนแปลง (Change) ดังนั้นผู้บริหารเตรียมการที่จะคิดวางแผนและกำหนดกลยุทธ์ในเรื่องดังกล่าว ไม่ว่าจะเป็นกลยุทธ์ในการบริการลูกค้าเหนือความคาดหวัง กลยุทธ์การแข่งขันสู่ความเป็นเลิศ และกลยุทธ์สู่องค์การอัจฉริยะ เป็นต้น

3.4.4 กระบวนการตัดสินใจ (Process decision making)

กระบวนการตัดสินใจ (Process of decision making) หมายถึง การกำหนดขั้นตอนของการตัดสินใจตั้งแต่ขั้นตอนแรกไปจนถึงขั้นตอนสุดท้าย การตัดสินใจโดยมีลำดับขั้นของกระบวนการดังกล่าว เป็นการตัดสินใจโดยใช้หลักเหตุผลและมีกฎเกณฑ์ ซึ่งเป็นการตัดสินใจโดยใช้ระเบียบวิธีทางวิทยาศาสตร์เป็นเครื่องมือช่วยในการหาข้อสรุปเพื่อการตัดสินใจ ขั้นตอนของกระบวนการตัดสินใจมีอยู่หลายรูปแบบ แล้วแต่ความคิดเห็นของนักวิชาการ พลันเกต และแอ็ตเนอร์ ได้เสนอลำดับขั้นตอนของกระบวนการตัดสินใจเป็น 7 ขั้นตอนอ้างจาก (กุลชลี ไชยนันตา, 2539 หน้า 135-139) ดังนี้

ขั้นที่ 1 การระบุปัญหา (Define the problem) เป็นขั้นตอนแรกที่มีความสำคัญ

อย่างมาก เพราะการระบุปัญหาได้ถูกต้องหรือไม่ ย่อมมีผลต่อการดำเนินการในขั้นต่อ ๆ ไปของกระบวนการตัดสินใจ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพของการตัดสินใจด้วย

ขั้นที่ 2 การระบุข้อจำกัดของปัจจัย (Indentify limiting factors) เมื่อสามารถระบุปัญหาได้ถูกต้องแล้ว ผู้บริหารควรพิจารณาถึงข้อจำกัดต่าง ๆ ขององค์การ โดยพิจารณาจากทรัพยากรซึ่งเป็นองค์ประกอบของกระบวนการผลิต ได้แก่ กำลังคน เงินทุน เครื่องจักร สิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ รวมทั้งเวลาซึ่งมักเป็นปัจจัยจำกัดที่พบอยู่เสมอ ๆ การรู้ถึงข้อจำกัดหรือเงื่อนไขที่ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ จะช่วยให้ผู้บริหารกำหนดขอบเขตในการพัฒนาทางเลือกให้แคบลงได้ ตัวอย่างเช่น ถ้ามีเงื่อนไขว่าต้องส่งสินค้าให้แก่ลูกค้าภายในเวลา 1 เดือน ทางเลือกของการแก้ไขปัญหาการผลิตสินค้าไม่เพียงพอที่มีระยะเวลาดำเนินการมากกว่า 1 เดือน ก็ควรถูกตัดทิ้งไป

ขั้นที่ 3 การพัฒนาทางเลือก (Develop potential alternatives) ขั้นตอนต่อไปผู้บริหารควรทำการพัฒนาทางเลือกต่าง ๆ ขึ้นมา ซึ่งทางเลือกเหล่านั้นควรเป็นทางเลือกที่มีศักยภาพและมีความเป็นไปได้ ในการแก้ปัญหาให้น้อยลงหรือให้ประโยชน์สูงสุด ตัวอย่างเช่น กรณีที่องค์การประสบปัญหาเวลาการผลิตไม่เพียงพอ ผู้บริหารอาจพิจารณาทางเลือกดังนี้ 1) เพิ่มการทำงานกะพิเศษ 2) เพิ่มการทำงานล่วงเวลาโดยใช้ตารางปกติ 3) เพิ่มจำนวนพนักงาน หรือ 4) ไม่ทำอะไรเลย ในการพัฒนาทางเลือกผู้บริหารอาจขอความคิดเห็นจากนักบริหารอื่น ๆ ที่ประสบความสำเร็จทั้งภายในและภายนอกขององค์การ ซึ่งอาจใช้วิธีการปรึกษาหารือเป็นรายบุคคล หรือจัดการประชุมกลุ่มย่อยขึ้น ข้อมูลที่ได้รับจากบุคคลเหล่านั้นเมื่อผนวกรวมกับสติปัญญา ความรู้ ความสามารถ ความคิดสร้างสรรค์และประสบการณ์ของตนเองจะช่วยให้ผู้บริหารสามารถพัฒนาทางเลือกได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ขั้นที่ 4 การวิเคราะห์ทางเลือก (Analyze the alternatives) เมื่อผู้บริหารได้ทำการพัฒนาทางเลือกต่าง ๆ โดยจะนำเอาข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือกมาเปรียบเทียบกันอย่างรอบคอบ ทางเลือกบางทางเลือกที่อยู่ภายใต้ข้อจำกัดขององค์การก็อาจทำให้เกิดผลต่อเนื่องที่ไม่พึงประสงค์ตามมา เช่น ทางเลือกหนึ่ง ของการเพิ่มผลผลิต ได้แก่การลงทุนติดตั้งระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งจะช่วยให้แก้ปัญหาได้ แต่อาจมีปัญหาเกี่ยวกับการลดลงของขวัญกำลังใจของพนักงานในระยะต่อมา เป็นต้น

ขั้นที่ 5 การเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด (Select the best alternative) เมื่อผู้บริหารได้ทำการ วิเคราะห์และประเมินทางเลือกต่าง ๆ แล้ว ผู้บริหารควรเปรียบเทียบข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือกอีกครั้งหนึ่ง เพื่อพิจารณาทางเลือกที่ดีที่สุดเพียงทางเดียว ทางเลือกที่ดีที่สุดควรมีผลเสียต่อเนื่องในภายหลังน้อยที่สุด และให้ผลประโยชน์มากที่สุด แต่บางครั้งผู้บริหารอาจตัดสินใจเลือกทางเลือกแบบประนีประนอมโดยพิจารณาองค์ประกอบที่ดีที่สุดของแต่ละทางเลือก

ขั้นที่ 6 การนำผลการตัดสินใจไปปฏิบัติ (Implement the decision) เมื่อผู้บริหาร

ได้ทางเลือกที่ดีที่สุดแล้ว ก็ควรมีการนำผลการตัดสินใจนั้นไปปฏิบัติ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารควรกำหนดโปรแกรมของการตัดสินใจ โดยระบุถึงตารางเวลาการดำเนินงาน งบประมาณ และบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติ ควรมีการมอบหมายอำนาจหน้าที่ที่ชัดเจน และจัดให้มีระบบการติดต่อสื่อสารที่จะช่วยให้การตัดสินใจเป็นที่ยอมรับ นอกจากนี้ผู้บริหารควรกำหนดระเบียบวิธี กฎ และนโยบาย ซึ่งมีส่วนสนับสนุนให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ขั้นที่ 7 การสร้างระบบควบคุมและประเมินผล (Establish a control and evaluation system) ขั้นตอนสุดท้ายของกระบวนการตัดสินใจ ได้แก่ การสร้างระบบการควบคุมและการประเมินผล ซึ่งจะช่วยให้ผู้บริหารได้รับข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานว่าเป็นไปตามเป้าหมายหรือไม่ ข้อมูลย้อนกลับจะช่วยให้ผู้บริหารแก้ปัญหาหรือทำการตัดสินใจใหม่ได้โดยได้ผลลัพธ์ของการปฏิบัติที่ดีที่สุด

3.4.5 การตัดสินใจที่ดีที่สุด (Decision making the best)

การตัดสินใจที่ดีนั้น มีขั้นตอนการตัดสินใจ 5 ขั้นตอน ดังนี้

1) กำหนดขอบเขต/ความสำคัญของการตัดสินใจ (Identity of Decision making) ผู้ที่ต้องตัดสินใจต้องสามารถรู้และระบุได้ว่า อะไรคือเป้าหมายหรือผลลัพธ์ที่อยากได้จากการตัดสินใจครั้งนี้

2) รวบรวมทางเลือกที่มีทั้งหมดออกมา (list the Option) เพื่อหาว่ามีทางเลือกอะไรที่จะเป็นไปได้และเป็นข้อมูลเพิ่มเติมในการตัดสินใจให้มีประสิทธิภาพที่สุด

3) ศึกษาและกำหนดขอบเขตของแต่ละทางเลือก (Rating the Option) ศึกษาแต่ละทางเลือกในการตัดสินใจ ว่ามีประโยชน์ (Benefit) ข้อดี ข้อเสีย (Advantage, Disadvantage) ความเสี่ยง (Risk) เป็นต้น อะไรบ้าง

4) ตัดสินใจเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด (Select the best solution) ตัดสินใจเลือกทางเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด ณ ตอนนั้น ตามทางเลือกที่ได้ศึกษามาที่ทำให้องค์ได้ประโยชน์สูงสุด บางครั้งหากมีทางเลือกที่ดีพอ ๆ กัน ผู้ทำการตัดสินใจอาจจะต้องใช้วิจารณญาณด้วย (intuition) ในการตัดสินใจด้วย

5) ประเมินการตัดสินใจ (Evaluate the decision) หลังจากการตัดสินใจไปแล้วในแต่ละครั้ง ให้ประเมินผลการตัดสินใจในนั้นด้วย เพื่อเรียนรู้ และนำมาเป็นบทเรียนในการตัดสินใจในครั้งต่อๆไป

3.4.6 ปัญหาในการตัดสินใจ (Problems in making decisions)

เมื่อทางเลือกของการแก้ปัญหาหรือตัดสินใจดำเนินงานต่าง ๆ ได้ถูกเสนอแนะโดยกลุ่มหรือโดยผู้นำ ทางเลือกเหล่านี้ก็จะถูกประเมิน จากนั้นทางเลือกที่ดีที่สุดหรือสมาชิกของกลุ่มเห็นพร้อง

ต้องกันมากที่สุดก็จะได้รับการเลือก ในกระบวนการนี้ผู้นำพึงต้องรู้ถึงอุปสรรคหรือสิ่งที่สามารถจะบั่นทอนประสิทธิภาพของการเลือกทางเลือกของกลุ่มลงไปได้ (Yukl. G. A.1989 p. 253-261)

1) การเร่งรีบตัดสินใจ (Hasty Decision) การรีบเร่งทำการตัดสินใจคือการตัดสินใจที่ไม่ได้มีการประเมินทางเลือกต่าง ๆ ให้ดีก่อนทำการตัดสินใจเลือกทางเลือกใดทางเลือกหนึ่ง ซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพของการตัดสินใจ แม้ว่าจะได้มีการหาทางเลือกมาอย่างมี ประสิทธิภาพก็ตาม สิ่งสำคัญที่ทำให้เกิดความรีบเร่งในการตัดสินใจของกลุ่มก็คือกลุ่มที่มีลักษณะ ความคิดเห็นไปในทางเดียวกัน หรือกลุ่มที่เป็นพรรคพวกเดียวกัน ซึ่งเป็นทางหนึ่ง ประการที่สองที่ทำให้รีบเร่งในการตัดสินใจของกลุ่ม คือเวลา โดยเฉพาะเมื่อการตัดสินใจกระทำใกล้ ๆ จะได้เวลาปิดการประชุม ทุกคนจึงมักต้องการให้เสร็จสิ้นไป ไม่อยากให้เลื่อนไปพิจารณาในคราวหน้า หรือต้องมีการประชุมเพื่อพิจารณาอีกครั้ง

2) ความไม่สมบูรณ์ของการมีส่วนร่วม (Incomplete Participation) หรือการไม่มีส่วนร่วมจริงของสมาชิกในการตัดสินใจ กรณีนี้เกิดขึ้นได้เมื่อสมาชิกของกลุ่มบางส่วนไม่มีโอกาสหรือไม่อยากแสดงความคิดเห็น ทั้งนี้เพราะมีสมาชิกของกลุ่มบางคน แสดงการสนับสนุนต่อทางเลือกใดทางเลือกหนึ่งอย่างจริงจังและเคร่งเครียด จนทำให้พวกเขาไม่อยากโต้แย้งจึงเงียบเฉย โดยเฉพาะเมื่อผู้ให้การสนับสนุนนั้นมีตำแหน่งหน้าที่ค่อนข้างสูง หรือการได้รับความเห็นชอบจากผู้นำของกลุ่ม ซึ่งการเงียบของสมาชิกบางส่วนทำให้ผู้นำและสมาชิกคนอื่น ๆ ลงความเห็นว่านั่นคือการเห็นชอบด้วย ซึ่งตามความเป็นจริงอาจจะไม่เห็นด้วย ดังนั้นประชามติของการตัดสินใจจึงเป็นประชามติที่ผิด (False Consensus) อันทำให้คุณภาพของการตัดสินใจต่ำได้ และไม่เป็นที่ยอมรับของสมาชิกบางทีที่เงียบได้ (Silent Majority) ผู้นำสามารถจะทำให้การมีส่วนร่วมสมบูรณ์ได้ โดยการสนับสนุนให้สมาชิกทุกคนได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นและประเมินแต่ละทางเลือก โดยป้องกันไม่ให้มีการแสดงอาการขู่เข็ญ พูดเย้ยหยัน หรือขู่สมาชิกที่โต้แย้งได้

3) การแบ่งกลุ่มหรือแบ่งพวก (Polarization) การแบ่งกลุ่มหรือแบ่งพวกจะเกิดขึ้นเมื่อในกลุ่มตัดสินใจ เมื่อสมาชิกมีความคิดเห็นในแนวทางเลือกต่างกันแค่ 2 แนวทางอย่างชัดเจนและต่างฝ่ายก็สนับสนุนทางเลือกของตนอย่างเอาจริงเอาจังและเคร่งเครียด โดยไม่สนใจที่จะพิจารณาในส่วนดีของทางเลือกของอีกฝ่ายหนึ่ง ไม่มีใครสนใจในส่วนที่เหมือนกันของทางเลือกทั้งสอง แต่จะหาทางโจมตีจุดอ่อนของกันและกัน การต่อสู้ด้วยอารมณ์จะมีมาก บางทีกว่าความสนใจในเป้าหมายของการตัดสินใจ สมาชิกแต่ละฝ่ายจะแย่งกันพูด พูดสอดแทรกอีกฝ่ายหนึ่ง เมื่อต่างฝ่ายต่างไม่สนใจว่าพูดว่าอะไร ต่างก็ไม่เข้าใจว่าอีกฝ่ายพูดอะไรในที่สุด

4) การวางแผนปฏิบัติการ (Superficial Action Planning) ขั้นสุดท้ายของการตัดสินใจโดยกลุ่มก็คือการกำหนดแผนที่ทำการตัดสินใจไปสู่การปฏิบัติหรือแผนปฏิบัติการดังนั้นในทางเลือกควรมีรายละเอียดแต่ละขั้นตอนค่อนข้างละเอียด วิธีการติดตามดูความก้าวหน้าก็ควรถูก

กำหนดไว้ด้วย เพราะว่าการตัดสินใจถึงแม้จะดีอย่างไรก็พบว่าไม่สามารถประสบความสำเร็จได้ เพราะไม่มีสมาชิกคนใดสนใจหรือใส่ใจจะนำไปปฏิบัติ แผนปฏิบัติการจึงนับว่าสำคัญมาก เพราะจะสามารถบอกว่าอะไรอาจจะเกิดจากความผิดพลาดได้ในขั้นตอนปฏิบัติเหตุการณ์เหล่านั้นเราควรจะหาวิธีการป้องกันอย่างไรไว้ล่วงหน้าและจะหลีกเลี่ยงการสูญเสียจากเหตุการณ์ที่ต้องเกิดให้น้อยที่สุดอย่างไร

สรุปได้ว่า ก่อนที่จะตัดสินใจอะไร ควรทำความเข้าใจเรื่องที่ต้องตัดสินใจ และพิจารณาตัวแปรที่เกี่ยวข้องก่อน ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลที่มีผู้ที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ระยะเวลา และผลกระทบที่จะเกิดขึ้นข้อมูลเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อความสำเร็จ ดังนั้น เราต้องรู้ว่าข้อมูลอะไรบ้างที่ต้องใช้ในการประกอบการตัดสินใจ และยังขาดข้อมูลส่วนไหนบ้าง และหาข้อมูลเพิ่มเติมให้มากที่สุดระดมความคิดร่วมกับทีมหรือคนที่เกี่ยวข้อง เพื่อคิดหาทางเลือกที่หลากหลายและแตกต่าง จากนั้นก็จำลองสถานการณ์ว่าทางเลือกแต่ละทางจะมีผลลัพธ์หรือปัญหาอย่างไรบ้าง แล้วเลือกทางที่ดีที่สุดหากต้องตัดสินใจในสถานการณ์ที่เร่งด่วน ก็ให้มุ่งเน้นไปที่เป้าหมาย แล้วใช้ประสบการณ์และสัญชาตญาณช่วยประเมินว่าอะไรคือสิ่งที่ดีที่สุด

ดังนั้น กล่าวได้ว่า การตัดสินใจ คือ ผลสรุปหรือผลขั้นสุดท้ายของกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผลเพื่อเลือกแนวทางการปฏิบัติที่ถูกต้องเหมาะสมกับสถานการณ์ ทรัพยากร และบุคคลสามารถนำไปปฏิบัติและทำให้งานบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ตามที่ต้องการ

3.5 แนวคิดเรื่องการตลาดทางการเมือง (Political Marketing)

องค์ความรูปด้านการตลาดการเมืองเป็นสิ่งที่โลกตะวันตกในกลุ่มประชาธิปไตยเก่าแก่ได้เริ่มมานับร้อยปีแล้ว แต่สำหรับประเทศประชาธิปไตยใหม่แล้ว การใช้แนวทางการตลาดการเมืองนับเป็นเรื่องใหม่ที่เพิ่งจะมีการวางแนวทางและใช้วิเคราะห์ และใช้ในการรณรงค์หาเสียงเพื่อชัยชนะในการเลือกตั้ง ส่วนในกรณีของประเทศไทยนั้น แนวคิดเรื่องการตลาดการเมืองเริ่มอย่างไม่เป็นทางการจากการที่ผู้นำทางการเมืองมองผู้สมัครในนามพรรคเป็นผลิตภัณฑ์หนึ่ง มีการยกย่องเชิดชูผู้นำพรรคที่มีความโดดเด่น มีประสบการณ์ในทางราชการหรือในภาคเอกชน ประสบความสำเร็จในอาชีพการงานของตัวเองแล้วเชิดชูเป็นจุดขายหลัก ทั้งนี้ ยังต้องกล่าวว่าปัจจัยอื่น ๆ คือกฎหมายและกติกาทางการเมือง ความสัมพันธ์ทางอำนาจ ความไม่เท่าเทียมกันในศักยภาพของพรรคต่าง ๆ ทั้งในด้านตัวบุคคลและทรัพยากรที่มีใช้จ่ายในการเลือกตั้ง และยังต้องกล่าวด้วยว่าปัจจัยหลักที่เคยเป็นปัจจัยชี้ขาดได้เปลี่ยนไป เนื่องจากกติกาที่กำกับการเลือกตั้งเปลี่ยนแปลงไป

3.5.1 แนวคิดเรื่องการตลาดทางการเมือง (Political Marketing)

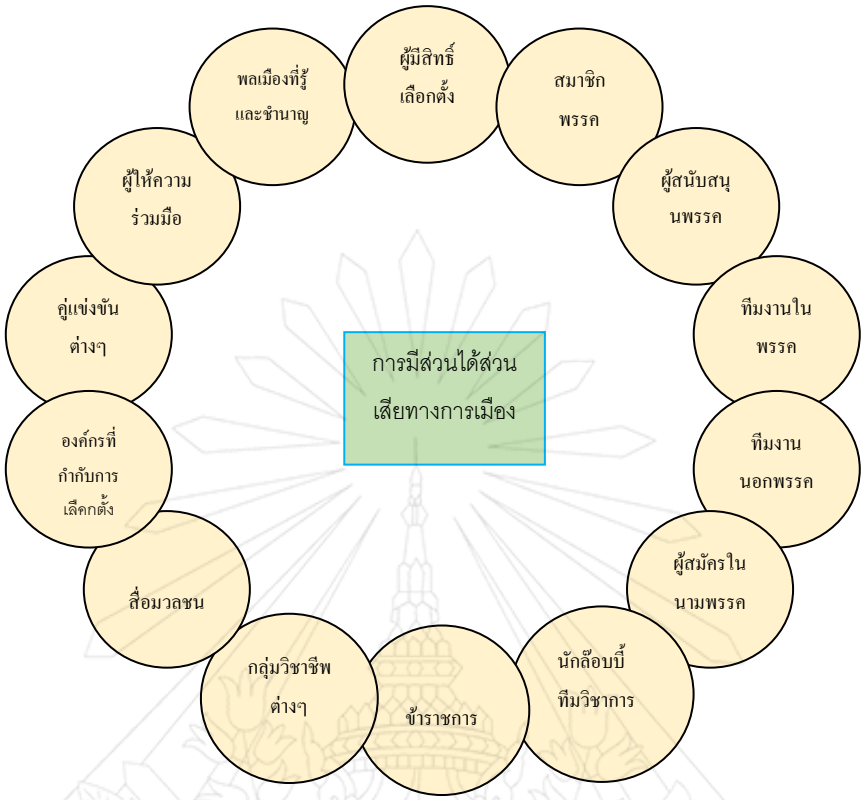
แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการตลาดทางการเมือง เป็นเรื่องการพัฒนาพรรคการเมืองในช่วงสองทศวรรษหลังนี้เนื่องจากสภาพการทำงานทางการเมือง ที่เปลี่ยนแปลงไปอันเป็นผลจากการพัฒนาการของสื่อเทคโนโลยีและการเข้าถึงผู้บริโภค และมีการนำแนวคิด ด้านการตลาดมาใช้กับการ

ทำงานทางการเมืองมากขึ้น ซึ่งมีนักวิชาการได้ให้คำนิยามไว้ ดังนี้

Lees-Marshment, และคณะ, (2019, 2) ให้นิยามว่า การตลาดการเมืองเป็นสิ่งที่เกี่ยวกับว่าองค์กรทางการเมืองและบรรดาผู้ที่เกี่ยวข้องใช้เครื่องมือทางการตลาด ตลอดจนแนวคิดทางการตลาดเพื่อสร้าง ความเข้าใจเกี่ยวกับผลิตภัณฑและพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการเมืองเพื่อสนองตอบต่อความต้องการของตลาด ซึ่งรวมไปถึงการสื่อสารและมีปฏิสัมพันธ์กับตลาดการเมืองเพื่อจะบรรลุเปาประสงค์ทางการเมือง องค์ประกอบพื้นฐานของการตลาดการเมืองประกอบด้วย เป้าหมายทางการเมือง (political goals) ตลาดทางการเมือง (political market) ผลิตภัณฑ์ทางการเมือง (political product) ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

เป้าหมายทางการเมือง (political goals) ในส่วนนี้มีขอบข่ายที่กว้างมาก เนื่องจากเป้าหมายทางการเมืองมีความหลากหลายขึ้นอยู่กับมุมของประโยชน์ที่แต่ละคนหรือหน่วย สถาบันมีความต้องการซึ่งช่องทางการเลือกตั้งเป็นเพียงช่องทางเข้าสู่การใช้อำนาจอย่างเป็นทางการ ซึ่งอาจมีขอบข่ายของเป้าหมายทางการเมือง ดังนี้

- การสร้างความเปลี่ยนแปลงเชิงนโยบาย รวมทั้งการสร้างวาระทางการเมือง การแสวงหาการสนับสนุนจากสาธารณะ การสื่อสารเรื่องวิสัยทัศน์และผ่านร่างกฎหมาย
- การปรับปรุงและส่งเสริมให้คนกลุ่มน้อย คนชายขอบได้เข้ามามีบทบาท เช่น ผู้พิการหรือกลุ่มชาติพันธ์
- การปรับพฤติกรรมในสังคม เช่น การลดการเมาแล้วขับ
- แสวงหาการสนับสนุนจากคนกลุ่มใหม่ในสังคม เช่น ผู้รับบำนาญที่มีสุขภาพดีกว่า
- สร้างความสัมพันธ์เชิงบวกระยะยาวกับผู้มีสิทธิ์ลงคะแนนเสียงในเขตเลือกตั้งหนึ่ง
- การเพิ่มจำนวนและระดับของกิจกรรมในกลุ่มอาสาสมัครในการรณรงค์ของพรรคหรือการเคลื่อนไหวทางการเมือง
- การเอาชนะในการเลือกตั้งเพื่อจะได้อำนาจในฐานะรัฐบาล หรือกลายมาเป็นพรรคร่วมรัฐบาล
- การจัดการความคาดหวังที่มีต่อผู้นำการเมือง
- การเพิ่มความน่าเชื่อถือ
- การแสวงหาการสนับสนุนหรือการดึงดูดคะแนนเสียง
- ตลาดทางการเมือง (political market) กล่าวโดยทั่วไป พรรคการเมือง หมายถึงกลุ่มของบุคคลที่รวมตัวกันเพื่อวัตถุประสงค์ในการเข้าสู่ตำแหน่งอำนาจทางการเมืองจากการชนะการเลือกตั้ง หรือวิธีการอื่น ๆ เพื่อมุ่งเข้าสู่การใช้อำนาจรัฐ มีการรวมตัวและจดทะเบียนสมาชิก มีแนวคิด ผลประโยชน์ในระนาบกว้างกว่ากลุ่ม การพิจารณาขอบข่ายของผู้เกี่ยวข้องกับพรรคการเมืองจึงมีความสำคัญดังแผนภาพ

ภาพที่ 3.10 ผู้มีส่วนไดส่วนเสียในทางการเมือง

ที่มา : *Lees-Marshment, (2019, p. 4)*

จากแผนภาพที่ 1 จะเห็นว่าบุคคลที่เกี่ยวข้องกับพรรคการเมืองด้วยเหตุผลและความจำเป็นต่าง ๆ โดยมีผู้มีส่วนได สวนเสียทางการเมืองเป็นศูนยกลาง ได้แก่ ผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งสมาชิกและอาสาสมัครของพรรค ผู้บริจาคเงินให้พรรค พนักงานในพรรค พนักงานภายนอก นักการเมือง หรือผูสมัครรับเลือกตั้งในนามพรรค นักล็อบบี้ คลังสมอง ข้าราชการ/พนักงานของรัฐ กลุ่มสาขาวิชาชีพ สื่อมวลชน องค์กรต่าง ๆ ที่ทำหน้าที่กำกับ เช่น สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง คูแข่งขันทางการเมือง ผู้ที่มีส่วนร่วมและผู้เชี่ยวชาญต่าง ๆ

บุคคลที่กล่าวมาข้างต้น ล้วนแล้วแต่เกี่ยวข้องกับพรรคการเมืองและการระดมคะแนนเสียง การสูญเสียฐานคะแนนและการช่วงชิงฐานเสียงจากฝ่ายตรงข้าม

นอกจากนี้ ปัจจัยที่น่าคิดถึงอีกปัจจัยหนึ่งคือปัจจัยด้านวัฒนธรรม ซึ่งในบางวัฒนธรรมการใช้เครือข่ายวัฒนธรรม เช่น การแข่งอเมริกันฟุตบอลในสหรัฐอเมริกา ก็มีอิทธิพลต่อการตลาด

การเมือง ในที่นี้ผลิตภัณฑ์ทางการเมือง (political product) จึงไม่ได้จำกัดแคเพียงตัวนโยบาย แต่รวมไปถึง พฤติกรรมขององค์กรทางการเมือง หรือผู้ปฏิบัติทางการเมืองไม่ว่าจะเป็นบุคคลทางการเมืองและอาสาสมัคร ซึ่งไม่ใช่ทุกคนที่ควบคุมได ผลิตภัณฑ์ทางการเมืองจึงมีวิวัฒนาการอยู่ตลอดเวลา ซึ่งผลิตภัณฑ์ทางการเมือง ได้แก่

สถานะความเป็นผู้นำ ตัวผู้สมัครแข่งขัน ซึ่งภาพลักษณ อำนาจ การสนับสนุน เสน่ห์ ความสัมพันธ์กับส่วนอื่น ๆ ของพรรค (ที่ปรึกษา กรรมการบริหาร สมาชิก) กับสื่อมวลชน

- สมาชิกของสถาบันนิติบัญญัติ (สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกับวุฒิสมาชิก) ผู้ลงสมัครรับเลือกตั้ง

- สมาชิกพรรคหรือผู้สนับสนุนอย่างเป็นทางการ ซึ่งควรพิจารณาอำนาจ การคัดเลือกคน ธรรมชาติรูปแบบของอุดมการณ์ที่ชื่นชอบ กิจกรรม ความภักดี พฤติกรรม การเป็นที่ปรึกษา

- คณะทำงาน (นักวิจัย นักบริหารมืออาชีพ ที่ปรึกษา และอื่น ๆ) ซึ่งต้องพิจารณาบทบาท อิทธิพล อำนาจในสำนักงานความสัมพันธ์กับคนอื่น ๆ

นอกจากนี้ ยังต้องคำนึงถึงสัญลักษณ รหัส สี ชื่อ โลโกและเพลงปลุกใจธรรมนูญหรือข้อบังคับ ของพรรคซึ่งจะเป็นกติกาภายในและแนวการดำเนินงานของพรรค การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ได้แก่การประชุม การสัมมนาทางวิชาการ และการรณรงคนโยบายต่าง ๆ ทั้งที่ถูกเสนอขึ้นและนโยบายปัจจุบันที่มีผลบังคับใช้ หรือนโยบายที่มีผลบังคับใช้ระหว่างครองอำนาจ

จากที่ได้กล่าวมานั้นจะเห็นได้ว่าขอบข่ายของการตลาดการเมืองมิได้มีเพียงแคการเอาชนะการเลือกตั้ง แต่ยังเป็นสิ่งที่ผู้ปฏิบัติการทางการเมืองจะต้องให้ความสำคัญ ใส่ใจและใช้การการตลาดการเมือง เพื่อสื่อสารการเมือง รักษาและขยายฐานเสียงสร้างการยอมรับ และโน้มน้าวใจผู้คนที่อยู่ในภาคส่วนต่าง ๆ ให้หันมาสนับสนุนพรรคการเมือง ทั้งระหว่างเป็นรัฐบาลและเป็นฝ่ายค้านอย่างต่อเนื่องอีกด้วย

3.5.2 คำนิยาม และความหมายของการตลาดการเมือง

โดยความหมายในเรื่องของการตลาดทางการเมืองมีนักวิชาการได้ให้คำนิยามและให้ความหมายไว้หลายท่าน ดังนี้

Lees-Marshment, Jennifer (2012, p. 2) กล่าวไว้ว่า การตลาดทางการเมืองคือ “วิธีการที่องค์กรทางการเมืองและนักการเมือง ผู้นำทางการเมือง พรรคการเมือง รัฐบาล และองค์กรพัฒนาเอกชนใช้วิธีการทางการตลาดและแนวความคิดเพื่อสร้างความเข้าใจและพัฒนาผลิตภัณฑ์และความเข้าใจทางการเมือง เพื่อตอบสนองกับการตลาด และเกี่ยวข้องกับการสื่อสาร และการโต้ตอบกับตลาดทางการเมือง เพื่อการได้ผลตามที่ต้องการ”

Ormrod, Henneberg, and Nicholas J. O'Shaughnessy (2013 p. 18) ให้คำนิยามไว้ว่าการตลาดทางการเมือง (Political Marketing) เป็นมุมมองจากการทำความเข้าใจปรากฏการณ์ในสภาวะแวดล้อมทางการเมือง และการใช้แนวทางที่ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนคุณค่าทางการเมือง ผ่านการมีปฏิสัมพันธ์ในสนามการเลือกตั้ง รวมทั้งในรัฐสภา และรัฐบาล เพื่อจะจัดการความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ต่าง ๆ

ปฐมาพร เนตินันทน์, (2552 หน้า 14) ให้ความหมายไว้ว่า การตลาดทางการเมืองเป็นการนำเครื่องมือ แนวคิด กลยุทธ์ รวมทั้งกระบวนการทางการตลาด เพื่อใช้ในการรณรงค์ทางการเมือง ผสมผสานกับการสร้างภาพลักษณ์ของพรรคการเมืองและผู้นำพรรคการเมือง (Party and leader image) โดยการเปลี่ยนอุดมการณ์ทางการเมือง หัวหน้าพรรคการเมือง พรรคการเมือง เป็นสินค้าสำหรับการเมือง (Political product) เปลี่ยนจากการทำการตลาดสำหรับผู้บริโภค เป็นการตลาดสำหรับผู้มีสิทธิเลือกตั้ง (Voter) และยึดผู้มีสิทธิเลือกตั้งเป็นจุดศูนย์กลาง ส่วนสินค้าสำหรับการเมืองนั้นจับต้องได้ยาก ความเป็นรูปธรรมจะต่างจากสินค้าในทางการตลาด รวมทั้งเป้าหมาย เพราะการทำการตลาดเพื่อการเมืองไม่ได้มีเป้าหมายเพื่อการสร้างผลกำไรสูงสุดให้องค์กร แต่เพื่อให้ได้รับการสนับสนุนในด้านต่าง ๆ จากผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เช่น คะแนนเสียง เงินบริจาค เป็นต้นการตลาดทางการเมืองตามความหมายของผู้วิจัยจึงหมายถึง การนำเครื่องมือทางการตลาดมาประยุกต์ใช้ในทางการเมืองโดยคำนึงถึงความต้องการของผู้มีสิทธิเลือกตั้งเป็นศูนย์กลาง ซึ่งผู้มีสิทธิเลือกตั้งในทางการเมืองก็คือผู้บริโภคในทางการตลาด โดยที่ผู้ขายในทางการเมืองก็คือนักการเมืองหรือพรรคการเมืองเสนอขายความเป็นตัวแทนหรือนโยบาย ซึ่งคือผลิตภัณฑ์ในทางการตลาด แต่ผลตอบแทนที่การทำการตลาดทางการเมืองจะได้รับไม่ใช่ผลกำไรสูงสุด แต่เป็นสิ่งตอบแทนทางการเมือง เช่น คะแนนเสียงจากผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เป็นต้น

มานิต รัตนสุวรรณ, (2551 หน้า 221) มองว่าในต่างประเทศมักนำกลยุทธ์ของการตลาดที่ประสบความสำเร็จมาประยุกต์ใช้กับการเสนอขายความคิด การศึกษา หรือการปรับทัศนคติทางการเมือง รวมทั้งการสร้างและแก้ไขภาพพจน์ที่เสื่อมเสียให้กับนักการเมือง แต่การทำโฆษณาเพื่อขายสินค้านั้นแตกต่างจากการโฆษณาทางการเมือง เพราะพฤติกรรมของผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งจะต่างจากผู้บริโภคสินค้าอย่างมาก ทฤษฎีที่ใช้จึงแตกต่างกัน

Newman, (1994, p. 165) กล่าวไว้ว่า การตลาดทางการเมือง คือ “แนวคิดของการแลกเปลี่ยน คือ ผู้รับสมัคร รับเลือกตั้งแลกสิ่งที่จะได้ เมื่อผู้ลงคะแนนเสียงได้ลงคะแนนเสียงให้กับตนเองแล้ว นั่นก็คือการบรรลุจุดหมาย ในการทำธุรกรรม”

Dominic Wring, (1997, p. 653) กล่าวไว้ว่า การตลาดทางการเมือง คือ “การที่พรรคการเมือง หรือผู้สมัครรับเลือกตั้งใช้การวิจัยสำรวจความคิดเห็น (opinion research) และการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทาง การเมืองเพื่อผลิตหรือสนับสนุนการแข่งขันที่จะให้องค์กรบรรลุเป้าหมาย

และทำให้คนเลือกตั้งและแลกเปลี่ยนโดยการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้”

ในกระบวนการรณรงค์หาเสียงในการเลือกตั้งนั้น นอกจากผู้เลือกตั้งต้องการสื่อสารทางการเมืองอย่างเป็นระบบแล้ว ผู้สมัครรับเลือกตั้งจะต้องวิเคราะหการตลาดทางการเมือง (Political Marketing) ได้อย่างถูกต้อง ซึ่งแนวคิดเรื่องการตลาดทางการเมือง (Political Marketing) ของ บรูซ ไอ นิวแมน (Bruce I. Newman) มีอิทธิพลต่อการสื่อสารการเมืองเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้ บรูซ ไอ นิวแมน (Bruce I. Newman 1999, p. 46) อธิบายว่า การตลาด หมายถึง กระบวนการ แลกเปลี่ยนโดยมีหลักการสำคัญคือผู้ขายหรือเจ้าของธุรกิจนำสินค้าหรือบริการไปแลกเอาเงินจาก ผู้ซื้อหรือผู้บริโภค และวิธีการแลกเปลี่ยนนั้น ผู้ขายดำเนินการโดยใช้ยุทธศาสตรการตลาด ซึ่งประกอบด้วย 4 องคประกอบ (4Ps) ซึ่งได้แก่

- P คือ สินค้าหรือบริการ (Product or Service)
- P คือ การส่งเสริมการตลาด (Promotion)
- P คือ การกำหนดราคา (Pricing)
- P คือ ช่องทางการจัดจำหน่าย (Place)

ซึ่งหลักการของการตลาดทางธุรกิจนั้นไม่แตกต่างกับหลักการตลาดทางการเมือง กล่าวคือ บริษัทที่ประสบความสำเร็จจะต้องมีเป้าหมายทางการตลาดโดยการพัฒนาผลิตภัณฑ และบริการให้ตอบสนองความพึงพอใจของลูกค้า โดยพยายามที่จะเสนอแนวทางที่จะปรับปรุง คุณภาพชีวิตและสรางประโยชนสูงสุดด้วยต้นทุนที่ต่ำที่สุด ในขณะที่จะสร้างความเชื่อมั่น ให้ผู้เลือกตั้งผ่านกระบวนการการตลาดกับผู้เลือกตั้งเพื่อให้ตัดสินใจซื้อวิสัยทัศน์หรือนโยบายที่นำเสนอ

จากหลัก 4Ps ทางการตลาดได้ถูกประยุกต์เป็นหลัก 4Ps ทางการเมือง (นันทนา นันทวโรภาส, 2554. หน้า 26) ดังนี้

1. ผลิตภัณฑ์ (Product) ผลิตภัณฑ์สำหรับพรรคการเมือง ได้แก นโยบายและผู้สมัครซึ่งถือว่าเป็นส่วนสำคัญสำหรับแผนการรณรงค์ทางการเมือง

2. การตลาดแบบผลักดัน (Push Marketing) เป็นการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับนโยบายและผู้สมัครผ่านไปทางกลไกของพรรคสู่สมาชิกพรรคและผู้สนับสนุนพรรคในระดับท้องถิ่นโดยใช้สื่อของพรรคเป็นหลัก

3. การตลาดแบบดึงดูด (Pull Marketing) เป็นการรณรงค์ผ่านสื่อมวลชนเป็นหลัก ได้แก่หนังสือพิมพ์ วิทยุ และโทรทัศน์

4. การสำรวจความคิดเห็น (Polling) เป็นเครื่องมือที่มีความสำคัญในการที่จะได้ข้อมูลเพื่อนำมาจัดทำนโยบาย และตรวจสอบประสิทธิผลของการรณรงค สำหรับองค์ประกอบ 4 ประการ ที่เป็นเครื่องมือทางการตลาดในการรณรงค์ทางการเมือง ประกอบด้วย

1) การจำแนกแบ่งส่วนทางการตลาดกลุ่มผู้ที่มีสิทธิในการเลือกตั้ง เป็นการนำ

แนวคิดการจำแนกส่วนทางการตลาดมาปรับใช้ โดยที่นักการเมืองที่ลงสมัครรับเลือกตั้ง หรือพรรคการเมืองเข้าใจว่าผลิตภัณฑ์ของพวกเขาไม่สามารถตอบสนองคนได้ทุกคนหรือทุกกลุ่มแต่จะต้องมีการจำแนกกลุ่มเป้าหมายออกเป็นกลุ่ม ๆ แล้วตั้งกลุ่มเป้าหมายหลักเพื่อให้ผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งหรือพรรคการเมืองดำเนินกลยุทธ์ที่เฉพาะเจาะจงไปยังกลุ่มเป้าหมายนั้นได้เช่นเดียวกับการทำการตลาดที่ผู้ขายจำเป็นต้องรู้จักกลุ่มลูกค้า หรือกลุ่มเป้าหมายของตนเองว่าเป็นคนกลุ่มใด จึงจะเลือกตอบสนองให้ตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายได้โดยพื้นฐานแล้วสามารถจำแนกส่วนทางการตลาดโดยใช้หลักเกณฑ์ดังนี้

(1) การแบ่งส่วนตามลักษณะทางภูมิศาสตร์ (Geographic) คือการแบ่งเกณฑ์ตามเกณฑ์ ลักษณะที่แตกต่างกัน เช่น จำนวนประชากร เขตพื้นที่ เป็นต้น

(2) การแบ่งส่วนตามลักษณะทางประชากรศาสตร์ (Demographic) ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ ศาสนา เชื้อชาติ เป็นต้น

(3) การแบ่งส่วนตามหลักจิตวิทยา (Psychographic) เป็นการใช้เกณฑ์ความแตกต่างในด้านบุคลิกภาพ การดำเนินชีวิต ความต้องการ หรือแรงจูงใจที่จะสะท้อนแนวโน้มการตัดสินใจ เป็นต้น

(4) การแบ่งส่วนตามพฤติกรรม (Behavioral) โดยคำนึงถึงลักษณะด้านพฤติกรรม เช่น สถานะ ความภักดี โอกาสในการตัดสินใจเลือกผลิตภัณฑ์ เป็นต้น

(5) การแบ่งส่วนตามสังคมวัฒนธรรม (Sociocultural) โดยแบ่งตามสังคมและวัฒนธรรมที่มีร่วมกัน เช่น สถานภาพทางสังคม ทัศนคติ ความเชื่อ ค่านิยม และความรู้รวมทั้งขนบธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ เป็นต้นหากใช้เครื่องมือในการจำแนกผู้เลือกตั้ง สามารถแบ่งพฤติกรรมของผู้เลือกตั้งได้เป็น 5 ประเภทคือ (นันทนา นันทวโรภาส, 2557 หน้า 141-143)

1. ความคาดหวังเชิงคุณประโยชน์จากนักการเมือง (Functional Value) ผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งกลุ่มนี้จะเสาะหานโยบายที่สามารถช่วยแก้ไขปัญหา หรือตอบสนองความต้องการให้กับตนเองได้ เช่น สวัสดิการด้านการว่างงาน นโยบายด้านเศรษฐกิจ โครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคม หรือสาธารณสุข เป็นต้น

2. ความคาดหวังทางสังคม (Social Value) ผู้มีสิทธิเลือกตั้งกลุ่มนี้จะมีความสนใจในตัวนักการเมืองที่มีวิสัยทัศน์หรือจุดยืนเดียวกันกับพวกเขา เช่น มีแนวคิดเสรีนิยม อนุรักษ์นิยม หรือชาตินิยม

3. ความคาดหวังในเชิงอารมณ์ (Emotional Value) ผู้มีสิทธิเลือกตั้งกลุ่มนี้จะมองหาตัวนักการเมืองที่มีลักษณะซึ่งกำลังอยู่ในกระแสอารมณ์ร่วมของสังคมณ ขณะนั้น เช่น เป็นนักบริหารในช่วงที่สังคมกำลังอยู่ในภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ หรือเป็นนักการเมืองผู้เคร่งศีลธรรมในภาวะที่สังคมกำลังมีประเด็นด้านศีลธรรมตกต่ำ เป็นต้น

4. ความคาดหวังในสถานการณ์เฉพาะหน้า (Condition Value) กลุ่มผู้มีสิทธิเลือกตั้งนี้จะแสวงหานักการเมืองที่สามารถมาช่วยแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าอย่างใดอย่างหนึ่งได้ เช่น ปัญหาเรื่องโรคระบาด ปัญหาการก่อการร้าย เป็นต้น

5. ความคาดหวังในสิ่งใหม่ (Epistemic Value) กลุ่มนี้มักจะมีความต้องการการเปลี่ยนแปลงสิ่งใหม่ เพราะสิ่งเดิมที่ดำรงอยู่นั้นไม่สามารถตอบสนองความต้องการได้ ดังนั้นการมีกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องกับนวัตกรรมใหม่ ๆ ทางการเมืองซึ่งแตกต่างจากรูปแบบเดิมจึงมักจะมีประสิทธิภาพกับคนกลุ่มนี้โดยสรุปแล้ว Newman ให้ข้อเสนอว่าการจำแนกกลุ่มผู้มีสิทธิเลือกตั้งโดยผ่านการวิเคราะห์รวมทั้งการศึกษาความต้องการของกลุ่มเหล่านั้นอย่างถูกต้องแม่นยำ หรือใกล้เคียงให้ได้มากที่สุด เพื่อจัดวางตำแหน่งในการครองใจ (Positioning) ให้เหมาะสม ย่อมเป็นการปูทางไปสู่ความสำเร็จทางการเมืองได้งานวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาการจำแนกส่วนทางการตลาดกลุ่มผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามกลยุทธ์ ซึ่งมีความสัมพันธ์โดยตรงกับการตลาดทางการเมืองรวมทั้งการสื่อสาร

2) การวางตำแหน่งทางการเมืองของพรรค/ผู้สมัคร เป็นการจัดวางตำแหน่งของสินค้า อันหมายถึงพรรคหรือผู้สมัครรับเลือกตั้ง ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ระหว่างการจำแนกส่วนทางการตลาด (Segment) กับการหาจุดครองใจในตำแหน่งที่เหมาะสม และตรงใจผู้มีสิทธิเลือกตั้ง โดยการใช้นโยบายหาเสียงของพรรคเป็นตัวนำในการรณรงค์ทางการเมือง และการสร้างภาพลักษณ์ขึ้นมาใหม่โดยต้องมีแผนกลยุทธ์ซึ่งสอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายที่กำหนดไว้ ขณะเดียวกันนโยบายของพรรคก็สามารถนำมาเป็นส่วนที่จะช่วยเน้นย้ำภาพลักษณ์ของผู้สมัครได้อีกทางหนึ่งด้วย การวางตำแหน่งทางการเมืองจึงเป็นสิ่งสำคัญเพื่อช่วยให้ได้เปรียบและชัยชนะในทางการเมือง ด้วยการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพไปยังกลุ่มเป้าหมายซึ่งเป็นผู้รับสาร โดย Newman ได้เสนอขั้นตอนการจัดวางตำแหน่งทางการเมือง ดังนี้ (นันทนา นันทวโรภาส, 2557 หน้า 143-144)

(1) ประเมินจุดอ่อน จุดแข็งของพรรคและผู้สมัคร

(2) ประเมินจุดอ่อน จุดแข็งของคู่แข่ง

(3) จัดส่วนแบ่งทางการตลาดของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง โดยคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายที่คาดว่าจะเลือกตนเองออกมา

(4) กระบวนการสร้างภาพลักษณ์ด้วยการนำจุดยืนและบุคลิกภาพของผู้สมัครเข้าไปประทับไว้ในจิตใจของกลุ่มเป้าหมาย

จากการศึกษาของผู้วิจัยพบว่านายธนาธร มีความโดดเด่นในการนำเสนอภาพลักษณ์ต่อสาธารณชน รวมทั้งประสบความสำเร็จในการสร้างภาพลักษณ์ให้กับกลุ่มเป้าหมายได้รับรู้ จึงได้นำเสนอรายละเอียดการศึกษาในประเด็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์เพิ่มเติม ดังนี้

ภาพลักษณ์ (Image)

ความหมายของภาพลักษณ์ “ภาพลักษณ์” ตรงกับคำว่า “Image” ในภาษาอังกฤษ ซึ่ง

แต่เดิมใช้คำว่า “ภาพพจน์” แต่ผิดเพี้ยนไปจากความหมายจริง เพราะ “พจน์” นั้นหมายถึงการทำให้เกิดภาพ ซึ่งหมายถึงถ้อยคำที่ทำให้เกิดภาพในใจ ตรงกับภาษาอังกฤษว่า “Figure of Speech” และต่อมาราชบัณฑิตยสถานจึงได้บัญญัติศัพท์คำว่า “ภาพลักษณ์” มาใช้ อิทธิเดช สุพงษ์, 2553 หน้า 6)

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 ได้บัญญัติศัพท์คำว่า “ภาพลักษณ์” ไว้ว่าเป็นภาพที่เกิดจากความนึกคิดหรือที่คิดว่าควรจะเป็นเช่นนั้น, จินตภาพ ก็ว่า ซึ่งตรงกับคำว่า Image ในภาษาอังกฤษ (สำนักงานราชบัณฑิตยสภา, 2554) นอกจากนี้คำว่าภาพลักษณ์ยังถูกนิยามโดยนักวิชาการมากมาย อาทิ อิทธิเดช สุพงษ์, 2553 : 6) อธิบายว่าภาพลักษณ์เป็นความรู้และความรู้สึกของคนเราต่อสิ่งต่าง ๆ รอบตัวในโลกที่เราประสบอยู่ อันเกี่ยวเนื่องกับกระบวนการทางจิตใจ ความคิด ที่เราได้เห็น ได้ยิน ได้กลิ่น รวมทั้งได้สัมผัสและชิมรส ประกอบกับประสบการณ์ทางอ้อมอื่น ๆ ซึ่งต้องอาศัยการให้ความหมายและตีความ ภาพลักษณ์จึงเป็นการแทนความหมายของสิ่งต่าง ๆ ที่เราได้รับรู้มาให้เป็นความรู้สึกเชิงตีความหมาย (Interpreted sensation) การแทนความหมายจากการรับรู้ (Perception) ความประทับใจในภาพที่ปรากฏให้เห็น (Appearance) หรือความคล้ายคลึง (Similarity)

ยุวศรี ขันทอง, 2549 หน้า 12) ได้อธิบายคำว่าภาพลักษณ์ (Image) ไว้ในวารสาร Public Relations Journal ฉบับ September,1959 ว่า หมายถึง ภาพที่เกิดขึ้นภายในจิตใจ ที่บุคคลได้รู้สึกนึกคิดต่อสถาบัน องค์การ ซึ่งอาจได้มาจากประสบการณ์ทั้งทางตรง (direct experience) และประสบการณ์ทางอ้อม (indirect experience) ของตนเอง เช่น ได้ประสบเหตุการณ์นั้นมาด้วยตนเอง หรือได้ฟังจากคำบอกเล่าของบุคคลอื่น เป็นต้น

ไพบูลย์ กมลสุจริตพันธุ์, 2544 หน้า 17) อธิบายการวางเงื่อนไขและการเกิดภาพลักษณ์ไว้ 6 ข้อ คือ

1) ภาพลักษณ์สามารถสังเคราะห์หรือสร้างขึ้นได้อย่างมีแผนงาน(An Image is Synthetic) เพื่อตอบสนองความต้องการหรือเพื่อจุดประสงค์บางประการ ซึ่งมีจุดมุ่งหมายใหญ่คือสร้างให้เกิดความประทับใจต่อบุคคล องค์กร หรือหน่วยงานให้แก่สาธารณชนทั่วไป

2) ภาพลักษณ์ที่สร้างขึ้นนี้ควรต้องเน้นความเชื่อถือได้ (An Image is Believable) โดยไม่เกินความเป็นจริง แต่อยู่ในวิสัยที่คนทั่วไปจะยอมรับได้ หากภาพลักษณ์ที่สร้างขึ้นมานั้นประชาชนไม่ให้ความเชื่อถือก็ไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ ผู้ส่งสารจึงต้องสร้างภาพลักษณ์ที่เกิดขึ้นให้มีความสมจริง เชื่อถือได้จึงจะประสบความสำเร็จ

3) ภาพลักษณ์นั้นต้องคงที่พอสมควร (An Image is Passive) ไม่ใช่การเปลี่ยนแปลงจนสร้างความสับสน ยิ่งกว่านั้นภาพลักษณ์ควรสอดคล้องกับความเป็นจริง เนื่องจากผู้รับสารส่วนใหญ่ยอมรับได้กับภาพลักษณ์ที่มีความเสมอต้นเสมอปลายเท่านั้น

4) ภาพลักษณ์ต้องมีความเด่นชัดและปรากฏเป็นรูปธรรม (An Image is Vivid and

Concrete) นั่นคือ ควรมีความเด่นชัดต่อการตอบสนองวัตถุประสงค์ และทำให้ผู้รับสารเห็นเป็นรูปธรรมได้ อันจะก่อให้เกิดการดึงดูดความสนใจและการเร้าอารมณ์ของผู้รับสารเพื่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติให้คล้อยตามเจตจำนงของผู้ส่งสารได้

5) ภาพลักษณ์ควรมีความเรียบง่าย (An Image is Simplified) เพื่อทำให้การนำเสนอง่ายและถูกจดจำได้อย่างรวดเร็ว ทั้งนี้ภาพลักษณ์ที่มีประสิทธิภาพสูงสุดคือภาพลักษณ์ที่มีลักษณะพื้น ๆ เรียบง่าย แต่มีเอกลักษณ์โดดเด่นพอที่จะช่วยให้เกิดการจดจำได้ดี

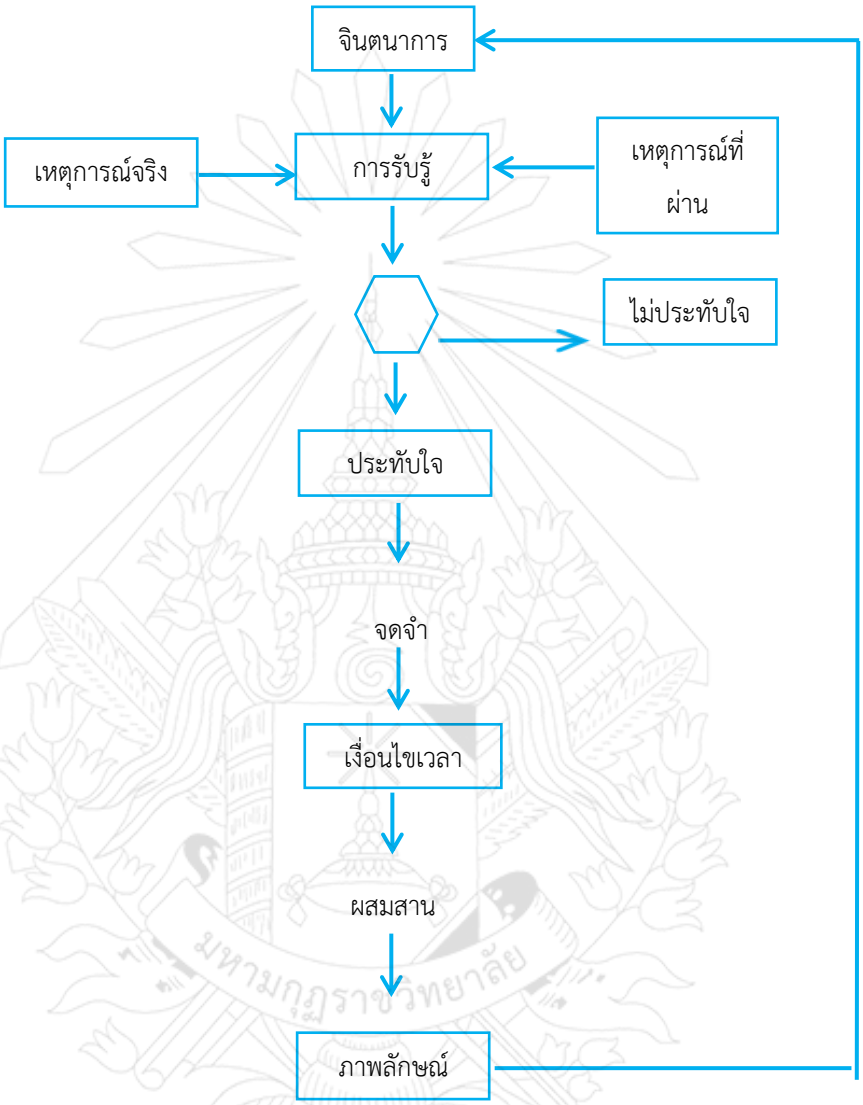
6) ภาพลักษณ์ควรให้ความหมายเป็นนัยหรือบ่งความหมายโดยนัย(An Image is Ambiguous) การสร้างภาพลักษณ์ควรอยู่ระหว่างความเป็นจริง ความคาดหวังและจินนตนาการ เพราะควรสร้างให้เกิดความคลุมเครือเหลือไว้ให้ผู้รับสารได้ตีความบ้าง มิใช่โจ่งแจ้งเกินไปจนลดความน่าสนใจ

เสรี วงษ์มณฑา (2541 หน้า 13 อ้างถึงใน อิทธิเดช สุพงษ์, 2553 หน้า 8) อธิบายว่า ภาพลักษณ์คือข้อเท็จจริง (Objective fact) ผสมกับการประเมินส่วนตัว (Personal judgment) จนกลายมาเป็นภาพฝังใจที่อยู่ในความรู้สึกนึกคิดของบุคคลเป็นระยะเวลายาวนานยากที่จะเปลี่ยนแปลง ซึ่งอาจมีความต่างจากสภาพความเป็นจริงก็ได้ เนื่องจากภาพลักษณ์เป็นเรื่องของการรับรู้ (Perception) ที่มนุษย์เอาความรู้สึกส่วนตัวเข้าไปผสมกับข้อเท็จจริงด้วย ภาพลักษณ์จึงไม่ใช่ข้อเท็จจริงเพียงอย่างเดียว แต่เป็นเรื่องของการรับรู้หรือการคิดคำนึงมากกว่าข้อเท็จจริง

อิทธิเดช สุพงษ์ (2553 หน้า 8) ได้ให้ความหมายของภาพลักษณ์ไว้ว่า เป็นความคิดหรือภาพที่มีต่อวัตถุ บุคคล องค์การ หรือสถาบัน โดยกำเนิดจากการรับรู้ข้อเท็จจริงด้วยประสบการณ์และการตีความของตนเอง อันเป็นภาพในจิตใจซึ่งมีความประทับใจเพียงพอ และจะฝังอยู่ในจิตใจยาวนานยากต่อการเปลี่ยนแปลง ซึ่งหากจะมีการเปลี่ยนแปลงต้องอาศัยระยะเวลา ไม่สามารถทำได้ภายในระยะเวลาอันสั้น รวมทั้งต้องผ่านกระบวนการในการดำเนินการ

สรุปได้ว่า ภาพลักษณ์หมายถึง ความรู้สึกและความรู้ของเราต่อสิ่งต่าง ๆ ที่ประสบอยู่ ซึ่งเป็นได้ทั้งประสบการณ์ทางตรง และประสบการณ์ทางอ้อม ที่ผ่านการประเมินหรือตีความของตนเอง ผสมผสานกับข้อเท็จจริง กลายมาเป็นภาพที่ประทับอยู่ในจิตใจด้วยระยะเวลาที่ยาวนาน ยากต่อการเปลี่ยนแปลง และหากต้องการให้มีการเปลี่ยนแปลงก็ต้องผ่านกระบวนการ และไม่สามารถทำได้ภายในระยะเวลาอันสั้น การเกิดภาพลักษณ์ ภาพลักษณ์จะเกิดขึ้นจากสิ่งที่อยู่ภายในจิตใจของบุคคลที่มีต่อวัตถุ บุคคล องค์การ หรือสถาบันเป็นภาพในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง จากอิทธิพลของสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือหลาย ๆ สิ่ง ซึ่งเกี่ยวพันด้วย ทั้งในเชิงประจักษ์ และไม่ประจักษ์ ซึ่งมีทั้งในแง่บวก แง่ลบ หรือสับสนได้โดยที่สามารถสร้างแก้ไข และรักษาให้คงอยู่ภายในใจในระยะเวลาที่ยาวนานหรือตลอดไปได้ นอกจากนี้ภาพลักษณ์ยังได้สร้างการรับรู้ให้เกิดขึ้นนับตั้งแต่การวาดภาพในใจ (Mental Picture) หรือสร้างจินตนาการขึ้นเองและเมื่อได้เกิดกระบวนการรับรู้ (Perception) กับบุคคลจาก

ประสบการณ์ตรงที่บุคคลนั้นได้มาสัมผัสหรือรับรู้ผ่านสื่อหรือบุคคลอื่น ๆ หากไม่เกิดความประทับใจก็จะมีการจดจำ หรือไม่ใส่ใจและลืมเลือนหายไป แต่หากการรับรู้นั้นสร้างความประทับใจ (Impression) ก็จะก่อให้เกิดการจดจำ และสะสมเป็นภาพนึกคิดขึ้น หากมีการตอกย้ำปริมาณความจดจำก็จะมากขึ้น (อิทธิเดช สุพงษ์, 2553 หน้า 10)

ภาพที่ 3.11 กระบวนการเกิดภาพลักษณ์

ที่มา : *อิทธิเดช สุพงษ์, (2553 หน้า 11)*

ทั้งนี้ นันทนา นันทวโรภาส (2557 หน้า 132-133) ได้วิเคราะห์ว่าลำพังการฉายภาพที่พึงประสงค์ของนักการเมืองออกไป อาจไม่ทำให้ได้รับการเลือกตั้ง แต่ภาพลักษณ์เหล่านั้นจะต้องเป็นภาพที่ประชาชนพึงพอใจ และเลือกที่จะรับภาพนั้นด้วย ตัวอย่างเช่น การที่คนใต้นิยมเลือกพรรคประชาธิปัตย์ ก็เพราะมีความผูกพัน และภักดี เนื่องจากภาพลักษณ์ที่พรรคสื่อสารออกมานั้นตรงใจคน

ใต้ ตามทฤษฎี Perceptual Balance ซึ่งนอกจากจะออกมาสนับสนุนแล้วยังปกป้องพรรคจากการถูกคู่แข่งทางการเมืองโจมตีอีกด้วย

ภาพลักษณ์ของหัวหน้าพรรคการเมือง หากเป็นพรรคการเมืองรุ่นใหม่ที่หัวหน้าพรรคมีลักษณะเข้มงวดและมีอำนาจเบ็ดเสร็จภายในพรรค รวมทั้งมีแนวทางทางการเมืองในรูปแบบของตน บทบาทของพรรคกับหัวหน้าพรรคก็จะดำเนินไปในลักษณะเดียวกัน เพราะนอกจากหัวหน้าพรรคจะมีฐานอำนาจสูงที่สุดภายในพรรคการเมืองแล้วยังมีแนวโน้มจะได้รับตำแหน่งสูงสุดทางการเมือง นั่นคือนายกรัฐมนตรีอีกด้วยหากพรรคมีคะแนนเสียงเป็นอันดับหนึ่งและมีโอกาสจัดตั้งรัฐบาล (ไพบูลย์ กมลสุจริตพันธุ์, 2544 หน้า 20) ภาพลักษณ์ของหัวหน้าพรรคการเมืองจึงสำคัญต่อพรรคการเมืองและผู้ไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง ในการสร้างให้เกิดศรัทธาจากประชาชนและเอื้อให้เกิดความสำเร็จในการเลือกตั้งเป็นอย่างมาก การบริหารภาพลักษณ์ทางการเมือง (Political Image Management) มีหลักการสำคัญคือ สื่อมวลชนต้องให้ความร่วมมือในการนำเสนอข้อมูลต่อประชาชน นักการเมืองจึงต้องเป็นมิตรกับสื่อมวลชน ตามทฤษฎี Agenda Setting (McCombs &Shaw,1972 อ้างถึงใน นันทนา นันทวโรภาส, 2557 หน้า 124) เพราะสื่อมวลชนสามารถกำหนดประเด็นเพื่อนำเสนอเป็นระเบียบวาระของสังคมได้ หากนักการเมืองไม่ได้ถูกนำเสนอโดยสื่อมวลชน ก็เสมือนกับนักการเมืองนั้นไม่มีผลงาน หรือมิได้กระทำ ดังที่ Arterton (1975 อ้างถึงใน นันทนา นันทวโรภาส, 2557 หน้า 124) กล่าวว่า “สิ่งที่นักการเมืองทำ ไม่สำคัญเท่ากับสิ่งที่มวลชนนำเสนอ” ดังนั้นหากนักการเมืองคนไหนที่มักเป็นข่าว ก็จะสร้างการจดจำให้กับประชาชน และสามารถสร้างความนิยมให้กับตนเองอย่างต่อเนื่อง แต่ต้องมีความระมัดระวังเนื่องจากการสร้างภาพลักษณ์ที่ดี ข่าวที่ออกมาต้องเป็นข่าวในแง่บวก หากเป็นข่าวในแง่ลบก็จะกระทบให้ภาพลักษณ์เสียหายได้เช่นกัน นันทนา นันทวโรภาส (2557 หน้า 132-133) ได้เสนอว่าการบริหารภาพลักษณ์ที่ดีของนักการเมืองให้ดำรงอยู่จึงสามารถใช้สูตรสำเร็จ 7 ประการ ได้ดังต่อไปนี้

1) ตีพิมพ์หนังสืออัตชีวประวัติของตนเองในรูปแบบของ pocket book ที่มีการร้อยเรียงเรื่องราวอัตชีวประวัติซึ่งมีประเด็นน่าสนใจ กระชับ เกี่ยวกับเส้นทางการต่อสู้สู่ความสำเร็จ ซึ่งอาจใช้นักเขียนมืออาชีพมาเรียบเรียงแทน (ghost writer) ตัวอย่างนักการเมืองที่โด่งดังจากหนังสืออัตชีวประวัติของตนเอง เช่น หนังสือ The Audacity of Hope ของนายบารัค โอบามา หนังสือตาดูดาวเท้าติดดินของ พ.ต.ท. ดร. ทักษิณ ชินวัตร หรือหนังสือ ผู้นำเลือดใหม่ หัวใจผู้กล้า ของนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เป็นต้น

2) การได้รับเชิญไปออกรายการ Talk show หรือ Variety Show ที่มีชื่อเสียง

3) การหมั่นปรากฏตัวในรายการวิเคราะห์ข่าวต่าง ๆ เพื่อแสดงวิสัยทัศน์ และนำเสนอประเด็นต่าง ๆ ในด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมอย่างสร้างสรรค์

4) การได้รับเชิญไปกล่าวอภิปราย บรรยายหรือปาฐกถาตามเวทีเสวนาหรือ

สถาบันการศึกษาต่าง ๆ เพื่อสะท้อนความเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในด้านนั้น ๆ ขณะเดียวกันก็ย้ำให้เกิดภาพลักษณ์ว่าเป็นผู้ที่ให้ความสำคัญกับการศึกษา เช่นที่ประธานาธิบดีของสหรัฐอเมริกามักไปแสดงปาฐกถาที่มหาวิทยาลัยชื่อดังอยู่เสมอ

5) การแสดงตัวให้เป็นข่าวอยู่เสมอ โดยอาจใช้บริการของ Spin Doctor เช่น ในอังกฤษจะหมายถึงตำแหน่งในรัฐบาลหรือในพรรคที่คอยสื่อสารระหว่างนักการเมืองกับสื่อ หรือแปลง่าย ๆ คือ หมอที่สามารถที่จะหมุนหรือพลิกประเด็นต่าง ๆ

6) การเปิดช่องทางการสื่อสารทางตรงผ่านสื่อใหม่ (new media) เช่น Twitter, Facebook, Line Official หรือเว็บไซต์ต่าง ๆ ให้สามารถสื่อสารกับกลุ่มเป้าหมายและกลุ่มเป้าหมายสามารถส่งสารหรือข้อมูลย้อนกลับมาได้ นับเป็นการสื่อสารสองทางที่สามารถสะท้อนปฏิกิริยาตอบกลับ (Feedback) ได้ทันที ซึ่งมีแนวโน้มว่าสื่อใหม่จะกลายเป็นสื่อหลักในอนาคตอีกด้วย

7) การสร้างภาพลักษณ์ให้เสถียร และนำเสนอผ่านสื่อมวลชนอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างการจดจำจนเกิดเป็นทัศนคติ ซึ่งหากเกิดเป็นทัศนคติแล้วก็ยากที่จะลบเลือนหรือเปลี่ยนแปลงไปในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงจะนำแนวคิดในการวางตำแหน่งทางการเมืองของนายธนาธรมาใช้ในการศึกษา

แบบแผนกลยุทธ์และการดำเนินการ (Strategy Formulation and Implementation) เป็นขั้นตอนที่เสมือนเป็นหัวใจหรือพิมพ์เขียวของแผนการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งด้วยการเก็บรายละเอียดและผสานขั้นตอนต่าง ๆ ให้แข็งแกร่งมากยิ่งขึ้น นำเครื่องมือทางการตลาด 4Ps มาใช้ คือ Product (สินค้าและบริการ) Price (การกำหนดราคา) Place (การจัดจำหน่าย) และPromotion (การส่งเสริมการขาย) มาประยุกต์ใช้เป็นแผนยุทธศาสตร์ของพรรคและผู้สมัครรับเลือกตั้งดังแบบจำลอง (แพรวา ศรีชำนิ, 2557 หน้า 22)

ภาพที่ 3.12 แบบแผนกลยุทธ์และการดำเนินการ (Strategy Formulation and Implementation) ตามแนวคิดการตลาดทางการเมือง

ที่มา : *แพรวา ศรีชำนิ, (2557 หน้า 22)*

จากแผนภาพจำลองดังกล่าวสามารถอธิบายรายละเอียดได้ (แพรวา ศรีชำนิ, 2557 หน้า 22-24) ดังนี้

1) ผลิตภัณฑ์ (Product) สำหรับพรรคการเมือง หมายถึง ผู้สมัครรับเลือกตั้ง (Candidate) และนโยบายที่ใช้ในการรณรงค์หาเสียง (The Policy Platform) ซึ่งเป็นส่วนสำคัญสำหรับกลยุทธ์การวางแผนรณรงค์ทางการเมือง โดยตัวนักการเมืองนั้นจะต้องผ่านการคัดสรรโดยมีองค์ประกอบเป็นความรู้ ความสามารถ อุดมการณ์ทางการเมืองที่สอดคล้องกับพรรค รวมถึงประสบการณ์ ส่วนนโยบายในการรณรงค์หาเสียงก็เป็นผลิตภัณฑ์ที่สำคัญซึ่งประเทศที่พัฒนาแล้ว ผู้มีสิทธิเลือกตั้งใช้ในการตัดสินใจมากกว่าตัวบุคคล โดยในประเทศไทยพรรคไทยรักไทยได้นำนโยบายมาใช้ในการรณรงค์หาเสียงอย่างชัดเจนเป็นครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2544 และได้รับการสนับสนุนอย่างมากจากประชาชนจนชนะการเลือกตั้ง และทำให้พรรคการเมืองคู่แข่งอื่น ๆ ต้องสื่อนโยบายที่จับต้องได้ สำหรับการรณรงค์ทางการเมืองในอนาคตทั้งนี้ Shaun Bowler & David M. Farrell ได้เสนอไว้ว่าความสำเร็จของการณรงค์ซึ่งมุ่งไปที่ “นโยบายผลิตภัณฑ์” ซึ่งในทางการเมืองแบ่งเป็น 3 องค์ประกอบ (นันทนา นันทวโรภาส, 2557 หน้า 147) คือ

(1) ภาพลักษณ์พรรคการเมือง แบ่งเป็น ภาพลักษณ์ดั้งเดิม คือภาพลักษณ์ที่มีมาแต่เดิมว่าพรรคคือตัวแทนของคนกลุ่มใด เช่น ตัวแทนของกลุ่มคนรากหญ้า คือตัวแทนของกลุ่มชนชั้นกลางในเมือง รวมทั้งมีประวัติการดำเนินการหรือกิจกรรมต่าง ๆ อย่างไร และภาพลักษณ์เฉพาะกิจซึ่งหยิบยกมานำเสนอเฉพาะการเลือกตั้งครั้งนั้น ๆ เพื่อให้ได้เปรียบคู่แข่ง

(2) ภาพลักษณ์ผู้นำ ปัจจุบันมีความสำคัญมากขึ้น โดยมีการวิจัยอย่างละเอียดถึง

จุดอ่อน จุดแข็งเพื่อนำมาปรับเป็นกลยุทธ์ที่ประชาชนต้องการ

(3) การนำเสนอประเด็น ซึ่งเป็นแนวทางหลักของพรรคการเมือง และสอดคล้องกับความต้องการของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยจะนำแนวคิดในการศึกษาผลิตภัณฑ์ (Product) ทางการเมือง ซึ่งเป็นตัวนักการเมือง คือนายธนาธรเอง ในการวางกลยุทธ์และแนวทางในการทำการตลาดทางการเมือง

2) การตลาดแบบผลักดัน (Push Marketing) เป็นการใช้สื่อของพรรคโดยตรงไม่ผ่านสื่อมวลชน ในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของผู้สมัครรับเลือกตั้งและนโยบายไปสู่สมาชิกพรรค รวมทั้งผู้สนับสนุนในระดับท้องถิ่น เช่น การลงพื้นที่พบปะ การปราศรัย และการโทรศัพท์ เป็นต้น โดยวิธีการพบปะจะช่วยสร้างความมั่นใจให้กับผู้สนับสนุนได้เป็นอย่างดี รวมทั้งเป็นการสัมผัสปัญหาของประชาชนอย่างแท้จริง การทำการตลาดด้วยวิธีนี้จะใช้ได้ผลกับชุมชนที่มีความสัมพันธ์กันอย่างเหนียวแน่น โดยเฉพาะสังคมในต่างจังหวัดของไทยที่มีลักษณะเครือญาติ ซึ่งนั่นจะทำให้การตลาดแบบผลักดันมักใช้ไม่ได้ผลกับเมืองใหญ่เช่นในกรุงเทพฯ ที่ส่วนมากเป็นลักษณะครอบครัวเดี่ยวผู้วิจัยจะทำการศึกษาการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งของนายธนาธร โดยใช้กลยุทธ์การตลาดแบบผลักดัน ได้แก่ การลงพื้นที่หาเสียงและการปราศรัยของนายธนาธรในวาระต่าง ๆ ซึ่งเป็นช่องทางในการนำเสนอแนวคิดของนายธนาธร ในช่วงระยะเวลาที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา

3) การตลาดแบบดึงดูด (Pull Marketing) เป็นการรณรงค์ผ่านสื่อมวลชนเป็นหลัก ได้แก่ โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ และสื่อออนไลน์ เป็นต้น เพราะมีประสิทธิภาพสูง และเป็นช่องทางที่จะสื่อสารไปยังประชาชนจำนวนมากได้ โดยปกติแล้วพรรคการเมืองมักจะว่าจ้างบริษัทด้านสื่อและการวางแผนที่มีความเชี่ยวชาญมาดำเนินการโดยเฉพาะ ซึ่งมีทั้งการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ในเชิงบวกและเชิงลบ การโฆษณาเชิงบวกจะนำเสนอแผน หรือนโยบายหาเสียงเลือกตั้งของพรรคการเมืองให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งได้ทราบ โดยทำให้เห็นว่าจับต้องได้สามารถปฏิบัติได้จริง ไม่ชวนเชื่อขายฝัน และสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน ส่วนการโฆษณาเชิงลบจะเป็นการโจมตีพรรคการเมืองฝ่ายตรงข้าม ไม่ว่าจะเป็นนโยบายการหาเสียง หรือตัวผู้สมัครของพรรคนั้น ๆ โดยที่พรรคการเมืองมักจะจ้างนักปั่นข่าว (Spin Doctor) เพื่อสร้างกระแสนำเสนอข่าว (Set agenda) ให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งและพรรคการเมืองยังคงอยู่ในพื้นที่สื่อ เพื่อเพิ่มคะแนนนิยมและการจดจำการรณรงค์ผ่านสื่อมวลชนนั้นจะใช้งบประมาณได้มากหรือน้อย และนำเสนอผ่านช่องทางใดได้บ้างขึ้นอยู่กับกฎหมายเลือกตั้งของแต่ละประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกาไม่มีข้อจำกัดดังกล่าว แต่ในประเทศไทยการเลือกตั้งทั่วไปในปี พ.ศ. 2562 กฎหมายห้ามการโฆษณาหาเสียงผ่านวิทยุและโทรทัศน์ เว้นแต่คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) จะสนับสนุนและจัดสรรเวลาออกสื่อให้แทน ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งผ่านกลยุทธ์การตลาดแบบดึงดูดของนายธนาธร อันได้แก่ การปรากฏตัวผ่านสื่อมวลชนกระแสหลักต่าง ๆ เช่น รายการโทรทัศน์รวมทั้งสื่อออนไลน์ที่ได้รับความนิยม

4) การสำรวจความคิดเห็น (Polling) ถูกนำมาใช้ในทางการเมืองครั้งแรกโดย George Gallup เมื่อปี ค.ศ. 1932 ด้วยการนำมาใช้คาดการณ์ผลการเลือกตั้ง โดยพบว่ามารดาของภรรยาตน

นั้นจะชนะการเลือกตั้งที่รัฐไอโอวา จากผลการสำรวจความคิดเห็นที่แม่นยำในครั้งนั้นทำให้วิธีนี้กลายเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่สุดในการรณรงค์ทางการเมืองนับตั้งแต่นั้น การสำรวจความคิดเห็นนั้นก็เพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์ 2 ข้อ คือทำให้ทราบปัญหาหรือความต้องการของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และนำมาปรับปรุงนโยบายให้มีความสอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริง ซึ่งนันทนา นันทวโรภาส (2557 หน้า 148-149) ได้วิเคราะห์ไว้ว่าการจัดทำนโยบายต้องกระทำบนพื้นฐานที่ตระหนักว่า “ไม่มีผลิตภัณฑ์ใดที่ขายให้กับทุกคนได้” ด้วยเหตุนี้การออกนโยบายเฉพาะกลุ่ม เฉพาะพื้นที่จึงเป็นสิ่งที่นักการเมืองควรกระทำ อีกประการคือ การสำรวจความคิดเห็นถูกใช้ในการสำรวจคะแนนนิยมของผู้สมัครรับเลือกตั้งและพรรคการเมืองว่าจะมีแนวโน้มไปในทิศทางใด จึงนับว่าการสำรวจความคิดเห็นเป็นเครื่องมือที่มีความสำคัญทางการตลาดอย่างยิ่งการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาทั้งกลยุทธ์การสำรวจความคิดเห็นในการทำความเข้าใจความต้องการของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เพื่อประโยชน์ในการการรณรงค์ทางการเมือง หรือการกำหนดนโยบายรวมทั้งการสำรวจความนิยมในตัวธนาธร รวมทั้งพรรคอนาคตใหม่ ผ่านวิธีการต่าง ๆ ทั้งในการทำโพลหรือวิธีวิเคราะห์แบบออนไลน์

สภาพแวดล้อมที่มีผลต่อการเลือกตั้ง (Environment Forces) ในบริบทของสังคมการเมืองมีปัจจัยหลายประเภทที่สามารถมีอิทธิพลต่อการเลือกตั้งได้แก่ (นันทนา นันทวโรภาส, 2557 หน้า 150)

1) ปัจจัยด้านการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี ได้แก่ นวัตกรรมด้านสื่อสังคมออนไลน์ ซึ่งในปัจจุบันจะใช้เป็นช่องทางหลักในการสื่อสารกับกลุ่มเป้าหมาย การจัดทำประมวลผลฐานข้อมูลสมาชิก และกลุ่มเป้าหมายผ่าน Big data รวมทั้งเทคโนโลยีทางโทรทัศน์แบบปฏิสัมพันธ์ (Interactive)

2) ปัจจัยด้านการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางการเมือง ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงกฎหมายการเลือกตั้งในแง่มุมต่าง ๆ เช่น งบประมาณในการหาเสียง หรือการได้มา การรับบริจาคเงิน รวมทั้งข้อกำหนดในการโฆษณาผ่านสื่อต่าง ๆ เป็นต้น

3) ปัจจัยด้านการเปลี่ยนแปลงตัวแทนแห่งอำนาจ ได้แก่ กลุ่มคน 7 ประเภทที่มีอำนาจในกระบวนการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ได้แก่ ที่ปรึกษามืออาชีพ พรรคการเมืองผู้สมัครรับเลือกตั้ง กลุ่มผลประโยชน์ ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง สื่อมวลชน และผู้จัดทำโพล ซึ่งล้วนแล้วแต่มีผลกระทบต่อการเลือกตั้งอย่างเชื่อมโยงซึ่งกันและกัน ซึ่งสามารถนำไปสู่การเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงที่สำคัญด้านอำนาจทางการเมืองทั้งนี้การวิเคราะห์ปัจจัยของสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อการเลือกตั้งดังกล่าว มีความคล้ายคลึงกับการศึกษาปัจจัยภายนอกของนักการตลาด ซึ่งเป็นปัจจัยระดับใหญ่ที่ไม่สามารถควบคุมได้และส่งผลต่อการทำการตลาด ซึ่งเรียกว่า“PEST” อันมาจากอักษรตัวแรกของปัจจัยแวดล้อม Political Economical - Social - Technological โดย Francis Aguilar ได้เสนอแนวคิดนี้ไว้เมื่อปี ค.ศ.1964 ได้แก่ปัจจัยด้านการเมือง (Political) ซึ่งรวมถึงกฎหมาย ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ (Economical) ปัจจัยด้านสังคม (Social) และปัจจัยด้านเทคโนโลยี (Technological) ซึ่งปัจจัยที่ผู้วิจัยพบว่ามีความแตกต่างและควรนำเสนอเพิ่มเติมจากปัจจัยของสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อการเลือกตั้ง (Environment

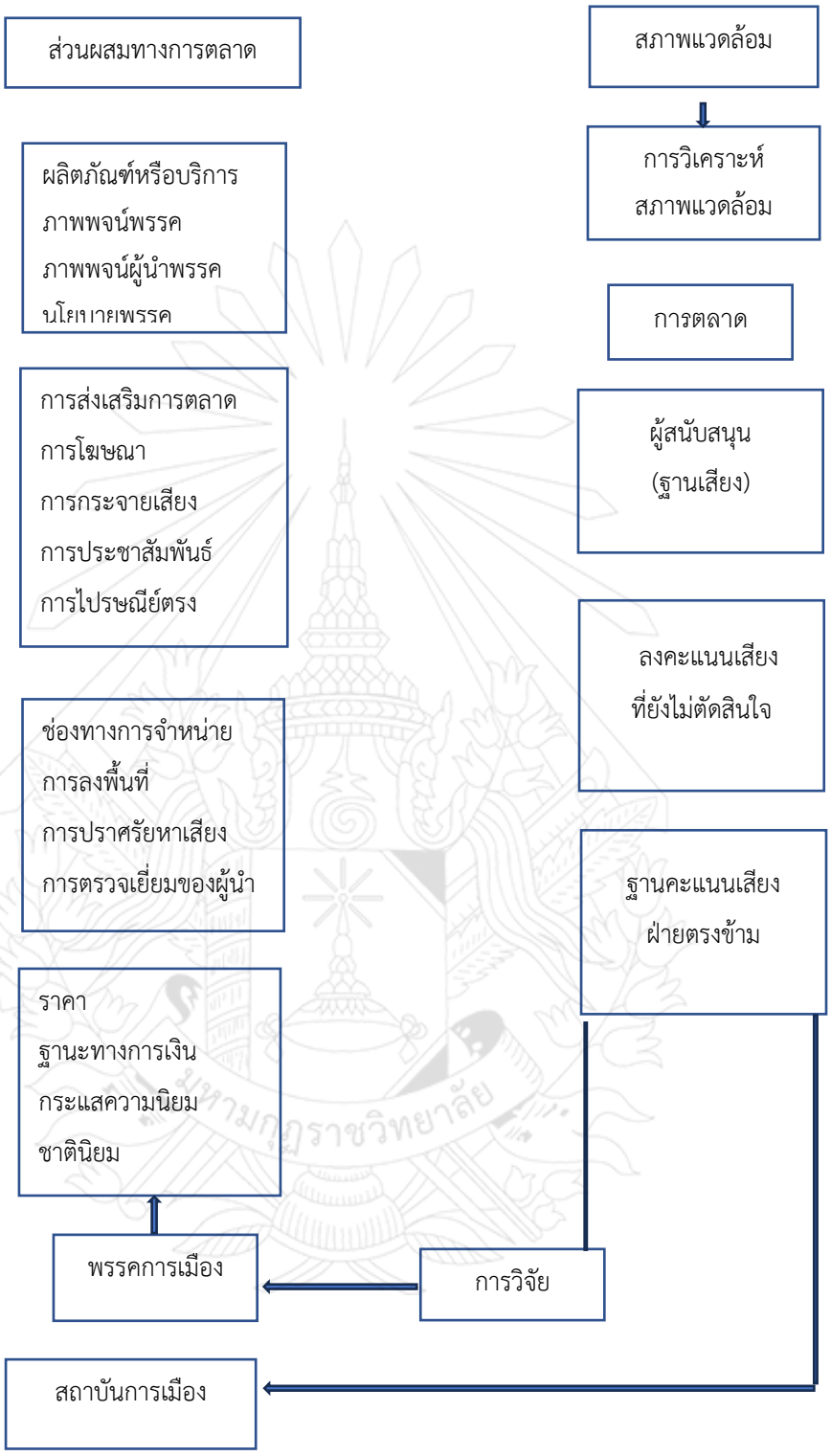
Forces) ของแนวคิดการตลาดทางการเมือง คือ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ (Economical) ตามแนวคิด PEST โดยมีรายละเอียดคือ (อลิสรา รุ่งนนทรัตน์ ชรินทร์สาร, 2549 หน้า 31-33)

4) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ (Economical) ส่งผลต่อการทำการตลาดในด้านการจับจ่ายใช้สอยของผู้บริโภค ยกตัวอย่างเช่น หากอยู่ในภาวะที่เศรษฐกิจไม่ดี สินค้าราคาประหยัดรวมทั้งการส่งเสริมการขายและการโฆษณาที่เน้นถึงความคุ้มค่า อาจได้ผลมากกว่าการตลาดที่เน้นด้านไลฟ์สไตล์ โดยกลุ่มผู้บริโภคที่ต่างกัน ก็อาจตอบสนองต่อปัจจัยทางเศรษฐกิจที่แตกต่างกัน ซึ่งนักการตลาดควรทำความเข้าใจว่าปัจจัยด้านเศรษฐกิจมีผลต่อพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมายของตนอย่างไร ด้วยการนำไปประยุกต์ใช้ทำการตลาดอย่างสร้างสรรค์และรับผิดชอบต่อสังคมโดยผู้วิจัยจะนำแนวทางการศึกษาสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อการเลือกตั้ง มาวิเคราะห์ว่ามีปัจจัยด้านใดบ้างที่มีอิทธิพลต่อการทำการตลาดทางการเมืองของนายธนาธรในเหตุการณ์ทางการเมืองช่วงที่ผู้วิจัยได้ศึกษาทั้งนี้ในการการตลาดทางการเมือง (Political Marketing) นั้นมีการผสมผสานการสร้างภาพลักษณ์ทางการเมือง (Political image) ของนักการเมืองหรืออุดมการณ์ทางการเมืองเข้าไปในการสื่อสารด้วย (ธนัชชา ตรีรัตน์, 2559 หน้า 16) การสร้างภาพลักษณ์ทางการเมืองจึงเป็นประเด็นที่ควรให้ความสนใจศึกษาเพิ่มเติมจากการตลาดทางการเมือง

3.5.3 โครงสร้างการตลาดทางการเมือง

โครงสร้างพื้นฐานเกี่ยวกับการตลาดการเมืองได้จาก ฟิลิป นิฟเฟนเอกเกอร์ (Philip Niffenegger,1989, p.88) โดยอ้างอิงถึงรูปแบบการตลาดแบบเก่าหรือ 4’P ของแมค คารตี้ (McCarthy) ส่วนรูปแบบของ นิฟเฟนเอกเกอร (Niffenegger) มีจุดเด่นที่การวิเคราะหสภาพแวดล้อมเครื่องมือกลยุทธ์ เช่นเดียวกับการวิจัยตลาด โดยมีจุดส่วนผสมตัวแปรด้านการตลาด อันได้แก สินค้าหรือบริการ (Product) การส่งเสริมการตลาด (Promotion) ช่องทางการจัดจำหน่าย(Place) และราคา (Price) ลงไปในแผนการรณรงค์การเลือกตั้งด้วย โดยมีการประยุกต์รูปแบบส่วนผสมด้านการตลาดมาใช้ประโยชนเฉกเช่นองค์กร ไม่แสวงหากำไรไม่ใช้การตลาดเพื่อการค้า ซึ่งได้รับการท้าทายจากบางท่านที่พิจารณาว่าวิธี “4’P” ล้าสมัยแล้ว

ข้อบกพร่อง คล้าย ๆ กับการยอมรับเป็นนัย ๆ ว่า “การเลือกตั้งเปนเรื่องเหลวไหลไรสาระ” (Chimerical Nature of Elections) รูปแบบของนิฟเฟนเอกเกอร์ (Niffenegger) ก็เป็นที่ยอมรับ โดยบัตเลอร & คอลลินส (Butler & Collins) และท่านอื่น ๆ อีกหลายท่านต่อมา กระบวนการการตลาดการเมืองประกอบด้วย 4 ส่วน ไดแก องค์กรพรรคการเมือง (ผู้ลงสมัครแข่งขัน) สภาพแวดล้อมซึ่งเป็นเงื่อนไขให้เกิดการพัฒนา กลยุทธ์การเข้าถึงผู้ลงคะแนนเสียง และท้ายที่สุดการตลาดที่ต้องเข้ามาดำเนินการเพื่อบังเกิดผล ซึ่งองค์ประกอบทั้ง 4 สวนมีรายละเอียดย่อยมีส่วนประกอบ (Philip Niffengger 1989, p. 88) ดังนี้

ภาพที่ 3.13 แสดงกระบวนการตลาดการเมือง

ที่มา : *Philip Niffengger, (1989 p. 88)*

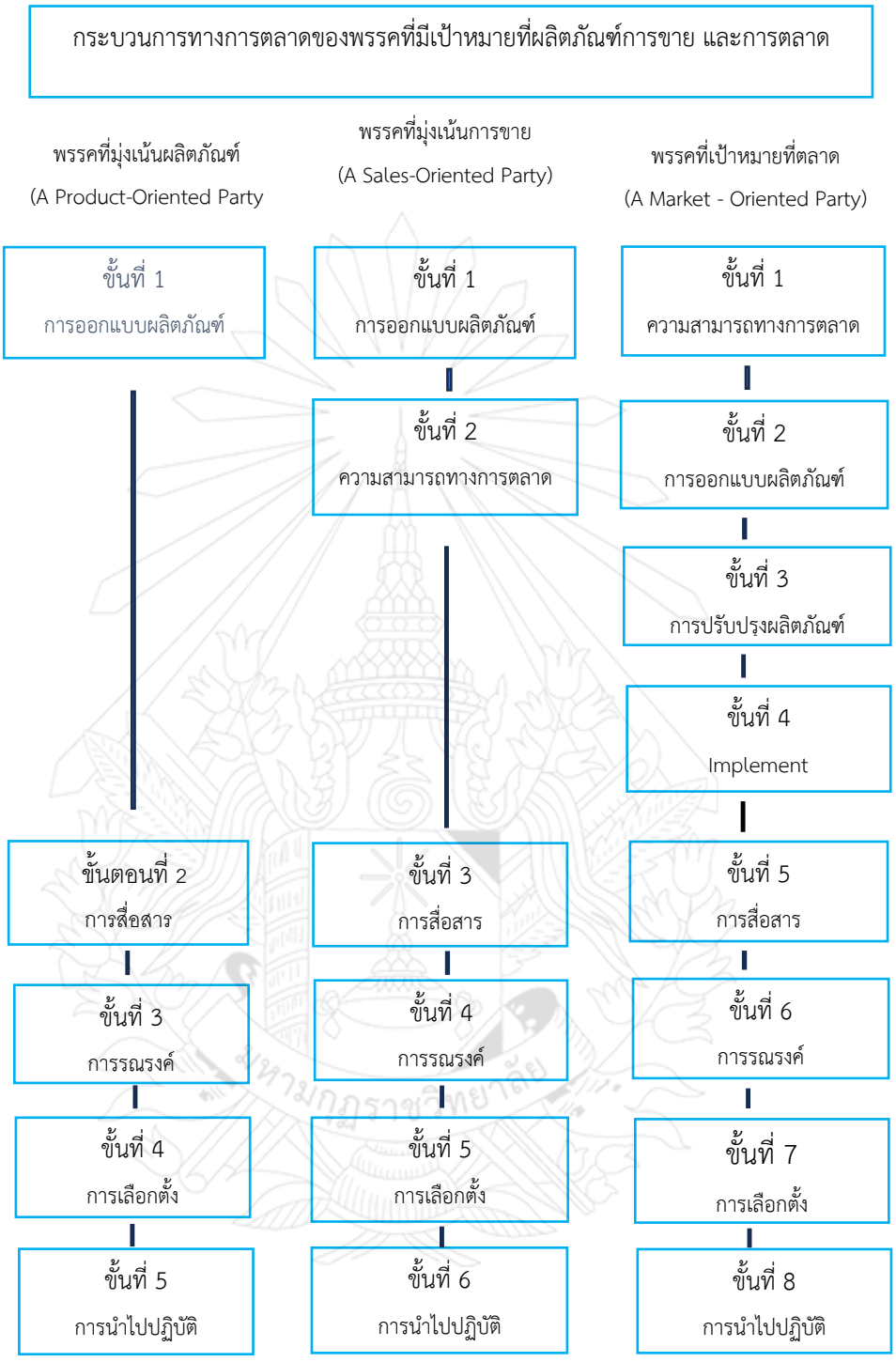
3.5.4 การแบ่งประเภทพรรคการเมืองของ Marshment

ในทางการตลาดการเมือง Marshment ได้แบ่งประเภทของพรรคการเมืองตามการมุ่งเน้นทางการตลาด ได้เป็น 3 ประเภท (Lees-Marshment, 2019 p. 25) คือ

1) พรรคการเมืองที่มุ่งเน้นผลิตภัณฑ์ (A Product-Orient Party (POP) เป็นยุคแรกที่พรรคการเมืองมีลักษณะแบบดั้งเดิม ไม่ยืดหยุ่นเหมือนระบบราชการคือยึดมั่นในความเชื่ออุดมการณ์ และจุดยืนของพรรคอย่างเหนียวแน่น โดยไม่ฟังเสียงสะท้อนจากผู้มีสิทธิเลือกตั้งว่ามีความต้องการ หรือมีปฏิกิริยาตอบสนองอย่างไรต่อ “ผลิตภัณฑ์” ของพรรค ซึ่งหมายถึง ผู้บริหาร สมาชิก การจัดองค์กร โครงสร้างการบริหาร และนโยบายภายในพรรคการเมืองปฏิเสธที่จะเปลี่ยนแปลง แม้ว่าตัวพรรคหรือผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งจะล้มเหลว ไม่ได้รับการสนับสนุนหรือแม้กระทั่งแพ้การเลือกตั้งก็ตาม 2) พรรคการเมืองที่มุ่งเน้นการขาย (A Sales-Oriented Party (SOP) เป็นยุคที่สืบเนื่องมาจากยุคแรก โดยมีรูปแบบของพรรคการเมืองที่ต่อต้าน หรือไม่เต็มใจที่จะเปลี่ยนแปลง “ผลิตภัณฑ์” ของพรรค แต่ใช้ความฉลาดด้านการตลาดในการโน้มน้าวจูงใจผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และออกแบบกลยุทธ์การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพมากกว่าเพื่อโฆษณาพรรคการเมืองและผลิตภัณฑ์ของพรรคไปสู่กลุ่มผู้มีสิทธิเลือกตั้ง พรรคการเมืองประเภทนี้จะไม่เปลี่ยนแปลงตนเองเพื่อให้เข้ากับสิ่งที่ประชาชนต้องการ แต่จะพยายามทำให้ประชาชนต้องการสิ่งที่พวกเขานำเสนอ โดยจะใช้การโฆษณาและเทคนิคการสื่อสารในวงกว้างให้ได้มากที่สุดเพื่อจูงใจผู้ลงคะแนน

3) พรรคการเมืองที่มุ่งเน้นการตลาด (A Market-Oriented Party (MOP))เป็นรูปแบบของพรรคที่มักจะถูกนำมาอ้างถึง และวิเคราะห์วิจารณ์ในทางการตลาดการเมือง ซึ่งได้นำมาประยุกต์ใช้กับพรรคการเมืองทั่วโลก ด้วยการให้ความสำคัญกับความพึงพอใจของผู้มีสิทธิเลือกตั้งตอบสนองนโยบายที่ประชาชนอยากได้ ด้วยการออกแบบผลิตภัณฑ์ให้ตรงกับความต้องการของผู้บริโภคที่มักเปลี่ยนแปลงไปอยู่ตลอดเวลา โดยใช้เครื่องมือทางการตลาดมาค้นหาความต้องการของประชาชนกลุ่มเป้าหมาย ขณะเดียวกันพรรคก็จะต้องระมัดระวังที่จะเสนอนโยบายที่ต้องทำได้จริงหากได้เป็นรัฐบาล เพราะหากในความเป็นจริงแล้วไม่ปฏิบัติตามได้ดังที่เคยหาเสียงไว้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งอาจไม่พอใจ และส่งผลต่อฐานเสียงและคะแนนนิยมในครั้งหน้าได้ ซึ่งพรรคการเมืองประเภทนี้มีแนวโน้มที่จะสร้างความพึงพอใจและรักษาฐานเสียงไว้ได้นานกว่าพรรคการเมืองประเภทอื่น

พรรคการเมืองทั้ง 3 ประเภทข้างต้น สามารถนำมาเขียนเป็นกระบวนการทางการตลาดของพรรคการเมืองตามแผนภาพได้ดังนี้

ภาพที่ 3.14 กระบวนการทางการตลาดของพรรคที่มีเป้าหมายเป็นผลิตภัณฑ์การขาย และการตลาด

ที่มา : *นันทนา นันทวโรภาส (2557 หน้า 136)*

Marshment กล่าวว่าพรรคการเมืองที่เน้นการทำการตลาด เป็นการพัฒนามาจากพรรคการเมืองที่ยุคแรกเน้นการนำเสนอผลิตภัณฑ์ (POP) ในช่วงต้นศตวรรษที่ 20 และประสบความสำเร็จในยุโรปและอังกฤษ เนื่องจากมีโครงสร้างพรรคและสาขาที่มีความแข็งแกร่ง จึงสามารถสื่อสารและชักชวนสมาชิกให้ไปเลือกตั้งได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่ภายหลังเมื่อการสนับสนุนนั้นลดลง พรรคการเมืองจึงต้องปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์เพื่อมาสู่ยุคของการขาย (SOP) ด้วยการใช้สื่อต่าง ๆ และสื่อมวลชนในการรณรงค์ทางการเมืองเพื่อจูงใจผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และได้ผลเป็นอย่างดี ต่อมาในช่วงปี 1970 ประชาชนมีความรู้และการศึกษามากขึ้นจึงบริโภคข้อมูลข่าวสารหลากหลายและมีความต้องการที่ซับซ้อน ซึ่งพรรคการเมืองต้องศึกษาพฤติกรรมของผู้มีสิทธิเลือกตั้งเพื่อให้ได้คะแนนเสียงและชนะการเลือกตั้ง จึงกลายเป็นยุคของพรรคการเมืองที่มุ่งเน้นการตลาด (MOP) นั่นเอง (นันทนา นันทวโรภาส, 2557 หน้า 135)

3.5.5 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (Analyzing the Environment)

ผลสะท้อนจากตลาดการเมืองอาจแสดงให้เห็นถึงลักษณะองค์กรธุรกิจที่เน้นผลประโยชน์เกี่ยวกับความน่าเชื่อถือของแหล่งที่พวกเขาสามารถลงทุนทรัพยากร ในการวิเคราะหสภาพแวดล้อมมากกว่าความน่าเชื่อถือของนักการเมือง กล่าวคือ กระบวนการตลาดสามารถลดปริมาณข้อมูลข่าวสารจำนวนมากมายให้ตรงกับประเด็นมากขึ้น อันได้แก่ การวางแผนการรณรงคเลือกตั้งผ่านการกระจายเสียง หนังสือพิมพ นิตยสารเฉพาะ การสรุปรายงานการวิเคราะห์เชิงวิชาการที่มีอยู่อย่างมากมาย รวมถึงข้อมูลจากการสำรวจความคิดเห็น (Election Poll) ที่นักกลยุทธด้านการเมืองสามารถนำมาใช้เป็นฐานในการตัดสินใจและเข้าใจถึงสภาพเศรษฐกิจสื่อมวลชนและปัจจัยอื่น ๆ ที่นักเลือกตั้งต้องใส่ใจ

3.5.6 ส่วนผสมทางการตลาดการเมือง (The Marketing Mix)

ตรงกันข้ามกับสภาพแวดล้อม (ปัจจัยภายนอก) ได้แก่ การกำหนดโครงการขึ้นมาเองตามที่ฮันต (Hunt) นิยามไว้ว่า “ปัจจัยที่สามารถควบคุมได้” (Controllable Factors) ซึ่งหมายถึงการรวบรวมกลยุทธ์การตัดสินใจที่องค์กรสามารถดำเนินการในส่วนของโปรแกรมการตลาด อันเป็นที่รู้จักกันดีแล้วในรูปของส่วนผสมทางการตลาด ซึ่งประกอบด้วยผลิตภัณฑ์และบริการ การส่งเสริมการตลาด ช่องทางจำหน่ายและราคาผลิตภัณฑ์หรือบริการ

ผลิตภัณฑหรือบริการ ถือเป็นส่วนสำคัญของส่วนผสมทางการตลาด ในแง่ของการเลือกตั้งส่วนผสมของผลิตภัณฑ์หรือบริการประกอบด้วย “ภาพลักษณ์ของพรรค” (Party Image) “ภาพลักษณ์ผู้นำพรรค” (Leader Image) และ”นโยบายพรรค” (Manifesto) รูปแบบดังกล่าวเป็นที่นิยมกันในหมู่นักวิเคราะห์ รวมถึง บอบ วอรซสเตอร์ (Bob Worcester) หัวหน้าสำนักโพล MORI ด้วย ในแต่ละองค์ประกอบดังกล่าวจะมีอิทธิพลต่อความคิดเห็นของผู้ลงคะแนนเสียงในแต่ ละกลุ่มไมเหมือนกันด้วยเหตุนี้ แต่ละส่วนวนแบ่ง (Segment) อาจถูกโน้มน้าวด้วยจุดดึงดูดความสนใจ

นอกเหนือจากการครอบงำด้วยมิติด้านภาพพจน์ของพรรคและผู้นำพรรค

แนวคิดเกี่ยวกับการส่งเสริมภาพพจนนักการเมืองโดยการใช้จุดดึงดูดความสนใจเป็นเรื่องที่มีการกระทำกันอยู่เสมอในรูปของงานเขียนประเภทสารคดี โดยนักหนังสือพิมพ์ที่มีเนื้อหาครอบคลุมถึงการเลือกตั้งด้วย คล้าย ๆ กันกับแนวคิดของ ซิงหทีเรนซ์ ควอลเตอร (Terence Qualter) ที่สรุปว่า การตลาดสำหรับนักการเมือง หมายถึง “การใช้กลยุทธสร้างความอ่อนแอของคู่แข่งด้วยการสร้างภาพพจน์ทางการตลาด”

3.5.7 การส่งเสริมการตลาดการเมือง (Promotion)

เป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่า การโฆษณาถือเป็นเครื่องมือการสื่อสารที่สำคัญที่สามารถนำเสนอถึงกระบวนการตลาดได้อย่างสมบูรณ์ สำหรับส่วนผสมการส่งเสริมการตลาด การเมืองสามารถแบ่งเป็นสองส่วนหลัก ได้แก การใช้สื่อ “ที่ต้องจ่ายเงิน” (Paid) และสื่อ “ที่ไม่ต้อง จ่ายเงิน” (Free) ในส่วนของสื่อที่ต้องจ่ายเงิน ครอบคลุมถึงการโฆษณา อาทิ โปสเตอร สิ่งพิมพ์ หรือการกระจายเสียงผ่านวิทยุและโทรทัศน์ ครอบคลุมถึงโทรทัศน และการตลาดไปรษณีย์ตรง (Direct Mail Marketing) รวมถึงการรณรงค์การเลือกตั้งชั่วคราว ด้วยการกำหนดสีประจำพรรค (Party Colors) การออกแบบ (Designs) สื่อโฆษณาพิเศษ การเขียนสโลแกน (Slogan Copy) และการสร้างสัญลักษณ์ (Symbols) เพื่อเสริมให้การรณรงค์การเลือกตั้งมีสีสันน่าสนใจมากขึ้น ส่วนสื่อที่ไมต้องจ่ายเงิน ไดแก่การเผยแพร (Publicity) ที่แต่ละพรรคการเมืองได้รับอยู่แล้ว กลยุทธ์เกี่ยวกับการใช้สื่อแบบไม่จ่ายเงิน คือไม่ต้องกังวลกับเรื่องการแก่ข่าว ใช้หลักการประชาสัมพันธ์ที่ไดรับการออกแบบแล้วมาเป็นเครื่องมือในการรณรงค์โดยผ่านสื่อที่น่าสนใจ เช่น “ภาพข่าวตามโอกาสที่ดี” (Photo Opportunities) และข่าวแจก (News Conferences) รวมถึง การออกแบบเค้าโครงเรื่องอื่น ๆ เพิ่มปรับปรุงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับนักการเมืองและพรรค การเมืองของพวกเขาได้ดีขึ้น ช่องทางการสื่อสารการตลาดการเมือง (Place) หัวใจสำคัญของกลยุทธ์การกำหนดแหล่งจำหน่าย สินค้าหรือการกระจายสินค้าอยู่ที่การวางเครือข่ายผู้แทนจำหน่ายในภูมิภาค ในแงการเมือง ได้แก การสร้างความสมดุลระหว่างพรรคการเมืองกับตัวแทนพรรคการเมืองระดับรากหญ้า ในอังกฤษจะมีสมาชิกพรรคการเมืองที่เป็นระบบทั้งในระดับภูมิภาคและระดับท้องถิ่น

3.5.8 ราคาหรือคุณค่าของพรรคการเมือง (Price)

การตั้งราคา (Pricing) เป็นส่วนที่สี่ของส่วนผสมทางการตลาด (Philip Niffenegger, 1989, pp. 45-51) ได้แสดงเหตุผลที่น่าเชื่อถือเกี่ยวกับส่วนผสมด้านราคาในตลาดการเมืองด้วยการสรุปความสั้น ๆ ถึงส่วนประกอบหลายส่วน ซึ่งสัมพันธกับปรากฏการณที่เกิดขึ้นในสภาพแวดล้อมและไดรับการตีความจากผู้มีสิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้ง ประกอบด้วย ความรู้สึกต่อประเทศชาติ ฐานะทางเศรษฐกิจของพรรคและความคาดหวังหรือความหวั่นไหวด้านจิตใจ

3.5.9 กลยุทธ์ที่สำคัญ

กลยุทธ์ที่สำคัญประกอยด้วยองค์ 3 คือ

1. การวิจัยการตลาด (Marketing Research)
2. ส่วนแบ่งตลาด (Segmentation)
3. การจัดวางตำแหน่งสินค้า (Positioning)

การวิจัยการตลาดมีบทบาทสำคัญในการเลือกตั้งยุคใหม่ โดยมีการบันทึกไว้ครั้งแรกในการแข่งขันการเลือกตั้งอเมริกาตั้งแต่ป 1930 สำนักโพลภาคเอกชนเกิดขึ้นมากมาย การสำรวจความคิดเห็นไม่เพียงขยายศักยภาพของผู้นำพรรคการเมืองเท่านั้น แต่ยังเป็นการท้าทายด้วย สำหรับผู้นำทางการเมือง (Elite) ผู้ซึ่งครั้งหนึ่งสามารถพึ่งพาช่องทางการสื่อสารในการสร้างอิทธิพลในหมู่สาธารณชน ปัจจุบันต้องเผชิญหน้ากับความผิดพลาดบ่อยครั้งอันเกิดจากการสำรวจโพลที่ไร้คุณธรรม เพื่อที่จะช่วยให้กลยุทธ์การเลือกตั้งแหลมคมขึ้นและคงไว้ซึ่งฐานเสียงที่ดีแต่เดิม การสำรวจความคิดเห็นเป็นลักษณะเชิงปริมาณเพื่อสำรวจเฉพาะลักษณะทางประชากรศาสตร์เท่านั้น เมื่อเร็ว ๆ นี้ นักการเมืองมุ่งความสนพิเศษที่จะสำรวจลักษณะทางด้านจิตวิทยามากขึ้น (Psychographic) การเพิ่มขึ้นของการศึกษาวิจัยเพื่อการรณรงค์ได้เริ่มต้นที่จะผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณแบบเก่า รูปแบบการวิจัยกลุ่ม (Focus Group) และการวิจัยเชิง คุณภาพแบบอื่น ๆ ผลสะท้อนที่ได้จากการสำรวจความคิดเห็นเป็นองค์ประกอบสำคัญในการออกแบบ ส่วนผสมทางการตลาดที่มีประสิทธิภาพเมื่อนำมาผสานกับยุทธวิธีต่าง ๆ ช่วยให้สามารถแบงกลุ่มเป้าหมายทางการตลาดได้ ส่วนแบ่งทางการตลาดเกิดจากการใชการวิจัยในการจัดกลุ่มลูกค้าเป็นหมวดหมู่ตาม ความชอบ ความต้องการ หรือตามกำลังซื้อของผู้บริโภค เมื่อสามารถระบุลักษณะสำคัญของส่วนแบ่งผู้บริโภคแล้ว โปรแกรมการตลาดสามารถรักษาหรือขยายฐานลูกค้าตามส่วนแบ่งการตลาด (Market Share) ที่ต้องการ

กลยุทธ์ทางการเมืองมีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน กล่าวคือ มีเครื่องมือในการกำหนด กลุ่มผู้มีสิทธิ์ออกเสียงเป้าหมาย การวิเคราะห์การตลาด ชี้ให้เห็นถึงประโยชนที่ได้จากการแบ่งผู้มีสิทธิ์ออกเสียงโดยกำหนดกฎเกณฑตามลักษณะประชากร (Demographic) ลักษณะทางจิตวิทยา (Psychographic) หรือลักษณะทางภูมิศาสตร (Geographic) จากมุมมองศาสตร์ทางการเมือง แนวโน้มการกำหนดฐานเสียงเป็นเรื่องที่ประสบปัญหาอันเกิดจากความกดดันทางด้านจิตวิทยา ทำให้เกิดกลุ่มผู้มีสิทธิ์ออกเสียงที่ยังตัดสินใจว่าจะเลือกใคร เรียกว่ากลุ่ม “หลักลอย” (Floating) จึงเป็นสิ่งที่ต้องพยายามยิ่งยวดที่ต้องช่วงชิงคะแนนเสียงจากประชาชนกลุ่มนี้ไวเพื่อชัยชนะในการเลือกตั้ง

กลยุทธ์การตลาดในแงการปฏิบัติ องค์กรการเมืองใช้ผลจากการวิจัยมาช่วยจัดวางตำแหน่งของพรรคในตำแหน่งที่ดีที่สุด สำหรับแนวคิดเกี่ยวกับการจัดวางตำแหน่งสินค้าเป็นสิ่งสำคัญในการวิเคราะห์การตลาดการเมือง จากการศึกษาการแข่งขันทางการเมืองตามทฤษฎีดั้งเดิมของดาวน์ (Downs) โดยใช้โมเดลทางการตลาดเป็นพื้นฐานในการวิเคราะห์ โดยใช้วิธีการกระตุ้นให้ผู้มีสิทธิ์ออกเสียงไปลงคะแนนเสียงให้มากที่สุด ทฤษฎีดังกล่าวได้นำมาปฏิบัติกันอย่างแพร่หลายจนกระทั่งเมื่อเร็ว ๆ นี้นักทฤษฎีหลายท่านได้พัฒนาแนวคิดทางเลือกเกี่ยวกับการวางตำแหน่งพรรค

การเมือง โดยเน้นคุณค่าความต่อเนื่องในการอุทิศให้แกกิจกรรมสาธารณะและ ความสำคัญของการชี้นำความคิดเห็นเท่า ๆ กับการฟังความคิดเห็นของสาธารณะ สมิธ และ ซอลเดอร (R.I. Saunders & D.E. Smith ,1990, pp. 123-136) ใช้ให้เห็นถึงปัญหาศักยภาพทางการเมืองมีผลมาจาก “การต่อสูที่ตรงจุด” (The Fight to the Centre) โดยที่พรรคการเมืองล้มเหลวตรงที่ไม่สามารถแยก ความแตกต่างคุณค่าของตราสินค้าของผลิตภัณฑ์ผ่านจุดขายที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะ

3.5.10 การวางตำแหน่งของผู้สมัครและพรรคการเมือง

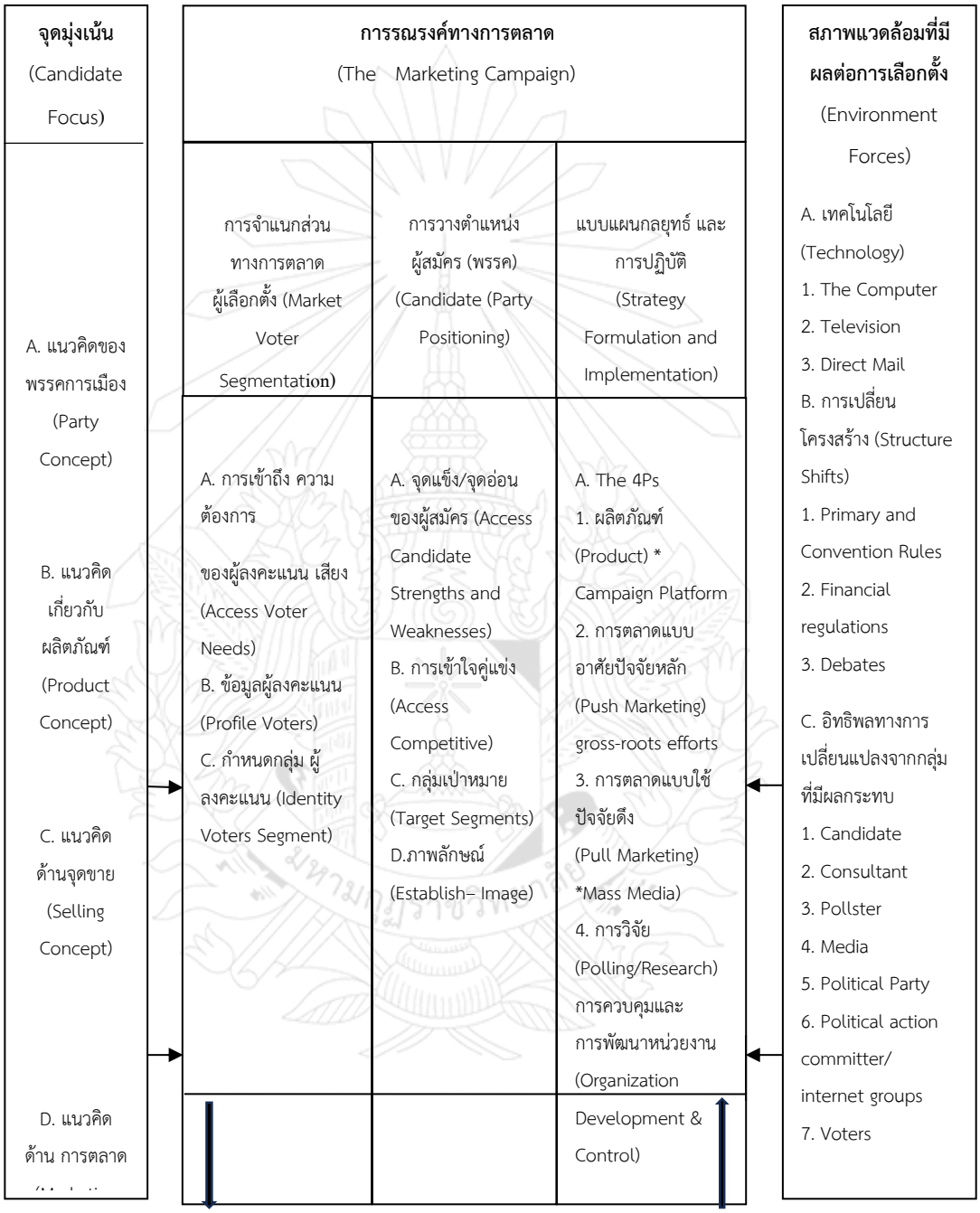
การจัดวางตำแหน่งของสินค้าเป็นความสัมพันธ์ระหว่างการจัดกลุ่ม (Segment) กับ ผลิตภัณฑ (Product) การหาจุดครองใจในตำแหน่งที่เหมาะสมและเป็นที่ยอมรับของผู้เลือกตั้ง ตัวอย่าง เชน โรนัลด์ เรแกน (Ronald Reagan) วางตำแหนง “เป็นผู้แก้ปัญหา” ที่ จิมมี คาร์เตอร (Jimmy Carter)ทำไว้ สวนบิล คลินตัน (Bill Clinton) วางตำแหนง “New Democrat” ที่จะเข้าไปเปลี่ยนแปลงการบริหารงาน 12 ปี ที่ผ่านมาภายใต้ พรรครีพับลีกันในทำเนียบขาว

การจัดวางตำแหน่งทางการเมืองนั้น มักสอดประสานเป็นเนื้อเดียวกับอุดมการณ ทางการเมืองของพรรค ซึ่งแต่เดิมอุดมการณทางการเมืองมักจะมั่นคงไม่เปลี่ยนแปลง แต่ในปัจจุบันแนวทางการตลาดผลักดันให้อุดมการณทางการเมืองเปลี่ยนแปลงไปตามผลการวิจัยความต้องการของประชาชน การนำเสนอประเด็นในการรณรงค์จึงขึ้นอยู่กับผลการวิจัยในช่วงเวลานั้น ๆ

Bruce I. Newman, (1999, p. 46) เสนอขั้นตอนของการจัดวางตำแหน่งทางการเมือง โดยเริ่มจากการที่พรรคและผู้สมัครต้องประเมินจุดแข็งและจุดอ่อนองตนเอง ก่อนจะเริ่มประเมินจุดอ่อนและจุดแข็งของคูแข่ง จากนั้นจัดแบ่งส่วนแบ่งการตลาดของผู้เลือกตั้ง แล้วจึงคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายที่มีแนวโน้มว่าจะเลือกตนเองออกมา ลำดับต่อไปจึงเป็นกระบวนการสร้างภาพลักษณ์ นั้นคือ การนำเอาจุดยืนและบุคลิกของผู้สมัครเข้าไปประทับไวในใจของผู้เลือกตั้ง ดังนั้น การวางตำแหน่งทางการเมืองของผูสมัคร (Candidate Positioning) จึงสามารถทำได้ โดยการสื่อสารผ่านการนำเสนอของสื่อมวลชน ทั้งนี้การสร้างภาพลักษณ์นั้นจะต้อง พิจารณาให้สอดคลองกับกลุ่มเป้าหมายที่กำหนดไว้ด้วยเช่นกัน และในขณะเดียวกันนโยบายทางการเมืองเองก็สามารถใช้เป็นส่วนหนึ่งในการเน้นย้ำภาพลักษณของผู้สมัคร การวางตำแหน่งทางการเมือง (Positioning) จึงนับเป็นเครื่องมือทางการตลาดการเมืองเพื่อให้ผู้เลือกตั้งเข้าใจ และเห็นได้ชัดเจนถึงตัวตน จุดยืน และวิสัยทัศน์ของผู้สมัครตำแหน่งทางการเมืองของผูสมัครสามารถทำได 2 วิธี ไดแก่การใช้นโยบายพรรคการเมืองนำ และการสร้างภาพลักษณของตนขึ้นมาใหม่ ทั้งนี้ การสร้างภาพลักษณจะต้องพิจารณาให้สอดคลองกับกลุ่มเป้าหมายที่กำหนดไว ในขณะเดียวกันนโยบายทางการเมือง ก็สามารถใช้เป็นส่วนหนึ่งในการ เน้นย้ำภาพลักษณของผู้สมัครได้ด้วย การวางตำแหน่งพรรคและผูสมัคร เป็นเรื่องสำคัญในทางการเมือง เพราะผู้เลือกตั้งนั้นสามารถเปลี่ยนการตัดสินใจไดอย่างรวดเร็ว การปรับเปลี่ยนตำแหน่งเพื่อนำไปสู่ความได้เปรียบในการรณรงค์หาเสียงและการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพกับผู้เลือกตั้ง จะนำไปสู่ชัยชนะในการเลือกตั้งได

อย่างไรก็ตาม การจัดวางตำแหน่งของพรรคและผู้สมัคร โดยใช้นโยบายของพรรคและ

ผู้สมัครกับการสร้างภาพลักษณของตนนั้น จะต้องมีความสอดคล้องตรงกับบริบททางสังคม การเมืองในขณะนั้นด้วย แบบแผนยุทธศาสตร์และการปฏิบัติ การเขียนแผนยุทธศาสตร์นั้น หัวใจสำคัญอยู่ที่องค์ประกอบ 4Ps ดังแบบจำลอง (Bruce I. Newman,1999, p. 106) ต่อไปนี้

ภาพที่ 3.15 แบบจำลองการตลาดทางการเมือง

ที่มา : *Bruce I. Newman, (1999, p. 106)*

Product หมายถึง ผลิตภัณฑ์ทางการเมืองซึ่งประกอบไปด้วยนโยบายที่ใช้หาเสียง (The Policy Platform) กับตัวผู้สมัครรับเลือกตั้ง ทั้งนโยบายของพรรคการเมืองและนักการเมือง ในฐานะผลิตภัณฑ์ จะต้องผ่านกระบวนการคัดสรร เริ่มจากความแน่วแน่ในอุดมการณ์ทางการเมืองที่ผู้สมัครมีต่อพรรค จากนั้นจะต้องมีภาพลักษณ์ที่สอดคล้องกับพรรคที่สังกัด ขณะเดียวกันก็ต้องได้รับการฝึกอบรมในการพัฒนาบุคลิกภาพ การสื่อสารและการพูดในที่สาธารณะ

ในประเทศสหรัฐอเมริกานั้น การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งเพื่อแข่งขันชิงชัยเป็นผู้สมัคร ของพรรคในการเลือกตั้งประธานาธิบดี มีความเข้มข้นและทุ่มเททรัพยากรมหาศาลไม่แพ้การแข่งขันในตำแหนง ประธานาธิบดี แต่สำหรับในประเทศไทยการคัดสรร “ผู้สมัคร” ในนามพรรค มุ่งไปสู่เป้าหมายคือ “ชัยชนะในการเลือกตั้ง” เป็นสำคัญ โดยมีการจัดแบ่งระดับ (จัดเกรด) ผู้สมัครตามโอกาสของการได้รับเลือกตั้ง

- “เกรดเอ” คือ อดีตสมาชิกสภาผูแทนราษฎร (ส.ส.) ในการเลือกตั้งครั้งล่าสุดและมีแนวโน้มได้รับเลือกตั้งสูงมาก

- “เกรดบี” คือ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ในการเลือกตั้งครั้งก่อนแต่สอบตกในการเลือกตั้งครั้งล่าสุด

- “เกรดซี” คือ นักการเมืองหน้าใหม่ที่เคยทำประโยชน์ให้กับท้องถิ่นอยู่บ้าง

- “เกรดดี” คือนักการเมืองหน้าใหม่ที่ยังไม่มีผลงานเท่าใดนัก และมีแนวโน้มได้รับการเลือกตั้งน้อย (สมบัติ จันทรวงศ์, 2539 หน้า 56)

จากการเลือกตั้งในอดีตที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน พบว่า ทุกพรรคการเมืองมีแนวทางในการคัดสรรผู้สมัครใกล้เคียงกันโดยเกณฑ์ “โอกาสของชัยชนะ” เป็นหลัก ดังนั้น ปรากฏการณแย่งชิงตัวสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การย้ายสังกัดพรรคของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และข้อกล่าวหา “ซื้อตัวสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร” ของพรรคการเมืองต่าง ๆ ซึ่งมีมาตลอดนับตั้งแต่เริ่มตั้งพรรคเป็นต้นมา การศึกษาในเรื่องของ “ผลิตภัณฑ์” ที่เป็นตัวนักการเมืองจึงอาจเป็นข้อจำกัดใน กระบวนการพัฒนาผลิตภัณฑ์นี้แต่ก็สามารถศึกษาถึง “กระบวนการได้มาซึ่งผลิตภัณฑ์เหล่านี้” ว่ามีที่มาที่ไปอย่างไร

สำหรับนโยบายของพรรคการเมืองในการรณรงคหาเสียงเลือกตั้งของประเทศทางแถบซีกโลกตะวันตก ถือว่านโยบายและประเด็นการหาเสียงนั้นมีความสำคัญมาก หากผูสมัครสามารถทำให้ผู้เลือกเข้าใจและยอมรับประเด็นหรือนโยบายที่นำเสนอ และสร้างความโดดเด่นที่ แตกต่างก็จะส่งผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้ง (Adam F. Simon, 2002, p. 30)

สมัครเลือกประเด็นในการนำเสนอ มักเป็นประเด็นที่ผู้สมครเชื่อว่าจะได้รับคะแนนนิยมมากที่สุด โดยนำมาจากผลการหยั่งเสียงผู้เลือกตั้ง (Polling) สมมติฐานก็คือ ควรเลือกประเด็นที่จะนำพาตำแหน่งของผู้สมัคร เข้าใกล้กับความคิกของผู้เลือกตั้งที่เป็นกลางมากที่สุด การนำเสนอประเด็นจะต้องไม่ซับซ้อนจนเกินไป และในขณะเดียวกันก็ต้องครอบคลุมสิ่งที่ เป็นที่นิยมของมวลชนด้วยการ

ตัดสินใจเลือกของผู่เลือกตั้งขึ้นอยู่กับข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้รับ สัมพันธ์กับความคิดพื้นฐานของตัวเองเมื่อรวบรวมข้อมูลแล้วผู้เลือกก็จะให้น้ำหนักตามความสำคัญ ตัวอย่าง เช่น หากผู้เลือกตั้งให้ความสำคัญเรื่องการทำแท้งงก็จะเลือกผู้สมัครที่เสนอประเด็นนี้ ข้อเสนอที่ไม่มีอิทธิพลต่อการลงคะแนน อาจถือได้ว่าเป็นประเด็นที่ไมมีน้ำหนักเลยก็ว่าได้ แม้ในต่างประเทศจะให้ความสำคัญกับเรื่อง “แนวนโยบายในการรณรงค์หาเสียง” เป็นอย่างมาก แตในอดีตที่ผ่านมาของไทยนั้นนโยบายของพรรคส่วนใหญ่จะเป็นนโยบายอย่างกว้าง ๆ ขาดแผนปฏิบัติการที่จะเน้นถึงการนำพาเศรษฐกิจเข้าสู่เป้าหมายที่ได้แถลงออกมา และไม่ปรากฏว่ามีพรรคการเมืองใดเลยที่จะลำดับความสำคัญของแต่ละนโยบายว่ามีความสำคัญมากน้อยแตกต่างอย่างใด นอกจากนั้นนโยบายส่วนใหญ่จะมีสาระและเนื้อหาที่เน้นถึงการแก้ปัญหามากกว่าการพัฒนาเศรษฐกิจโดยรวม แม้แต่นโยบายการเกษตรที่ทุกพรรคให้ความสำคัญ ก็ไมปรากฏว่ามีอะไรใหม่ออกมา และบางครั้งนโยบายต่าง ๆ ของพรรคเดียวกันก็ขัดกันเอง เช่น นโยบายที่เน้นถึงการกระตุ้นเศรษฐกิจเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว แต่ขณะเดียวกันก็ต้องให้ประเทศขาดดุลการค้าลดลง กระบวนการให้ได้มาซึ่ง “ผลิตภัณฑ์” หรือนโยบายของพรรคการเมืองจึงเป็นส่วนสำคัญสอดคล้องกับกระบวนการตลาดทางการเมืองที่ ชอน โบวเลอร และ เดวิด เอ็ม ฟาเรล (Bowler Shaun & David M. Farrell,1992, p.56) ได้ระบุไว้ว่า ความสำเร็จของการรณรงค์มุ่งไปที่ “นโยบายผลิตภัณฑ”ซึ่งในทางการเมืองแบ่งเป็น 3 องค์ประกอบ ไดแก

1. ภาพลักษณ์พรรคการเมือง แบ่งเป็น 2 ระดับ ได้แก่ ภาพลักษณ์ดั้งเดิม หมายถึงภาพลักษณ์ที่มีมาตั้งแต่เดิมว่าเป็นพรรคที่เป็นตัวแทนของคนกลุ่มใด มีประวัติการดำเนินกิจกรรมอย่างไรกับภาพลักษณ์เฉพาะกิจซึ่งหยิบยกขึ้นมานำเสนอเฉพาะการเลือกตั้งให้ได้เปรียบคู่แข่งขัน

2. ภาพลักษณ์ผู้นำมีความสำคัญมากขึ้นในปัจจุบันมีการวิจัยเพื่อหาจุดอ่อน จุดแข็งแล้วนำมาปรับเปลี่ยนเพื่อให้ ได้ภาพลักษณ์ที่ประชาชนพึงประสงค์

3. การนำเสนอประเด็นที่เป็นแนวทางหลักของพรรคการเมือง ซึ่งสอดคล้องกับความตองการของผู้เลืองตั้ง

ที่สำคัญอีกประการหนึ่งในส่วนของการกำหนดวางกรอบยุทธศาสตร์การรณรงค์ในเรื่องของนโยบายของพรรคการเมือง จำเป็นต้องสร้างความสมดุลใน 3 องค์ประกอบ ดังนี้

1. Push Marketing การตลาดแบบผลักดันเป็นการส่งข้อมูลข่าวสาร โดยใช้ช่องทางเครือข่ายของพรรคในระดับรากหญ้า ได้แก่ อาสาสมัคร สมาชิกพรรค สาขาพรรคการ ติดต่อสื่อสารกับกลุ่มคนเหล่านี้ จะเป็นการติดต่อโดยตรง เช่น การใช้โทรศัพท สารของพรรค จดหมายตรง การเคาะประตูบ้าน การปราศรัย การระดมทุนเพื่อหาเสียงก็ดำเนินการกับคนกลุ่มนี้เป็นหลัก สิ่งสำคัญที่สุดในการสร้างความมั่นใจให้กับผู้สนับสนุนก็คือการปรากฏตัวของผู้สมัครทำให้การหาเสียงคึกคัก และได้สัมผัสกับปัญหาของประชาชนอย่างแท้จริง ตัวอย่าง เช่น การเดินหา เสียงของบิล คลินตัน (Bill Clinton) โดยขบวนรถบัส 24 ชั่วโมง โดยไม่มีการหยุดพัก ขบวนรถไฟ หาเสียงของแฮรี่

เอส ทรูแมน (Harry S. Truman) ฯลฯ

2. Pull Marketing การตลาดแบบจูงใจโดยใช้สื่อมวลชนการรณรงค์หาเสียงโดยโฆษณาผ่านสื่อสารมวลชน เป็นการรณรงค์ที่มีประสิทธิภาพสูง สามารถสื่อสารกับคนจำนวนมากได โดยทั่วไปพรรคการเมืองมักจะจ้างที่ปรึกษามืออาชีพด้านโฆษณาเข้ามาดำเนินการด้านนี้ โดยเฉพาะ การโฆษณาทางการเมืองมีทั้งโฆษณาด้านบวกและค้านลบ โฆษณาด้านบวกนั้นจะ นำเสนอนโยบายที่ตรงกับความต้องการของผู้เลือกตั้งให้เห็นเป็นรูปธรรมมากที่สุด ส่วน โฆษณาด้านลบนั้น มุ่งโจมตีนโยบายของผู้สมัครฝ่ายตรงข้าม การใช้งบประมาณด้านสื่อสารมวลชนนั้นจะมากหรือน้อย ขึ้นอยู่กับกฎหมายเลือกตั้งของแต่ละประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกาไม่มีข้อจำกัดจำนวนเงินในการซื้อสื่อ และไม่จำกัดประเภทของสื่อ แต่สำหรับเมืองไทยมีข้อจำกัดในเรื่องของจำนวนเงินในการหาเสียงและข้อจำกัดในการซื้อสื่อบางประเภทสื่อใหญ่ในช่วงการหาเสียง ตัวอย่าง เช่น สื่อโทรทัศน์และวิทยุ เป็นต้น

3. Polling การหยั่งเสียง เครื่องมือสำคัญทางการตลาด คือ “การหยั่งเสียง”และการ หยั่งเสียงได้ถูกนำมาใช้ในทางการเมือง ในป ค.ศ. 1932 โดย จอร์จ แกลลับ (George Gallup,1939) ได้นำเอาวิธีการหยั่งเสียงมาใช้ในการทำนายการเลือกตั้ง โดยการหยั่งเสียงประชามติพบว่า มารดาของภรรยาเขาจะได้รับชัยชนะในการเลือกตั้งที่รัฐไอโอวา หลังจากความแม่นยำของการหยั่งเสียงในครั้งนั้น ไดเปลี่ยนโฉมหน้าของการหยั่งเสียงให้กลายเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่สุดในทางการเมือง

ในขณะเดียวกัน การวิจัยถูกนำมาใช้เพื่อแสวงหาความต้องการของผู้เลือกตั้งเพื่อ นำมาจัดทำนโยบายโดยตระหนักว่า “ไม่มีผลิตภัณฑใดที่ขายให้กับทุกคนได” ดังนั้น การออกนโยบายเฉพาะกลุ่ม เฉพาะพื้นที่ จึงเป็นสิ่งที่นักการเมืองพึงกระทำแผนยุทธศาสตร์ในการรณรงค์หาเสียง (The Strategic Plan) เป็นคัมภีร์สำคัญที่จะนำพรรคสู่ชัยชนะ แผนยุทธศาสตร์เป็นการกำหนดเปาหมายและแนวทางให้ผู้สมัครในแต่ละช่วงเวลาของการหาเสียง

แผนยุทธศาสตร์มี 3 ขั้นตอน ไดแก การวางแผน การปฏิบัติตาม แผนยุทธศาสตร์ การควบคุมและติดตามผลให้เป็นไปตามตามแผน

- การวางแผน ขั้นตอนนี้เริ่มจากการวิเคราะห์ตลาด โดยนำปัจจัยต่าง ๆ มาวิเคราะห์อย่างรอบด้านทั้งปัจจัยภายในประเทศและภายนอกประเทศ ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านคูแขง แล้วนำข้อมูลเหล่านี้มากำหนดแผนยุทธศาสตร์

- การปฏิบัติตามแผนยุทธศาสตร์ ต้องมีความยืดหยุ่นสูงเพราะจุดหักเหของการเลือกตั้งจะมีความรุนแรงมาก

- การควบคุมและติดตามผลให้เป็นตามแผน ระบบการควบคุมมีไว้เพื่อวัดผลของแผนงานที่ดำเนินอยู่เทียบกับเป้าหมายของแผนที่ตั้งไว้ เพื่อจะสามารถดำเนินการแก้ไขก่อนที่จะ สายเกินไป ซึ่งการแก้ไขอาจจะเป็นการเปลี่ยนเป้าหมาย เปลี่ยนแผน หรือเปลี่ยนวิธีการดำเนินการ ให้สอดคล้องกับสถานการณใหม่

- ยุทธศาสตร์การรณรงค์หาเสียงที่ดีนำมาซึ่งชัยชนะในการเลือกตั้ง ดังตัวอย่างยุทธศาสตร์ของบิล คลินตัน (Bill Clinton) สามารถรวบรวมประเด็นที่อยู่ในความกังวลของผู้เลือกตั้งโดยเฉพาะเรื่องเศรษฐกิจและเรื่องสาธารณสุข จะสื่อสารประเด็นเหล่านี้ผ่านสื่อต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ ที่สำคัญคือการมีทีมงานที่มีเอกภาพมีระบบการจัดการที่ดี ซึ่งทั้งหมดดำเนินการบริการโดยทีมงานการตลาดมืออาชีพที่จัดวางตำแหน่งให้บิล คลินตัน (Bill Clinton) เป็นผู้นำที่เข้มแข็งและสนับสนุนการเปลี่ยนแปลง

4. สภาพแวดล้อมที่มีผลต่อการเลือกตั้ง ในสภาพแวดล้อมทางการเมืองมีปัจจัยมากมายที่มีอิทธิพลต่อการเลือกตั้ง ซึ่งอาจจัดแบ่งปัจจัยเหล่านี้ออกเป็น 3 กลุ่มใหญ่ ๆ ไดแก่

4.1 ปัจจัยการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยี ไดแก่ นวัตกรรมด้านคอมพิวเตอร์ การจัดทำฐานข้อมูลสมาชิก และกลุ่มเป้าหมายด้วยระบบคอมพิวเตอร การประมวลผลข้อมูลการวิจัยการใช้อินเตอร์เน็ตติดต่อกับผูเลือกตั้ง เทคโนโลยีด้านโทรทัศน์ ที่มีการพัฒนาไปมาก โดยเฉพาะอุตสาหกรรมเคเบิ้ลทีวี และโทรทัศน์แบบปฏิสัมพันธ (Interactive) มีผลต่อการรณรงค์ทางการเมืองยุดใหม่เป็นอย่างมาก การสื่อสารโดยตรงด้วยระบบจดหมายตรง (Direct Mail) เป็นการมุ่งเน้นที่จะสร้างสัมพันธ์ระยะยาวกับผู้เลือกตั้ง

4.2 ปัจจัยการเปลี่ยนแปลงด้านโครงสร้างทางการเมือง ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงกฎหมายการเลือกตั้งในแงมุมต่าง ๆ เช่น กฎหมายกำหนดงบประมาณการหาเสียง กฎหมายห้ามกระทำการจูงใจให้เลือกตั้งด้วยอามิสสินจ้าง ข้อกำหนดในการใชสื่อโทรทัศน์วิทยุในการหาเสียง กฎหมายการบริจาคเงินให้พรรคการเมือง กฎเกณฑ์ในการโต้วาที (Debate) ของหัวหน้าพรรคการเมือง ผู้สมัคร ฯลฯ

4.3 ปัจจัยการเปลี่ยนแปลงตัวแทนแหอำนาจ กลุ่มบุคคล 7 ประเภทที่มีอำนาจในกระบวนการการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ไดแก่ พรรคการเมือง ผู้สมัคร ที่ปรึกษามืออาชีพ ผู้ทำโพลสื่อมวลชน กลุ่มผลประโยชน และผูมีสิทธิเลือกตั้ง กลุ่มบุคคลทั้ง 7 กลุ่ม มีผลกระทบต่อการเลือกตั้งอย่างเชื่อมโยงและต่อเนื่องกัน ซึ่งทั้งหมดนี้นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทางอำนาจอย่างสำคัญในทางการเมือง การนำยุทธศาสตร์ทางการตลาดมาใช้ในการรณรงคทางการเมืองเป็นปรากฏการณ์ใหม่ที่เกิดขึ้นในครึ่งหลังของศตวรรษที่ 2 การนำสื่อมวลชนและเทคนิคด้านการตลาดมาใช้ในการรณรงค์ทางการเมืองอย่างเป็นระบบ เริ่มครั้งแรกในการรณรงค์เลือกตั้งประธานาธิบดี สหรัฐอเมริกา ในปี ค.ศ.1952 โดยนายพล ดไวท ดี ไอเซนฮาวร (Dwight D. Eisenhower) เป็นผูสมัครรับเลือกตั้งเป็นประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกาคนแรกที่ใช้จ่ายเงินจำนวน 1 ล้านดอลล่าร์ เพื่อหวังจ้างบริษัทโฆษณามาออกแบบ Spot โฆษณาทางโทรทัศน์ ซึ่ง Batten คือ บริษัทที่ได้รับเลือกให ดำเนินการวางแผนการรณรงค์หาจุดขายให้กับนายพล ดไวท ดี ไอเซนฮาวร (Dwight D. Eisenhower) การโฆษณาดังกล่าวไดสร้างภาพของนายพล ดไวท ดี ไอเซนฮาวร (Dwight D. Eisenhower) ใหเป็นผู้ที่มีความสามารถ

เข้าถึงประชาชนและนำเสนอนโยบายที่เป็นประโยชนตอ มวลชน ผ่านทางรายการ Eisenhower Answers America เพื่อแสดงถึงความสามารถในการตอบคำถามผ่านทางโทรทัศน์ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลใหเขาได้รับการเลือกตั้งเป็นประธานาธิบดี

กรณีดังกล่าวเป็นที่มาของการโฆษณาทางการเมือง ซึ่งจัดเป็นเครื่องมือสำคัญของการรณรงค์ทางการเมืองและการตลาดทางการเมือง ซึ่งในเวลาต่อมาก็ได้มีการพัฒนาและถูกนำไปใช้ในประเทศอังกฤษและประเทศอื่น ๆ ที่มีการปกครองระบอบประชาธิปไตยเกือบทั่วโลก การตลาดทางการเมือง เป็นวิธีการที่พรรคการเมืองหรือผู้สมัครแข่งขันเลือกตั้งใช้จัดการเกี่ยวกับการสำรวจความคิดเห็น (Opinion Research) และวิเคราะหสภาพแวดล้อม (Environmental Analysis) เพื่อสร้าง (Produce) และส่งเสริม (Promote) ให้พรรคการเมืองที่เข้าร่วมการแข่งขันได้บรรลุเป้าหมายโดยการสร้างความพึงพอใจในกลุ่มผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง และลงคะแนนเสียงให้เป็นการแลกเปลี่ยน (Dominic Wring, 2002, p 20)

เจนนิเฟอร ลีส มารชเมนท ได้นิยามความหมายของ คำว่า การตลาดทางการเมืองว่าหมายถึง การที่องค์กรทางการเมือง พรรคการเมือง กลุ่มประโยชน์องค์การการปกครองท้องถิ่น ได้นำเอาแนวคิดและเทคนิคทางการตลาด ขององค์กรธุรกิจเข้ามาประยุกต์ใช้ในการค้นหาความต้องการของประชาชน รวมทั้งการสื่อสารเพื่อนำเสนอผลิตภัณฑอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางการเมือง ดังนั้นคำว่า การตลาดการเมือง จึงถูกกำหนดขึ้นมาให้มีความหมายว่า เป็นระบบการแลกเปลี่ยนโดยผู้ขายเสนอความเป็นตัวแทนแก่ผู้ซื้อ เพื่อใหไดรับเสียงสนับสนุนเป็นการตอบแทนโดยนักการเมืองและนโยบายเปรียบเหมือนสินค้าที่มีพรรคการเมืองเป็นตราสินค้า และผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งเป็นผู้บริโภคสินค้า เจนนิเฟอร์ลีส มารชเมนท (Jennifer Lees-Marshment) แบ่งตามวัตถุประสงค์หลักเป็น 3 ประเภท (Jennifer Lees-Marshment, 2001, p.25) ดังนี้

1. พรรคที่มุ่งเน้นผลิตภัณฑ (A Product-Oriented Party) คือ พรรคที่มุ่งเน้นให้ความสำคัญกับ “ผลิตภัณฑ์” หมายถึง ตัวสมาชิกพรรค ผู้บริหารพรรค จัดการองค์กรของพรรค โครงสร้างการบริหารพรรคและนโยบาย ซึ่งมีลักษณะที่แข็งแกร่งและไม่ยืดหยุ่นเช่นเดียวกับระบบราชการ พรรคประเภทนี้จะยึดมั่นในจุดยืนและอุดมการณ์ของพรรคอย่างเหนียวแน่นและปฏิเสธการเปลี่ยนแปลงแม้จะแพ้การเลือกตั้งก็ตาม

2. พรรคที่มุ่งเน้นการขาย (A Sales-Oriented Party) เป็นยุคที่ต่อเนื่องจากยุคแรก จึงมีทัศนคติที่ใหความสำคัญต่อ “ผลิตภัณฑ” ที่ได้ออกแบบไว้แล้วเช่นเดียวกัน แต่พรรคจะทุ่มเทความพยายามไปในการโฆษณาเพื่อโน้มน้าวจูงใจใหประชาชนไปเลือกตั้งมากกว่า เช่นเดียวกับ การที่พนักงานขายพยายามที่จะขายของให้ได้ด้วยวิธีการสร้างความต้องการให้เกิดขึ้นกับลูกค้ามากกว่าที่จะตอบสนองสิ่งที่ลูกค้าต้องการ พรรคจะไม่เปลี่ยนแปลงในสิ่งที่ประชาชนต้องการ แต่จะทำให้ประชาชนต้องการในสิ่งที่พรรคมีให้

3. พรรคที่มุ่งเน้นการตลาด (A Market-Oriented Party) คือ พรรคที่ให้ความสำคัญกับการออกแบบผลิตภัณฑ์ตามความพึงพอใจของผู้เลือกตั้ง ซึ่งผลิตภัณฑ์นี้จะต้องพัฒนาไปตามความต้องการของผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา พรรคจะออกแบบนโยบายให้เหมาะสมกับผูเลือกตั้ง โดยไม่พยายามเปลี่ยนสิ่งที่ประชาชนคิด แต่มอบสิ่งที่ประชาชนต้องการให้ โดยมีเครื่องมือทางการตลาดเป็นตัวค้นหาความต้องการของผูเลือกตั้ง ขณะเดียวกันพรรคจะต้อง รอบคอบในการนำไปปฏิบัติได้จริง ผู้เลือกตั้งจะไม่พอใจและพรรคอาจสูญเสียเสียงสนับสนุนใน การเลือกตั้งครั้งต่อไป ซึ่งพรรคการเมืองประเภทนี้มีแนวโน้มที่จะสร้างความพึงพอใจให้กับผู้เลือกตั้งมากกว่าพรรคการเมืองสองประเภทแรก และมีโอกาสที่จะรักษา “ลูกค้า” ไว้ได้ในระยะ ยาวนานกว่าพรรคการเมืองประเภทอื่น ๆ เจนนิเฟอร ลีส มาร์ชเมนท (Jennifer Lees-Marshment, 2001. p. 25) สรุปแนวโน้มของการตลาดทางการเมืองไว้ว่า ยุคของพรรคการเมืองที่มุ่งเน้นผลิตภัณฑ์นั้น ประสบความสำเร็จในอังกฤษและ ยุโรปในช่วงต้นศตวรรษที่ 20 เนื่องจากมีสาขาพรรคและโครงสร้างพรรคที่แข็งแกร่ง สามารถที่จะสื่อสารและระดมสมาชิกไปเลือกตั้งได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่เมื่อการสนับสนุนเช่นนี้อ่อนแรงลง พรรคการเมืองจึงปรับตัวเข้าสู่ยุคของการขาย ซึ่งสามารถใช้สื่อสารมวลชนและสื่ออื่น ๆ เข้าโน้มน้าวจูงใจผู้เลือกตั้งอย่างได้ผล แต่เมื่อมาถึงทศวรรษที่ 1970 ซึ่งประชาชนมีการศึกษามากขึ้น ได รับข้อมูลข่าวสารมากขึ้น ความต้องการของผู้เลือกตั้งหลากหลายและซับซ้อนมากขึ้น พรรคการเมืองต้องค้นหาและตอบสนองความต้องการของคนส่วนใหญ่เพื่อชัยชนะในการเลือกตั้งและนี้คือยุคของพรรคที่มุ่งเน้นการตลาดนั่นเอง

3.6 แนวคิดหลักพุทธธรรมที่ส่งเสริมเพื่อใช้ในการกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา

ศาสนาทุกศาสนามีหลักธรรมคำสอนเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจของศาสนิกชน โดยทุกศาสนามีเป้าหมายเดียวกันคือ “มุ่งให้ทุกคนมีธรรมะ มีคุณธรรม และสอนให้คนเป็นคนดี” ดังนั้นศาสนาแต่ละศาสนาจึงมีหลักธรรมคำสอนของตนเอง เป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติ พุทธศาสนากับการปกครองแบบประชาธิปไตยนั้น ประเทศไทยของเราในฐานะที่นับถือพระพุทธศาสนามาอย่างยาวนาน แต่ก็ยังมีคนจำนวนไม่น้อยที่ไม่ทราบว่า พระพุทธเจ้าแสดงวิธีการปกครองไว้ ซึ่งผิดกับคนไทยสมัยโบราณ รู้เรื่องการปกครองที่พระพุทธเจ้าตรัสไว้ดี ทั้งนี้เพราะว่า ในสมัยโบราณเราเรียนหนังสือในวัด พระสงฆ์จึงได้นำมาสอนลูกศิษย์ก็คือ คำสอนของพระพุทธเจ้าที่มีอยู่ในพระไตรปิฎก ผู้นำหรือนักปกครองที่ดีทั้งหลาย ได้ศึกษาหลักการปกครองมาทั้งนั้น โดยปรากฏว่ามีการนำหลักธรรมของพระพุทธเจ้ามาเป็นแนวทางปกครอง เช่น ทศพิธราชธรรม จักรวรรดิวัตร และราชสังคหวัตถุ เป็นต้น ความจริงแล้วองค์ประกอบของการปกครองมีหลายอย่างด้วยกันแต่ที่ยอมรับกันเป็นส่วนมากนั่นก็คือหลักพุทธธรรม หรือที่เรียกว่า“ธรรมาธิปไตย” มีผู้รู้และนักวิชาการให้นิยามความหมายคำจำกัด

ความไว้มีความเหมือนกันบ้าง แตกต่างกันบ้างดังต่อไปนี้

ธรรมาธิปไตย หมายถึง การถือธรรมเป็นใหญ่ การถือความถูกต้องเป็นหลัก (ราชบัณฑิตยสถาน, 2552 หน้า 987) “ธรรมาธิปไตย” คือ การมุ่งถึงความถูกต้องของธรรมชาติว่า ธรรมาธิปไตยเอาความถูกต้องของธรรมชาติเป็นใหญ่ หรือมุ่งถึงกฎเกณฑ์ของธรรมชาติว่า ธรรมาธิปไตยตามหลักของพุทธศาสนา ซึ่งเอาธรรม หรือพระธรรมเป็นหลักเอาความจริงความถูกต้องตามหลักธรรม คือ ตามกฎเกณฑ์อันลึกซึ้งของธรรมชาติเป็นหลักซึ่งเราเรียกได้อย่างหนึ่งว่า พระเจ้า หรือมุ่งถึงความดีสำหรับคำว่า ธรรมาธิปไตยนี้เล็งถึงความดีความงาม ความจริง ความยุติธรรม เรียกสั้น ๆ ว่าความดีก็แล้วกัน (พุทธทาสภิกขุ, 2531 หน้า 65) ธรรมาธิปไตย หมายถึง การถือธรรมเป็นใหญ่ คือ ถือหลักการความจริงความถูกต้องความดีงาม เหตุผลเป็นใหญ่ กระทำด้วยปรารภสิ่งที่ได้ศึกษาตรวจสอบตามข้อเท็จจริง และความเห็นที่รับฟังอย่างกว้างขวาง แจ้งชัด และพิจารณาอย่างดีที่สุดเต็มขีดแห่งสติปัญญา มองเห็นได้ด้วยความบริสุทธิ์ใจ เป็นไปโดยชอบธรรม และเพื่อความดีงามเป็นประมาณอย่างสามัญ ได้แก่ ทำการด้วยความเคารพ หลักการ กฎ ระเบียบและกติกา (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต), 2549 หน้า 11) ธรรมาธิปไตย มีการให้ความหมายไว้ในหนังสือพุทธศาสตร์ร่วมสมัยว่าหมายถึง“การยึดธรรมหรือความถูกต้องชอบธรรม ความยุติธรรม ความเหมาะความควรเป็นใหญ่ก็จัดเป็นธัมมาธิปไตย ซึ่งก็อาจเรียกว่า “หลักการ” ก็คงพอได้ (พระศรีปริยัติโมลี, 2547 หน้า 56) ธรรมาธิปไตย คือ ระบบการตัดสินใจที่ยึดเอาธรรมะ คือ ความจริงความถูกต้อง ความดีงาม และประโยชน์สุขของประชาชนเป็นใหญ่ ถ้าเรานำเอาหลักธรรมาธิปไตยนี้มาเป็นหลักในการตัดสินใจในการปกครองในระบอบประชาธิปไตยก็จะกลายเป็น ธัมมิกประชาธิปไตย หรือประชาธิปไตยในครรลองของธรรมะ (ว. วชิรเมธี), 2551 หน้า 45)

ดังนั้น คำว่า “ธรรมาธิปไตย” เป็นคำที่ใช้กันอย่างคุ้นเคยในสังคมไทยเนื่องจากเป็นสังคมที่มีความใกล้ชิดกับพระพุทธศาสนามาอย่างยาวนาน ทำให้มีการถ่ายทอดแนวคิด หรือหลักธรรมคำสอนเกี่ยวกับธรรมาธิปไตยในพระพุทธศาสนาสู่สังคมไทยอยู่เป็นระยะ ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในแวดวงของพุทธศาสนิกชน และแวดวงนักวิชาการด้านพระพุทธศาสนา เห็นได้ว่า แม้ว่าคำว่า “ธรรมาธิปไตย”จะเป็นคำเฉพาะในทางพระพุทธศาสนา แต่ก็ได้รับการบรรจุและนิยามความหมายไว้ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานด้วย ดั่งที่ยกมาอธิบายไว้แล้วในเบื้องต้น เพราะฉะนั้น

นักวิชาการหลายท่าน ได้กล่าวถึง ธรรมาธิปไตยว่า ไม่ใช่ระบอบการปกครอง แต่ธรรมาธิปไตยเป็นหลักของการครองคนและครองตน ใช้ในการปกครองได้ทุกระบอบซึ่งสอดคล้องกับปรีชา ช้างขวัญยืน ได้กล่าวถึงธรรมาธิปไตยไม่ใช่ระบอบการปกครองแต่เป็นจุดมุ่งหมายของระบอบการปกครอง เนื่องจากทุกระบอบการปกครองต่างก็เชื่อว่าระบอบของตนเป็นธรรมาธิปไตยคือ ยึดถือธรรมหรือความถูกต้องตามเหตุตามผลในการปกครอง ดังนั้น ธรรมาธิปไตยในพระพุทธศาสนาจึงเป็นวิธีการหรือเครื่องมือของผู้ปกครอง เพื่อนำตนเองหรือสังคมไปสู่จุดมุ่งหมายของการปกครองหรือของ

สังคมที่ได้ตั้งเอาไว้นอกจากจะตีความว่าธรรมาธิปไตยเป็นจุดมุ่งหมายของระบอบการปกครองแล้ว ยังแสดงความเห็นว่า ระบอบการปกครองทุกระบอบจะต้องมีธรรมาธิปไตยเป็นหลักในการปฏิบัติงานของผู้ใช้อำนาจและเป็นหลักที่ผู้ใต้ปกครองใช้ในการตรวจสอบผู้ปกครองเพื่อให้ผู้ปกครองใช้อำนาจอยู่แต่ในกรอบเหตุผลและความดีงาม อีกทั้งธรรมาธิปไตยเป็นส่วนสำคัญที่จะช่วยให้ระบอบการปกครองทั้งหลายถูกหันเหไปในทางชั่วร้ายเพราะธรรมจะเป็นเครื่องป้องกันมิให้ความชั่วเกิดขึ้น (ปรีชา ช้างขวัญยืน, 2538 หน้า 19)

เพราะฉะนั้น “ธรรมาธิปไตย” เป็นกลไกของระบอบการปกครองที่ใช้หลักธรรมาธิปไตยพัฒนาประชาธิปไตยของไทยให้มีความสมบูรณ์สู่ประชาธิปไตยในครรลองของธรรมหรือคุณธรรมนำการเมือง โดยธรรมาธิปไตยจะมีส่วนช่วยทำให้การเมืองการปกครองพัฒนาไปในทางที่ดีขึ้นได้กล่าวคือธรรมาธิปไตยสามารถเป็นเครื่องมือในการพัฒนาประชาธิปไตยในสังคมไทยในปัจจุบันได้และเป็นจุดเริ่มต้นหรือเป็นสิ่งจูงใจให้พัฒนาตนเองและเป็นคุณสมบัติหรือเป็นจริยธรรมประการหนึ่งของผู้ปกครองหรือผู้นำ ดังนั้น “ธรรมาธิปไตย” หมายถึงความเป็นธรรม ประกอบด้วย 4 หลัก ดังนี้คือ (1) หลักความดีงาม (2) หลักความจริง (3) หลักความยุติธรรม และ (4) หลักความถูกต้อง ในแง่มุมของระบอบการปกครอง“ธรรมาธิปไตย” หมายถึง การนำหลักธรรมาธิปไตยในพระพุทธศาสนาไปใช้หรือไปประพฤติปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหาและข้อบกพร่องในระบอบการปกครอง ผู้นำจะต้องมี “ธรรมาธิปไตย” เป็นคุณสมบัติหรือเป็นเกณฑ์ตัดสินใจในทางการเมืองการปกครองเมืองมีธรรมาธิปไตยเป็นคุณสมบัติแล้ว ระบอบการปกครองต่าง ๆ ก็จะมีความเป็นธรรมาธิปไตย คือ ความมีธรรมเป็นใหญ่และธรรมาธิปไตยเป็นส่วนสำคัญในทุกกิจกรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย

สรุปได้ว่า ธรรมาธิปไตย หมายถึง หลักธรรมทางพุทธศาสนาที่นำไปสู่การปฏิบัติพัฒนาคุณภาพรูปแบบการปกครองในระบบประชาธิปไตย ที่เน้นความเป็นธรรมในสังคม รวมทั้งความเป็นธรรมของตัวผู้ปกครอง เพื่อให้เกิดความสมดุลและความเป็นปึกแผ่นมั่นคงในการพัฒนาอย่างยั่งยืน “ธรรมาธิปไตย” คือ การถือธรรมเป็นใหญ่ การถือความจริงความถูกต้องดีงามเป็นหลัก ไม่ใช่ความถูกใจพอใจหรือความนิยมของคนทั้งหลายว่าเป็นอย่างนั้นอย่างนี้หรือเพราะได้สินจ้างรางวัล และผลประโยชน์อื่นใด โดยที่โครงการทั้งหลายมุ่งสร้างคะแนนนิยมมากกว่าประโยชน์สุขของประชาชนอย่างแท้จริง ดังนั้นหลักธรรมาธิปไตยเป็นหลักช่วยให้เกิดการบริหารที่ทุกคนช่วยกันปกครองอย่างแท้จริง ไม่ปล่อยให้ผู้ปกครองบริหารประเทศโดยยึดหลักการอัตตาธิปไตย หรือโลกาธิปไตย ที่จะส่งผลต่อความสูญเสีย ความขัดแย้ง และสร้างปัญหาให้เกิดขึ้นในสังคม

หลักพุทธธรรมที่ส่งเสริมเพื่อบูรณาใช้กับการกำหนดนโยบายของพรรคการเมือง สามารถนำมาส่งเสริมได้ทุกหัวข้อธรรม จึงนำมาแสดงไว้พอเป็นตัวอย่าง ดังนี้

หลักอิทธิบาท 4

หลักการที่สำคัญสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องทางการเมือง อิทธิบาท 4 ประการนี้จัดเป็น

หลักธรรมคุณเครื่องให้ถึงความสำเร็จ คุณธรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จแห่งผลที่มุ่งหมายหลักแห่งความสำเร็จโดยปฏิบัติตามหลักธรรมที่จะนำไปสู่ความสำเร็จแห่งการบริหารจัดการหน่วยงาน สถาบัน องค์กร สังคม ชุมชน แผ่นดิน ประเทศชาติ เรียกว่า อิทธิบาท 4 คือ

1. ฉันทะ มีใจรัก คือ ความพอใจใส่ใจรักจะทำสิ่งนั้นอยู่เสมอมีความต้องการที่จะทำให้เป็นผลสำเร็จอย่างดีแห่งกิจการงานภาระหน้าที่ที่ทำและปรารถนาจะทำให้ได้ผลดียิ่งๆขึ้นไปมิใช่สักว่าทำให้เสร็จๆหรือเพียงเพราะอยากได้รางวัลหรือผลกำไร

2. วิริยะ พากเพียร คือ ความพากเพียรขยันหมั่นประกอบที่จะทำสิ่งนั้นด้วยความพยายามเข้มแข็งอดทนเอาธุระไม่ทอดทิ้งไม่ท้อแท้พร้อมที่จะก้าวไปข้างหน้าจนกว่าจะประสบผลสำเร็จ 3. จิตตะ เอาจิตฝักใฝ่ คือ ความคิดมุ่งไปสู่จุดหมายตั้งจิตรับรู้ในสิ่งที่ทำและทำสิ่งนั้นด้วยความคิดไม่ปล่อยจิตใจให้ฟุ้งซ่านเลื่อนลอยไปใช้ความคิดในเรื่องนั้นบ่อย ๆ เสมอ ๆ ปฏิบัติภารกิจหน้าที่การงานนั้นอย่างอุทิศตัวอุทิศใจให้แก่สิ่งนั้น

4. วิมังสา ใช้ปัญญาสอบสวน คือ ความไตร่ตรองหรือทดลองมั่นใช้ปัญญาพิจารณาใคร่ครวญตรวจหาเหตุผลและตรวจสอบข้อมูลไม่ให้หย่อนไม่ให้เกินเลยบกพร่องขัดข้องในสิ่งที่ทำนั้นด้วยรู้จักทดลองมีการวางแผนวัดผลคิดค้นวิธีแก้ไขปรับปรุงพัฒนาส่งเสริมเพื่อจัดการและดำเนินงานนั้นให้ได้ผลดียิ่งขึ้นไป

สรุปได้ว่า หลักพุทธจริยธรรมสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องทางการเมืองเป็นแนวทางหนึ่งที่สามารถนำมาแก้ปัญหาจริยาธรรมสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องทางการเมืองได้เป็นอย่างดีเนื่องจากเป็นหลักธรรมครองตนสำหรับผู้เกี่ยวข้องทางการเมืองบ้าง เป็นหลักธรรมครองคนสำหรับผู้เกี่ยวข้องทางการเมืองบ้าง และเป็นหลักธรรมครองงานสำหรับผู้เกี่ยวข้องทางการเมือง ฉะนั้น นักการเมือง นักการปกครอง และผู้บริหารบ้านเมืองระดับต่าง ๆ ซึ่งจะประสบความสำเร็จได้นั้นจะต้องมีหลักธรรมของผู้นำที่ดีจึงจะประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ได้วางเอาไว้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อให้การบริหารงานลุล่วงไปด้วยดีและมีประสิทธิภาพ ผู้นำที่ดีจะต้องรู้จักเหตุ รู้จักผล รู้จักตน รู้จักประมาณ รู้จักกาล รู้จักชุมชน และรู้จะบุคคลอย่างชัดเจน แล้วอาศัยความรักความเมตตา ความร่วมไม้ร่วมมือของผู้ตามจึงจะนำพาผู้ตามมุ่งสู่ไปจุดหมาย มุ่งไปสู่เป้าหมายนั้น ๆ ด้วยความมุ่งมั่น บากบั่นไม่ย่อท้อ ใช้ปัญญาพิจารณา ผู้นำดังกล่าวมานี้จึงจะเป็นผู้สามารถนำพาประชาชน ชุมชน สังคม ประเทศชาติไปสู่ความสงบสุขร่มเย็น เจริญรุ่งเรือง มั่นคงถาวรได้

หลักพรหมวิหารธรรม 4

หลักการครองคนสำหรับผู้นำทางการเมือง พรหมวิหารธรรม 4 ธรรมเครื่องอยู่อย่างประเสริฐ ธรรมประจำใจอันประเสริฐหลักความประพฤติที่ประเสริฐบริสุทธิ์ ธรรมที่ต้องมีไว้เป็นหลักใจและกำกับความประพฤติจึงชื่อว่าดำเนินชีวิตหมดจดและปฏิบัติตนต่อมนุษย์และสัตว์ทั้งหลายโดยชอบเรียกว่า พรหมวิหารธรรม มี 4 ประการ (มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย 2539) คือ

1. เมตตา ความรัก คือ ปรารถนาดี มีไมตรี ต้องการช่วยเหลือให้ทุกคนประสบประโยชน์และความสุข มีจิตอันแผ่ไมตรีและคิดทำประโยชน์แก่มนุษย์และสัตว์ทั่วหน้า

2. กรุณา ความสงสาร คือ อยากช่วยเหลือผู้อื่นให้พ้นจากความทุกข์ ใฝ่ใจในการที่จะปลดเปลื้องบำบัดความทุกข์ยากเดือดร้อนของคนและสัตว์ทั้งปวง

3. มุทิตา ความยินดี คือ ความเบิกบานพลอยยินดีในเมื่อผู้อื่นอยู่ดีมีสุข มีจิตผ่องใส บันเทิงประกอบด้วยอาการแช่มชื่นเบิกบาน เมื่อเห็นเขาทำดีงามประสบความสำเร็จก้าวหน้ายิ่งขึ้นไปก็พอยินดีด้วย พร้อมที่จะช่วยส่งเสริมสนับสนุน

4. อุเบกขา ความมีใจเป็นกลาง คือ มองตามเป็นจริงความเป็นจริงโดยวางจิตเรียบสม่ำเสมอ มั่นคงเที่ยงตรงตาชั่ง มองเห็นการที่บุคคลจะได้รับผลดีชั่วสมควรแก่เหตุที่ตนประกอบพร้อมที่จะวินิจฉัยวางตนและประพฤติไปตามหลักการและเหตุผลและความเที่ยงธรรม ไม่เอนเอียงด้วยความรักและชังพิจารณาเห็นกรรมที่สัตว์ทั้งหลายกระทำแล้วอันควรได้รับผลดีหรือชั่ว สมควรแก่เหตุอันตนประกอบพร้อมที่จะวินิจฉัยและปฏิบัติไปตามธรรม รวมทั้งรู้จักวางเฉยสงบใจมองดูในเมื่อมีกิจที่ควรทำเพราะเขารับผิดชอบตนได้ดีแล้ว เขาควรรับผิดชอบตนเอง หรือเขาควรได้รับผลอันสมกับความรับผิดชอบของตน

หลักสัปปุริสธรรม 7 ประการ

หลักการครองตนสำหรับผู้นำทางการเมือง (ที.ปา. (ไทย) 11/330/333, องฺ.สตฺตก. (ไทย) 23/68/143) สัปปุริสธรรม 7 ธรรมของสัตบุรุษ ธรรมที่ทำให้เป็นสัตบุรุษ คุณสมบัติของคนดี ธรรมของผู้ดี หลักธรรมที่เสริมสร้างผู้ประพฤติปฏิบัติตามให้เป็นผู้มีความสามารถนำหมู่ชนและสังคมไปสู่สันติสุขและความสวัสดีเรียกว่า สัปปุริสธรรม 7 ประการ คือ

1. ธัมมัญญุตา รู้หลักและรู้จักเหตุ คือ รู้หลักการและกฎเกณฑ์ของสิ่งทั้งหลายที่ตนเข้าไปเกี่ยวข้องในการดำเนินชีวิตในการปฏิบัติหน้าที่และการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ รู้เข้าใจสิ่งที่ตนจะต้องประพฤติปฏิบัติตามเหตุผล เช่น รู้ว่าตำแหน่ง ฐานะ อาชีพ การงานของตนมีหน้าที่และความรับผิดชอบอย่างไร มีอะไรเป็นหลักการจะต้องทำอะไรอย่างไรจึงจะเป็นเหตุให้บรรลุถึงผลสำเร็จที่เป็นไปตามหน้าที่และความรับผิดชอบนั้น ๆ ดังนี้ เป็นต้น ตลอดจนชั้นสูงสุด คือ รู้เท่าทันกฎธรรมดาหรือหลักความจริงของธรรมชาติเพื่อประโยชน์ต่อโลกและชีวิตอย่างต้อง มีจิตใจเป็นอิสระไม่ตกเป็นทาสของโลกและชีวิตนั้น

2. อัตถัญญุตา รู้ความมุ่งหมายและรู้จักผล คือ รู้ความหมายและความมุ่งหมายของหลักการที่ตนปฏิบัติ เข้าใจวัตถุประสงค์ของกิจการหรือการงานที่ตนกระทำ รู้ว่าที่ตนทำอยู่อย่างนั้น ๆ ดำเนินชีวิตอย่างนั้นเพื่อประสงค์ประโยชน์อะไรหรือควรจะได้บรรลุถึงผลอะไรที่ให้มีหน้าที่ตำแหน่ง ฐานะ การงานอย่างนั้น ๆ เขากำหนดวางกันไว้เพื่อความมุ่งหมายอะไร กิจการหรือการงานที่ตนทำอยู่ขณะนี้เมื่อทำไปแล้วจะเกิดผลอะไรบ้างเป็นผลดีหรือผลเสียอย่างไร ดังนี้เป็นต้น ตลอด

จนถึงขั้นสูงสุดคือ รู้ความหมายของคติธรรมดาและประโยชน์ที่เป็นจุดหมายที่แท้จริงของชีวิต

3. อัตตัญญุตา รู้ตน คือ ความรู้จักตน รู้ตามเป็นจริงว่าตัวเรานั้นโดยฐานะ ภาวะ เพศ กำลัง ความรู้ ความสามารถ ความถนัด และคุณธรรม เป็นต้น บัดนี้เท่าไหร่ อย่างไร แล้วประพฤติปฏิบัติให้เหมาะสมและทำการต่าง ๆ ให้สอดคล้องถูกจุดที่จะสัมฤทธิ์ผลตลอดจนรู้ที่จะแก้ไขปรับปรุงตนให้เจริญงอกงอกงามถึงความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นไป

4. มัตตัญญุตา รู้ประมาณ คือ รู้จักพอดี เช่น รู้จักประมาณในการบริโภค รู้จักประมาณในการใช้จ่ายโภคทรัพย์ รู้จักความพอเหมาะพอดีในการพูด การปฏิบัติภารกิจ และปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ ตลอดจนการพักผ่อนนอนหลับและการสนุกสนานรื่นเริงทั้งหลาย ทำการทุกอย่างด้วยความเข้าใจวัตถุประสงค์เพื่อผลดีแท้จริงที่พึงต้องการโดยมิใช่เพียงเพื่อเห็นแก่ความพอใจ ชอบใจ หรือเอาแต่ใจของตนแต่ทำตามความพอดีแห่งเหตุปัจจัยหรือองค์ประกอบทั้งหลายที่ลงตัวให้เกิดผลดีงามตามที่มองเห็นด้วยปัญญา ผู้ปกครองต้องรู้จักประมาณการลงทัณฑ์อาชญาและในการเก็บภาษี เป็นต้น

5. กาลัญญุตา รู้กาล คือ รู้กาลเวลาอันเหมาะสม และระยะเวลาที่ควรหรือจะต้องใช้ในการประกอบภารกิจทำหน้าที่การงาน หรือปฏิบัติการต่าง ๆ และเกี่ยวข้องกับผู้อื่น เช่น รู้ว่าเวลาไหนควรทำอะไร อย่างไร และทำให้ตรงเวลา ให้เป็นเวลา ให้ทันเวลา ให้พอเวลา ให้เหมาะสมเวลา ให้ถูกเวลา ตลอดจนรู้จักกะเวลาและวางแผนการใช้เวลาอย่างได้ผล เป็นต้น

6. ปริสัญญุตา รู้ชุมชน คือ รู้จักถิ่น รู้จักชุมชน และรู้จักที่ประชุม รู้การอันควรประพฤติปฏิบัติในท้องถิ่นต่อชุมชนนั้น ๆ ว่าชุมชนนี้ เมื่อเข้าไปหาจะต้องทำกิริยาอย่างนี้ จะต้องพูดอย่างนี้ ชุมชนนี้มีระเบียบวินัยอย่างนี้ มีวัฒนธรรมประเพณีอย่างนี้ มีความต้องการอย่างนี้ ควรเกี่ยวข้อง ควรต้องสงเคราะห์ ควรรับใช้ ควรบำเพ็ญประโยชน์ให้อย่างนี้ ๆ เป็นต้น

7. ปุคคลัญญุตา รู้บุคคล คือ รู้จักและเข้าใจความแตกต่างแห่งบุคคลว่าโดยอัธยาศัย ความสามารถ และคุณธรรม เป็นต้น ใคร ๆ ยิ่งหรือหย่อนอย่างไร และรู้จักที่จะปฏิบัติต่อบุคคลอื่น ๆ ด้วยดีว่าควรจะคบหรือไม่ได้คติอะไร จะสัมพันธ์

หลักไตรสิกขา 3

ไตรสิกขา คือ ข้อธรรมที่ชาวจะต้องศึกษาและนำไปปฏิบัติ มี 3 ประการ ดังนี้

1. อธิสีลสิกขา คือ ศีลอันยิ่ง มีหน้าที่ควบคุมร่างกายไม่ให้ทำร้ายชีวิตผู้อื่น ไม่ให้ทำลายทรัพย์สินของผู้อื่น และไม่ให้ล่วงละเมิดทางเพศกับผู้ต้องห้าม และควบคุมปากไม่ให้พูดเท็จ ไม่ให้พูดคำหยาบ ไม่ให้พูดส่อเสียด ไม่ให้พูดเพ้อเจ้อ ทางใจ ไม่ให้อยากได้ทรัพย์สมบัติของผู้อื่น ไม่ให้คิดพยาบาทปองร้ายผู้อื่น แล้ไม่ให้เห็นผิดไปจากทำนองครองธรรม

2. อธิจิตตสิกขา คือจิตอันยิ่ง การทำจิตใจให้มั่งคงในคุณธรรมความดี ในสิ่งที่เป็นประโยชน์ทั้งส่วนตนและส่วนรวม

3. อธิปัญญาสิกขา คือ ปัญญาอันยิ่ง หมายถึง การศึกษาที่ฝึกในด้านการเรียนรู้ความจริง ตั้งแต่ความเชื่อที่มีเหตุผล ความเห็นที่เข้าสู่แนวทางของความเป็นจริง การรู้จักหาความรู้ การรู้จักคิดพิจารณา การรู้จักวินิจฉัย ไตร่ตรอง ทดลอง ตรวจสอบ ความรู้เข้าใจ ความหยั่งรู้เหตุผล การเข้าถึงความจริง การนำความรู้มาใช้แก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้ ศีล สมาธิ ปัญญา เป็นกระบวนการปฏิบัติ หรือกระบวนการพัฒนา 3 ด้าน คือ ศีล เป็นหลักการพัฒนาระดับความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทางสังคม สมาธิ เป็นหลักการพัฒนาจิตใจให้มีสมรรถภาพและประสิทธิภาพในการคิดพิจารณาตัดสินใจกระทำหรือไม่กระทำการใด ๆ ปัญญา เป็นหลักการพัฒนาความรู้ความเข้าใจ รู้จักสิ่งทั้งหลายตามที่มันเป็นและสามารถแยกแยะวิเคราะห์สืบหาสาเหตุของสิ่งทั้งหลายได้ชัดแจ้ง ไตรสิกขาจึงเป็นกระบวนการพัฒนาแบบบูรณาการ

หลักอคติ 4

หลักธรรมข้อนี้ต้องการให้ผู้ประพฤติปฏิบัติมีความเที่ยงตรงในการทำหน้าที่ในทุก ๆ ด้าน มี 4 ประการ ดังนี้

1. ฉันทาคติ ลำเอียงเพราะชอบหรือพอใจ
2. โทสาคติ ลำเอียงเพราะชังหรือไม่พอใจ
3. โมหาคติ ลำเอียงเพราะหลง เพลิน ขาดสติ
4. ภยาคติ ลำเอียงเพราะกลัว

อคติหรือความลำเอียงทั้ง 4 อย่างนี้เป็นตัวแปรสำคัญในการปิดกั้นความเจริญ ขัดขวางการพัฒนาศักยภาพทางด้านใจและทุก ๆ ด้าน เพราะจะทำให้มนุษย์ขาดความไว้เนื้อเชื่อใจกัน ตรงกันข้าม ความยุติธรรมในกรอบของความเที่ยงธรรมไร้อคตินั้น จะนำไปสู่การสร้างชีวิต และสังคมที่เป็นธรรมมากยิ่งขึ้น ดังที่พระพุทธเจ้าตรัสว่า “ธรรมนั้นแหละ ย่อมรักษาผู้ประพฤติธรรม” เมื่อใดก็ตามที่มนุษย์ใส่ใจคนอื่น รักษาความยุติธรรม เที่ยงธรรม เมื่อนั้น สังคมจะเกิดดุลยภาพ สามารถอยู่ด้วยกันอย่างมีความสุข และทรงตรัสว่า (พระไตรปิฎกฉบับมหามกุฏราชวิทยาลัย 2546) ผู้ใดไม่ประพฤติล่วงธรรม เพราะชอบ เพราะชัง เพราะกลัว เพราะหลง ยศของผู้นั้นย่อมเต็มเปี่ยมเหมือนดวงพระจันทร์ในข้างขึ้นฉะนั้น ผู้ใดประพฤติล่วงธรรม เพราะชอบ เพราะชัง เพราะกลัว เพราะหลง ยศของผู้นั้นย่อมเสื่อมเหมือนดวงจันทร์ในวันข้างแรมฉะนั้น

หลักอบายมุข 6

อบายมุข คือ ทางแห่งความฉิบหาย หรือเหตุแห่งความฉิบหาย 6 ประการ (พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต), 2546) ดังนี้

1. การดื่มน้ำเมา การดื่มน้ำเมา แห่งอบายมุข 6 หมายถึง การดื่มน้ำเมาที่หมักโดยยังไม่กลั่น ได้แก่ เบียร์ ไวน์ เป็นต้น และการดื่มน้ำเมาที่กลั่นแล้ว ได้แก่ สุรา และยังหมายรวมถึงการเสพสารเสพติดอื่น ๆ เช่น ยาบ้า กัญชา เฮโรอีน เป็นต้น

2. การเที่ยวกลางคืน การเที่ยวกลางคืน แห่งอบายมุข 6 หมายถึง การออกนอกบ้านในยามวิกาลในแหล่งบันเทิง เพื่อสนองต่อความสุขทางกาย และทางใจ อาทิ ร้านคาราโอเกะ ร้านเหล้า ร้านเบียร์ เป็นต้น

3. การเที่ยวดูการละเล่น การเที่ยวดูการละเล่น แห่งอบายมุข 6 หมายถึง การเที่ยวออกดูการแสดงการบันเทิงต่าง ๆ ทั้งในเวลากลางวันและยามวิกาล อบายมุขในข้อนี้มิได้ห้ามมิให้เที่ยวดูเลยแต่พึงให้เที่ยวดูตามกิจที่เหมาะสม เพื่อยังให้เกิดประโยชน์แก่ตนบนพื้นฐานแห่งศีลธรรมเป็นหลัก ทั้งนี้ก็เพื่อป้องกันตนมิให้มีโอกาสเกี่ยวข้องกับอบายมุขในข้ออื่น ๆ

4. การเป็นนักเลงการพนัน หมายถึง การชอบเล่นการพนันขันต่อมีได้เสีย เช่น เล่นไพ่ เล่นหวย จนถึงขั้นที่เรียกว่าผีพนันเข้าสิง

5. การเกียจคร้านทำการงาน หมายถึง การไม่ขยันทำงานตามเวลาและหน้าที่รับผิดชอบ ปล่อยการงานให้คั่งค้างเหมือนดินพอกหางหมู คนเกียจคร้านการงานได้ชื่อว่าเป็นคนไม่เอาไหน

6. การคบคนชั่วเป็นมิตร หมายถึง การคบคนชั่วหรือคนพาลเป็นมิตรแห่งอบายมุข 6 หมายถึง การยอมรับในความเป็นมิตรจากบุคคลอื่นที่ตนอาจแยกแยะได้หรือแยกแยะไม่ได้ว่าเขาเป็นคนเช่นไร คนชั่วหรือคนพาลในที่นี้ ได้แก่ คนพาลการพนัน คนพาลนักเลงต่อยตี คนพาลฉ้อโกงหลอกลวง คนพาลเจ้าชู้ และคนพาลขี้เมา เป็นต้น

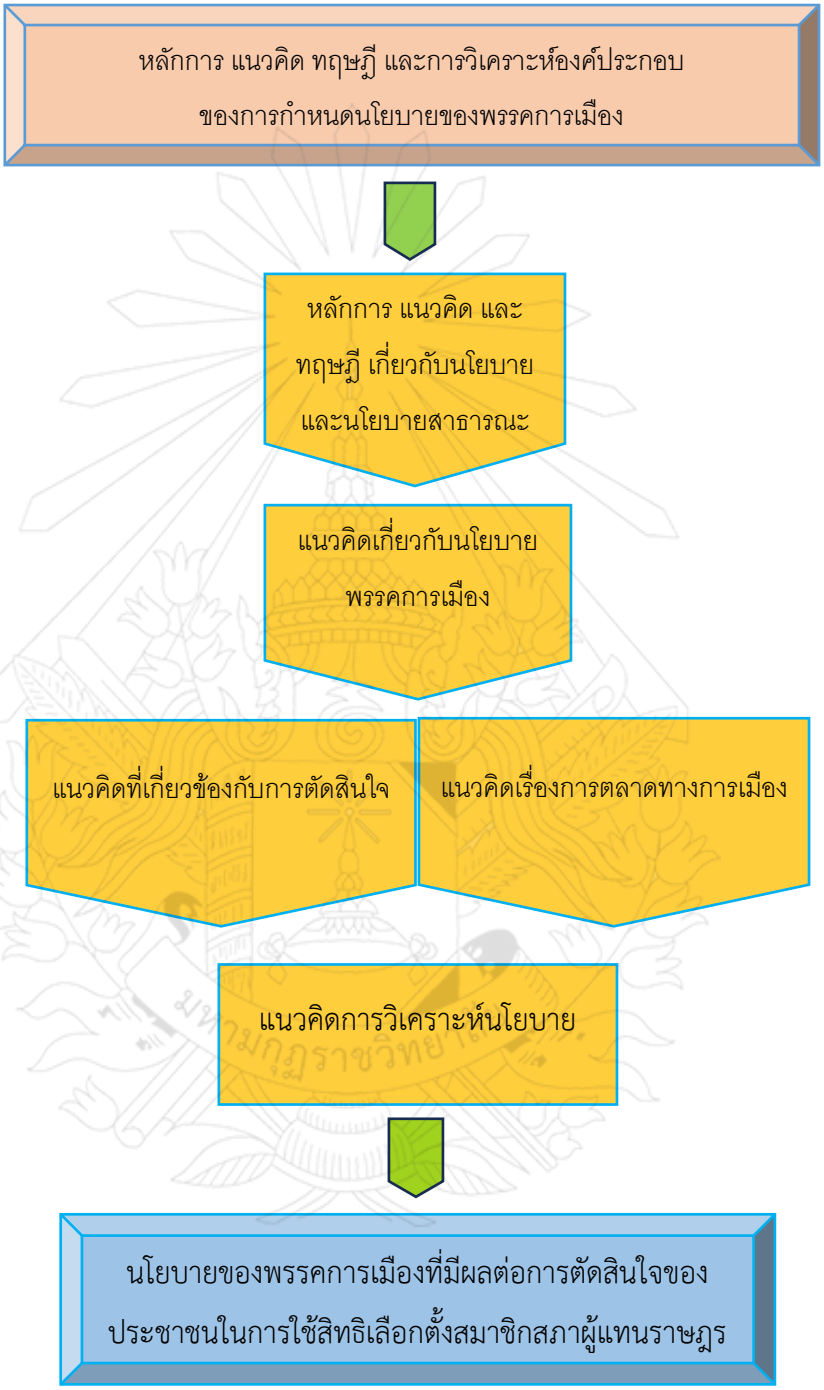
ดังนั้น หลักพุทธจริยธรรมสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องทางการเมืองเป็นแนวทางหนึ่งที่สามารถนำมาแก้ปัญหาจริยาธรรมสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องทางการเมืองได้เป็นอย่างดีเนื่องจากเป็นหลักธรรมครองตนสำหรับผู้เกี่ยวข้องทางการเมืองบ้าง เป็นหลักธรรมครองคนสำหรับผู้เกี่ยวข้องทางการเมืองบ้างและเป็นหลักธรรมครองงานสำหรับผู้เกี่ยวข้องทางการเมือง ฉะนั้น นักการเมือง นักการปกครอง และผู้บริหารบ้านเมืองระดับต่าง ๆ ซึ่งจะประสบความสำเร็จได้นั้นจะต้องมีหลักธรรมของผู้นำที่ดีจึงจะประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ได้วางเอาไว้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพื่อให้การบริหารงานลุล่วงไปด้วยดีและมีประสิทธิภาพ ผู้นำที่ดีจะต้องรู้จักเหตุ รู้จักผล รู้จักตน รู้จักประมาณ รู้จักกาล รู้จักชุมชน และรู้จะบุคคลอย่างชัดเจน แล้วอาศัยความรักความเมตตา ความร่วมไม้ร่วมมือของผู้ตามจึงจะนำพาผู้ตามมุ่งสู่ไปจุดหมาย มุ่งไปสู่เป้าหมายนั้น ๆ ด้วยความมุ่งมั่น บากบั่น ไม่ย่อท้อ ใช้ปัญญาพิจารณา ผู้นำดังกล่าวมานี้จึงจะเป็นผู้สามารถนำพาประชาชน ชุมชน สังคม ประเทศชาติไปสู่ความสงบสุขร่มเย็น เจริญรุ่งเรือง มั่นคงถาวรได้

จะเห็นได้ว่า ในปัจจุบันนี้สังคมไทยกลายเป็นสังคมนิยมวัตถุทำให้คนเห็นห่างจากหลักพุทธธรรมไปต่างคนต่างมุ่งแต่จะแสวงหาประโยชน์ตามการเปลี่ยนแปลงไปของกระแสโลกโดยมิได้คำนึกถึงคุณธรรมจริยธรรม จริยธรรมทางการเมืองนับเป็นปัญหาหลักประการหนึ่งซึ่งถือได้ว่ามีความสำคัญต่อการพัฒนาการเมืองไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริบทของการพัฒนาเศรษฐกิจและการ

เมืองไทยในปัจจุบัน ผู้ที่เกี่ยวข้องทางการเมืองจึงถือเป็นสิ่งหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาการเมือง เพราะหากผู้ที่เกี่ยวข้องทางการเมืองขาดซึ่งคุณธรรมและจริยธรรมทางการเมืองแล้ว ก็มักจะก่อปัญหาผลประโยชน์ทับซ้อนในรูปแบบต่าง ๆ อาทิ เช่น การมิได้รับความเป็นธรรมของกลุ่มธุรกิจที่ไม่ได้อยู่ฝ่ายเดียวกับรัฐบาล การกำหนดนโยบายต่าง ๆ อาจเอื้อต่อกลุ่มทุนรัฐบาลด้วยกัน และทำให้การออกนโยบายต่าง ๆ ได้ประโยชน์กับคนเพียงบางกลุ่ม ผู้ที่เกี่ยวข้องขาดซึ่งคุณธรรมและจริยธรรมย่อมทำให้ผู้นั้นขาดความชอบธรรมในการทำหน้าที่ในองค์กรนั้นต่อไป ทั้งนี้เนื่องจากคุณธรรมและจริยธรรมถือว่าเป็นคุณสมบัติที่สำคัญของผู้ที่เกี่ยวข้องที่ทำให้ผู้นั้นสามารถได้รับการยอมรับ ความเชื่อถือ ตลอดจนการนับถือจากบุคคลต่าง ๆ ทั้งในองค์กรและในสังคมทั่วไป ดังนั้นปัญหาการขาดคุณธรรมและจริยธรรมของผู้ที่เกี่ยวข้องทางการเมืองย่อมทำให้ผู้นำไม่เป็นที่ยอมรับต่อบุคคลทั่วไปในองค์กร และในสังคมหลักพุทธจริยธรรมสำหรับผู้เกี่ยวข้องทางการเมืองเป็นแนวทางหนึ่งที่สามารถนำมาแก้ปัญหาจริยาธรรมสำหรับผู้เกี่ยวข้องทางการเมืองได้เป็นอย่างดี เนื่องจากเป็นหลักธรรมครองตนสำหรับผู้เกี่ยวข้องทางการเมืองบ้าง เป็นหลักธรรมครองคนสำหรับผู้เกี่ยวข้องทางการเมืองบ้าง และเป็นหลักธรรมครองงานสำหรับผู้เกี่ยวข้องทางการเมืองบ้าง ผู้เกี่ยวข้องทางการเมืองที่ดีจึงจะต้องมีมโนธรรม คือ ฝึกคิดในสิ่งที่ถูกต้อง ฝึกใช้เหตุผลในการตัดสินใจ เลือกการกระทำ และฝึกปฏิบัติสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสม คือ เกิดเป็นมโนธรรมขึ้นเป็นการพัฒนาทางจิตใจ การปลูกฝังจริยธรรมนั้นเน้นไปที่จิตใจหรือมโนธรรมก่อนแล้วค่อยพัฒนาไปสู่กายกรรมหรือวจีกรรม คือ การประพฤติปฏิบัติบ่อย ๆ หรือเป็นประจำจนกลายเป็นอุปนิสัยจึงจัดได้ว่าเป็นคนดีที่ดีได้ ผู้เกี่ยวข้องทางการเมืองที่ดีที่ดีย่อมจึงจะนำพาผู้ตามให้ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ได้วางเอาไว้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพื่อให้การบริหารงานลุล่วงไปด้วยดีและมีประสิทธิภาพ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทางการเมืองที่ดีจึงจะต้องรู้จักเหตุ รู้จักผล รู้จักตน รู้จักประมาณ รู้จักกาล รู้จักชุมชน และรู้จะบุคคลอย่างชัดเจน แล้วอาศัยความรัก ความเมตตา ความร่วมไม้ร่วมมือของผู้ตามจึงจะนำพาผู้ตามมุ่งสู่ไปจุดหมาย มุ่งไปสู่เป้าหมายนั้น ๆ ด้วยความมุ่งมั่น บากบั่น ไม่ย่อท้อ ใช้ปัญญาพิจารณาตามหลักธรรมการครองตน การครองคน การครองงาน ผู้ที่เกี่ยวข้องดังกล่าวมานี้จึงจะเป็นผู้สามารถนำพาประชาชน ชุมชน สังคม ประเทศชาติไปสู่ความสงบสุขร่มเย็น เจริญรุ่งเรือง มั่นคงถาวรได้ด้วยความชอบธรรม

สรุปได้ว่า องค์ประกอบที่ดีของการเมืองที่มีเป้าหมายเพื่อประโยชน์ของประชาชนและประเทศชาตินั้น ต้องเริ่มที่การกำหนดนโยบายของพรรคการเมือง พรรคการเมืองต้องให้ความสำคัญในทุกขั้นตอน คือ ตั้งแต่การรวมตัวของผู้มีอุดมการณ์เดียวกันรวมตัวกันตั้งพรรคการเมือง การคัดเลือกบุคคลขึ้นมาทำหน้าที่ผู้นำพรรคหรือหัวหน้าพรรค การคัดสรรผู้ที่เข้ามาทหน้าที่ตัวแทนของพรรคในการลงสมัครรับเลือกตั้ง และที่สำคัญคือ การนำเสนอนโยบายเพื่อแก้ปัญหาของพี่น้องประชาชนและนำไปขับเคลื่อนเพื่อพัฒนาประเทศ เป็นดังนั้นหลักในการกำหนดนโยบายเพื่อกำหนดทิศทางการปกครอง โดยต้องเน้นที่มีคุณธรรม ที่สามารถยังประโยชน์สุขให้เกิดแก่ประชาชนและคน

หมู่มากเป็นหลัก หากผู้มีอำนาจในส่วนนี้ละเลยหรือเป็นผู้ที่ไร้จริยธรรม ก็ไม่สามารถทำให้ประชาชนอยู่กันด้วยความสงบสุขและเจริญรุ่งเรืองได้

ภาพที่ 3.16 แสดงกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

: *พระครูวาทีธรรมวิภัช, ดร*

บทที่ 4
วิเคราะห์ สังเคราะห์ การส่งเสริมการกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา

ในบทนี้ เป็นการนำองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา รวมถึงรูปแบบของการกำหนดนโยบายของพรรคการเมือง ซึ่งมีนักวิชาการได้มีการศึกษาไว้มากมายหลายท่าน ซึ่งในงานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยจะได้นำเอาองค์ความรู้ที่ได้มาบูรณาการวิเคราะห์และสังเคราะห์ ผนวกกับการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และดำเนินการจัดทำเสวนากลุ่ม (Focus Group Discussion) จากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อให้ได้มาซึ่งองค์ความรู้ที่เกี่ยวกับ “นโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา” โดยองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการจัดทำนโยบายของพรรคการเมืองในจังหวัดสงขลาได้ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนในจังหวัดสงขลาซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.1 วิเคราะห์ สังเคราะห์ส ภาพทั่วไปของการเสนอนโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา

4.2 วิเคราะห์ สังเคราะห์ แนวคิดทฤษฎีและปัจจัยการกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา

4.3 วิเคราะห์ สังเคราะห์ การนำเสนอหลักพุทธธรรมในการกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา

4.4 สังเคราะห์ ข้อมูลสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

4.5 การเสวนากลุ่ม

4.6 สรุปผล

4.7 องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย

4.1 วิเคราะห์ สังเคราะห์ สภาพทั่วไปของการเสนอนโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา ได้ดังนี้

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดสงขลา พ.ศ. 2566 เป็นส่วนหนึ่งของการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งจัดขึ้นในวันที่ 14 พฤษภาคม พ.ศ. 2566 โดยแบ่งเขตเลือกตั้งออกเป็น 9 เขต เพิ่มขึ้นจากการเลือกตั้ง พ.ศ. 2562 อีก 1 เขตเลือกตั้ง โดยในแต่ละเขตเลือกตั้งจะมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้เขตละ 1 คน ทั้ง 9 เขต แบ่งพื้นที่เขตเลือกตั้งได้ (สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดสงขลา [ออนไลน์] 2566) ดังนี้

เขต 1 ประชากรอำเภอเมืองสงขลาทั้งหมด

เขต 2 ประชากรตำบลหาดใหญ่ ตำบลคลองอู่ตะเภา อำเภอหาดใหญ่

เขต 3 ประชากรตำบลคอหงส์ ตำบลทุ่งใหญ่ ตำบลท่าข้าม ตำบลน้ำน้อย ตำบลคูเต่า ตำบลคลองแห อำเภอหาดใหญ่ และประชากรอำเภอนาหม่อมทั้งหมด

เขต 4 ประชากรอำเภอระโนด อำเภอกระแสสินธุ์ อำเภอสทิงพระ และประชากรตำบลม่วงงาม ตำบลบางเขียด ตำบลชะแล้ ตำบลวัดขนุน ตำบลรำแดง อำเภอสิงหนคร

เขต 5 ประชากรอำเภอรัตภูมิ อำเภอควนเนียง เทศบาลเมืองสิงหนคร ตำบลทำนบ ชิงตำบลชิงโค ตำบลปากรอ ตำบลป่าขาด อำเภอสิงหนคร

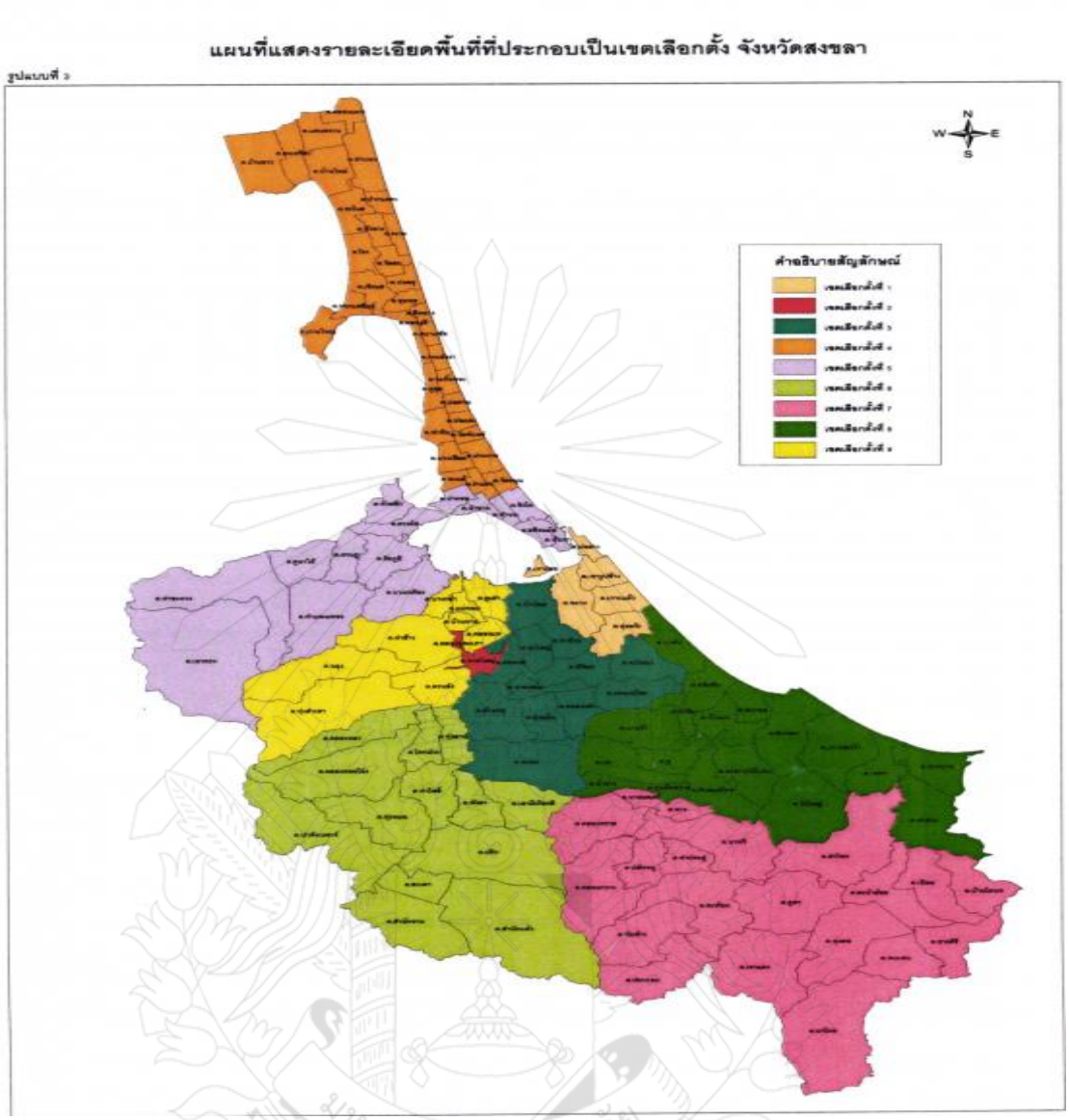
เขต 6 ประชากรอำเภอสะเดา และอำเภอคลองหอยโข่ง

เขต 7 ประชากรอำเภอนาทวี อำเภอสะบ้าย้อย และตำบลลำไพล ตำบลวังใหญ่ อำเภอเทพา

เขต 8 ประชากรอำเภอจะนะ และอำเภอเทพา 5 ตำบล คือ ตำบลเทพา ตำบลปากบาง ตำบลท่าม่วง ตำบลเกาะสะบ้า ตำบลสะกอม

เขต 9 ประชากรตำบลบ้านพรุ ตำบลพะตง ตำบลควนลัง ตำบลฉลุง ตำบลทุ่งตำเสาของหาดใหญ่ และอำเภอบางกล่ำ

ซึ่งเป็นไปตามระเบียบของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ว่าด้วยเรื่อง รูปแบบการแบ่งเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งของจังหวัดสงขลา

ภาพที่ 4.1 ภาพเขตการเลือกตั้งทั้ง 9 เขต

ที่มา : *สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดสงขลา ([ออนไลน์] 2566)*

เมื่อถึงช่วงฤดูกาลเลือกตั้งซึ่งจะมาพร้อมกับนโยบายของพรรคการเมืองทั้งหลายต่างพร้อมใจกันนำเสนอแนวคิดในการแก้ปัญหาและแนวทางการพัฒนาเขตพื้นที่ของตนตามความต้องการของประชาชน ซึ่งนโยบายที่นำมาใช้เป็นสัญญาไว้นั้น ยังไม่รู้ว่าจะสามารถนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมจริงได้หรือไม่ หลาย ๆ นโยบายได้สร้างความกังวลให้กับผู้กำกับดูแลเศรษฐกิจของประเทศ คือเจ้าหน้าที่ทางการเงินการคลัง และเจ้าหน้าที่ของแบงค์ชาติ มีความหวาดกลัวว่า ถ้านโยบายเหล่านี้ที่พรรคการเมืองต่าง ๆ ใช้ในการหาเสียง เมื่อได้รับการเลือกตั้งเข้า

มาแล้วนำนโยบายไปสู่ภาคปฏิบัติจริง จะกลายเป็นการสร้างความเสียหายผิดวินัยทางการเงินการคลัง และอาจจะกลายเป็นวิกฤต เพราะเท่ากับเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนขาดวินัยทางการเงิน รวมทั้งทำให้การบริหารจัดการเศรษฐกิจข้างหน้าไม่ยั่งยืน โดยนักวิชาส่วนมากมองว่า นโยบายหาเสียงส่วนใหญ่นั้นเน้นนโยบายประชานิยมแบบให้เปล่า ลด แจก แลก แถม ไม่มีระเบียบเงื่อนไขกติกาใด ๆ รองรับ ซึ่งจะต้องใช้งบประมาณภาครัฐที่สูงมาก จะสร้างภาระทางการเงินการคลังให้กับประเทศ และสร้างผลเสียในระยะยาว เช่น ลูกหนี้ขาดวินัยทางการเงิน มีการแทรกแซงกลไกตลาด บิดเบือนแรงจูงใจในการปรับตัวเพื่อยกระดับผลิตภาพการผลิตระยะยาวของธุรกิจ ดังนั้น นโยบายที่จะเป็นการเสริมสร้างศักยภาพการเจริญเติบโตของประเทศในระยะยาว ควรให้ความสำคัญกับประเด็นต่าง ๆ โดยสรุป ดังนี้

1. การแก้หนี้อย่างยั่งยืน ต้องทำอย่างครบวงจรและตรงจุด เช่น ปรับโครงสร้างหนี้ให้สอดคล้องกับความสามารถของลูกหนี้ ไม่สร้างภาระเพิ่มให้ลูกหนี้

2. การเพิ่มผลิตภาพ การลงทุน เพื่อเพิ่มศักยภาพการเติบโตของประเทศในระยะยาว ควบคู่ไปกับการเพิ่มรายได้ ทั้งในด้านการพัฒนาทักษะคุณภาพและด้านอื่น ๆ

3. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็น เพื่อลดปัญหาความเหลื่อมล้ำ สร้างโอกาสในการเข้าถึงบริการ และขีดความสามารถในการแข่งขันในทุกระดับการลงทุน

4. แยกประเด็นปัญหาแต่ละเรื่องให้ชัดเจนแล้วกำหนดวิธีแก้ปัญหา โดยกำหนดกรอบระยะเวลา หน่วยงานที่รับผิดชอบ และงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการ

5. ส่งเสริมการท่องเที่ยวทั่วจังหวัดทุกอำเภออย่างต่อเนื่อง เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจชุมชน

ฉะนั้น สิ่งที่น่ากังวลทุกครั้งเป็นอย่างยิ่งของการเลือกตั้ง คือ หลายนโยบายมีแนวโน้มสร้างภาระการคลังอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งถ้านโยบายเหล่านั้นไม่ได้มีเหตุผลทางเศรษฐศาสตร์ที่เข้มแข็งพอและการหางบประมาณที่สะท้อนความเป็นไปได้จริง อาจนำมาซึ่งความเสี่ยงที่อาจสุ่มเสี่ยงต่อวินัยการคลังและเกิดปัญหาในการชำระหนี้ของรัฐบาลในระยะยาวอีกด้วย

4.2 วิเคราะห์ สังเคราะห์ แนวคิดทฤษฎีและองค์ประกอบการกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา

นโยบายมิใช่เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้เองโดยธรรมชาติ หากแต่เป็นผลิตผลมาจากการกระทำของมนุษย์ ซึ่งผลิตผลนี้อาจจะกล้ายคลึงหรือแตกต่างจากกันในแต่ละประเทศ แต่ละกาลเวลาได้ ดังนั้น การกระทำที่เป็นการกำหนดนโยบายของของพรรคการเมือง จึงอาจถือได้ว่าเป็นพฤติกรรมทางการเมืองที่สำคัญยิ่งประการหนึ่งของทุกประเทศ และนโยบายหนึ่ง ๆ ที่กำหนดขึ้นมานั้น อาจจะก่อให้เกิดผลกระทบ (impacts) และผลอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นตามมา (consequences) ต่อประชาชนและ

ประเทศชาตินั้น ๆ ได้ ด้วยเหตุนี้ การกำหนดนโยบาย ไม่ว่าจะเป็นนโยบายในด้านใดก็ตาม จึงมิใช่เป็นเรื่องที่กระทำได้อย่างง่าย ๆ ที่ใคร ๆ ก็สามารถกระทำได้ หากแต่เป็นเรื่องละเอียดอ่อน ลึกซึ้ง ยุ่งยาก สลับซับซ้อน และจำเป็นต้องใช้ทั้งวิชาความรู้และศิลป์ของผู้กำหนกนโยบายประกอบกัน และที่สำคัญยิ่งกว่านั้นก็คือ ในการกำหนดนโยบายหนึ่ง ๆ ผู้กำหนดนโยบายจะต้องพิจารณาคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่อาจนำมาใช้เป็นองค์ประกอบในการกำหนดนโยบายอยู่เสมอ ทั้งนี้ เพื่อให้นโยบายที่กำหนดขึ้นมานั้น มีความถูกต้องสมบูรณ์ที่สุด เหมาะสมที่สุดกับสภาพ สังคมในขณะนั้น อีกทั้งสามารถนำเอานโยบายที่กำหนดขึ้นนั้นไปปฏิบัติให้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายได้โดยง่าย สะดวก รวดเร็วและประหยัดที่สุดอีกด้วย ปัจจัยต่าง ๆ ที่ผู้กำหนดนโยบายต้องพิจารณาคำนึงถึงอยู่เสมอในการกำหนดนโยบายนั้น อาจจำแนกออกได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ 1. องค์ประกอบพื้นฐาน (Fundamental factors) 2. องค์ประกอบสิ่งแวดล้อม (Environmental factors)

1. ปัจจัยพื้นฐาน (Fundamental factors)

ปัจจัยประเภทแรกนี้ ได้แก่ ปัจจัยใด ๆ ก็ตามที่ผู้กำหนดนโยบายทุกคนจำเป็นต้องพิจารณาคำนึงถึงอยู่เสมอในการกำหนดนโยบายทุกประเภท ทุกแบบและทุกกาลเวลา ส่วนในประเทศหนึ่ง ๆ นั้นจะมีปัจจัยประเภทแรกนี้อย่างไรบ้าง ย่อมขึ้นอยู่กับลักษณะของแต่ละพื้นที่โดยพื้นที่หนึ่งอาจจะมีมากกว่าหรือน้อยกว่าอีกพื้นที่หนึ่ง หรืออาจคล้ายคลึงหรือแตกต่างกับอีกพื้นที่หนึ่งได้ในทำนองเดียวกัน พื้นที่หนึ่งอาจจะมีปัจจัยประเภทนี้เพิ่มขึ้นหรือลดน้อยลงหรือเปลี่ยนแปลงแก้ไขแตกต่างจากเดิมก็ได้ เมื่อพื้นที่นั้น ๆ ได้เจริญขึ้น หรือเมื่อกาลเวลาได้เปลี่ยนแปลงไป ดังนั้นปัจจัยองค์ประกอบพื้นฐานจึงมีความสำคัญยิ่งต่อการกำหนดนโยบายไม่ยิ่งหย่อนกว่าปัจจัยด้านอื่น ๆ มีองค์ประกอบพื้นฐานอยู่อย่างน้อย 3 ประการ คือ

1) ปัจจัยเรื่องผลประโยชน์ของชาติ ในการกำหนดนโยบายต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นนโยบายทางเศรษฐกิจ นโยบายต่างประเทศ นโยบายการศึกษา หรือนโยบายด้านใดก็ตาม ผู้กำหนดจะต้องพิจารณาคำนึงถึงปัจจัย ที่มีความสำคัญยิ่งประการหนึ่งอยู่เสมอ กล่าวคือ ผลประโยชน์ของชาติ (National interest) นโยบายใด ๆ ที่จะกำหนดขึ้นมานั้นจะต้องให้สอดคล้องกับผลประโยชน์ของชาติในแง่ที่เป็นการธำรงรักษาและคุ้มครองผลประโยชน์ของชาติที่มีอยู่ในขณะนั้น ซึ่งความสอดคล้องของนโยบายกับผลประโยชน์ของชาตินี้ เป็นเงื่อนไขที่สำคัญยิงจนถึงกับมีบุคคลบางคนกล่าวว่านโยบายที่ดีที่สุดคือนโยบายที่มีลักษณะเป็นการตอบสนองต่อผลประโยชน์สูงสุดของชาติเป็นส่วนรวม (สวัสดิ์ สุคนธรังสี, 2518 หน้า 80)

2) ปัจจัยเรื่องวิธีการที่ใช้ในการกำหนดนโยบายกล่าวคือ ในการกำหนดนโยบายนั้นย่อมมีวิธีการหรือกระบวนการในการกำหนดได้หลายประการแตกต่างกันไป และวิธีการที่แต่ละพื้นที่ใช้อยู่ก็มักจะแตกต่างกันไป แล้วแต่ความพึงพอใจและความต้องการของผู้กำหนดนโยบาย บางพื้นที่ก็ใช้วิธีการที่สลับ ซับซ้อน ละเอียดลึกซึ้ง โดยได้พิจารณาถึงปัจจัยต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง ซึ่งจะเป็นผลทำให้นโยบายที่กำหนดข้นมานั้นมีความเหมาะสม ถูกต้อง สมเหตุสมผล และสามารถนำเอาไปปฏิบัติ

จนสำเร็จล่วงได้โดยง่าย สะดวก รวดเร็ว และประหยัด แต่บางพื้นที่อาจใช้วิธีการที่ง่าย ๆ ไม่มีระเบียบกฎเกณฑ์ที่แน่นอน คำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ แต่น้อย ผลก็คือจะได้นโยบายที่ไม่น่าเชื่อถือนัก ยากแก่การนำไปปฏิบัติจนสำเร็จดุล่วง โดยเสี่ยงต่อความล้มเหลว ต้องสูญเสียเงินทองแก้บัญหาและเวลาโดยใช่เหตุ ดังนั้นวิธีการกำหนดนโยบายจึงมีความสำคัญต่อนโยบายของรัฐอย่างมากเช่นเดียวกับปัจจัยอื่น ๆ

3) ปัจจัยความรู้ต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์และเอื้ออำนวยต่อการกำหนดนโยบาย การกำหนดนโยบายนอกจะคำนึงถึงผลประโยชน์ของชาติและและวิธีการที่ใช้ในการกำหนดนโยบายแล้ว ผู้กำหนดนโยบายยังจะต้องคำนึงถึงความรู้ต่าง ๆ ที่จะนำมาเป็นองค์ประกอบพื้นฐานในการกำหนดนโยบายประเภทนั้น ๆ อีกด้วย (Yehezkel Dror,1968, pp.7-8) คือ 1) ความรู้เรื่องข่าวสารข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับการกำหนดนโยบาย 2) ความรู้เกี่ยวกับองค์กรและตัวบุคคล ที่จะทำหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย 3) ความรู้ความสามารถของตัวบุคคล

2. ปัจจัยทางสิ่งแวดล้อม (Environmental factors)

ปัจจัยประเภทที่สองนี้ได้แก่สิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่สังคมนั้น ๆ มีอยู่ ซึ่งผู้กำหนดนโยบายของรัฐจำเป็นต้องพิจารณาคำนึงถึงเช่นเดียวกับปัจจัยประเภทแรกดังกล่าวมาแล้วข้างต้นแต่เดิมมานั้นผู้กำหนดนโยบายมีความสนใจเพียงเล็กน้อยหรือแทบไม่สนใจพิจารณาถึงปัจจัยสิ่งแวดล้อมเลยแต่ต่อมาได้มีเสียงเรียกร้องให้ผู้กำหนดนโยบายของรัฐหันมาให้ความสนใจและเล็งเห็นถึงประโยชน์ของปัจจัยสิ่งแวดล้อมที่มีต่อการกำหนดนโยบายของรัฐ (Lynton K, Caldwell,1970, pp. 20-21) ดังนั้นในระยะเวลาต่อ ๆ มาจึงมีนักวิชาการหลายต่อหลายคนได้ให้ความสนใจอย่างจริงจังและเสนอแนะแนวความคิดเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของนโยบาย อาทิ เช่น ไอรา ชาร์แคนสกี (Tra Sharkansky) ซึ่งมีความคิดเห็นว่าในการศึกษานโยบายของรัฐนั้น ความสนใจเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมมักจะจำกัด อยู่เฉพาะแต่ปัจจัยสิ่งแวดล้อมที่มีลักษณะใกล้ชิดตัวมากกว่าที่มีลักษณะไกลตัว ส่วนความหมาย ของปัจจัยสิ่งแวดล้อมนั้น ชาร์แคนส ก็อธิบายไว้ว่า หมายความรวมตลอดถึง "สิ่งแวดล้อมทางการเมือง ทางเศรษฐกิจ และทางสังคมซึ่งเป็นทั้งแหล่งส่งพลังสนับสนุนนโยบายและรับผลกระทบจากนโยบายนั้น ๆ (Sharkansky Ira, 1970, pp.63) และชาร์แคนสกี้ยังได้ให้ความสำคัญแก่ปัจจัยสิ่งแวดล้อมว่าเป็นปัจจัยประการหนึ่งใน 4 ประการของการศึกษาวิเคราะห์นโยบายของรัฐ กล่าวคือ นโยบายของรัฐ (Public policy) ผลิตผลของนโยบาย (Policy outputs) ผลกระทบของนโยบาย (Policy impact) และองค์ประกอบสิ่งแวดล้อมของนโยบาย (Policy environment) และองค์ประกอบสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลอย่างมากต่อผลิตผลของนโยบายและผลกระทบของนโยบาย ใคร่ขอจำแนกองค์ประกอบสิ่งแวดล้อมของนโยบายออกเป็น 4 ประการ ดังนี้

1) ปัจจัยทางภูมิศาสตร์ (geography factors)

ปัจจัยทางภูมิศาสตร์ที่ประเทศหนึ่ง ๆ มีอยู่อย่างมาก และอาจกล้ายคลึงหรือแตกต่างกับในประเทศอื่น ๆ เช่น สถานที่ตั้ง อาณาเขตหรือพื้นที่ ภูมิอากาศ สภาพภูมิประเทศทลอดจนสภาพทางภูมิรัฐศาสตร์ย่อมมีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายนั้น ๆ อยู่เสมอ ไม่ว่าจะเป็นนโยบาย

ในด้านใดก็ตาม

2) ปัจจัยทางการเมือง (political factors)

ปัจจัยทางการเมือง ได้แก่ ปัจจัยสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่มีอยู่หรือเกิดขึ้นภายในขอบเขตระบบการเมือง และปัจจัยประเภทนี้มีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายของรัฐอย่างมาก จนถึงกับมีนักวิชาการบางคนกล่าวว่า การกำหนดนโยบายของรัฐไม่อาจจะเกิดขึ้นได้ในสุญญากาศทางการเมือง (James E, Anderson, 1970, pp. 157) กล่าวคือ ไม่ว่าจะเป็นการกำหนดนโยบายในด้านใดหรือประเภทใดก็ตาม ปัจจัยสิงแวดล้อมทางการเมืองจะมีอิทธิพลและมีส่วนผลักดันต่อการกำหนดรูปแบบและผลของการกำหนดอยู่อย่างมากโดยปัจจัยประเภทนี้ จะส่งผลกระทบในรูปแบบและวิธีการที่แตกต่างมากน้อยกว่ากันไปตามประเภทของปัจจัยทางการเมืองและตามช่วงระยะเวลากับสถานที่ด้วย

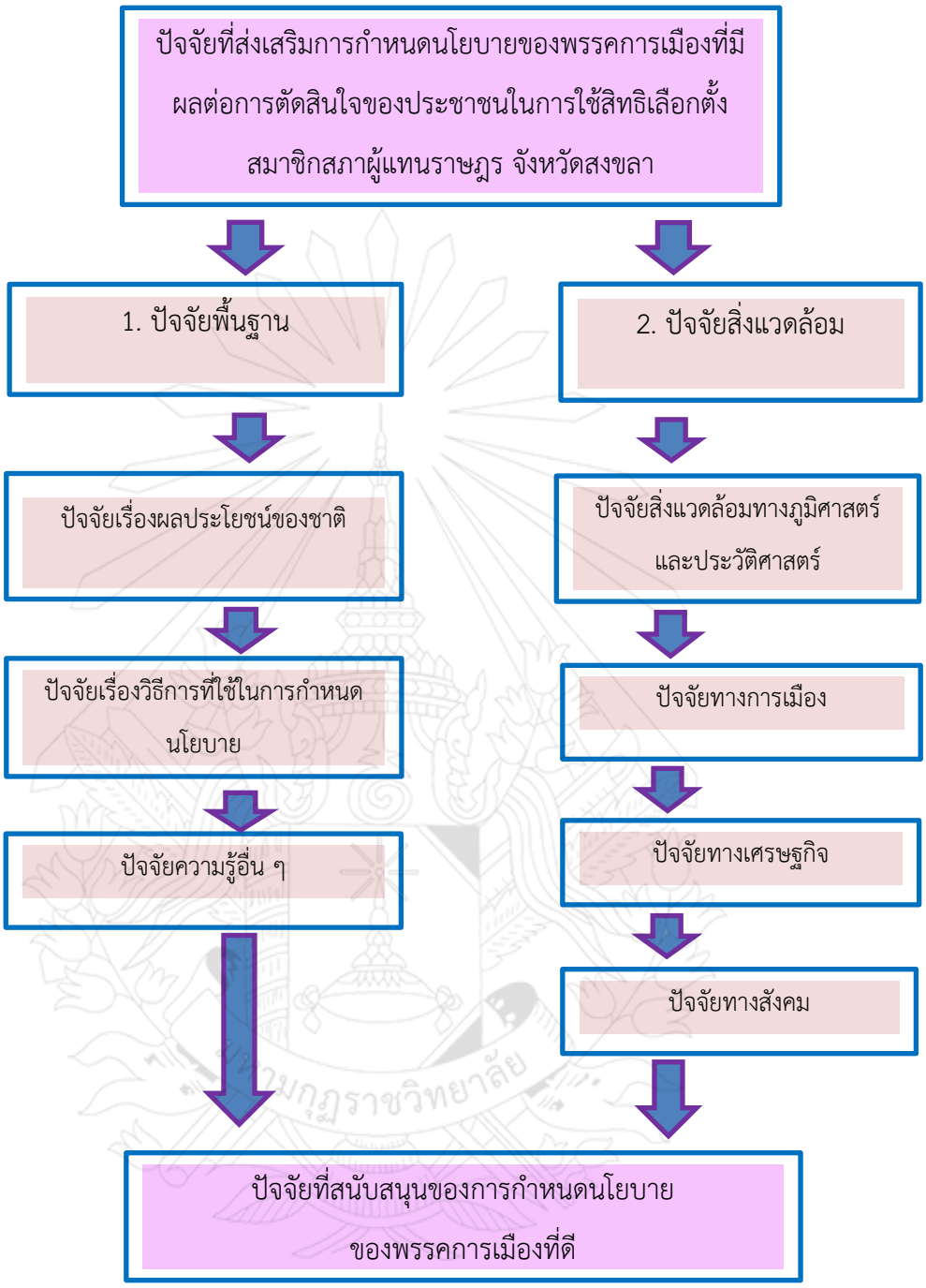
3) ปัจจัยทางเศรษฐกิจ (economic factors)

ปัจจัยทางเศรษฐกิจในฐานะที่เป็นองค์ประกอบประการหนึ่งขององค์ประกอบสิ่งแวดล้อมถือได้ว่าเป็นตัวกำหนด (Determinant) อย่างหนึ่งของนโยบายโดยทั่ว ๆ ไป จึงยกเอาปัจจัยทางเศรษฐกิจเพียง 2 ประการมาอธิบายเป็นตัวอย่างเท่านั้น กล่าวคือ 1) ระดับของการพัฒนาทางเศรษฐกิจ ไม่ว่าการพัฒนาทางเศรษฐกิจที่ใช้อยู่นั้นจะมีทฤษฎี แนวความคิดและวิธีการที่ใช้คำเนินการอย่างไรก็ตาม การพัฒนาทางเศรษฐกิจในแต่ละภูมิภาคแต่ละแห่งมีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อการกำหนดนโยบายต่าง ๆ เหล่านั้น

4) ปัจจัยทางสังคม (Social Factors)

ในทำนองเดียวกันกับปัจจัยทางเศรษฐกิจ ในสังคมหนึ่งๆ นั้น ย่อมจะมีปัจจัยทางสังคมอยู่มากมายหลายประการ และปัจจัยแต่ละอย่างต่างก็มีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบาย ไม่เฉพาะแต่นโยบายทางสังคม เช่น นโยบายสวัสดิภาพทางสังคม นโยบายสังคมสงเคราะห์ เป็นต้น ดังนั้นในที่นี้ จึงขอนำเอาองค์ประกอบทางสังคมเพียง 5 ประการเท่านั้น กล่าวคือ 1) วัฒนธรรมและค่านิยมของสังคม 2) เขตชุมชนตัวเมือง-ชนบท 3) ภาวการณ์ว่างงาน 4) การศึกษา และ 5) ด้านศีลธรรม

สรุปได้ว่า จากปัจจัยประเภทต่าง ๆ ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้นจะเห็นได้ว่า องค์ประกอบทุกประเภทต่างก็มีความสำคัญต่อการกำหนดนโยบายของอยู่ด้วยกันทั้งสิ้น นโยบายหนึ่ง ๆ ที่กำหนดขึ้นมานั้น จะเป็นนโยบายที่ดี ที่ถูกต้องเหมาะสมและสามารถนำไปปฏิบัติให้สำเร็จตุล่วงได้ นอกจากจะต้องขึ้นอยู่กับความรู้ความสามารถของตัวบุคคลที่เป็นผู้กำหนดนโยบายแล้ว ย่อมขึ้นอยู่กับปริมาณและความถูกต้องขององค์ประกอบต่าง ๆ ที่นำมาใช้เป็นเครื่องพิจารณากำหนดนโยบายนั้น ๆ ดังนั้น ไม่ว่าผู้กำหนดนโยบายจะเป็นคนเฉลียวฉลาดมีสติปัญญาดี มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และมีความหวังดีต่อประเทศชาติเพียงใดก็ตาม แต่สิ่งหนึ่งที่ผู้กำหนดนโยบายทุกคนจะขาดเสียมิได้ในการกำหนดนโยบายของ คือ ปัจจัยต่าง ๆ ที่จะใช้ในการกำหนดนโยบายดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นนั้นเอง สรุปได้ดังแผนผังต่อไปนี้

ภาพที่ 4.2 แผนภูมิแสดงองค์ประกอบที่สนับสนุนของการกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองที่ดี

ที่มา : *พระครูวาทีธรรมวิภัช, ดร.*

4.3 วิเคราะห์ สังเคราะห์ การนำเสนอหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีประชาชน 90 % โดยประมาณ นับถือพระพุทธศาสนา เมื่อเป็นเช่นนี้วัฒนธรรมทางการเมืองจึงต้องอาศัยหลักพุทธธรรมซึ่งเป็นหลักความเชื่อทางพระพุทธศาสนาเข้ามามีส่วนในการกำหนดทิศทางการบริหารบ้านเมือง ควรมีหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเข้าไปช่วยส่งเสริมการเมืองเพื่อให้การเมืองมีความเป็นธรรมซึ่งจะทำให้สังคมอยู่อย่างสงบสุข ซึ่งทางพระพุทธศาสนาเรียกว่าการปกครองระบบธรรมาธิปไตย ถือธรรมเป็นใหญ่ คือ ถือหลักการความจริง ความถูกต้อง ความดีงาม เหตุผลเป็นใหญ่กระทำด้วยปรารภสิ่งที่ได้ศึกษาตรวจสอบตามข้อเท็จจริง และความเห็นที่รับฟังอย่างกว้างขวาง แจ้งชัด และพิจารณาอย่างดีที่สุดในการกำหนดนโยบายของพรรคการเมือง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต้องทำตามรูปแบบที่ดีงามด้วยความเคารพ ในหลักการ ในกฎระเบียบ ในกติกา ในจารีตประเพณีที่ดีงาม เพราะการกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองนั้นส่งผลต่ออนาคตในการนำนโยบายที่กำหนดขึ้นที่ใช้ในการหาเสียง ไปใช้ในการบริหารเพื่อแก้ปัญหาให้กับประชาชนและพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะในการปกครองแบบประชาธิปไตยนั้น ถ้าการกำหนดนโยบายหากเป็นไปเพื่ออยากได้ผลประโยชน์ อยากใหญ่ อยากโต อยากมีอำนาจอยากได้อะไร ๆ ซึ่งเป็นไปตามความยึดถือของตน ของพรรคพวก ของหมู่คณะของตน ถูกตัณหาราคะ หรือทิฏฐิมานะครอบงำ ซึ่งเป็นการจัดองค์ประกอบของการกำหนดนโยบายที่ตรงกันข้ามกับจริยธรรม คือ ไม่บูรณาการหลักธรรมเข้ากับนโยบายที่จะนำไปปฏิบัติหรือนำไปใช้เพื่อแก้ปัญหาให้กับประชาชนและประเทศชาติ แน่นอนว่า เมื่อศีลธรรม จริยธรรม และคุณธรรมเดินไปไม่ได้ การจัดการปัญหาของประชาชนและของประเทศก็ย่อมแก้ไขและพัฒนาไม่ได้เช่นกัน

เพราะฉะนั้น ทางแก้ไขเรื่องนี้ก็คือ จะต้องมีการพัฒนาพื้นฐานทางความคิดทางการเมืองและวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของคนในสังคมไทย ซึ่งส่วนใหญ่ได้รับอิทธิพลจากพระพุทธศาสนา ทั้งด้านความคิด ความเชื่อ ค่านิยม ส่วนด้านพฤติกรรมที่แตกต่างกันของแต่ละบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งประเด็นเหล่านี้ได้เป็นข้อถกเถียงกันมาเป็นระยะเวลายาวนาน แต่คนในสังคมก็ยังคงดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างปกติสุข แม้จะเกิดความขัดแย้งในเรื่องความคิดทางการเมือง แต่นั่นคือหลักการแห่งความแตกต่าง แต่ไม่นำไปสู่ความแตกแยก จึงแสดงให้เห็นว่าหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาได้มีส่วนสำคัญในการเสริมสร้างความดีงามทางการเมือง และเป็นพื้นฐานทางด้านความคิดและวัฒนธรรมทางการเมืองที่ดี ซึ่งจะส่งผลต่อการดำรงชีวิตของคนในสังคม เพราะหลักธรรมในพระพุทธศาสนานั้นจะช่วยส่งเสริมการกำหนดนโยบาย โดยคำนึงถึงการให้คนมีความเสมอภาคและเสรีภาพ ไม่ได้บังคับให้เชื่อ มีหลักให้คนใช้เหตุผล เป็นการกำหนดนโยบายที่ทำให้สังคมแห่งการ

เปลี่ยนแปลงไปสู่ทิศทางที่ดีงาม ถูกต้อง ชอบธรรม เป็นไปตามความต้องการของประชาชนทั้งประเทศ โดยผู้ที่กำหนดนโยบายต้องมีความรู้ความเข้าใจในประเด็นปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับประชาชน ต้องรู้แนวทางการแก้ปัญหาเหล่านั้น โดยการเข้าใจหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา เพราะหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาจะประคับประคองให้ผู้กำหนดนโยบายของพรรคการเมืองต่าง ๆ เลือกกำหนดนโยบายเฉาะที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม ซึ่งหลักพุทธธรรมที่นำมาบูรณาการเพื่อการกำหนโนบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา นั้นมีมากมาย เช่น พรหมวิหารธรรม 4 หลักหลักอิทธิบาท 4 หลักทศพิธราชธรรม 10 และหลักสังคหวัตถุ 4 เป็นต้น

4.4 สังเคราะห์ ข้อมูลการสำภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ในการวิจัยเรื่องนโยบายพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประเด็นในด้านต่าง ๆ กับการกำหนดนโยบายของพรรคการเมือง ทั้งได้ดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เพื่อสอบถามความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อประกอบในการศึกษาการกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองมีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา ดังประเด็นต่อไปนี้

4.4.1 ตามทรรศนะของท่าน นโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา เป็นอย่างไร

ในประเด็นคำถามเรื่องสภาพทั่วไปของการนำเสนอนโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ท่านได้แสดงความคิดเห็นไว้ ดังนี้

พระโสภณวราภรณ์ (วันที่ 11 พฤศจิกายน 2566) ได้ให้สัมภาษณ์ว่า ในฐานะเป็นพระไม่มีสิทธิ์ไม่มีเสียงในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง คิดว่า สภาพทั่วไป การเมืองในปัจจุบันเป็นการต่อสู้ที่หนักมากที่เดียว ในทุก ๆ ด้าน ทั้งทางด้านการเงิน ทางด้านญาติพี่น้อง พรรคพวกเพื่อนฝูง แม้แต่นักการเมืองท้องถิ่นผู้นำท้องถิ่น ข้าราชการของหน่วยงานต่าง ๆ ก็มีส่วนทำให้การเลือกตั้งในแต่ละครั้งเปลี่ยนแปลงได้ตลอด การเลือกตั้งในแต่ละครั้งที่เปลี่ยนแปลงไปส่วนหนึ่งเพราะผู้มีส่วนเกี่ยวข้องไม่ค่อยคำนึงถึงหลักของความถูกต้อง คือ หลักธรรมคำสอนในทางพระพุทธศาสนา จึงทำให้การเลือกตั้งแต่ละครั้งไม่เกิดประโยชน์แก่ประชาชนเท่าที่ควร

พระครูสุวัฒนาภรณ์ (วันที่ 13 พฤศจิกายน 2566) ได้ให้สัมภาษณ์ว่า สภาพทั่วไปถือได้ว่าเรื่องของนโยบายเป็นเรื่องของพรรคการเมืองนั้น ๆ ที่ต้องทำออกมาเพื่อให้ประชาชนยอมรับและเลือกพรรคของตน แต่ส่วนมากการเขียนนโยบายไม่ได้อ้างอิงถึงหลักธรรมทางศาสนาอันเป็นหลักแห่ง

ความดีงาม เป็นแนวทางที่จะทำให้ทุกนโยบายมุ่งเน้นไปที่ประชาชนและบ้านเมืองที่เจริญขึ้นเป็นหลัก

พระครูภาวนากัลยาณคุณ. วิ, ดร. (วันที่ 13 พฤศจิกายน 2566) ได้ให้สัมภาษณ์ว่า สภาพทั่วไปของการกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองในจังหวัดสงขลา ที่ผ่านมาหลายปีมีความขัดแย้งเกิดขึ้นมากมากมาย ทั้งในส่วนพรรคการเมืองต่อพรรคการเมืองเองและบุคคลที่สังกัดในแต่ละพรรคการเมืองก็มีความขัดแย้งภายในพรรคเช่นเดียวกัน การเกิดขึ้นของเหตุดังกล่าวนำไปสู่ความแตกแยกของประชาชน ทำให้ประชาชนแบ่งพรรคแบ่งพวก สร้างความขัดแย้งในครอบครัว ในชุมชนในสังคมอย่างกว้างขวาง การกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองที่ผ่านมาในจังหวัดสงขลาจึงไม่ค่อยมีจุดขายเท่าที่ควร เพราะถูกกำหนดมาจากผู้มีอำนาจของพรรคการเมืองนั้นเป็นส่วนใหญ่

พระครูสิริญาณวิมล (วันที่ 17 พฤศจิกายน 2566) ได้ให้สัมภาษณ์ว่า การเมืองในจังหวัดสงขลาที่ผ่าน ๆ มา ประชาชนไม่ได้ประโยชน์จากนักการเมืองเท่าที่ควร ส่วนใหญ่ประโยชน์จะไปตกที่นักการเมืองและกลุ่มทุนที่สนับสนุนและพวกพ้องของนักการเมืองเสียมากกว่า จึงทำให้การพัฒนาในจังหวัดสงขลาไม่ต่อเนื่องไม่เจริญเท่าที่ควร ทั้งในด้าน เศรษฐกิจ สังคม โดยเฉพาะในด้านสังคมมีความวุ่นวาย ชาวบ้านไม่มีความสุขในการดำเนินชีวิต สิ่งเสพติดเต็มไปหมด ไม่มีความปลอดภัยในชีวิตในทรัพย์สินของตน ผู้คนในสังคมขาดธรรมในการใช้ชีวิต ต่างคนคนต่างมุ่งเน้นไปในเรื่องของความเอาตัวรอดขาดการเอื้ออาทรกันแบ่งปันกัน อาจจะเพราะโดนกำหนดบังคับโดยสังคมรอบข้าง โดยเฉพาะกฎกติกา ที่ไม่เอื้อในการดำรงชีพของประชาชน และการปฏิบัติตัวของข้าราชการของนักการเมืองบางส่วน

นายมงคล รัตนพันธ์ (วันที่ 20 พฤศจิกายน 2566) ได้ให้สัมภาษณ์ว่า สภาพทั่วไปในสงขลาจะเน้นไปที่พรรคการเมือง และเน้นตัวผู้สมัครเพราะเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกตั้งในแต่ละครั้งเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะคุณสมบัติของผู้สมัครจะเน้นในเรื่องของการเข้าถึงพื้นที่ การเข้าถึงและเป็นกันเองกับประชาชน จึงทำให้ผู้สมัครส่วนใหญ่พยายามที่จะลงสมัครในพรรคการเมืองที่มีชื่อเสียงและเป็นที่รู้จักของประชาชน

นายอรชุน ลิ่มเสรีตระกูล (วันที่ 20 พฤศจิกายน 2566) ได้ให้สัมภาษณ์ว่า สภาพทั่วไปในสงขลาในฐานะเป็นผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งและไปใช้สิทธิ์ทุกครั้งที่มีการเลือกตั้ง คิดว่า ที่ผ่านมาการเมืองในจังหวัดสงขลา มีการต่อสู้กันของนักการเมืองไม่กี่พรรค โดยเฉพาะในระบบเขต จึงทำให้นโยบายที่พรรคการเมืองต่าง ๆ นำมาใช้ในการหาเสียงในแต่ละครั้งเป็นนโยบายแบบเดิม เช่น ราคายางพารา การรักษาพยาบาล และอื่น ๆ แต่พอได้เป็นแล้วก็ไม่สามารถนำนโยบายไปปฏิบัติได้ พอเลือกตั้งใหม่ก็นำนโยบายเดิม ๆ มาหาเสียงซ้ำ ๆ เหมือนเดิม จึงทำให้ประชาชนเบื่อหน่ายการเมือง พอเลือกตั้งทุกครั้งประชาชนระดับล่างจึงหันไปขายสิทธิ์ขายเสียง เพราะคิดว่า เลือกเข้าไปแล้วก็ไม่สามารถพึ่งพาอาศัยทำให้การเป็นอยู่ของประชาชนดีขึ้นได้

นางเลขา สุวรรณชาตรี (วันที่ 21 พฤศจิกายน 2566) ได้ให้สัมภาษณ์ว่า สภาพทั่วไปโดย

ภาพรวมในจังหวัดสงขลา ก่อนการเลือกตั้งแต่มีพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร พรรคการเมืองต่าง ๆ โดยเฉพาะสมาชิกของพรรคตลอดถึงพี่น้องประชาชนชาวสงขลามีความคึกคักเป็นพิเศษ เพราะจังหวัดสงขลาเป็นจังหวัดใหญ่ที่มีการแข่งขันทางการเมืองสูงมากเมื่อมีการเลือกตั้งในแต่ละครั้ง ทุกพรรคการเมืองจะคัดสรรตัวแทนที่อยู่ในระดับที่ประชาชนรู้จักเป็นอย่างดี มีความรู้ ความสามารถ พรรคการเมืองใหม่ ๆ ก็เช่นกัน แม้ไม่มีความโดดเด่นในเรื่องของพรรคแต่พยายามส่งตัวแทนลงรับสมัครเพื่อแย่งชิงคะแนนเสียงแบบปาตี้ลิสต์

นายกองเอกพุทธ กฤชคงพันธุ์ (วันที่ 25 พฤศจิกายน 2566) ได้ให้สัมภาษณ์ว่า โดยบริบทของสงขลา ประชาชนจะชอบนโยบายของพรรคการเมืองที่ส่งผลต่อการเป็นอยู่ของประชาชนคนสงขลา นโยบายของทุกพรรคการเมือง จึงเป็นตัวตัดสินใจของประชาชนเป็นอย่างยิ่ง

นายเจริญ บัวเงิน (วันที่ 26 พฤศจิกายน 2566)) ได้ให้สัมภาษณ์ว่า การเมืองในจังหวัดสงขลาผูกติดกับการเมืองแบบทุนนิยมมากขึ้นทุกวัน เอาวัตถุสิ่งของเพียงเล็กน้อยเพื่อแลกผลประโยชน์ของประชาชน จะเห็นได้อย่างชัดเจนก่อนการเลือกตั้งทั้งระดับท้องถิ่นและระชาติแทบทุกครั้ง นั่นก็คือ การซื้อเสียง จนกลายเป็น ค่านิยมที่ผิดๆ ของประชาชนไปแล้ว ซึ่งก่อนจะมีการเลือกตั้งทุกครั้งมักจะได้ยินคำพูดที่ว่า “เงินไม่มา กาไม่เป็น” การเลือกตั้งในปัจจุบันนี้ประชาชนจำนวนหนึ่งขาดวุฒิภาวะทางด้านคุณธรรม เห็นแก่ได้ ย่อขายศักดิ์ศรีของตัวเองด้วยเศษเงินของคนชั่วที่หวังเข้าไปกอบโกยโกงบ้านเมือง

นายเดชอิศม์ ขาวทอง (วันที่ 26 พฤศจิกายน 2566) ได้ให้สัมภาษณ์ว่า การเมืองในปัจจุบันมีการแข่งกันสูงมากในทุก ๆ ด้าน ทั้งทางด้านตัวทั้งพรรคการเมืองเอง หัวหน้าพรรค นโยบายพรรค ตัวแทนของพรรค ทุนของพรรค และอีกหลายอย่าง สิ่งเหล่านี้ทุกพรรคการเมืองต้องมีความพร้อม เพราะล้วนแล้วแต่มีส่วนสำคัญที่ช่วยสนับสนุนให้ผลการเลือกตั้งในทุกครั้งเกิดการเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา จึงมองได้ว่าเราในฐานะนักการเมืองทุกพรรคทุกคนต้องให้ความสำคัญในทุก ๆ ด้านทุกเรื่อง ในฐานะเป็นตัวแทนของพี่น้องประชาชนในนามพรรคประชาธิปัตย์ ซึ่งเป็นพรรคการเมืองที่คนใต้คนสงขลาให้ความไว้วางใจมาโดยตลอด แม้จะเปลี่ยนแปลงไปบ้างในบ้างช่วงเวลา แต่โดยแท้จริงแล้วเชื่อเหลือเกินว่าพี่น้องประชาชนส่วนใหญ่ยังให้ความรักความไว้วางใจต่อพรรคประชาธิปัตย์อยู่ พวกเราที่อาสาเข้ามาเป็นตัวแทนของพี่น้องทุกคน ก็จะต้องใช้ความรู้ความสามารถให้เต็มที่ โดยเฉพาะในส่วนที่เป็นประโยชน์ต่อพี่น้องประชาชนทั้งโดยตรงและโดยอ้อม

อนันต์ ผุดเกตุ (วันที่ 28 พฤศจิกายน 2566) ได้ให้สัมภาษณ์ว่า ในฐานะข้าราชการการเมืองของจังหวัดสงขลาที่ผ่านมา ลุ่มๆ ดอน ๆ ไม่เป็นชิ้นเป็นอันในด้านการนำนโยบายมาทำประโยชน์ให้กับประชาชน เพราะบางช่วงบางเวลาผู้ที่ได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของจังหวัดสงขลาไม่ได้ทำหน้าที่เป็นรัฐบาล จึงทำให้ไม่ได้การสนับสนุนงบประมาณอย่างเต็มที่ ตลอดถึงความขัดแย้งของนักการเมืองเองก็มีส่วนที่ทำให้การพัฒนาจังหวัดสงขลาเกิดการล่าช้า

นางประทีป รงหนู (วันที่ 28 พฤศจิกายน 2566) ได้ให้สัมภาษณ์ว่า ในฐานะเป็นผู้ใหญ่บ้าน คิดว่า ในพื้นที่ของเขต 7 จังหวัดสงขลา มีการส่งเสริมรายได้เกษตรกร สนับสนุนอาชีพ การเรียนฟรี การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ธรรมชาติ และการคมนาคมในเขตนี้ก็เจริญมากขึ้น สร้างความสะดวกสบายให้กับประชาชนมากขึ้น การติดต่อประสานงานเพื่อพัฒนาชุมชนในด้านต่าง ๆ ก็ดีขึ้น

ส.ส.ชนนพัฒฐ์ นาคสั้ว (วันที่ 2 ธันวาคม 2566) ได้ให้สัมภาษณ์ว่า ประชาชนจังหวัดสงขลาส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการแข่งขันกันทางนโยบายเพราะปัจจัยด้านนโยบายเป็นสิ่งสำคัญ ถ้าพรรคการเมืองมีนโยบายที่ดีย่อมเป็นประโยชน์ต่อประชาชนอยู่ในระดับมากที่สุด ดังนั้น พรรคการเมืองจึงควรมีนโยบายที่มีความชัดเจน สามารถเข้าถึงประชาชนได้อย่างแท้จริง ตลอดจนมีการสร้างผลงานให้เป็นที่ประจักษ์สายตาประชาชน ซึ่งจะทำให้ประชาชนเกิดความตระหนักและให้ความสำคัญในการเลือกตั้งเป็นอย่างมาก

นางเฉลา พุ่มแสง (วันที่ 2 ธันวาคม 2566) ได้ให้สัมภาษณ์ว่า หลายพรรคการเมือง โดยเฉาะพรรคร่วมรัฐบาล มีโอกาสช่วงชิงความได้เปรียบไว้มาก ทั้งในส่วนของตัวบุคคลที่คุ้นเคยกับพื้นที่ คุ้นเคยกับประชาชน คุ้นเคยกับระเบียบ กฎ กติกา ต่าง ๆ ในการตั้ง มีหัวคะแนนมีกระบอกเสียงซึ่งเป็นต้นทุนเดิมไว้มากมาย

นายสุทิน ปาโต (วันที่ 3 ธันวาคม 2566) ได้ให้สัมภาษณ์ว่า จะเห็นได้ว่าการกำหนดนโยบายเป็นกระบวนการทางการเมืองอย่างหนึ่งที่มีผู้รับผิดชอบหลายฝ่าย การกำหนดนโยบายที่ดีของพรรคการเมืองถือได้ว่าเป็นการชิงความได้เปรียบเป็นอย่างมากทีเดียว เพราะถ้านโยบายดีย่อมมีผลต่อการตัดสิใจของประชาชนได้มาก แต่ที่ผ่านมาการเลือกตั้งทุกครั้ง ประชาชนในจังหวัดสงขลาแทบไม่ได้มีส่วนในการมีปากมีเสียงในการกำหนดทิศทางการแก้ปัญหาและพัฒนาจังหวัดสงขลาเลย แม้จะมีการจัดเสวนารับฟังความคิดเห็นของประชาชน แต่ไม่สามารถนำไปต่อรองเพื่อออกเป็นนโยบายของพรรคการเมืองได้เลย

นายปรีชา วงศ์พระจันทร์ (วันที่ 3 ธันวาคม 2566) ได้ให้สัมภาษณ์ว่า การกำหนดนโยบายภายใต้หลักการแห่งความมีเหตุมีผลมันเป็นเรื่องยากที่จะสร้างกระบวนการกำหนดนโยบายให้เกิดขึ้นในโลกแห่งความเป็นจริง เพราะนโยบายนโยบายมิใช่เรื่องที่เกิดขึ้นจากความคิดหรือความต้องการของคนคนเดียว บางเรื่องไม่มีมูลเหตุ ไม่มีการตัดสินใจ หรือถ้าจะมีส่วนใหญ่ก็มาจากพื้นฐานของผลประโยชน์ที่ต่างกัน และถ้ามองกันจริง ๆ แล้วในจังหวัดสงขลา ยังต้องเผชิญกับปัญหาในการศึกษาวิเคราะห์ในหลาย ๆ เรื่อง ในว่าจะเป็นในด้านความสลับซับซ้อนของปัญหา การขาดข้อมูลที่ถูกต้องในการนำไปออกเป็นนโยบาย เพื่อเสนอเป็นทางออกในการแกปัญหา หรือแม้กระทั่งความเห็นพ้องต้องกันในเรื่องของเป้าหมายที่จะเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบาย

นายเจือ ราชสีห์ (วันที่ 3 ธันวาคม 2566) ได้ให้สัมภาษณ์ว่า สภาพทั่วไปของการนำเสนอนโยบายถือว่าเป็นกระบวนการสำคัญอย่างมาต่อการเลือกตั้ง เนื่องจากประชาชนนั้นให้ความสนใจต่อ

แนวทางการทำงานของผู้สมัครและพรรคการเมือง แต่ด้วยกรอบของข้อกฎหมายจึงทำให้การออกนโยบายนั้นต้องรอให้พรรคการเมืองที่สังกัดออกนโยบายหลักก่อน แล้วผู้สมัครจึงนำมาล้อเป็นนโยบายของพื้นที่ตัวเอง แต่ไม่ว่าจะเป็นอย่างไรการนำเสนอนโยบายก็ถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญต่อการเลือกตั้งทั้งสิ้น

นายสุภาพ ชุมพวง (วันที่ 5 ธันวาคม 2566) ได้ให้สัมภาษณ์ว่า สภาพทั่วไปจะปฏิเสธไม่ได้เลย ทุกครั้งเมื่อจะมีการเลือกตั้ง ปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อการเลือกตั้ง คือระบบอุปถัมภ์ หมายถึงความผูกพันกับพรรคการเมืองหรือผู้สมัครกับประชาชน การไปใช้สิทธิเลือกตั้งในทุกครั้งทุกระดับ จะคำนึงถึงผลประโยชน์ที่เคยพึ่งพาอาศัยกัน ผู้ที่ผูกพันกับพรรคการเมืองในลักษณะสมาชิกพรรคหรือผู้ให้การสนับสนุนพรรค และผู้ที่เคยได้รับความช่วยเหลือจากผู้สมัคร ซึ่งมีแนวโน้มที่จะไปใช้สิทธิเลือกตั้งตามเหตุดังกล่าว

นายไพเจน มากสุวรรณ (วันที่ 5 ธันวาคม 2566) ได้ให้สัมภาษณ์ว่า สภาพทั่วไปในปัจจุบันความสนใจที่ประชาชนหันมาทำความเข้าใจศึกษาการกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองมีมากขึ้น ด้วยความหวังว่าจะมีส่วนช่วยให้เกิดการตัดสินใจตกลงยึดถือแนวทางที่มีเหตุผลมากขึ้น โดยมีความพยายามในการมองหาวิธีการในอันที่จะช่วยให้การกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองมีจุดมุ่งหมายที่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในจังหวัดสงขลาได้

นางนิตธารทิพย์ เพิ่มแย้ม (วันที่ 7 ธันวาคม 2566) ได้ให้สัมภาษณ์ว่า สภาพทั่วไปทุกครั้งที่มีการเลือกตั้งครั้งหลัง ๆ มานี้ นโยบายพรรคและภาพลักษณ์ของพรรคที่สังกัดมีความสำคัญมาก นอกนั้นพรรคการเมืองจะต้องมีนโยบายที่ชัดเจน เป็นพรรคที่มีผลงานเป็นที่ยอมรับของประชาชน แก้ไขปัญหาในเรื่องความเป็นอยู่ ปากท้อง และความทุกข์ร้อนของประชาชน และเป็นพรรคที่มีภาพลักษณ์ในทางที่ดีต่อสังคม

นางเบญจมาส กิตติประภานันท์ (วันที่ 8 ธันวาคม 2566) ได้ให้สัมภาษณ์ว่า ทุกครั้งที่มีการเลือกตั้ง เราจะเห็นได้ว่าในช่วงหลังมานี้กระแสความต้องการของประชาชนเปลี่ยนตลอด จากยึดกระแสของพรรคการเมือง จนพรรคการเมืองบางพรรคส่งใครลงสมัครก็มีโอกาสได้เป็น ส.ส. ทุกครั้ง หลังจากนั้น ก็เปลี่ยนมาเป็นยึดนโยบายพรรค ยึดหัวหน้าพรรค และปลุกกระแสความเป็นคนไทยที่ต้องรักชาติ รักสถาบัน เรียกว่า ภาคนิยมบ้าง ชาตินิยมบ้าง และอีกหลายอย่าง

นายสุธรรม ลาภวงศ์ (วันที่ 8 ธันวาคม 2566) ได้ให้สัมภาษณ์ว่า โดยทั่วไปตั้งแต่ยุบสภามานี้จังหวัดสงขลาครึกครื้นมาก เพราะมีพรรคการเมืองหลายพรรคตามจีบนักการเมืองทั้งเก่าทั้งใหม่เพื่อให้มาเป็นตัวแทนลงสมัครในนามพรรคการเมืองต่าง ๆ มากมาย โดยเฉาะนักการเมืองเก่าทั้งระดับท้องถิ่นและระดับจังหวัด เพราะมีต้นทุนทางด้านฐานเสียงอยู่แล้ว นอกนั้นก็จะเน้นไปที่คนมีชื่อเสียงและมีฐานะทางสังคมและทางการเงินอีกด้วย

นายสีหนาท โชตยาสีหนาท (วันที่ 11 ธันวาคม 2566) ให้สัมภาษณ์ว่า สภาพทั่วไปใน

จังหวัดสงขลาประชาชนผู้มีสิทธิ์ลงคะแนน ส่วนใหญ่เริ่มหันมาให้ความสนใจกับนโยบายของพรรคการเมืองมากขึ้น โดยเฉพาะพรรคการเมืองที่เน้นไปในทางด้านเศรษฐกิจ และเสรีภาพของประชาชน โดยนำมาประกอบกับตัวผู้ลงสมัครที่พรรคการเมืองต่าง ๆ คัดสรรมาเป็นตัวเลือกให้กับประชาชน

นายพยม พรหมเพชร (วันที่ 14 ธันวาคม 2566) ได้ให้สัมภาษณ์ว่า พรรคเมืองในจังหวัดสงขลา โดยทั่วไปภาพรวมดีอยู่แล้ว แต่ในพื้นที่ส่วนใหญ่ตลอดถึงองค์กรท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นผู้เสนอนโยบายไปยังรัฐบาลโดยผ่าน ส.ส. ในพื้นที่หรือสิ่งที่ ส.ส. ในเขตพื้นที่นั้น ๆ เห็นถึงความเดือดร้อนและความจำเป็นของชาวบ้าน ก็จะนำเสนอไปยังรัฐบาลโดยผ่านสภาผู้แทนราษฎร แล้วนำปัญหาของประชาชนไปอภิปราย เมื่อท้องถิ่นเสนอไปมีความสอดคล้องต้องกันจะทำให้การจัดสรรงบประมาณสะดวกขึ้น ในกรณี ส.ส. และรัฐมนตรีอยู่กันคนละพรรคก็จะยากสักหน่อย แต่ผู้ว่าราชการจังหวัดสามารถของบอุดหนุนมาดูแลได้ ทำให้การแก้ปัญหาหรือการจัดสรรงบประมาณได้ง่ายขึ้น

นายคัมภีร์ ทองพูน (วันที่ 16 ธันวาคม 2566) ได้ให้สัมภาษณ์ว่า สภาพทั่วไปของการเสนอนโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนจังหวัดสงขลา ส่วนใหญ่นำเสนอนโยบายแบบเฉพาะหน้าระยะสั้นเพื่อหวังผลทางการเมืองไม่ได้มีการนำเสนอนโยบายแบบมองไปในอนาคต ส่วนมากนโยบายของทุกพรรคการเมืองนั้นไม่สามารถทำปฏิบัติได้จริงจึงไม่สามารถตอบสนองกับวิถีชีวิตของประชาชนได้ ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านการศึกษา หรือด้านอื่น ๆ นโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนจังหวัดสงขลานั้น โดยภาพรวมนโยบายของทุกพรรคการเมืองเป็นนโยบายประชานิยมเป็นการช่วยเหลือที่ไม่ได้สนับสนุนให้ชุมชนชาวบ้านสามารถยืนได้ด้วยตัวเอง แต่มุ่งการหาเสียงเลือกตั้งเพื่อให้ตนเองและพรรคการเมืองของตนเองได้รับการเลือกตั้งเป็นสำคัญ

จากประเด็นสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ในประเด็นเรื่องสภาพทั่วไปของการนำเสนอนโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา สามารถสรุปเป็นตารางได้ดังนี้

ตารางที่ 4.1 ตารางสรุปสภาพทั่วไปของการนำเสนอนโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา (จากการสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลเชิงลึก)

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	สรุปบทสัมภาษณ์
1	พระโสภณวราภรณ์	สภาพทั่วไป การเมืองเป็นการต่อสู้ที่หนักมากที่เดียว ในทุก ๆ ด้าน ทั้งทางด้านการเงิน ทางด้าน

		ญาติพี่น้อง พรรคพวกเพื่อนฝูง แม้แต่นักการเมืองท้องถิ่นผู้นำท้องถิ่น ข้าราชการของหน่วยงานต่าง ๆ ก็มีส่วนทำให้การเลือกตั้งในแต่ละครั้งเปลี่ยนแปลงได้ตลอด
2	พระครูสุวัฒนาภรณ์	นโยบายเป็นเรื่องของพรรคการเมืองที่ต้องทำออกมาเพื่อให้ประชาชนยอมรับและเลือกพรรคของตน แต่ส่วนมากการเขียนนโยบายไม่ได้อ้างอิงถึงหลักธรรมคำสอนทางศาสนาอันเป็นหลักแห่งความดีงาม เป็นแนวทางที่จะทำให้ทุกนโยบายมุ่งเน้นไปที่ประชาชน
3	พระครูภาวนากัลยาณคุณ.วิ, ดร.	การกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองในจังหวัดสงขลา ที่ผ่านมาหลายปีมีความขัดแย้งเกิดขึ้นมากมากมาย ทั้งในส่วนพรรคการเมืองต่อพรรคการเมืองเองและบุคคลที่สังกัดในแต่ละพรรคการเมืองก็มีความขัดแย้งภายในพรรคเช่นเดียวกัน การเกิดขึ้นของเหตุดังกล่าวนำไปสู่ความแตกแยกของประชาชน ทำให้ประชาชนแบ่งพรรคแบ่งพวก
4	พระครูสิริญาณวิมล	การเมืองในจังหวัดสงขลาที่ผ่าน ๆ มา ประชาชนไม่ได้ประโยชน์จากนักการเมืองเท่าที่ควร ส่วนใหญ่ประโยชน์จะไปตกที่นักการเมืองและกลุ่มทุนที่สนับสนุนและพวกพ้องของนักการเมืองเสียมากกว่า จึงทำให้การพัฒนาในจังหวัดสงขลาไม่ต่อเนื่องไม่เจริญเท่าที่ควร ทั้งในด้าน เศรษฐกิจ สังคม
5	นายมงคล รัตนพันธ์	สภาพทั่วไปในสงขลาจะเน้นไปที่พรรคการเมืองและเน้นตัวผู้สมัครเพราะเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกตั้งในแต่ละครั้งเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะคุณสมบัติของผู้สมัครจะเน้นในเรื่องของการ

		เข้าถึงพื้นที่ การเข้าถึงและเป็นกันเองกับประชาชน
6	นายอรชุน ลิ่มเสรีตระกูล	ในฐานะเป็นผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งและไปใช้สิทธิ์ทุกครั้งที่มีการเลือกตั้ง คิดว่า ที่ผ่านมาการเมืองในจังหวัดสงขลา มีการต่อสู้กันของนักการเมืองไม่กี่พรรค โดยเฉพาะในระบบเขต จึงทำให้นโยบายที่พรรคการเมืองต่าง ๆ นำมาใช้ในการหาเสียงในแต่ละครั้งเป็นนโยบายแบบเดิมเช่น ราคายางพารา การรักษาพยาบาล และอื่น ๆ แต่พอได้เป็นแล้วก็ไม่สามารถนำนโยบายไปปฏิบัติได้ พอเลือกตั้งใหม่ก็นำนโยบายเดิม ๆ มาหาเสียงซ้ำ ๆ เหมือนเดิม
7	นางเลขา สุวรรณชาตรี	ภาพรวมในจังหวัดสงขลา ก่อนการเลือกตั้งแต่มีพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร พรรคการเมืองต่าง ๆ โดยเฉพาะสมาชิกของพรรคตลอดถึงพี่น้องประชาชนชาวสงขลามีความคึกคักเป็นพิเศษ เพราะจังหวัดสงขลาเป็นจังหวัดใหญ่ที่มีการแข่งขันทางการเมืองสูงมากเมื่อมีการเลือกตั้งในแต่ละครั้ง
8	นายกองเอกพุทธ กฤชคงพันธุ์	โดยบริบทของสงขลา ประชาชนจะชอบนโยบายของพรรคการเมืองที่ส่งผลต่อการเป็นอยู่ของประชาชนคนสงขลาเป็นหลัก
9	นายเจริญ บัวเงิน	การเมืองในจังหวัดสงขลาผูกติดกับการเมืองแบบทุนนิยมมากขึ้นทุกวัน เอาวัตถุสิ่งของเพียงเล็กน้อยเพื่อแลกผลประโยชน์ของประชาชน จะเห็นได้อย่างชัดเจนก่อนการเลือกตั้งทั้งระดับท้องถิ่นและระชาติแทบทุกครั้ง นั่นก็คือ การซื้อเสียง จนกลายเป็น ค่านิยมที่ผิดๆ ซึ่งก่อนจะมีการเลือกตั้งทุกครั้งมักจะได้ยินคำพูดที่ว่า “เงินไม่มากาไม่เป็น”

10	ส.ส. เดชอิศม์ ขาวทอง	การเมืองในปัจจุบันมีการแข่งกันสูงมากในทุก ๆ ด้าน ทั้งทางด้านตัวทั้งพรรคการเมืองเอง หัวหน้าพรรค นโยบายพรรค ตัวแทนของพรรค ทุนของพรรค และอีกหลายอย่าง สิ่งเหล่านี้ทุกพรรคการเมืองต้องมีความพร้อม เพราะล้วนแล้วแต่มีส่วนสำคัญที่ช่วยสนับสนุนให้ผลการเลือกตั้งในทุกครั้งเกิดการเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา
11	นายอนันต์ ผุดเกตุ	ข้าราชการ การเมืองของจังหวัดสงขลาที่ผ่านมาลุ่ม ๆ ดอน ๆ ไม่เป็นชิ้นเป็นอันในด้านการนำนโยบายมาทำประโยชน์ให้กับประชาชน เพราะบางช่วงบางเวลาผู้ที่ได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของจังหวัดสงขลาไม่ได้ทำหน้าที่เป็นรัฐบาล
12	นางประทีป รงหนู	ในฐานะเป็นผู้ใหญ่บ้าน คิดว่า ในพื้นที่ของเขตอำเภอชายแดนของจังหวัดสงขลา มีการส่งเสริมรายได้เกษตรกร สนับสนุนอาชีพ การเรียนฟรี การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ธรรมชาติ และการคมนาคมในเขตนี้ก็เจริญมากขึ้น สร้างความสะดวกสบายให้กับประชาชนมากขึ้น
13	ส.ส.ชนนพัฒฐ์ นาคสั้ว	ประชาชนจังหวัดสงขลาส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการแข่งขันกันทางนโยบายเพราะปัจจัยด้านนโยบายเป็นสิ่งสำคัญ ถ้าพรรคการเมืองมีนโยบายที่ดีย่อมเป็นประโยชน์ต่อประชาชนอยู่ในระดับมากที่สุด ดังนั้น พรรคการเมืองจึงควรมีนโยบายที่มีความชัดเจน สามารถเข้าถึงประชาชนได้อย่างแท้จริง
14	นางเฉลา พุ่มแสง	หลายพรรคการเมือง โดยเฉาะพรรคร่วมรัฐบาล มีโอกาสช่วงชิงความได้เปรียบไว้มาก ทั้งในส่วนของตัวบุคคลที่คุ้นเคยกับพื้นที่ คุ้นเคยกับประชาชน

		คุ้นเคยกับระเบียบกติกาต่าง ๆ ตลอดถึงแนวทางในการในการกำหนดนโยบายต่าง ๆ
15	นายสุทิน ปาโต	จะเห็นได้ว่าการกำหนดนโยบายเป็นกระบวนการทางการเมืองอย่างหนึ่งที่มีผู้รับผิดชอบหลายฝ่าย การกำหนดนโยบายที่ดีของพรรคการเมืองถือได้ว่าเป็นการชิงความได้เปรียบเป็นอย่างมากทีเดียว เพราะถ้านโยบายดีย่อมมีผลต่อการตัดสิใจของประชาชนได้มาก แต่ที่ผ่านมาการเลือกตั้งทุกครั้งประชาชนในจังหวัดสงขลาแทบไม่ได้มีส่วนในการมีปากมีเสียงในการกำหนดนโยบายเลย
16	นายปรีชา วงศ์พระจันทร์	การกำหนดนโยบายภายใต้หลักการแห่งความมีเหตุมีผลมันเป็นเรื่องยากที่จะสร้างกระบวนการกำหนดนโยบายให้เกิดขึ้นในโลกแห่งความเป็นจริง เพราะนโยบายนโยบายมิใช่เรื่องที่เกิดขึ้นจากความคิดหรือความต้องการของคนคนเดียว บางเรื่องไม่มีมูลเหตุ ไม่มีการตัดสินใจ หรือถ้าจะมีส่วนใหญ่ก็มาจากพื้นฐานของผลประโยชน์ที่ต่างกัน และถ้ามองกันจริง ๆ แล้วในจังหวัดสงขลา ยังต้องเผชิญกับปัญหาในการศึกษาวิเคราะห์ในหลายเรื่อง
17	นายเจือ ราชสีห์	การนำเสนอนโยบายความสำคัญอย่างมากต่อการเลือกตั้ง เพราะประชาชนนั้นให้ความสนใจต่อแนวทางการทำงานของผู้สมัครและพรรคการเมือง แต่ด้วยข้อกฎหมายจึงทำให้การออกนโยบายนั้นต้องรอให้พรรคการเมืองที่สังกัดออกนโยบายหลักก่อน แล้วผู้สมัครของพรรคการเมืองต่าง ๆ จึงนำมาล้อเป็นนโยบายของพื้นที่ตัวเอง
18	นายสุภาพ ชุมพวง	ทุกครั้งเมื่อจะมีการเลือกตั้ง ปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อการเลือกตั้ง คือระบบอุปถัมภ์ หมายถึงความผูกพันกับพรรคการเมืองหรือผู้สมัครกับประชาชน

		การไปใช้สิทธิเลือกตั้งในทุกครั้งทุกระดับ จะคำนึงถึงผลประโยชน์ที่เคยพึ่งพาอาศัยกัน ผู้ที่ผูกพันกับพรรคการเมืองในลักษณะสมาชิกพรรคหรือผู้ให้การสนับสนุนพรรค
19	นายไพเจน มากสุวรรณ	สภาพทั่วไปในปัจจุบันความสนใจที่ประชาชนหันมาทำความเข้าใจศึกษาการกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองนั้นมีมากขึ้น ด้วยความหวังว่าจะมีส่วนช่วยให้เกิดการตัดสินใจและตกลงยึดถือแนวทางที่มีเหตุผลมากขึ้น
20	นางนิตธารทิพย์ เพิ่มแย้ม	ทุกครั้งที่มีการเลือกตั้งครั้งหลัง ๆ มานี้ นโยบายพรรคและภาพลักษณ์ของพรรคที่สังกัดมีความสำคัญมาก นอกนั้นพรรคการเมืองจะต้องมีนโยบายที่ชัดเจน เป็นพรรคที่มีผลงานเป็นที่ยอมรับของประชาชน
21	นางเบญจมาส กิตติประภานันท์	ทุกครั้งที่มีการเลือกตั้ง เราจะเห็นได้ว่าในช่วงหลังมานี้กระแสความต้องการของประชาชนเปลี่ยนตลอด จากยึดกระแสของพรรคการเมือง จนพรรคการเมืองบางพรรคส่งใครลงสมัครก็มีโอกาสได้เป็น ส.ส. ทุกครั้ง หลังจากนั้น ก็เปลี่ยนมาเป็นยึดนโยบายพรรค ยึดหัวหน้าพรรค และปลุกกระแสความเป็นคนไทยที่ต้องรักชาติ รักสถาบัน
22	นายสุธรรม ลาภวงศ์	โดยทั่วไปตั้งแต่ยุบสภามานี้จังหวัดสงขลาครึกครื้นมาก เพราะมีพรรคการเมืองหลายพรรคตามจีบนักการเมืองทั้งเก่าทั้งใหม่ เพื่อให้มาเป็นตัวแทนลงสมัครในนามพรรคการเมืองต่าง ๆ มากมาย โดยเฉาะนักการเมืองเก่าทั้งระดับท้องถิ่นและระดับจังหวัด เพราะมีต้นทุนทางด้านฐานเสียงอยู่แล้ว
23	นายสีหนาท โชตยาสีหนาท	ในจังหวัดสงขลาประชาชนผู้มีสิทธิ์ลงคะแนนส่วนใหญ่เริ่มหันมาให้ความสนใจกับนโยบายของ

		พรรคการเมืองมากขึ้น เพราะแนวนโยบายของพรรคการเมืองมีแนวโน้มที่จะให้ความสำคัญกับนโยบายเศรษฐกิจในชีวิตประจำวันหรือนโยบายปากท้องและนโยบายสังคมในลักษณะของการ “สัญญาว่า จะให้” ในรูปแบบของการจัดสรรเงินอุดหนุน เช่น ประกันราคาสินค้าเกษตร เบี้ยเลี้ยงผู้สูงอายุ หรือการจ้างงานโดยภาครัฐ นอกจากนี้แนวนโยบายของพรรคการเมืองจะมีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน
24	นายพยม พรหมเพชร	พรรคเมืองในจังหวัดสงขลา โดยทั่วไปภาพรวมดีอยู่แล้ว แต่ในพื้นที่ส่วนใหญ่ตลอดถึงองค์กรท้องถิ่น อบต. เทศบาล อบจ. เป็นผู้เสนอนโยบายไปยังรัฐบาลโดยผ่าน ส.ส. ในพื้นที่หรือสิ่งที่ ส.ส. ในเขตพื้นที่นั้น ๆ เห็นถึงความเดือดร้อนและความจำเป็นของชาวบ้าน ก็จะนำเสนอไปยังรัฐบาลโดยผ่านสภาผู้แทนราษฎร แล้วนำปัญหาของประชาชนไปอภิปราย เมื่อท้องถิ่นเสนอไปมีความสอดคล้องต้องกันจะทำให้การจัดสรรงบประมาณสะดวกขึ้น ในกรณี ส.ส. และรัฐมนตรีอยู่กันคนละพรรคก็จะยากสักหน่อย
25	นายคัมภีร์ ทองพูน	การเสนอนโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนจังหวัดสงขลา ส่วนใหญ่นำเสนอนโยบายแบบเฉพาะหน้าระยะสั้นเพื่อหวังผลทางการเมืองไม่ได้มีการนำเสนอนโยบายแบบมองไปในอนาคต ส่วนมากนโยบายของทุกพรรคการเมืองนั้นไม่สามารถปฏิบัติได้จริงจึงไม่สามารถตอบสนองกับวิถีชีวิตของประชาชนได้ ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านการศึกษาหรือด้านอื่น ๆ

สรุปจากการสัมภาษณ์ พบว่า สภาพทั่วไปของการนำเสนอนโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา การเมืองในปัจจุบันมีการแข่งกันสูงมากในทุก ๆ ด้าน ทั้งทางด้านตัวทั้งพรรคการเมืองเอง หัวหน้าพรรค นโยบายพรรค ตัวแทนของพรรค ทุนของพรรค และอีกหลายอย่าง สิ่งเหล่านี้ทุกพรรคการเมืองต้องมีความพร้อม เพราะล้วนแล้วแต่มีส่วนสำคัญที่ช่วยสนับสนุนให้ผลการเลือกตั้งในทุกครั้งเกิดการเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา ในการกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองต่าง ๆ ที่ผ่านมาอาศัยการกำหนดนโยบายมาจากส่วนกลางของพรรคการเมือง การกำหนดนโยบายจึงเน้นภาพรวมทั้งประเทศ เช่น นโยบาย เกี่ยวข้องกับการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และการบริหารต่าง แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับการกำหนดนโยบายทั้งหมดสามารถพิจารณาบทบาทการแสดงที่โดดเด่นของบุคคลที่เกี่ยวข้อง เช่น บทบาทของชนชั้นนำ บทบาทของกลุ่มผลประโยชน์ บทบาทของสถาบันทางการเมือง บทบาทนักการเมือง บทบาทของข้าราชการ ในส่วนบทบาทของประชาชนนั้น มีโอกาสไม่มากนัก เพราะนโยบายของพรรคการเมืองในประเทศไทยส่วนใหญ่ในปัจจุบัน เป็นนโยบายที่ไม่ได้เกิดจากความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง แต่เป็นนโยบายที่โดนบังคับให้ยอมรับจากจากชนชั้นปกครองทางการเมืองจากระบบการเมืองประชาธิปไตย และสิ่งที่ขาดหายไปในการกำหนโนโยบาย คือ ในส่วนของการวิเคราะห์นโยบาย ทฤษฎีการตัดสินใจเพื่อกำหนดนโยบายของพรรคการเมือง เพราะต้องอาศัยทฤษฎีความเป็นธรรมในนโยบาย ทฤษฎีการตัดสินใจเลือกนโยบายและทฤษฎีทางเลือกหรือหลักเศรษฐศาสตร์การเมือง นอกจากนั้นกระบวนการการกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองต้องครอบคลุมตั้งแต่การระบุปัญหาการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการวิเคราะห์ปัญหา การเลือกทางเลือกในการแก้ปัญหา การเสนอร่างนโยบาย และการอนุมัติประกาศเป็นนโยบายให้ประชาชนรับรู้รับทราบและและวิจารณญาณในการตัดสินใจว่าจะเลือกหรือไม่เลือก

4.4.2 ตามทรรศนะของท่าน นโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา เป็นอย่างไร

ในประเด็นเกี่ยวกับ แนวคิด ทฤษฎีองค์ประกอบของการกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ท่านได้แสดงความคิดเห็นไว้ ดังนี้

พระโสภณวราภรณ์ (วันที่ 11 พฤศจิกายน 2566) ให้สัมภาษณ์ว่า แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของการกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองจังหวัดสงขลา ถือได้ว่าเป็นจังหวัดที่มีการแข่งขันทางการเมืองสูงมาก เพราะมีจำนวน ส.ส. ถึง 9 ที่นั่งจึงมีพรรคการเมืองหมายมั่นปั้นมือส่งตัวแทนลงชิงชัยถึง 20 พรรคการเมือง นโยบายของแต่ละพรรคการเมืองจึงมีความแตกต่างกันบ้างในบางนโยบาย แต่ที่เห็นชัด คือนโยบายที่คล้ายกันหรือเรียกว่าเหมือนกันก็ได้ คือ เรื่องการเกษตร ให้มีเบี้ยสวัสดิการต่าง ๆ เรื่องการจัดสรรที่ทำกิน เรื่องด้านการศึกษา เรื่องการส่งเสริมการท่องเที่ยว

เพราะจังหวัดสงขลามีแหล่งท่องเที่ยงมากมาย มีเส้นทางคมนาคมที่หลากหลายทั้งทางบก ทางน้ำ ทางอากาศนั่นเอง สิ่งเหล่านี้น่าจะเป็นเรื่องหลัก ๆ ที่พรรคการเมืองทุกพรรคนำมาประกาศใช้เป็นนโยบาย แต่คิดว่าการเลือกตั้งทุกครั้ง ทั้งพรรค ทั้งคน ทั้งนโยบายต้องไปด้วยกัน อีกอย่างนโยบายเรื่องศาสนาการส่งเสริมการเรียนการสอนของพระภิกษุสามเณร ซึ่งปัจจุบันนี้ค่อนข้างลำบากเพราะไม่ค่อยมีหน่วยงานไหนให้ความสำคัญเท่าที่ควร ในจังหวัดสงขลามีพระเณรจำนวนมาก เปิดทำการเรียนการสอนทั้งทางโลก คือในระดับมัธยมและระดับปริญญา คือ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านการเรียนการสอนนักธรรมและภาษาบาลีก็มี แต่ผู้ประกาศตัวเป็นผู้แทนของประชาชนจังหวัดสงขลา ไม่เคยมีใครให้ความสำคัญกับเรื่องนี้เลย

พระครูสุวัฒนาภรณ์ (วันที่ 13 พฤศจิกายน 2566) ให้สัมภาษณ์ว่า แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของการกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองจังหวัดสงขลาในพื้นที่สงขลาพรรคต่าง ๆ จะมุ่งเน้นไปที่นโยบาย ที่ให้ความสำคัญกับปากท้องของชาวบ้าน พยายามที่จะเสนอ พยายามที่จะหาเสียงในประเด็นนี้ จะเห็นนโยบายในลักษณะแบบนี้ในช่วงของการหาเสียงที่ผ่านมา ทั้งประชาธิปัตย์ ภูมิใจไทย พลังประชารัฐ ที่ชัด ๆ ก็มี 3 พรรค ในขณะที่พรรคอื่นก็เป็นไปในลักษณะนี้เช่นเดียวกัน เรียกว่าขายนโยบายกัน เอานโยบายมาสู้กัน ให้ประชาชนตัดสิน ขอฝากให้พรรคการเมืองทั้งหลายตระหนักให้มาก ๆ คือ ภาคสังคม จะเห็นได้ง่ายเดียวนี้สังคมไทยเปลี่ยนไปเยอะมาก ผู้คนในสังคมมุ่งแต่หางานหาเงิน จนลืมลูกลืมหลานคนแก่คนเฒ่าอยู่อย่างโดดเดี่ยว ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินมีน้อยลง มันสวนทางกับคำกล่าวที่ว่า ประเทศไทยเจริญมาก คนมีการศึกษาดี เศรษฐกิจดี ถนนหนทางสะดวกสบาย หลาย ๆ เรื่องดีหมด แต่สังคมครอบครัวไม่เข้มแข็งดั่งเดิม ผู้คนในสังคมเห็นแก่ตัว เอารัดเอาเปรียบ ชิงดีชิงเด่นกัน มุ่งร้ายทำลายกัน ลูกหลานหรือแม้กระทั่งผู้ใหญ่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด ไม่คำนึงถึงหลักดี ชั่ว บุญ บาป อันเป็นคำสอนของศาสนา จึงอยากให้ทุกพรรคตระหนักรู้ แก้ไข และให้ความสำคัญกับเรื่องนี้บ้าง

พระครูภาวนากัลยาณคุณ. วิ, ดร. (วันที่ 13 พฤศจิกายน 2566) ให้สัมภาษณ์ว่า แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของการกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองจังหวัดสงขลา ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของจังหวัดสงขลาในครั้งล่าสุดนี้ จะเห็นได้ชัดเจนว่ากลุ่มเยาวชนวัยรุ่นจะให้ความสำคัญทางการเมือง คือ การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนในครั้งนี้เป็นพิเศษ ส่วนหนึ่งเพราะจังหวัดสงขลาเป็นจังหวัดที่มีแหล่งสถานศึกษามากมายทั้งระดับมัธยมและระดับอุดมศึกษา ผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งกลุ่มนี้มีอิทธิพลต่อการเลือกตั้งเป็นอย่างมาก เพราะคนกลุ่มนี้รู้ เข้าใจการใช้สื่อโซเชียลต่าง ๆ มากกว่าประชาชนทั่วไป การรับรู้ข้อมูลข่าวสารของพรรคการเมือง ของการเลือกตั้งจึงรับรู้ได้เร็ว และที่สำคัญผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งเหล่านี้จะอยู่กันเป็นกลุ่มก้อน จะตัดสินใจอะไรก็เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เข้าใจการเมืองในเชิงข้อมูลข่าวสารสมัยใหม่มาก และมีความแน่วแน่ที่จะกำหนดทิศทางของตัวเอง ทิศทางของประเทศชาติด้วยความคิดของตน เพราะฉะนั้นคนกลุ่มนี้จะยึดมั่นอยู่ 2 ประเด็นหลัก คือ หัวหน้า

พรรค และนโยบายพรรคเท่านั้นเป็นสำคัญ ส่วนอื่น ๆ เป็นเรื่องรองลงมา แต่ขอฝากนิดหนึ่งเรื่องศาสนาอยากให้พรรคการเมืองทั้งหลายให้ความสำคัญบ้าง โดยเฉพาะการสนับสนุนองค์กรทางพระพุทธศาสนา ไม่ใช่เข้าหาแต่ตัวบุคคลแต่ไม่ให้ความสำคัญในภาพรวม

พระครูสิริญาณวิมล (วันที่ 17 พฤศจิกายน 2566) ให้สัมภาษณ์ว่า แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของการกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองจังหวัดสงขลา นโยบายต่าง ๆ ที่พรรคการเมือง หลายพรรคในจังหวัดสงขลา จะเน้นอยู่มีไม่กี่ประการ เช่น การแก้ปัญหาและส่งเสริมพืชผลทางการเกษตร การส่งเสริมการท่องเที่ยว การส่งเสริมศึกษา การประมง แต่สิ่งหนึ่งที่พรรคการเมืองทุกพรรคใส่ไว้เป็นนโยบายแต่ไม่ลงลึกในรายละเอียด ไม่ค่อยมีการพูดถึงเวลามีการปราศรัยหาเสียงตามเวทีต่าง ๆ แม้แต่ป้ายประชาสัมพันธ์ก็ไม่มีข้อความให้เห็น นั่นคือนโยบายเรื่องศาสนาและวัฒนธรรม เพราะหลายคนหลายพรรคการเมืองมองว่าเรื่องศาสนาเป็นเรื่องละเอียดอ่อนพูดมากไม่ได้ แต่ความจริงแล้วเรื่องศาสนานี่แหละที่พรรคการเมืองทั้งหลายควรยกมาเป็นนโยบายหลัก เพราะเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนเข้าใจ เข้าถึงหลักธรรมทางศาสนา เมื่อเป็นเช่นนั้นแล้วจะทำให้การดำรงอยู่ของประชาชนมีแต่การสร้างความดีงามให้แก่กัน ไม่คดโกง ไม่เบียดเบียนกัน การเมืองการเลือกตั้งก็จะได้แต่คนดีมีศีลธรรมเข้ามาเป็นตัวแทนเข้าไปบริหารประเทศ แต่ประการสำคัญที่เป็นตัวชี้วัดอีอย่างก็คือ การรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองของประชาชนมีมากขึ้น จึงทำให้มีการตื่นตัวมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของพรรคการเมือง ตัวผู้สมัคร หรือนโยบายต่าง ๆ เข้าถึงประชาชนได้ง่ายขึ้น จึงเป็นส่วนสำคัญในการตัดสินใจของประชาชนได้มาก

นายมงคล รัตนพันธ์ (วันที่ 20 พฤศจิกายน 2566) ให้สัมภาษณ์ว่า แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของการกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองจังหวัดสงขลา การเมืองเปลี่ยนไปมาก การเลือกตั้งแต่ละครั้งตั้งใช้เงินเป็นตัวนำมากกว่าสิ่งอื่นใด พรรคและตัวบุคคลตลอดถึงชื่อเสียงต่าง ๆ ใช้ได้บ้างแต่น้อยถ้าขาดปัจจัยหลักคือเงิน ในส่วนนโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนจังหวัดสงขลาในการเลือกตั้งทั่วไป ในครั้งหลังสุด พ.ศ. 2566 พรรคการเมืองทั้งหลายควรจัดให้มีนโยบายการจัดงบประมาณแบบบูรณาการให้มันเข้ากับพื้นที่ เพราะงบประมาณเป็นเงินทุนไปต่อยอดเรื่องต่าง ๆ ได้ นโยบายอื่น ๆ เช่น นโยบายประกันราคาผลผลิต การส่งออกของคนในพื้นที่ จุดเด่นสงขลาอย่าลืมว่าเรามีทะเล ทะเลคืออู่ข้าวอู่น้ำในทางหนึ่งมันสร้างงานสร้างอาชีพได้ ต้องผลักดันให้ถูกที่ถูกทาง จึงจะเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน ต่อจังหวัด

นายอรชุน ลิ่มเสรีตระกูล (วันที่ 20 พฤศจิกายน 2566) ให้สัมภาษณ์ว่า แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของการกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองจังหวัดสงขลา การเมืองยุคใหม่ต่อสู้กันที่นโยบายของแต่ละพรรค เช่น นโยบายด้านการศึกษาของพรรคการเมืองหลายพรรคเห็นว่า เป็นนโยบายที่สำคัญสามารถยกระดับคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้นได้ ควรมีการส่งเสริมสำหรับโครงการกองทุนกู้ยืมควรกำหนดมาตรการให้กู้เพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น ที่ผ่านมาจะกู้ไปเพื่อใช้จ่ายฟุ่มเฟือยทำให้ไม่

เกิดประโยชน์ซ้ำยังเป็นหนี้ค้างชำระมากมาย ส่วนนโยบายการปรับหลักสูตรการศึกษาควรจะปรับหลักสูตรที่สามารถนำมาใช้ในการทำงานได้โดยตรงเน้นการศึกษาให้เด็กมีทักษะสามารถสื่อสารได้ดีขึ้นในสามภาษาไทยอังกฤษและจีน เพราะจังหวัดสงขลามีนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวจากมาเลเซีย สิงคโปร์ และประเทศเพื่อนบ้านมากมายในแต่ละปี ซึ่งจะสามารถนำมาใช้ในการต่อยอดได้โดยเฉพาะต่อธุรกิจการท่องเที่ยว การค้าขายตามแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ และอื่น ๆ

นางเลขา สุวรรณชาตรี (วันที่ 21 พฤศจิกายน 2566) ให้สัมภาษณ์ว่า แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของการกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองจังหวัดสงขลา การจัดทำนโยบายของพรรคการเมืองที่ทำให้ประชาชนพึงพอใจจึงตัดสินใจเลือก ควรมุ่งทั้งในระดับจุลภาคและมหภาค โดยเฉพาะในระดับจุลภาคเป็นการสร้างเศรษฐกิจที่มีความมั่นคงจากฐานรากทั้งในภาคธุรกิจและเกษตรกรรม เป็นนโยบายที่ทำได้จริงเข้าถึงประชาชน และต้องออกนโยบายให้ครอบคลุมในทุก ๆ เรื่องที่แก้ปัญหาและสร้างรายได้ ทำให้ประชาชนมีความปลอดภัยทั้งชีวิตและทรัพย์สิน

นายกองเอกพุทธ กฤชคงพันธุ์ (วันที่ 25 พฤศจิกายน 2566) ให้สัมภาษณ์ว่า แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของการกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองจังหวัดสงขลา จังหวัดสงขลาเป็นจังหวัดที่ดีเป็นหัวเมืองภาคใต้ ด้านเศรษฐกิจก็เป็นปัจจัยหลักที่สำคัญมาก และเศรษฐกิจของจังหวัดสงขลามีความหลากหลาย เมืองเศรษฐกิจหลักของจังหวัดสงขลา ประกอบไปด้วย อำเภอสะเดา อำเภอหาดใหญ่ และอำเภอเมืองสงขลา ซึ่งมีทั้งโรงงานอุตสาหกรรม ภาคธุรกิจการท่องเที่ยว โรงแรม ฉะนั้น การนำเสนอในระบบเศรษฐกิจหรือการสร้างเศรษฐกิจที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนเป็นสิ่งที่จำเป็นที่คนสงขลาจะต้องพิจารณาในการเลือกพรรคการเมือง นโยบายของพรรคการเมืองที่เป็นที่น่าสนใจประชาชนคนสงขลา ถึงแม้ว่า ประชาชนจะชอบบุคคลที่ลงสมัครแต่เมื่อไปดูนโยบายพรรคในเรื่องของเศรษฐกิจ ประชาชนก็เลยต้องตัดใจในสิ่งที่ตนเองชอบไปหาสิ่งที่มีความจำเป็นต่อการดำรงชีพ นั้นหมายความว่าประชาชนชาวสงขลาเน้นที่นโยบายมากกว่าพรรคการเมืองและตัวบุคคล

นายเจริญ บัวเงิน (วันที่ 26 พฤศจิกายน 2566) ให้สัมภาษณ์ว่า แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของการกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองจังหวัดสงขลา ปัจจุบันปัญหาปากท้องเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของคนสงขลาและคนไทยทั่วประเทศ และยังต้องการการแก้ไขอย่างเร่งด่วนเรื่องประชาชนประสบปัญหาการว่างงานรายได้ไม่เพียงพอต่อรายจ่าย แรงงานต้องเผชิญกับปัญหาค่าแรงขั้นต่ำซึ่งเมื่อสอดคล้องกับค่าครองชีพที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว นอกนั้นการแก้ปัญหาเศรษฐกิจจึงเป็นสิ่งที่พรรคการเมืองต่าง ๆ ต่างมุ่งนำเสนอนโยบาย ทั้งนี้เนื่องจากหากพรรคการเมืองสามารถแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจให้สามารถขับเคลื่อนต่อไปได้อย่างดี ปัจจัยทางด้านอื่น ๆ สามารถขับเคลื่อนไปได้ด้วยดีเช่นกันซึ่งจะส่งผลให้ความเป็นอยู่ของประชาชนดีขึ้น สามารถยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชนในทุกกลุ่มอาชีพคือการหมุนเวียนและการกระจายรายได้ภายในจังหวัดและภายในประเทศ ทุกพรรคจึงพยายามคัดสรรตัวบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ มีชื่อเสียง มีฐานะทาง

สังคมเข้าขับเคลื่อนนโยบายของพรรค

นายเดชอิศม์ ขาวทอง (วันที่ 26 พฤศจิกายน 2566) ให้สัมภาษณ์ว่า แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของการกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองจังหวัดสงขลา นโยบายต่าง ๆ ของพรรคการเมือง ก็จะยึดเอานโยบายที่กรรมการพรรคและสมาชิกที่ดูแลเรื่องของนโยบายนำมาเสนอโดยเสียงส่วนใหญ่มีมติแล้วมาทำขึ้นเป็นโดยบายของพรรค เพื่อให้สมาชิกของพรรคทั่วประเทศนำไปประชาสัมพันธ์เพื่อใช้ในการหาเสียงในทุกหวัดทุกเขตการเลือกตั้ง อีกส่วนหนึ่งนโยบายที่ผู้สมัครในแต่ล่ะจังหวัดและแต่ละเขตพื้นที่เลือกตั้งกำหนดเอาเองเฉพาะพื้นที่ เช่น จังหวัดสงขลา ที่พื้นที่ติดทะเลนโยบายส่งเสริมอาชีพการประมงก็ต้องมี อยู่ติดชายแดนมาเลเซีย นโยบายการค้าขาย การท่องเที่ยวก็ต้องพูดถึง การเกษตรก็ต้องนำมาเสนอ เป็นต้น เรื่องเหล่านี้เป็นเรื่องที่ผู้สมัครในจังหวัดนั้น ๆ ต้องมีการนำนโยบาย แนวคิด วิสัยทัศน์ เพื่อให้พี่น้องประชาชนรับรู้รับทราบถึงแนวทางที่จะสามารถแก้ปัญหาและพัฒนาสิ่งต่าง ๆ ให้พี่น้องประชาชนได้ โดยนำเสนอต่อยอดจากนโยบายหลักของพรรคการเมืองนั้น ๆ

นายอนันต์ ผุดเกตุ (วันที่ 28 พฤศจิกายน 2566) ให้สัมภาษณ์ว่า แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของการกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองจังหวัดสงขลา การศึกษาเป็นนโยบายที่พรรคการเมืองพูดถึงเกือบทุกพรรค เพราะเป็นปัญหาใหญ่ระดับประเทศ สงขลาเป็นจังหวัดที่โดดเด่นเรื่องการศึกษา เพราะมีสถาบันศึกษาทั้งระดับมัธยมระดับอุดมศึกษาที่ติดระดับประเทศมากมายทั้งของรัฐและของเอกชน ฉะนั้นทุกพรรคการเมืองที่ส่งตัวแทนลงสมัครรับเลือกตั้งจึงพยายามชูนโยบายในเรื่องของการศึกษา เพราะการศึกษาเป็นฐานรองรับของการพัฒนาทั้งปวง ปัญหาการศึกษาที่ทุกพรรคการเมืองพยายามที่จะนำเสนอเพื่อแก้ไขปัญหาเพื่อสร้างความเป็นเลิศทางการศึกษาก็กลับกลายเป็นว่า การศึกษาของไทยไม่นิ่ง เพราะพรรคการเมืองที่เข้ามาไม่ซ้ำแต่ละพรรคแต่ละรัฐบาลก็พยายามที่จะเอาแนวคิดของตัวเองไป ฉะนั้นก็เลยเป็นปัญหาที่ค่อนข้างจะซับซ้อนในทุกระดับการศึกษา ถึงจะมีพรรคการเมืองนำเสนอถึงการแก้ไขปัญหาการศึกษาของประเทศหลายพรรคก็ตาม

นางประทีป รงหนู (วันที่ 28 พฤศจิกายน 2566) ให้สัมภาษณ์ว่า แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของการกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองจังหวัดสงขลา นโยบายด้านการเกษตรก็เป็นหัวใจหลักเกี่ยวกับความเป็นอยู่ของพี่น้องประชาชนคนไทย ประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม คำว่า เกษตรกรรมรวมถึงการประมง การปศุสัตว์ด้วย ตั้งแต่บรรพบุรุษมาอาชีพเกษตรบวกกับพื้นที่ของประเทศไทยเป็นพื้นที่ที่เหมาะแก่การเพาะปลูก อาชีพของคนไทยก็คืออาชีพทางการเกษตรเป็นหลัก ฉะนั้นในแต่ละภูมิภาคของประเทศไทย พืชผลทางการผลิตหรือพืชผลทางเศรษฐกิจก็จะแตกต่างกันไป อย่างภาคใต้ปลูกสวนปาล์ม สวนยางพารา ก็มีการส่งเสริมให้ปลูก ทุกพรรคการเมืองก็จะพยายามนำเสนอในเรื่องของการพัฒนาและส่งเสริมในเรื่องของการเกษตร ภาคเหนือ ภาคอีสาน ก็จะมีเรื่องของลำไย อ้อย มันสำปะหลังที่เป็นพืชเศรษฐกิจหลักๆ ทุกพรรคก็พยายามนำเสนอนโยบายที่จะ

ทำให้ราคาพืชผลทางการเกษตรนั้นมีราคาสูงขึ้น นั่นหมายถึงว่า เป็นการยกระดับเศรษฐกิจของประเทศโดยรวมให้พี่น้องประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

ส.ส.ชนนพัฒฐ์ นาคสั้ว (วันที่ 2 ธันวาคม 2566) ให้สัมภาษณ์ว่า แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของการกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองจังหวัดสงขลา ในฐานะผู้สมัคร ส.ส. เขต 4 ได้เสนอนโยบายหลักในการหาเสียงกับประชาชนคือ การแก้ปัญหาน้ำที่เป็นปัญหาใหญ่ที่สุดของประชาชนในเขตนี้ และในคาบสมุทรสทิงพระ เพราะอาชีพของพี่น้องประชาชนเขตนี้ คือการทำประมง การทำเกษตรที่ต้องอาศัยน้ำ แต่ปัญหาของคนเขตนี้ คือในหน้าฝนน้ำท่วม ในหน้าแล้งไม่มีน้ำใช้ในการทำการเกษตร และน้ำเค็มจากทะเลอ่าวไทยรุกล้ำเข้ามา ทำให้ทำการเกษตรไม่ได้

เพราะฉะนั้น ปัญหาเรื่องน้ำ จะได้รับการแก้ไข เพราะหัวหน้าพรรคได้วางโครงการแก้ปัญหาน้ำของคาบสมุทรสทิงพระไว้หมดแล้ว หลายโครงการทำอยู่ เช่น โครงการระบายน้ำที่ท่วมในหน้าฝนลงสู่ทะเลอ่าวไทย โดยการเจาะถนนสาย 408 ที่ ต.พังยาง อ.ระโนด และ ต.สนามไชย อ.สทิงพระ ให้ไหลลงสู่ทะเลด้วยความรวดเร็ว เป็นการแก้ปัญหาน้ำท่วม ส่วนการแก้ปัญหาน้ำแล้งและน้ำเค็มที่รุกล้ำ เข้าพื้นที่ทำการเกษตรในหน้าแล้ง จะมีการสร้างแก้มลิงขนาดใหญ่ในทะเลสาบในพื้นที่ ต.เกาะใหญ่ อ.กระแสสินธุ์ เพื่อใช้ในการกักเก็บน้ำจืดเพื่อใช้ในการทำการเกษตรในหน้าแล้ง นอกจากเกษตรกรจะมีน้ำใช้ตลอดปีในการทำการเกษตรแล้ว ยังเป็นการป้องกันน้ำเค็มไม่ให้เข้ามาในพื้นที่ทำการเกษตรของประชาชน ซึ่งโครงการแก้มลิงอยู่ระหว่างการตั้งงบประมาณเพื่อการศึกษา เป็นโครงการที่ใช้งบประมาณเป็นหมื่นล้าน แต่ถ้าโครงการเหล่านี้ทำสำเร็จ เกษตรกรในคาบสมุทรสทิงพระจะไม่มีปัญหาเรื่องน้ำแล้ง น้ำท่วมอีกต่อไป ส่วนนโยบายด้านอื่น ๆ เช่น การท่องเที่ยว การคมนาคมถนนหนทาง ด้านการศึกษา ก็จะทำอย่างเต็มที่เช่นเดียวกัน

นางเฉลา พุ่มแสง (วันที่ 2 ธันวาคม 2566) จังให้สัมภาษณ์ว่า แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของการกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองจังหวัดสงขลา หวัดสงขลาถือได้ว่า ความเหลื่อมล้ำในด้านต่าง ๆ เช่น การเงินความเป็นอยู่และฐานะของประชาชนมีความเหลื่อมล้ำสูงจังหวัดหนึ่งของไทย เป็นเรื่องที่ต้องมีการพัฒนานโยบายเพื่อกระจายความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นเพราะความเหลื่อมล้ำเป็นปัญหาปากท้องลำดับต้น ๆ ที่ควรมีนโยบายรองรับและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น การเสนอนโยบายของพรรคการเมืองในด้านต่าง ๆ จึงต้องเน้นไปที่ความเสมอภาค ความเท่าเทียมในการเข้าถึงสิ่งที่รัฐต้องอำนวยเป็นความสะดวกในเบื้อง นอกนั้นนโยบายการเข้าถึงแหล่งทุนของผู้ด้อยโอกาส เช่น ผู้มีรายได้น้อย ผู้พิการ กลุ่มคนเหล่านี้มีมากในชุมชนเมือง โดยเฉพาะเขตเทศบาลเมืองสงขลาและเขตเทศบาลนครหาดใหญ่ ทั้งหมดนี้ก็มีส่วนสำคัญที่จะต้องแก้ไขให้ทุเลาเบาบางหรือหมดไปก็ต้องอาศัยนโยบายของพรรคการเมืองเข้ามาแก้ปัญหาเหล่านี้

นายสุทิน ปาโต (วันที่ 3 ธันวาคม 2566) ให้สัมภาษณ์ว่า แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของการกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองจังหวัดสงขลา การที่พรรคการเมืองทั้งหลายมีความ

พยายามกำหนดนโยบายทางเศรษฐกิจเพื่อให้ประชาชนเกิดความพึงพอใจและพรรคการเมืองมีความมุ่งมั่นที่จะผลักดันให้นโยบายเป็นจริงและเกิดประโยชน์ต่อประชาชน อาทิเช่น การเลือกตั้งโดยเฉพาะยุคปัจจุบันนี้ถือว่าประเทศไทยสู่ในระบอบการปกครองประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สรุปว่า ชาวบ้านประชาชนมีความสนใจทางการเมืองมากขึ้นคนรุ่นใหม่ก็มีการศึกษามากขึ้นพี่น้องประชาชนก็ได้รับข่าวสารจากสื่อสารมวลชนหรือจากสื่อสารอื่น ๆ มากมายเพราะฉะนั้นนโยบายของพรรคการเมืองไม่ว่าทางด้านเศรษฐกิจหรือด้านอื่น ๆ ก็ต้องมีผลต่อการตัดสินใจของพี่น้องประชาชน โดยประชาชนส่วนมากในระดับรากหญ้าคิดว่าการตัดสินใจโดยเฉพาะเป็นการแก้ปัญหาที่จับต้องได้ระดับแรก ระดับที่สองก็คือ อะไรก็ตามที่ประชาชนเดือดร้อนที่เป็นปัจจุบัน เช่น ราคาพืชผลทางการเกษตร ไม่ว่าภาคไหนทุกภาคด้านการเกษตรผลผลิตที่ผ่านมาก็มีราคาตกต่ำลงเกือบทุกตัวเพราะฉะนั้นพี่น้องประชาชนมีความสนใจในเรื่องเหล่านี้มากเพราะเรื่องปากท้องเพราะฉะนั้น พรรคไหนที่กำหนดนโยบายที่ถูกใจ ก็คือการแก้ไขปัญหาให้พี่น้องประชาชนที่จับต้องได้

นายปรีชา วงศ์พระจันทร์ (วันที่ 3 ธันวาคม 2566) ให้สัมภาษณ์ว่า แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของการกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองจังหวัดสงขลา ด้วยจังหวัดสงขลามีพื้นที่ติดทะเล ทั้งทะเลหลวงคือทะเลอ่าวไทยและทะเลสาบสงขลา หลายพรรคการเมืองไม่เน้นการประมงทั้งการประมงพื้นบ้านและประมงพาณิชย์ ทั้งที่ผ่านมานั้นจะมีปัญหาตลอดโดยเฉพาะที่เกี่ยวกับการใช้เครื่องมือที่ผิดกฎหมาย กล่าวคือประมงพาณิชย์ไม่สามารถทำได้เพราะติดกับการกระทำผิดกฎหมายเกี่ยวกับเครื่องมือเกี่ยวเนื่องกับกฎหมายระหว่างประเทศ คือได้อย่างเสียอย่าง ประมงพาณิชย์ไม่ดีแต่ประมงพื้นบ้านดีขึ้นเจริญขึ้น แต่ประมงพาณิชย์ก็มีข้อดีคือในเชิงการส่งออกนำรายได้เข้าประเทศจำนวนมาก แต่ก็ต้องอิงกับแรงงานด้วย แต่ภายหลังแรงงานในจังหวัดสงขลาไม่ค่อยมีผลเพราะไปเอาแรงงานต่างด้าวเข้ามา ส่วนมากก็เป็นชาวพม่าและเขมร แต่ในทางกลับกันชาวประมงพื้นบ้านก็เป็นคนในพื้นที่ล้วน ๆ นอกนั้นก็มีเรื่องราคาผลผลิตด้านอื่น ๆ ของจังหวัดสงขลาการเกษตร คือ ยางพารา นาข้าว น้ำตาลโตนด สวนผลไม้ ระบบชลประทานในตอนนี้ก็ได้รับการแก้ไขปัญหาในระดับหนึ่งแล้ว โดยก่อนหน้านี้ประสบปัญหาน้ำเค็มเข้ามาในระบบชลประทาน ปัญหาเหล่านี้แม้จะได้รับการแก้ไขบ้างแล้วแต่ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของประชาชน อาจจะเป็นเพราะนโยบายของพรรคการเมืองที่เข้ามาบริหารสั่งการของกระทรวงที่รับผิดชอบไม่มีความต่อเนื่องในการดำรงตำแหน่ง หรือเพราะเรื่องผลประโยชน์อื่นใดก็แล้วแต่ ก็ล้วนเป็นส่วนที่ทำให้ประชาชนเสียผลประโยชน์ทั้งสิ้น

นายเจือ ราชสีห์ (วันที่ 3 ธันวาคม 2566) ให้สัมภาษณ์ว่า แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของการกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองจังหวัดสงขลา แนวคิดมีผลส่งต่อการกำหนดนโยบายพรรคการเมืองที่นำไปสู่การตัดสินใจเลือกตั้งนั้น ข้าพเจ้าเห็นว่ายุคปัจจุบัน หากนโนบายที่ออกมาในแนวแนวคิด วิชาการ หรือการพัฒนาแบบยั่งยืนนั้น จะทำให้ประชาชนตัดสินใจเลือกนั้นเป็นส่วนน้อยมาก เพราะเท่าที่เห็นกันคือต้องออกแบบประชานิยมหรือการ มอบ แจก จ่าย แต่ขั้นตอนเหล่านี้นั้นเป็น

กระบวนการที่ไม่ถูกต้อง ดังนั้นภายหลังการกำหนดนโยบายจึงไม่ได้คำนวณถึงการนำแนวคิดหลักวิชาการ มาใช้มากสักเท่าไร แต่จะนำแนวทางประชานิยมมาใช้เสียมากกว่าครับ

นายสุภาพ ชุมพวง (วันที่ 5 ธันวาคม 2566) ให้สัมภาษณ์ว่า แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของการกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองจังหวัดสงขลา นโยบายด้านการศึกษาความเป็นจริงแล้ว ต้องเป็นนโยบายแห่งชาติ เพราะนโยบายด้านการศึกษานั้นเป็นนโยบายที่ต้องมีความต่อเนื่องตลอดเวลา การศึกษาหยุดไม่ได้ ไม่ว่าใครจะมาเป็นรัฐบาลจะตัดนโยบายด้านการศึกษาออกไม่ได้แต่ที่ผ่านมาการศึกษาไทยที่ไปไหนไม่ได้เพราะ พรรคการเมืองใดหาเสียงไว้ เมื่อตนเองไปนั่งเป็นรัฐมนตรีด้านการศึกษาเอานโยบายของพรรคการเมืองของตนเอง บางครั้งเป็นรัฐบาลแบบผสม ๕ พรรค ๔ พรรคที่มีนโยบายไม่เอามาใช้ เอามาใช้เฉพาะพรรคที่ควบคุมดูแลการศึกษาเท่านั้น ซึ่ง ณ ตอนนี้เลยทำให้เกิดข้อสงสัยว่าการศึกษาของประเทศไทยจะเป็นไปแบบไหน ในยุคหนึ่งบอกว่าเรียนด้วย แทบเล็ต เมื่อถึงเวลาไม่มีแทบเล็ตมาสนับสนุนเลยยกเลิกไป อย่างเช่น ตอนนี้ในปี 2564 มีการเรียนการสอนออนไลน์เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด 19 เมื่อมีการเรียนออนไลน์จึงเกิดคำถามว่า เด็กทุกคนมีโทรศัพท์หรือไม่ มีคลื่นความถี่หรืออินเตอร์เน็ตรองรับหรือไม่ เพราะฉะนั้นการจะมองว่าประเทศนี้เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว กำลังพัฒนา หรือไม่พัฒนาแล้วนั้นไม่มีตัวชี้วัด การศึกษาไทยยังคงพึ่งพาการจับฉลากแบบสุ่ม หรือเรียกตามนามธรรมว่าเป็นการพึ่งพาผลบุญหรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ถ้าเมื่อใดการศึกษายังพึ่งพาโชคลางหรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์อยู่ ไม่ต้องคิดที่จะไปพัฒนาประเทศอย่างคำที่ว่าสิ่งศักดิ์สิทธิ์มีมากมายอย่างมงายในวิทยาศาสตร์ การศึกษาจึงไม่ใช่เรื่องของการงมงาย แต่เป็นเรื่องของการพัฒนา ต้องเป็นพลวัต ต้องมีการทำตลอดเวลา

นายไพเจน มากสุวรรณ (วันที่ 5 ธันวาคม 2566) ให้สัมภาษณ์ว่า แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของการกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองจังหวัดสงขลา กระผมในฐานะนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสาขลา มีความตั้งใจอย่างแน่แน่ที่จะมีส่วนในการร่วมมือกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของจังหวัดสงขลาทั้ง 9 เขต ที่จะผลักดันและพัฒนาจังหวัดสงขลาให้เจริญก้าวหน้าเป็นเมืองน่าอยู่เป็นศูนย์กลางในด้านต่าง ๆ ตลอดทั้งเป็นประตูสู่อาเซียนให้จงได้ แต่ทั้งนี้ส่วนหนึ่งต้องอาศัยนโยบายของพรรคการเมืองซึ่งเป็นการเมืองระดับชาติ ที่ดูแลงบประมาณในการนำมาพัฒนาโดยผ่านกระทรวง กรม และหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีมีส่วนเกี่ยวข้องกับงบประสาน นอกนั้น นโยบายการค้าแนวชายแดน ความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านในอาเซียนก็ต้องอาศัยนโยบายจากรัฐบาลกลางเข้ามามีส่วนในการสนับสนุนเช่นกัน จึงอยากให้พรรคการเมืองต่าง ๆ ออกนโยบายที่ส่งเสริมภาระงานของท้องถิ่นระดับจังหวัดให้ชัดเจนและสามารถนำไปสู่การเป็นตัวเลือกในการตัดสินใจของประชาชน และนำไปสู่การพัฒนาจังหวัดสงขลาในทุก ๆ ด้าน โดยกระผมพร้อมที่จะร่วมมือกับ หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งองค์กรภาครัฐ องค์กรภาคเอกชน องค์กรภาคประชาชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งในพื้นที่จังหวัดสงขลา และจังหวัดใกล้เคียงเพื่อร่วมกันแก้ไขหาแลดำเนินโครงการต่าง ๆ ในการพัฒนา

ให้จังหวัดสงขลามีความเจริญเป็นไปด้วยความโปร่งใสถูกต้อง และมีประสิทธิภาพโดยยึดถือเอาผลประโยชน์ของประชาชนและประเทศชาติเป็นสำคัญ

นางนิตย์ธารทิพย์ เพิ่มแย้ม (วันที่ 7 ธันวาคม 2566) ให้สัมภาษณ์ว่า องค์ประกอบของการกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองจังหวัดสงขลา พรรคการเมืองหลายพรรคพูดถึงเรื่องนโยบายทางการเกษตร โดยเฉพาะพรรคที่เคยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรสังกัดอยู่ในพรรคของตนก็มักจะพูดนโยบายเอนเอียงเข้าในเขตพื้นที่ของตัวเอง เช่น ภาคใต้จังหวัดสงขลาก็จะพูดเรื่องยางพาราปาล์ม ส่งเสริมให้มีการนำไปปลูกในทุกภาคของประเทศไทย นโยบายของพรรคการเมืองเพียงแต่ส่งเสริมให้คนปลูก แต่ไม่มีนโยบายบอกวิธีการแนวทางในการเพิ่มผลผลิตให้เขา ให้ประชาชนไปศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง ไม่ได้มีการสนับสนุนอย่างเต็มที่ เมื่อมีผลผลิตออกมาไม่มีการตั้งกลุ่มขึ้นมา ทำให้การค้าขายของประชาชนผ่านพ่อค้าคนกลาง ถูกกดดันในรายรับรายจ่าย ถ้ามีการตั้งเป็นกลุ่มขึ้นมาโดยหรือรัฐวิสาหกิจชุมชนเอามาบริหารจัดการส่วนนี้ก็จะช่วยเหลือชาวบ้านได้จากการที่พ่อค้าแม่ค้าต้องเอาของไปขายพ่อค้าคนกลาง แต่ว่าถ้ามีโครงการเข้ามาช่วยไม่ต้องผ่านนายทุนปล่อยให้เป็นเรื่องระหว่างคนผลิตกับกลุ่ม กลุ่มค่อยไปต่อรองกับนายทุนอีกทอดหนึ่ง ซึ่งมีพลังต่อรองได้มากกว่า

นางเบญจมาส กิตติประภานันท์ (วันที่ 8 ธันวาคม 2566) ให้สัมภาษณ์ว่า แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของการกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองจังหวัดสงขลา ในพื้นที่สงขลานโยบายเชิงเศรษฐกิจพรรคต่าง ๆ มุ่งเน้นประเด็นเรื่องสินค้าเกษตร พรรคการเมืองต่าง ๆ มุ่งเน้นประเด็นเรื่องราคายาง ไม่ใช่เฉพาะสงขลา แต่จะครอบคลุมทั้งภาคใต้ เรื่องของราคายางพารา เรื่องของปาล์มน้ำมัน เรื่องของอุตสาหกรรมประมง พรรคต่างๆพยายามที่จะเสนอ พยายามที่จะหาเสียงในประเด็นนี้ จะเห็นนโยบายในลักษณะแบบนี้ในช่วงของการหาเสียงที่ผ่านมา ก็มีทั้งประชาธิปัตย์ ภูมิใจไทย พลังประชารัฐ พรรคก้าวไกล ที่ชัด ๆ ก็มี 4 พรรค ในขณะที่พรรคอื่นก็เช่นเดียวกันก็พยายามที่จะนำเสนอนโยบายที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจ เรื่องยางพารา เรื่องปาล์มน้ำมัน เรื่องอุตสาหกรรมประมง เพราะฉะนั้นในช่วงที่ผ่านมาก่อนหน้าการเลือกตั้งเกิดวิกฤตเศรษฐกิจทางด้านนี้ นโยบายพรรคการเมืองนั้น เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเป็นอันดับแรก เนื่องจากหากพรรคการเมืองใดมีนโยบายที่ชัดเจนและตรงประเด็นที่ประชาชนมีความต้องการ โดยสามารถแก้ปัญหาได้ตรงจุดที่ต้องการ สร้างความยั่งยืนให้กับประชาชนได้นั้น ย่อมเป็นสิ่งที่ประชาชนกล้าที่จะตัดสินใจในการเลือกตั้งดังกล่าว นอกจากนี้ด้านคุณสมบัติของผู้สมัครก็มีความจำเป็นอีกเช่นกัน ประการสำคัญต้องสามารถเข้าถึงได้ง่าย และให้ความสำคัญกับประชาชนเป็นอย่างมาก

นายสุธรรม ลาภวงศ์ (วันที่ 8 ธันวาคม 2566) ให้สัมภาษณ์ว่า แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของการกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองจังหวัดสงขลา นโยบายของพรรคการเมืองในจังหวัดสงขลา ที่ทุกพรรคการเมืองนำเสนอนั้นถือได้ว่าครอบคลุมในทุกด้าน แต่ที่มีการพูดถึงไม่มากนัก คือการท่องเที่ยวของจังหวัดสงขลา พรรคการเมืองทั้งหลายควรหยิบยกมาเป็นนโยบายหลักใน

อันดับต้น ๆ ของแต่ละพรรค เพราะจังหวัดสงขลามีสภาพการท่องเที่ยวครบครันในทุก ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นย่านการค้า แหล่งบันเทิงในตัวเมืองหาดใหญ่ แหล่งธรรมชาติ มีทั้งทะเล น้ำตก มีท่องเที่ยวและร้านอาหารที่ขึ้นชื่อ เช่น เกาะยอ แหล่งด้านศาสนาและวัฒนธรรม มีวัดวาอารามต่าง ๆ และมีประเพณีมากมาย นักท่องเที่ยวก็มีพร้อมทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ คือ มาเลเซีย สิงคโปร์ อินโดนีเซีย และฝรั่งจากยุโรป แต่ขาดการสนับสนุนอย่างจริงจากรัฐบาล เพราะตัวแทนของพรรคการเมือง ตัวแทนของประชาชนที่ได้รับเลือกเข้าไปทำหน้าที่ในสภาไม่ได้ทำหน้าในเรื่องดังกล่าวให้เกิดประโยชน์อย่างดีพอ

นายสีหนาท โชตยาสีหนาท (วันที่ 11 ธันวาคม 2566) ให้สัมภาษณ์ว่า แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของการกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองจังหวัดสงขลา ในด้านการศึกษายังคงมีเด็กจำนวนมากที่ไม่มีโอกาสได้เรียน ถึงแม้จะมีนโยบายเรียนฟรีตามกำหนดอายุ แต่ก็เป็นเพียงหน้าฉากของความเหลื่อมล้ำฉะนั้น การศึกษาก็เลยต้องกลับไปกลับมา แล้วแต่ว่ารัฐบาลในยุคนั้นจะมาจากพรรคการเมืองในพรรคไหน ก็เลยกลายเป็นปัญหาด้านการศึกษามาจนถึงทุกวันนี้ ทั้ง ๆ ที่หลายคนหลายพรรคพยายามเสนอนำเทคโนโลยี นวัตกรรม รวมถึงสิ่งต่าง ๆ มาให้กับการศึกษาแต่ความไม่ต่อเนื่องทางการศึกษาก็ก่อให้เกิดปัญหาจนทุกวันนี้ จะเห็นว่าแม้กระทั่งการสอบเข้าในระดับอุดมศึกษา ในระดับมหาวิทยาลัยที่ค่อนข้างจะมีการแข่งขันกันสูงก็จะมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการสอบอยู่ตลอดเวลา ในฐานะของผู้ที่อยู่ในแวดวงของการศึกษา การนำเสนอนโยบายด้านการศึกษาเป็นการนำเสนอเชิงนโยบายใหม่ ๆ ที่พรรคการเมืองจะเชิญชวนความสนใจกับประชาชน เช่น การประกันการศึกษาถ้วนหน้า อาหารเช้าและอาหารกลางวันให้เด็กนักเรียนฟรี หรือการทำให้เด็กพูดภาษาอังกฤษได้ การสนับสนุนอุปกรณ์การเรียนการสอนที่ยังไม่เพียงในเพียงพอในหลายโรงเรียน การสนับสนุนครูผู้สอนในแต่ละวิชาที่ขาดแคลนเป็นจำนวนมาก สิ่งเหล่านี้ที่สุดแล้วไม่มีการกำหนดกรอบทิศทางให้เห็นเด่นชัดว่าจะพัฒนาตามนโยบายด้านการศึกษาไปในแนวทางไหน การผลิตผู้เรียนในแต่ละช่วงชั้น และบัณฑิตที่จบใหม่ในแต่ละปีการศึกษา จึงอยากให้พรรคการเมืองกำหนดนโยบายการส่งเสริมด้านการศึกษาให้มากกว่าที่แล้วมา และให้ความจริงใจกับการพัฒนาคนให้มาก

นายพยม พรหมเพชร (วันที่ 14 ธันวาคม 2566) ให้สัมภาษณ์ว่า แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของการกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองจังหวัดสงขลา นโยบายมีส่วนช่วยในการตัดสินใจได้น้อยมากพอ ๆ กับกระแสของพรรคการเมือง แต่ที่สำคัญ คือผู้สมัครเป็นตัวแทนของพรรคการเมืองต้องมีกำลังพร้อมทุกด้าน เพราะยุคสมัยนี้การเลือกตั้งในแต่ละครั้ง ต้องใช้ทุนเป็นจำนวนมาก ทั้งทีมงานกำหนดนโยบายของผู้แทนที่สมัครแต่ละคน การประชาสัมพันธ์ หัวคะแนนที่ช่วยหาคะแนนเสียง เป็นต้น และที่สำคัญที่สุด คือ จำนวนเงิน ที่ต้องใช้จำนวนมหาศาลในการเลือกตั้งในแต่ละครั้ง แต่ในปัจจุบันบางพรรค คือพรรคของคนรุ่นใหม่ กระแสนโยบายมาเป็นอันดับหนึ่ง แต่กระพรรคและกระแสตัวบุคคลยังเป็นรอง จึงเห็นได้ว่าประชาชนจึงตัดสินใจที่ชัดเจนว่า จะเอาอย่างไหนเป็นตัวนำใน

การตัดสินใจ ซึ่งผลการเลือกตั้งที่ผ่านมาก็บ่งชัดว่า พรรคคนรุ่นใหม่แม้ไม่มีตัวแทนในระบบเขต แต่คะแนนเสียงของพรรคก็กวาดไปได้เยอะเลยที่เดียว ส่วนระบบเขตก็แบ่งสันปันส่วนกันไป โดยเฉพาะที่มีต้นทุนพร้อมในทุกด้าน

นายคัมภีร์ ทองพูน (วันที่ 16 ธันวาคม 2566) ให้สัมภาษณ์ว่า แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของการกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองจังหวัดสงขลา พรรคการเมืองที่ส่งตัวแทนลงรับสมัคร ควรจะต้องเรียงลำดับความสำคัญของปัญหาต่าง ๆ และความต้องการของประชาชนในจังหวัดสงขลาให้ชัดเจน แยกออกให้ชัดว่าอันไหน คือ นโยบายของพรรคซึ่งเป็นนโยบายเป็นภาพกว้าง อันไหนเป็นนโยบายที่ต้องประกาศใช้หาเสียงกับประชาชนในจังหวัดสงขลา เพราะเป็นนโยบายเฉพาะพื้นที่ เช่น นโยบายการทำประมง นโยบายด้านการเกษตร นโยบายด้านการท่องเที่ยว นโยบายด้านแรงงาน เป็นต้น

จากประเด็นสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ในประเด็นแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของการนำเสนอนโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา สามารถสรุปเป็นตารางได้ดังนี้

ตารางที่ 4.2 ตารางสรุปแนวคิดของการนำเสนอนโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา (จากการสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลเชิงลึก)

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	สรุปบทสัมภาษณ์
1	พระโสภณวราภรณ์	ถือได้ว่าเป็นจังหวัดที่มีการแข่งขันทางการเมืองสูงมาก เพราะมีจำนวน ส.ส. ถึง 9 ที่นั่งจึงมีพรรคการเมืองหมายมั่นปั้นมือส่งตัวแทนลงชิงชัยถึง 20 พรรคการเมือง นโยบายของแต่ละพรรคการเมืองจึงมีความแตกต่างกันบ้างในบางนโยบาย แต่ที่เห็นชัดคือนโยบายที่คล้ายกันหรือเรียกว่าเหมือนกันก็ได้ คือ เรื่องการเกษตร ให้มีเบี้ยสวัสดิการต่าง ๆ เรื่องการจัดสรรที่ทำกิน เรื่องด้านการศึกษา เรื่องการส่งเสริมการท่องเที่ยว นโยบายเรื่องศาสนา การส่งเสริมการเรียนการสอนของพระภิกษุสามเณร ซึ่งปัจจุบันนี้ค่อนข้างลำบากเพราะไม่ค่อยมีหน่วยงานไหนให้ความสำคัญเท่าที่ควร

2	พระครูสุวัฒนาภรณ์	การกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองจังหวัดสงขลาในพื้นที่สงขลาพรรคต่าง ๆ จะมุ่งเน้นไปที่นโยบาย ที่ให้ความสำคัญกับปากท้องของชาวบ้าน พยายามที่จะหาเสียงในประเด็นนี้ จะเห็นนโยบายในลักษณะแบบนี้ในช่วงของการหาแบบนี้มาก อีกเรื่องหนึ่งขอให้พรรคการเมืองตระหนักให้มาก คือ ภาคสังคม จะเห็นได้ง่ายเดียวนี้สังคมไทยเปลี่ยนไปเยอะมาก ผู้คนในสังคมมุ่งแต่หาเงิน จนลืมลูกลืมหลานคนแก่คนเฒ่าอยู่อย่างโดดเดี่ยว ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินมีน้อยลง มันสวนทางกับคำกล่าวที่ว่าประเทศไทยเจริญมาก คนมีการศึกษาดี เศรษฐกิจดี
3	พระครูภาวนากัลยาณคุณ, ดร.วิ	ครั้งนี้ จะเห็นได้ชัดเจนว่ากลุ่มเยาวชนวัยรุ่นจะให้ความสำคัญทางการเมือง คือ การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนในครั้งนี้เป็นพิเศษ ส่วนหนึ่งเพราะจังหวัดสงขลาเป็นจังหวัดที่มีแหล่งสถานศึกษามากมายทั้งระดับมัธยมและระดับอุดมศึกษา ผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งกลุ่มนี้มีอิทธิพลต่อการเลือกตั้งเป็นอย่างมาก เพราะคนกลุ่มนี้รู้ เข้าใจการใช้สื่อโซเชียลต่าง ๆ มากกว่าประชาชนทั่วไป การรับรู้ข้อมูลข่าวสารของพรรคการเมือง ของการเลือกตั้งจึงรับรู้ได้เร็ว และที่สำคัญผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งเหล่านี้จะอยู่กันเป็นกลุ่มก้อน จะตัดสินใจอะไรก็เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เข้าใจการเมืองในเชิงข้อมูลข่าวสารสมัยใหม่มาก และมีความแน่วแน่ที่จะกำหนดทิศทางของตัวเอง ทิศทางของประเทศชาติด้วยความคิดของตน เพราะฉะนั้นคนกลุ่มนี้จะยึดมั่นอยู่ 2 ประเด็นหลัก คือ หัวหน้าพรรค และ นโยบายพรรคเท่านั้นเป็นสำคัญ
4	พระครูสิริญาณวิมล	นโยบายต่าง ๆ ที่พรรคการเมืองหลายพรรคในจังหวัดสงขลา จะเน้นอยู่มีไม่กี่ประการ เช่น การแก้ปัญหาและส่งเสริมพืชผลทางการเกษตร การส่งเสริมการท่องเที่ยว การส่งเสริมศึกษา การประมง

		แต่สิ่งหนึ่งที่พรรคการเมืองทุกพรรคใส่ไว้เป็นนโยบายแต่ไม่ลงลึกในรายละเอียด ไม่ค่อยมีการพูดถึงเวลามีการปราศรัยหาเสียงตามเวทีต่าง ๆ แม้แต่ป้ายประชาสัมพันธ์ก็ไม่มีข้อความให้เห็น นั่นคือนโยบายเรื่องศาสนาและวัฒนธรรม เพราะหลายคนหลายพรรคการเมืองมองว่าเรื่องศาสนาเป็นเรื่องละเอียดอ่อนพูดมากไม่ได้ แต่ความจริงแล้วเรื่องศาสนานี่แหละที่พรรคการเมืองทั้งหลายควรยกมาเป็นนโยบายหลัก เพราะเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนเข้าใจ เข้าถึงหลักธรรมทางศาสนา
5	นายมงคล รัตนพันธ์	แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของการกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองจังหวัดสงขลา การเมืองเปลี่ยนไปมาก การเลือกตั้งแต่ละครั้งตั้งใช้เงินเป็นตัวนำมากกว่าสิ่งอื่นใด พรรคและตัวบุคคลตลอดถึงชื่อเสียงต่าง ๆ ใช้ได้บ้างแต่น้อย
6	นายอรชุน ลิ่มเสรีตระกูล	การเมืองยุคใหม่ต่อสู้กันที่นโยบายของแต่ละพรรค เช่นนโยบายด้านการศึกษาของพรรคการเมืองหลายพรรคเห็นว่า เป็นนโยบายที่สำคัญสามารถยกระดับคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้นได้ ควรมีการส่งเสริมสำหรับโครงการกองทุนกู้ยืมควรกำหนดมาตรการให้กู้เพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น ที่ผ่านมาจะกู้ไปเพื่อใช้จ่ายฟุ่มเฟือยทำให้ไม่เกิดประโยชน์ซ้ำยังเป็นหนี้ค้างชำระมากมาย ส่วนนโยบายการปรับหลักสูตรการศึกษาควรจะปรับหลักสูตรที่สามารถนำมาใช้ในการทำงานได้โดยตรงเน้นการศึกษาให้เด็กมีทักษะสามารถสื่อสารได้ดีขึ้นในสามภาษาไทยอังกฤษและจีน เพราะจังหวัดสงขลามีนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวจากมาเลเซีย สิงคโปร์ และประเทศเพื่อนบ้านมากมาย
7	นางเลขา สุวรรณชาตรี	จังหวัดสงขลา การจัดทำนโยบายของพรรคการเมืองที่ทำให้ประชาชนพึงพอใจจึงตัดสินใจเลือก ควรมุ่ง

		ทั้งในระดับจุลภาคและมหภาค โดยเฉพาะในระดับจุลภาคเป็นการสร้างเศรษฐกิจที่มีความมั่นคงจากฐานรากทั้งในภาคธุรกิจและเกษตรกรรม เป็นนโยบายที่ทำได้จริงเข้าถึงประชาชน
8	นายกองเอกพุทธ กฤชคงพันธุ์	จังหวัดสงขลาเป็นจังหวัดที่ดีเป็นหัวเมืองภาคใต้ ด้านเศรษฐกิจก็เป็นปัจจัยหลักที่สำคัญมาก และเศรษฐกิจของจังหวัดสงขลามีความหลากหลาย เมืองเศรษฐกิจหลักของจังหวัดสงขลา ประกอบไปด้วย สะเดา หาดใหญ่ อำเภอเมืองสงขลา ซึ่งมีทั้งโรงงานอุตสาหกรรม ภาคธุรกิจการท่องเที่ยว โรงแรม ฉะนั้น การนำเสนอในระบบเศรษฐกิจหรือการสร้างเศรษฐกิจที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนเป็นสิ่งที่จำเป็นที่คนสงขลาจะต้องพิจารณาในการเลือกพรรคการเมืองเหล่านี้
9	นายเจริญ บัวเงิน	ปัจจุบันนี้ปัญหาเรื่องปากท้อง เป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของคนสงขลาและคนไทยทั่วประเทศ และยังเป็นปัญหาที่ยังต้องการการแก้ไขอย่างเร่งด่วน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของประชาชนประสบปัญหาการว่างงาน รายได้ไม่เพียงพอต่อรายจ่าย แรงงานทั้งหลายต้องเผชิญกับปัญหาค่าแรงขั้นต่ำซึ่งไม่สอดคล้องกับค่าครองชีพที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว นอกนั้นการแก้ปัญหาเศรษฐกิจจึงเป็นสิ่งที่พรรคการเมืองต่าง ๆ ต่างมุ่งนำเสนอนโยบาย ทั้งนี้เนื่องจากหากพรรคการเมืองสามารถแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจให้สามารถขับเคลื่อนต่อไปได้อย่างดี
10	ส.ส. เดชอิศม์ ขาวทอง	จังหวัดสงขลา นโยบายต่าง ๆ ของพรรคการเมือง ก็จะยึดเอานโยบายที่กรรมการพรรคและสมาชิกที่ดูแลเรื่องของนโยบายนำมาเสนอ โดยเสียงส่วนใหญ่มีมติแล้วมาทำขึ้นเป็นโดยบายของพรรค เพื่อให้สมาชิกของพรรคทั่วประเทศนำไปประชาสัมพันธ์เพื่อใช้ในการหาเสียงในทุกหวัดทุกเขตการเลือกตั้ง อีกส่วน

		หนึ่งนโยบายที่ผู้สมัครในแต่ละจังหวัดและแต่ละเขตพื้นที่เลือกตั้งกำหนดเอาเองเฉพาะพื้นที่ เช่น จังหวัดสงขลา ที่พื้นที่ติดทะเล นโยบายส่งเสริมอาชีพการประมงก็ต้องมี อยู่ติดชายแดนมาเลเซีย นโยบายการค้าขาย การท่องเที่ยวก็ต้องพูดถึง การเกษตรก็ต้องนำมาเสนอ เป็นต้น
11	นายอนันต์ ผุดเกตุ	นโยบายของพรรคการเมืองจังหวัดสงขลา การศึกษาเป็นนโยบายที่พรรคการเมืองพูดถึงเกือบทุกพรรค เพราะเป็นปัญหาใหญ่ระดับประเทศ จังหวัดสงขลาเป็นจังหวัดที่โดดเด่นเรื่องการศึกษา เพราะมีสถาบันศึกษาทั้งระดับมัธยมระดับอุดมศึกษาที่ติดระดับประเทศมากมายทั้งของรัฐและของเอกชน ฉะนั้นทุกพรรคการเมืองที่ส่งตัวแทนลงสมัครรับเลือกตั้งจึงพยายามชูนโยบายในเรื่องของการศึกษา เพราะการศึกษาเป็นฐานรองรับของการพัฒนาทั้งปวง
12	นางประทีป รงหนู	ประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม คำว่าเกษตรกรรมรวมถึงการประมง การปศุสัตว์ด้วย ตั้งแต่บรรพบุรุษมาอาชีพเกษตรบวกกับพื้นที่ของประเทศไทยเป็นพื้นที่ที่เหมาะแก่การเพาะปลูก อาชีพของคนไทยก็คืออาชีพทางการเกษตรเป็นหลัก ฉะนั้นในแต่ละภูมิภาคของประเทศไทย พืชผลทางการผลิตหรือพืชผลทางเศรษฐกิจก็จะแตกต่างกันไป อย่างภาคใต้ปลูกสวนปาล์ม สวนยางพารา ก็มีการส่งเสริมให้ปลูก ทุกพรรคการเมืองก็จะพยายามนำเสนอในเรื่องของการพัฒนาและส่งเสริมในเรื่องของการเกษตร ภาคเหนือ ภาคอีสาน ก็จะมีเรื่องของลำไย อ้อย มันสำปะหลังที่เป็นพืชเศรษฐกิจหลักๆ ทุกพรรคก็พยายามนำเสนอนโยบายที่จะทำให้ราคาพืชผลทางการเกษตรนั้นมีราคาสูงขึ้น นั่นหมายถึงว่าเป็นการยกระดับเศรษฐกิจของประเทศโดยรวม

		เพื่อให้พี่น้องประชาชนทั้งประเทศมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นนั่นเอง
13	ส.ส.ชนนพัฒฐ์ นาคสั้ว	นโยบายของพรรคการเมืองจังหวัดสงขลา ในฐานะผู้สมัคร ส.ส. เขต 4 ได้เสนอนโยบายหลักในการหาเสียงกับประชาชนคือ การแก้ปัญหาน้ำที่เป็นปัญหาใหญ่ที่สุดของประชาชนในเขตนี้ และในคาบสมุทรสทิงพระ เพราะอาชีพของพี่น้องประชาชนเขตนี้ คือ การทำประมง การทำเกษตรที่ต้องอาศัยน้ำ แต่ปัญหาของคนเขตนี้ คือในหน้าฝนน้ำท่วม ในหน้าแล้งไม่มีน้ำใช้ในการทำการเกษตร และน้ำเค็มจากทะเลอ่าวไทยรุกล้ำเข้ามา ทำให้ทำการเกษตรไม่ได้
14	นางเฉลา พุ่มแสง	จังหวัดสงขลาถือได้ว่า ความเหลื่อมล้ำในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านการเงินความเป็นอยู่และฐานะของประชาชนมีความเหลื่อมล้ำสูงจังหวัดหนึ่งของไทย เป็นเรื่องที่ต้องมีการพัฒนานโยบายเพื่อกระจายความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นเพราะความเหลื่อมล้ำเป็นปัญหาปากท้องลำดับต้น ๆ ที่ควรมีนโยบายรองรับและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น การเสนอนโยบายของพรรคการเมืองในด้านต่าง ๆ จึงต้องเน้นไปที่ความเสมอภาค ความเท่าเทียมในการเข้าถึงสิ่งที่รัฐต้องอำนวยเป็นความสะดวกในเบื้อง นอกนั้นนโยบายการเข้าถึงแหล่งทุนของผู้ด้อยโอกาส เช่น ผู้มีรายได้น้อย ผู้พิการ กลุ่มคนเหล่านี้มีมากในชุมชนเมือง โดยเฉพาะเขตเทศบาลเมืองสงขลาและเขตเทศบาลนครหาดใหญ่
15	นายสุทิน ปาโต	การที่พรรคการเมืองทั้งหลายมีความพยายามกำหนดนโยบายทางเศรษฐกิจเพื่อให้ประชาชนเกิดความพึงพอใจและพรรคการเมืองต้องมีความมุ่งมั่นที่จะผลักดันให้นโยบายเป็นจริงและเกิดประโยชน์ต่อประชาชน อาทิเช่น การเลือกตั้ง โดยเฉพาะยุค

		ปัจจุบันนี้ถือว่านโยบายเป็นสิ่งสำคัญสำหรับประเทศไทยซึ่งเป็นประเทศที่มีการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ชาวบ้านประชาชนมีความสนใจทางการเมืองมากขึ้น คนรุ่นใหม่ก็มีการศึกษามากขึ้นพี่น้องประชาชนก็ได้รับข่าวสารจากสื่อสารมวลชนหรือจากสื่ออื่น ๆ มากมายเพราะฉะนั้นนโยบายของพรรคการเมืองไม่ว่าทางด้านเศรษฐกิจหรือด้านอื่น ๆ ก็ต้องมีผลต่อการตัดสินใจของพี่น้องประชาชน
16	นายปรีชา วงศ์พระจันทร์	ด้วยจังหวัดสงขลามีพื้นที่ติดทะเล ทั้งทะเลหลวงคือทะเลอ่าวไทยและทะเลสาบสงขลา หลายพรรคการเมืองไม่เน้นการประมงทั้งการประมงพื้นบ้านและประมงพาณิชย์ ทั้งที่ผ่านมานั้นจะมีปัญหาตลอดโดยเฉพาะที่เกี่ยวกับการใช้เครื่องมือที่ผิดกฎหมาย กล่าวคือประมงพาณิชย์ไม่สามารถทำได้เพราะติดกับการกระทำผิดกฎหมายเกี่ยวกับเครื่องมือเกี่ยวเนื่องกับกฎหมายระหว่างประเทศ คือได้อย่างเสียอย่าง ประมงพาณิชย์ไม่ดีแต่ประมงพื้นบ้านดีขึ้นเจริญขึ้น แต่ประมงพาณิชย์ก็มีข้อดีคือในเชิงการส่งออกนำรายได้เข้าประเทศจำนวนมาก แต่ก็ต้องอิงกับแรงงานด้วย แต่ภายหลังแรงงานในจังหวัดสงขลาไม่ค่อยมีผลเพราะไปเอาแรงงานต่างด้าวเข้ามาส่วนมากก็เป็นชาวพม่าและเขมร แต่ในทางกลับกันชาวประมงพื้นบ้านก็เป็นคนในพื้นที่ล้วน ๆ นอกนั้นก็มีเรื่องราคาผลผลิตด้านอื่น ๆ ของจังหวัดสงขลาการเกษตร คือ ยางพารา นาข้าว น้ำตาลโตนด สวนผลไม้ ระบบชลประทานในตอนนี้ก็ได้รับการแก้ไขปัญหาในระดับหนึ่งแล้ว โดยก่อนหน้านี้ประสบปัญหาน้ำเค็มเข้ามาในระบบชลประทาน ปัญหาเหล่านี้แม้จะได้รับการแก้ไขบ้างแล้วแต่ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของประชาชน

17	นายเจือ ราชสีห์	นโยบายของพรรคการเมืองจังหวัดสงขลา แนวคิดมีผลส่งต่อการกำหนดนโยบายพรรคการเมืองที่นำไปสู่การตัดสินใจเลือกตั้งนั้น ข้าพเจ้าเห็นว่ายุคปัจจุบันหากนโนบายที่ออกมาในแนว แนวคิด วิชาการ หรือการพัฒนาแบบยั่งยืนนั้น จะทำให้ประชาชนตัดสินใจเลือกนั้นเป็นส่วนน้อยมาก เพราะเท่าที่เห็นกันคือต้องออกแบบประชานิยมหรือการ มอบ แจก จ่าย สิ่งต่าง ๆ แต่ขั้นตอนเหล่านี้นั้นเป็นกระบวนการที่ไม่ถูกต้อง ดังนั้นภายหลังการกำหนดนโยบายจึงไม่ได้คำนวณถึงการนำแนวคิด หลักวิชาการ มาใช้มากสักเท่าไร แต่จะนำแนวทางประชานิยมมาใช้เสียมากกว่า
18	นายสุภาพ ชุมพวง	นโยบายของพรรคการเมืองจังหวัดสงขลา นโยบายด้านการศึกษาความเป็นจริงแล้ว ต้องเป็นนโยบายแห่งชาติ เพราะนโยบายด้านการศึกษานั้นเป็นนโยบายที่ต้องมีความต่อเนื่องตลอดเวลา การศึกษาหยุดไม่ได้ ไม่ว่าใครจะมาเป็นรัฐบาลจะตัดนโยบายด้านการศึกษาออกไม่ได้แต่ที่ผ่านมาการศึกษาไทยที่ไปไหนไม่ได้เพราะ พรรคการเมืองใดหาเสียงไว้ เมื่อตนเองไปนั่งเป็นรัฐมนตรีด้านการศึกษาเอานโยบายของพรรคการเมืองของตนเอง บางครั้งเป็นรัฐบาลแบบผสม 4-5 พรรค พรรคที่มีนโยบายไม่เอามาใช้เอามาใช้เฉพาะพรรคที่ควบคุมดูแลการศึกษาเท่านั้น ซึ่ง ณ ตอนนี้เลยทำให้เกิดข้อสงสัยว่าการศึกษาของประเทศไทยจะเป็นไปแบบไหน
19	นายไพเจน มากสุวรรณ	ในฐานะนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสาขลา มีความตั้งใจอย่างแน่วแน่ที่จะมีส่วนในการร่วมมือกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของจังหวัดสงขลาทั้ง 9 เขต ที่จะผลักดันและพัฒนาจังหวัดสงขลาให้เจริญก้าวหน้าเป็นเมืองน่าอยู่เป็นศูนย์กลางในด้านต่าง ๆ ตลอดทั้งเป็นประตูสู่อาเซียนให้จงได้ แต่ทั้งนี้

		ส่วนหนึ่งต้องอาศัยนโยบายของพรรคการเมืองซึ่งเป็นการเมืองระดับชาติ ที่ดูแลงบประมาณในการนำมาพัฒนาโดยผ่านกระทรวง กรม และหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีมีส่วนเกี่ยวข้องกับงบประสาน นอกนั้นนโยบายการค้าแนวชายแดน ความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านในอาเซียนก็ต้องอาศัยนโยบายจากรัฐบาลกลางเข้ามามีส่วนในการสนับสนุนเช่นกัน จึงอยากให้พรรคการเมืองต่าง ๆ ออกนโยบายที่ส่งเสริมภาระงานของท้องถิ่นระดับจังหวัดให้ชัดเจน และสามารถนำไปสู่การเป็นตัวเลือกในการตัดสินใจของประชาชน และนำไปสู่การพัฒนาจังหวัดสงขลาในทุก ๆ ด้าน
20	นางนิตธารทิพย์ เพิ่มแย้ม	พรรคการเมืองหลายพรรคพูดถึงเรื่องนโยบายทางการเกษตร โดยเฉพาะพรรคที่เคยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรสังกัดอยู่ในพรรคของตน ก็มักจะพูดนโยบายเอนเอียงเข้าในเขตพื้นที่ของตัวเอง เช่น ภาคใต้จังหวัดสงขลาก็จะพูดเรื่องยางพารา ปาล์ม ส่งเสริมให้มีการนำไปปลูกในทุกภาคของประเทศไทย นโยบายของพรรคการเมืองเพียงแต่ส่งเสริมให้คนปลูก แต่ไม่มีนโยบายบอกวิธีการแนวทางในการเพิ่มผลผลิตให้เขา ให้ประชาชนไปศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง ไม่ได้มีการสนับสนุนอย่างเต็มที่ เมื่อมีผลผลิตออกมาไม่มีการตั้งกลุ่มขึ้นมา ทำให้การค้าขายของประชาชนผ่านพ่อค้าคนกลาง ถูกกดดันในรายรับรายจ่าย ถ้ามีการตั้งเป็นกลุ่มขึ้นมาโดยหรือรัฐวิสาหกิจชุมชนเอามาบริหารจัดการส่วนนี้ก็จะช่วยเหลือชาวบ้านได้
21	นางเบญจมาส กิตติประภานันท์	ในพื้นที่สงขลานโยบายเชิงเศรษฐกิจพรรคต่าง ๆ มุ่งเน้นประเด็นเรื่องสินค้าเกษตร พรรคการเมืองต่าง ๆ มุ่งเน้นประเด็นเรื่องราคายาง ไม่ใช่เฉพาะสงขลาแต่จะครอบคลุมทั้งภาคใต้ เรื่องของราคายางพารา

		เรื่องของปาล์มน้ำมัน เรื่องของอุตสาหกรรมประมง พรรคต่างๆพยายามที่จะเสนอ พยายามที่จะหาเสียงในประเด็นนี้ จะเห็นนโยบายในลักษณะแบบนี้ในช่วงของการหาเสียงที่ผ่านมา ก็มีทั้งประชาธิปัตย์ ภูมิใจไทย พลังประชารัฐ พรรคก้าวไกล ที่ชัด ๆ ก็มี 4 พรรค
22	นายสุธรรม ลาภวงศ์	จังหวัดสงขลา ที่ทุกพรรคการเมืองนำเสนอนั้นถือได้ว่าครอบคลุมในทุกด้าน แต่ที่มีการพูดถึงไม่มากนักคือการท่องเที่ยวของจังหวัดสงขลา พรรคการเมืองทั้งหลายควรหยิบยกมาเป็นนโยบายหลักในอันดับต้น ๆ ของแต่ละพรรค เพราะจังหวัดสงขลามีสภาพการท่องเที่ยวครบครันในทุก ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นย่านการค้า แหล่งบันเทิงในตัวเมืองหาดใหญ่ แหล่งธรรมชาติ มีทั้งทะเล น้ำตก มีท่องเที่ยวและร้านอาหารที่ขึ้นชื่อ เช่น เกาะยอ แหล่งด้านศาสนาและวัฒนธรรม มีวัดวาอารามต่าง ๆ และมีประเพณีมากมาย นักท่องเที่ยวก็มีพร้อมทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ คือ มาเลเซีย สิงคโปร์ อินโดนีเซีย และฝรั่งจากยุโรป แต่ขาดการสนับสนุนอย่างจริงจากรัฐบาล
23	นายสีหนาท โชตยาสีหนาท	นโยบายของพรรคการเมือง ในด้านการศึกษายังคงมีเด็กจำนวนมากที่ไม่มีโอกาสได้เรียน ถึงแม้จะมีนโยบายเรียนฟรีตามกำหนดอายุ แต่ก็เป็นเพียงหน้าฉากของความเหลื่อมล้ำ ฉะนั้น การศึกษาก็เลยต้องกลับไปกลับมา แล้วแต่ว่ารัฐบาลในยุคนั้นจะมาจากพรรคการเมืองในพรรคไหน ทั้ง ๆ ที่หลายคนหลายพรรคพยายามเสนอนำเทคโนโลยี นวัตกรรม รวมถึงสิ่งต่าง ๆ มาให้กับการศึกษาแต่ความไม่ต่อเนื่องทางการศึกษาก็ก่อให้เกิดปัญหาจนทุกวันนี้ จะเห็นว่าแม้กระทั่งการสอบเข้าในระดับอุดมศึกษา ใน

		ระดับมหาวิทยาลัยที่ค่อนข้างจะมีการแข่งขันกันสูงก็จะมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการสอบอยู่ตลอดเวลา
24	นายพยม พรหมเพชร	แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของการกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองจังหวัดสงขลา นโยบายมีส่วนช่วยในการตัดสินใจได้น้อยมากพอ ๆ กับกระแสของพรรคการเมือง แต่ที่สำคัญ คือผู้สมัครเป็นตัวแทนของพรรคการเมืองต้องมีกำลังพร้อมทุกด้าน เพราะยุคสมัยนี้การเลือกตั้งในแต่ละครั้ง ต้องใช้ทุนเป็นจำนวนมาก ทั้งทีมงานกำหนดนโยบายของผู้แทนที่สมัครแต่ละคน การประชาสัมพันธ์ หัวคะแนนที่ช่วยหาคะแนนเสียง เป็นต้น และที่สำคัญที่สุด คือจำนวนเงิน ที่ต้องใช้จำนวนมหาศาลในการเลือกตั้งในแต่ละครั้ง
25	นายคัมภีร์ ทองพูน	พรรคการเมืองที่ส่งตัวแทนลงรับสมัคร ควรจะต้องเรียงลำดับความสำคัญของปัญหาและความต้องการของประชาชนในจังหวัดให้ชัดเจน แยกออกให้ชัดว่าอันไหน คือนโยบายของพรรคซึ่งเป็นนโยบายเป็นภาพกว้าง อันไหนเป็นนโยบายที่ต้องประกาศใช้หาเสียงกับประชาชนในจังหวัดสงขลา เพราะเป็นนโยบายเฉพาะพื้นที่ เช่น นโยบายการทำประมง นโยบายด้านการเกษตร นโยบายด้านการท่องเที่ยว

สรุปได้ว่า จากการสัมภาษณ์ พบว่า แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบการนำเสนอนโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา ลักษณะการกำหนดนโยบายของพรรคการเมือง ผู้วิจัยพบว่าพรรคการเมืองส่วนใหญ่มีการแยกฝ่ายยุทธศาสตร์กับฝ่ายวิจัยและวิชาการ ของพรรคการเมืองออกจากกัน ฝ่ายวิจัยและวิชาการทำหน้าที่ในการกำหนดแนวนโยบายของพรรคในขณะที่ฝ่ายยุทธศาสตร์พรรคทำหน้าที่ในการกำหนดทิศทางหรือท่าทีทางการเมืองของพรรคการเมืองและทำหน้าที่ในการแปลงแนวนโยบายของพรรคการเมืองเป็นการรณรงค์หาเสียงในการเลือกตั้ง หากดูเฉพาะฝ่ายวิชาการและวิจัย พรรคการเมืองส่วนใหญ่มี “คณะกรรมการนโยบาย”ของพรรคการเมืองทำหน้าที่ในการจัดทำนโยบาย

กรรมการนโยบายของพรรคอาจจะประกอบด้วยกรรมการบริหารพรรค สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สนใจในการกำหนดนโยบาย และสมาชิกพรรค ที่มีความชำนาญเฉพาะเรื่อง คณะกรรมการนโยบายมีความสำคัญระดับรองลงมาจาก คณะกรรมการบริหารพรรคและกรรมการยุทธศาสตร์ของพรรคการเมือง

การกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา นโยบายหลัก ๆ คือนโยบายใช้หาเสียงเหมือนกันทั้งประเทศ ที่กำหนดโดยผู้มีอำนาจและหน้าที่ของพรรคหรือบุคคลที่พรรคมอบหมาย ซึ่งเป็นนโยบายที่นักการเมืองที่สังกัดพรรคการเมืองต่าง ๆ ต้องชูเป็นประเด็นหลักเพื่อเรียกคะแนนเสียงจากประชาชน โดยเป็นนโยบายที่แก้ปัญหาครอบคลุมทั้งประเทศโดยภาพรวม เช่น ปัญหาที่ทำกิน ปัญหาด้านพลังงาน ปัญหาราคาพื้นผลทางการเกษตรตกต่ำ เป็นต้น อีกประการหนึ่ง คือ นโยบายที่นักการเมืองในพื้นที่นั้น ๆ ต้องพิจารณากำหนดขึ้นตามประเด็นปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่หรือในเขตเลือกตั้งนั้น เช่น จังหวัดสงขลา ในเขตอำเภอสทิงพระ ก็จะมีนโยบายส่งเสริมอาชีพประมง นโยบายแก้ปัญหาน้ำเค็มบุกรุกพื้นที่น้ำจืด ปัญหาน้ำท่วมขังในช่วงฤดูฝน หรือในเขตอำเภอสะเดา อำเภอหาดใหญ่ ก็จะเน้นพิเศษ คือ นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว การค้าขาย การคมนาคม เป็นต้น

4.4.3 ตามทรรศนะของท่าน นโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา เป็นอย่างไร

ในประเด็นเกี่ยวกับหลักพุทธธรรมที่ช่วยส่งเสริมการจัดทำนโยบายของพรรคเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ท่านได้แสดงความคิดเห็นไว้ ดังนี้

พระโสภณวราภรณ์ (วันที่ 11 พฤศจิกายน 2566) ได้ให้สัมภาษณ์ว่า หลักพุทธธรรมที่ควรนำมาใช้เพื่อส่งเสริมการกำหนดนโยบายที่ดี คือ“พรหมวิหาร 4” อันเป็นหลักธรรมสำคัญของพระพุทธศาสนา เป็นที่ยึดเหนี่ยวให้ถือปฏิบัติในทางอันประเสริฐ ประดุจดั่งเช่นพรหม ผู้ที่ดำรงในพรหมวิหารธรรม ย่อมคิดช่วยเหลือแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์ผู้คนทั้งหลาย ไม่มีประมาณ ไม่จำกัดขอบเขต ประกอบด้วยธรรม 4 ประการ ได้แก่ 1) เมตตา คือความปรารถนาให้ผู้อื่นได้รับความสุข 2) กรุณา คือความปรารถนาให้ผู้อื่นได้พ้นทุกข์ 3) มุทิตา คือความยินดีเมื่อผู้อื่นได้ดี 4) อุเบกขา คือการรู้จักวางเฉย ทำใจเป็นกลาง ไม่ปฏิบัติเอนเอียง

พระครูสุวัฒนาภรณ์ (วันที่ 13 พฤศจิกายน 2566) ได้ให้สัมภาษณ์ว่า หลักธรรมเพื่อส่งเสริมการกำหนดนโยบายที่ดี คือ ผู้ อิทธิบาท 4 ประกอบด้วย 1) ฉันทะ หมายถึง ความรักในอาชีพนักการเมือง พอใจกับงานที่ทำอยู่ 2) วิริยะ หมายถึง ขยันหมั่นเพียรคิดนโยบายที่สามารถแก้ปัญหาและทำงาน เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนมากที่สุด 3) จิตตะ หมายถึง ความเอาใจรับผิดชอบในหน้าที่การงานที่ทำให้ประชาชน มีความสุข จิตใจจดจ่อตั้งมั่นกับงานที่ทำ 4) วิมังสา หมายถึง การ

พินิจพิเคราะห์และใช้ปัญญา ตรวจสอบงานที่ทำผ่านมาแล้วและงานที่จะจะต้องทำต่อไปด้วยปัญญา ด้วยความคิดรวมถึงการมีความเข้าใจในนโยบายอย่างลึกซึ้ง

พระครูภาวนากัลยาณคุณ.วิ,ดร. (วันที่ 13 พฤศจิกายน 2566) ได้ให้สัมภาษณ์ว่า หลักธรรมเพื่อส่งเสริมการกำหนดนโยบายที่ดี คือ สังคหวัตถุ 4 หมายถึง หลักธรรมที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวน้ำใจของผู้อื่นผูกไมตรี และเอื้อเฟื้อ คือ 1) ทาน เกื้อกูลกันด้วยการให้ หมายถึง การแบ่ง การเสียสละสิ่งที่ตนมีแล้วทำให้เกดประโยชน์แก่คนหมู่มาก 2) ปิยวาจา ใช้วาจาประสานไมตรี พูดให้เกิดความรักความสามัคคี พูดเพื่อแก้ไขปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมได้ พูดในสิ่งที่เป็นประโยชน์และเหมาะสม 3) อัตถจริยา การทำงานร่วมกันกับผู้อื่นช่วยเหลือกันด้วยกำลังความคิด คือ นโยบาย คำพูดคำปรึกษา และการลงแรงช่วยเหลือกัน การช่วยเหลือในด้านกำลังทรัพย์ ที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม 4) สมานัตตา การวางตัวที่เป็นผู้มีความสม่ำเสมอ หรือมีความประพฤติเสมอต้นเสมอปลาย ทั้งต่อหน้าและลับหลัง มีความเสมอภาคกับทุกคน

พระครูสิริญาณวิมล (วันที่ 17 พฤศจิกายน 2566) ได้ให้สัมภาษณ์ว่า นักการเมืองทำหน้าที่ในการปกครอง ดูแล แก้ปัญหาให้กับบ้านเมือง เป็นผู้นำในด้านต่าง ๆ หลักทศพิธราชธรรมจึงต้องเป็นคุณธรรมประจำตนของผู้ปกครองผู้บริหารบ้านเมือง ให้มีความเป็นไปโดยธรรมและยังประโยชน์สุขให้เกิดแก่ประชาชนจนเกิดความชื่นชมยินดี ผู้ที่เป็นผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องในทุกระดับของภาคการเมืองพึงใช้หลักธรรมข้อนี้

นายมงคล รัตนพันธ์ (วันที่ 20 พฤศจิกายน 2566) ได้ให้สัมภาษณ์ พรหมวิหาร 4 คือ หลักคุณธรรมที่ทำให้ผู้ประพฤติปฏิบัติตามเป็นผู้ประเสริฐ ซึ่งคำว่า พรหมวิหาร มีความหมายว่า ธรรมอันเป็นที่อยู่ของพรหม การยึดถือหลักธรรมดังกล่าวจะทำให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดยหลักการแล้วเชื่อว่าผู้จะประเสริฐได้นั้นก็ต่อเมื่อมีพรหมวิหารธรรม ประกอบด้วยองค์ 4 ข้อ คือ 1) เมตตา ความปรารถนาให้ผู้อื่นเป็นสุข มีความปรารถนาดีมอบให้ผู้อื่น 2) กรุณา ความปรารถนาจะช่วยให้ผู้อื่นพ้นทุกข์ มีความสงสาร และเห็นใจผู้อื่นที่ประสบทุกข์และความเดือดร้อน 3) มุทิตา ความปีติยินดีเมื่อเห็นผู้อื่นได้ดี ไม่อิจฉาริษยา ร่วมชื่นชม และยินดีกับความสำเร็จของผู้อื่น 4) อุเบกขา ความวางเฉย วางใจเป็นกลาง ไม่ซ้ำเติมคนที่กำลังทุกข์ หรือเพลี่ยงพล้ำ

นายอรชุน ลิ่มเสรีตระกูล (วันที่ 20 พฤศจิกายน 2566) ได้ให้สัมภาษณ์ว่า ด้านหัวข้อหลักธรรมในการส่งเสริมการกำหนดนโยบายที่ดี นโยบายทุกนโยบายถ้าเกิดจากความตั้งใจของคนทำงานทุกคน ซึ่งมีความต้องที่จะประสบความสำเร็จทั้งตัวเองและส่วนรวมตลอดถึงประเทศชาติ ดังนั้น หลักอิทธิบาท 4 คือองค์ธรรมแห่งความสำเร็จ ประกอบด้วย 1) ฉันทะ พอใจในการกำหนดนโยบายที่ดี พอใจในการให้ความรู้ คำปรึกษากับประชาชนอย่างเต็มความรู้ความสารถผู้ 2) วิริยะ ขยันหมั่นเพียรบทบาทหน้าของนักการเมือง ในการกำหนดนโยบายและนำนโยบายไปปฏิบัติ ซึ่งผู้ปฏิบัติงานจะต้องมีความขยันหมั่นเพียรในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย รวมทั้ง หมั่นฝึกฝนตนเอง

อยู่ตลอดเวลาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์ต่อประชาชนและประเทศชาติ 3) จิตตะ การเอาใจใส่ดูแลรับผิดชอบงานที่ทำ ทั้งก่อนทำ ขณะทำ และหลังทำเสร็จแล้ว ผู้ปฏิบัติงานจะต้องมีจิตใจกับงานนั้น 4) วิมังสา การสอดส่องในเหตุและผล การพินิจพิเคราะห์โดยการใช้ปัญญาตรวจสอบงานคือนโยบายต่าง ๆ ที่ได้ดำเนินมาแล้ว ตรวจสอบทุกขั้นตอนในการด้วยปัญญารวมถึงการมีความเข้าใจในงาน อย่างดียิ่งทั้งในส่วนของขั้นตอนและผลสำเร็จของงาน

นางเลขา สุวรรณชาตรี (วันที่ 21 พฤศจิกายน 2566) ได้ให้สัมภาษณ์ว่า หลักธรรมที่ใช้ปฏิบัติเพื่อส่งเสริมการกำหนดนโยบายที่ดี คือ หลักพรหมวิหาร 4 ประการ ดังนี้ 1) เมตตา การกำหนดนโยบายต้องให้ความรักและปรารถนาดีต่อประชาชนและต่อประเทศชาติ 2) กรุณา เมื่อลงมือกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ต้องกระทำคลายความทุกข์ความเดือดร้อนของประชาชนเป็นที่ตั้ง 3) มุทิตา เมื่อนโยบายที่ประกาศใช้และให้ไว้กับประชาชนประสบความสำเร็จหรือก้าวหน้าก็พลอยยินดี และให้การส่งเสริมสนับสนุนเพิ่มเติม 4) อุเบกขา เมื่อคราจำเป็นในการตัดสินใจแก้ปัญหาหรือพัฒนาอย่างใดอย่างหนึ่ง ต้องยึดเอาหลักของความถูกต้อง หลักกฎหมาย หลักคุณธรรม และประโยชน์สูงสุดของประเทศชาติบ้านเมืองเป็นหลัก

นายกองเอกพุทธ กฤชคงพันธุ์ (วันที่ 25 พฤศจิกายน 2566) ได้ให้สัมภาษณ์ว่า หลักธรรมเพื่อส่งเสริมการกำหนดนโยบายที่ดี คือ อิทธิบาท 4 เพราะอิทธิ แปลว่าความสำเร็จ เพราะฉะนั้นนโยบายที่ดีจะต้องมีเป้าประสงค์ คือความสำเร็จในทุก ๆ ด้านที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชน 1) ฉันทะ พอใจในการทำหน้าที่ ความตั้งใจทำงาน 2) วิริยะ มีความอุตสาหะ มั่นเพียรคิดค้นนโยบายต่าง ๆ ด้วย หมั่นขยัน อดทน3) จิตตะ ติดตามนโยบายที่เคยให้คำมั่นสัญญาไว้กับประชาชน เอาใจฝักใฝ่ไม่เลิกล้มความตั้งใจ 4) วิมังสา คือการใช้สติปัญญาตรึกตรองถึงนโยบายที่ได้ดำเนินการลงไป ว่านโยบายต่าง ๆ นี้เสร็จดีหรือไม่ บกพร่องหรือไม่อย่างไร ควรแก้ไข ควรดำเนินต่อหรือควรยุติ หลักธรรม 4 อย่างนี้คือ ศาสตร์แห่งความเก่ง คือศาสตร์การดำเนินชีวิต คือศาสตร์แห่งการทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม

นายเจริญ บัวเงิน (วันที่ 26 พฤศจิกายน 2566) ได้ให้สัมภาษณ์ว่า หลักธรรมเพื่อส่งเสริมการกำหนดนโยบายที่ดี ให้ปฏิบัติตามฆราวาสธรรม 4 คือ 1) สัจจะ คือ ความจริง นโยบายทุกนโยบายที่ถูกกำหนดขึ้น ผู้กำหนดนโยบายต้องมีความจริงใจต่อผู้ที่ไปใช้สิทธิ์และตัดสินใจเลือกตั้ง มีความจริงใจ ในการคิด พูด และกระทำ 2) ทมะ การฝึกใจตนเองให้มั่นคงในความดีในศีลธรรม หรือข่มใจตนเองไม่ให้เป็นทาสของกิเลส ได้แก่ โลภ โกรธ หลง และข่มใจเพื่อต่อสู้กับการงานหน้าที่ที่เสนอตัวเข้ามารับใช้ประชาชน โดยไม่เห็นแก่อามิสสินจ้าง และสิ่งที่ไม่ถูกต้องต่าง ๆ 3) ขันติ เป็นความอดทนในการทำงานด้วยความขยันหมั่นเพียร โดยมุ่งมั่นอยู่ที่จุดหมายของงานสำเร็จ ไม่ท้อถอย หนักเอาเบาสู้ โดยคำนึงความประชาชนและประเทศชาติเป็นที่ตั้ง 4) จาคะ เป็นคนใจกว้างพร้อมรับฟังความทุกข์ ความคิดเห็น และความต้องการของคนอื่น เป็นคนใจไม่คับแคบ พร้อมที่จะร่วมมือ

ช่วยเหลือเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่เสียสละ แม้ความสุขสบายส่วนตนหรือผลประโยชน์ส่วนตนได้

นายเดชอิศม์ ขาวทอง (วันที่ 26 พฤศจิกายน 2566) ได้ให้สัมภาษณ์ว่า หลักธรรมเพื่อส่งเสริมการกำหนดนโยบาย เบื้องต้นเลย คือ ต้องมีสัจจะ ความจริงใจโดยเฉพาะนักการเมืองต้องจริงใจต่อประชาชน ต่อประเทศชาติบ้านเมือง เพราะฉะนั้นทุกนโยบายที่นำมาใช้ในการหาเสียงต้องสามารถนำไปแก้ปัญหาให้กับพี่น้องประชาชนได้จริง นำไปพัฒนาประเทศชาติได้จริง สร้างความรัก และความสามัคคี ให้เกิดขึ้นระหว่างคนในชาติได้จริง และอีกหลายประการ เช่น มีปัญญา รอบรู้ในเรื่องของการกำหนดนโยบาย การเคารพหลักคิดความต่างของกันและกัน และที่สำคัญ คือ ต้องไม่เห็นแก่ตัว ต้องเสียสละ ต้องทุ่มเททั้งแรงสติปัญญา แรงกาย แรงใจ เพื่อประโยชน์สุขของพี่น้องปรนและประเทศชาติอย่างแท้จริง

อนันต์ ผุดเกตุ (วันที่ 28 พฤศจิกายน 2566) ได้ให้สัมภาษณ์ว่า หลักธรรมที่ส่งเสริมการกำหนดนโยบายควร นำหลักธรรม พรหมวิหาร 4 มาประยุกต์ใช้ เพราะหลักพรหมวิหารธรรมเชื่อมโยงให้เห็นถึงความเป็นผู้ใหญ่ที่คุณธรรมและศีลธรรม คนที่มีธรรมข้อนี้ปฏิบัติอยู่เป็นประจำจะเป็นคนที่มีจิตใจมั่นคงในความดี คือไม่เห็นแก่ตัว มีจิตใจเอื้ออาทรปรารถนาผู้อื่นอยู่ตลอดเวลา จะหาโอกาสบำเพ็ญประโยชน์ให้แก่ผู้อื่นตลอดเวลา จิตใจเยือกเย็นไม่ผูกอาฆาตราดร้ายใคร รู้จักวางตัวในทุก ๆ ห้วงเวลา

นางประทีป รงหนู (วันที่ 28 พฤศจิกายน 2566) ได้ให้สัมภาษณ์ว่า หลักธรรมที่ส่งเสริมการกำหนดนโยบายควรนำหลักมาใช้ คือ อคติ 4 เพราะอคติ 4 เป็นหลักธรรมในการปกครองผู้อื่น ถ้านักการเมืองนักปกครองขาดความยุติธรรมขาดความเที่ยงตรง มีอคติต่อกันสังคมนั้นจะเกิดความไม่สงบเพราะความไม่เสมอหน้ากันสิ่งสำคัญสำหรับนักการเมืองจะต้องมีความเที่ยงตรง งดเว้นไม่ประพฤติสิ่งที่จะก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมที่จะก่อให้เกิดความไม่ลำเอียงตามหลักอคติ 4

นายชนนพัฒฐ์ นาคสั้ว (วันที่ 2 ธันวาคม 2566) ได้ให้สัมภาษณ์ว่า หลักธรรมที่ส่งเสริมการกำหนดนโยบายนั้น นโยบายส่วนหนึ่งถูกกำหนดจากเจ้าหน้าของพรรคการเมือง ซึ่งเป็นนโยบายที่ใช้หาเสียงทั่วทั้งประเทศ กับอีกส่วนหนึ่ง คือนโยบายของตัวแทนที่ลงสมัครรับเลือกตั้ง ต้องกำหนดจกประเด็นปัญหาและความต้องการของประชาชนในจังหวัดหรือพื้นที่เขตเลือกตั้งนั้น แต่ไม่ว่าจะอย่างไรการกำหนดนโยบายทุกนโยบายต้องอาศัยหลักธรรมเข้ามาบูรณาการเสมอ เพราะหลักธรรมจะเป็นตัวชี้ว่านโยบายนั้นผิดหรือถูก เป็นประโยชน์ต่อประชาชนต่อประเทศชาติหรือไม่ โดยเฉพาะหลักสังคหวัตถุธรรม 4 ประการ

นางเฉลา พุ่มแสง (วันที่ 2 ธันวาคม 2566) ได้ให้สัมภาษณ์ว่า หลักธรรมที่ส่งเสริมการกำหนดนโยบายของพรรคการเมือง โดยเฉพาะนักการเมือง ต้องยึดหลักสังคหวัตถุธรรม เพราะเป็นหลักธรรมที่มีวิธีปฏิบัติเพื่อยึดเหนี่ยวจิตใจของตนเองและของบุคคลอื่นให้มีความรักความปรารถนาต่อกัน ทำให้เกิดความรัก ความนับถือ และผูกไมตรีซึ่งกันและกัน เมื่อเป็นเช่นนี้แล้วจะคิด จะพูด จะทำ

สิ่งใด ก็หวังประโยชน์สุขของคนเหล่านั้น ประกอบด้วย 1) ทาน การให้การของตนเองแก่บุคคลอื่น ๆ ด้วยความเต็มใจ 2) ปิยวาจา การเจรจาด้วยถ้อยคำไพเราะ พูดชวนให้คนอื่นเชื่อเกิดความรัก และนับถือเพื่อผูกใจคนให้เป็นมิตรและมีไมตรีต่อกัน 3) อัตถจริยา การประพฤติสิ่งที่เป็นประโยชน์ระหว่างกันและกันในทุกเรื่องที่เป็นสาระเป็นประโยชน์จริง ๆ 4) สมานัตตตา การวางตนให้เป็นปกติเสมอต้นเสมอปลาย ไม่ถือตัวจนเกินฐานะ

นายสุทิน ปาโต (วันที่ 3 ธันวาคม 2566) ได้ให้สัมภาษณ์ว่า หลักธรรมเพื่อส่งเสริมการกำหนดนโยบายที่ดี มีมากมาย แต่ที่เห็นชัดว่านักการเมือง โดยเฉพาะผู้มีหน้าในการกำหนดทิศทางของการแก้ไขปัญหาและพัฒนาประเทศ คือ หลักทศพิธราชธรรม หลักธรรมนี้ เป็นหลักธรรมสำหรับนักปกครอง ผู้นำ หรือนักการบริหารการปกครองทั่วไป ให้มีความเป็นธรรม การให้ การเสียสละ การมีความประพฤติที่ดีงาม ทั้งกาย วาจาและใจ การเสียสละความสุขส่วนตน เพื่อความสุขส่วนรวม ความซื่อตรงในฐานะที่เป็นผู้ปกครอง ดำรงอยู่ในสัตย์สุจริต และมีความหนักแน่น ถือความถูกต้องเที่ยงธรรมเป็นหลัก

นายปรีชา วงศ์พระจันทร์ (วันที่ 3 ธันวาคม 2566) ได้ให้สัมภาษณ์ว่า หลักธรรมเพื่อส่งเสริมการกำหนดนโยบายที่ดี ที่เห็นได้ชัดว่าสามารถนำมาประยุกต์ใช้เพื่อกำหนดนโยบาย คือหลักอิทธิบาท เพราะอิทธิบาท แปลว่าฐานของความสำเร็จ เพราะฉะนั้น นโยบายที่ดีต้องนำมาซึ่งความสำเร็จ คือ ประโยชน์สุขของประชาชนและประเทศชาติเป็นหลัก

นายเจือ ราชสีห์ (วันที่ 3 ธันวาคม 2566) ได้ให้สัมภาษณ์ว่า หลักธรรมเพื่อส่งเสริมการกำหนดนโยบายที่ดี คือ 1) สัจจะ มีความจริงใจต่อพี่น้องประชาชน ต่อจังหวัดบ้านเกิดและประเทศชาติของตัวเอง 2) อดทน คือมีความอดทนในการนนโยบายไปสู่การปฏิบัติ เพราะทุกนบายต้องใช้เวลา 3) กตัญญูกตเวที คือ ทุกนบายที่นำมาใช้ในการหาเสียงต้องเป็นไปเพื่อสนองความต้องการของประชาชน สามารถทำได้จริง แก้ปัญหาและสร้างความอยู่ดีมีสุขให้กับประชาชนได้

นายสุภาพ ชุมพวง (วันที่ 5 ธันวาคม 2566) ได้ให้สัมภาษณ์ว่า หลักธรรมเพื่อส่งเสริมการกำหนดนโยบายที่ดี คือ ธรรมของฆราวาส ผู้กำหนดนโยบายจะต้องมีความจริงใจในการออกนโยบายให้เป็นประโยชน์ต่อประชาชนและประเทศชาติจริง ๆ ต้องรู้จักข่มตัวเองให้อยู่ในแนวทางทางของความถูกต้อง ไม่หลงไปในสิ่งชั่วร้ายต่าง ๆ มีความอดทนต่อสิ่งยั่วยุที่อาจนำไปสู่ความผิดพลาดในการกำหนดนโยบาย เช่น นโยบายส่งเสริธุรกิจผูกขาดของนายทุนเป็นต้น และยังต้องรู้จักปล่อยวางสิ่งที่ไม่ดีออกจากจิตใจด้วย เช่น ต้องไม่โลภ ไม่โกรธ ไม่หลงเป็นต้น ทั้งหมดนี้ คือ หลักธรรมที่นำมาประกอบใช้เพื่อกำหนดนโยบายได้ดี

นายไพเจน มากสุวรรณ (วันที่ 5 ธันวาคม 2566) ได้ให้สัมภาษณ์ว่า หลักธรรมเพื่อส่งเสริมการกำหนดนโยบายที่ดี คือเบื้องต้นของการสร้างความมั่นใจ สร้างความสุขในเชิงนามธรรมให้กับพี่น้องประชาชน ควรใช้หลักธรรมที่มีความเมตตา กรุณา และผู้กำหนดนโยบายต้องมีจิตสำนึก

อยู่เสมอว่าปัญหาของประชาชนต้องมาก่อน เพราะนักการเมืองต้องอาศัยนโยบายในการนำไปใช้เพื่อหาเสียงในการให้คำมั่นสัญญากับประชาชนว่าจะแก้ปัญหา พัฒนาและช่วยเหลือประชาชนอย่างไร เพื่อให้เกิดประโยชน์สุขของประชาชน

นางนิตธารทิพย์ เพิ่มแย้ม (วันที่ 7 ธันวาคม 2566) ได้ให้สัมภาษณ์ว่า หลักธรรมเพื่อส่งเสริมการกำหนดนโยบายที่ดี คือการนำหลักธรรมพรหมวิหาร 4 มาประยุกต์ใช้ เพราะพรหมวิหารเป็นธรรมที่ทำให้ผู้ปฏิบัติเป็นผู้ใหญ่ ผู้ใหญ่ในที่นี้หมายถึงผู้ที่คิดดี พูดดี ทำดี ทำในสิ่งมีคุณมีค่าต่อบ้านเมืองต่อส่วนรวม ใครที่ทำหน้าที่กำหนดนโยบายของพรรคการเมืองต้องมีคุณธรรมข้อนี้ จึงจะสามารถทำนโยบายได้อย่างดี

นางเบญจมาส กิตติประภานันท์ (วันที่ 8 ธันวาคม 2566) ได้ให้สัมภาษณ์ว่า หลักธรรมเพื่อส่งเสริมการกำหนดนโยบายที่ดี คือหลักสังคหวัตถุธรรม 4 ประการ ได้แก่ การเสียสละ การพูดจาสุภาพ การทำตนให้เป็นประโยชน์ และการวางตนเหมาะสม ธรรมทั้งหมดนี้คือองค์ประกอบที่ทำให้ผู้ปฏิบัติเป็นคนดี เป็นที่รักเคารพของทุกคน แม้จะคิดทำการงานใดใดย่อมก่อเกิดประโยชน์สูงสุดแน่นอน

นายสุธรรม ลาภวงศ์ (วันที่ 8 ธันวาคม 2566) ได้ให้สัมภาษณ์ว่า หลักธรรมเพื่อส่งเสริมการกำหนดนโยบายที่ดีนั้น ในส่วนของการนำไปประยุกต์ใช้เพื่อกำหนดนโยบายนั้นสามารถทำได้ดีเลยทีเดียว แต่ปัญหาอยู่ที่ว่ากำหนดนโยบายดีมีธรรมกำกับ แต่เวลานำไปปฏิบัติไม่วามารถทำได้จริงถึงทำได้ก็เป็นแก่พวกนักการเมือง นายทุน คนรวยๆ ทั้งนั้น เพราะฉะนั้น หลักธรรมที่แก้เรื่องความไม่โปร่งใสในเรื่องของการกำหนดนโยบาย การนำนโยบายไปปฏิบัติ คือ หิริ ความละอายต่อความชั่ว โอตตัปปะ ความเกรงกลัวต่อบาปกรรม เพราะเมื่อมีความละอายชั่วกลัวบาปแล้ว ย่อมไม่คิด ไม่พูด ไม่ทำ สิ่งชั่วร้ายทั้งปวง จิตใจมีแต่ความปรารถนาดีต่อผู้อื่นนั่นเอง

นายสีหนาท โชตยาสีหนาท (วันที่ 11 ธันวาคม 2566) ได้ให้สัมภาษณ์ว่า หลักธรรมเพื่อส่งเสริมการกำหนดนโยบายที่ดี คนทำงานด้านนโยบายทุกคนต่างก็ปรารถนาที่จะให้นโยบายประสบความสำเร็จใน การนำไปปฏิบัติเพื่อการปัญหาต่าง ๆ และพัฒนาประเทศชาติ ดังนั้น หลักอิทธิบาท 4 ประกอบด้วย 1. ฉันทะ ความพอใจในการทำหน้าที่ให้เกิดประโยชน์ต่อบ้านเมืองมากที่สุด 2. วิริยะ มีความพากเพียรมุมานะในการศึกษาประเด็นปัญหาและแนวทางแก้ปัญหานั้น ๆ อย่างเต็มที่ 3. จิตตะ ความเอาใจใส่รับผิดชอบงานที่ตัวเองได้รับมอบหมายอย่างเต็มความรู้ความสามารถ และ 4. วิมังสา พิจารณาสอดส่องด้วยเหตุและผลในสิ่งที่ได้ลงมือปฏิบัติผ่านไป

นายพยม พรหมเพชร (วันที่ 14 ธันวาคม 2566) ได้ให้สัมภาษณ์ว่า หลักธรรมเพื่อส่งเสริมการกำหนดนโยบายที่ดี คือหลักวุฒิ 4 ประกอบด้วย 1) สัปปุริสังเสวะ การคบสัตบุรุษ ในที่นี้ผู้กำหนดนโยบายจะต้องอาศัยปรึกษาผู้รู้ในเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกี่ยวกำหนดนโยบายที่เป็นไปได้และเป็นประโยชน์อย่างแท้จริง 2) สัทธัมมัสสวนะ การฟังธรรมในที่นี้ ผู้ที่มีหน้าที่ในการกำหนดนโยบายจะต้อง

รับฟังปัญหาจากบุคคลรอบด้าน ทุกชนชั้นอย่างเต็มใจ ทั้งในส่วนที่เป็นทั้งข้อดีและข้อเสีย 3) โยนิโสมนสิการ การตริตรอง ในที่นี้ หมายถึง การตริตรอง พิจารณาถึงเรื่องราวต่าง ๆ ที่ได้รับฟังมาอย่างถี่ถ้วน 4) ธัมมานุธัมมปฏิปัตติ ปฏิบัติสมควรแก่ธรรมในที่นี้หมายถึง นโยบายที่ได้กำหนดไว้ดีแล้ว เมื่อนำไปสู่การปฏิบัติย่อมก่อให้เกิดผลตอบรับที่สวยงาม และเป็นประโยชน์ต่อทุกภาคส่วนอย่างแท้จริง

นายคัมภีร์ ทองพูน (วันที่ 16 ธันวาคม 2566) ได้ให้สัมภาษณ์ว่า หลักธรรมเพื่อส่งเสริมการกำหนดนโยบายที่ดี ต้องยึดหลักการ 6 หลักในการกำหนดนโยบาย ได้แก่ 1) หลักนิติธรรม ตั้งอยู่บนพื้นฐานของข้อกฎหมาย กฎข้อบังคับต่าง ๆ 2) หลักคุณธรรม ได้แก่การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม ยึดถือหลักนี้ในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นตัวอย่างแก่สังคมและช่วยส่งเสริมให้ประชาชนพัฒนาตนเองและประเทศชาติไปพร้อมกัน 3) หลักความโปร่งใส ได้แก่ การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันให้เกิดมีในทุกคนปฏิบัติกิจต่าง ๆ อย่างตรงไปตรงมาด้วยความถูกต้อง 4) หลักความมีส่วนร่วม ได้แก่การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้และเสนอความเห็นในการตัดสินใจปัญหา การประชาพิจารณ์ การแสดงประชามติหรืออื่น ๆ 5) หลักความรับผิดชอบ ได้แก่ การตระหนักในสิทธิหน้าที่ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวม 6) หลักความคุ้มค่า ได้แก่ การบริหารจัดการนโยบายและใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ ต้องดำเนินการเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม คือประชาชนและประเทศชาติหลัก

จากประเด็นสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ในประเด็นหลักธรรมเพื่อส่งเสริมการนำเสนอนโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา สามารถสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 4.3 ตารางสรุปหลักธรรมเพื่อส่งเสริมการนำเสนอนโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา (จากการสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลเชิงลึก)

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	สรุปบทสัมภาษณ์
1	พระโสภณวราภรณ์	หลักธรรมที่ก่อให้เกิดการกำหนดนโยบายให้มีประสิทธิภาพ ในการทำงานของบุคลากรองค์กรด้านการเมืองนั้น จะต้องรู้ถึงสถานภาพความต้องการของประชาชน ตลอดจนประพฤติสิ่งที่เป็น

		ประโยชน์ และมีความเหมาะสมและสม ตลอดจนมีการเอาตัวเข้าไปสมาน การวางตัวเสมอต้นเสมอปลาย หนักแน่น ให้ความเสมอภาคกับทุกคนอย่างเท่าเทียมกันไม่เอารัดเอาเปรียบ และสอดคล้องกับความการของประชาชนเพื่อให้การปฏิบัติงานนั้นก่อเกิดประโยชน์สูงสุด
2	พระครูสุวัฒนาภรณ์	แนวทางการนำหลักธรรมเพื่อส่งเสริมการกำหนดนโยบายที่ดี คือ การนำหลักพุทธธรรมหัวข้อต่าง ๆ ที่เห็นว่าสามารถนำมาบูรณาการเข้ากับการกำหนดนโยบายได้ โดยคำนึงถึงเป้าหมายที่ทำให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม คือ ประชาชนและประเทศชาติ
3	พระครูภาวนากัลยาณคุณ,ดร.วิ	ในการบูรณาการหลักธรรมเพื่อกำหนดนโยบายที่ดี คือ การนำเอา หลักธรรมที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวน้ำใจ ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในทุกมิติ การใช้วาจาประสานไมตรี พูดให้เกิดความรักความสามัคคี พูดเพื่อแก้ไขปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมได้ สามารถทำให้เกิดการทำงานร่วมกันกับผู้อื่นช่วยเหลือกันด้วยกำลังความคิด คำพูด คำปรึกษา การวางตัวที่เป็นผู้มีความสม่ำเสมอ หรือมีความประพฤติเสมอต้นเสมอปลาย ทั้งต่อหน้าและลับหลัง มาใช้ในการกำหนดทิศทางของนโยบาย
4	พระครูสิริญาณวิมล	ต้องนำหลักธรรมมาช่วยส่งเสริมนโยบายของพรรคการเมือง ผู้ที่ออกแบบนโยบาย ต้องตระหนักอยู่เสมอว่า การออกนโยบาย คือการวาดเส้นทางเพื่อนำพาประชาชนและประเทศชาติไปสู่อนาคตที่สวยงาม เพราะฉะนั้น นโยบายที่ดีที่เป็นประโยชน์ต่อทุกภาคส่วน คือ นโยบายที่ประยุกต์ใช้หลักธรรมในทางพระพุทธศาสนาเป็นหลักในการตัดสินใจเพื่อการทิศทางของนโยบาย การเป็นผู้นำในด้านต่าง ๆ

		หลักทศพิธราชธรรมจึงต้องเป็นคุณธรรมประจำตนของผู้ปกครองผู้บริหารบ้านเมือง ให้มีความเป็นไปโดยธรรมและยังประโยชน์สุขให้เกิดแก่ประชาชน จนเกิดความชื่นชมยินดี ผู้ที่เป็นผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องในทุกระดับของภาคการเมือง
5	นายมงคล รัตนพันธ์	การบูรณาการพรหมวิหารธรรม ด้วยองค์ 4 คือ การตั้งความปรารถนาให้ผู้อื่นเป็นสุข มีความปรารถนาดีมอบให้ผู้อื่น ความปรารถนาจะช่วยให้ผู้อื่นพ้นทุกข์มีความสงสาร และเห็นอกเห็นใจผู้อื่นที่ประสบทุกข์และความเดือดร้อน ความปีติยินดีเมื่อเห็นผู้อื่นได้ดี ไม่อิจฉาริษยา ร่วมชื่นชม และยินดีกับความสำเร็จของผู้อื่น วามวางเฉย วางใจเป็นกลาง ไม่ซ้ำเติมคนที่กำลังทุกข์และเดือดร้อนหรือเพลี่ยงพล้ำ คุณธรรมทั้ง 4 นี้เป็นหลักของผู้ใหญ่ที่มีความปรารถนาดีต่อทุกคน
6	นายอรชุน ลิ่มเสรีตระกูล	ความสำเร็จของพรรคการเมือง คือ พอใจในการกำหนดนโยบายที่ดี พอใจในการให้ความรู้คำปรึกษากับประชาชนอย่างเต็มความรู้ความสามารถขยันหมั่นเพียรบทบาทหน้าของนักการเมือง ในการกำหนดนโยบายและนำนโยบายไปปฏิบัติ ซึ่งผู้ปฏิบัติงานจะต้องมีความขยันหมั่นเพียรในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย รวมทั้ง หมั่นฝึกฝนตนเองอยู่ตลอดเวลาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์ต่อประชาชนและประเทศชาติ การเอาใจใส่ดูแลรับผิดชอบงานที่ทำ ทั้งก่อนทำ ขณะทำ และหลังทำเสร็จแล้ว ผู้ปฏิบัติงานจะต้องมีจิตใจกับงานนั้น การสอดส่องในเหตุและผล การพินิจพิเคราะห์โดยการใช้ปัญญาตรวจสอบงานคือนโยบายต่าง ๆ ที่ได้ดำเนินมาแล้ว ตรวจสอบทุกขั้นตอนในการ

		ด้วยปัญญารวมถึงการมีความเข้าใจในงานอย่างดียิ่ง ทั้งในส่วนของขั้นตอนและผลสำเร็จของงาน
7	นางเลขา สุวรรณชาตรี	หลักธรรมที่จำเป็นต้องใช้ปฏิบัติเพื่อบูรณาการในการกำหนดนโยบาย คือ การกำหนดนโยบายที่สร้างความเป็นธรรมให้กับประชาชน เพื่อใช้ในการตัดสินใจว่าจะพึงพอใจนโยบายของพรรคการเมืองใด ต้องการให้พรรคการเมืองใดเข้าไปทำหน้าแทนประชาชนในการแก้ปัญหาและพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ ต่อไป
8	นายกองเอกพุทธ กฤชคงพันธุ์	นโยบายที่ดีจะต้องมีเป้าประสงค์ คือความสำเร็จในทุก ๆ ด้านที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชน จึงต้องอาศัย ฉันทะ พอใจในการทำหน้าที่ ความตั้งใจทำงาน วิริยะ มีความอุตสาหะ มั่นเพียรคิดค้นนโยบายต่าง ๆ ด้วย หมั่นขยันอดทน จิตตะ ติดตามนโยบายที่เคยให้คำมั่นสัญญาไว้กับประชาชน เอาใจฝักใฝ่ไม่เลิกล้มความตั้งใช้ วิมังสา คือการใช้สติปัญญาตรึกตรองถึงนโยบายที่ได้

		ดำเนินการลงไป ว่านโยบายต่าง ๆ นี้เสร็จดีหรือไม่ บกพร่องหรือไม่อย่างไร ควรแก้ไข ควรดำเนินต่อหรือควรยุติ หลักธรรม นี้คือ ศาสตร์แห่งความเก่ง คือศาสตร์การดำเนินชีวิต คือศาสตร์แห่งการทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม
9	นายเจริญ บัวเงิน	ต้องนำหลักธรรมมาประยุกต์ในการส่งเสริมการกำหนดนโยบายที่ดี ให้ปฏิบัติตามฆราวาสธรรม ต้องมีสัจจะ ความจริง นโยบายทุกนโยบายที่ถูกกำหนดขึ้น ผู้กำหนดนโยบายต้องมีความจริงใจต่อผู้ที่ไปใช้สิทธิ์และตัดสินใจเลือกตั้ง มีความจริงใจ ในการคิด พูด และกระทำ ต้องมีการฝึกใจตนเองให้มั่นคงในความดีในศีลธรรม หรือข่มใจตนเองไม่ให้เป็นทาสของกิเลส ได้แก่ โลภ โกรธ หลง ต้องรู้จักข่มใจเพื่อต่อสู้กับการงานหน้าที่ที่เสนอตัวเข้ามารับใช้ประชาชน โดยไม่เห็นแก่อามิสสินจ้าง และสิ่งที่ไม่ถูกต้อง เป็นผู้ความอดทนในการทำงานด้วยความขยันหมั่นเพียร โดยมุ่งมั่นอยู่ที่จุดหมายของงานสำเร็จ ไม่ท้อถอย หนักเอาเบาสู้ โดยคำนึงความประชาชนและประเทศชาติเป็นที่ตั้ง และเป็นคนใจกว้างพร้อมรับฟังความทุกข์ ความคิดเห็นและความต้องการของคนอื่น เป็นคนใจไม่คับแคบ พร้อมที่จะร่วมมือช่วยเหลือเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่เสียสละแม้ความสุขสบายส่วนตนหรือผลประโยชน์ส่วนตนได้
10	ส.ส. เดชอิศม์ ขาวทอง	การกำหนดนโยบายที่ดี เบื้องต้น คือ ต้องมีสัจจะความจริงใจโดยเฉพาะนักการเมืองต้องจริงใจต่อประชาชน ต่อประเทศชาติบ้านเมือง เพราะฉะนั้นทุกนโยบายที่นำมาใช้ในการหาเสียง ต้องสามารถนำไปแก้ปัญหาให้กับพี่น้องประชาชนได้จริง นำไปพัฒนาประเทศชาติได้จริง สร้างความรัก และความสามัคคี ให้เกิดขึ้นระหว่างคนในชาติได้จริง และอีก

		หลายประการ เช่น มีปัญญา รอบรู้ในเรื่องของการกำหนดนโยบาย การเคารพหลักคิดความต่างของกันและกัน และที่สำคัญ คือ ต้องไม่เห็นแก่ตัว ต้องเสียสละ ต้องทุ่มเททั้งแรงสติปัญญา แรงกาย แรงใจ เพื่อประโยชน์สุขของพี่น้องปรนและประเทศชาติอย่างแท้จริง
11	นายอนันต์ ผุดเกตุ	นำหลักธรรม พรหมวิหาร 4 ต้องมาประยุกต์ใช้ เพราะหลักพรหมวิหารธรรมเชื่อมโยงให้เห็นถึงความเป็นผู้ใหญ่ที่คุณธรรมและศีลธรรม คนที่มีธรรมข้อนี้ปฏิบัติอยู่เป็นประจำจะเป็นคนที่ มีจิตใจมั่นคงในความดี คือไม่เห็นแก่ตัว มีจิตใจเอื้ออาทร ปรารถนาผู้อื่นอยู่ตลอดเวลา จะหาโอกาสบำเพ็ญประโยชน์ให้แก่ผู้อื่นตลอดเวลา จิตใจเยือกเย็นเป็นผู้ที่ไม่ผูกอาฆาตพยาบาทใคร รู้จักวางตัวในทุก ๆ ห้วงเวลา
12	นางประทีป รงหนู	การส่งเสริมการกำหนดนโยบายควร จะต้องตั้งอยู่ในพรหมวิหารธรรมทั้ง 4 นี้ คือ 1) เมตตา ความรักใคร่ปรารถนาต่อชาวบ้านประชาชน อยากให้ชาวบ้านประชาชนเป็นสุ 2) กรุณา คิดช่วยเหลือในเรื่องต่าง ๆ เพื่อให้ชาวบ้านประชาชนคลายความทุกข์ 3) มุทิตา เมื่อเห็นชาวบ้านประชาชนหรือผู้อื่นได้ดีมี ก็พลอยยินดี อนุโมทนาด้วย ไม่คิดอิจฉาริษยา มีแต่ความชื่นชมยินดีกับเขา 4) อุเบกขา ความวางใจเป็นกลาง ความวางใจเป็นกลาง ไม่เข้าฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง หรือไม่คิดซ้ำเติมผู้อื่นในเมื่อผู้อื่นถึงเดือดร้อน การมีธรรมข้อนี้ของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการกำหนดนโยบาย จะทำบุคคลนั้นคิดคำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวมตลอดเวลา
13	ส.ส.ชนนพัฒฐ์ นาคสั้ว	นโยบายส่วนหนึ่งถูกกำหนดจากเจ้าหน้าที่ของพรรคการเมือง ซึ่งเป็นนโยบายที่ใช้หาเสียงทั่วทั้งประเทศ กับอีกส่วนหนึ่ง คือนโยบายของตัวแทนที่

		ลงสมัครรับเลือกตั้ง ในส่วนนี้ต้องกำหนดจากประเด็นปัญหาและความต้องการของประชาชนในจังหวัดหรือพื้นที่เขตเลือกตั้งนั้น ๆ แต่ไม่ว่าจะอย่างไรก้ตาม การกำหนดนโยบายทุกนโยบายที่ดีนั้น ต้องอาศัยหลักธรรมคำสอนในทางพระพุทธศาสนา เข้ามาบูรณาการเสมอ เพราะว่าหลักพุทธธรรมจะเป็นตัวชี้ว่านโยบายนั้นผิดหรือถูกเป็นประโยชน์ต่อประชาชนต่อประเทศชาติหรือไม่
14	นางเฉลา พุ่มแสง	กำหนดนโยบายของพรรคการเมือง โดยเฉพาะนักการเมืองต้องยึดหลักสังคหวัตถุธรรม เพราะเป็นหลักธรรมที่มีวิธีปฏิบัติเพื่อยึดเหนี่ยวจิตใจของตนเองและของบุคคลอื่นให้มีความรักความปรารถนาดีต่อกัน ทำให้เกิดความรัก ความนับถือและผูกไมตรีซึ่งกันและกัน
15	นายสุทิน ปาโต	หัวข้อธรรมในทางพระพุทธศาสนามีมากมาย แต่ที่เห็นชัด ๆ และสามารถนำมาใช้เพื่อทำนโยบายของพรรคการเมือง คือ ฆราวาสธรรม คือ ธรรมสำหรับคนครองเรือน ซึ่งมี 4 ข้อ ในแต่ละข้อมีความสำคัญยิ่งต่อการเมืองการปกครอง โดยเฉพาะคนที่เสนอรับบ้านเมือง คือ สัจจะ หมายถึง ความซื่อสัตย์ต่อกัน ความจริงใจต่อกัน ในที่นี้หมายถึง ซื่อสัตย์จริงใจต่อประชาชน คือนโยบายที่กำหนดขึ้นมาต้องคำนึงถึงประโยชน์ของประชาชนเป็นหลัก ทมะ หมายถึง ความรู้จักข่มใจ ข่มการกระทำไม่สิ่งชั่วร้ายเข้าครอบงำจิตใจโดยเฉพาะความโลภความเห็นแก่ตัว ขันติ หมายถึง รู้จักอดทน อดกลั้นไม่ย่อท้อต่อความลำบากในการทำงานเพื่อประชาชน และจาคะ คือ รู้จักเสียสละสิ่งชั่วร้ายทั้งหลาย ความคิดที่ไม่ดี คำพูดที่ไม่ดี การกระทำที่ไม่ดี เมื่ออาสามาเป็นตัวแทนของประชาชนแล้วสิ่งเหล่านี้ต้องนำออกไปให้ได้

16	นายปรีชา วงศ์พระจันทร์	หลักธรรมที่บูรณาการใช้เพื่อกำหนดนโยบายที่ดีนั้นที่เห็นได้ชัดว่าสามารถนำมาประยุกต์ใช้เพื่อกำหนดนโยบาย คือหลักอิทธิบาท เพราะอิทธิบาท แปลว่าฐานของความสำเร็จ เพราะฉะนั้น นโยบายที่ดีต้องนำมาซึ่งความสำเร็จ คือ ประโยชน์สุขของประชาชนและประเทศชาติเป็นหลัก
17	นายเจือ ราชสีห์	หลักธรรมเพื่อส่งเสริมการกำหนดนโยบายที่ดีมีมากมาย แต่ที่นำมาใช้ได้ง่ายและต้องมี เพราะคือกำหนดลักษณะการบริหารบ้านเมืองที่พึงประสงค์ที่ต้องทำเพื่อประโยชน์ประชาชน เพื่อประเทศชาติสามารถเป็นต้นแบบ และเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่องค์กรอื่น ๆ ต่อไป
18	นายสุภาพ ชุมพวง	สมควรอย่างยิ่งที่ต้องอาศัยการนำหลักธรรมเพื่อส่งเสริมการกำหนดนโยบายที่ดี โดยเฉพาะ ธรรมของฆราวาส ผู้กำหนดนโยบายจะต้องจริงใจในการออกนโยบายให้เป็นประโยชน์ต่อประชาชนและประเทศชาติจริง ๆ ต้องรู้จักข่มตัวเองให้อยู่ในแนวทางทางของความถูกต้อง ไม่หลงไปในสิ่งชั่วร้าย มีความอดทนต่อสิ่งยั่วยุที่อาจนำไปสู่ความผิดพลาดในการกำหนดนโยบาย และยังต้องรู้จักปล่อยวางสิ่งที่ไม่ดีออกจากจิตใจด้วย นี้คือหลักธรรมที่นำมาประกอบใช้เพื่อกำหนดนโยบายได้ดี
19	นายไพเจน มากสุวรรณ	หลักธรรมเพื่อส่งเสริมการกำหนดนโยบายที่ถูกต้องชอบธรรม คือเบื้องต้นของการสร้างความมั่นใจสร้างความสุขในเชิงนามธรรมให้กับพี่น้องประชาชน ควรใช้หลักธรรมที่มีความเมตตา กรุณา และผู้กำหนดนโยบายต้องมีจิตสำนึกอยู่เสมอว่าปัญหาของประชาชนต้องมาก่อน เพราะนักการเมืองต้องอาศัยนโยบายในการนำไปใช้เพื่อหาเสียงในการให้คำมั่นสัญญากับประชาชนว่าจะ

		แก้ปัญหา พัฒนาและช่วยเหลือประชาชนอย่างไร เพื่อให้เกิดประโยชน์สุขของประชาชน
20	นางนิตธารทิพย์ เพิ่มแย้ม	นโยบายที่ดี ผู้กำหนดต้องนำหลักธรรมมาใช้ เพราะหลักธรรมธรรมที่เป็นองค์ประกอบของผู้รับใช้ประชาชน ผู้ที่อาสาเข้ามารับใช้ประชาชน คือ ผู้ที่คิดดี พูดดี ทำดี ทำในสิ่งมีคุณมีค่าต่อบ้านเมืองต่อส่วนรวม ใครที่ทำหน้าที่กำหนดนโยบายของพรรคการเมืองต้องมีคุณธรรมข้อนี้ จึงจะสามารถทำนโยบายได้อย่างดีและมีประสิทธิภาพ
21	นางเบญจมาส กิตติประภานันท์	เพื่อสนับสนุนการกำหนดนโยบายที่ดีนั้น หลักสังคหวัตถุธรรม ได้แก่ การเสียสละ การพูดจาสุภาพ การทำตนให้เป็นประโยชน์ และการวางตนเหมาะสม ธรรมทั้งหมดนี้คือองค์ประกอบที่ทำให้ผู้ปฏิบัติเป็นคนดี เป็นที่รักเคารพของทุกคน แม้จะคิดทำการงานใดใดย่อมก่อเกิดประโยชน์สูงสุดแน่นอน
22	นายสุธรรม ลาภวงศ์	การกำหนดนโยบายให้ดีนั้น มีมากมายในส่วนของการนำไปประยุกต์ใช้เพื่อกำหนดนโยบายนั้นสามารถทำได้ดีเลยทีเดียว แต่ปัญหาอยู่ที่ว่ากำหนดนโยบายดีมีธรรมกำกับหรือไม่ แต่เวลานำไปปฏิบัติไม่สามารถทำได้จริงหรือไม่ ส่วนใหญ่ที่ผ่าน ๆ มาถึงทำได้ก็เป็นประโยชน์แก่พวกนักการเมือง นายทุน คนรวยๆ ทั้งนั้น เพราะฉะนั้น หลักธรรมที่แก้เรื่องความไม่โปร่งใสในเรื่องของการกำหนดนโยบาย การนำนโยบายไปปฏิบัติ คือ หิริ ความละอายต่อความชั่ว โอตตัปปะ ความเกรงกลัวต่อบาปกรรม เพราะเมื่อมีความละอายชั่วกลัวบาปแล้ว ย่อมไม่คิด ไม่พูด ไม่ทำ สิ่งชั่วร้ายทั้งปวง จิตใจมีแต่ความปรารถนาดีต่อผู้อื่นนั่นเอง
23	นายสีหนาท โชตยาสีหนาท	หลักธรรมเพื่อส่งเสริมการกำหนดนโยบาย คนทำงานด้านนโยบายทุกคนต่างก็ปรารถนาที่จะ

		ให้นโยบายประสบความสำเร็จใน การนำไปปฏิบัติเพื่อการปัญหา และพัฒนาประเทศชาติต้องใช้หลักอิทธิบาท 4 คือ 1. ฉันทะ ความพอใจในการทำหน้าที่ให้เกิดประโยชน์ต่อบ้านเมืองมากที่สุด 2. วิริยะ มีความพากเพียรมุมานะในการศึกษาประเด็นปัญหา และแนวทางแก้ปัญหานั้น ๆ อย่างเต็มที่ 3. จิตตะ ความเอาใจใส่รับผิดชอบงานที่ตัวเองได้รับมอบหมายอย่างเต็มความรู้ความสามารถ และ 4. วิมังสา พิจารณาสอดส่องด้วยเหตุและผลในสิ่งที่ได้ลงมือปฏิบัติไป
24	นายพยม พรหมเพชร	การส่งเสริมการกำหนดนโยบายที่ดี ถ้าขาดหลักวุฒิ 4 คือ 1) สัปปุริสังเสวะ คือการคบสัตบุรุษ ในที่นี้ ผู้กำหนดนโยบายจะต้องอาศัยปรึกษาผู้รู้ในเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกี่ยวกำหนดนโยบายที่เป็นไปได้และเป็นประโยชน์อย่างแท้จริง 2) สัทธัมมัสสวนะ คือการฟังธรรม คือผู้ที่มีหน้าที่ในการกำหนดนโยบายจะต้องรับฟังปัญหาจากบุคคลรอบด้าน ทุกชนชั้นอย่างเต็มใจ 3) โยนิโสมนสิการ การตริตรอง คือการตริตรอง พิจารณาถึงเรื่องราวต่าง ๆ ที่ได้รับฟังมาอย่างถี่ถ้วน 4) ธัมมานุธัมมปฏิปัตติ ปฏิบัติสมควรแก่ธรรม คือ นโยบายที่ได้กำหนดไว้ดีแล้วเมื่อนำไปสู่การปฏิบัติย่อมก่อให้เกิดผลตอบรับที่สวยงาม และเป็นประโยชน์ต่อทุกภาคส่วนอย่างแท้จริง
25	นายคัมภีร์ ทองพูน	นักการเมืองผู้กำหนดนโยบายที่ดี ต้องรู้จักการนำหลักธรรมเพื่อส่งเสริมการกำหนดนโยบาย โดยต้องยึดหลักการ 6 หลักในการกำหนดนโยบาย ได้แก่ 1) หลักนิติธรรม 2) หลักคุณธรรม 3) หลักความโปร่งใส 4) หลักความมีส่วนร่วม 5) หลักความรับผิดชอบ 6. หลักความคุ้มค่า 6 อย่างนี้เป็นบ่อเกิดแห่งสำเร็จ ทั้งตอนกำหนดนโยบาย

		ขณะนำนโยบายไปปฏิบัติ และสามารถตรวจสอบหลังจากปฏิบัติเรียบร้อยแล้ว

สรุปได้ว่า จากการสัมภาษณ์ วัฒนธรรมทางการเมืองที่สำคัญที่สุดที่ทำให้ประชาชนทั้งประเทศเฝ้ามองก่อนจะมีการเลือกตั้งทุกครั้ง ว่าการเมืองไทยจะเป็นไปในทิศทางใด มีผลบวกผลลบต่อตนเอง ต่อสังคมและประเทศอย่างไร นั่นคือ “นโยบายของพรรคการเมือง” ในการบูรณาการหลักธรรมเพื่อส่งเสริมกำหนดนโยบายนั้น ผู้มีอำนาจหน้าที่ของพรรคการเมืองแต่ละพรรค ต้องมีความรู้ความสามารถรอบทิศรอบทางทั้งในส่วนที่เป็นปัญหาของประชาชน ของประเทศชาติ ทั้งในส่วนที่ช่วยขับเคลื่อนการพัฒนานำพาประเทศไปสู่ความเจริญก้าวหน้าในทุก ๆ ด้านได้ ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีประชาชนส่วนใหญ่นับถือพระพระพุทธศาสนา เมื่อเป็นเช่นนี้ วัฒนธรรมทางการเมืองควรมีหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเข้าไปช่วยส่งเสริมการกำหนดนโยบายของพรรคการเมือง เพื่อให้การเมืองมีความเป็นธรรมซึ่งจะทำให้สังคมอยู่อย่างสงบสุข ซึ่งทางพระพุทธศาสนาเรียกว่าการปกครองระบบธรรมาธิปไตย ถือธรรมเป็นใหญ่ คือ ถือหลักการความจริง ความถูกต้อง ความดีงาม เหตุผลเป็นใหญ่กระทำด้วยปรารภสิ่งที่ได้ศึกษา ตรวจสอบตามข้อเท็จจริง และความเห็นที่รับฟังอย่างกว้างขวาง แจ้งชัด และพิจารณาอย่างดีที่สุด เต็มขีดแห่งสติปัญญา มองเห็นได้ด้วยความบริสุทธิ์ใจ เป็นไปโดยชอบธรรม และเพื่อความดีงามเป็นประมาณ นั่นคือ การกำหนดนโยบายด้วยความเคารพในหลักการของกฎหมาย กฎระเบียบ กติกา และต้องรับผิดชอบดูแลรักษาหลักธรรมาธิปไตย อันเป็นหลักสำคัญในระบอบที่ใช้ปกครอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการปกครองแบบประชาธิปไตยนั้น การออกแบบนโยบายต่าง ๆ ต้องไม่เป็นไปเพื่ออยากได้ผลประโยชน์ ไม่ได้เป็นไปเพื่ออยากใหญ่อยากโต อยากมีอำนาจ อยากได้อะไร ๆ ทั้งนั้น แต่ต้องเป็นไปตามความชอบธรรมยึดถือเอาผลประโยชน์ของประชาชนและประเทศชาติเป็นเป้าหมายสูงสุด

เพราะฉะนั้น จะเห็นได้ว่า จากการสัมภาษณ์เชิงลึกทั้ง 25 ท่าน ได้นำเสนอหลักพุทธธรรมต่าง ๆ ไว้มากมาย เพราะเชื่อได้ว่าหลักธรรมที่เสนอมานั้นจะเป็นผลดีต่อการนำไปประยุกต์ใช้หรือบูรณาการเข้ากับการกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองทั้งหลาย และจะทำให้นโยบายต่าง ๆ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลทั้งต่อพรรคการเมืองเอง คือ ได้รับความไว้วางใจด้วยการลงคะแนนเสียงให้จากประชาชน และเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาประเทศ หลักธรรมที่นำเสนอนั้นมีมากมาย เช่น หลักอิทธิบาท 4 หลักพรหมวิหาร 4 หลักสังคหวัตถุ 4 หลักทศพิธราชธรรม 10 หลักวุฒิ 4 เป็นต้น ซึ่งสามารถนำมาส่งเสริมการกำหนดนโยบายให้มีประสิทธิภาพได้ ทั้งในส่วนของการกำหนดอุดมการณ์และทิศทางของพรรค ทั้งในส่วนของการคัดเลือกผู้นำพรรคหรือหัวหน้าพรรค ทั้งในส่วนของการคัดสรรตัวของพรรคที่จะส่งลงสมัครรับเลือกตั้ง และทั้งในส่วนของการ

กำหนดนโยบายทางเชิงวิชาการเพื่อใช้ประกอบในการหาเสียงในทั้ง 2 ระบบ คือ ทั้งระบบเขตและระบบปาตี้ลิสต์

4.5 การเสวนากลุ่ม (Focus Group)

จากการเสวนากลุ่ม (Focus Group Discussion) โดยคณะผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องกับด้านรัฐศาสตร์การเมืองการปกครอง ด้านนโยบายและด้านหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา จำนวน 10 ท่าน ดังมีรายชื่อต่อไปนี้

1.พระครูวิจิตรศีลาจาร,ดร.	ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านพระพุทธศาสนา
2. พระครูวิรัตธรรมโชติ,ดร.	ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านพระพุทธศาสนา
3. พระครูรัตนสุตากร,ดร.	ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านรัฐศาสตร์
4. รศ.ดร.บูฆอรี ยีหมะ	ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านวิรัฐศาสตร์
5. ดร.สินธพ อินทรัตน์	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสังคมศาสตร์
6. ดร.แสนศักดิ์ ศิริพานิช	ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านนโยบาย
7. ดร.เฉลิมวุฒิ เกษตรสมบูรณ์	ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการจัดการองค์กร
8. นายนราเดช คำทัปป์	ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านนโยบาย
9. ดร.นรุตม์ชัย สอนคง	ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการเมืองภาคประชาชน
10. นายอดิศร รัตนะ	ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการเมืองภาคประชาชน

จากการเสวนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อนำองค์ความรู้ที่ได้รับมาบูรณาการสำหรับศึกษาปัจจัยอันเป็นองค์ประกอบที่ใช้ในการกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา โดยสามารถสรุปผลการเสวนากลุ่มซึ่งมีความเห็นดังรายละเอียดตามประเด็นต่าง ๆ ต่อไปนี้

4.5.1 ประเด็นสภาพทั่วไปของการนำเสนอนโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา (เสวนากลุ่มเมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2567)

พระครูวิจิตรศีลาจาร, ดร.

การกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองทุกพรรคในจังหวัดสงขลาที่ผ่านมา หลาย ๆ นโยบายไม่สอดรับกับการแก้ปัญหาให้กับประชาชนในพื้นที่ บางนโยบายนั้นดี แต่มีความล่าช้าในการนำนโยบายไปฏิบัติ แต่นโยบายที่ประชาชนไม่ต้องการกลับกลายเป็นนโยบายที่เร่งรีบของนักการเมือง

พระครูวิรัตธรรมโชติ, ดร.

ที่ผ่านมานโยบายของพรรคการเมืองไม่ตรงกับความต้องการของประชาชนโดยภาพรวม เพราะแท้จริงการกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองต้องตรงกับบริบทและความต้องการของ

ประชาชน เช่น กลุ่มศาสนา กลุ่มเชื้อชาติ กลุ่มราชการ โดยเฉพาะด้านศาสนานโยบายของทุกพรรคการเมืองที่ส่งตัวแทนรับเลือกตั้งในจังหวัดสงขลา ให้ความสำคัญน้อยมากกับการดูแลศาสนาทั้งในส่วนของการป้องกัน แก้ไข และการส่งเสริมกิจกรรมด้านศาสนา

พระครูรัตนสุตากร, ดร.

นโยบายของพรรคการเมืองที่ผ่าน ๆ มานั้นไม่ได้เน้นการส่งเสริมอาชีพให้กับประชาชน ไม่ได้เป็นนโยบายที่ช่วยแก้ปัญหาในระยะยาว แต่ไปเน้นนโยบายที่ลดแลก แจก แถม ที่เรียกว่านโยบายประชานิยมเสียมากกว่า จึงทำให้ประชาชนขาดโอกาสในการพึ่งพาตนเองในอนาคต

รศ.ดร.บูฆอรี ยีหมะ

ที่ผ่านมานโยบายของทุกพรรคการเมืองขาดการกำหนดและแก้ไขปัญหาในระดับโครงสร้าง ที่ผ่าน ๆ มาพรรคการเมืองส่วนใหญ่ยังคงเหนียวแน่นกับรูปแบบพรรคการเมืองที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองแนวอนุรักษ์นิยม คือ เน้นที่นโยบายอันจะทำให้ได้มาซึ่งคะแนนเสียงจากประชาชน มากกว่านโยบายที่จะแก้ปัญหาในระยะยาว

ดร.สินธพ อินทรัตน์

ที่ผ่านมา นโยบายเป็นหัวใจของคนสังคมเมือง นโยบายต้องสามารถเปลี่ยนแปลงการเมืองและสังคมที่ประชาชนอาศัยอยู่ได้ ประชากรประมาณ 80 % ให้ความสำคัญต่อนโยบาย ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชน ในส่วนประชาชนที่อยู่ในเขตกึ่งเมืองกึ่งชนบท 50-50 % ในการให้ความสำคัญต่อนโยบาย ส่วนในสังคมชนบทนั้นถือได้ว่ามีปริมาณน้อยมากประมาณ 20 % ที่ให้ความสำคัญกับตัวนโยบายเพราะประชาชนในเขตชนบนส่วนใหญ่แล้วจะให้ความสำคัญกับกระแสหรือกระสุนมากกว่า

ดร.แสนศักดิ์ ศิริพานิช

ในจังหวัดสงขลาจะให้ความสำคัญการเน้นตัวบุคคลมากกว่านโยบาย ประเภทใจถึง พึ่งได้ ส่วนเรื่องของนโยบายจะเน้นไปในเรื่องของ สาธารณะสุข การท่องเที่ยว การคมนาคม นี้คือนโยบายที่เข้าถึงประชาชนในบางเขตพื้นที่ของการเลือกตั้ง เรื่องของ กระแส กระสุน อาจจะเป็นเรื่องที่ไม่สำคัญที่สุดแต่ยังมีอิทธิพลอยู่กับประชาชนบางกลุ่ม

ดร.เฉลิมวุฒิ เกษตรสมบูรณ์

ทุกพรรคการเมืองพยายามนำเสนอนโยบายในมิติต่าง ๆ เพื่อต้องการเอาใจประชาชนให้มากที่สุดเพื่อหวังคะแนนเสียงจากการเลือกตั้ง แต่ส่วนใหญ่แล้วนโยบายเหล่านั้นประชาชนจะได้รับผลประโยชน์น้อยมากและยังต้องรอเวลานาน บางครั้งต้องมีการประท้วงเรียกร้องให้พรรคเมืองให้นักการเมืองทำตามนโยบายที่เคยประกาศใช้เป็นนโยบายไว้

นายนราเดช คำทัปป์

ฤดูการเลือกเลือกทุกครั้งที่ผ่านมา ในจังหวัดสงขลาเริ่มนำทฤษฎีตลาดการเมืองมาใช้มาก

ขึ้นเรื่อย ๆ จึงทำให้รู้สึกว่าการเมืองการเลือกตั้งครั้งหลัง ๆ มานี้ พรรคการเมืองทั้งหลายต้องอาศัยต้นทุนที่เป็นกระแส คือ ทั้งกระแสพรรค กระแสตัวผู้สมัคร ส่วนนโยบายนั้นเป็นตัวรองลงไป และที่สำคัญ คือ กระสุน

ดร.นรุตม์ชัย สอนคง

ประชาชนในจังหวัดสงขลา ยังยึดติดอยู่กับพรรคและหัวหน้าพรรคเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะผู้สูงอายุ ส่วนตัวบุคคลและนโยบายพรรคก็มีส่วนแต่ไม่มาก ส่วนประชาชนกลุ่มอื่น ๆ เช่น กลุ่มวัยรุ่น กลุ่มคนวัยทำงาน ก็จะมีความคิดที่แตกต่างกันออกไปตามความคิดและค่านิยมของแต่ละกลุ่ม

นายอดิศร รัตนะ

นโยบายที่ผ่าน ๆ มาไม่ตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างตรงจุด ยังไม่สามารถกำหนดเป้าหมายได้ชัดเจน นโยบายไม่ทันสมัย ประชาชนเข้าถึงนโยบายได้ยาก

ตารางที่ 4.4 ตารางสรุปผลการวิเคราะห์สภาพทั่วไปของการนำเสนอนโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา (จากการเสวนากลุ่ม เมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2567)

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	สรุปเสวนากลุ่ม
1	พระครูวิจิตรศีลาจาร, ดร.	การกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองในจังหวัดสงขลาที่ผ่านมา บางนโยบายไม่สอดรับกับการแก้ปัญหาให้กับประชาชนในพื้นที่ บางนโยบายนั้นดี แต่มีความล่าช้า เพราะหลังจากการเลือกตั้งผ่านไป ทั้งพรรคการเมือง คือ หัวหน้าพรรคและสมาชิกไม่ค่อยให้ความสนใจเหมือนก่อนหน้าการเลือกตั้ง
2	พระครูวิรัตธรรมโชติ, ดร.	นโยบายของพรรคการเมืองไม่ตรงกับความต้องการของประชาชนโดยภาพรวม เพราะแท้จริงการกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองต้องตรงกับบริบทและความต้องการของประชาชน เช่น กลุ่มศาสนา กลุ่มเชื้อชาติ กลุ่มราชการ โดยเฉพาะด้านศาสนานโยบายของทุกพรรคการเมืองที่ส่งตัวแทนรับเลือกตั้งในจังหวัดสงขลา ไม่มีพรรคใดให้ความสนใจเป็นพิเศษเลย
3	พระครูรัตนสุตากร, ดร.	พรรคการเมืองไม่มีอุดมการณ์เพื่อประชาชนอย่างแท้จริง เพราะนโยบายของพรรคการเมืองทุกพรรคที่ผ่าน ๆ มา

		ไม่ได้เน้นการส่งเสริมอาชีพให้กับประชาชน แต่ไปเน้นนโยบายลดแลก แจก แถม ที่เรียกว่านโยบายประชานิยม เสียมากกว่า จึงทำให้ประชาชนขาดโอกาสในการพึ่งพาตนเอง
4	รศ.ดร.บูฆอรี ยีหมะ	นโยบายของทุกพรรคการเมืองขาดการกำหนดและแก้ไขปัญหาในระดับโครงสร้าง ที่ผ่านมาพรรคการเมืองส่วนใหญ่ยังคงเหนียวแน่นกับรูปแบบพรรคการเมืองที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองแนวอนุรักษ์นิยม
5	ดร.สินธพ อินทรัตน์	นโยบายต้องสามารถเปลี่ยนแปลงการเมืองและสังคมที่ประชาชนอาศัยอยู่ได้ ประชากรประมาณ 80 % ให้ความสำคัญต่อนโยบายในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชน ส่วนประชาชนที่อยู่ในเขตกึ่งเมืองกึ่งชนบท 50-50 % ในการให้ความสำคัญต่อนโยบาย ส่วนในสังคมชนบทนั้นถือได้ว่ามีปริมาณน้อยมากประมาณ 20 %
6	ดร.แสนศักดิ์ ศิริพานิช	ในจังหวัดสงขลาจะให้ความสำคัญการเน้นตัวบุคคลมากกว่านโยบาย ประเภทใจถึง พึ่งได้ส่วนเรื่องของนโยบายจะเน้นไปในเรื่องของ สาธารณะสุข การท่องเที่ยว การคมนาคม นี้คือนโยบายที่เข้าถึงประชาชน ในบางเขตพื้นที่ของการเลือกตั้ง เรื่องของ กระแส กระสุน อาจจะเป็นเรื่องที่ไม่สำคัญที่สุด
7	ดร.เฉลิมวุฒิ เกษตรสมบูรณ์	ทุกพรรคการเมืองพยายามนำเสนอนโยบายในมิติต่าง ๆ เพื่อต้องการเอาใจประชาชนให้มากที่สุดเพื่อหวังคะแนนเสียงจากการเลือกตั้ง แต่ส่วนใหญ่แล้วนโยบายเหล่านั้นประชาชนจะได้รับผลประโยชน์น้อยมากและยังต้องรอเวลานาน บางครั้งต้องมีการประท้วงเรียกร้องให้พรรคเมืองให้นักการเมืองทำตามนโยบายที่เคยประกาศไว้
8	นายนราเดช คำทัปป์	ประชาชนในจังหวัดสงขลา ยังยึดติดอยู่กับพรรคและหัวหน้าพรรคเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะผู้สูงอายุ ส่วนตัวบุคคลและนโยบายพรรคก็มีส่วนแต่ไม่มาก ส่วนประชาชนกลุ่มอื่น ๆ เช่น กลุ่มวัยรุ่น กลุ่มคนวัยทำงาน ก็จะมี

		ความคิดที่แตกต่างกันออกไปตามความคิดและค่านิยมของแต่ละกลุ่ม
9	ดร.นรุตม์ชัย สอนคง	นโยบายที่ผ่าน ๆ มาไม่ตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างตรงจุด ยังไม่สามารถกำหนดเป้าหมายได้ชัดเจน นโยบายไม่ทันสมัย ประชาชนเข้าถึงนโยบายได้ยาก
10	นายอดิศร รัตนะ	นโยบายที่ผ่าน ๆ มาไม่ตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างตรงจุด ยังไม่สามารถกำหนดเป้าหมายได้ชัดเจน นโยบายไม่ทันสมัย ประชาชนเข้าถึงนโยบายได้ยาก

สรุปได้ว่า จากที่กล่าวมา ประเด็นเรื่องสภาพทั่วไปของการนำเสนอนโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา ที่ได้จากการเสวนากลุ่มมีหลากลายมุมมองและหลากหลายแนวคิดตามแต่บทบาทหน้าที่ที่ผู้ร่วมเสวนากลุ่มสังกัดหรือปฏิบัติหน้าที่อยู่แต่โดยภาพรวมแล้วมีความเห็นหลัก ๆ ในประเด็น คือ

1. นโยบายที่ไม่ตรงกับความต้องการของประชาชน
2. การนำนโยบายไปปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหาให้กับประชาชนมีความล่าช้า มากขั้นตอน
3. เป็นนโยบายที่ไม่ก่อให้เกิดการต่อยอดอาชีพของประชาชน
4. เป็นนโยบายที่แก้ปัญหาเฉพาะหน้า แต่ไม่ได้แก้ปัญหาที่ระบบโครงสร้าง
5. เป็นนโยบายที่ส่งเสริมให้ประชาชนอ่อนแอ เป็นนโยบายขายฝัน
6. เป็นนโยบายที่ไม่ชัดเจนในระบบโครงสร้าง
7. เป็นนโยบายที่ประชาชนไม่ได้มีรับรู้ในกำหนดนโยบายมาแต่ต้น

4.5.2 ประเด็นแนวคิดทฤษฎีของการนำเสนอนโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา

พระครูวิจิตรศีลาจาร, ดร.

การกำหนดนโยบายต้องใช้หลักทฤษฎี 5 ช คือ ชอบ เชื่อ เชียร์ ช่วย ชม หมายถึง ชอบ คือ ให้เขาชอบในพรรคการเมืองนั้น ๆ ให้เขาชอบ ในตัวหัวหน้าพรรค ให้เขาชอบในตัวผู้สมัคร และให้เขาชอบในนโยบายของพรรค และต้องทำให้เขาเชื่อ แล้วเขาจะตามเชียร์ ตามช่วยเหลือในสิ่งต่าง ๆ และสุดท้ายเขาจะชื่นชมยกย่องเลือกเรา

พระครูวิรัตธรรมโชติ, ดร.

ทิศทางการกำหนดนโยบายบายต่าง ๆ ของพรรคการเมือง ต้องเป็นนโยบายที่ทำได้จริง ไม่ใช่นโยบายขายฝันเพื่อหวังแค่เพียงคะแนนเสียง ต้องเป็นนโยบายที่แก้ปัญหาและสร้างงานให้กับประชาชน ต้องเป็นนโยบายที่ไม่สร้างความขัดแย้งให้เกิดขึ้นในสังคม และไม่สร้างภาระหนี้สินให้เกิดขึ้นในภายหลัง

พระครูรัตนสุตากร, ดร.

ในการกำหนดนโยบาย ต้องเลือกกำหนดนโยบายที่ส่งเสริมอาชีพและตอบโจทย์โครงสร้างพื้นฐานของประชาชน เช่น การศึกษาสังคม สาธารณูปโภค สาธารณะสุข การท่องเที่ยว

รศ.ดร.บูฆอรี ยีหมะ

นโยบายพรรคมีความสำคัญและมีผลต่อการตัดสินใจในการใช้สิทธิ์เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา อย่างสูง หากพิจารณาจากผลการเลือกตั้งเมื่อเปรียบเทียบระหว่างระบบเขตกับระบบบัญชีรายชื่อที่คะแนนสวนทางกัน กล่าวคือ พรรคที่ผู้ชนะเลือกตั้งในระบบเขตไม่สามารถเอาชนะหรือได้คะแนนเป็นอันดับ 1 ในระบบบัญชีรายชื่อ เช่น เขต 1 ผู้ชนะมาจากพรรคประชาธิปัตย์ แต่ในระบบบัญชีรายชื่อ คะแนนอันดับ 1 คือ พรรครวมไทยสร้างชาติ โดยที่ผู้สมัครในระบบเขตของพรรคได้ที่ 3 เมื่อสรุปผลการเลือกตั้งทั้งจังหวัด พรรคประชาธิปัตย์ได้รับเลือก 6 เขต แต่คะแนนบัญชีรายชื่อได้ที่ 3 ในขณะที่พรรคก้าวไกล ซึ่งในระบบเขตไม่ชนะเลย กลับชนะในระบบบัญชีรายชื่อถึง 6 เขต ทำให้ทั้งจังหวัดมีคะแนนรวมในระบบบัญชีรายชื่อเป็นอันดับที่ 1 การเลือกตั้งในระบบเขต ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้สมัครมีน้ำหนักมากกว่าพรรคการเมืองที่สังกัด ในขณะที่ระบบบัญชีรายชื่อ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งตัดสินใจเลือกจากความเป็นพรรค ซึ่งมีองค์ประกอบสำคัญได้แก่ หัวหน้าพรรค และนโยบายพรรค

ดร.สินธพ อินทรัตน์

ต้องใช้หลักการ คือการส่งผู้สมัครที่มีความรู้ความสามารถเป็นคนเก่งในนามพรรคมากกว่านโยบาย เพื่อสนองความต้องการตามคำเรียกร้องของผู้เลือกตั้ง ใช้เสนอนโยบายในการออกสื่อต่างๆ

ดร.แสนศักดิ์ ศิริพานิช

การเขียนนโยบายของพรรคการเมืองต่าง ๆ ควรจะใช้แนวนโยบายในการพัฒนาภาคใต้โดยภาพรวม โดยจะต้องให้ความสำคัญกับคนที่ความรู้มีความสามารถของคนทำงานในพรรคเป็นตัวเลือกหลัก และนโยบายต่าง ๆ ต้องคลอบคลุมอาชีพหลักของชาวบ้าน เช่น เรื่องการเกษตร คือ เรื่องปาล์มยางพารา การท่องเที่ยว การประมง และอื่น ๆ ตามประเด็นปัญหาของประชาชนและของประเทศชาติ

ดร.เฉลิมวุฒิ เกษตรสมบูรณ์

อยากให้พรรคการเมืองต่าง ๆ ได้ทำหน้าที่ในการคัดเลือกคนที่จะลงสมัครรับเลือกตั้ง

พิจารณาถึงคุณสมบัติที่ดี เช่น เป็นคนดีมีศีลธรรม มีความรู้ความสามารถ ประชาชนในพื้นที่รู้จัก มีอุดมการณ์ในการทำงานเพื่อส่วนรวมจริง

นายนราเดช คำทัปป์

ทุกพรรคการเมืองจะต้องเน้นให้ครอบคลุมทุกด้าน ทั้งด้านอุดมการณ์ของพรรค ทั้งหัวหน้าพรรค ผู้สมัครของพรรค และนโยบายของพรรค โดยเฉพาะนโยบายต่าง ๆ จะมีการนำการตลาดมาช่วยเสริมกระแสให้เป็นที่นิยมและต้องนโยบายที่จะแก้ปัญหาโดยเฉพาะ ด้านรายได้ ด้านสาธารณูปโภค ด้านสุขภาพ นโยบายต้องอยู่ในกรอบภารกิจของพรรคการเมือง นโยบายจะต้องโดนใจ ชัดเจน จับต้องได้จริง นโยบายต้องยึดโยงกับอาชีพของประชาชนระดับรากหญ้า และนโยบายต้องแสดงถึงความกล้าหาญที่จะต่อกรกับจารีตการเมืองแบบเก่า เช่น การปฏิวัติ

ดร.นรุตม์ชัย สอนคง

นโยบายต้องยึดโยงกับพื้นที่ การกำหนดนโยบายสิ่งที่จะต้องคำนึงถึงที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คืออายุ เพศ การศึกษา ของผู้มีสิทธิ์เลือกตั้ง ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของประชาชน นโยบายการการแจกสวัสดิการต่าง ๆ จะต้องส่งผลดีทั้งต่อประชาชน และไม่สร้างภาระให้แก่ประเทศชาติในภายหลังด้วย โดยเฉพาะการเงินการคลังของประเทศ

นายอดิศร รัตนะ

การกำหนดนโยบายต้องตอบสนองความต้องการของประชาชน เช่น เยาวชน ผู้สูงอายุ ต้องเข้าถูกจุดความต้องการของประชาชน โดยเฉพาะกลุ่มเยาวชนที่มีสิทธิ์เลือกตั้ง นโยบายต้องผ่านสื่อออนไลน์ที่ทันสมัย ที่จะสามารถเข้าถึงและเข้าใจได้ง่าย เข้าใจ ถูกจุด ถูกใจ นโยบายต้องเผยแพร่สู่ช่องทางที่ทันสมัย เช่น ติ๊กต๊อก อินสตราแกรม เป็นต้น

ตารางที่ 4.5 ตารางสรุปผลวิเคราะห์ประเด็นแนวคิดทฤษฎีการนำเสนอนโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา (จากการเสวนากลุ่มเมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2567)

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	สรุปเสวนากลุ่ม
1	พระครูวิจิตรศีลาจาร,ดร.	การกำหนดนโยบายต้องใช้หลักทฤษฎี 5 ช คือ ชอบ เชื่อ เชียร์ ช่วย ชม หมายถึง ชอบ คือ ให้เขาชอบในพรรคการเมืองนั้น ๆ ให้เขาชอบ ในตัวหัวหน้าพรรค ให้เขาชอบในตัวผู้สมัคร และให้เขาชอบในนโยบายของพรรค และต้องทำให้เขาเชื่อ แล้วเขาจะตาม

		เชียร์ ตามช่วยเหลือในสิ่งต่าง ๆ และสุดท้ายเขาจะชื่นชมในพรรคการเมืองในตัวบุคคลนั้น ๆ
2	พระครูวิรัตธรรมโชติ,ดร	ทิศทางการกำหนดนโยบายบายต่าง ๆ ของพรรคการเมือง ต้องเป็นนโยบายที่ทำได้จริงไม่ใช่นโยบายขายฝันเพื่อหวังแค่เพียงคะแนนเสียง ต้องเป็นนโยบายที่แก้ปัญหาและสร้างงานให้กับประชาชน ต้องเป็นนโยบายที่ไม่สร้างความขัดแย้งให้เกิดขึ้นในสังคม
3	พระครูรัตนสุตากร,ดร.	ในการกำหนดนโยบาย ต้องเลือกกำหนดนโยบายที่ส่งเสริมอาชีพและตอบโจทย์โครงสร้างพื้นฐานของประชาชน
4	รศ.ดร.บูฆอรี ยีหมะ	ในระบบเขตต้องเน้นปัจจัยส่วนบุคคลของผู้สมัครที่มีน้ำหนักมากกว่าพรรคการเมืองที่สังกัด ในขณะที่ระบบบัญชีรายชื่อ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งตัดสินใจเลือกจากความเป็นพรรค ซึ่งมีองค์ประกอบสำคัญที่จะต้องเน้นได้แก่ หัวหน้าพรรค และนโยบายพรรค
5	ดร.สินธพ อินทรัตน์	ต้องใช้หลักการ คือการส่งผู้สมัครที่มีความรู้ความสามารถเป็นคนเก่งในนามพรรคมากกว่านโยบาย เพื่อสนองความต้องการตามคำเรียกร้องของผู้เลือกตั้ง
6	ดร.แสนศักดิ์ ศิริพานิช	การเขียนนโยบายของพรรคการเมืองต่าง ๆ ควรจะใช้แนวนโยบายในการพัฒนาภาคใต้โดยภาพรวม โดยจะต้องให้ความสำคัญกับคนที่ความรู้มีความสามารถของคนทำงานในพรรคเป็นตัวเลือกหลัก และนโยบายต่าง ๆ ต้องคลอบคลุมอาชีพหลักของชาวบ้าน
7	ดร.เฉลิมวุฒิ เกษตรสมบูรณ์	อยากให้พรรคการเมืองต่าง ๆ ได้ทำหน้าที่ในการคัดเลือกคนที่จะลงสมัครรับเลือกตั้ง พิจารณาถึงคุณสมบัติที่ดี เช่น เป็นคนดีมีศีลธรรม มีความรู้ความสามารถ ประชาชนในพื้นที่รู้จัก มีอุดมการณ์ในการทำงานจริง ๆ

8	นายนราเดช คำทัปป์	ทุกพรรคการเมืองจะต้องเน้นให้ครอบคลุมทุกด้าน ทั้งด้าน อุดมการณ์ของพรรค ทั้งหัวหน้าพรรค ผู้สมัครของพรรค และนโยบายของพรรค โดยเฉพาะนโยบายต่าง ๆ จะมีต้องการนำการตลาดมาช่วยเสริมกระแสให้เป็นที่นิยมและต้องเป็นนโยบายที่จะแก้ปัญหาโดยเฉพาะ ด้านรายได้ ด้านสาธารณูปโภค นโยบายจะต้องไม่สร้างผลกระทบให้เกินความเป็นจริง นโยบายจะต้องโดนใจ ชัดเจน จับต้องได้ และต้องแสดงถึงความกล้าหาญที่จะต่อกรกับจารีตการเมืองแบบเก่า เช่น การปฏิวัติ
9	ดร.นรุตม์ชัย สอนคง	การกำหนดนโยบายสิ่งที่จะต้องคำนึงถึงที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คืออายุ เพศ การศึกษา ของผู้มีสิทธิ์เลือกตั้ง ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของประชาชน นโยบายการการแจกสวัสดิการต่าง ๆ จะต้องส่งผลดีทั้งต่อประชาชน และไม่สร้างภาระให้แก่ประเทศชาติในภายหลังด้วย
10	นายอดิศร รัตนะ	การกำหนดนโยบายต้องตอบสนองความต้องการของประชาชน เช่น เยาวชน ผู้สูงอายุ ต้องเข้าถูกจุดความต้องการของประชาชน โดยเฉพาะกลุ่มเยาวชนที่มีสิทธิ์เลือกตั้ง นโยบายต้องผ่านสื่อออนไลน์ที่ทันสมัยที่จะสามารถเข้าถึงและเข้าใจได้ง่าย

สรุปได้ว่า จากที่กล่าวมาข้องต้น ประเด็นเรื่องแนวคิด ทฤษฎีของการนำเสนอนโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา ที่ได้จากการเสวนากลุ่มมีการตั้งข้อสังเกตและข้อเสนอแนะที่หลากลายแต่โดยภาพรวมแล้วมีความเห็นว่า นโยบาย คือ นโยบายที่พรรคการเมืองเป็นผู้ดำเนินการเพื่อเพื่อใช้เป็นนโยบายในการหาเสียงกับประชาชนและตอบสนองความต้องการของประชาชนในการช่วยแก้ไขปัญหาชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้น เป็นสิ่งที่เอื้ออำนวยผลประโยชน์และแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ต่อทั้งประชาชนและพรรคการเมือง ดังนั้นนโยบายจึงเป็นแนวทางปฏิบัติของพรรคการเมือง ที่มุ่งเน้นสร้างผลประโยชน์ให้กับประชาชนเป็นหลัก เพื่อตอบสนองความต้องการของ

ประชาชน และพัฒนาชีวิตประชาชนให้ดียิ่งขึ้นที่สำคัญต้องให้ความสำคัญในหลายๆ ด้านไม่ว่าจะเป็นการกำหนดนโยบายรวมไปถึงการนำนโยบายไปปฏิบัติถ้าหากสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงและตรงกับความต้องการของประชาชนก็จะสามารถช่วยให้ประชาชนมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นได้อย่างแท้จริง แนวทางการกำหนดนโยบายที่ถูกต้อง พรรคการเมืองต้องคำนึงถึงการกำหนดนโยบายให้เป็นไปตามหลักความถูกต้องชอบธรรมของกฎหมายหรือที่เรียกว่า หลักนิติธรรม โดยใช้กฎหมายให้ตรงตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย กล่าวคือ ต้องดำเนินการตามขั้นตอนกระบวนการที่ถูกต้องตามกฎหมาย ต้องคำนึงหลักการบริหารราชการแผ่นดินให้เป็นไปเพื่อการพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ และความมั่นคงของประเทศ และคำนึงผลประโยชน์ของประเทศชาติในภาพรวมเป็นสำคัญ ดังนั้นการกำหนดนโยบายที่ดีจึงมีความสำคัญอย่างมากดังต่อไปนี้

1. ความคุ้มค่าของทรัพยากร เนื่องจากทกประเทศมีทรัพยากรอยู่อย่างจำกัด ดังนั้นการกำหนดนโยบายจะต้องคำนึงถึงการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และสามารถแก้ปัญหาของกลุ่มเป้าหมายหรือสังคมอย่างได้ผล ไม่เกิดภาวการณ์ที่สูญเปล่า หรือกลับมาใหม่ ทรัพยากรในที่นี้หมายความรวมทั้งบุคลากร งบประมาณ อุปกรณ์และเวลาที่ต้องใช้ไปทั้งหมด

2. ความก้าวหน้าในการพัฒนาประเทศ การนำนโยบายไปปฏิบัติมีความสำคัญต่อการก้าวหน้าในการพัฒนาประเทศเป็นอย่างยิ่ง เพราะถ้าหากการกำหนดนโยบายดีถูกต้องตามหลักกฎหมายแล้ว การนำนโยบายไปปฏิบัติตามแผนงานและโครงการพัฒนาต่างๆ จะประสบความสำเร็จตามเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้ และจะส่งผลให้การพัฒนาประเทศบรรลุเป้าหมายเพื่อความก้าวหน้าทั้งทางเศรษฐกิจและ สังคม ซึ่งจะทำให้ประชาชนมีความกินดีอยู่ดีและมีความสุข

3. การกำหนดนโยบายทุกนโยบายจะต้องมีการวิเคราะห์นโยบายนั้น ๆ ให้ละเอียดรอบคอบถี่ถ้วนการวิเคราะห์นโยบายจะต้องคำนึงถึงการพิจารณาทางเลือกนโยบายที่มีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติเท่านั้นเพื่อให้มั่นใจว่าทุกทางเลือกที่นำมาวิเคราะห์จะไม่ก่อให้เกิดความสูญเปล่า และในการจัดทำนโยบายก็จะต้องคำนึงถึงการกำหนดแนวทางการนำไปปฏิบัติที่สอดคล้องกับความเป็นจริงและสามารถนำไปปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิพลมากที่สุด

4.5.3 ประเด็นเกี่ยวกับหลักพุทธธรรมที่ช่วยส่งเสริมการจัดทำนโยบายของพรรคเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา

พระครูวิจิตรศีลาจาร, ดร.

การกำหนดนโยบายควรใช้หลักสังคหวัตถุธรรม คือ ทาน การให้การช่วยเหลือ ปิยวาจา พูดจาสอดแทรกด้วยความมีไมตรี อัตถจริยา ตั้งอยู่ในลักษณะที่มีจิตอาสา สมานัตตา วางตัวเป็นกลาง เสมอต้นเสมอปลาย การดูผู้แทนควรดูตามหลักสังคหวัตถุธรรมดังกล่าว เพราะคุณธรรมนี้คือหัวข้อธรรมที่ใช้เพื่อคัดสรรสิ่งที่ดีโดยเฉพาะ

พระครูวิรัตธรรมโชติ, ดร.

หน้าที่ทางการเมือง คือหน้าที่ที่ทำงานเพื่อผู้อื่น ฉะนั้นจึงต้องคำนึงอยู่เสมอว่าเราจะมีหลักในการทำงาน คือ สาราณียธรรม แปลว่า หลักธรรมที่เป็นเหตุให้ระลึกถึงกัน เป็นหลักการอยู่ร่วมกันที่มีจุดหมายเพื่อให้คนสมัครสมานสามัคคีกัน มี 6 ประการ เมตตากายกรรม เมตตาวจีกรรม เมตตามโนกรรม สาธารณโภคี สีลสามัญญตา ทิฏฐิสามัญญตา

พระครูรัตนสุตากร, ดร.

ในการกำหนดนโยบายที่ดี ต้องมีหลักธรรมกำกับ เช่น มีสังคหวัตถุธรรมในการตรวจสอบบุคคลหรือตัวแทนผู้รับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เช่น การให้การช่วยเหลือ การพูดจาดี การมีจิตสาธารณะ และการไม่ถือตัว เป็นต้น

รศ.ดร.บูฆอรี ยีหมะ

การกำหนดนโยบายต้องมี หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า หลักการเหล่านี้ต้องถือเป็นองค์ประกอบหลักเพื่อดำเนินการเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม คือประชาชนและประเทศชาติ

ดร.สินธพ อินทรัตน์

หลักธรรมที่ใช้มาก คือ วิสาสา ปรมา ญาติ ความคุ้นเคยเป็นญาติอย่างยิ่ง คือการสร้างความคุ้นเคยเป็นกันเอง การสร้างความประทับใจ การไปเยี่ยมเยือน ความเป็นญาติโดยสายเลือด สายรก สายสัมพันธุ์

ดร.แสนศักดิ์ ศิริพานิช

การทำงานด้านการเมืองในทุก ๆ หน้าที่ต้องทำงานร่วมกัน ธรรมะสำหรับการทำงานร่วมกัน งานทุกอย่างไม่สามารถทำสำเร็จได้ด้วยตนเพียงคนเดียว ต้องอาศัย ความร่วมมือร่วมใจซึ่งกันและกัน ดังนั้น ธรรมะสำหรับการทำงานร่วมกัน คือ สังคหวัตถุ 4 ซึ่งหมายถึง หลักธรรมที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวน้ำใจของผู้อื่น ผูกไมตรีและเอื้อเฟื้อเกื้อกูลในการทำหน้าที่ให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมนั่นเอง

ดร.เฉลิมวุฒิ เกษตรสมบูรณ์

หลักธรรมที่ก่อให้เกิดการกำหนดนโยบายให้มีประสิทธิภาพ คือ หลักอิทธิบาท 4 เพราะในการทำงานของบุคลากรองค์กรด้านการเมืองนั้น จะต้องรู้ถึงสถานภาพความต้องการของประชาชนตลอดจนประพฤติสิ่งที่เป็นประโยชน์ และมีความเหมาะสมและสม ตลอดจนมีการเอาตัวเข้าไปสมานการวางตัวเสมอต้นเสมอปลาย หนักแน่น ให้ความเสมอภาคกับทุกคนอย่างเท่าเทียมกันไม่เอารัดเอาเปรียบ และสอดคล้องกับความการของประชาชนเพื่อให้การปฏิบัติงานนั้นก่อเกิดประโยชน์สูงสุด

นายนราเดช คำทัปป์

พรหมวิหาร 4 จัดว่าเป็นหลักธรรมสำคัญของพระพุทธศาสนา เป็นที่ยึดเหนี่ยวให้ถือ

ปฏิบัติในทางอันประเสริฐ ประดุจดั่งเช่นพรหม ผู้ที่ดำรงในพรหมวิหารธรรม ย่อมคิดช่วยเหลือแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์ผู้คนทั้งหลาย

ดร.นรุตม์ชัย สอนคง

หลักธรรมที่จำเป็นต้องใช้ คือหลัก หิริ โอตตัปปะ เพราะเป็นมโนธรรมในการตัดสินใจ เพราะเป็นความจำเป็นที่เป็นตัวช่วยในการตัดสินใจเลือกตั้ง บนพื้นฐานของความซื่อสัตย์สุจริตต่อการปกครองในระบบประชาธิปไตยภายใต้กฎหมายรัฐธรรมนูญอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

นายอดิศร รัตนะ

หลักสังคหวัตถุธรรม ได้แก่ การเสียสละ การพูดจาสุภาพ การทำตนให้เป็นประโยชน์ และการวางตนเหมาะสม ธรรมข้อนี้คือองค์ประกอบที่ทำให้ผู้ปฏิบัติเป็นคนดี เป็นที่รักเคารพของทุกคน แม้จะคิดทำการงานใดย่อมก่อเกิดประโยชน์สูงสุดแน่นอน

ตารางที่ 4.6 ตารางสรุปผลวิเคราะห์ประเด็นหลักพุทธธรรมที่ช่วยส่งเสริมการจัดทำนโยบายของพรรคเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา (จากการเสวนากลุ่มเมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2567)

ลำดับ	ชื่อ -สกุล	สรุปเสวนากลุ่ม
1	พระครูวิจิตรศีลาจาร,ดร.	หน้าที่ทางการเมือง คือหน้าที่ที่ทำงานเพื่อผู้อื่น ฉะนั้นจึงต้องคำนึงอยู่เสมอว่าเราจะมีหลักในการทำงาน คือ สาราณียธรรม แปลว่า หลักธรรมที่เป็นเหตุให้ระลึกถึงกัน เป็นหลักการอยู่ร่วมกันที่มีจุดหมายเพื่อให้คนสมัครสมานสามัคคีกัน ทำประโยชน์ให้แก่กันและหลักฆราวาสธรรม 4 อันเป็นธรรมของผู้ครองเรือนโดยเฉพาะ
2	พระครูวิรัตธรรมโชติ, ดร.	การกำหนดนโยบายควรใช้หลักสังคหวัตถุธรรม คือ ทาน การให้การช่วยเหลือ ปิยวาจา พูดจาสอดแทรกด้วยความมีไมตรี อัตถจริยา ตั้งอยู่ในลักษณะที่มีจิตอาสา สมานัตตา วางตัวเป็นกลาง เสมอต้นเสมอปลาย การดูบุคคลที่ทำหน้าที่เป็นตัวแทนของประชาชนควรดูตามหลักสังคหวัตถุธรรมดังกล่าว นอกนั้นในหลักไตรสิกขาก็มีส่วนสำคัญมากเช่นกัน

3	พระครูรัตนสุตากร, ดร.	การกำหนดนโยบายที่ดี ต้องมีหลักธรรมกำกับเสมอ เช่น มีสังคหวัตถุธรรมในการตรวจสอบบุคคลหรือตัวแทนผู้รับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เช่น การให้การช่วยเหลือ การพูดจาดี การมีจิตสาธารณะ และการไม่ถือตัว พร้อมด้วยหลัก มรรค 8 เป็นต้น
4	รศ.ดร.บูฆอรี ยีหมะ	การกำหนดนโยบายต้องมี หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า หลักการเหล่านี้ต้องถือเป็นองค์ประกอบหลักเพื่อดำเนินการเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม คือ แก่ประชาชนและปรพเทศชาติ
5	ดร.สินธพ อินทรัตน์	หลักธรรมที่ใช้มาก คือ วิสาสา ปรมา ญาติ ความคุ้นเคยเป็นญาติอย่างยิ่ง คือการสร้างความคุ้นเคยเป็นกันเอง การสร้างความประทับใจให้กับคนรอบตัว
6	ดร.แสนศักดิ์ ศิริพานิช	ธรรมะสำหรับการทำงานร่วมกัน งานทุกอย่างไม่สามารถทำสำเร็จได้ด้วยตนเพียงคนเดียว ต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจซึ่งกันและกัน ดังนั้น ธรรมะสำหรับการทำงานร่วมกัน คือ สังคหวัตถุ 4 ซึ่งหมายถึง หลักธรรมที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวน้ำใจของผู้อื่น
7	ดร.เฉลิมวุฒิ เกษตรสมบูรณ์	หลักธรรมที่ก่อให้เกิดการกำหนดนโยบายให้มีประสิทธิภาพ คือ หลักอิทธิบาท 4 เพราะ ในการทำงานของบุคลากรองค์กรด้านการเมืองนั้น จะต้องรู้ถึงสถานภาพความต้องการของประชาชน ตลอดจนประพฤติสิ่งที่เป็นประโยชน์ และมีความเหมาะสมและสม ตลอดจนมีการเอาตัวเข้าไปสมานการวางตัวเสมอต้นเสมอปลาย

8	นายนราเดช คำทัปป์	พรหมวิหาร 4 จัดว่าเป็นหลักธรรมสำคัญของพระพุทธศาสนา เป็นที่ยึดเหนี่ยวให้ถือปฏิบัติในทางอันประเสริฐ ประดุจดั่งเช่นพรหม ผู้ที่ดำรงในพรหมวิหารธรรม ย่อมคิดช่วยเหลือแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์ผู้คน
9	ดร.นรุตม์ชัย สอนคง	หลักธรรมที่จำเป็นต้องใช้ คือหลัก หิริ โอตตัปปะ เพราะเป็นมโนธรรมในการตัดสินใจ เพราะเป็นความจำเป็นที่เป็นตัวช่วยในการตัดสินใจเลือกตั้งบนพื้นฐานของความซื่อสัตย์สุจริตต่อการปกครอง
10	นายอดิศร รัตนะ	หลักสังคหวัตถุธรรม ได้แก่ การเสียสละ การพูดจาสุภาพ การทำตนให้เป็นประโยชน์ และการวางตนเหมาะสม ธรรมข้อนี้คือองค์ประกอบที่ทำให้ผู้ปฏิบัติเป็นคนดี เป็นที่รักเคารพของทุกคน

สรุปได้ว่า หลักพุทธธรรมที่ช่วยส่งเสริมการจัดทำนโยบายของพรรคเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา ผู้เข้าร่วมเสวนากลุ่มได้นำเสนอหลักธรรมที่หลากหลาย ทั้งนี้ เพราะหลักธรรมทางศาสนาทุกหัวข้อธรรมล้วนแล้วแต่เป็นประโยชน์ต่อผู้ปฏิบัติ แต่ในส่วนของหัวข้อธรรมที่ผู้ร่วมเสวนากลุ่มเน้นย้ำหลักธรรมที่สมควรนำมาใช้ในการกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองพอสรุปได้ใน 5 ประเด็น คือ

1. พรรคการเมือง ต้องอาศัยหลักคืออุดมการณ์ของพรรคที่มีเป้าหมายเพื่อทำหน้าที่ในฐานะรัฐบาลบริหารประเทศโดยอาศัยหลักพุทธธรรม คือ หลักอปริหานิธรรม 7 หลักการ 6 หลักสาราณียธรรม 7 ซึ่งเป็นหลักธรรมที่สามารถทำให้พรรคการเมืองมีความมั่นคงได้

2. หัวหน้าพรรคหรือผู้นำ ต้องมีหลักธรรม คือ หลักพรหมวิหารธรรม 4 หลักทศพิธราชธรรม 10 หลักอบายมุข 6 และหลักอคติธรรม 4 เพราะเป็นผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบสูงสุดในพรรค ซึ่งหลักธรรมดังกล่าวจะเป็นตัวกำกับให้ผู้ที่เป็นหัวหน้าพรรคเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพ เป็นผู้นำที่ดี เป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย

3. ตัวบุคคลหรือตัวแทนของพรรค ต้องมีหลักธรรม คือ เทวธรรม 2 อบายมุข 6 ฆราวาสธรรม 4 และไตรสิกขา 3 ซึ่งเป็นหลักธรรมที่เป็นองค์ประกอบที่ช่วยขับเคลื่อนผู้ที่ทำหน้าที่เพื่อส่วนรวมให้สำเร็จวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายที่วางไว้

4. ตัวนโยบายที่เป็นเชิงวิชาการ ตัวนโยบายนั้นเกิดจากหลักการแนวคิดของหัวหน้าพรรค

ของสมาชิกของพรรคทั้งหมด ในการกำหนดนโยบายต่าง ๆ ต้องอาศัยหลักธรรมหลายข้อด้วยกัน เช่น การกำหนดนโยบายต้องยึดหลัก 6 คือ หลักหลักอิทธิบาท 4 หลักสังคหวัตถุ 4 และหลักไตรสิกขา 3 เพราะหลักธรรมนี้เป็นองค์ประกอบหลักเพื่อดำเนินการให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม

5. ตัวความต้องการของประชาชน บุคคลที่ได้ประโยชน์จากเมืองที่ที่ดี คือ ประชาชน เพราะฉะนั้นประชาชนเองก็ต้องมีหลักธรรมในการทำหน้าที่ของตนตามระบอบประชาธิปไตย ต้องมีหลักอริยมรรค 8 หลักสังคหวัตถุ 4 หลักอบายมุข 6 แหละหลักฆราวาสธรรม 4 หัวข้อธรรมทั้ง 4 นี้ จะเป็นตัวกำกับให้ประชาชนทำหน้าที่ของตนในฐานะพลเมืองของประเทศที่มีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยไม่สร้างความยุ่งยากเดือดร้อนให้ผู้ปกครองและประเทศชาตอย่างแน่นอน

4.6 สรุปผลนโยบายของพรรคเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา

1. สภาพทั่วไปของการนำเสนอนโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา

จากการศึกษาวิจัย พบว่า

การเมืองของจังหวัดสงขลาในปัจจุบันมีการแข่งกันสูงมากในทุก ๆ ด้าน ทั้งทางด้านตัวทั้งพรรคการเมืองเอง หัวหน้าพรรค นโยบายพรรค ตัวแทนของพรรค ทุนของพรรค และอีกหลายอย่าง สิ่งเหล่านี้ทุกพรรคการเมืองต้องมีความพร้อม เพราะล้วนแล้วแต่มีส่วนสำคัญที่ช่วยสนับสนุนให้ผลการเลือกตั้งในทุกครั้งเกิดการเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา ในการกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองต่าง ๆ ที่ผ่านมาอาศัยการกำหนดนโยบายมาจากส่วนกลางของพรรคการเมือง การกำหนดนโยบายจึงเน้นภาพรวมทั้งประเทศ เช่น นโยบาย เกี่ยวข้องกับการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และการบริหารต่าง แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับการกำหนดนโยบายทั้งหมดสามารถพิจารณาบทบาทการแสดงที่โดดเด่นของบุคคลที่เกี่ยวข้อง เช่น บทบาทของชนชั้นนำ บทบาทของกลุ่มผลประโยชน์ บทบาทของสถาบันทางการเมือง บทบาทนักการเมือง บทบาทของข้าราชการ

ในส่วนบทบาทของประชาชนนั้น มีโอกาสไม่มากนัก เพราะนโยบายของพรรคการเมืองในประเทศไทยส่วนใหญ่ในปัจจุบัน เป็นนโยบายที่ไม่ได้เกิดจากความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง แต่เป็นนโยบายที่โดนบังคับให้ยอมรับจากจากชนชั้นปกครองทางการเมืองจากระบบการเมืองประชาธิปไตย และสิ่งที่ขาดหายไปในการกำหนโนโยบาย คือ ในส่วนของการวิเคราะห์นโยบาย ทฤษฎีการตัดสินใจเพื่อกำหนดนโยบายของพรรคการเมือง เพราะต้องอาศัยทฤษฎีความเป็นธรรมในนโยบาย ทฤษฎีการตัดสินใจเลือกนโยบายและทฤษฎีทางเลือกหรือหลักเศรษฐศาสตร์การเมือง นอกจากนั้น

กระบวนการการกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองต้องครอบคลุมตั้งแต่การระบุปัญหาการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการวิเคราะห์ปัญหา การเลือกทางเลือกในการแก้ปัญหา การเสนอร่างนโยบายและการอนุมัติประกาศเป็นนโยบายให้ประชาชนรับรู้รับทราบและและวิจารณญาณในการตัดสินใจว่าจะเลือกหรือไม่เลือก

2. แนวคิดทฤษฎีของการนำเสนอนโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา

จากการศึกษาวิจัย พบว่า

ลักษณะการกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองทุกพรรคมีการแยกฝ่ายยุทธศาสตร์กับฝ่ายวิจัยและวิชาการ ของพรรคการเมืองออกจากกัน ฝ่ายวิจัยและวิชาการทำหน้าที่ในการกำหนดแนวนโยบายของพรรคในขณะที่ฝ่ายยุทธศาสตร์พรรคทำหน้าที่ในการกำหนดทิศทางหรือท่าทีทางการเมืองของพรรคการเมืองและทำหน้าที่ในการแปลงแนวนโยบายของพรรคการเมืองเป็นการรณรงค์หาเสียงในการเลือกตั้ง หากดูเฉพาะฝ่ายวิชาการและวิจัย พรรคการเมืองส่วนใหญ่มีคณะกรรมการนโยบายของพรรคการเมืองทำหน้าที่ในการจัดทำนโยบาย กรรมการนโยบายของพรรคอาจจะประกอบด้วยกรรมการบริหารพรรค สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สนใจในการกำหนดนโยบาย และสมาชิกพรรค และบุคคลที่พรรคเชิญมาให้คำปรึกษาเฉพาะเรื่อง

การกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา นโยบายหลัก ๆ คือ นโยบายใช้หาเสียงเหมือนกันทั้งประเทศ ที่กำหนดโดยผู้มีอำนาจและหน้าที่ของพรรคหรือบุคคลที่พรรคมอบหมาย

ซึ่งเป็นนโยบายที่นักการเมืองที่สังกัดพรรคการเมืองต่าง ๆ ต้องชูเป็นประเด็นหลักเพื่อเรียกคะแนนเสียงจากประชาชน โดยเป็นนโยบายที่แก้ปัญหาครอบคลุมทั้งประเทศโดยภาพรวม เช่น ปัญหาที่ทำกิน ปัญหาด้านพลังงาน ปัญหาราคาพื้นผลทางการเกษตรตกต่ำ เป็นต้น อีกประการหนึ่ง คือ นโยบายที่นักการเมืองในพื้นที่นั้น ๆ ต้องพิจารณากำหนดขึ้นตามประเด็นปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่หรือในเขตเลือกตั้งนั้น เช่น จังหวัดสงขลา ในเขตอำเภอสทิงพระ ก็จะมีนโยบายส่งเสริมอาชีพประมง นโยบายแก้ปัญหาน้ำเค็มบุกรุกพื้นที่น้ำจืด ปัญหาน้ำท่วมขังในช่วงฤดูฝน หรือในเขตอำเภอสะเดา อำเภอหาดใหญ่ ก็จะเน้นพิเศษ คือ นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว การค้าขาย การคมนาคม เป็นต้น

3. หลักพุทธธรรมที่ช่วยส่งเสริมการจัดทำนโยบายของพรรคเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลาจากการศึกษาวิจัย พบว่า

การเมืองไทยจะเป็นไปในทิศทางใด มีผลบวกผลลบต่อตนเอง ต่อสังคมและประเทศ

อย่างไร นั่นคือ “นโยบายของพรรคการเมือง” ในการบูรณาการหลักธรรมเพื่อส่งเสริมกำหนดนโยบายนั้น ผู้มีอำนาจหน้าที่ของพรรคการเมืองแต่ละพรรค ต้องมีความรู้ความสามารถรอบทิศรอบทางทั้งในส่วนที่เป็นปัญหาของประชาชน ของประเทศชาติ ทั้งในส่วนที่ช่วยขับเคลื่อนการพัฒนานำพาประเทศไปสู่ความเจริญก้าวหน้าในทุก ๆ ด้านได้ ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีประชาชนส่วนใหญ่นับถือพระพระพุทธศาสนา เมื่อเป็นเช่นนี้ วัฒนธรรมทางการเมืองควรมีหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเข้าไปช่วยส่งเสริมการกำหนดนโยบายของพรรคการเมือง เพื่อให้การเมืองมีความเป็นธรรมซึ่งจะทำให้สังคมอยู่อย่างสงบสุข ซึ่งทางพระพุทธศาสนาเรียกว่าการปกครองระบบธรรมาธิปไตย ถือธรรมเป็นใหญ่ คือ ถือหลักการความจริง ความถูกต้อง ความดีงาม เหตุผลเป็นใหญ่กระทำด้วยปรารภสิ่งที่ได้ศึกษาตรวจสอบตามข้อเท็จจริง และความเห็นที่รับฟังอย่างกว้างขวาง แจ้งชัด และพิจารณาอย่างดีที่สุดเต็มขีดแห่งสติปัญญา มองเห็นได้ด้วยความบริสุทธิ์ใจ เป็นไปโดยชอบธรรม และเพื่อความดีงามเป็นประมาณ นั่นคือ การกำหนดนโยบายด้วยความเคารพในหลักการของกฎหมาย กฎระเบียบ กติกา และต้องรับผิดชอบดูแลรักษาหลักธรรมาธิปไตย อันเป็นหลักสำคัญในระบอบที่ใช้ปกครอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการปกครองแบบประชาธิปไตยนั้น การออกแบบนโยบายต่าง ๆ ต้องไม่เป็นไปเพื่ออยากได้ผลประโยชน์ ไม่ได้เป็นไปเพื่ออยากใหญ่ อยากโต อยากมีอำนาจ อยากได้อะไร ๆ ทั้งนั้น แต่ต้องเป็นไปตามความชอบธรรมยึดถือเอาผลประโยชน์ของประชาชนและประเทศชาติเป็นเป้าหมายสูงสุด

เพราะฉะนั้น จะเห็นได้ว่า จากการสัมภาษณ์เชิงลึกทั้ง 25 ท่าน และการเสวนากลุ่ม 10 ท่าน ได้นำเสนอหลักพุทธธรรมต่าง ๆ ไว้มากมาย เพราะเชื่อได้ว่าหลักธรรมที่เสนอมานั้นจะเป็นผลดีต่อการนำไปประยุกต์ใช้หรือบูรณาการเข้ากับการกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองทั้งหลาย และจะทำให้นโยบายต่าง ๆ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลทั้งต่อพรรคการเมืองเอง คือ ได้รับความไว้วางใจด้วยการลงคะแนนเสียงให้จากประชาชน และเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาประเทศ หลักธรรมที่นำเสนอนั้นมีมากมาย เช่น หลักอิทธิบาท 4 หลักพรหมวิหาร 4 หลักสังคหวัตถุ 4 หลักทศพิธราชธรรม 10 เป็นต้น ซึ่งสามารถนำมาส่งเสริมการกำหนดนโยบายให้มีประสิทธิภาพได้ทั้งในส่วนของการกำหนดอุดมการณ์และทิศทางของพรรค ทั้งในส่วนของการคัดเลือกผู้นำพรรคหรือหัวหน้าพรรค ทั้งในส่วนของการคัดสรรตัวของพรรคที่จะส่งลงสมัครรับเลือกตั้ง และทั้งในส่วนของการกำหนดนโยบายทางเชิงวิชาการเพื่อใช้ประกอบในการหาเสียงในทั้ง 2 ระบบ คือ ทั้งระบบเขตและระบบปาตี้ลิสต์

จากการศึกษาวิจัย “เรื่องนโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา” ได้รูปแบบของการบูรณาการหลักพุทธธรรม ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญเพื่อใช้ในการกำหนดนโยบาย 5 ด้าน คือ

1. นโยบายด้านพรรคการเมือง (Party)

ปัจจัยด้านพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมืองที่สังกัดที่ประชาชนตัดสินใจเลือกเป็นผู้แทน

ได้แก่ พรรคการเมืองมีนโยบายที่ดี จะต้องมีหลักการและแนวคิดที่เป็นตัวกลางเชื่อมความต้องการและบทบาทของประชาชนกับรัฐบาล พรรคการเมืองต้องที่มีภาพลักษณ์ดี เป็นพรรคการเมืองที่แนวปฏิบัติเพื่อความเป็นประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข พรรคการเมืองประกอบด้วยบุคลากรที่มีคุณภาพ เป็นพรรคการเมืองที่ต่อสู้ในแนวทางประชาธิปไตย พรรคการเมืองจะต้องมีบทบาทและหน้าที่ที่สำคัญ ๆ หลายประการ เช่น เป็นตัวแทนประสานประโยชน์ของกลุ่มผลประโยชน์ให้ความรู้ทางด้านการเมืองการปกครองและรายงานเรื่องราวต่าง ๆ ให้ประชาชนได้ทราบ สร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันภายในประเทศสะท้อนความคิดเห็นของประชาชนให้รัฐบาลได้ทราบ สรรหาผู้นำทางการเมืองที่มีความรู้ความสามารถเพื่อจัดตั้งรัฐบาล และมีบทบาทในการทำหน้าที่เป็นพรรครัฐบาลหรือพรรคฝ่ายค้า พรรคการเมืองที่พัฒนาแล้ว จะมีบทบาทหน้าที่หลักๆ เช่น ให้การศึกษาทางการเมืองกระตุ้นเร้าให้ประชาชนเกิดความตื่นตัวทางการเมือง เพื่อการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ กำหนดนโยบายหลักที่สำคัญเพื่อมุ่งนำไปใช้ในการปกครองและบริหารประเทศ และเป็นตัวกลางเชื่อมประสานกลุ่มประชาชน ให้เกิดความรู้ความเข้าใจและประสานความร่วมมือในการทำงานในสังคมร่วมกัน

การที่จะทำให้ระบบพรรคการเมืองมั่นคงนั้นจะต้องพัฒนาพรรคการเมืองให้มีความเข้มแข็งและเป็นสถาบัน ตามระบอบประชาธิปไตย และเป็นสถาบันที่มีคุณค่าในสายตาประชาชนเท่านั้นจึงจะสามารถดูดซึมการเปลี่ยนแปลงเช่นนี้ได้ ความเป็นสถาบันนั้นรวมถึงการที่สถาบันนั้นมีคุณค่าในสายตาของประชาชน เป็นสถาบันที่มีความยืดหยุ่นปรับตัวได้ การจัดโครงสร้างที่ซับซ้อนมีความกลมเกลียวกันภายในและมีความเป็นตัวของตัวเองไม่ขึ้นอยู่กับสถาบันภายนอกจนเกินไป

อีกอย่างหนึ่ง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต้องมีมาก พรรคการเมืองก็ดีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรก็ดี ถ้าประชาชนมีส่วนร่วมน้อย พรรคการเมืองก็จะมีความอ่อนแอและจะไม่สามารถผลักดันและดำเนินการกิจกรรมทางการเมืองต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพได้ ระบบพรรคการเมืองในปัจจุบันยังเป็นองค์กรที่อ่อนแอและขาดความเป็นสถาบันที่ต่อเนื่องและดีพอ ปัญหาที่สำคัญที่สุดของพรรคการเมือง คือ การขาดความรับผิดชอบต่อสังคมของบรรดาสมาชิกของพรรค พรรคการเมืองมีสาขาพรรคน้อย สาขาบางแห่งมีแต่รูปแบบที่เป็นทางการเท่านั้นไม่มีบทบาทในเชิงปฏิบัติ เพราะพรรคขาดผลงานที่เด่นชัด เพราะพรรคการเมืองในประเทศไทยส่วนใหญ่เป็นเพียงพรรคการเมืองตามรูปแบบเท่านั้น เนื่องจากโดยหลักแล้ว เนื้อหาของความเป็นพรรคการเมืองจะอยู่ที่สมาชิกพรรค ซึ่งก็คือกลุ่มบุคคลที่มีความคิดเห็นทางการเมืองแนวเดียวกัน เข้ามารวมกลุ่มกันเพื่อทำกิจกรรมทางการเมือง เพื่อผลักดันให้มีการบริหารบ้านเมืองตามแนวความคิดของกลุ่มของตน โดยการส่งคนเข้าสมัครรับเลือกตั้งเพื่อให้ได้เสียงข้างมากในสภาในการนี้แต่ละคนจะมีส่วนร่วมด้วยการ “ลงขัน” กัน จ่ายค่าบำรุงพรรคเพื่อให้พรรคมีทุนในการดำเนินกิจกรรมของพรรคได้ หากไม่มีการเก็บค่าสมาชิกมาบำรุงพรรคแล้ว พรรคย่อมต้องหารายได้มาจากทางอื่น ทำให้เกิดความไม่โปร่งใส เพราะ

แหล่งเงินทุนของพรรคย่อมต้องการผลประโยชน์ตอบแทน ซึ่งอาจไม่สอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริงของสมาชิกพรรคและผลประโยชน์ของส่วนรวม

ฉะนั้น การที่จะต้องกระตุ้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น ไม่ว่าในเรื่องของการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง หรือสนับสนุนกิจกรรมของพรรคด้านต่าง ๆ พรรคไม่สามารถทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ พรรคการเมืองของไทยเป็นสถาบันใหม่มากเปรียบกับสถาบันระบบราชการทั้งทหารและพลเรือน ดังนั้น ในการต่อสู้ของพรรคการเมืองช่วงชิงอำนาจจากระบบราชการ พรรคมักพบกับความพ่ายแพ้ และไม่มีอายุที่ต่อเนื่อง ผลก็คือ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนจำต้องหยุดชะงักตามไปด้วยจึงถึงเวลาแล้วที่จะต้องปฏิรูประบบพรรคการเมือง โดยเป็นผู้กำหนดสร้างทิศทางและแนวทางการปรับตัวของพรรคการเมืองในมิติต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ ได้แก่

1. การก่อให้เกิดพรรคการเมืองอย่างมีอุดมคติ
2. การเติบโตพัฒนาการของพรรคการเมืองอย่างเป็นระบบ
3. การอยู่รอดของพรรคการเมืองตามนโยบายและอุดมการณ์
4. การหาวิธีการการปรับตัวตามสภาพแวดล้อมของพรรคการเมืองให้มีความมั่นคง การปรับรูปแบบของระบบพรรคการเมืองให้สอดคล้องกับประชาชนและระบบการปกครอง
5. การปรับภาระความรับผิดชอบของพรรคการเมืองอย่างจริงจัง
6. การปรับบทบาทของพรรคการเมืองตามนโยบาย ภารกิจหน้าที่
7. การใช้และบริหารทรัพยากรของพรรคการเมืองอย่างมีคุณค่า
8. การนำเสนอกรอบนโยบายของพรรคการเมืองต่อประชาชนที่เป็นรูปธรรม
9. การสร้างภาวะผู้นำของพรรคการเมืองที่มีความสามารถและจรรยาบรรณที่ดีของนักการเมือง

พรรคการเมืองในฐานะที่เป็นองค์กรอย่างหนึ่งในสังคมที่จัดตั้งขึ้นอย่างเป็นทางการ พรรคการเมืองจึงจำเป็นต้องมีกระบวนการในการทำงาน หรือกล่าวอีกอย่างหนึ่งก็คือ ต้องมีการจัดองค์การ เพื่อบรรลุเป้าหมายที่วางไว้กระบวนการที่สำคัญอย่างยิ่งสำหรับการจัดองค์การของพรรคการเมืองก็คือ การระดมทรัพยากรทั้งหลาย เช่น ตัวบุคคล วิธีการจัดการ และเงิน มาใช้ในการดำเนินการด้านต่างๆ และประสานงานระหว่างหน่วยงานของพรรค เพื่อให้ประสบความสำเร็จ ในการทำงานทางการเมือง ไม่ว่าจะเป็นการรณรงค์หาเสียงในการเลือกตั้ง การทำงานด้านนิติบัญญัติ การบริหารประเทศในฐานะรัฐบาล หรือการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองอื่น ๆ

ดังนั้น การที่จะบรรลุเป้าหมายในการจัดตั้งพรรคการเมืองเพื่อให้เป็นสถาบันทางการเมืองได้นั้น อย่างน้อยที่สุดพรรคการเมืองจะต้องดำเนินการรับบุคคลกลุ่มต่าง ๆ เข้ามาเป็นสมาชิก จัดตั้งสาขาพรรค กำหนดแบบแผนในการดำเนินงาน หรือโครงสร้างพรรค และหารายได้จากแหล่งต่าง ๆ เข้าพรรค กำหนดกรอบในการทำงานภาคการเมืองอย่างชัดเจน และพัฒนาให้เกิดเป็นอุดมการณ์ทาง

การเมืองในระบอบประชาธิปไตย พรรคการเมืองจึงเป็นสถาบันทางการเมืองที่จะต้องมีที่มาเกิดจากอุดมการณ์ทางการเมืองอย่างเดียวกันของผู้เริ่มจัดตั้งและสมาชิกของพรรคการเมืองเพื่อนำไปสู่การกำหนดนโยบายของพรรคและนำเสนอทางเลือกต่อประชาชน

หลักพุทธธรรมที่ส่งเสริมพรรคการเมือง

องค์กรต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นมีเป้าหมายเพื่อดำเนินการหรือกระทำในสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม การจัดตั้งพรรคการเมืองก็เช่นกัน เป็นความร่วมมือของผู้มีอุดมการณ์ทางการเมือง ที่จะกำหนดภารกิจต่าง ๆ ให้อยู่ในกรอบที่เป็นประโยชน์ของประชาชนและประเทศชาติเป็นที่ตั้ง ฉะนั้น การกำหนดทิศทางหรือกิจกรรมของพรรคการเมือง ตั้งแต่การจัดตั้งพรรค การสรรหาผู้นำพรรค การรวบรวมสมาชิกของพรรค การกำหนดนโยบายพรร ต้องอาศัยการบูรณาการหลักพุทธธรรมเข้ามาใช้ในการกำหนดแนวทางการทำงานต่าง ๆ

หัวข้อธรรมที่ 1 อปริหานิยธรรม 7

หลักอปริหานิยธรรมเป็นธรรมอันเป็นที่ตั้งแห่งความไม่เสื่อม เป็นข้อคิดเตือนใจแก่ผู้บริหารในฐานะผู้นำองค์การว่าควรนำมาประยุกต์ใช้อย่างไรให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับองค์การที่สำคัญ คือ ความสมัครสมานสามัคคีในหน่วยงานย่อมบังเกิด ซึ่งปฏิเสธไม่ได้ เลยว่าความสามัคคีเป็นหลักธรรมที่มุ่งความสำคัญต่อความเสื่อม ความเจริญหรือการพัฒนาองค์การ เพื่อความเจริญฝ่ายเดียว สำหรับหมู่ชนหรือผู้บริหารบ้านเมืองหลักอปริหานิยธรรม ธรรมอันไม่เป็นที่ตั้งแห่งความเสื่อม เป็นไปเพื่อความเจริญฝ่ายเดียว สำหรับหมู่ชนหรือผู้บริหารบ้านเมือง ประกอบด้วย 7 ประการ ได้แก่

1. หมั่นประชุมกันเนืองนิตย์ หมายถึง หัวหน้าหรือผู้นำพรรค สมาชิกพรรคทั้งหลายต้องหมั่นประชุมปรึกษาหารือในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาและพัฒนาประเทศชาติ

2. พร้อมเพรียงกันประชุม พร้อมเพรียงกันเลิกประชุม พร้อมเพรียงกันทำกิจที่พึงทำ ข้อนี้แปลอีกอย่างหนึ่งว่า พร้อมเพรียงกันลุกขึ้นป้องกันบ้านเมือง พร้อมเพรียงกันทำกิจทั้งหลาย

3. ไม่บัญญัติสิ่งที่ไม่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนและประเทศชาติ ไม่ล้มล้างหลักการเดิมที่แสดงออกถึงความมั่นคงของสถาบันชาติ ศาสน์ กษัตริย์) หรือส่วนไหนที่เป็นประโยชน์แก่ประชาชนและประเทศชาติ ก็สามารถปรับปรุงแก้ไขได้ เช่นกฎหมายบางฉบับล้าหลัง ก็ต้องปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้เป็นไปตามยุคสมัย ตรงต่อความต้องการของประชาชน

4. การยอมรับ เคารพ ให้เกียรติผู้ที่เป็นผู้หลักผู้ใหญ่ของพรรค เช่น เป็นสมาชิกอาวุโส เป็นผู้มีตำแหน่งสูงกว่า หรือผู้ที่สร้างคุณประโยชน์ไว้มากกว่า ตลอดถึงการเคารพพี่น้องประชาชนผู้เป็นเจ้าของประชาธิปไตย

5. การช่วยเหลือ ดูแล สงเคราะห์ คนที่ด้อยกว่า ในที่นี้ หมายถึง การทำหน้าที่ผู้แทนของปวงชนชาวไทยอย่างตรงไปตรงมาตามที่ได้ให้คำมั่นสัญญาไว้กับประชาชน ว่าจะบำบัดทุกข์ บำรุงสุข ให้เกิดขึ้นแก่พี่น้องประชาชนและแก่ประเทศชาติบ้านเมือง โดยเฉพาะการรักษาไว้ซึ่งสถาบันชาติ

ศาสน์ กษัตริย์

6. การส่งเสริม สนับสนุน และให้การดูแล ประเพณีวัฒนธรรมอันดีงาม ของชุมชน ท้องถิ่น ของภาค ของชาติ ทั้งภายในและภายนอก ซึ่งเป็นทั้งอัตลักษณ์และสัญลักษณ์ของประเทศ

7. ให้ความคุ้มครอง ป้องกัน อันชอบธรรม แก่ศาสนาต่าง ๆ ที่ประชาชนให้การเคารพนับถือ ตลอดถึงบุคคลที่ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบตามหลักการของศาสนา และการเปิดโอกาสให้ตัวเองเข้าถึงหลักธรรมทางศาสนาและส่งเสริมให้ผู้อื่นได้ศึกษาและปฏิบัติด้วย

หัวข้อธรรมที่ 2 สาราณียธรรม 6

หลักสาราณียธรรม คือ คำสอนของพระพุทธเจ้า ที่ว่าด้วยแนวทางปฏิบัติของผู้ที่อยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม ตั้งแต่ขนาดเล็ก เช่น ครอบครัวไปจนถึงระดับประเทศ หรือแม้กระทั่งในระดับโลก มีอยู่ 6 ประการ (พระธรรมปิฎก (ป.ปยุตฺโต) ,2546) ได้นำมารวบรวม และอธิบายความไว้ในหนังสือพจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรมดังต่อไปนี้

1. เมตตากายกรรม ตั้งเมตตากายกรรมในเพื่อนร่วมอุดมการณ์ทางการเมือง ทั้งต่อหน้าและลับหลัง หมายถึง สนับสนุนช่วยเหลือกันทางด้านกำลังกาย ด้วยการช่วยเหลือกิจธุระต่าง ๆ ของหมู่คณะด้วยความเต็มใจ เช่นช่วยถือสิ่งของ ช่วยทำความสะอาดที่อยู่อาศัย หาอาหารให้รับประทาน ซักเสื้อผ้าให้ แสดงอาการกิริยาสุภาพต่อกัน มีหน้าตายิ้มแย้มแจ่มใสต่อกัน เคารพนับถือกัน รู้จักอ่อนน้อมถ่อมตน ไม่ยกตนข่มท่าน มีสัมมาคารวะ ไม่ไปเบียดเบียนหรือใช้กำลังข่มเหงผู้อื่น ไม่ใช้กำลังในการแก้ไขปัญหา ทั้งต่อหน้าและลับหลัง

2. เมตตาวจีกรรม ตั้งเมตตาวจีกรรมในเพื่อนร่วมอุดมการณ์ทางการเมือง ทั้งต่อหน้าและลับหลัง หมายถึง การพูดแต่สิ่งที่ดีงาม พูดกันด้วยความรักความปรารถนาดี รู้จักการพูดให้กำลังใจซึ่งกันและกันในยามที่เพื่อนร่วมสังคมประสบกับความทุกข์ ความผิดหวัง หรือปัญหาต่าง ๆ ควรพูดแนะนำแต่สิ่งที่ดี แจ้งสิ่งที่เป็นประโยชน์ แนะนำตักเตือนด้วยความหวังดี พูดอย่างใดก็ทำอย่างนั้น ไม่โกหกมดเท็จ กล่าววาจาสุภาพ ใช้วาจาที่แสดงความเคารพนับถือต่อกัน เจรจากันด้วยเหตุผลด้วย ติปัญญา ไม่ใช้โทสะเป็นตัวนำ พูดอย่างมีจิตสำนึกในผลประโยชน์สุขร่วมกันพูดจาสร้างสรรค์ หากไม่มีความสามารถที่จะพูดแนะนำอะไรใครได้ ก็ไม่ควรพูดซ้ำเติม หรือนำไปนินทาว่าร้าย หรือกล่าวร้ายเสียดสีประชดประชันกัน ไม่ว่าจะเป็นต่อหน้าหรือลับหลัง

3. เมตตามโนกรรม ตั้งเมตตามโนกรรมในเพื่อนร่วมอุดมการณ์ทางการเมือง ทั้งต่อหน้าและลับหลัง หมายถึง การคิดดี มองกันในแง่ดี มีความหวังดี ปรารถนาดี มีความรักความเมตตาต่อกัน คิดทำแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์แก่กัน คิดพิจารณาวินิจฉัย คิดวางแผนต่าง ๆ โดยมุ่งทำให้เกิดประโยชน์สุขร่วมกัน ไม่คิดทำร้ายซึ่งกันและกัน ไม่คิดอิจฉาริษยา ไม่คิดอคติ ไม่คิดพยาบาทไม่คิดผูกโกรธแค้นเคืองกัน รู้จักให้โอกาสและให้อภัยต่อกันอยู่เสมอ ทั้งต่อหน้าและลับหลัง

4. สาธารณโภคี ไม่หวงสิ่งของ ได้อะไรสิ่งใดมาโดยชอบธรรมก็แบ่งปันกัน หมายถึง

ได้สิ่งใดมาก็รู้จักแบ่งกันกินแบ่งกันใช้ แจกจ่ายให้กับทุกคนได้มีส่วนร่วมโดยทั่วกัน รู้จักแบ่งปันผลประโยชน์ต่อกันด้วยความชอบธรรม ช่วยเหลือเกื้อกูลกันตามอัตภาพ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อกันอยู่เสมอตามโอกาสอันควร ต่อสมาชิกต่อเพื่อนร่วมอุดมการณ์ รู้จักใช้ทรัพยากรธรรมชาติร่วมกันโดยไม่ทำลายระบบนิเวศน์สิ่งแวดล้อมที่จะก่อให้เกิดผลกระทบต่อมวลมนุษย์ มุ่งช่วยเหลือและบำเพ็ญประโยชน์ต่อสาธารณะ ไม่ตระหนี่ ไม่ขี้เหนียว ไม่โลภ ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนฝ่ายเดียว ไม่เอารัดเอาเปรียบใคร แม้จะมีช่องทางให้ทำได้ก็ตาม

5. สีลสามัญญตา มีศีลบริสุทธิ์เสมอกันกับเพื่อนสมาชิกร่วมอุดมการณ์ ทั้งต่อหน้าและลับหลัง หมายถึง มีความประพฤติสุจริตดีงาม รักษาระเบียบวินัยของส่วนรวม ปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับของสังคมที่ตนเองอยู่ร่วม รู้จักเคารพในสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น ไม่ก้าวก่ายหน้าที่ไม่บ้าอำนาจ หรือถือตนว่าตัวเองยิ่งใหญ่กว่าผู้อื่น ไม่ทำตัวเป็นอภิสิทธิ์ชน ไม่ทำตนให้เป็นที่น่ารังเกียจหรือเสื่อมเสียแก่หมู่คณะ ไม่ฝ่าฝืนมติหรือหลักการของหมู่คณะอันจะก่อให้เกิดความหวาดระแวงไม่ไว้เนื้อเชื่อใจกัน ไม่เบียดเบียนผู้อื่น ไม่ก่อความเดือดร้อนแก่สังคมทั้งต่อหน้าและลับหลัง

6. ทิฏฐิสามัญญตา มีทิฏฐิดีงามเสมอกันกับเพื่อนสมาชิกร่วมอุดมการณ์ ทั้งต่อหน้าและลับหลัง หมายถึง มีความเห็นชอบร่วมกัน ในข้อที่เป็นหลักการสำคัญที่จะนำไปสู่ความสำเร็จหรือขจัดปัญหา ยึดถืออุดมคติ หลักแห่งความดีงาม หรือจุดหมายสูงสุดอันเดียวกันไม่ยึดถือความคิดของตัวเองเป็นใหญ่ฝ่ายเดียว เมื่ออยู่ร่วมกันในสังคม ต้องรู้จักฟังความคิดเห็นของผู้อื่นบ้าง ของสังคมโดยรวมบ้าง เมื่อความคิดเห็นของตัวเองแตกต่างจากคนหมู่มาก ก็ต้องหันมาพิจารณาดูตัวเองปรับมุมมอง ทัศนคติของตัวให้เข้ากับคนหมู่มาก เรียกว่ารู้จักแสวงหาจุดร่วมและสงวนไว้ซึ่งจุดต่าง ไม่สร้างข้อขัดแย้งโดยไม่มีเหตุผล ต้องมีความเข้าใจในเรื่องสิทธิหน้าที่ และเสรีภาพของแต่ละบุคคล โดยนัยแห่งสาราณียธรรม 6 ประการข้างต้น จะเห็นได้ว่า พระพุทธเจ้าทรงเน้นให้ผู้ที่อยู่ร่วมกันเป็นหมู่คณะหรือทำงานร่วมกัน จะต้องมีเมตตา คือ ความหวังดีต่อกัน ไม่ริษยากัน ไม่ชิงดี ชิงเด่นต่อกันและกัน ไม่ว่าจะด้วยการกระทำหรือจะด้วยการพูด หรือแม้กระทั่งการคิดใน

3 ประการแรกนั้น การอยู่ร่วมกันในองค์กรต้องพร้อมที่จะสื่อสาร รับฟัง พูดคุย กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกองค์กรซึ่งกันและกันด้วยความจริงใจต่อกัน แต่ไม่ว่าจะเป็นหลักการใดก็ตาม ก็จะเห็นว่าหลักการทั้งหลายล้วนมีจุดมุ่งหมายที่จะรักษา “ความสมดุล” ในมิติต่าง ๆ และเป็นข้อปฏิบัติเพื่อป้องกันความเสื่อมขององค์กรและผู้ที่อยู่ในองค์กรนั้น ๆ

3 ประการหลัง เป็นการวางเงื่อนไขหรือกติกาในการอยู่ร่วมกัน โดยกำหนดให้ผู้ที่อยู่ร่วมกันต้องรู้จักการแบ่งปัน เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และจะต้องมีความประพฤติอันดีงามเสมอภาคกัน และที่สำคัญที่สุดคือ จะต้องมีความคิดเห็นถูกต้อง และเป็นไปในแนวทางเดียวกันกับผู้อื่น

หัวข้อธรรมที่ 3 คือ หลักการ 6

หลักการ 6 ประการ (1) หลักนิติธรรม ตั้งอยู่บนพื้นฐานของข้อกฎหมาย กฎข้อบังคับ

ต่าง ๆ (2) หลักคุณธรรม ได้แก่การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม ยึดถือหลักนี้ในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นตัวอย่างแก่สังคมและช่วยส่งเสริมให้ประชาชนพัฒนาตนเองและประเทศชาติไปพร้อมกัน (3) หลักความโปร่งใส ได้แก่ การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันให้เกิดมีในทุกคนปฏิบัติกิจต่าง ๆ อย่างตรงไปตรงมาด้วยความถูกต้อง (4) หลักความมีส่วนร่วม ได้แก่การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้และเสนอความเห็นในการตัดสินใจปัญหา การประชาพิจารณ์การแสดงประชามติหรืออื่น ๆ (5) หลักความรับผิดชอบ ได้แก่ การตระหนักในสิทธิหน้าที่ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวม (6) หลักความคุ้มค่า ได้แก่ การบริหารจัดการนโยบายและใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ต้องดำเนินการเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม คือประชาชนและประเทศชาติหลัก

2. นโยบายด้านตัวหัวหน้าพรรคการเมือง (Party Leader)

แนวคิดและการด้านผู้นำหรือหัวหน้าพรรค จะต้องเป็นบุคคลที่มีอำนาจ มีบารมี มีบริวาร มีหลักคิดหลักการที่น่าเชื่อถือ มีภาวะความเป็นผู้นำ มีประสบการณ์ในทางการเมือง เพราะเป็นบุคคลที่มีตำแหน่งสำคัญในพรรคการเมืองเป็นกลไกพรรคในระดับบน เป็นส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนการทำงานของพรรคในทุกด้านตั้งแต่ระดับชาติหรือส่วนกลาง ซึ่งเป็นที่ตั้งของสำนักงานใหญ่ของพรรคการเมืองเกือบทั้งหมดไปถึงระดับท้องถิ่นหรือสาขาพรรค ทั้งนี้ ผู้นำพรรคการเมืองต้องมีความแน่วแน่มีความตั้งใจที่จะรวมอำนาจการตัดสินนโยบายของตนของพรรคแล้วเข้าร่วมกับพรรคอื่น ๆ คือในทางปฏิบัติแล้วผู้ที่เป็นหัวหน้าพรรคต้องเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการเจรจากับผู้นำพรรคการเมืองอื่น ๆ เพื่อร่วมจัดตั้งรัฐบาลและหากสำเร็จก็จะมีบทบาทในการคัดสรรบุคคลในพรรคเข้ารับตำแหน่งทางการเมือง จึงกล่าวได้ว่าผู้นำพรรคการเมือง ถือเป็นผู้ควบคุมกลไกการทำงานของพรรค ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ตลอดจนในบางครั้งยังเป็นแหล่งทุนสำคัญของพรรคด้วย

หลักพุทธธรรมธรรมที่ส่งเสริมการทำงานผู้นำพรรค

องค์กรทั้งหลายไม่ว่าองค์กรของรัฐหรือบริษัทเอกชนจะเจริญก้าวหน้าและมีความยั่งยืนได้ก็ต้องอาศัยบุคลากรในองค์กรเป็นกำลังการขับเคลื่อนนำพาองค์กรไปสู่เป้าหมายคือ ความสำเร็จ โดยเฉพาะผู้นำองค์กรหรือผู้บริหารทุกระดับต้องถือว่ามีบทบาทสำคัญยิ่ง เพราะถ้าองค์กรใดได้ผู้นำที่ดีและมีความสามารถเข้ามาบริหารองค์กรนั้นก็เป็นอันหวังความเจริญก้าวหน้าได้ แต่หากได้ผู้นำไม่ดีบกพร่องด้านคุณธรรม ไม่มีความซื่อสัตย์สุจริต ย่อมนำพาองค์กรไปสู่ความเสื่อมได้ไม่วันใดก็วันหนึ่ง ผู้นำที่ดีจึงต้องมีคุณสมบัติหรือมีความเพียบพร้อมด้วยคุณธรรมหลายๆ อย่างอยู่ในตัว โดยคุณธรรมของผู้นำหากยกหลักธรรมในทางพระพุทธศาสนาก็ได้รับการจัดสรรไว้พร้อมสรรพ อยู่ที่การเลือกสรรนำมาใช้ให้เหมาะกับกาลเทศะ บุคคล และสถานการณ์ ดังนี้

หัวข้อธรรมที่ 1 พรหมวิหาร 4

หลักธรรมนี้จะเป็นสิ่งที่ลูกน้องทั้งหลายใช้เป็นข้อศึกษาพิจารณาผู้นำของเขาว่าเป็นคนอย่างไร ซึ่งถ้าผู้นำของเขามีพรหมวิหารครบถ้วนสมบูรณ์ เขาก็เชื่อว่าภายใต้ร่มเงาที่เย็นของผู้นำคน

นั้นๆ จะทำให้ชีวิตของเขามีความสุขไปด้วย มี 4 ประการ

1. เมตตา คือ ความรัก ปรารถนาจะให้ผู้อื่นมีความสุข คือ มีความปรารถนาดีต่อลูกน้องทุกคน ไม่เลือกปฏิบัติ

2. กรุณา คือ คิดช่วยเหลือผู้อื่นให้พ้นทุกข์ เช่น เวลาที่ลูกน้องมีปัญหา หรือต้องการความช่วยเหลือก็ให้ความช่วยเหลือเท่าที่จะทำได้ ไม่เพิกเฉย

3. มุทิตา คือ พลอยยินดีเมื่อผู้อื่นได้ดีมีสุข เช่น ลูกน้องประสบความสำเร็จ ก็ยินดีภูมิใจด้วย ไม่ริษยา กลัวว่าลูกน้องจะได้ดีกว่าตน

4. อุเบกขา คือ วางตนเป็นกลาง ไม่ดีใจ ไม่เสียใจ เมื่อผู้อื่นถึงวิบัติ เช่น เมื่อลูกน้องทำผิดก็ต้องว่าไปตามผิด ถูกก็ต้องว่าไปตามถูก ไม่เห็นผิดเป็นถูก หรือเห็นถูกเป็นผิด

หัวข้อธรรมที่ 2 ทศพิธราชธรรม 10

บางคนมีความเข้าใจว่า ทศพิธราชธรรม เป็นหลักธรรมหรือคุณธรรมของคนที่เป็นพระราชาเท่านั้น ไม่เกี่ยวกับคนทั่วไป ความจริงแล้วทศพิธราชธรรมเป็นหลักธรรมของคนที่เป็นผู้นำต้องมี ถ้ามีในผู้ใด ผู้นั้นย่อมเป็นที่รัก เคารพ นับถือ เป็นที่เชิดชูของประชาชน ลูกน้อง และบริวาร มี 10 ประการ ดังนี้

1. ทาน คือ การให้ปัน ผู้นำที่ไม่รู้จักให้ หรือให้ไม่เป็น ไม่เคยยื่นมือให้ความช่วยเหลือลูกน้อง พนักงาน ผู้ใต้บังคับบัญชา รับลูกเดียว ไม่มีให้ หรือน้ำใจแห้ง ไม่รู้จักให้อภัย ตระหนี่ความรู้ หวงวิชา อย่าได้หวังความยอมรับนับถือจากลูกน้อง

2. ศีล คือความประพฤติดี ได้แก่ การสำรวมกาย วาจา ใจ ให้เรียบร้อย สะอาดดีงาม ไม่ประพฤติผิดหรือความเสื่อมเสียทางกาย วาจา

3. ปริจจาคะ คือ การรู้จักเสียสละ เช่น เสียสละประโยชน์ตน เพื่อประโยชน์ส่วนร่วม ไม่เห็นแก่ตัว ไม่เห็นแก่ได้

4. อาชชวะ คือ มีใจซื่อตรง ยึดมั่นในสุจริตธรรม ปราศจากอคติทั้งปวง มีความตรงไปตรงมา ไม่โลเลเหลาะแหละ

5. มัททวะ คือ มีอัธยาศัยดีงาม ละมุนละไม อ่อนโยน สุภาพ ไม่หยาบคาย

6. ตบะ คือ คอยระวังไม่ให้อกุศลธรรม เช่น โลภ โกรธ หลง เกิดขึ้นในใจ

7. อักโกธะ คือ ระงับหรือขจัดได้ซึ่งความโกรธ ได้แก่ เวลาโกรธต้องรู้จักระงับยับยั้งไม่ให้อำนาจความโกรธเข้าครอบงำ ผู้นำเจ้าอารมณ์ไม่มีลูกน้องไม่มีบริวาร

8. อวิหิงสา คือ ผู้นำที่ดีต้องไม่ใช้อำนาจในการเบียดเบียน รังแก ข่มเหงคนอื่น หรือลูกน้องของตน แต่ต้องใช้อำนาจในทางที่ดีและเป็นธรรมอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกับทุกคน ไม่เลือกปฏิบัติ

9. ขันติ คือ มีความอดทนอดกลั้นสูงกว่าลูกน้องหลายเท่า ซึ่งความอดทนอดกลั้นนี้

ถือเป็นคุณสมบัติพิเศษที่ทำให้ผู้นำมีความงดงามในตัว

10. อวิโรธนะ คือ ไม่ว่าจะเกิดอะไรขึ้นก็ต้องธำรงไว้ซึ่งความถูกต้อง ไม่เอนเอียง เหมือนไม้หลักปักเลน แต่เป็นเหมือนภูเขาที่แม้จะถูกพายุ ฝน ก็ไม่มีล้ม ไม่เอนเอียง

หัวข้อธรรมที่ 3 อบายมุข 6

อบายมุข แปลว่า ปากทางแห่งความเสื่อม คือหมายถึงว่า ตัวอบายมุขนั้นยังใช่ความเสื่อมโดยตรง แต่มันเป็นเหมือนทางเดินที่จะนำไปสู่ความเสื่อม เมื่อใดที่เราเริ่มติดใจหรือลุ่มหลงในอบายมุข ไม่ว่าจะเป็นชนิดใด ก็เท่ากับว่าเราเริ่มเดินทางไปสู่ความเสื่อมแล้ว ยิ่งเดินนานหรือติดใจลุ่มหลงนาน ก็เท่ากับว่าได้จมอยู่ในความเสื่อมนั้นลึกมากและถอนตัวได้ยาก บุคคลที่จะเป็นผู้นำองค์กรในระดับประเทศจึงต้องเป็นผู้ที่บริสุทธิ์จากอบายมุขทั้ง 6 คือ

1. ต้องไม่ยุ่งเกี่ยวกับเครื่องมึนเมาและสิ่งเสพติดต่าง ๆ
2. ไม่ควรยุ่งเกี่ยวกับการเที่ยวกลางคืนอันเป็นแหล่งมั่วสุมอบายมุขทุกชนิด
3. ไม่ยุ่งเกี่ยวหลงใหลในสถานบันเทิงต่าง ๆ
4. ไม่ยุ่งเกี่ยวกับการพนันทุกชนิด
5. มีความขยันในการทำงานเพื่อส่วนรวม และ
6. เป็นมิตรกับทุกคนและรู้จักคบหาและเอากัลยาณมิตร คือ คนดีที่มีความรู้ความสามารถ มีคุณธรรมมาเป็นพวก

เพราะฉะนั้น หากบุคคลใดมีคุณสมบัติดังกล่าว บุคคลนั้นย่อมเป็นผู้นำที่นำพาหมู่คณะไปสู่จุดหมาย คือเจริญก้าวหน้าแต่ฝ่ายเดียว

หัวข้อธรรมที่ 4 อคติ 4

อคติ แปลว่า ความลำเอียง นั้นอันตรายมาก เพราะทำลายคนมานักต่อนัก ความน่ากลัวของคนที่มีอคติครอบงำ คือ สามารถทำลายได้ทุกอย่าง โดยเฉพาะทำลายความถูกต้อง ความเที่ยงธรรม ทำลายวัฒนธรรม ประเพณี บางครั้งก็ทำลายกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ กฎหมาย ฯลฯ ซึ่งถ้าผู้นำมีอคติ 4 อย่างนี้ จะมีแต่เสื่อมกับเสีย ไม่มีอะไรดี

1. ฉันทาคติ คือ ลำเอียงเพราะรักใคร่ เช่น ลูกน้องคนโปรดจะผิดยังไงก็ไม่ว่า เห็นสองตาก็ทำเป็นไม่เห็น ส่วนลูกน้องที่ไม่โปรด เวลาผิดนิดผิดหน่อยเป็นเรื่องทันที

2. โทสาคติ คือ ลำเอียงเพราะโกรธ ลองได้โกรธแล้วจะรู้ว่าใจได้เสียสมดุล หนัก ๆ คือ เสียศูนย์ หรือสูญเสียความเที่ยงธรรม เช่น เกลียดคนนั้น ฝ่ายนั้นก็มักจะมีอคติต่อคนคนนั้น ฝ่ายนั้นตลอด ไม่ว่าจะผิดหรือถูกเห็นเป็นผิดหมด

3. โมหาคติ คือ ลำเอียงเพราะเขลา ไม่น่าเชื่อว่าการทำอะไรโง่ ๆ ก็เป็นความลำเอียงได้เหมือนกัน เช่น เชื่ออะไรโง่ ๆ แล้วก็ทำอะไรโง่ ๆ ตามนั้นจนคนอื่นเดือดร้อน

4. ภยาคติ คือ ลำเอียงเพราะกลัว ต้องบอกว่ามีผู้นำหลายคนที่เสียความเที่ยงธรรม

ไปเพราะความกลัว เช่น ถ้าไม่ทำตามผู้มีอำนาจเหนือกว่าสั่งจะถูกย้าย หรือถูกกลั่นแกล้ง หรือจะไม่ได้รับการสนับสนุนในตำแหน่งที่สูงขึ้น

หัวข้อธรรมที่ 4 พรหมวิหาร 4

หลักธรรมนี้จะเป็นสิ่งที่ลูกน้องทั้งหลายใช้เป็นข้อศึกษาพิจารณาผู้นำของเขาว่าเป็นคนอย่างไร ซึ่งถ้าผู้นำของเขามีพรหมวิหารครบถ้วนสมบูรณ์ เขาก็เชื่อว่าภายใต้ร่มเงาที่เย็นของผู้นำคนนั้นๆ จะทำให้ชีวิตของเขามีความสุขไปด้วย มี 4 ประการ

1. เมตตา คือ ความรัก ปรารถนาจะให้ผู้อื่นมีความสุข คือ มีความปรารถนาดีต่อลูกน้องทุกคน ไม่เลือกปฏิบัติ

2. กรุณา คือ คิดช่วยเหลือผู้อื่นให้พ้นทุกข์ เช่น เวลาที่ลูกน้องมีปัญหา หรือต้องการความช่วยเหลือก็ให้ความช่วยเหลือเท่าที่จะทำได้ ไม่เพิกเฉย

3. มุทิตา คือ พลอยยินดีเมื่อผู้อื่นได้ดีมีสุข เช่น ลูกน้องประสบความสำเร็จ ก็ยินดีภูมิใจด้วย ไม่ริษยา กลัวว่าลูกน้องจะได้ดีกว่าตน

4. อุเบกขา คือ วางตนเป็นกลาง ไม่ดีใจ ไม่เสียใจ เมื่อผู้อื่นถึงวิบัติ เช่น เมื่อลูกน้องทำผิดก็ต้องว่าไปตามผิด ถูกก็ต้องว่าไปตามถูก ไม่เห็นผิดเป็นถูก หรือเห็นถูกเป็นผิด

3. นโยบายด้านตัวแทนของพรรคการเมือง (Personality)

การเลือกตั้งทั่วไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 และตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2560 ได้เปิดโอกาสให้สมาชิกพรรคมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างกว้างขวางในการกำหนดนโยบายและกำหนดมาตรการที่สามารถดำเนินการได้โดยอิสระไม่ถูกครอบงำหรือชี้นำโดยบุคคลซึ่งมิได้เป็นสมาชิกพรรคการเมือง ในการเลือกตั้งทั่วไปพรรคการเมืองจะส่งผู้สมัคร รับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรด้วยการสรรหาตามวิธีการที่กฎหมายพรรคการเมืองฉบับปัจจุบันกำหนด และตามข้อบังคับพรรคการเมือง ซึ่งพรรคการเมืองต้องจัดให้มีคณะกรรมการสรรหาผู้สมัคร รับเลือกตั้งอันประกอบด้วยบุคคลและจำนวนตามที่กำหนดในข้อบังคับพรรคการเมือง ซึ่งการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้ง 2 แบบ มีดังนี้

แบบที่หนึ่ง คือ การสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งตามจำนวนเขตของแต่ละพรรคที่ส่งผู้สมัครรับการเลือกตั้งในจังหวัดนั้น ๆ

ประเด็นตัวแทนระบบแบ่งเขต ผู้สมัครแต่ละคนในเขตมีคุณสมบัติที่ครบถ้วน ล้วนเป็นบุคคลที่เคยทำงานประสบความสำเร็จเป็นที่รู้จักของประชาชนในพื้นที่ จึงทำให้ประชาชนตัดสินใจลำบากในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา ด้านคุณสมบัติของผู้สมัครโดยรวมอยู่ในระดับที่ดี และต้องมีความซื่อสัตย์ สุจริต เป็นที่พึ่งของประชาชนได้ มีมนุษย์สัมพันธ์เข้ากับประชาชนได้ดี ลงพื้นที่สม่ำเสมอ เป็นผู้มีความสามารถในการสื่อสาร มีบุคลิกภาพดี มีความรู้สูง

กว่าปริญญาตรีเป็นคนในพื้นที่ที่ลงรับสมัคร เป็นบุคคลที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จัก

แบบที่สอง คือ การสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อตามที่มติของพรรคการเมืองต่าง ๆ เสนอมา

ประเด็นตัวแทนระบบปาตี้ลิสต์ คุณภาพของผู้ที่จะลงรับสมัครในนามพรรคการเมืองประชาชนไม่รู้จักและเข้าถึงผู้สมัครได้ยาก และไม่ให้ความสำคัญต่อการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน และควรมีการนำเสนอผลการทำงานที่ผ่าน ๆ มาว่ามีผลงานทางการเมืองที่เห็นเด่นชัดและเป็นรูปธรรมอะไรบ้าง ผู้สมัครควรมีความรู้ มีความสามารถ มีความเป็นผู้นำ กล้าคิด กล้าทำ มีความซื่อสัตย์สุจริต ไม่โกงกิน และไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน

หลักพุทธธรรมที่ส่งเสริมการทำงานของตัวแทนพรรคการเมือง

การเข้ามาเสนอตัวรับใช้ประชาชนของนักการเมือง จะต้องมีเครื่องมือในการทำงานที่สำคัญ นั่นคือนโยบายที่พรรคการเมืองทั้งหลายได้ประกาศหรือให้คำมั่นสัญญาไว้ตอนหาเสียงเสียงเลือกตั้งซึ่งนโยบายต่าง ๆ นั้นต้องคำนึงถึงความเป็นไปได้ และมีประโยชน์ต่อประชาชน ต่อประเทศชาติ สิ่งหนึ่งที่สามารถยืนยันได้ว่านโยบายนั้น ๆ นำไปปฏิบัติได้จริงได้ผลจริง คือนโยบายที่มีการนำเอาหลักพุธธรรมเข้ามาบูรณาการร่วมกันกับนโยบายนั้น ๆ อันมีหลากหลายหัวข้อธรรม ดังนี้

หัวข้อธรรมที่ 1 หลักเทวธรรม 2

หลักเทวธรรม คือ ผู้ที่มีธรรมของเทวดาในโลก เป็นธรรมะที่เทพเจ้าหรือเทวดาถามหาหรือต้องการจากมนุษย์ เป็น สัปบุรุษผู้สงบระงับ ประกอบด้วย 2 ประการ คือ

1. หิริ ความละอายชั่ว ในที่นี้หมายถึงคนที่เป็นนักการเมืองหรือผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียทางการเมือง ต้องเป็นบุคคลที่ไม่ทำความชั่วทั้งทางกาย ทางวาจา และทางจิตใจ เห็นความชั่วทั้งหลายเป็นดั่งอสรพิษไม่อยากเข้าใกล้ มีความคิด การกกระทำ และคำพูดที่เป็นเมตตาต่อประชาชน ต่อเพื่อนร่วมงาน และต่อทุกคน มาเอารัดเอาเปรียบผู้อื่น ไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อนเพราะตัวเรา

2. โอตตัปปะ การเกรงกลัวต่อบาป หมายถึง ต้องเกรงกลัวต่อผลแห่งกรรมชั่วที่ตัวเองจะกระทำลงไป ต้องคิดอยู่เสมอว่า เมื่อเราคิดไม่ดี พูดไม่ดี ทำไม่ดี ต่อคนอื่น ต่อส่วนรวม ต่อประชาชน ต่อประเทศชาติ ในสิ่งใดสิ่งหนึ่งเอาไว้ ในอนาคตกรรมชั่วเหล่านั้นก็จะส่งผลมายังตัวเรา ครอบครัวของเรา และสิ่งที่เกี่ยวเนื่องด้วยตัวเราไม่วันใดก็วันหนึ่งอย่างแน่นอน ฉะนั้น ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทางการเมืองทั้งหลายจึงต้องมีโอตตัปปะ การเกรงกลัวต่อบาป ให้เห็นบาปกรรมเหมือนกองไฟที่เร่าร้อนสามารถเผาไหม้ทุกสิ่งทุกอย่างได้ตลอดเวลา

หัวข้อธรรมที่ 2 หลักอบายมุข 6

ทางแห่งความเสื่อมมี 6 อย่าง คือ 1) การดื่มน้ำเมา 2) การเที่ยวกลางคืน 3) การเที่ยวดูการละเล่น 4) การเล่นการพนัน 5) การคบคนชั่วเป็นมิตร 6) การเกียจคร้านการำงาน ในอบายมุข 6 นี้ บุคคลใดที่เสนอตัวเองทำงานเพื่อส่วนรวม โดยเฉพาะการตัวแทนของชาวบ้าน เช่น

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาจังหวัด และผู้นำต่าง ๆ ต้องงดเว้นเสีย เพราะจะทำให้เกิดสภาพปัญหาต่อตัวเอง คือ สุขภาพเสื่อมโทรม เสื่อมทรัพย์ เป็นที่รังเกียจของคนหมู่มาก และเป็นบ่อเกิดปัญหาทางสังคม นำไปสู่ความยากจน ครอบครัวแตกแยก สังคมอยู่ด้วยการเอารัดเอาเปรียบ มีการฉ้อโกงต่าง ๆ เช่น ฉ้อโกงงบประมาณของรัฐ เบียดบังเวลาทำงานเพื่อประชาชนไปทำประโยชน์ส่วนตัว และนำไปสู่การแตกแยกของสังคมในที่สุด

อบายมุข 6 จึงเป็นหลักธรรมคำสอนที่สำคัญที่พระพุทธเจ้าได้ทรงตรัสแสดงไว้ เพื่อต้องการที่จะแสดงให้รู้ เพื่อการละเว้นไม่ให้ยึดถือปฏิบัติเพราะว่าสิ่งทั้งหลายเหล่านี้เป็นปากทางของความเสื่อม ความไม่เจริญ หรือมีความหมายว่าสิ่งที่จะนำให้ไปสู่ความเสื่อมถอยทั้งปวงแห่งการดำเนินชีวิตของตนเอง ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ

หัวข้อธรรมที่ 3 หลักฆราวาสธรรม 4

ฆราวาสธรรม เป็นหลักคำสอนที่พระพุทธองค์แสดงไว้เพื่อให้สาวกผู้อยู่ครองเรือนได้นำไปเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตให้ประสบความสำเร็จตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ มี 4 ประการ คือ

1. สัจจะ คือ ความจริง ซื่อตรง ซื่อสัตย์ จริงใจ พูดจริง ทำจริง

2. ทมะ คือ การฝึกฝน การข่มใจ ฝึกนิสัย ปรับตัว รู้จักควบคุมจิตใจ ฝึกหัดดัดนิสัย แก้ไขข้อบกพร่อง ปรับปรุงตนให้เจริญก้าวหน้าด้วยสติปัญญา ผู้มีส่วนได้เสียทางการเมืองต้องมีความซื่อสัตย์ ยึดถือความจริงเป็นหลักสำคัญ ไม่ใช่จะพูด จะสัญญาอะไรกับแระชาชนก็ได้ ต้องเป็นผู้ที่มีวินัยในการพูด พูดในสิ่งที่เป็นไปได้อย่างมีเหตุมีผล ในการให้คำมั่นสัญญากับประชาชนจึงทำ

3. ขันติ คือความอดทน ตั้งหน้าทำหน้าที่การงานด้วยความขยันหมั่นเพียร เข้มแข็งทนทาน ไม่หวั่นไหว มั่นในจุดหมาย ไม่ท้อถอย ในการทำความดีต่อประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นต่อประชาชนและประเทศชาติ

4. จาคะ ความเสียสละ สละกิเลส สละความสุขสบายและผลประโยชน์ส่วนตนได้ เสียสละอบายมุข สิ่งชั่วร้ายทั้งหลายออกจากใจตัวเองได้ ไม่มีความโลภ ไม่โกรธ ไม่หลงงมงายอย่างไร้เหตุผล พร้อมที่จะรับฟังความทุกข์ ความคิดเห็น และความต้องการของผู้อื่น พร้อมที่จะร่วมมือช่วยเหลือ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ไม่คับแคบเห็นแก่ตนหรือเอาแต่ใจตัว

ฆราวาสธรรมดังที่กล่าวมา ทำให้เห็นถึงความเจริญก้าวหน้าทางสังคม เพราะบุคคลที่ประกาศตัวว่ามารับใช้ประชาชน บุคคลเหล่านี้เข้าไปบริหารประเทศ การวางนโยบายและที่สำคัญเอาเงินภาษีประชาชนที่สุจริตได้จ่ายเพื่อการสร้างความเจริญให้กับประเทศ จึงเป็นบุคคลชั้นนำในสังคมที่จำเป็นต้องได้รับการส่งเสริมจากธรรมข้อนี้เป็นพิเศษ จะเห็นว่า แค่ปฏิบัติตามหลักการครองเรือน แต่สามารถนำมาประยุกต์กับการเมืองได้ และจะทำให้บ้านเมืองมีแต่ความเจริญก้าวหน้าในทุก ๆ มิติ

หัวข้อธรรมที่ 4 หลักไตรสิกขา 3

หลักไตรสิกขา คือหลักที่ชาวพุทธต้องศึกษาและทำความเข้าใจให้รู้จริง รู้แจ้งในเบื้องต้น

เพราะเป็นการอธิบายถึงหลักคำสอนที่ย่อลงมาเพื่อความเข้าใจให้ง่ายขึ้นนั่นเอง มี 3 ประการ ดังนี้

1. ศีล คือ การฝึกฝนพัฒนาด้านพฤติกรรม หมายถึง การพัฒนาพฤติกรรมทางกาย ได้แก่ ไม่ทำร้ายชีวิตผู้อื่น 2. ไม่ทำลายทรัพย์สินของผู้อื่น 3. ประพฤติผิดในกาม และวาจา ได้แก่ ไม่พูดเท็จ 2.ไม่พูดส่อเสียด 3. ไม่พูดคาหยาบ 4. ไม่พูดเพ้อเจ้อ

2. สมาธิหมายถึง การฝึกพัฒนาในด้านจิตใจ มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะจิตใจเป็นฐานของพฤติกรรม เนื่องจากพฤติกรรมทุกอย่างเกิดขึ้นจากความตั้งใจหรือเจตนา และเป็นไปตามเจตจำนงและแรงจูงใจที่อยู่เบื้องหลัง ถ้าจิตใจได้รับการพัฒนาให้ดีงามแล้ว ก็จะควบคุมดูแลและนำพฤติกรรมไปในทางที่ดีงามด้วย แม้ความสุขความทุกข์ในที่สุดก็อยู่ที่ใจ ยิ่งกว่านั้น ปัญญาจะเจริญงอกงามได้ต้องอาศัยจิตใจที่เข้มแข็งสู้ปัญหา เอาใจใส่ มีความเพียรพยายามที่จะคิดค้นไม่ท้อถอย ยิ่งเรื่องที่คิดหรือพิจารณานั้นยาก หรือละเอียดลึกซึ้ง ก็ยิ่งต้องมีจิตใจที่สงบแน่วแน่ ไม่ฟุ้งซ่านไม่พลุ่งพล่านกระวนกระวาย คือ ต้องมีสมาธิจึงจะคิดได้ชัดเจน เจาะลึกทะลุได้และมองเห็นทั่วตลอด จิตที่ฝึกดีแล้วจึงเป็นฐานที่จะให้ปัญญาทำงานและพัฒนาอย่างได้ผล

3. ปัญญา หมายถึง การพัฒนาปัญญา ซึ่งมีความสำคัญสูงสุดเพราะปัญญาเป็นตัวนำทางและควบคุมพฤติกรรมทั้งหมด คนเราจะมีพฤติกรรมอะไร อย่างไร และแค่ไหน ก็อยู่ที่ว่าจะมีปัญญาชี้นำหรือบอกทางให้เท่าใด

เพราะฉะนั้น หลักไตรสิกขา คือ ศีล สมาธิ ปัญญา เป็นกระบวนการปฏิบัติ หรือกระบวนการพัฒนา 3 ด้าน คือ ศีล เป็นหลักการพัฒนาระดับความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทางสังคม สมาธิ เป็นหลักการพัฒนาจิตใจให้มีสมรรถภาพและประสิทธิภาพในการคิดพิจารณาตัดสินใจกระทำหรือไม่กระทำการใด ๆ ส่วนปัญญา เป็นหลักการพัฒนาความรู้ความเข้าใจ รู้จักสิ่งทั้งหลายตามที่มันเป็น สามารถแยกแยะวิเคราะห์สืบหาสาเหตุของสิ่งทั้งหลายได้ ไตรสิกขาจึงเป็นกระบวนการพัฒนาแบบบูรณาการเพื่อพัฒนาชีวิตให้ประสบความสำเร็จเป็นคนสมบูรณ์แบบตามแนวพุทธ

4. ด้านตัวนโยบายเชิงวิชาการ (Policy)

ตัวนโยบาย คือข้อความที่พรรคการเมืองที่กำหนดไว้กว้าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการนำไปประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับรู้รับทราบ ถึงแนวทางในการแก้ปัญหาของประชาชนและพัฒนาประเทศชาติให้มีความเจริญก้าวหน้าอย่างไร แล้วพิจารณาถึงความเป็นไปได้ในนโยบายนั้นเพื่อนำไปสู่การตัดสินใจเลือกตั้ง การกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองไทยมีเหตุปัจจัยที่มีความซับซ้อน และหลากหลายกระจายตัวมากขึ้นโดยเฉพาะต่อเหตุผลที่ผูกติดกับขบวนการทางสังคมการเมืองภายนอก มากกว่าผู้นำและแกนนำภายในพรรค ขณะเดียวกันการวัดผลสำเร็จก็จะถ่ายเทน้ำหนักไปที่การสร้างอิทธิพลต่อสังคม การเมือง และเป้าหมายคือการได้รับเลือกตั้งเพียงประการเดียว ที่ผ่านมาอาจกล่าวได้ว่าการศึกษาเรื่องการกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองมีความมุ่งหมายเพียงผลได้หรือชนะการเลือกตั้ง มากกว่าเพื่อกำหนดนโยบายที่สามารถแก้ไขปัญหาให้กับท้องที่หรือสังคม

ได้จริง ปัญหาและอุปสรรคในการกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองไทย คือ นโยบายที่ออกมาก่อให้เกิดปัญหาหรือภาระหนี้สินแก่ประชาชนในระยะยาว และนโยบายที่ออกมาส่วนใหญ่ก็กำหนดมาเพื่อเรียกคะแนนเสียง บางนโยบายไม่สามารถทำได้จริงเพราะไม่ได้ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริง

นโยบายของพรรคการเมืองที่ผู้สมัครนำมาปราศรัยหาเสียง ล้วนเป็นนโยบายที่ประชาชนให้ความสนใจ แต่ประชาชนยังขาดความเชื่อมั่นในนโยบายว่าจะสามารถแก้ไขที่ปัญหาและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้นได้จริงหรือไม่ และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงหรือไม่ จึงทำให้ประชาชนตัดสินใจลำบากในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัด ซึ่งปัจจัยการตัดสินใจทางการเมืองด้านนโยบายที่ดีจะต้องสอดคล้องกับกฎหมาย และข้อบังคับต่างๆ ของสังคมโดยรวมรองลงมา ตอบสนองต่อบุคคลโดยส่วนรวม ประชาชนต้องการนโยบายที่ถูกหลักคุณธรรมและจริยธรรม ถูกกฎหมาย ไม่มีความแฝงใด ๆ และทำประโยชน์ให้กับประเทศได้จริงในส่วนรวม นำไปปฏิบัติได้จริง วัดผลตรวจสอบได้

ฉะนั้น นโยบายของพรรคการเมืองที่ดี ต้องมีการกำหนดนโยบายที่ชัดเจน ต้องเป็นนโยบายที่น่าเชื่อถือและสามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของประชาชนได้จริง และตอบสนองต่อการแก้ไขปัญหาได้ตรงตามความต้องการของประชาชนให้เกิดผลได้จริง

หลักพุทธธรรมที่ส่งเสริมการกำหนดนโยบาย

ผู้ทำงานทางด้านการเมืองโดยเฉพาะผู้ลงสมัครรับเลือกตั้ง จะต้องปฏิบัติงานตามที่ถูกมอบหมายให้จากพรรคการเมือง คือจากผู้บริหารพรรค เพื่อทำหน้าที่ในการทำหน้าที่แก้ปัญหาให้กับประชาชน ซึ่งผู้ปฏิบัติงานต่างก็ปรารถนาที่จะประสบความสำเร็จในการทำงานด้วยกันทุกคนธรรมะที่เหมาะสมสำหรับผู้ปฏิบัติงาน

หัวข้อธรรมที่ 1 หลักอิทธิบาท 4

อิทธิบาท 4 ซึ่งหมายถึง หลักธรรมที่เป็นบ่อเกิดแห่งความสำเร็จ โดยหลักธรรมข้อนี้เป็นองค์ประกอบหลักในการทำงานทุกประเภท ประกอบด้วย 4 ประการ คือ

1. ฉันทะ คือ ความพอใจ หมายถึง พอใจในการทำหน้าที่ตัวแทนของประชาชน ที่จะให้ความช่วยประชาชนในทุก ๆ ด้าน ทั้งในด้านสมาชิกรัฐสภาทำหน้าที่เพื่อออกกฎหมายมาแก้ปัญหาให้กับประชาชน และด้านหน้าที่ตัวแทนของประชาชนที่จะต้องคำปรึกษาคอยประสานหน่วยงานของรัฐ เพื่อทำประโยชน์ให้เกิดกับประชาชนในเขตพื้นที่ของ โดยแสดงออกซึ่งความรักความพอใจในงานที่ทำอยู่ มีความศรัทธาต่องานที่ทำอยู่ ความมีใจรักใคร่สิ่งที่ทำ และพอใจใฝ่รักในจุดหมายของสิ่งที่ทำนั้น อยากทำสิ่งนั้นๆ ให้สำเร็จ อยากให้งานนั้นหรือสิ่งนั้นบรรลุ พูดง่ายๆ ว่ารักงานและรักจุดหมายของงาน พูดให้ลงลึกในทางธรรมว่า ความรัก ความใฝ่ใจปรารถนาต่อภาวะดีงามเต็มเปี่ยมสมบูรณ์ของสิ่งนั้นๆ ของงานนั้น อยากทำให้สำเร็จผลตามจุดหมายที่ดีงามนั้น เมื่อเห็นสิ่งนั้นหรืองานนั้นกำลังเดินหน้าไปสู่จุดหมายก็เกิดปีติเป็นความเอิบอิ่มใจ ครั้นสิ่งหรืองานที่ทำนั้นบรรลุจุดหมายก็รับโสมนัส

เป็นความฉ่ำชื่นใจที่พร้อมด้วยความรู้สึกโปร่งโล่งผ่องใสเบิกบานแผ่ออกไปเป็นอิสระไร้ขอบเขต ถ้าสามารถปลุกเร้าฉันทะให้เกิดอย่างแรงกล้า เกิดความรักในคุณค่าความดีงาม ความสมบูรณ์ของสิ่งนั้นหรือจุดมุ่งหมายนั้นอย่างเต็มที่แล้ว คนก็จะทุ่มเทชีวิตและจิตใจอุทิศให้แก่สิ่งนั้นเมื่อรักแท้ก็มอบใจให้อาจถึงขนาดยอมสละชีวิตเพื่อสิ่งนั้นได้ เมื่อมีฉันทะนำแล้วก็ต้องการทำสิ่งนั้นให้ดีที่สุดให้สำเร็จผลอย่างดีที่สุดของสิ่งนั้นของงานนั้นไม่ห่วงพะวงกับสิ่งล่อเร้าหรือผลตอบแทนทั้งหลายจิตใจก็มุ่งแน่วแน่มั่นคงในการดำเนินสู่จุดหมาย เดินเรียบสม่ำเสมอ ไม่ซ่าน ไม่ส่าย ฉันทสมาธิจึงเกิดขึ้นโดยนัยนี้ และพร้อมกับปธานสังขาร คือ ความเพียรสร้างสรรค์ก็ย่อมเกิดควบคู่มาด้วย

2. วิริยะ คือ ความพากเพียร หมายถึง ขยันหมั่นเพียรกับงานกับหน้าที่ ในฐานะผู้ทำหน้าที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะต้องมีความขยันหมั่นเพียรในการทำงานที่ได้รับมอบหมายจากประชาชน รวมทั้งหมั่นฝึกฝนตนเองอยู่อย่างต่อเนื่องเพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์ต่อประชาชนและประเทศชาติ ความอาจหาญ แกล้วกล้า บากบั่น ก้าวไปใจสู้ ไม่ย่อท้อไม่หวั่นกลัวต่ออุปสรรคและความยากลำบาก เมื่อคนรู้ว่าสิ่งใดมีคุณค่าควรแก่การบรรลุถึง ถ้าวิริยะเกิดขึ้นแก่เขาแล้ว แม้ได้ยินว่าจุดหมายนั้นจะลุถึงได้ยากนัก มีอุปสรรคมาก หรืออาจใช้เวลาเท่านั้นปีเท่านี้เดือนเขาก็ไม่ท้อถอย กลับเห็นเป็นสิ่งท้าทายที่เขาจะเอาชนะให้ได้ทำให้สำเร็จ คนที่.มีความเพียรเท่ากับมีแรงหนุนเวลาทำงานหรือปฏิบัติธรรมก็ตาม จิตใจจะแน่วแน่มั่นคง พุ่งตรงต่อจุดหมาย สมาธิก็เกิดขึ้นได้ เรียกว่าเป็นวิริยะสมาธิ พร้อมทั้งมีปธานสังขาร คือ ความเพียรสร้างสรรค์เข้าประกอบคู่ไปด้วยกัน

3. จิตตะ คือ ความเอาใจใส่ หมายถึง ความเอาใจใส่รับผิดชอบหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ผู้ปฏิบัติงานจะต้องมีจิตใจ หรือสมาธิจดจ่อกับงานที่ทำ รวมถึง มีความรอบคอบและความรับผิดชอบในงานที่ทำอย่างเต็มใจ เต็มความรู้ เต็มความสามารถ เต็มสติกำลัง และเต็มเวลา ความคิดจดจ่อ หรือเอาใจฝักใฝ่ ได้แก่ ความมีจิตผูกพัน จดจ่อเฝ้าคิดเรื่องนั้น ใจอยู่กับงานนั้น ไม่ปล่อย ไม่ห่างไปไหน ถ้าจิตตะเป็นไปอย่างแรงกล้าในเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรืองานอย่างใดอย่างหนึ่ง คนผู้นั้นจะไม่สนใจไม่รับรู้เรื่องอื่น ๆ ใครพูดอะไรเรื่องอื่น ๆ ไม่สนใจ แต่ถ้าพูดเรื่องงานนั้นจะสนใจเป็นพิเศษทันที บางทีจัดทำเรื่องนั้น งานนั้น ขลุกง่วนอยู่ได้ทั้งวันทั้งคืนไม่เอาใจใส่ร่างกายการแต่งเนื้อแต่งตัว อะไรเกิดขึ้นก็ไม่สนใจ เรื่องอื่นเกิดขึ้นใกล้ ๆ บางทีก็ทำไม่รู้จนลืมวันลืมคืน ลืมกินลืมนอน ความมีใจฝักใฝ่เช่นนี้ย่อมทำให้สมาธิเกิดขึ้น จิตจะแน่วแน่แนบสนิทในกิจที่ทำมีกำลังมากเฉพาะสำหรับกิจนั้น เรียกว่า เป็นจิตตสมาธิ พร้อมกันนั้นก็เกิดปธานสังขาร คือ ความเพียรสร้างสรรค์ร่วมสนับสนุนไปด้วย

4. วิมังสา คือ ความสอดส่องในเหตุและผล หมายถึง การพินิจพิเคราะห์และใช้ปัญญาตรวจสอบการงานหน้าที่ที่ได้ทำไป เช่น นโยบายที่ได้ให้คำสัญญาไว้กับประชาชน ทำได้ครบหรือยัง ทำได้ดีหรือไม่ แก้ปัญหาให้กับประชาชนได้หรือไม่ ตรวจสองดูว่างานที่ได้ลงมือทำไปประชาชนและประเทศชาติได้ประโยชน์มากน้อยเพียงใด การใช้ปัญญาพิจารณาหมั่นใคร่ครวญตรวจ

ตราหาเหตุผล และตรวจสอบข้อยิ่งหย่อน เกินเลย บกพร่องหรือขัดข้อง เป็นต้น ในกิจที่ทำรู้จักทดลองและคิดค้นหาทางแก้ไขปรับปรุงข้อนี้เป็นการใช้ปัญญาชักนำสมาธิ ซึ่งจะเห็นได้ไม่ยาก คนมีวิมังสาเป็นพวกชอบคิดค้นหาเหตุผล เมื่อทำอะไรก็คิดพิจารณาทดสอบไปเช่นคิดว่าผลนี้เกิดจากสาเหตุอะไร ทำไมจึงเป็นอย่างนี้ ผลคราวนี้เกิดจากปัจจัยที่เป็นองค์ประกอบเหล่านี้ทั้งนั้น ลองเปลี่ยนองค์ประกอบนั้นแล้วไม่เกิดผลอย่างที่คาดหมาย เป็นเพราะอะไร จะแก้ไขที่จุดไหน ฯลฯ เป็นเหตุให้จิตแน่วแน่แล่นดิ่งไปกับเรื่องที่พิจารณา ไม่ฟุ้งซ่าน ไม่วอกแวก และมีกำลัง เรียกว่าวิมังสาสมาธิ ซึ่งจะมีปธานสังขาร คือ ความเพียรสร้างสรรค์เกิดขึ้นมาด้วย เช่นเดียวกับสมาธิข้ออื่น ๆ (พระธรรมปิฎก, 2542 หน้า 842) **หัวข้อธรรมที่ 2 หลักสังคหวัตถุ 4**

ผู้ทำงานทางด้านการเมืองโดยเฉพาะผู้ลงสมัครรับเลือกตั้ง จะต้องทำหน้าที่ด้วยความตั้งใจมีความปรารถนาดี มีความรักความสามัคคีที่ชัดเจนต่อประชาชนและประเทศชาติ โดยยึดหลักพุทธธรรมที่ทำให้ทุกคนเป็นที่รักใคร่แก่กันละกัน 4 ประการ คือ

1. ทาน คือ เกื้อกูลกันด้วยการให้ หมายถึง การให้คำปรึกษา คำแนะนำ ให้เวลากับตัวเองในการทำหน้าที่ตัวแทนของประชาชนอย่างเต็มที่ ไม่เห็นแก่ความเหน็ดเหนื่อย เอื้อเฟื้อแบ่งปันของ ๆ ตน เพื่อประโยชน์แก่ประชาชน แก่ส่วนรวม ไม่เป็นคนเห็นแก่ได้

2. ปิยวาจา คือ ใช้วาจาประสานไมตรี หมายถึง การพูดจาด้วยถ้อยคำที่ไพเราะอ่อนหวานกับประชาชน กับเพื่อนร่วมอุดมการณ์ พูดด้วยความจริงใจ ไม่พูดหยาบคาย ไม่พูดก้าวร้าว พูดในสิ่งที่เป็นประโยชน์สามารถแก้ปัญหาและนำความเจริญมาสู่ประชาชนและประเทศชาติได้ รู้กาลเทศะ ดังนั้น การทำงานร่วมกันจะต้องพูดหรือปรึกษาหารือกันโดยยึดถือหลักเกณฑ์ 4 ประการ คือ 1) เว้นจากการพูดเท็จ 2) เว้นจากการพูดส่อเสียด 3) เว้นจากการพูดคำหยาบ 4) เว้นจากการพูดเพ้อเจ้อ และที่สำคัญอย่างยิ่ง คือ จะต้องพูดหรือเจรจากันด้วยไมตรีและความปรารถนาดีต่อกัน

3. อัตถจริยา คือ ร่วมสร้างสรรค์อุดมการณ์ หมายถึง การสงเคราะห์ทุกชนิดหรือการปฏิบัติในสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น คือประชาชนโดยเฉพาะในเขตพื้นที่ของตัวแทนแต่ละคน จะต้องศึกษาและสังเกตดูว่าประชาชนส่วนมากมีความเดือดร้อนเรื่องอะไร ส่วนไหนที่ต้องพึ่งพางบประมาณของภาครัฐ ส่วนไหนที่ต้องตัดสินใจใช้งบประมาณส่วนตัวหรืออื่น ๆ สิ่งเหล่านี้เป็นบาบาทของผู้แทนที่จะต้องรีบลงมือแก้ปัญหาให้กับประชาชน ดังนั้น การทำงานร่วมกันจะต้องช่วยเหลือกันทั้งด้วยกำลังกาย กำลังความคิด และกำลังทรัพย์และอื่น ๆ ตามความเหมาะสม

4. สมานัตตา คือ การเป็นผู้มีความสำเสมอ หมายถึง การเป็นผู้มีความสำเสมอหรือมีความประพฤติเสมอต้นเสมอปลาย การทำหน้าที่ผู้แทนเป็นสิ่งที่เราเสนอตัวอาสาเข้ามารับใช้ประชาชนเอง ดังนั้น การทำงานร่วมกันจะต้องคำนึงถึงคำว่า “มีทุกข์ร่วมทุกข์ มีสุขร่วมเสพ” ไม่วิ่งหนีปัญหา แต่พร้อมเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ ด้วยสติปัญญาและความรู้ความสามารถที่มีเพื่อความสุขของของประชาชนทุกคน และผู้ทำงานร่วมกันทุกคนจะต้องไม่ถือตัว มีความเสมอภาค วางตนเสมอต้น

เสมอปลาย ทำตนให้เป็นที่น่ารัก น่าเคารพนับถือ และน่าให้ความร่วมมือช่วยเหลือ

จะเห็นได้ว่า หลักธรรมที่ใช้ในการทำงานที่กล่าวมา เช่น อิทธิบาท 4 สังคมวัตถุ 4 เป็นเรื่องง่าย ๆ ใกล้ตัวที่เราปฏิบัติกันอยู่แล้วในฐานะปัจเจกชน แต่อาจยังขาดความเข้มข้น เอาจริงเอาจังเท่าที่ควร ธรรมะสำหรับผู้ปฏิบัติงานเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวมต่อประเทศชาติ ในการทำงานด้านการเมืองควรจะให้ความสนใจให้มากเป็นพิเศษกว่าคนอื่น เพราะการเป็นนักการเมืองมีหน้าที่ในการแก้ปัญหาและพัฒนาประเทศชาติ ธรรมข้อนี้จะช่วยให้ได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่าย หากสามารถปฏิบัติได้ก็จะทำให้การทำหน้าที่ของตนได้อย่างเต็มกำลัง

หัวข้อธรรมที่ 3 หลักอคติ 4

อคติ 4 ข้อนี้ เป็นข้อที่ห้ามนำไปใช้ในการหน้าที่ในทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะคนที่มีอำนาจในมือ เช่นนักการเมือง ข้าราชการ เป็นต้น เพราะหลักธรรมข้อนี้สนับสนุนให้ทุกคนทำหน้าที่อย่างตรงไปตรงมา ไม่ลำเอียง ไม่เป็นแก่อามิสสินจ้าง ไม่ก้มหัวให้พวกคนรวย คนมีอิทธิพล คนมียศมีตำแหน่งไม่เล่นพรรคเล่นพวก มี 4 อย่าง คือ

1. ฉันทาคติ คือความลำเอียงเพราะความรักใคร่ จะต้องไม่กำหนดนโยบายที่เอื้อแก่ความเป็นญาติสนิทมิตรสหาย เป็นญาติ เป็นพรรคพวก หรือแม้กระทั่งเขานำสินบนมาให้

2. โทสาคติ คือความลำเอียงเพราะความเกลียดชัง เช่น คนที่เป็นคู่แค้นกับเรามาก่อน นโยบายที่ออกมาจะต้องเพื่อกีดกันหรือทำลายคู่แข่ง

3. ภยาคติ คือความลำเอียงเพราะความหวาดกลัว การออกนโยบายจะต้องไม่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความกลัวในภัยต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น

4. โมหาคติ คือความลำเอียงเพราะคิดว่าตนเองรอบรู้ทุกอย่าง ติไม่ได้ เตือนไม่ได้ การกำหนดนโยบายที่ดี ผู้มีหน้าที่จะต้องรอบรู้และรับฟังทั้งข้อติชมอย่างรอบด้าน

อคติทั้ง 4 นี้จึงเป็นเรื่องที่ผู้ที่เกี่ยวข้องทางการเมืองต้องพิสูจน์ตัวเองว่าทำหน้าที่โดยปราศจากอคติหรือไม่ ตรงไปตรงมาเพื่อประโยชน์ส่วนร่วมหรือไม่

5. ความต้องการของประชาชน (People's require)

ในการเลือกตั้งที่มีขึ้นแต่ละครั้ง ก็จะเป็นที่คาดหวังของประชาชนในการส่งตัวแทนของตนเองเข้าไปทำหน้าที่ฝ่ายนิติบัญญัติ เพื่อออกกฎหมายนำมาใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาให้กับประชาชนและประเทศชาติ อีกประการ หากได้รับความไว้ใจจากประชาชนและสามารถร่วมกันจัดตั้งรัฐบาลบริหารประเทศได้ ก็จะเป็นโอกาสในการนำนโยบายที่เคยได้หาเสียงเอาไว้ไปเป็นกรอบในการกำหนดนโยบายของรัฐบาล ที่จะนำมาใช้ในการบริหารงบประมาณและทรัพยากรของประเทศต่อไป

เพราะฉะนั้น นโยบายที่ใช้ในการหาเสียงของพรรคการเมืองจึงถูกกำหนดขึ้นเพื่อเอาใจเจ้าของอธิปไตย คือประชาชนผู้มีสิทธิ์ออกเสียง ความเป็นจริงแล้วในปัจจุบันประชาชนส่วนใหญ่มีความต้องการโดยภาพรวม คือ 1) ต้องการให้แก้ปัญหาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของ

ประชาชน 2) ต้องการให้แก้ปัญหายาเสพติด เช่น ยาบ้า น้ำกระท่อม กัญชา อันเป็นปัญหาที่ร้ายแรงในปัจจุบันที่คอยกัดกร่อนความสุขของประชาชน ตั้งแต่ระดับบุคคล ระดับครอบครัว ระดับสังคม จนถึงระดับชาติ 3) ต้องการให้แก้ปัญหาค่าครองชีพ ในปัจจุบันค่าครองชีพพุ่งทะยานขึ้นสูงมาก ไม่สอดรับกับรายได้ของคนส่วนใหญ่ของประเทศ ค่าแรงถูก พืชผลทางการเกษตรตกต่ำ เป็นต้น แต่ราคาสินค้าทุกชนิด พลังงานต่าง ๆ มีราคาที่แพง อันเป็นเหตุนำมาซึ่งความเดือดร้อนของประชาชน 4) ความเลื่อมล้ำทางสังคม ยิ่งด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมย่ำแย่ ระดับความห่างของผู้คนในสังคมก็จะเพิ่มมากขึ้น คนรวยก็จะรวยเพิ่มขึ้น คนจนก็จะจมเพิ่มขึ้น 5) ปัญหาสิ่งแวดล้อม ในจังหวัดสงขลามีทรัพยากรป่าไม้ ทรัพยากรทางทะเล ทั้งทะเลสาบและทะเลหลวงอ่าวไทย ในอดีตมีความอุดมสมบูรณ์มาก แต่ปัจจุบันทรัพยากรเหล่านี้โดนทำลายจากนโยบายการพัฒนาของรัฐบ้างมาเป็นอันดับหนึ่งของท้องถิ่นบ้างมาเป็นอันดับสอง ทั้งสองนี้อาศัยนายทุนที่เห็นแก่ตัว ส่วนของประชาชนนั้นมีบ้างที่ต้องหาที่ทำกินเพื่อความอยู่รอดของตัวเองแต่มีจำนวนน้อย

ด้วยเหตุนี้ ประชาชนเองก็ต้องคำนึงถึงด้วยว่า ประเด็นปัญหาด้านต่าง ๆ เหล่านั้นมาจากสาเหตุอะไร เกิดขึ้นโดยธรรมชาติหรือบุคคลใดทำให้เกิดปัญหา จะได้หาจุดร่วมในการกำหนดทิศทางเพื่อแก้ไขต่อไป

หลักพุทธธรรมที่ส่งเสริมความต้องการของประชาชน

แม้จะมีความชอบธรรมอันเป็นสิทธิ์ที่ประชาชนสามารถเรียกร้องความต้องการ จากพรรคการเมืองที่ชนะการเลือกตั้งได้ แต่ก็ใช่ว่าจะถูกต้องชอบธรรมเสมอไปหากหากเรียกร้องนั้นขัดกับหลักกฎหมายและระเบียบมากเกินไป ถึงแม้จะเป็นนโยบายบายที่พรรคการเมืองทั้งหลายเคยใช้หาเสียงไว้ก็ตาม ประชาชนก็ต้องศึกษาเรียนรู้ในเรื่องการเมืองบ้าง ไม่ใช่ว่าไม่ดังอะไรดังที่ต้องการก็ประท้วงและอื่น ๆ จนสร้างผลกระทบไปทั่ว ประชาชนเองก็ต้องศึกษาและอาศัยหลักพุทธธรรมมาบูรณาการกับเข้ากับหลักคิดและความต้องการเหล่านั้นด้วยว่า ถูกต้อง ชอบธรรม เหมาะสมหรือไม่อย่างไร โดยนำเอาหลักพุทธธรรมมาบูรณาการ ดังนี้

หัวข้อธรรมที่ 1 หลักอริยมรรค 8

การที่ประชาชนใช้ชีวิตในแต่ละวันนั้นเต็มไปด้วยความทุกข์ อริยมรรคมีองค์ 8 นับเป็นหลักธรรมสำคัญอย่างหนึ่งในพระพุทธศาสนา ประกอบด้วยกรอบการปฏิบัติ 8 ประการด้วยกัน เรียกว่า "มรรคมีองค์แปด" หรือ "มรรคแปด" โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. สัมมาทิฏฐิ คือ ปัญญาเห็นชอบ หมายถึง การที่ประชาชนจะประกอบกิจอันใดทั้งที่เป็นไปเพื่อประโยชน์ตนและประโยชน์ส่วนรวม ปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งนั้น ประชาชนต้องมีหลักแห่งความเหมาะสมตามความจริงด้วยปัญญาในการแสดงออกถึงความต้องการด้านต่าง ๆ

2. สัมมาสังกัปปะ คือ ดำริชอบ หมายถึง ประชาชนต้องใช้ความคิดพิจารณาในการเรียกร้องสิ่งต่าง ๆ ควรตั้งอยู่ในทางที่ถูกต้องเป็นกุศลและความดีงามเท่านั้น

3. สัมมาวาจา คือ เจรจาชอบ หมายถึง ประชาชนควรใช้หลักการพูดเจราจาปรึกษาหารือ ข้อเรียกร้องต่าง ๆ กับผู้ที่มีอำนาจในการแก้ไขปัญหาโดยตรง และต้องสุภาพ พูดจาแต่ในสิ่งที่สร้างสรรค์ดีงาม ไม่ทำให้ผู้อื่นพลอยเดือดร้อนไปด้วย

4. สัมมากัมมันตะ คือ การประพฤติดีงามทางกาย ในส่วนนี้ประชาชนที่เรียกสิทธิ์ควรตระหนักให้มาก เพราะบางครั้งความต้องการของเราถูกต้องก็จริง แต่ไปสร้างผลกระทบในวงกว้างให้แก่ผู้อื่น ข้อนี้มีจุดประสงค์เพื่อต้องการให้ทุกคนยอมรับและเคารพในสิทธิ์ของกันและกัน

5. สัมมาอาชีวะ คือ ประชาชนทุกคนต้องทำมาหากินอย่างสุจริตชน ไม่คดโกงเอาเปรียบคนอื่น ๆ ไม่มีความอยากได้อยากมีโดยไม่สนใจกฎกติกาและความทุกข์ยากของผู้อื่น

6. สัมมาวายามะ คือ ความพยายาม ประชาชนที่จะเรียกร้องความต้องการต่าง ๆ ต้องคิดตรองให้ดีว่า ความต้องการเหล่านี้เราได้ลงมือปฏิบัติด้วยตัวของเราแล้วหรือยัง ทำสุดความรู้ความสามารถแล้วหรือยัง ได้ประกอบด้วยความเพียรมาน้อยเพียงใด

7. สัมมาสติ คือ การไม่ปล่อยใจให้เกิดความพลั้งเผลอ ปราชาชนต้องดำรงตนอยู่ด้วยความรู้ตัวอยู่เป็นปกติ ไม่ปล่อยให้อำนาจความอยากทั้งหลายเกิดขึ้นจนทำให้ตนเองและส่วนรวมเสียหาย

8. สัมมาสมาธิ คือ การฝึกจิตให้ตั้งมั่น ประชาชนทุกคนต้องหมั่นดูแลตัวเองในอยู่ในความสงบ คือ สงบจากอำนาจกิเลสความอยากทั้งหลาย ต้องศึกษาเรียนให้ละเอียดว่าความต้องการที่เกิดขึ้นกับประชาชนนั้น เป็นความต้องการเหมาะสมหรือไม่ คุ้มค่ากับการเรียกร้องหรือไม่ เป็นต้น

หัวข้อธรรมที่ 2 หลักสังคหวัตถุ 4

หลักพุทธธรรมข้อนี้ดุจเสมือนยานพาหนะที่จะนำพามวลมนุษย์ไปสู่ฝั่งแห่งความสุข สังคมมนุษย์เป็นสังคมที่ประกอบขึ้นด้วยบุคคลที่มีความแตกต่างกันในหลาย ๆ ดังนั้น สังคหวัตถุธรรมจึงมีความจำเป็นเพราะเป็นเครื่องที่คอยยึดเหนียวทุกคน ทุกฝ่าย มีความผูกพันกัน ด้วยความรักความปรารถนาดีต่อกัน มี 4 ประการดังต่อไปนี้

1. ทาน คือ การให้ การเสียสละสิ่งของ ๆ ตนเพื่อประโยชน์สุขแก่ผู้อื่น การที่ประชาชนมีความต้องการให้ปัญหาได้รับการปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนานั้น จะต้องให้เวลาให้โอกาสกับผู้ที่มีอำนาจหน้าที่ด้วย เพราะหลาย ๆ ต้องอาศัยงบประมาณ อาศัยเวลา อาศัยผู้รู้ โดยเฉพาะระบบการราชการ การหยิบยื่นโอกาสจึงมีความจำเป็น

2. ปิยวาจา คือ การพูดจาด้วยถ้อยคำที่ไพเราะอ่อนหวาน พูดในสิ่งที่เป็นประโยชน์ พูดด้วยความปรารถนาดีจริงใจต่อกัน ไม่พูดหยาบคายก้าวร้าว และเหมาะกับกาลเทศะ เกี่ยวกับความต้องการของประชาชน ๆ ด้านต่าง ๆ ต้องคำนึงถึงความจำเป็นที่สำคัญ โดยเฉพาะเกี่ยวกับชีวิตทรัพย์สิน

3. อัตถจริยา คือ ประพฤติในสิ่งที่เป็นประโยชน์กับคนอื่นกับส่วนรวม ในส่วนนี้

ทุกการเรียกร้องของประชาชนส่วนมากแล้วจะเน้นไปที่เรื่องประโยชน์ส่วนตัวหรือคนส่วนน้อยแต่ชอบแอบอ้างคนส่วนมาก ซึ่งขัดกับหลักธรรมข้อนี้ ๆ ต้องการให้ทุกคนเมื่อ จะคิด จะพูด จะทำสิ่งใดจงให้คำนึงถึงประโยชน์ที่จะเกิดกับประชาชนและประเทศชาติเป็นสำคัญ ทุกความต้องการทุกข้อเรียกร้อง ต้องไม่แอบแฝงด้วยผลประโยชน์ตน

4. สมานัตตตา คือ การเป็นผู้วางตนด้วยความสม่ำเสมอ ในที่นี้หมายถึงประชาชนที่ใช้สิทธิ์เรียกร้องสิ่งต่าง ๆ เมื่อตัวเองโดนฝ่ายตรงกันข้ามเสนอแลกเปลี่ยนด้วยประโยชน์ส่วนแล้วกลับลดหย่อนหรือเปลี่ยนทิศทางข้อเรียกร้องต่าง ๆ นั้นเสีย มีความประพฤติ ไม่เสมอต้นเสมอปลาย ปากว่าตาขยิบ หน้าไหว้หลังหลอก อย่างนี้ไม่เป็นประโยชน์ต่อความต้องการตามเป้าหมายของเรียกร้อง

หัวข้อธรรมที่ 3 หลักอบายมุข 6

หลักที่ทำให้ผู้ปฏิบัติมุ่งหน้าหรือบ่ายหน้าไปสู่ความเสื่อม หมายถึง ความไม่เจริญ ซึ่งความไม่เจริญนี้ก็มีทั้งความไม่เจริญทางจิตใจ เช่น โง่เขลา ไม่มีความรู้ความสามารถ เกเร ใจร้าย เห็นแก่ตัว ชอบเบียดเบียนชีวิตและทรัพย์สินของผู้อื่น มีกิริยามารยาททราม เป็นต้น อันส่งผลให้เกิดเป็นความเสื่อมในทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะต่อตัวเอง ในปัจจุบันอบายมุขกลับกลายมาเป็นสิ่งที่เข้ามาอยู่ในชีวิตและสังคมของเราจนแยกกันไม่ออก เหตุผลนี้เองที่ปัญหาและความเดือดร้อนต่าง ๆ จึงไม่หมดไปจากชีวิตของเราได้ เพราะเมื่อเราลุ่มหลงอยู่กับอบายมุขแล้วชีวิตการเป็นอยู่ก็จะตกต่ำ เป็นหนี้เป็นสิน ยอมขายทรัพย์สินสมบัติที่มีอยู่เพื่อสนองความต้องการในเรื่องของยาเสพติดบ้าง เรื่องการพนันบ้าง เรื่องเที่ยวกลางคืนบ้าง ทำให้เกิดความทุกข์ยากลำบากในที่สุด และนำไปสู่การเรียกร้องการช่วยเหลือจากกลุ่มคนต่าง ๆ โดยเฉพาะการเรียกร้องสิทธิ์ต่าง ๆ เช่น เรียกร้องสิทธิ์ในที่ทำกินที่อยู่อาศัยด้วยการบุกรุกที่สาธารณะ เรียกร้องสวัสดิการต่าง ๆ จากรัฐบ้าง จากบุคคลที่เกี่ยวข้องบ้างทั้ง ๆ ที่ความเดือดร้อนหรือต้นตอแห่งปัญหาทั้งหมดเกิดจากความลุ่มหลงอยู่กับอบายของตัวเองทั้งสิ้น

เพราะฉะนั้น ประชาชนทุกคนจะต้องไม่นำพาชีวิตของตัวเองไปติดอยู่ในวังวนของอบายมุขทั้ง 6 อบายมุขทั้งหลายนั้น ถ้าบุคคลใดลุ่มหลง บุคคลนั้นก็เสื่อม ถ้าครอบครัวใดลุ่มหลง ครอบครัวนั้นก็เสื่อม ถ้าสังคมใดลุ่มหลง สังคมนั้นก็เสื่อม ถ้าประเทศชาติใดลุ่มหลง ประเทศชาตินั้นก็เสื่อม ซึ่งความเสื่อมนี้ก็จะส่งผลให้เกิดปัญหาต่าง ๆ แก่ผู้ลุ่มหลง โดยจะทำให้เกิดความตกต่ำ ยากจน เดือดร้อน ถูกลงโทษและเป็นทาส รวมทั้งทำให้เกิดความหายนะและภัยพิบัติต่าง ๆ ตามมาอีกด้วย

หัวข้อธรรมที่ 4 หลักฆราวาสธรรม 4

การดำรงอยู่ของสังคมมนุษย์ที่จะทำให้คนและสังคมรอบข้าง ยอมรับและเชื่อมั่นในสิ่งที่เราพูดและทำ ต้องอาศัยความมั่นคงในความดีของตัวเอง ฉะนั้นการบูรณาการหลักพุทธธรรม คือ ฆราวาสธรรม 4 เข้ามาใช้ในการทำกิจต่าง ๆ จึงจำเป็นดังนี้

1. สัจจะ คือ ความซื่อสัตย์ หมายถึง ซื่อตรงด้วยกาย คือ ประพฤติด้วยความสุจริต

ทางกาย ไม่คดโกง ไม่หลอกลวง ประพฤติด้วยความสุจริตทางวาจา พูดความจริง พูดสิ่งที่เป็นประโยชน์ ประพฤติด้วยความสุจริตทางใจ คือ คิดด้วยหลักโยนิโสมนสิการ

2. ทมะ คือ การฝึกตน หมายถึง การฝึกฝนให้ตนเอง ได้มีการปรับปรุงตัวทั้งในด้านจิตใจ และทางด้านการกระทำ ด้วยปัญญาเพื่อปรับปรุง แก้ไขข้อบกพร่องในหน้าที่การงานหรือสิ่งที่กระทำอยู่นั้น เป็นธรรมที่มุ่งเน้นให้ใช้สติใคร่ครวญ และไตร่ตรองให้รอบคอบก่อนที่จะกระทำการใดๆ โดยต้องคำนึงอยู่เสมอว่า มีประโยชน์มากกว่าโทษหรือมีดีมากกว่าชั่วจึงจะกระทำ โดยเฉพาะการเอาชนะสิ่งที่เป็นความชั่วร้าย คือกิเลสในตน

3. ขันติ คือ ความอดทน หมายถึง ความอดทน อดกลั้นต่อปัญหาอุปสรรค อดกลั้นต่อสิ่งที่ไม่พึงปรารถนาทางใจ เป็นผู้รอได้คอยได้อย่างมีเป้าหมาย

4. จาคะ การบริจาคหรือความเสียสละ หมายถึง การบริจาคหรือความเสียสละจากความสุข และผลประโยชน์ของตน รวมถึงการละจากกิเลส ทำให้เป็นผู้มีความใจกว้าง รู้จักเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และพร้อมที่จะเผชิญกับความทุกข์ร่วมกับผู้อื่น ไม่ยึดติดกับสิ่งที่ให้ไป ไม่เสียดายอาลัยกับสิ่งที่สละออกไป

สรุปได้ว่า การนำหลักพุทธธรรมที่อธิบายมาข้างต้นนั้น เพื่อต้องการให้ประชาชนได้ตระหนักรู้ว่า ทุกการเรียกร้องหรือความต้องการของประชาชน ซึ่งสามารถใช้สิทธิ์ตามหลักการปกครองแบบประชาธิปไตยได้ แต่การเรียกร้องหรือความต้องการเหล่านั้น ต้องไม่ขัดกับข้อกฎหมาย ระเบียบปฏิบัติและขัดกับประเพณีวัฒนธรรมต่าง ๆ อีกทั้งความต้องการเหล่านั้นเป็นสิ่งที่จำเป็นในการดำเนินชีวิตและเป็นไปตามเงื่อนไขของระเบียบการปกครอง ไม่สร้างผลกระทบในทางลบอันเป็นปัญหาที่ขยายวงกว้างขึ้น ประชาชนทุกคนสามารถแสดงออกถึงความต้องการของตนเองละกลุ่มคณะของตนเองได้ แต่ต้องไม่สร้างกฎหมู่ให้อยู่เหนือกฎหมาย แล้วมาสร้างเกณฑ์การต่อรองเพื่อให้ได้มาซึ่งความต้องการของตน หลักอริยมรรค 8 หลักสังคหวัตถุ 4 หลักอิทธิบาท 4 และหลักฆราวาสธรรม 4 คือหลักพุทธธรรมที่มีเนื้อหาสาระที่ดีเหมาะแก่การนำมาบูรณาการเพื่อส่งเสริมการตัดสินใจของประชาชน ในการเรียกร้องความต้องการด้านต่าง ๆ ต่อนักการเมือง ต่อพรรคการเมืองที่เป็นรัฐบาลตามกรอบนโยบายที่เคยใช้หาเสียง

ภาพที่ 4.3 แผนภูมิรูปแบบองค์ประกอบการบูรณาการหลักพุทธธรรม

ที่มา *: พระครูวาทีธรรมวิภัช, ดร.*

4.7 องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย

ผลจากการศึกษานโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา ตามประเด็นต่าง ๆ ทั้งแนวคิด ทฤษฎี ตำรา การสัมภาษณ์ และกาเสวนากลุ่ม สามารถทำให้เกิดองค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับรูปแบบ “การกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา” ที่เรียกว่า 5Ps โมเดล (5Ps MODEL) ดังนี้

ภาพที่ 4.4 แสดงกระบวนการจัดการองค์ความรู้ 5Ps MODEL

ที่มา : *พระครูวาทีธรรมวิภัช, ดร.*

ความหมายของ 5Ps MODEL

P = Party	หมายถึง	พรรคการเมือง
P = Party's leader	หมายถึง	ผู้นำของพรรคการเมือง (หัวหน้าพรรค)
P = Personality	หมายถึง	ลักษณะตัวบุคคล (ตัวผู้สมัคร)
P = Policy	หมายถึง	นโยบายของพรรคการเมืองที่ใช้เสียง
P = People's require	หมายถึง	ความต้องการของประชาชน

สรุป อธิบายความองค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย 5Ps Model

นโยบายพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา เมื่อได้ทำการศึกษาทั้งในส่วนของสภาพทั่วไปในการกำหนดนโยบายของพรรคการเมือง องค์ประกอบของการกำหนดนโยบายของพรรคการเมือง และที่สำคัญคือ ได้ศึกษาถึงหลักธรรมในทางพระพุทธศาสนาที่พรรคการเมืองทั้งหลายนำมาบูรณาการใช้เป็นหลักกำกับในการออกนโยบายของพรรคการเมือง ทำให้เกิดองค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับ "นโยบายพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา" คือองค์ความรู้ 5Ps Model ดังนี้

P = Party หมายถึง พรรค พรรคการเมืองเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการกำหนดนโยบายสาธารณะในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งบทบาทของพรรคการเมืองได้ 6 ประการ (สมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์, 2546, หน้า190) ดังนี้

1. หน้าที่ในการให้ทิศทางทางการเมือง (Orientation Function)
2. หน้าที่ในการรวมตัวของผู้มีแนวคิดร่วมกัน (Aggregation Function)
3. หน้าที่ในการกระจายค่านิยม (Socialization Function)
4. หน้าที่ในการเป็นตัวแทนของประชาชน (Representation Function)
5. หน้าที่ในการคัดสรรบุคลากรทางการเมือง (Recruitment Function)
6. หน้าที่ในการสร้างความชอบธรรม (Legitimacy Function)

P = Party's leader หมายถึง ผู้นำพรรคหรือหัวหน้าพรรคการเมือง คือ บุคคลที่มีตำแหน่งสำคัญในพรรคการเมือง โดยทำหน้าที่ตามกฎหมายกำหนด และตามข้อบังคับของพรรคการเมืองนั้น ๆ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง มีหน้าที่ในการบริหารความสัมพันธ์ของพรรคกับประชาชนทั่วไปและนำการแข่งขันกับคู่แข่งทางการเมือง และที่สำคัญคือเป็นศูนย์กลางของการรับรู้รับทราบปัญหาของประชาชนโดยมีตัวแทนของพรรคทั้งที่เป็น ส.ส. และสมาชิกพรรคทั่วไปเป็นตัวเชื่อมโยง ค่อยเป็นแรงผลักดันเป็นกำลังในการกำกับดูแลสมาชิกของพรรค

P = Personality หมายถึง ตัวบุคคลหรือตัวแทนพรรค ผู้สมัครรับเลือกตั้ง

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มี 2 ประเภท คือ 1) แบบแบ่งเขตเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งใด ต้องมีสาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดที่มีเขตพื้นที่รับผิดชอบในเขตเลือกตั้งนั้นการส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งใดให้พรรคการเมืองส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งจากผู้ซึ่งได้รับเลือกจากสาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดที่มีเขตพื้นที่รับผิดชอบในเขตเลือกตั้งนั้นเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้ง 2) การส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อให้พรรคการเมืองจัดทำบัญชีรายชื่อ เพื่อส่งให้สาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดโดยให้คำนึงถึงผู้สมัครรับเลือกตั้งจากภูมิภาคต่าง ๆ และความเท่าเทียมกันระหว่างชายและหญิงด้วยคณะกรรมการจะกำหนดอัตราส่วนขั้นต่ำของผู้สมัครซึ่งเป็นชายและหญิงที่พรรคการเมืองจะต้องส่งลงสมัครรับเลือกตั้งก็ได้ ในกรณีที่พรรคการเมืองใดไม่อาจส่งผู้สมัครตามอัตราส่วนดังกล่าวได้ ให้แจ้งเหตุผลให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไปก่อนวันสมัครรับเลือกตั้ง

P = Policy หมายถึง นโยบาย คือข้อความที่กำหนดไว้กว้าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการตัดสินใจของพรรคการเมือง ซึ่งมีลักษณะที่สำคัญ คือ 1) นโยบายเป็นข้อความที่กำหนดไว้กว้าง ๆ เป็นนัยโดยทั่วไป ซึ่งอาจกำหนดไว้เป็นภาษาพูดหรือภาษาเขียนก็ได้ 2) นโยบายเป็นทิศทางกรอบแนวคิดให้ฝ่ายบริหารและฝ่ายปฏิบัติการของพรรคการเมืองใช้เป็นจุดหมายหรือเป้าหมายในการดำเนินงาน รวมทั้งเป็นแนวในการตัดสินใจของผู้ที่เกี่ยวข้อง และ 3) นโยบายไม่ใช่วิธีการดำเนินงาน แต่เป็นกรอบแนวคิดที่ใช้แนวในการกำหนดแนวปฏิบัติเพื่อการบรรลุถึงเป้าหมาย หรือความต้องการที่กำหนดไว้เป็นสำคัญ

P = People's require หมายถึง ความต้องการของประชาชน ที่เห็นชัดและเป็นรูปธรรมมากที่สุดในทุก ๆ ครั้งที่มีการเลือกตั้ง คือ ประชาชนมีต้องการเสนอให้ตัวแทนที่ตัวเองเลือกไปทำหน้าที่เพื่อแก้ปัญหาเรื่องปากท้อง เรื่องแก้ปัญหาความยากจน เรื่องแก้ปัญหาที่อยู่อาศัยที่ทำกินแก้ปัญหา แก้ปัญหาเรื่องความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน แก้ปัญหาความขัดแย้งทางการเมือง เป็นต้น และพัฒนานำพาประเทศชาติบ้านเมืองไปสู่ความเจริญก้าว ที่กล่าวมานี้ คือความต้องการของประชาชนที่มีต่อภาคการเมืองโดยเฉพาะพรรคการเมืองที่นำเสนอโยบายเพื่อมาแก้ปัญหาต่าง ๆ ซึ่งเป็นสิ่งที่ประชาชนตั้งความหวังไว้กับนักการเมืองและพรรคการเมือง

บทที่ 5
สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “นโยบายพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา” ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลปฐมภูมิ ทุติยภูมิ เอกสารวิชาการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาใช้เป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาขอบเขตเนื้อหาของการวิจัย ตลอดถึงการสร้างเครื่องมือสำหรับนำมาใช้ในการทำวิจัย โดยมีวัตถุประสงค์ 3 ประการ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของการเสนอนโยบายของพรรคการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา 2) เพื่อศึกษาวิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี และองค์ประกอบของการกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา 3) เพื่อนำเสนอหลักพุทธธรรมในการจัดทำนโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา โดยมีการดำเนินการศึกษาค้นคว้าข้อมูลต่าง ๆ จากเอกสารวิชาการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดถึงการสัมภาษณ์เชิงลึก (In- depth Interview) และการจัดเสวนากลุ่ม (Focus Group Discussion) จากผู้ทรงคุณวุฒิด้านต่าง ๆ คือ ด้านศาสนา นักวิชาการรัฐศาสตร์ นักการเมือง ข้าราชการ ที่บทบาทมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการสรุปผลการศึกษาวิจัยในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.2 องค์ความรู้/อภิปรายผล

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

ในการศึกษางานวิจัยฉบับนี้ ข้อมูลที่ได้จากการทำวิจัยทุกขั้นตอน เป็นการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของวิธีการวิจัย และมีการดำเนินการให้สอดคล้องกับกรอบแนวคิดของการวิจัยที่ได้กำหนดไว้ เพื่อจะได้ทราบถึงข้อเท็จจริงในแต่ละส่วนแต่ละประเด็น แล้วจึงนำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อนำเสนอเป็นรูปแบบขององค์ความรู้ใหม่ที่เกี่ยวกับการกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

จังหวัดสงขลา ในส่วนของรายละเอียดซึ่งเป็นผลของการวิจัยมีรายละเอียดดังนี้

5.1.1 สภาพทั่วไปของการนำเสนอนโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา

ในจังหวัดสงขลาการเลือกตั้งปี 2566 มีความคึกคักด้วยบรรดาพรรคการเมืองที่ดึงตัวผู้สมัครที่เป็นที่รู้จักเข้าไปสู่พรรคกันมากขึ้น แม้ว่าอาจจะเคยเป็นพรรคที่ตัวเองเคยโจมตี หรือมีความเห็นต่างในอดีตก็ตามที แต่อย่างไรก็ตามเชื่อว่าทุกพรรคการเมืองมีนโยบายที่มุ่งเน้นการแก้ปัญหาของประเทศในด้านหลัก ๆ คล้าย ๆ กัน แม้อาจจะต่างกันไปในรายละเอียดและวิธีการของแต่ละพรรคไปบ้างก็ตาม ทุกพรรคการเมืองที่ส่งตัวแทนลงสมัครเลือกตั้ง ทั้งระบบเขตและระบบปาตี้ลิสต์ ต่างก็นำนโยบายออกมาประกาศให้ประชาชนรับรู้รับทราบ พร้อมทั้งจัดตั้งคณะทำงานในการประชาสัมพันธ์นโยบายของพรรคการเมืองโดยวิธีการต่าง ๆ เช่น ป้ายโฆษณา รถแห่ ใบปลิว แผ่นพับ การใช้สื่อโซเชียล เช่น อินสตาแกรม เฟสบุ๊ค ไลน์ หรือการจัดเวทีปราศรัยตามแหล่งชุมชนต่าง ๆ โดยการนำเอาตัวแทนพรรคที่มีความความเข้าใจในเรื่องนโยบายในด้านต่าง ๆ ที่พรรคการเมืองนั้นกำหนดขึ้น และต้องมีอินสตาแกรมฝีปากและลีลาการพูดปราศรัยที่เป็นที่นิยมชมชอบของประชาชน เช่น หัวหน้าพรรค รองหัวหน้าพรรค เลขาธิการพรรค บุคคลที่พรรคกำหนดให้ทำหน้าที่โฆษกของพรรค ตลอดถึงการเดินเคาะประตูบ้านเพื่อขอคะแนนเสียง

การเมืองของจังหวัดสงขลาในปัจจุบันมีการแข่งกันสูงมากในทุก ๆ ด้าน ทั้งทางด้านพรรคการเมืองเอง ตัวหัวหน้าพรรค นโยบายพรรค ตัวแทนของพรรค ทุนของพรรค และอีกหลายอย่าง เพราะล้วนแล้วแต่มีส่วนสำคัญที่ช่วยสนับสนุนให้ผลการเลือกตั้งในทุกครั้งเกิดการเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา ในการกำหนดนโยบายที่ผ่านมาอาศัยจากส่วนกลางของพรรคการเมือง จึงเน้นภาพรวมทั้งประเทศ เช่น นโยบาย เกี่ยวข้องกับการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และการบริหารต่าง ๆ บทบาทในการกำหนดนโยบายที่โดดเด่นของบุคคลที่เกี่ยวข้อง เช่น บทบาทของชนชั้นนำในพรรค บทบาทของกลุ่มผลประโยชน์ บทบาทนักการเมือง บทบาทของข้าราชการ ในส่วนบทบาทของประชาชนนั้นมีโอกาสไม่มากนัก เพราะนโยบายของพรรคการเมืองในประเทศไทยส่วนใหญ่ในปัจจุบัน เป็นนโยบายที่ไม่ได้เกิดจากความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง แต่เป็นนโยบายที่โดนบังคับให้ยอมรับจากจากชนชั้นปกครองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย

5.1.2 แนวคิด ทฤษฎี และหลักพุทธธรรมในการนำเสนอนโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา

ในแต่ละครั้งที่มีการเลือกตั้ง สิ่งที่นักการเมืองพยายามคิดค้นและสร้างขึ้นมา เพื่อเป็นเครื่องมือในการเอาคะแนนเสียงจากประชาชน นั้นคือ นโยบาย พรรคการเมืองทุกพรรคล้วนมี

คณะกรรมการนโยบายของพรรคการเมืองทำหน้าที่ในการจัดทำนโยบาย ประกอบด้วย กรรมการบริหารพรรค สมาชิกพรรค และบุคคลที่พรรคเชิญมาให้คำปรึกษาเฉพาะเรื่อง นโยบายหลัก ๆ คือ นโยบายที่ใช้หาเสียงเหมือนกันทั้งประเทศ ซึ่งต้องชูเป็นประเด็นหลักเพื่อเรียกคะแนนเสียงจากประชาชน โดยเป็นนโยบายที่แก้ปัญหาครอบคลุมทั้งประเทศโดยภาพรวม เช่น ปัญหาที่ทำกิน ปัญหาด้านพลังงาน ปัญหาราคาพื้นผลทางการเกษตรตกต่ำ เป็นต้น ซึ่งในการกำหนดนโยบายที่ดีต้องใช้หลักพุทธธรรมเข้ามาบูรณาการ ดังนี้ ด้านพรรคการการเมืองใช้ หลักอปริหานิยธรรม 7, สาราณียธรรม 6, และหลักการ 6, ด้านผู้นำพรรคการเมืองใช้หลักพรหมวิหาร 4, ทศพิธราชธรรม 10, อบายมุข 6, และ อคติ 4, ด้านลักษณะบุคคลที่เป็นตัวแทนพรรคการเมืองใช้หลักเทวธรรม 2, อบายมุข 6, ฆราวาสธรรม 4, และไตรสิกขา 3, ด้านนโนบายของพรรคการเมืองใช้หลักอิทธิบาท 4, สังคหวัตถุ 4, และอคติ 4, ด้านความต้องการของประชาชนใช้หลักสังคหวัตถุ 4, อบายมุข 6, อริยมรรคมีองค์ 8, และฆราวาสธรรม 4,

5.1.3 การศึกษาวิจัยเรื่อง “นโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา”

ทำให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ ซึ่งสามารถกำหนดเป็นหลัก 5Ps โมเดล (Principle of 5Ps model) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ P = Party (หมายถึง พรรคการเมือง) P = Party’s Leader (หมายถึง ผู้นำพรรคการเมือง) P = Personality (หมายถึง ลักษณะส่วนบุคคล) P = Policy (หมายถึงนโยบายพรรคการเมือง) P = People’s Require (หมายถึง ความต้องการของประชาชน)

5.1.4 การนำองค์ความรู้ใหม่จากการวิจัยไปใช้

การนำองค์ความรู้ใหม่หรือโมเดล (MODEL) หรือที่รียกว่า 5Ps MODEL ที่ได้จากการวิจัยไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ในการกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองนั้น สมควรที่จะนำไปดำเนินการให้เกิดผลสัมฤทธิ์เป็นรูปธรรม เพราะจากการศึกษาในกระบวนการวิจัยที่ได้วิเคราะห์ สังเคราะห์ อันประกอบด้วยเหตุผล มาจนเกิดองค์ความรู้ ผนวกกับภาพที่ปรากฏตามความเป็นจริงของการกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองต่าง ๆ ในจังหวัดสงขลาที่ได้ประกาศใช้เป็นนโยบายให้ประชาชนได้รับรู้รับทราบ และพิจารณาให้ความเห็นชอบมีมติลงคะแนนเสียงให้นั้น มี 5 ด้าน คือ

1. P = Party ด้านพรรคการเมือง เป็นสถาบันทางการเมืองที่มีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับการปกครองระบอบประชาธิปไตย พรรคการเมืองถือว่าเป็นองค์การที่มีความสำคัญต่อกระบวนการทางการเมืองการปกครอง ยิ่งในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยพรรคการเมืองมีความสำคัญมาก เพราะประชาชนจะได้ยึดถือเป็นสื่อกลางในการมีส่วนร่วมในการปกครองประเทศ ดังนั้นพรรคการเมืองเองจะต้องกำหนดบทบาทหน้าที่ของแต่ละพรรคให้ดีว่า พรรคของตนจะ

ดำเนินการไปในนโยบายแบบไหนและจะมีบทบาทหน้าที่อย่างไรเกี่ยวกับประชาชนและการบริหารประเทศ อีกอย่างหนึ่งพรรคการเมืองยังเป็นส่วนที่จะช่วยสนับสนุนให้การปกครองประเทศไปสู่จุดหมายปลายทางที่จะทำให้ประเทศชาติมีความเจริญและมั่นคงอีกด้วย อีกทั้งเป็นผู้กำหนดนโยบายต่าง ๆ ซึ่งจะแสดงนโยบายนี้ต่อประชาชน ในการรณรงค์หาเสียงมีส่วนร่วมในการค้นหามติมหาชนและการที่ทำให้ประชาชนสนับสนุนนโยบายได้และความคิดเห็นใด ๆ นั้น เท่ากับมีส่วนส่งเสริมความยินยอมพร้อมใจในปัญหาต่าง ๆ

เพราะฉะนั้น พรรคการเมืองจึงต้องมีจุดยืนที่แน่นอน ภาษาการเมืองเรียกว่า “มีอุดมการณ์” ที่ชัดเจนว่าจะดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ มีหลักการ มีขั้นตอน มียุทธศาสตร์ และมีเป้าหมายของพรรคไปในทิศทางไหน โดยการนำหลักพุทธธรรม คือ อปริหานิยธรรม 7 สาราณียธรรม 6 และหลักการ 6 เข้ามาบูรณาการในการทำหน้าของพรรคการเมือง เพื่อเป็นศูนย์แห่งการแก้ปัญหาของประชาชนและพัฒนาประเทศ

2. P = Party’s Leader ด้านตัวผู้นำพรรคการเมือง หรือหัวหน้าพรรคการเมือง คือ บุคคลที่มีตำแหน่งสำคัญในพรรคการเมือง โดยทำหน้าที่ตามกฎหมายและข้อบังคับของพรรคการเมือง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง เช่น ยื่นจดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองต่อนายทะเบียน โดยต้องยื่นพร้อมกับนโยบายพรรคการเมือง ข้อบังคับพรรคการเมือง บัญชีแสดงสินทรัพย์และหนี้สินของพรรคการเมือง เป็นต้น

ฉะนั้น ผู้นำพรรคหรือหัวหน้าพรรค ต้องยึดมั่นในอุดมการณ์ของพรรค มีวิสัยทัศน์ที่ก้าวหน้าทั้งความรู้ ความสามารถ และคุณธรรมจริยธรรม พร้อมทำหน้าที่รับใช้ประชาชน รับใช้ประเทศชาติ ไม่ใช้รับใช้ในส่วนที่เป็นผลประโยชน์ของตัวเองและพวกพ้อง ยึดมั่นและจงรักภักดีในสถาบันชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ไม่เป็นผู้ต้องห้ามตามหลักการเป็นผู้นำและหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข ทั้งนี้ผู้นำพรรคการเมือง คือ ผู้ที่ต้องรับผิดชอบต่อนโยบายของพรรคเป็นผู้นำในทุก ๆ ด้าน และผู้นำหรือหัวหน้าพรรคต้องเป็นผู้สำคัญกับบทบาทของผู้นำพรรคการเมืองในการต่อสู้ในทางการเมืองเพื่อให้ได้อำนาจรัฐ โดยอาศัยสถาบันทางการเมือง คือ พรรคการเมืองโดยเฉพาะอย่างยิ่งการต่อสู้ทางการเมืองในระบบรัฐสภา โดยมีหลักพุทธธรรม คือ พรหมวิหาร 4 ทศพิธราชธรรม 10 และอคติ 4 เข้ามาบูรณาการส่งเสริมในการทำหน้าที่ 3. P = Personality ด้านตัวแทนของพรรคการเมือง คือ บุคคลที่พรรคการเมืองในระบอบประชาธิปไตยกำหนดให้เป็นตัวแทน เนื่องจากภารกิจหลักประการหนึ่งของพรรคการเมือง คือ การส่งสมาชิกพรรคการเมืองเพื่อลงสมัครรับเลือกตั้งนั่นเอง ภายใต้บทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่รองรับสิทธิและเสรีภาพของประชาชนในการรวมตัวกันทางการเมือง รัฐธรรมนูญ

ปี 60 ได้กำหนดให้มีการเลือกตั้ง ส.ส. 2 แบบด้วยกันคือ แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง กับแบบบัญชีรายชื่อ ซึ่งการเลือกตั้งนี้มีความพิเศษคือ ใช้บัตรเลือกตั้งใบเดียว เพื่อเอาคะแนนผู้สมัคร ส.ส. แบบแบ่งเขต คำนวนที่นั่ง ส.ส. ระบบบัญชีรายชื่อด้วย เพื่อไม่ให้คะแนนเสียงของประชาชนเสียเปล่าไป แบบแบ่งเขตเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งให้พรรคการเมืองส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งจากผู้ซึ่งได้รับเลือกจากสาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนพรรคการเมือง ประจำจังหวัดที่มีเขตพื้นที่รับผิดชอบในเขตเลือกตั้งนั้นเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้ง แบบบัญชีรายชื่อ ให้พรรคการเมืองจัดทำบัญชีรายชื่อ เพื่อส่งให้สาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด โดยให้คำนึงถึงผู้สมัครรับเลือกตั้งจากภูมิภาคต่าง ๆ และความเท่าเทียมกันระหว่างชายและหญิงด้วย

ในส่วนนี้ เพื่อให้การคัดเลือกตัวแทน บริสุทธิ์และยุติธรรมแล้ว หลักพุทธธรรม คือ องค์ประกอบที่สำคัญที่ต้องนำมาบูรณาการเพื่อส่งเสริมภารกิจดังกล่าว ต้องมีหลักธรรม คือ เทวธรรม 2, ฆราวาสธรรม 4, และไตรสิกขา 3, เพราะเมื่อนำหลักธรรมทั้ง 3 ข้อนี้มาใช้เป็นเกณฑ์พิจารณาก็จะรู้ได้ว่า ใครคนดี ใครคือคนไม่ดี ใครคือคนเสียสละ ใครคือคนเห็นแก่ตัว ใครทำงานเพื่อตัวเอง ใครทำงานเพื่อประชาชนและประเทศชาติ

4. P = Policy ด้านนโยบาย คือ ตัวนโยบายเชิงวิชาการที่ใช้หาเสียงของพรรคการเมือง การกำหนดนโยบายของพรรคการเมือง เริ่มจากการการก่อรูปนโยบาย จากอุดมการณ์พรรคการเมืองในการพัฒนาประเทศชาติให้เจริญรุ่งเรือง โดยการสรรสร้าง ส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนเข้าถึงทรัพยากรของชาติอย่างเสมอภาคเท่าเทียม และเป็นธรรม ประชาชนมีคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี รู้หน้าที่ศักดิ์ศรีความเป็นพลเมือง มีการดารงชีพที่มั่นคงปลอดภัย มีครอบครัวที่อบอุ่น มีชุมชนที่เข้มแข็ง มีสิทธิเสรีภาพความเสมอภาคเท่าเทียมกันในทุก ๆ ด้าน การกำหนดนโยบายที่ดีนั้นจะต้องยึดหลัก 4 ประการ คือ 1) นโยบายที่ดีจะต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ขององค์การ และสามารถที่จะช่วยให้การดำเนินงานบรรลุถึงเป้าประสงค์ได้ 2) นโยบายที่ดีจะต้องกำหนดขึ้นจากข้อมูลที่เป็นจริง 3) นโยบายที่ดีจะต้องได้รับการกำหนดขึ้นก่อนที่จะมีการดำเนินงาน โดยการกำหนดกลวิธีและจัดสรรทรัพยากรให้เหมาะสมแก่การดำเนินงาน และ 4) นโยบายที่ดี จะถูกกำหนดขึ้นโดยพรรคการเมืองหรือโดยรัฐบาล

เพราะฉะนั้น ทุกขั้นตอนของการกำหนดนโยบายจึงต้องนำหลักพุทธธรรมมาบูรณาการ เช่น หลักอิทธิบาท 4 เพราะหลักธรรมข้อนี้ คอยรองรับนำพาให้ผู้ที่ปฏิบัติตามไปสู่เป้าหมาย คือ ความสำเร็จ หลักสังคหวัตถุธรรม 4 เป็นตัวประคับประคองให้ทุกคนทำหน้าที่ของตนด้วยความรักความปรารถนาดีต่อกัน และสุดท้าย ทุกนโยบายต้องปราศจากอคติ 4 การกำหนดนโยบายต้องไม่เลือกที่รักมักที่ชัง ไม่สนองความของกลุ่มทุน ของนักการเมืองที่เห็นแก่ตัวจนลืมประโยชน์สุขของ

ประชาชนและประเทศชาติ

5. P = People's require ความต้องการของประชาชน การปกครองในระบอบประชาธิปไตยที่อำนาจปกครองมาจากประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน โดยเฉพาะคำว่า "จากประชาชน"แสดงให้เห็นว่าจุดเริ่มต้นของการปกครองในระบบนี้ เกิดขึ้นมาจากความต้องการของประชาชน คือ ประชาชนมีปัญหาเรื่องการดำเนินชีวิตในแต่ละด้าน เช่น ด้านเศรษฐกิจตกต่ำ ด้านสินค้าการเกษตรราคาตกต่ำ ด้านค่าครองชีพที่รายได้ไม่พอกับรายจ่าย ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ปัญหาหายาเสพติด เป็นต้น เมื่อปัญหาเหล่านี้เกิดขึ้น ความทุกข์จึงเกิดขึ้นกับประชาชน ๆ จึงต้องแสวงหาที่พึ่งเพื่อแก้ปัญหาเหล่านี้ ลำพังประชาชนทั่วไปแล้วไม่สามารถแก้ได้เพราะเป็นปัญหาระดับโครงสร้างของประเทศ จึงต้องอาศัยผู้มีความรู้อาศัยงบประมาณและระยะเวลาในการแก้ปัญหาเหล่านี้ ระบบตัวแทนจากประชาชนจึงเกิดขึ้นเพื่อเข้าไปทำหน้าที่บริหารจัดการเงินภาษีของตัวเองที่ออกมาในรูปแบบของงบประมาณแผ่นดิน ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการนำมาแก้ไขปัญหาด้านต่าง ๆ ที่ประชาชนกำลังเผชิญอยู่ ตลอดถึงการปรับปรุงและพัฒนาให้ประโยชน์ตกกับประชาชนให้มากที่สุด

เพราะฉะนั้น การบริหารบ้านเมืองที่ดี คือ เป็นการบริหารราชการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายเพื่อให้เกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชนและเกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจภาคการเมือง มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจประโยชน์ของประชาชนและประเทศเป็นสำคัญ ไม่มีการกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติเกินความจำเป็น มีการปรับปรุงนโยบายต่าง ๆ ให้ทันต่อสถานการณ์ที่เป็นปัจจุบัน ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการนั้นอย่างดียิ่ง ความต้องการของประชาชนที่เป็นรูปธรรมได้มากน้อยเพียงใดนั้น ตัวของประชาชนเองต้องมีหลักพุทธธรรมมาบูรณาการในการทำหน้าเช่นกัน คือ หลักสังคหวัตถุธรรม 4 ประชาชนต้องยึดหลักการพึ่งพาอาศัย ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน อย่าแก่งแย่งชิงดีชิงเด่นกัน ทำในสิ่งที่เป็นประโยชน์ ทำหน้าของตนอย่างตรงไปตรงมา เสมอต้นเสมอปลาย ส่วนการปฏิบัติตัวตามหลักอริยมรรคมีองค์ 8 แปลว่าทางอันประเสริฐ เป็นข้อปฏิบัติที่มีหลักไม่อ่อนแอ จนถึงกับตกอยู่ใต้อำนาจความอยากแห่งใจ แต่ก็ไม่แข็งตึงจนถึงกับเป็นการทรมานให้เดือดร้อน เพราะฉะนั้นจึงได้เรียกว่ามัชฌิมาปฏิปทา คือทางดำเนินสายกลาง ไม่หย่อนไม่ตึง แต่พอเหมาะพอดี ส่วนหลักฆราวาสธรรม 4 นำไปใช้เพื่อปลูกฝังนิสัยความรับผิดชอบให้เกิดขึ้นในตัว มีนิสัยรักการฝึกฝนตนเอง มีความสามารถความในการทำงาน ไม่จมอยู่กับความชั่วร้ายมีอบายมุข เป็นต้น สามารถอดทนต่อปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ได้ สามารถเป็นหลักให้ครอบครัวได้ให้กับผู้อื่น สร้างแต่สิ่งที่ทำให้ความเจริญก้าวหน้าไม่มีความตระหนี่ให้เกิดขึ้นในใจรู้จักเสียสละความสุขเพื่อส่วนรวมได้ และหลักอิทธิบาท 4 คือ มีความพอใจในสิ่งที่ทำนั้น ๆ มีความเพียร

พยายามในขณะที่ทำสิ่งนั้น ๆ ความมีใจมั่นคงในขณะที่ทำสิ่งนั้น ๆ และมีความอยากทำสิ่งนั้น ๆ ให้บรรลุถึงจุดหมายที่สามารถเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมด้วยความบริสุทธิ์ใจและตรวจสอบได้ และหลักพุทธธรรมข้อไตรสิกขาที่พูดถึงเรื่องศีล สมาธิ และปัญญา ซึ่งเป็นธรรมที่สำคัญเพราะสามารถทำให้ประชาชนผู้ปฏิบัติมีกายวาจาที่สะอาดปราศจากการพูดชั่วและทำชั่ว มีจิตใจเป็นบุญเป็นกุศล สงบเรียบร้อยและมีปัญญาความรู้ คือมีเหตุผลในการประกอบกิจต่าง ๆ รับผิดชอบต่อตนเอง ผู้อื่น สังคม และประเทศชาติโดยตระหนักถึงบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของตนเอง ต่อสังคม การดำรงตนเป็นประโยชน์ต่อสังคมช่วยเหลือเกื้อกูลกัน โดยการใช้สติปัญญาในการแก้ไขปัญหาด้วยเหตุและผล

5.2 อภิปรายผล

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา” ผู้วิจัยได้นำประเด็นที่สำคัญมาอภิปรายผลดังนี้

1) ประเด็นการศึกษา “สภาพทั่วไปของการกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา”ผลการวิจัยพบว่า สภาพทั่วไปของการกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองในจังหวัดสงขลาที่ผ่านมาส่วนใหญ่หลาย ๆ นโยบายของทุกพรรคการเมืองได้สร้างความกังวลให้กับผู้กำกับดูแลเศรษฐกิจของประเทศ โดยกลัวว่าจะสร้างการเข้าใจผิดและนำไปสู่การส่งเสริมให้ประชาชนขาดวินัยทางการเงิน รวมทั้งยังทำให้การบริหารจัดการเศรษฐกิจในอนาคตข้างหน้าไม่ยั่งยืน โดยมองว่า นโยบายส่วนใหญ่เป็นนโยบายที่ถูกกำหนดขึ้นมาเพื่อต้องการหาเสียงจากประชาชนเท่านั้น เพราะส่วนใหญ่แล้วเป็นนโยบายที่เน้นประชานิยมแบบให้เปล่าไม่มีเงื่อนไข คาดว่าจะใช้งบประมาณภาครัฐสูง สร้างภาระให้แก่กระมรวงการคลัง และจะสร้างผลเสียต่อไปในระยะยาว เพราะมีการแทรกแซงกลไกทางการตลาด มีการปกปิดข้อมูลมีการบิดเบือนข้อเท็จจริงทางเศรษฐกิจ ข้อดี คือ เป็นนโยบายที่ทำให้พรรคการเมืองประสบความสำเร็จ ประชาชนให้การตอบรับจากนโยบาย ลด แลก แจก แถม ข้อเสีย คือ ทำให้ประชาชนขาดการพึ่งพาความรู้ความสามารถของตนเอง เมื่อถึงเวลาประสบปัญหาก็จะตั้งหน้าตั้งตารอรับการช่วยเหลือจากรัฐบาลตามนโยบายที่เคยสัญญาหาเสียงให้ไว้กับประชาชน ทำให้ขาดการพึงพาตนเอง ไม่มีความพยายามไม่มีความกระตือรือร้นในการสร้างงานหาเงิน ทำให้เกิดความเห็นแก่ตัว เอารัดเอาเปรียบซึ่งกันและของผู้คนในสังคม และที่สำคัญ คือ การสร้างวัฒนธรรมที่เลวร้ายในทางการเมือง คือ จะทำให้ประชาชนเสพติดในระบบร้องขอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **ชงค์ชาญ สุวรรณมณี (2563, บทคัดย่อ)**ได้ศึกษาวิจัย

เรื่อง “พรรคการเมืองกับกฎหมายพรรคการเมืองของประเทศไทย”ผลการวิจัยพบว่า การกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองที่เป็นปัญหา เช่น โครงการจำนำข้าว โครงการรถยนต์คันแรกเนื่องจากไม่มีการวิเคราะห์ถึงผลกระทบและความเสี่ยงในการดาเนินนโยบายอย่างรอบด้าน เมื่อนำนโยบายมาใช้ก็จะเกิดปัญหาตามมาภายหลัง ตัวอย่างเช่น แหล่งที่มาของเงินงบประมาณ ความเป็นไปได้จริงในการจัดสรรให้ครอบคลุมและทั่วถึงประชาชนในชั้นปฏิบัติ จนอาจทำให้เกิดภาวะความเสี่ยงต่อปัญหาการเงินการคลังของประเทศ ซึ่งในปัจจุบันมีการใช้นโยบายประชานิยมกันเป็นจำนวนมากในการหาเสียงเลือกตั้ง โดยไม่คำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้น จนเกิดเป็นปัญหาเมื่อนำมาปฏิบัติ เป็นหนทางหนึ่งของการเกิดการทุจริตคอรัปชั่นเชิงนโยบาย ซึ่งเกิดมาทุกยุคทุกสมัย แต่ไม่สามารถแก้ปัญหาได้จนทำให้เกิดปัญหาความขัดแย้งของประชาชน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ**สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) (2566)** จากผลการวิจัยระบุว่า หลายนโยบายอาจสร้างปัญหาในระยะยาวจากการใช้งบประมาณภาครัฐเกินตัวและการใช้เงินนอกงบประมาณ ซึ่งตรวจสอบได้ยาก โดยนโยบายที่ไม่ซ้ำกันของ 9 พรรคการเมืองอาจต้องใช้งบประมาณเพิ่มขึ้นถึง 3.14 ล้านล้านบาท เทียบกับงบประมาณของรัฐบาลปี 2566 ที่ 3.18 ล้านล้านบาท (ยังไม่รวมเงินนอกงบประมาณ) และหากมีงบประมาณไม่เพียงพอ ทำให้รัฐต้องกู้เพิ่ม จะส่งผลต่อหนี้สาธารณะ ทั้งนี้สัดส่วนหนี้สาธารณะต่อ GDP ณ ธ.ค. 2565 = 61% โดยในช่วงปกติ เพดานหนี้สาธารณะของไทยไม่ควรเกิน 60% ต่อ GDP ตามการกำหนดของคณะกรรมการนโยบายการเงินการคลังของรัฐ แต่ในช่วงโควิดหลายประเทศรวมทั้งไทยได้ขยายเพดานหนี้สาธารณะเพื่อเพิ่มพื้นที่การคลังให้กับรัฐบาล ในการออกมาตรการช่วยเหลือเยี่ยวยาผู้ได้รับผลกระทบโดยไทยได้ขยายเพดานไปที่ 70% ต่อ GDPและยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ **ภูริวัจน์ ปุณยวุฒิปรีดา (2564)** ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนากลไกการกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองไทย ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพทั่วไปและปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองไทยมีเหตุปัจจัยที่มีความซับซ้อน และหลากหลายกระจายตัวมากขึ้น โดยเฉพาะต่อเหตุผลที่อิงอยู่กับขบวนการทางสังคม การเมืองภายนอก มากกว่าอิงอยู่กับผู้นำและแกนนำภายในพรรค 2) กลไกการกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองไทยนั้นพรรคการเมืองต้องมีความจริงใจต่อการแก้ไขปัญหาอย่างจริงจัง 3) การพัฒนากลไกการกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองไทยโดยการนำหลักอิทธิบาท 4 มาใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบาย องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยนั้นชี้ให้เห็นว่าสาระสำคัญของการพัฒนากลไกการกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองไทยนั้น เริ่มจากการก่อรูปนโยบายจากอุดมการณ์พรรคการเมือง นำไปสู่กระบวนการในการกำหนดนโยบายทางการเมืองภายใต้กรอบที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ ต่อมาเป็นการตัดสินใจนโยบาย แนวคิดและแนวทางการทำงานกับนโยบายของพรรค สอดคล้องและเป็นไปเพื่อประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชน

ยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

2) ประเด็นการศึกษา “องค์ประกอบของการกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา” ผลการวิจัยพบว่า การกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองในจังหวัดสงขลา ผู้ที่เกี่ยวข้องอาศัยปัจจัยที่สำคัญ 2 ประการ ดังนี้ ประการที่หนึ่ง คือ ปัจจัยองค์ประกอบพื้นฐาน (ปัจจัยภายใน) มี 3 ปัจจัย 1. ปัจจัยเรื่องผลประโยชน์ของชาติ 2. ปัจจัยเรื่องวิธีการที่ใช้ในการกำหนดนโยบาย 3. ปัจจัยเรื่องความรู้ต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์และเอื้ออำนวยต่อการกำหนดนโยบายอย่างหนึ่ง และประการที่สอง (ปัจจัยภายนอก) คือ ปัจจัยสิ่งแวดล้อม มี 4 ปัจจัยหลัก คือ 1. ปัจจัยทางภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์ 2. ปัจจัยทางการเมือง 3. ปัจจัยทางเศรษฐกิจ 4. ปัจจัยทางสังคม และประการสำคัญอีกอย่าง คือ การกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองต้องไม่ผูกขาดอยู่เฉพาะในกลุ่มราชการ กลุ่มทุน และกลุ่มผู้นำทางการเมืองระดับแกนนำของพรรคการเมืองต่าง ๆ **ซึ่งมีความสอดคล้องกับ**งานวิจัยของ **ธุวธิต เทียบคำ (2565)** ได้สรุปการวิจัย เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร” ผลการวิจัย พบว่า (1) ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก (2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร พบว่า ด้านนโยบายของผู้สมัคร ด้านฐานะทางเศรษฐกิจ สังคม และชื่อเสียงของผู้สมัคร ด้านการรณรงค์หาเสียงของผู้สมัคร สามารถร่วมกันพยากรณ์ได้ร้อยละ 50.12 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ (3) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร พบว่า ผู้สมัครรับเลือกตั้งควรมีนโยบายพัฒนาด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษมุกดาหารพัฒนาระบบโลจีสติก สนับสนุนให้ผู้ประกอบการท้องถิ่นจัดหาช่องทางในเพิ่มมูลค่าการจำหน่ายสินค้าเกษตร สินค้าแปรรูป มีประสบการณ์ในการบริหารงานองค์กร มีการรณรงค์หาเสียงโดยการลงพื้นที่สอบถามปัญหาและความต้องการของประชาชน ประกอบกับใช้ช่องทางการสื่อสารทางออนไลน์เป็นผู้ประสานงาน ประสานความร่วมมือกับภาคส่วนต่าง ๆ ในแก้ไขปัญหาที่ประชาชนในพื้นที่ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ**พระครูรัตนสุตากร (2565,)** ศึกษาวิจัยเรื่อง “การกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนจังหวัดสงขลาในการตัดสินใจเลือกตั้งทั่วไป พ.ศ. 2562 “ อภิปรายได้ว่า 1) ประชาชนในจังหวัดสงขลาในการตัดสินใจเลือกนโยบายของพรรคการเมืองที่สนับสนุนให้มีเบี้ยสวัสดิการผู้สูงอายุ, ผู้ยากไร้ 2) ประชาชนในจังหวัดสงขลาในการตัดสินใจเลือกนโยบายของพรรคการเมืองที่สนับสนุนการพัฒนาการท่องเที่ยวในจังหวัดต่าง ๆ 3) ประชาชนในจังหวัดสงขลาในการตัดสินใจเลือกนโยบายของ

พรรคการเมืองที่สนับสนุนส่งเสริมดัชนีหุ้น 400 จุดใน 4 ปี 4) ประชาชนในจังหวัดสงขลาในการตัดสินใจเลือกนโยบายของพรรคการเมืองที่สนับสนุนให้มีบัตรสวัสดิการ ขยายกลุ่มเป้าหมายมากขึ้น เพิ่มวงเงิน จัดสรรที่ทำกิน พักหนี้กองทุนหมู่บ้าน 5) ประชาชนในจังหวัดสงขลาในการตัดสินใจเลือกนโยบายของพรรคการเมืองที่สนับสนุนให้มีการช่วยค่าเลี้ยงดูบุตรตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 6 ขวบ 6) ประชาชนในจังหวัดสงขลาในการตัดสินใจเลือกนโยบายของพรรคการเมืองที่สนับสนุนการทำงานสัปดาห์ละ 4 วัน 7) ประชาชนในจังหวัดสงขลาในการตัดสินใจเลือกนโยบายของพรรคการเมืองที่ช่วยยกระดับมาตรฐานเกษตรกรไทยให้เป็นเกษตรมูลค่าสูง 8) ประชาชนในจังหวัดสงขลาในการตัดสินใจเลือกนโยบายของพรรคการเมืองที่ส่งเสริมความเข้มแข็งให้ฐานรากด้วยการสร้างเกษตรอัจฉริยะใน 5 ปี 9) ประชาชนในจังหวัดสงขลาในการตัดสินใจเลือกนโยบายของพรรคการเมืองที่สนับสนุนการปลูกกัญชาได้เสรี 10) ประชาชนในจังหวัดสงขลาในการตัดสินใจเลือกนโยบายของพรรคการเมืองที่ส่งเสริมให้มีอาหารเช้า-กลางวันฟรี มีคุณภาพให้กับนักเรียนตั้งแต่ชั้นอนุบาล-มัธยมศึกษาปีที่ 3 ผ่านสถานศึกษา 11) ประชาชนในจังหวัดสงขลาในการตัดสินใจเลือกนโยบายของพรรคการเมืองที่ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งศูนย์เด็กเล็กคุณภาพดีทั่วประเทศ จัดการศึกษาปฐมวัยให้มีคุณภาพ 12) ประชาชนในจังหวัดสงขลาในการตัดสินใจเลือกนโยบายของพรรคการเมืองที่ส่งเสริม สพฐ. เปิดเรียนสัปดาห์ละ 4 วัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ **ธนภูมิ โภชนเกาะ** (2565) ได้ทำการวิจัย เรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการลงคะแนนเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเขต 5 กรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ.2562” ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุ 41 – 55 ป ระดับการศึกษาปริญญาตรี อาชีพพนักงานบริษัท/องค์กรเอกชน รายได้ต่อเดือน 15,00 –30,000 บาท และมีการติดตามข่าวสารทางการเมืองบ้างบางครั้งมีปัจจัยที่มีผลต่อการลงคะแนนเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยรวมอยู่ในระดับมากเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ ดังนี้ ปัจจัยด้านนโยบาย ปัจจัยด้านกระแสทางการเมือง ปัจจัยด้านคุณสมบัติของผู้สมัคร ปัจจัยด้านพรรคการเมือง และปัจจัยด้านการหาเสียง ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า เพศไม่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่มีผลต่อการลงคะแนนเลือกตั้ง ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน และการติดตามข่าวสารทางการเมืองมีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่มีผลต่อการลงคะแนนเลือกตั้ง ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ **Guodong Ni, Huaikun Li, Tinghao Jin, Haibo Hu, และ Ziyao Zhang (2022)** ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในงานของคนงานก่อสร้างที่เป็นกลุ่มคนรุ่นใหม่ในประเทศจีน (Analysis of Factors Influencing the Job Satisfaction of New Generation of Construction Workers in China (NGCW): A Study Based on DEMATEL andISM) ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อการพึงพอในใจการ

ทำงานแตกต่างกัน เนื่องจาก คนงานก่อสร้างที่เป็นกลุ่มคนรุ่นใหม่ในประเทศจีน (NGCW) ให้ความสำคัญต่อการเลือกอาชีพโดยกระบวนการคิดลักษณะส่วนบุคคล, ทักษะความสามารถ, ลักษณะงาน, การพัฒนาอาชีพ, เงินเดือนและรางวัล, ด้านการคุ้มครองสิทธิ, สภาพแวดล้อมทางสังคม , ด้านความสมดุลระหว่างงานและครอบครัวได้รับอิทธิพลจากปัจจัยด้านระดับการศึกษา และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ **ยงยุทธ พงษ์ศรี (2562)** ได้สรุปการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดปทุมธานี : ศึกษาในห้วงเวลา ปี พ.ศ.2562 การติดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดปทุมธานีโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ ด้านคุณสมบัติของผู้สมัคร ด้านนโยบาย ด้านพรรคการเมือง และด้านการรณรงค์หาเสียงและด้านสื่อบุคคล การทดสอบสมมติฐาน พบว่าเพศ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน ไม่มีความสัมพันธ์ กับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดปทุมธานีซึ่งไม่เป็นไป ตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ส่วนอายุ มีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดปทุมธานีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตาม สมมติฐานที่ตั้งไว้

3) ประเด็นการศึกษา “หลักพุทธธรรมที่ส่งเสริมการจัดทำนโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา” ผลการวิจัยพบว่า ด้วยความที่ประเทศไทยคนส่วนใหญ่นับถือพระพุทธศาสนา หลักพุทธธรรมหลายหัวข้อธรรมจึงถูกนำมาใช้เพื่อส่งเสริมกำหนดนโยบายของพรรคการเมือง เช่น หลักสังคหวัตถุ 4, หลักพรหมวิหาร 4, หลักอิทธิบาท 4, หลักทศพิธราชธรรม, หลักอปริหานิยธรรม, หลักสาราณียธรรม, หลักฆราวาสธรรม, หลักเทวธรรม, หลักอคติ 4, หลักอบายมุข 6, ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **ประคอง มาโต (2565)** ศึกษาวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมความนิยมทางการเมืองของประชาชนมีต่อนักการเมืองในจังหวัดอุทัยธานี” ผลการวิจัยพบว่า สังคหวัตถุ 4 เป็นเครื่องมือหรือหลักธรรมที่ช่วยประสานคนหมู่มากให้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข เป็นเครื่องมือช่วยขจัดความขัดแย้งทีเกิดขึ้นทำให้คนอยู่ร่วมกันด้วยความรักสามารถนำไปใช้ได้ตั้งแต่ระดับครอบครัวจนถึงระดับสังคม เป็นธรรมอันจะก่อให้เกิดความผาสุก ในบ้านเมืองและประเทศชาตินั่นเอง หลักธรรมของสังคหวัตถุนี้หากผู้ใดยึดถือปฏิบัติ เชื่อแน่ว่าจะเป็นที่รักใคร่เคารพนับถือของเพื่อนร่วมงานและบุคคลทั่วไป และยังมีความ**สอดคล้องกับงานวิจัยของชุติพนธ์ วงษ์อมรวิทย์, เติมศักดิ์ ทองอินทร์ และสุรพล สุยะพรหม (2563, บทคัดย่อ)** พบว่า จริยธรรมทางการเมืองประกอบด้วย 1) ด้านความดีงาม ยึดถือปฏิบัติเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน ขยันอดทน 2) ด้านความถูกต้อง มีความโปร่งใส คำนึงถึงความสำเร็จของงาน 3) ด้านความเหมาะสม ให้ความสำคัญกับการแก้ปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน และ

การประยุกต์หลักฆราวาสธรรม 4 ได้แก่ 1) หลักสัจจะ บริหารงานด้วยความโปร่งใส และเป็นแบบอย่างที่ดี 2) หลักทมะ การใช้สติปัญญา เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน 3) หลักขันติมีความอดทน ทำหน้าที่ด้วยความขยันหมั่นเพียร 4) หลักจาคะ เสียสละ อดทน เห็นประโยชน์ของประชาชน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ **ธงชัย สิงอุดม (2563)** ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่นตามหลักอปริหานิยธรรม ผลการวิจับพบว่า หลักการมีส่วนร่วมของประชาชนภายใต้แนวคิดตามแนวทางพระพุทธศาสนายังคงถูกหยิบยกขึ้นมาเพื่อแสดงถึงวิธีคิดแบบโลกตะวันออกที่มุ่งสู่การสร้างความสามัคคีกันในหมู่คณะมากกว่าการมุ่งที่มองระดับผู้นำในแง่ร้ายจนเกินไป รวมทั้งการพยายามสร้างเงื่อนไขการป้องกันปัญหาในอนาคตที่อาจจะเกิดขึ้นตามมาในลักษณะของความขัดแย้ง เพราะหลักการมีส่วนร่วมตามหลักอปริหานิยธรรมเป็นการนำหลักการปฏิบัติที่สามารถนำไปเชื่อมโยงกับวิถีชีวิตของคนในสังคมให้เกิดจิตสำนึกต่อความรับผิดชอบทางสังคมหรือความรับผิดชอบในองค์กรแบบรวมศูนย์ของความมั่นคง สามารถปรับความคิดความรู้สึกร่วมของค่านิยม ความเชื่อ และประเพณีที่ปฏิบัติแบบสืบทอดหลักการเพราะการเปลี่ยนแปลงของผู้นำสามารถจะเกิดขึ้นได้แบบรวดเร็ว แต่สามารถทำให้หลักการยังคงอยู่ในรูปแบบนั้น ๆ ต่อไป ซึ่งหลักการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักอปริหานิยธรรม 7 ประการ ได้แก่ 1. การประชุมกันบ่อยจะต้องปลูกฝังความรู้ความรับผิดชอบให้ประชาชนในการเข้าร่วมรับรู้ รับฟังการแสดงความคิดเห็น และการเสนอทางออก ทางเลือกสำหรับการแก้ไขปัญหาหรือการพัฒนาให้เหมาะสมกับพื้นที่ 2. การประชุมและเลิกประชุมอาจจะมีกติการ่วมกันเพื่อปกป้องหลักการที่ทุกคนยึดถือปฏิบัติได้ซึ่งผู้นำจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดี 3. การไม่สร้างกฎ กติกา กฎหมายใหม่ที่ทุกคนไม่รับรู้รับทราบร่วมกัน และไม่ทำลายประเพณี กติกา และวัฒนธรรมที่ทุกให้ความเคารพอยู่แล้ว 4. การให้ความเคารพต่อประธานหรือผู้นำในที่ประชุมหรือผู้นำชุมชนในสังคมและองค์กรนั้นๆ ซึ่งเป็นการแสดงออกถึงวัฒนธรรมชาวพุทธที่ยอมรับฟังเหตุผลอย่างมีสติ และอดทนต่อผู้ที่แสดงความคิดเห็นที่แตกต่างกับตนเอง 5. การให้ความคุ้มครอง ปกป้องสตรีให้สามารถดำเนินชีวิตอย่างปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์ รวมทั้งการส่งเสริมให้สตรีสามารถขึ้นมาเป็นผู้นำชุมชนอย่างสง่างามได้ 6. การให้ความเคารพ สักการบูชาต่อสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายที่ปกป้องอันตรายที่ประชาชนและบุคลากรได้ร่วมกันสร้างขึ้นมาเพื่อเป็นสัญลักษณ์ของทุก ๆ คน และ 7. การให้ความคุ้มครอง ปกป้อง และดูแลรักษาผู้มีศีลธรรมให้สามารถทำหน้าที่ของตนเองเพื่อสั่งสอนให้ประชาชนหรือพลเมืองของรัฐเป็นคนดีและสามารถทำประโยชน์ให้กับประเทศชาติต่อไป

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ในการศึกษาการกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา มีดังนี้

1. ในการส่งเสริมและพัฒนาการออกนโยบาย ควรจะต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างภาคีเครือข่าย ทั้งภาครัฐ ทั้งภาคเอกชน ภาคประชาชน ผู้ประกอบการต่าง ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการและมีส่วนได้ส่วนเสียในทัพยากรของประเทศ

2. เมื่อจะกำหนดนโยบายในด้านใดก็ควรเชิญผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในด้านนั้น ๆ ทั้งผู้คิด ผู้ดำเนินการ และผู้รับผล เช่น นักวิชาการเฉพาะด้าน ปราชญ์ชาวบ้าน ประชาชนในพื้นที่และอื่น ๆ

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

หากจะมีนักวิจัยทำการวิจัยในครั้งต่อไป ควรจะมีการวิจัยในประเด็นดังต่อไปนี้

1. ควรมีการวิจัยปัจจัยแห่งการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองหรือประเด็นอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับนโยบายของพรรคการเมืองทั้งระดับท้องถิ่นและระดับประเทศ

2. ควรมีการวิจัยในลักษณะเชิงปฏิบัติการ เพื่อเป็นการส่งเสริมการกำหนดนโยบายเพื่อให้เกิดความเสมอภาคและความเป็นกับธรรมประชาชนทุกภาคส่วน ที่จะได้รับรู้รับทราบถึงกรอบเนื้อหา กระบวนการ กรอบกฎหมาย และบริบทต่าง ๆ ที่จำเป็นในการนำไปเป็นองค์ประกอบของการกำหนดนโยบาย เพื่อให้เกิดผลในเชิงรูปธรรมที่จะนำไปสู่ประสิทธิภาพของการดำเนินงานต่อไป

3. ควรมีการวิจัยการศึกษาเพื่อพัฒนานโยบายของพรรคการเมือง โดยอาศัยกลไกการส่งเสริมของหลักพุทธธรรมที่สร้างความเสมอภาคและความเป็นธรรมให้กับประชาชน สังคมและประเทศชาติ

บรรณานุกรม

1. ภาษาไทย

ข้อมูลทุปฐมภูมิ

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). *พระไตรปิฎกภาษาไทย.* ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

มหามกุฏราชวิทยาลัย. *พระไตรปิฎกพร้อมอรรถกถา แปล ชุด 91 เล่ม.* กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย. 2546.

ข้อมูลทุติยภูมิ

1) หนังสือทั่วไป

กวี รักษ์ชน. (2541). *การประเมินผลนโยบายสาธารณะ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

กิ่งพร ทองใบ. (2547). *กลยุทธและนโยบายธุรกิจ.* กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช หน้า 5.

กุลชลี ไชยนันตา. (2539). *กระบวนการตัดสินใจ.* กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ประยูรวงศ์.

กุลธน ธนาพงศธร. *แนวทางการศึกษานโยบายสาธารณะ*. กรุงเทพมหานคร: (ม.ป.ป.)

กล้า ทองขาว. (2548). *การนำนโยบายและแผนการศึกษาไปปฏิบัติ*. แนวคิดทฤษฎีและแนวทาง การดำเนินงาน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

จุมพล หนิมพานิช. (2547). *การวิเคราะห์นโยบาย ขอบข่าย แนวคิดทฤษฎี และกรณีตัวอย่าง.* กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

_____.(2552). *การประเมินผลนโยบาย. หลักการ แนวคิด และการประยุกต์ใช้.* นนทบุรี. โครงการส่งเสริมการแต่งตำรา. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

_____. (2557). *การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่. หลักการแนวคิด และกรณีตัวอย่างของไทย.* จังหวัดนนทบุรี. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

เชาวน์วัศ สุดลาภา. (2551). *พรรคการเมือง.* กรุงเทพฯ: สยามพัฒนา.

ถวัลย์วัฐ วรเทพพุฒิพงษ์. (2540). *การกำหนดและวิเคราะห์นโยบายสาธารณะ: ทฤษฎีและการประยุกต์ใช้.* กรุงเทพฯ: เสมาธรรม.

ธนัชชา ตรีรัตน์. (2559). นักการเมืองกับแบบแผนการนำเสนอและปกป้องภาพลักษณ์ผ่านหนังสือเพ็อกเก็ทบุ๊คประเภทอัต/ชีวประวัติ(วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ.

นันทนา นันทวโรภาส. (2554). *ชนะเลือกตั้งด้วยพลังการตลาด*. พิมพครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพแมสมีเดีย).

_____. (2557).*สื่อสารการเมืองทฤษฎีและการประยุกต์ใช้.*(พิมพ์ครั้งที่1).กรุงเทพฯสำนักพิมพิมแมสมีเดีย

ประชุม รอดประเสริฐ. (2544). นโยบายและการวางแผน. หลักการและทฤษฎี. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: เนติกุลการพิมพ์.

_____. (2545). *นโยบายและการวางแผน. หลักการทฤษฎี.* กรุงเทพฯ: เนติกุลการพิมพ์.

ปรัชญา เวสารัชช์. (2546). *ข้อเสนอต่อการปฏิรูประบบวิจัยในมหาวิทยาลัย.* กรุงเทพฯ: โครงการพัฒนาระบบวิจัยของประเทศไทย .

ปรีชา ช้างขวัญยืน. (2538) *ความคิดทางการเมืองในพระไตรปิฎก*. พิมพ์ครั้งที่ 2. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร.

พุทธทาสภิกขุ. (2531). *การเมือง คือ ธรรมะ.* พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร. สำนักพิมพ์อรุณวิทยา.

ไพบูลย์ กมลสุจริตพันธุ์. (2544). *การสื่อสารภาพลักษณ์* . กรณีศึกษาพรรคไทยรักไทย. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ.

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต). (2542). *พุทธธรรม,* พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. หน้า 842.

_____. (ป.อ. ปยุตฺโต). (2546). *พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม* พิมพ์ครั้งที่ 12 มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต). (2549). *ธรรมาธิปไตยไม่มาจึงหาประชาธิปไตยไม่เจอ*. (จุดบรรจบรัฐศาสตร์กับนิติศาสตร์). พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร. มูลนิธิ-พุทธธรรม.

พระศรีปริยัติโมลี (สมชัย กุสลจิตฺโต). (2547). *พุทธศาสตร์ร่วมสมัย.* พระนครศรีอยุธยา. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

มานิต รัตนสุวรรณ. (2551). *นักเลือกตั้งมืออาชีพ Political Marketing Strateist*. กรุงเทพฯ.

ราชกิจจานุเบกษา. (2560). *รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย* พุทธศักราช 2560. เล่ม 134 ตอนที่ 40 ก. (6 เมษายน 2560).

ราชบัณฑิตยสถาน. (2552) *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554*. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.

_____. (2554). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน*. พ.ศ.2554. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คพับลิเคชั่นส์.

_____. (2556). *พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2552*. กรุงเทพมหานคร. นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.

เรืองวิทย์ เกตุสุวรรณ. (2550). *นโยบายสาธารณะ.* กรุงเทพฯ. ซีเอ็ด.

_____. (2551). *การนำนโยบายไปปฏิบัติ.* กรุงเทพมหานคร: บริษัทบพิธการพิมพ์จำกัด.

ว. วชิรเมธี. (2551). *ธรรมาธิปไตย*. กรุงเทพมหานคร . โพสต์บุ๊กส์.

วรเดช จันทรศร. (2554). *ทฤษฎีการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ.* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.

วุฒิชัย จำนงค์. (2523). *พฤติกรรมการตัดสินใจ*. พิมพลักษณ์. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

ศิริวรรณ เสรีรัตน์และคณะ. (2541). *การบริหารการตลาดยุคใหม่.* กรุงเทพฯ: บริษัทธีระฟิล์มและไซเท็กซ์ จำกัด.

ศุภชัย ยาวะประภาษ และปิยากร หวังมหาพร. (2552). *นโยบายสาธารณะไทย*. กำเนิดพัฒนาการและสถานภาพของศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: จุดทอง.

สมบัติ จันทรวงศ์. (2539). *การเมืองเรื่องการเลือกตั้ง*. ศึกษาเฉพาะกรณีการเลือกตั้งทั่วไป พ.ศ. 2539. กรุงเทพฯ: มูลนิธิเพื่อการศึกษาประชาธิปไตยและการพัฒนา.

สมบัติ ธำรงธัญวงศ์. (2537). *การเมือง แนวคิดและการพัฒนา*. กรุงเทพฯ: เอส แอนด์เจ กราฟฟิค.

_____. (2540). *นโยบายสาธารณะ แนวความคิด การวิเคราะห์และกระบวนการ.* กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

_____. (2554). *การวิเคราะห์นโยบายสาธารณะ.* เอกสารการศึกษารัฐประศาสนศาสตร์อันดับที่ 56. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนบริหารศาสตร์.

_____. *แนวความคิด การวิเคราะห์และกระบวนการ.* (ม.ป.ป.).

สมพร เฟื่องจันทร์. (2552). *นโยบายสาธารณะ ทฤษฎีและการปฏิบัติ.* กรุงเทพฯ: ออนอาร์ครีเอชั่น

สวัสดิ์ สุคนธรังสี. (2518). รัฐประศาสโนบายกับมติมหาชน. พัฒนบริหารศาสตร์. ปีที่ 15. เล่มที่ 1. เดือนมากราคม

สุรสิทธิ์ วิชรขจร. (2549*). นโยบายสาธารณะเบื้องต้น.* กรุงเทพมหานคร. บริษัทธเนศวรพริ้นติ้ง (1999) จำกัด.

อมร รักษาสัตย์. (2522). *การบริหารงานบุคคลในประเทศไทย.* พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี.

_____. (2544). (บรรณาธิการ). *การเมืองการปกครองไทยตามรัฐธรรมนูญฉบับประชาชน.* กรุงเทพฯ. ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อลิสรา รุ่งนนทรัตน์ ชรินทร์สาร. (2549). *การสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการ.* กรุงเทพฯ ExpernetBooks.

อิงฟ้า สิงห์น้อย และ รัฐชาติ ทัศนัย. (2563). *นโยบายสาธารณะ: การบริหารและการจัดการภาครัฐ.* วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร. 6 (ฉบับพิเศษ). 611.

2) ดุษฎีนิพนธ์/ วิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์

ชุติพนธ์ วงษ์อมรวิทย์เติมศักดิ์ ทองอินทร์ สุรพล สุยะพรหม. (2563). *การเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา.* วารสาร มจร. สังคมศาสตร์ปริทรรศน์. 9 (4). 14-16.

ธุวธิต เทียบคำ. (2565). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร*. ปริญญานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. สาขารัฐศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม .

ปฐมาพร เนตินันทน์. (2552). *กระบวนการสื่อสารตราสินค้าของพรรคการเมืองไทย.* วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ประคอง มาโต และคณะ. (2565). *การส่งเสริมความนิยมทางการเมืองของประชาชนมีต่อนักการเมืองในจังหวัดอุทัยธานี.* วารสารวิจยวิชาการ. 5 (2). 115-128.

ยงยุทธ พงษ์ศรี. (2562). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดปทุมธานี. ศึกษาในห้วงเวลา ปี พ.ศ. 2562*. ปริญญานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาสื่อสารการเมือง. วิทยาลัยสื่อสารการเมือง. มหาวิทยาลัยเกริก.

ยุวศรี ขันทอง. (2549). *ภาพลักษณ์พรรคไทยรักไทยยุคทักษิณ 2 ในสายตาผู้สื่อข่าวสายการเมือง:*

ศึกษาเฉพาะสื่อหนังสือพิมพ์รายวัน. วิทยานิพนธ์. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

อรดี เรียงภักดี. (2565). *ปัจจัยที่มีลต่อการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขตเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดมหาสารคาม.* รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. (รัฐประศาสนศาสตร์) มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

อิทธิเดช สุพงษ์. (2553). *การสื่อสารเพื่อสร้างภาพลักษณ์ของนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ.

3) วารสารทางวิชาการ

เข็มทอง ต้นสกุลรุ่งเรือง. (2563). *พรรคการเมือง.* วารสาร มจร การพัฒนาสังคม. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. ปีที่ 6 ฉบับที่ 3 (กันยายน – ธันวาคม 2564)**.**

ธงชัย สิงอุดม. (2563). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่นตามหลักอปริหานิยธรรม.* วารสาร มจร. เลย ปริทัศน์. ปีที่ 1 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม – สิงหาคม 2563).

ธนภูมิ โภชนเกาะ. (2565*). ปัจจัยที่มีผลต่อการลงคะแนนเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเขต 5 กรุงเทพมหานคร ป พ.ศ. 2562*. วารสารวิชาการวิทยาลัยบริหารศาสตร์. คณะสังคมศาสตร์. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 5 (1) (มกราคม – มีนาคม 2565) หน้า 17

ภูริวัจน์ ปุณยวุฒิปรีดา. (2564). *การกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองไทยตามรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2560.* มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์พุทธปัญญาศรีทวารวดี วารสาร มจร. การพัฒนาสังคม. ปีที่ 6 ฉบับที่ 3, (กันยายน – ธันวาคม 2564). หน้า 264.

_____. (2564). *การพัฒนากลไกการกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองไทย.* มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์พุทธปัญญาศรีทวารวดี. วารสารศรีล้านช้างปริทรรศน์. ปีที่ 7 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม 2564. หน้า 24.

พรชัย เทพปัญญา, และณัฐพงศ์บุญเหลือ. (2563*). การศึกษาความเคลื่อนไหวทางการเมืองและพฤติกรรมการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2562 .จังหวัดกาญจนบุรี.* สำนักวิจัยและพัฒนา. สถาบันพระปกเกล้า.

พระไกรสร ศรีรีภพ. (2565). *บริบทพลเมืองในนโยบายสาธารณะ.* วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์. ปีที่ 9 ฉบับที่ 4 (เมษายน 2565). หน้า 155.

พระครูรัตนสุตากร (ปราโมทย์ จนฺทโชโต). (2565). *นโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนจังหวัดสงขลาในการเลือกตั้งทั่วไป พ.ศ. 2562*. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลง

กรณราชวิทยาลัย. วารสารสหวิทยาการนวัตกรรมปริทรรศน์. ปีที่ 6 ฉบับที่ 2. (มีนาคม-เมษายน 2566) .

มานิตย์ ใจกิจ. (ม.ป.ป.). *นโยบายทางการศึกษา หลักการ แนวคิด ทฤษฎีการจัดการวิเคราะห์การวิจัย และประเมินโครงการ ภาควิชาบริหารและพัฒนาการศึกษา.* มหาวิทยาลัยนเรศวร.

รงค์ บุญสวยขวัญ. (2560). *วารสารสถาบันวิจัยญาณสังวร. การเมืองของนโยบาย* .ปีที่ 8 ฉบับที่ 1. (มกราคม – มิถุนายน 2560).

รัชยา เคล้าดี และคณะ (2564). วารสารรัชต์ภาคย์*"ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภา ผู้แทนราษฎร ของประชาชนอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา"*. ปีที่ 15 ฉบับที่ 41. (กรกฎาคม – สิงหาคม 2564). - TCI กลุ่มที่ 1 มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ปี 2564 - 2567.

สัญญา เคณาภูมิ. (2561). *กระบวนการวิเคราะห์นโยบายสาธารณะภายใต้กรอบแนวคิดทางรัฐประศาสนศาสตร์* . วารสารนวัตกรรมการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน. คณะรัฐศาสตร์. มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ปีที่ 6 ฉบับที่ 2. (กรกฎาคม – ธันวาคม 2561).

_____. (2561). *กระบวนทัศน์ทางเลือกสาธารณะ.* วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี. ปีที่ 9 ฉบับที่ 2. (กรกฎาคม-ธันวาคม 2561)

_____. *การวิเคราะห์การกำหนดนโยบายสาธารณะในมิติทางรัฐศาสตร์.* คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. ม.ป.ป.

สัญญา เคณาภูมิ และบุรฉัตร จันทร์แดง. (2562). *ตัวแบบทฤษฎีการนำนโยบายสาธารณะไปสู่การปฏิบัติ.*วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น.คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. ปีที่ 3 ฉบับที่ 1. มกราคม-เมษายน).

อุทัย ปริญญาสุทธินันท์. (2562). *นโยบายสาธารณะกับชุมชนบางเหรียง: ประเด็นทบทวนสู่ความสำเร็จและยั่งยืนของการขับเคลื่อนนโยบาย.* วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี. ปีที่ 10 ฉบับที่ 1. (มกราคม–มิถุนายน. 2562).

อัมพกา ชมพู่, และคณะ. (2565). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนในเขตเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดนครสวรรค์.* วารสารวิจยวิชาการ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. ปีที่ 6 ฉบับที่ 2 (มีนาคม-เมษายน 2566).

บุคลานุกรม (สัมภาษณ์เชิงลึก) 25 รูป/คน

การวิจัยเรื่อง“นโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา

สัมภาษณ์ พระโสภณวราภรณ์

เจ้าอาวาสวัดโพธิ์ปฐมาวาส พระอาราหลวง รองเจ้าคณะจังหวัดสงขลา รูปที่ 1

สัมภาษณ์ พระครูสุวัฒนาภรณ์

เจ้าอาวาสวัดนาทวี รองเจ้าคณะจังหวัดสงขลา รูปที่ 2

สัมภาษณ์ พระครูภาวนากัลยาณคุณ วิ, ดร.

เจ้าคณะตำบลหาดใหญ่เขต 1

รองเจ้าอาวาสวัดมหัตตมังคลาราม อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

สัมภาษณ์ พระครูสิริญาณวิมล

เจ้าคณะตำบลควนรู เจ้าอาวาสวัดเกาะบกรัตนาราม อำเภอรัตภูมิ จังหวัดสงขลา

สัมภาษณ์ นายมงคล รัตนพันธ์

นายหนังตะลุง,นักจัดรายการวิทยุ ตำบลบ่อยาง อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา

สัมภาษณ์ นายอรชุน ลิ่มเสรีตระกูล

ข้าราชการบำนาญ (ศึกษานิเทศก์) ตำบลเกาะยอ อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา

สัมภาษณ์ นางเลขา สุวรรณชาตรี

วัฒนธรรมจังหวัดสงขลา ตำบลบ่อยาง อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา

สัมภาษณ์ นายกองเอก พุทธ กฤชคงพันธุ์

ข้าราชการบำนาญ (รองผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา) อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา

สัมภาษณ์ นายเจริญ บัวเงิน

ประธานกลุ่มออมทรัพย์ ตำบลคูหาใต้ อำเภอรัตภูมิ จังหวัดสงขลา

สัมภาษณ์ ส.ส. เดชอิศม์ ขาวทอง

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดสงขลา เขต 5

สัมภาษณ์ นายอนันต์ ผุดเกตุ

ผู้อำนวยการโรงเรียนวรนารีเฉลิม ตำบลบ่อยาง อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา

สัมภาษณ์ นางประทีป รงหนู

ผู้ใหญ่บ้านตำบลเขาแดง อำเภอสะบ้าย้อย จังหวัดสงขลา

สัมภาษณ์ ส.ส.ชนนพัฒฐ์ นาคสั้ว

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดสงขลา เขต 4

สัมภาษณ์ นางเฉลา พุ่มแสง

ผู้รับเหมาก่อสร้าง ตำบลบ่อยาง อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา

สัมภาษณ์ นายสุทิน ปาโต

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะสะบ้า อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา

สัมภาษณ์ นายปรีชา วงศ์พระจันทร์

สมาชิกสภาจังหวัดสงขลา เขตอำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา

สัมภาษณ์ นายเจือ ราชสีห์

ที่ปรึกษารองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีพลังงาน ตำบลเกาะยอ

อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา

สัมภาษณ์ นายสุภาพ ชุมพวง

ข้าราชการบำนาญ (ครู),นายหนังตะลุง ตำบลบ่อยาง อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา

สัมภาษณ์ นายไพเจน มากสุวรรณ

นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา ตำบลพะวง อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา

สัมภาษณ์ นางนิตธารทิพย์ เพิ่มแย้ม

ผู้ใหญ่บ้านตำบลลำไพล อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา

สัมภาษณ์ นางเบญจมาส กิตติประภานันท์

ประธานชุมชนเทศบาลนครสงขลา ตำบลบ่อยาง อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา

สัมภาษณ์ นายสุธรรม ลาภวงศ์

อาชีพส่วนตัว ตำบลเกาะยอ อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา

สัมภาษณ์ นายสีหนาท โชตยาสีหนาท

ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดแหลมพ้อ ตำบลเกาะยอ อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา

สัมภาษณ์ นายพยม พรหมเพชร

อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขต 3 จังหวัดสงขลา

สัมภาษณ์ นายคัมภีร์ ทองพูน

อาจารย์ประจำคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ ตำบลควนลัง

อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

บุคลานุกรม (เสวนากลุ่ม)

ผู้ทรงคุณวุฒิด้านพระพุทธศาสนา

การวิจัยเรื่อง“นโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา

1. พระครูวิจิตรศีลาจาร, ดร.

   ตำแหน่ง อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรสาขาวิชาพระพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

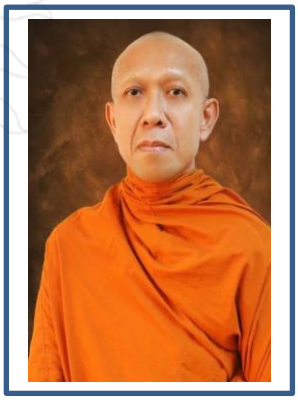
   คุณวุฒิ ปร.ด. (สาขาวิชาปรัชญาและศาสนา)
   ศษ.ม. (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา)
   พธ.บ. (สาขาวิชาศาสนา)

2. พระครูวิรัตธรรมโชติ, ดร.

   ตำแหน่ง ผู้อำนวยการหน่วยวิทยบริการฯ มจร.จังหวัดสงขลา

   คุณวุฒิ ปร.ด. (สาขาวิชาปรัชญาและศาสนา)
   Ph.D. (Social Science)
   M.A. (Sociology)
   พธ.บ. (สาขาวิชาสังคมวิทยา)

บุคลานุกรม

ผู้ทรงคุณวุฒิด้านรัฐศาสตร์การปกครอง

3. พระครูรัตนสุตากร, ดร.

ตำแหน่ง อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

คุณวุฒิ ปร.ด. (สาขาวิชาการปกครอง)
ร.ม. (สาขาวิชาการปกครอง)
ร.บ. (สาขาวิชาการปกครอง)
พธ.บ. (สาขาวิชาศาสนา)

4. รศ.ดร.บูฆอรี ยีหมะ

ตำแหน่ง อาจารย์คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

คุณวุฒิ ปร.ด. (สาขาวิชาการเมืองเปรียบเทียบ)
ร.ม. (สาขาวิชาการปกครอง)
ร.บ. (สาขาวิชาการปกครอง)

บุคลานุกรม

ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสังคม

5. ดร.สินธพ อินทรัตน์

ตำแหน่ง นายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม อ.หาดใหญ่ จ. สงจลา

คุณวุฒิ ปร.ด. (สาขาวิชาการจัดการสิ่งแวดล้อม)

รป.ม. (สาขาวิชาการปกครองส่วนท้องถิ่น)

น.บ. (สาขาวิชานิติศาสตร์)

6. นายนราเดช คำทัปป์

ตำแหน่ง นายกเทศบาลเมืองเขารูปช้าง อ. เมืองสงจลา จ. สงขลา

คุณวุฒิ รป.ม. (สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น)

น.บ. (สาขาวิชานิติศาสตร์)

บุคลานุกรม

ผู้ทรงคุณวุฒิด้านนโยบายพรรคการเมือง

7. ดร.แสนศักดิ์ ศิริพานิช

ตำแหน่ง อดีตหัวหน้ายุทธศาสตร์พรรคพลังประชารัฐ ภาคใต้

คุณวุฒิ Ph.D. (Hospitality and Tourism Management)

ศศ.ม. (สาขาการจัดการธุรกิจ)

ศศ.บ. (สาขาบริหารธุรกิจ)

8. ดร.นรุตม์ชัย สอนคง

ตำแหน่ง ผู้เชี่ยวชาญประจำตัว ส.ส.

คุณวุฒิ ปร.ด. (สาขาวิชาการจัดการนัตกรรมเพื่อการพัฒนา)

พธ.ม. (สาขาวิชาการพัฒนาสังคม)

พธ.บ. (สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง)

บุคลานุกรม

ผู้ทรงคุณวุฒิด้านหน่วยงานของรัฐ

9. ดร.เฉลิมวุฒิ เกษตรสมบูรณ์

ตำแหน่ง อดีตผู้อำนวยการสวนสัตว์สงขลา

คุณวุฒิ ปร.ด. (สาขาวิชาการพัฒนาที่ยั่งยืน)

รป.ม. (สขาวิชาบริหารรัฐกิจ)

กศ.บ. (สาขาวิชาพลศึกษา)

10. นายอดิศร รัตนะ

ตำแหน่ง ผู้จัดการศูนย์สงเคราะห์บุคคลปัญญาอ่อนภาคใต้ จังหวัดสงขลา

คุณวุฒิ ศศ.ม. (สาขาวิชาพัฒนามนุษย์และสังคม)

ศศ.บ. (สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน)

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญผู้ตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

1. พระมหาศุภวัฒน์ ชุติมนฺโต, ดร.

การศึกษา	ศษ.ด.	(สาขาวิชาการบริหารการศึกษา)
	พธ.ม.	(สาขาวิชาปรัชญา)
	พธ.ม.	(สาขาวิชาบริหารศึกษา)
ตำแหน่งปัจจุบัน	อดีตอาจารย์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หน่วยวิทยบริการ จังหวัดสงขลา	

2. พระครูวิจารณ์ธรรมโสภณ, ดร.

การศึกษา	ปร.ด.	(สาขาวิชาปรัชญาและศาสนา)
	กศ.ม.	(สาขาวิชาการบริหารการศึกษา)
	พธ.บ.	(สาขาวิชาศาสนา)
ตำแหน่งปัจจุบัน	อดีตอาจารย์พิเศษ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยหน่วยวิทยบริการ จังหวัดสงขลา	

3. รศ.ดร.เรวดี กระโหมวงศ์

การศึกษา	กศ.ด.	(การทดสอบและการวัดผลการศึกษา)
	กศ.ม.	(การวัดผลการศึกษา)
	กศ.บ.	(คณิตศาสตร์)
ตำแหน่งปัจจุบัน	อาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ	

4. ผ.ศ.ดร. ดิเรก นุ่นกล่ำ

การศึกษา	Ph.D. (Sociology)
	M.A. (Sociology)
	M.A. (Political Science)
	พธ.บ. (สาขาวิชาสังคมวิทยา)
ตำแหน่งปัจจุบัน	อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรสาขาวิชาพัฒนาสังคม
	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
	วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

5. ดร.พนัชกร พิทธิยะกุล

การศึกษา	ปร.ด. (สาขาวิชาวัฒนธรรมศึกษา)
	ศษ.ม. (หลักสูตรและการสอน)
	ค.บ. (สาขาวิชาสังคมศึกษา)
ตำแหน่งปัจจุบัน	รองคณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

ภาคผนวก ข

- หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
หมู่ที่ ๖ ตำบลนาทรุ อำเภอทะพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร.๐-๗๕๘๐-๔๑๒๘ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๐๐๗

๙ สิงหาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน พระมหาศุภวัฒน์ ชุติมนโต, ดร.

ด้วย พระครูวาทีธรรมวิภัช, ดร. นักศึกษาปริญญาเอก หลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำดุษฎีนิพนธ์เรื่อง "นโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา (THE POLICY OF POLITICAL PARTY EFFECTING TO GENERAL ELECTION RIGHT OF PEOPLE IN SONGKHLA PROVINCE)" โดยมี รศ.ดร.กันตภณ หนูทองแก้ว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้จึงเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โครงสร้างของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้การวิจัยมีความถูกต้องและสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้และเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป รายละเอียดดังเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(พระครูบวรชัยรัฐน์, ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๔๑๒๘

ยินดีให้ความอนุเคราะห์
พระมหาศุภวัฒน์ ชุติมนโต

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๐๐๗

๙ สิงหาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน พระครูวิจารณ์ธรรมโสภณ, ดร.

ด้วย พระครูวาทีธรรมวิภัช, ดร. นักศึกษาปริญญาเอก หลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำดุษฎีนิพนธ์เรื่อง "นโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา (THE POLICY OF POLITICAL PARTY EFFECTING TO GENERAL ELECTION RIGHT OF PEOPLE IN SONGKHLA PROVINCE)" โดยมี รศ.ดร.กันตภณ หนูทองแก้ว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้จึงเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โครงสร้างของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้การวิจัยมีความถูกต้องและสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้และเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป รายละเอียดดังเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(พระครูบวรชัยวัฒน์, ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘

อนุเคราะห์
(พระครูวิจารณ์ธรรมโสภณ, ดร.)

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร.๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๐๐๗

๙ สิงหาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เจริญพร รศ.ดร.เรวดี กระโหมวงศ์

ด้วย พระครูวาทีธรรมวิภัช, ดร. นักศึกษาปริญญาเอก หลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำดุษฎีนิพนธ์เรื่อง "นโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา (THE POLICY OF POLITICAL PARTY EFFECTING TO GENERAL ELECTION RIGHT OF PEOPLE IN SONGKHLA PROVINCE)" โดยมี รศ.ดร.กันตภณ หนูทองแก้ว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้จึงเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้การวิจัยมีความถูกต้องและสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ และเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป รายละเอียดตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขออนุโมทนาบุญในโอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูบวรชัยวัฒน์, ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช

ข้าพเจ้า รศ.ดร.เรวดี กระโหมวงศ์ ยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย ของ พระครูวาทีธรรมวิภัช

15 ส.ค. 66

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร.๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๐๐๗

๙ สิงหาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เจริญพร ผศ.ดร.ดิเรก นุ่นกล่ำ

ด้วย พระครูวาทีธรรมวิภัช, ดร. นักศึกษาปริญญาเอก หลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำดุษฎีนิพนธ์เรื่อง "นโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา (THE POLICY OF POLITICAL PARTY EFFECTING TO GENERAL ELECTION RIGHT OF PEOPLE IN SONGKHLA PROVINCE)" โดยมี รศ.ดร.กันตภณ หนูทองแก้ว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้จึงเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โครงสร้างของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้การวิจัยมีความถูกต้องและสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้และเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป รายละเอียดดังเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขออนุโมทนาขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูบวรชัยวัฒน์, ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ยินดีอนุเคราะห์
(ผศ. ดร.ดิเรก นุ่นกล่ำ)

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๐๐๗

๙ สิงหาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เจริญพร ดร.พนัชกร พิทธิยะกุล

ด้วย พระครูวาทีธรรมวิภัช, ดร. นักศึกษาปริญญาเอก หลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำดุษฎีนิพนธ์เรื่อง "นโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา (THE POLICY OF POLITICAL PARTY EFFECTING TO GENERAL ELECTION RIGHT OF PEOPLE IN SONGKHLA PROVINCE)" โดยมี รศ.ดร.กันตภณ หนูทองแก้ว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้จึงเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โครงสร้างของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้การวิจัยมีความถูกต้องและสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้และเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป รายละเอียดดังเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขออนุโมทนาขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูบวรชัยวัฒน์, ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘

ยินดีให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบ
(ดร. พนัชกร พิทธิยะกุล)

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้ทรงคุณวุฒิ

- การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)
- การจัดทำเสวนากลุ่ม (Focus Group)

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๐๑๐

๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรียน พระโสภณวราภรณ์

ด้วย พระครูวาทีธรรมวิภัช, ดร. นักศึกษาปริญญาเอก หลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำดุษฎีนิพนธ์เรื่อง “นโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา (THE POLICY OF POLITICAL PARTY EFFECTING TO GENERAL ELECTION RIGHT OF PEOPLE IN SONGKHLA PROVINCE” โดยมี รศ.ดร.กันตภณ หนูทองแก้ว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ พระครูวาทีธรรมวิภัช,ดร. ได้เก็บรวบรวมข้อมูล (สัมภาษณ์) เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการทำดุษฎีนิพนธ์ต่อไป สำหรับ วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะเป็นผู้มาติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(พระครูบวรชัยวัฒน์, ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๐๑๐

๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรียน พระครูสุวัฒนาภรณ์

ด้วย พระครูวาทีธรรมวิภัช, ดร. นักศึกษาปริญญาเอก หลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำดุษฎีนิพนธ์เรื่อง "นโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา (THE POLICY OF POLITICAL PARTY EFFECTING TO GENERAL ELECTION RIGHT OF PEOPLE IN SONGKHLA PROVINCE" โดยมี รศ.ดร.กันตภณ หนูทองแก้ว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ พระครูวาทีธรรมวิภัช,ดร. ได้เก็บรวบรวมข้อมูล (สัมภาษณ์) เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการทำดุษฎีนิพนธ์ต่อไป สำหรับ วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะเป็นผู้มาติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(พระครูบวรชัยวัฒน์, ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๐๑๐

๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรียน พระครูภาวนากัลยาณคุณ วิ.,ดร

ด้วย พระครูวาทีธรรมวิภัช, ดร. นักศึกษาปริญญาเอก หลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำดุษฎีนิพนธ์เรื่อง "นโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา (THE POLICY OF POLITICAL PARTY EFFECTING TO GENERAL ELECTION RIGHT OF PEOPLE IN SONGKHLA PROVINCE" โดยมี รศ.ดร.กันตภณ หนูทองแก้ว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ พระครูวาทีธรรมวิภัช,ดร. ได้เก็บรวบรวมข้อมูล (สัมภาษณ์) เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการทำดุษฎีนิพนธ์ต่อไป สำหรับ วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะเป็นผู้มาติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(พระครูบวรชัยวัฒน์, ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๐๑๐

๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรียน พระครูสิริญาณวิมล

ด้วย พระครูวาทีธรรมวิภัช, ดร. นักศึกษาปริญญาเอก หลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำดุษฎีนิพนธ์เรื่อง “นโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา (THE POLICY OF POLITICAL PARTY EFFECTING TO GENERAL ELECTION RIGHT OF PEOPLE IN SONGKHLA PROVINCE” โดยมี รศ.ดร.กันตภณ หนูทองแก้ว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ พระครูวาทีธรรมวิภัช,ดร. ได้เก็บรวบรวมข้อมูล (สัมภาษณ์) เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการทำดุษฎีนิพนธ์ต่อไป สำหรับ วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะเป็นผู้มาติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(พระครูบวรชัยวัฒน์, ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๐๑๐

๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เจริญพร นายมงคล รัตนพันธ์

ด้วย พระครูวาทีธรรมวิภัช, ดร. นักศึกษาปริญญาเอก หลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำดุษฎีนิพนธ์เรื่อง "นโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา (THE POLICY OF POLITICAL PARTY EFFECTING TO GENERAL ELECTION RIGHT OF PEOPLE IN SONGKHLA PROVINCE" โดยมี รศ.ดร.กันตภณ หนูทองแก้ว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ พระครูวาทีธรรมวิภัช,ดร. ได้เก็บรวบรวมข้อมูล (สัมภาษณ์) เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการทำดุษฎีนิพนธ์ต่อไป สำหรับ วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะเป็นผู้มาติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขออนุโมทนาขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูบวรชัยวัฒน์, ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

(นายมงคล รัตนพันธ์)

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
หมู่ที่ ๑ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๑๐
โทร. ๐-๗๕๘๐-๗๓๘๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๘๖๖(๒)/ว ๐๐๑๐

๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เจริญพร นายอรชุน ลิ่มเสรีตระกูล

ด้วย พระครูวาทีธรรมวิภัช, ดร. นักศึกษาปริญญาเอก หลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำดุษฎีนิพนธ์เรื่อง "นโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา (THE POLICY OF POLITICAL PARTY EFFECTING TO GENERAL ELECTION RIGHT OF PEOPLE IN SONGKHLA PROVINCE" โดยมี รศ.ดร.กันตภณ หนูทองแก้ว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ พระครูวาทีธรรมวิภัช,ดร. ได้เก็บรวบรวมข้อมูล (สัมภาษณ์) เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการทำดุษฎีนิพนธ์ต่อไป สำหรับ วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะเป็นผู้มาติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขออนุโมทนาขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูบวรชัยวัฒน์, ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๗๓๘๘

อนุเคราะห์ตามคำขอ

(นายอรชุน ลิ่มเสรีตระกูล)

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร.๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๐๑๐

๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เจริญพร นางเลขา สุวรรณชาตรี

ด้วย พระครูวาทีธรรมวิภัช, ดร. นักศึกษาปริญญาเอก หลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำดุษฎีนิพนธ์เรื่อง "นโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา (THE POLICY OF POLITICAL PARTY EFFECTING TO GENERAL ELECTION RIGHT OF PEOPLE IN SONGKHLA PROVINCE" โดยมี รศ.ดร.กันตภณ หนูทองแก้ว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ พระครูวาทีธรรมวิภัช,ดร. ได้เก็บรวบรวมข้อมูล (สัมภาษณ์) เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการทำดุษฎีนิพนธ์ต่อไป สำหรับ วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะเป็นผู้มาติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขออนุโมทนาขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูบวรชัยวัฒน์, ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

(เลขา สุวรรณชาตรี)

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๐๑๐

๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เจริญพร นายกองเอกพุทธ กฤชคงพันธุ์

ด้วย พระครูวาทีธรรมวิภัช, ดร. นักศึกษาปริญญาเอก หลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำดุษฎีนิพนธ์เรื่อง "นโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา (THE POLICY OF POLITICAL PARTY EFFECTING TO GENERAL ELECTION RIGHT OF PEOPLE IN SONGKHLA PROVINCE" โดยมี รศ.ดร.กันตภณ หนูทองแก้ว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ พระครูวาทีธรรมวิภัช,ดร. ได้เก็บรวบรวมข้อมูล (สัมภาษณ์) เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการทำดุษฎีนิพนธ์ต่อไป สำหรับ วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะเป็นผู้มาติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขออนุโมทนาขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูบวรชัยวัฒน์, ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร.๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๐๑๐

๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เจริญพร นายเจริญ บัวเงิน

ด้วย พระครูวาทีธรรมวิภัช, ดร. นักศึกษาปริญญาเอก หลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำดุษฎีนิพนธ์เรื่อง "นโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา (THE POLICY OF POLITICAL PARTY EFFECTING TO GENERAL ELECTION RIGHT OF PEOPLE IN SONGKHLA PROVINCE" โดยมี รศ.ดร.กันตภณ หนูทองแก้ว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ พระครูวาทีธรรมวิภัช,ดร. ได้เก็บรวบรวมข้อมูล (สัมภาษณ์) เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการทำดุษฎีนิพนธ์ต่อไป สำหรับ วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะเป็นผู้มาติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขออนุโมทนาขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูบวรชัยวัฒน์, ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๐๑๐

๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เจริญพร นายเดชอิศม์ ขาวทอง

ด้วย พระครูวาทีธรรมวิภัช, ดร. นักศึกษาปริญญาเอก หลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำดุษฎีนิพนธ์เรื่อง "นโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา (THE POLICY OF POLITICAL PARTY EFFECTING TO GENERAL ELECTION RIGHT OF PEOPLE IN SONGKHLA PROVINCE" โดยมี รศ.ดร.กันตภณ หนูทองแก้ว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ พระครูวาทีธรรมวิภัช,ดร. ได้เก็บรวบรวมข้อมูล (สัมภาษณ์) เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการทำดุษฎีนิพนธ์ต่อไป สำหรับ วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะเป็นผู้มาติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขออนุโมทนาขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ยินดีให้สัมภาษณ์

ขอเจริญพร

(พระครูบวรชัยวัฒน์, ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๐๑๐

๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เจริญพร นายอนันต์ ผุดเกตุ

ด้วย พระครูวาทีธรรมวิภัช, ดร. นักศึกษาปริญญาเอก หลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำดุษฎีนิพนธ์เรื่อง "นโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา (THE POLICY OF POLITICAL PARTY EFFECTING TO GENERAL ELECTION RIGHT OF PEOPLE IN SONGKHLA PROVINCE" โดยมี รศ.ดร.กันตภณ หนูทองแก้ว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ พระครูวาทีธรรมวิภัช,ดร. ได้เก็บรวบรวมข้อมูล (สัมภาษณ์) เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการทำดุษฎีนิพนธ์ต่อไป สำหรับ วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะเป็นผู้มาติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขออนุโมทนาขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูบวรชัยวัฒน์, ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ปัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๐๑๐

๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เจริญพร **นางประทีป รงหนู**

ด้วย พระครูวาทีธรรมวิภัช, ดร. นักศึกษาปริญญาเอก หลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำดุษฎีนิพนธ์เรื่อง "นโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา (THE POLICY OF POLITICAL PARTY EFFECTING TO GENERAL ELECTION RIGHT OF PEOPLE IN SONGKHLA PROVINCE" โดยมี รศ.ดร.กันตภณ หนูทองแก้ว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ พระครูวาทีธรรมวิภัช,ดร. ได้เก็บรวบรวมข้อมูล (สัมภาษณ์) เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการทำดุษฎีนิพนธ์ต่อไป สำหรับ วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะเป็นผู้มาติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขออนุโมทนาขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูบวรชัยวัฒน์, ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ขันนี้ใช้สัมภาษณ์
ปท
นางประทีป รงหนู

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร.๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๐๑๐

๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย
เจริญพร นายชนนพัฒน์ นาคสั้ว

ด้วย พระครูวาทีธรรมวิภัช, ดร. นักศึกษาปริญญาเอก หลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำดุษฎีนิพนธ์เรื่อง "นโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา (THE POLICY OF POLITICAL PARTY EFFECTING TO GENERAL ELECTION RIGHT OF PEOPLE IN SONGKHLA PROVINCE" โดยมี รศ.ดร.กันตภณ หนูทองแก้ว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ พระครูวาทีธรรมวิภัช,ดร. ได้เก็บรวบรวมข้อมูล (สัมภาษณ์) เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการทำดุษฎีนิพนธ์ต่อไป สำหรับ วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะเป็นผู้มาติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขออนุโมทนาขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูบวรชัยวัฒน์. ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘

ฝ่ายดำเนินการสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร.๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๐๑๐

๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เจริญพร นางเฉลา พุ่มแสง

ด้วย พระครูวาทีธรรมวิภัช, ดร. นักศึกษาปริญญาเอก หลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำดุษฎีนิพนธ์เรื่อง "นโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา (THE POLICY OF POLITICAL PARTY EFFECTING TO GENERAL ELECTION RIGHT OF PEOPLE IN SONGKHLA PROVINCE" โดยมี รศ.ดร.กันตภณ หนูทองแก้ว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ พระครูวาทีธรรมวิภัช,ดร. ได้เก็บรวบรวมข้อมูล (สัมภาษณ์) เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการทำดุษฎีนิพนธ์ต่อไป สำหรับ วัน เฉลา นั้น นักศึกษาจะเป็นผู้มาติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขออนุโมทนาขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ยินดีให้สัมภาษณ์

เฉลา พุ่มแสง

เฉลา พุ่มแสง

ขอเจริญพร

(พระครูบวรชัยวัฒน์, ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๐๑๐

๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เจริญพร นายสุทิน ปาโต

ด้วย พระครูวาทีธรรมวิภัช, ดร. นักศึกษาปริญญาเอก หลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำดุษฎีนิพนธ์เรื่อง "นโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา (THE POLICY OF POLITICAL PARTY EFFECTING TO GENERAL ELECTION RIGHT OF PEOPLE IN SONGKHLA PROVINCE" โดยมี รศ.ดร.กันตภณ หนูทองแก้ว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ พระครูวาทีธรรมวิภัช,ดร. ได้เก็บรวบรวมข้อมูล (สัมภาษณ์) เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการทำดุษฎีนิพนธ์ต่อไป สำหรับ วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะเป็นผู้มาติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขออนุโมทนาขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูบวรชัยวัฒน์, ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร.๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๐๑๐

๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เจริญพร นายปรีชาพงศ์ วงศ์พระจันทร์

ด้วย พระครูวาทีธรรมวิภัช, ดร. นักศึกษาปริญญาเอก หลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำดุษฎีนิพนธ์เรื่อง "นโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา (THE POLICY OF POLITICAL PARTY EFFECTING TO GENERAL ELECTION RIGHT OF PEOPLE IN SONGKHLA PROVINCE" โดยมี รศ.ดร.กันตภณ หนูทองแก้ว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ พระครูวาทีธรรมวิภัช,ดร. ได้เก็บรวบรวมข้อมูล (สัมภาษณ์) เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการทำดุษฎีนิพนธ์ต่อไป สำหรับ วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะเป็นผู้มาติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขออนุโมทนาขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูบวรชัยวัฒน์, ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

นายปรีชาพงศ์ วงศ์พระจันทร์
สจ.๑๗ อำเภอสิงหนคร
ปัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๐๑๐

๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เจริญพร นายสุภาพ ชุมยวง

ด้วย พระครูวาทีธรรมวิภัช, ดร. นักศึกษาปริญญาเอก หลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำดุษฎีนิพนธ์เรื่อง "นโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา (THE POLICY OF POLITICAL PARTY EFFECTING TO GENERAL ELECTION RIGHT OF PEOPLE IN SONGKHLA PROVINCE" โดยมี รศ.ดร.กันตภณ หนูทองแก้ว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ พระครูวาทีธรรมวิภัช,ดร. ได้เก็บรวบรวมข้อมูล (สัมภาษณ์) เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการทำดุษฎีนิพนธ์ต่อไป สำหรับ วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะเป็นผู้มาติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขออนุโมทนาขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูบวรชัยวัฒน์, ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร.๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๐๑๐

๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย
เจริญพร นายเจือ ราชสีห์

ด้วย พระครูวาทีธรรมวิภัช, ดร. นักศึกษาปริญญาเอก หลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำดุษฎีนิพนธ์เรื่อง "นโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา (THE POLICY OF POLITICAL PARTY EFFECTING TO GENERAL ELECTION RIGHT OF PEOPLE IN SONGKHLA PROVINCE" โดยมี รศ.ดร.กันตภณ หนูทองแก้ว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ พระครูวาทีธรรมวิภัช,ดร. ได้เก็บรวบรวมข้อมูล (สัมภาษณ์) เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการทำดุษฎีนิพนธ์ต่อไป สำหรับ วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะเป็นผู้มาติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขออนุโมทนาขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูบวรชัยวัฒน์, ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร.๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๐๑๐

๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เจริญพร นายไพเจน มากสุวรรณ

ด้วย พระครูวาทีธรรมวิภัช, ดร. นักศึกษาปริญญาเอก หลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำดุษฎีนิพนธ์เรื่อง "นโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา (THE POLICY OF POLITICAL PARTY EFFECTING TO GENERAL ELECTION RIGHT OF PEOPLE IN SONGKHLA PROVINCE" โดยมี รศ.ดร.กันตภณ หนูทองแก้ว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ พระครูวาทีธรรมวิภัช,ดร. ได้เก็บรวบรวมข้อมูล (สัมภาษณ์) เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการทำดุษฎีนิพนธ์ต่อไป สำหรับ วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะเป็นผู้มาติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขออนุโมทนาขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูบวรชัยวัฒน์, ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร.๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ ยว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๐๑๐

๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เจริญพร นางนิตธารทิพย์ เพิ่มแย้ม

ด้วย พระครูวาทีธรรมวิภัช, ดร. นักศึกษาปริญญาเอก หลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำดุษฎีนิพนธ์เรื่อง "นโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา (THE POLICY OF POLITICAL PARTY EFFECTING TO GENERAL ELECTION RIGHT OF PEOPLE IN SONGKHLA PROVINCE" โดยมี รศ.ดร.กันตภณ หนูทองแก้ว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ พระครูวาทีธรรมวิภัช,ดร. ได้เก็บรวบรวมข้อมูล (สัมภาษณ์) เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการทำดุษฎีนิพนธ์ต่อไป สำหรับ วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะเป็นผู้มาติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขออนุโมทนาขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ยินดีให้สัมภาษณ์

นิตธารทิพย์ เพิ่มแย้ม

ขอเจริญพร

(พระครูบวรชัยวัฒน์, ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๐๑๐

๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เจริญพร นางเบญจมาส กิตติประภานันท์

ด้วย พระครูวาทีธรรมวิภัช, ดร. นักศึกษาปริญญาเอก หลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำดุษฎีนิพนธ์เรื่อง “นโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา (THE POLICY OF POLITICAL PARTY EFFECTING TO GENERAL ELECTION RIGHT OF PEOPLE IN SONGKHLA PROVINCE” โดยมี รศ.ดร.กันตภณ หนูทองแก้ว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ พระครูวาทีธรรมวิภัช,ดร. ได้เก็บรวบรวมข้อมูล (สัมภาษณ์) เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการทำดุษฎีนิพนธ์ต่อไป สำหรับ วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะเป็นผู้มาติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขออนุโมทนาขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ยินดีให้สัมภาษณ์

(นางเบญจมาส กิตติประภานันท์)

ขอเจริญพร

(พระครูบวรชัยวัฒน์, ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๐๑๐

๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เจริญพร สุธรรม ลาถวงค์

ด้วย พระครูวาทีธรรมวิภัช, ดร. นักศึกษาปริญญาเอก หลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำดุษฎีนิพนธ์เรื่อง "นโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา (THE POLICY OF POLITICAL PARTY EFFECTING TO GENERAL ELECTION RIGHT OF PEOPLE IN SONGKHLA PROVINCE" โดยมี รศ.ดร.กันตภณ หนูทองแก้ว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ พระครูวาทีธรรมวิภัช,ดร. ได้เก็บรวบรวมข้อมูล (สัมภาษณ์) เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการทำดุษฎีนิพนธ์ต่อไป สำหรับ วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะเป็นผู้มาติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขออนุโมทนาขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูบวรชัยวัฒน์, ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ผู้ประสานงาน
บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร.๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๐๑๐

๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เจริญพร นายสีหนาท โชตยาสีหนาท

ด้วย พระครูวาทีธรรมวิภัช, ดร. นักศึกษาปริญญาเอก หลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำดุษฎีนิพนธ์เรื่อง "นโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา (THE POLICY OF POLITICAL PARTY EFFECTING TO GENERAL ELECTION RIGHT OF PEOPLE IN SONGKHLA PROVINCE" โดยมี รศ.ดร.กันตภณ หนูทองแก้ว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ พระครูวาทีธรรมวิภัช,ดร. ได้เก็บรวบรวมข้อมูล (สัมภาษณ์) เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการทำดุษฎีนิพนธ์ต่อไป สำหรับ วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะเป็นผู้มาติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขออนุโมทนาขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูบวรชัยวัฒน์, ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร.๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ ยว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๐๑๐

๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เจริญพร นายพยม พรหมเพชร

ด้วย พระครูวาทีธรรมวิภัช, ดร. นักศึกษาปริญญาเอก หลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำดุษฎีนิพนธ์เรื่อง "นโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา (THE POLICY OF POLITICAL PARTY EFFECTING TO GENERAL ELECTION RIGHT OF PEOPLE IN SONGKHLA PROVINCE" โดยมี รศ.ดร.กันตภณ หนูทองแก้ว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ พระครูวาทีธรรมวิภัช,ดร. ได้เก็บรวบรวมข้อมูล (สัมภาษณ์) เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการทำดุษฎีนิพนธ์ต่อไป สำหรับ วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะเป็นผู้มาติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขออนุโมทนาขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูบวรชัยวัฒน์, ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ยินดีให้สัมภาษณ์
(นายพยม พรหมเพชร)
อดีต สส. สงขลา พรรค 3 พรก
พลังประชารัฐ

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๐๑๐

๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย
เจริญพร อาจารย์คัมภีร์ ทองพูน

ด้วย พระครูวาทีธรรมวิภัช, ดร. นักศึกษาปริญญาเอก หลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำดุษฎีนิพนธ์เรื่อง “นโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา (THE POLICY OF POLITICAL PARTY EFFECTING TO GENERAL ELECTION RIGHT OF PEOPLE IN SONGKHLA PROVINCE” โดยมี รศ.ดร.กันตภณ หนูทองแก้ว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ พระครูวาทีธรรมวิภัช, ดร. ได้เก็บรวบรวมข้อมูล (สัมภาษณ์) เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการทำดุษฎีนิพนธ์ต่อไป สำหรับ วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะเป็นผู้มาติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขออนุโมทนาขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูบวรชัยวัฒน์. ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

อนุเคราะห์สัมภาษณ์
เพื่อการวิจัย
(นายคัมภีร์ ทองพูน)

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๒๔๖

๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ร่วมดำเนินการเสวนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อทำวิจัย

เรียน พระครูวิจิตรสีลาจาร, ดร.

ด้วย พระครูวาทีธรรมวิภัช, ดร. นักศึกษาปริญญาเอก หลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำดุษฎีนิพนธ์เรื่อง "นโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา (THE POLICY OF POLITICAL PARTY EFFECTING TO GENERAL ELECTION RIGHT OF PEOPLE IN SONGKHLA PROVINCE" โดยมี รศ.ดร.กันตภณ หนูทองแก้ว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ทางมหาวิทยาลัยฯ จึงใคร่ขอความขอความอนุเคราะห์จากท่าน เข้าร่วมดำเนินการเสวนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อทำการวิจัย โดยโปรดอนุญาตให้ พระครูวาทีธรรมวิภัช,ดร. ได้เก็บรวบรวมข้อมูลเสวนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการทำดุษฎีนิพนธ์ต่อไป สำหรับ วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะเป็นผู้มาติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(พระครูบวรชัยวัฒน์, ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘

ยินดีให้ความอนุเคราะห์
(พระครูวิจิตรสีลาจาร)
ผอ. สงขลา-สตูล (ธ)

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๒๙๖

๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ร่วมดำเนินการเสวนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อทำวิจัย

เรียน พระครูวิรัตธรรมโชติ, ดร.

ด้วย พระครูวาทีธรรมวิภัช, ดร. นักศึกษาปริญญาเอก หลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำดุษฎีนิพนธ์เรื่อง "นโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา (THE POLICY OF POLITICAL PARTY EFFECTING TO GENERAL ELECTION RIGHT OF PEOPLE IN SONGKHLA PROVINCE" โดยมี รศ.ดร.กันตภณ หนูทองแก้ว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ทางมหาวิทยาลัยฯ จึงใคร่ขอความขอความอนุเคราะห์จากท่าน เข้าร่วมดำเนินการเสวนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อทำการวิจัย โดยโปรดอนุญาตให้ พระครูวาทีธรรมวิภัช,ดร. ได้เก็บรวบรวมข้อมูลเสวนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการทำดุษฎีนิพนธ์ต่อไป สำหรับ วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะเป็นผู้มาติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(พระครูบวรชัยวัฒน์, ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร. ๐-๗๕๔๐-๔๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๒๔๖

๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ร่วมดำเนินการเสวนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อทำวิจัย

เรียน พระครูรัตนสุตาภรณ์, ดร

ด้วย พระครูวาทีธรรมวิภัช, ดร. นักศึกษาปริญญาเอก หลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำดุษฎีนิพนธ์เรื่อง "นโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา (THE POLICY OF POLITICAL PARTY EFFECTING TO GENERAL ELECTION RIGHT OF PEOPLE IN SONGKHLA PROVINCE" โดยมี รศ.ดร.กันตภณ หนูทองแก้ว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ทางมหาวิทยาลัยฯ จึงใคร่ขอความขอความอนุเคราะห์จากท่าน เข้าร่วมดำเนินการเสวนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อทำการวิจัย โดยโปรดอนุญาตให้ พระครูวาทีธรรมวิภัช,ดร. ได้เก็บรวบรวมข้อมูลเสวนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการทำดุษฎีนิพนธ์ต่อไป สำหรับ วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะเป็นผู้มาติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(พระครูบวรชัยวัฒน์, ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๔๐-๔๑๒๘

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร. ๐-๗๕๘๐-๗๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๘๑๖(๒)/ว ๐๒๕๖

๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ร่วมดำเนินการเสวนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อทำวิจัย

เจริญพร รศ.ดร.บุญอรี ยีหมะ

ด้วย พระครูวาทีธรรมวิภัช, ดร. นักศึกษาปริญญาเอก หลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำดุษฎีนิพนธ์เรื่อง "นโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา (THE POLICY OF POLITICAL PARTY EFFECTING TO GENERAL ELECTION RIGHT OF PEOPLE IN SONGKHLA PROVINCE" โดยมี รศ.ดร.กันตภณ หนูทองแก้ว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ทางมหาวิทยาลัยฯ จึงใคร่ขอความขอความอนุเคราะห์จากท่าน เข้าร่วมดำเนินการเสวนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อทำการวิจัย โดยโปรดอนุญาตให้ พระครูวาทีธรรมวิภัช,ดร. ได้เก็บรวบรวมข้อมูลเสวนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการทำดุษฎีนิพนธ์ต่อไป สำหรับ วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะเป็นผู้มาติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขออนุโมทนาขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูบวรชัยวัฒน์, ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๗๑๒๘

(รศ.ดร. บุญอรี ยีหมะ)
๔ ก.พ. ๖๖

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร.๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๒๔๖

๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ร่วมดำเนินการเสวนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อทำวิจัย

เจริญพร ดร.สินธพ อินทรัตน์

ด้วย พระครูวาทีธรรมวิภัช, ดร. นักศึกษาปริญญาเอก หลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำดุษฎีนิพนธ์เรื่อง "นโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา (THE POLICY OF POLITICAL PARTY EFFECTING TO GENERAL ELECTION RIGHT OF PEOPLE IN SONGKHLA PROVINCE" โดยมี รศ.ดร.กันตภณ หนูทองแก้ว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ทางมหาวิทยาลัยฯ จึงใคร่ขอความขอความอนุเคราะห์จากท่าน เข้าร่วมดำเนินการเสวนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อทำการวิจัย โดยโปรดอนุญาตให้ พระครูวาทีธรรมวิภัช,ดร. ได้เก็บรวบรวมข้อมูลเสวนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการทำดุษฎีนิพนธ์ต่อไป สำหรับ วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะเป็นผู้มาติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขออนุโมทนาขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูบวรชัยวัฒน์, ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘

ยินดีในความอนุเคราะห์
ในการเสวนากลุ่มครั้งนี้

(นายสินธพ อินทรัตน์)
นายก อบต. ท่าข้าม

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร.๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ ยว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๒๕๖

๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ร่วมดำเนินการเสวนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อทำวิจัย

เจริญพร **ดร. แสนศักดิ์ ศิริพานิช**

ด้วย พระครูวาทีธรรมวิภัช, ดร. นักศึกษาปริญญาเอก หลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำดุษฎีนิพนธ์เรื่อง "นโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา (THE POLICY OF POLITICAL PARTY EFFECTING TO GENERAL ELECTION RIGHT OF PEOPLE IN SONGKHLA PROVINCE" โดยมี รศ.ดร.กันตภณ หนูทองแก้ว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ทางมหาวิทยาลัยฯ จึงใคร่ขอความขอความอนุเคราะห์จากท่าน เข้าร่วมดำเนินการเสวนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อทำการวิจัย โดยโปรดอนุญาตให้ พระครูวาทีธรรมวิภัช,ดร. ได้เก็บรวบรวมข้อมูลเสวนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการทำดุษฎีนิพนธ์ต่อไป สำหรับ วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะเป็นผู้มาติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขออนุโมทนาขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูบวรขัยวัฒน์, ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘

ยินดีเข้าร่วมดำเนินการ

(ดร. แสนศักดิ์ ศิริพานิช)

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร.๐-๗๕๘๐-๙๓๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๒๔๖

๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ร่วมดำเนินการเสวนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อทำวิจัย

เจริญพร ดร.นราเดช คำทัปป์

ด้วย พระครูวาทีธรรมวิภัช, ดร. นักศึกษาปริญญาเอก หลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำดุษฎีนิพนธ์เรื่อง "นโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา (THE POLICY OF POLITICAL PARTY EFFECTING TO GENERAL ELECTION RIGHT OF PEOPLE IN SONGKHLA PROVINCE" โดยมี รศ.ดร.กันตภณ หนูทองแก้ว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ทางมหาวิทยาลัยฯ จึงใคร่ขอความขอความอนุเคราะห์จากท่าน เข้าร่วมดำเนินการเสวนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อทำการวิจัย โดยโปรดอนุญาตให้ พระครูวาทีธรรมวิภัช,ดร. ได้เก็บรวบรวมข้อมูลเสวนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการทำดุษฎีนิพนธ์ต่อไป สำหรับ วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะเป็นผู้มาติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขออนุโมทนาขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูบวรชัยวัฒน์, ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๓๒๘

-ยินดีให้ความอนุเคราะห์

(นายนราเดช คำทัปป์)

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๒๕๖

๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ร่วมดำเนินการเสวนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อทำวิจัย

เจริญพร **ดร. เฉลิมวุฒิ เกษตรสมบูรณ์**

ด้วย พระครูวาทีธรรมวิภัช, ดร. นักศึกษาปริญญาเอก หลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำดุษฎีนิพนธ์เรื่อง "นโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา (THE POLICY OF POLITICAL PARTY EFFECTING TO GENERAL ELECTION RIGHT OF PEOPLE IN SONGKHLA PROVINCE" โดยมี รศ.ดร.กันตภณ หนูทองแก้ว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ทางมหาวิทยาลัยฯ จึงใคร่ขอความขอความอนุเคราะห์จากท่าน เข้าร่วมดำเนินการเสวนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อทำการวิจัย โดยโปรดอนุญาตให้ พระครูวาทีธรรมวิภัช,ดร. ได้เก็บรวบรวมข้อมูลเสวนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการทำดุษฎีนิพนธ์ต่อไป สำหรับ วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะเป็นผู้มาติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขออนุโมทนาขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูบวรชัยวัฒน์, ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘

ผศ.ดร.ปิยะพงษ์ เกษมวงษ์

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๔-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๗๑๖(๒)/ว ๐๒๕๖

๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ร่วมดำเนินการเสวนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อทำวิจัย

เจริญพร ดร.นรุตม์ชัย สอนคง

ด้วย พระครูวาทีธรรมวิภัช, ดร. นักศึกษาปริญญาเอก หลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำดุษฎีนิพนธ์เรื่อง "นโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา (THE POLICY OF POLITICAL PARTY EFFECTING TO GENERAL ELECTION RIGHT OF PEOPLE IN SONGKHLA PROVINCE" โดยมี รศ.ดร.กันตภณ หนูทองแก้ว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ทางมหาวิทยาลัยฯ จึงใคร่ขอความขอความอนุเคราะห์จากท่าน เข้าร่วมดำเนินการเสวนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อทำการวิจัย โดยโปรดอนุญาตให้ พระครูวาทีธรรมวิภัช,ดร. ได้เก็บรวบรวมข้อมูลเสวนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการทำดุษฎีนิพนธ์ต่อไป สำหรับ วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขออนุโมทนาขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูบวรชัยวัฒน์, ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ยินดีให้ความอนุเคราะห์
นรุตม์ชัย
(ดร.นรุตม์ชัย สอนคง)

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๔

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๒๔๖

๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ร่วมดำเนินการเสวนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อทำวิจัย

เจริญพร นายอดิศร รัตนะ

ด้วย พระครูวาทีธรรมวิภัช, ดร. นักศึกษาปริญญาเอก หลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำดุษฎีนิพนธ์เรื่อง "นโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา (THE POLICY OF POLITICAL PARTY EFFECTING TO GENERAL ELECTION RIGHT OF PEOPLE IN SONGKHLA PROVINCE" โดยมี รศ.ดร.กันตภณ หนูทองแก้ว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ทางมหาวิทยาลัยฯ จึงใคร่ขอความขอความอนุเคราะห์จากท่าน เข้าร่วมดำเนินการเสวนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อทำการวิจัย โดยโปรดอนุญาตให้ พระครูวาทีธรรมวิภัช,ดร. ได้เก็บรวบรวมข้อมูลเสวนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการทำดุษฎีนิพนธ์ต่อไป สำหรับ วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะเป็นผู้มาติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขออนุโมทนาขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูบวรชัยวัฒน์. ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘

ยินดีให้ความอนุเคราะห์

นายอดิศร รัตนะ

ภาคผนวก ง

ภาพถ่ายการดำเนินกิจกรรมงานวิจัย

ภาพถ่ายการดำเนินกิจกรรมงานวิจัย

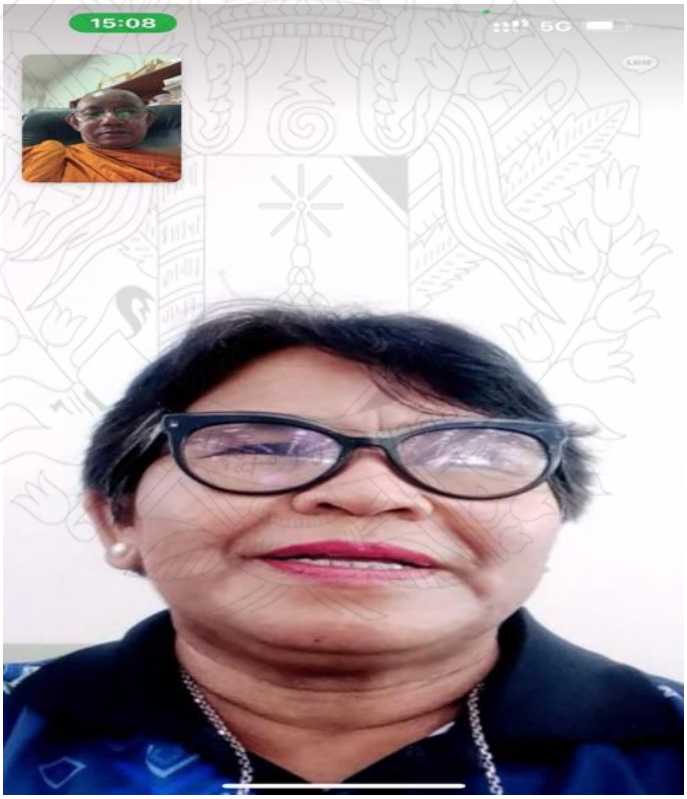

ภาพกิจกรรมการเสวนากลุ่ม

ULIKE

พบอาจารย์ที่ปรึกษาหลักเพื่อปรึกษาและรายงานความคืบหน้าของงานวิจัย

ภาคผนวก จ

หนังสือรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

ร่วมกับ

ศูนย์จริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ขอมอบประกาศนียบัตรฉบับนี้ไว้เพื่อแสดงว่า

พระครูวาทีธรรมวิภัช, ดร.

ได้ผ่านการอบรมเชิงปฏิบัติการ หัวข้อ "จริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ ด้านสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์"

อบรมผ่านระบบออนไลน์ โปรแกรม ZOOM CLOUD MEETING

ประกาศนียบัตรฉบับนี้มีผลตั้งแต่วันที่ 16 กันยายน พ.ศ. 2566 ถึงวันที่ 16 กันยายน พ.ศ. 2571

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรพันธ์ ชัดชุมแสง
ประธานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ ชุดที่ 3
มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุพรรณี พฤกษา
รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและประกันคุณภาพ
ประธานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

ภาคผนวก ฉ

แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

แบบสัมภาษณ์

ดุษฎีนิพนธ์เรื่องนโยบายพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา

หลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์สำหรับงานวิจัยฉบับนี้ เป็นการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลสำหรับงานวิจัยเรื่อง “นโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา” แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับนโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับนโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา

2. โปรดตอบคำถามตามสภาพที่เป็นจริง คำตอบของท่านมีคุณค่ายิ่งต่อการวิจัย เพราะจะทำให้ทราบข้อเท็จจริงอันจะนำไปสู่แนวทางการรับรู้ข้อมูลเชิงลึกที่สามารถนำไปสู่การศึกษาวิเคราะห์ความต้องการของประชาชนและทิศทางการกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองได้ สิ่งที่ท่านตอบจะไม่มีผลกระทบต่อท่านแต่อย่างใด หากท่านรู้สึกไม่สบายใจสามารถไม่ตอบคำถามได้ ผู้วิจัยขอรับรองว่าข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์ครั้งนี้จะเป็นข้อมูลในภาพรวมเท่านั้นและจะดำเนินการให้สอดคล้องภายใต้เงื่อนไขจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ทุกประการ

ผู้วิจัยกราบขอบพระคุณ/เจริญพรขอบคุณสำหรับความร่วมมือในการให้สัมภาษณ์ของท่านไว้ ณ โอกาสนี้

พระครูวาทีธรรมวิภัช (สุชาติ บุรินทราพิทักษ์), ดร.

นักศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์ ชื่อ.....นามสกุล.....

ตำแหน่ง.....

ที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....

อำเภอ.....จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....

วันและเวลาที่ให้สัมภาษณ์ วัน.....ที่.....เดือน.....พ.ศ. .....

เวลา.....น.

ตอนที่ ๒ แบบคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้างชนิดปลายเปิด

1. ตามทัศนะของท่าน สภาพทั่วไปของการนำเสนอนโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา เป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ตามทัศนะของท่าน แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของการกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดสงขลา เป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. ตามทัศนะของท่าน หลักพุทธธรรมที่ช่วยส่งเสริมการจัดทำนโยบายพรรคการเมืองมีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา เป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ผู้วิจัยกราบขอบคุณ/เจริญพรขอบคุณ สำหรับความร่วมมือในการให้สัมภาษณ์ของท่านไว้ ณ โอกาสนี้

พระครูวาทีธรรมวิภัช (สุชาติ บุรินทราพิทักษ์), ดร.
นักศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	:	พระครูวาทีธรรมวิภัช, ดร. (สุชาติ บุรินทราพิทักษ์)
วัน-เดือน-ปี	:	วันพุธ ที่ 19 พฤษภาคม 2514
ชาติภูมิ	:	บ้านปลายนา 174 หมู่ที่ 7 ตำบลโคกชะงาย อำเภอเมืองพัทลุง จังหวัดพัทลุง
บรรพชา	:	วันที่ 11 สิงหาคม พ.ศ. 2528 ณ วัดทุ่งยาว ตำบลชุมพล อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง
อุปสมบท	:	วันที่ 21 พฤษภาคม พ.ศ. 2534 ณ วัดทุ่งยาว ตำบลชุมพล อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง
ที่อยู่ปัจจุบัน	:	วัดแหลมพ้อ 55 หมู่ที่ 4 ตำบลเกาะยอ อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา 90100

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2552	:	สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี พุทธศาสตรบัณฑิต (พธ.บ.) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช
พ.ศ. 2553	:	สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (ร.ม.) สหวิทยาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยรามคำแหง
พ.ศ. 2555	:	สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา
พ.ศ. 2559	:	สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) ปรัชญาและศาสนา มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2551-ปัจจุบัน	:	เจ้าอาวาสวัดแหลมพ้อ (วัดพระนอน) ตำบลเกาะยอ อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา
พ.ศ. 2553-ปัจจุบัน	:	อาจารย์พิเศษ หน่วยวิทยบริการ วิทยาลัยสงฆ์นครศรีธรรมราช มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จังหวัดสงขลา
พ.ศ. 2559-ปัจจุบัน	:	อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช